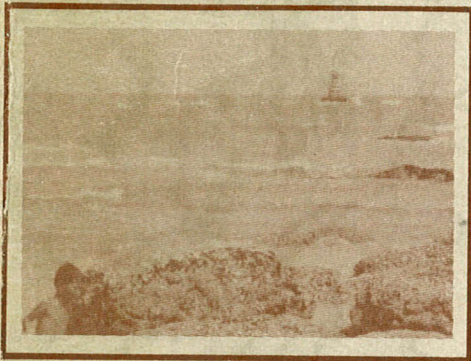
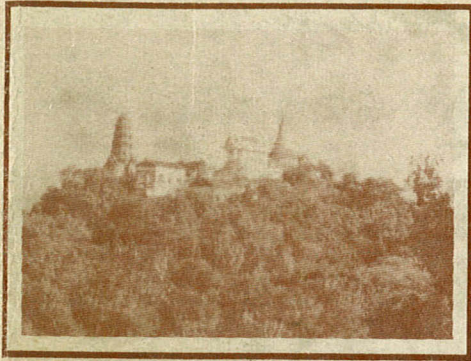

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ร่างรายงานครั้งสุดท้าย
(Draft Final Report)

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จัดทำโดย
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

ร่างรายงานขั้นสุดท้าย

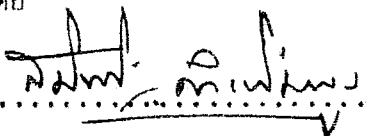
(Draft Final Report)

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด เพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เสนอต่อ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

อนุมัติโดย

.....

(ศาสตราจารย์ ดร. สมิตี คำเพิ่มพูล)

ผู้ว่าการ

จัดทำโดย

สาขาวิจัยสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

๑๔ สิงหาคม ๒๕๓๐

005245

910.4

๖๐๘

๖๕ ๘.๕ ๒๖๖

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
แห่งประเทศไทย

THAILAND INSTITUTE OF SCIENTIFIC
AND TECHNOLOGICAL RESEARCH

บางเขน, กรุงเทพฯ ๑๐๘๐๐
โทรศัพท์ ๕๘๙๑๒๑-๓๐

BANG KHEN, BANGKOK 10900
Telephone 5791121-30

ที่ วพ ๕๑๐๑/3911

|| สิงหาคม ๒๕๓๐

เรื่อง ขอส่งร่างรายงานขั้นสุดท้ายแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบุรีและ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เรียน ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

อ้างถึง หนังสือสัญญาที่ จ ๑๖๔/๒๕๒๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างรายงานขั้นสุดท้าย (Draft Final Report) จำนวน ๕๐ เล่ม

ตามที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) ได้รับ
มอบหมายจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ให้จัดทำแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังรายละเอียดที่อ้างถึงในสัญญานั้น

บัดนี้ วท. ได้ดำเนินการจัดทำร่างรายงานขั้นสุดท้าย (Draft Final
Report) เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งรายงานดังกล่าวมาพร้อมนี้ จำนวน ๕๐ เล่ม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณารายงานดังกล่าวนี้ด้วย จะเป็น
พระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมิทธิ์ คำเพิ่มพูล)

ผู้ว่าการ

สาขาวิจัยสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร

โทร. ๕๘๙๑๒๑ - ๓๐ ต่อ ๓๑๓

คำนำ

รายงานฉบับนี้เป็นร่างรายงานขั้นสุดท้าย (Draft Final Report) แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด เพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) จัดทำขึ้นตามข้อตกลงในสัญญาที่ได้กระทำกันไว้เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๒๔

รายงานฉบับนี้ได้เสนอรายละเอียดทั้งหมดของโครงการ จนกระทั่งถึงแผนงานและโครงการพัฒนา และผลกระทบจากการพัฒนา โดยได้แบ่งการเสนอออกเป็น ๖ บท โดยบทที่ ๑ เป็นบทนำ ซึ่งได้กล่าวถึงความเป็นมาของโครงการ วัตถุประสงค์ของแผนหลัก ขอบเขตโครงการ แนวความคิดในการวางแผน และผลของโครงการ บทที่ ๒ เป็นการเสนอกรอบการพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบด้วย การพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับชาติ การพัฒนาการท่องเที่ยวระดับภาค และเปรียบเทียบหัวหิน-ชะอำ กับแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ จากผลการศึกษาของบทนี้จะเป็นการประกอบการกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด เพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่วนบทที่ ๓ เสนอสภาพโดยทั่วไปของพื้นที่วางแผนที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นผลการศึกษาของแต่ละสาขาการศึกษา ประกอบด้วย สภาพทางกายภาพและสิ่งแวดล้อม สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ทรัพยากรการท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยว นโยบายองค์กรและกฎหมายที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว จากผลการศึกษาแต่ละสาขาดังกล่าว ได้บ่งชี้ศักยภาพ ปัญหา และข้อจำกัดในการพัฒนาการท่องเที่ยว และแนวทางข้อเสนอแนะและกลวิธีการพัฒนา ของพื้นที่วางแผน

สำหรับบทที่ ๔ ได้เสนอแผนพัฒนาการท่องเที่ยวประกอบด้วย กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยว แนวทางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยรวม และแผนงานและโครงการพัฒนา ส่วนบทที่ ๕ นั้น เสนอแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเฉพาะพื้นที่ ประกอบด้วย แผนพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองเพชรบุรี แผนพัฒนาอุทยาน ฯ แก่งกระจาน แผนพัฒนาหาดชะอำ แผนพัฒนาหาดหัวหิน แผนพัฒนาหาดตะเกียบ แผนพัฒนาสามร้อยยอด แผนพัฒนาเมืองประจวบคีรีขันธ์ และแผนพัฒนาหาดบางสะพาน จากบทนี้จะเห็นรูปแบบการพัฒนาในอนาคตของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแหล่งว่าเป็นอย่างไร และบทที่ ๖ เป็นบทสุดท้ายที่ได้เสนอในรายงาน ซึ่งชี้ให้เห็นถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาทั้งหมดที่ได้เสนอในแผนหลัก ฯ โดยพิจารณาในผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและนิเวศวิทยา และการประเมินผลทางด้านการลงทุน

จากผลการจัดทำแผนหลัก ฯ ดังกล่าวนี้นี้ วท. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้องที่จะนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด เพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งการพัฒนาของประเทศโดยรวมด้วย

คำขอบคุณ

ในการจัดทำแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด เพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ครั้งนี้ คณะทำงานของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ที่ให้การสนับสนุน
ทั้งข้อมูล ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำแผนหลัก ฯ ครั้งนี้ โดย
เฉพาะคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด เพชรบุรี โดยมีนายอมร อนันตชัย รอง
ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี เป็นประธาน และคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดประจวบ
คีรีขันธ์ ที่มีนายบุญช่วย ศรีสารคาม ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน ที่ได้ให้ข้อมูลและข้อ
เสนอแนะที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งคณะทำงานร่วมและคณะอนุกรรมการแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัด เพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และบุคคลอื่นที่ไม่สามารถกล่าวชื่อนามได้ในที่นี้ ซึ่ง วท.
ใคร่ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ท้ายที่สุดนี้ วท. ใคร่ขอขอบพระคุณอย่างลึกซึ้งต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่ได้ไว้วางใจ
และมอบหมายให้ วท. ดำเนินการจัดทำแผนหลัก ฯ ฉบับนี้ ขณะเดียวกันก็ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์
ต่อการจัดทำแผนตั้งแต่ต้นจนกระทั่งสำเร็จลุล่วงมาด้วยดี

สารบัญเรื่อง

	หน้า
คำนำ	
คำขอบคุณ	
สารบัญเรื่อง	๑
สารบัญตาราง	๗
สารบัญรูป	๑๗
สารบัญภาคผนวก	๑๙
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ	๑-๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของแผนหลัก	๑-๒
๑.๓ ขอบเขตโครงการ	๑-๒
๑.๓.๑ พื้นที่วางแผน	๑-๒
๑.๓.๒ ขอบเขตของการศึกษา	๑-๓
๑.๔ แนวความคิดการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว	๑-๔
๑.๔.๑ แนวความคิดในการวางแผน	๑-๔
๑.๔.๒ แนวความคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยว	๑-๑๑
๑.๕ ผลของโครงการ (แผนหลัก)	๑-๑๗
บทที่ ๒ กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยว	
๒.๑ การพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับชาติ	๒-๑
๒.๑.๑ วัตถุประสงค์และนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยว ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๖	๒-๓
๒.๑.๒ แนวโน้มที่ผ่านมาของการพัฒนาการท่องเที่ยวในประเทศไทย	๒-๖
๒.๒ การพัฒนาการท่องเที่ยวระดับภาคตะวันตก	๒-๑๔
๒.๒.๑ จุดประสงค์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวภาคตะวันตก	๒-๑๔
๒.๒.๒ กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวภาคตะวันตก	๒-๑๕

สารบัญเรื่อง

	หน้า	
๒.๓	เปรียบเทียบหัวหิน-ชะอำกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ของประเทศ	๒-๑๔
๒.๓.๑	การเปรียบเทียบหัวหิน-ชะอำกับแหล่งท่องเที่ยวในภาคตะวันตก	๒-๑๕
๒.๓.๒	การเปรียบเทียบหัวหิน-ชะอำกับแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลหลัก ของประเทศไทย	๒-๑๗
บทที่ ๓	สภาพการท่องเที่ยวของพื้นที่วางแผน	
๓.๑	สภาพกายภาพและสิ่งแวดล้อม	๓-๑
๓.๑.๑	ที่ตั้งและอาณาเขต	๓-๑
๓.๑.๒	สภาพทางกายภาพและทรัพยากร	๓-๓
๓.๑.๓	คุณภาพสิ่งแวดล้อม	๓-๑๖
๓.๒	สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	๓-๒๐
๓.๒.๑	ประชากร	๓-๒๐
๓.๒.๒	ประเพณีวัฒนธรรม	๓-๒๔
๓.๒.๓	สภาพทางเศรษฐกิจ	๓-๒๖
๓.๒.๔	ความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างการท่องเที่ยวกับ สภาพ เศรษฐกิจและสังคม	๓-๒๙
๓.๓	ทรัพยากรการท่องเที่ยว	๓-๓๒
๓.๓.๑	แหล่งท่องเที่ยว	๓-๓๒
๓.๓.๒	โครงสร้างพื้นฐานและบริการเพื่อการท่องเที่ยว	๓-๓๖
๓.๔	ตลาดการท่องเที่ยว	๓-๔๒
๓.๔.๑	ตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี/ประจวบคีรีขันธ์	๓-๔๒
๓.๔.๒	ตลาดการท่องเที่ยวพื้นที่เฉพาะ	๓-๔๖
๓.๔.๓	แนวโน้มการขยายตัวของตลาดการท่องเที่ยว	๓-๗๕
๓.๕	นโยบาย องค์กร และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	๓-๘๐
๓.๕.๑	นโยบายและองค์กรพัฒนาการท่องเที่ยว	๓-๘๐
๓.๕.๒	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	๓-๘๐

สารบัญเรื่อง

	หน้า
๓.๖ ศักยภาพความต้องการพัฒนาและข้อจำกัดในการพัฒนาการท่องเที่ยว	๓-๕๓
๓.๖.๑ ศักยภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยว	๓-๕๓
๓.๖.๒ ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยว	๓-๕๔
๓.๖.๓ ปัญหาของการท่องเที่ยว	๓-๕๕
๓.๖.๔ ข้อจำกัดในการพัฒนาการท่องเที่ยว	๓-๕๗
๓.๗ แนวทางและข้อเสนอกลวิธีเพื่อการท่องเที่ยว	๓-๕๘
๓.๗.๑ การจัดกลุ่มพื้นที่เพื่อการวางแผนและพัฒนา	๓-๕๘
๓.๗.๒ การกำหนดระดับของกลวิธีในการพัฒนา	๓-๑๐๑
๓.๗.๓ การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา	๓-๑๐๒
บทที่ ๔ แผนพัฒนาการท่องเที่ยว	
๔.๑ กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยว	๔-๑
๔.๑.๑ วัตถุประสงค์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยรวม	๔-๑
๔.๑.๒ นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยรวม	๔-๒
๔.๑.๓ บทบาทและทิศทางการพัฒนา	๔-๔
๔.๑.๔ กลวิธีในการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยว	๔-๖
๔.๑.๕ เป้าหมายเชิงปริมาณการพัฒนา	๔-๘
๔.๒ แนวทางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยรวม	๔-๑๐
๔.๒.๑ การพัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยว	๔-๑๐
๔.๒.๒ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	๔-๑๔
๔.๒.๓ การพัฒนาบริการท่องเที่ยว	๔-๑๖
๔.๒.๔ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	๔-๑๘
๔.๒.๕ การพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	๔-๒๐
๔.๒.๖ แผนส่งเสริมการตลาด	๔-๒๒
๔.๒.๗ การพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและประเพณีเพื่อการท่องเที่ยว	๔-๒๔
๔.๒.๘ การพัฒนาด้านนโยบาย องค์กร และกฎหมาย	๔-๒๕

สารบัญเรื่อง

	หน้า
๔.๓ แผนงานและโครงการพัฒนา	๔-๒๙
๔.๓.๑ แผนงานพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยว เมืองเพชรบุรี	๔-๒๙
๔.๓.๒ แผนงานพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวแก่งกระจาน	๔-๓๑
๔.๓.๓ แผนงานพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ	๔-๓๖
๔.๓.๔ แผนงานพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ เขาสามร้อยยอด	๔-๔๙
๔.๓.๕ แผนงานพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเมืองประจวบคีรีขันธ์	๔-๕๘
๔.๓.๖ แผนงานพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวบางสะพาน	๔-๖๑
๔.๓.๗ แผนงานพัฒนาด้านอื่น ๆ	๔-๖๔
บทที่ ๕ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวเฉพาะพื้นที่	
๕.๑ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวหาดชะอำ (ร่วมจัดตั้ง)	๕-๒
๕.๑.๑ ข้อมูลพื้นฐาน	๕-๒
๕.๑.๒ สภาพการท่องเที่ยว	๕-๕
๕.๑.๓ กรอบการพัฒนา	๕-๗
๕.๑.๔ แผนการพัฒนาทางกายภาพ	๕-๙
๕.๒ การพัฒนาหาดหัวหิน	๕-๒๙
๕.๒.๑ ข้อมูลพื้นฐาน	๕-๒๙
๕.๒.๒ สภาพการท่องเที่ยว	๕-๓๒
๕.๒.๓ กรอบการพัฒนา	๕-๓๓
๕.๒.๔ แผนการพัฒนาทางกายภาพ	๕-๓๕
๕.๓ การพัฒนาหาดตะเกียบ	๕-๕๒
๕.๓.๑ ข้อมูลพื้นฐาน	๕-๕๒
๕.๓.๒ สภาพการท่องเที่ยว	๕-๕๓
๕.๓.๓ กรอบการพัฒนา	๕-๕๕
๕.๓.๔ แผนการพัฒนาทางกายภาพ	๕-๕๖

สารบัญเรื่อง

	หน้า
๕.๔ กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว เมืองเพชรบุรี	๕-๖๒
๕.๔.๑ ข้อมูลพื้นฐาน	๕-๖๒
๕.๔.๒ สภาพการท่องเที่ยว	๕-๖๓
๕.๔.๓ กรอบการพัฒนา	๕-๗๐
๕.๔.๔ แผนการพัฒนาพื้นที่	๕-๗๒
๕.๕ การพัฒนาอุทยานแห่งชาติ เขาสามร้อยยอด	๕-๑๑๐
๕.๕.๑ ข้อมูลพื้นฐาน	๕-๑๑๐
๕.๕.๒ สภาพการท่องเที่ยว	๕-๑๑๒
๕.๕.๓ กรอบการพัฒนา	๕-๑๑๔
๕.๕.๔ แผนการพัฒนาทางกายภาพ	๕-๑๑๕
๕.๖ การพัฒนาอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	๕-๑๓๑
๕.๖.๑ ข้อมูลพื้นฐาน	๕-๑๓๑
๕.๖.๒ สภาพการท่องเที่ยว	๕-๑๓๓
๕.๖.๓ กรอบการพัฒนา	๕-๑๓๖
๕.๖.๔ แผนการพัฒนาทางกายภาพ	๕-๑๓๗
๕.๗ การพัฒนาการท่องเที่ยว เมืองประจวบคีรีขันธ์	๕-๑๕๑
๕.๗.๑ ข้อมูลพื้นฐาน	๕-๑๕๑
๕.๗.๒ สภาพการท่องเที่ยว	๕-๑๕๒
๕.๗.๓ กรอบการพัฒนา	๕-๑๕๔
๕.๗.๔ แผนการพัฒนาทางกายภาพ	๕-๑๕๕
๕.๘ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบางสะพาน	๕-๑๖๓
๕.๘.๑ ข้อมูลพื้นฐาน	๕-๑๖๓
๕.๘.๒ สภาพการท่องเที่ยว	๕-๑๖๓
๕.๘.๓ กรอบการพัฒนา	๕-๑๖๖
๕.๘.๔ แผนการพัฒนาทางกายภาพ	๕-๑๖๖

สารบัญเรื่อง

	หน้า
๕.๘ การพัฒนาชายหาดอื่น ๆ	๕-๑๗๓
๕.๘.๑ แหลมหลวง	๕-๑๗๓
๕.๘.๒ หาดเจ้าสำราญ	๕-๑๗๗
๕.๘.๓ หาดปึกเตียน	๕-๑๘๓
๕.๘.๔ หาดคลองเตียน	๕-๑๘๖
๕.๘.๕ หาดบ่อแฉม	๕-๑๘๗
๕.๘.๖ หาดบ่อฝ้าย	๕-๑๘๔
๕.๑๐ การพัฒนาอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า (หัวากอ)	๕-๑๘๘
๕.๑๐.๑ ข้อมูลพื้นฐาน	๕-๑๘๘
๕.๑๐.๒ สภาพการท้องเที่ยว	๕-๒๐๐
๕.๑๐.๓ กรอบการพัฒนา	๕-๒๐๑
๕.๑๐.๔ แผนการพัฒนาทางกายภาพ	๕-๒๐๒
๕.๑๐.๕ การดำเนินโครงการ	๕-๒๐๘
บทที่ ๖ การประเมินผลพัฒนาการท่องเที่ยว	
๖.๑ ผลต่อการท่องเที่ยว	๖-๑
๖.๒ ผลทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	๖-๔
๖.๒.๑ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ	๖-๔
๖.๒.๒ ผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม	๖-๑๐
๖.๓ ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและนิเวศวิทยา	๖-๑๒
๖.๔ การประเมินผลทางการลงทุน	๖-๑๔
๖.๔.๑ สภาพการลงทุนในปัจจุบัน	๖-๑๔
๖.๔.๒ สภาพการลงทุนของแผนหลัก	๖-๑๕

สารบัญตาราง

			หน้า
บทที่ ๑	บทนำ		
	ตารางที่ ๑.๑	ขั้นตอนการวางแผน กิจกรรมหลักและผลงาน	๑-๕
บทที่ ๒	กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยว		
	ตารางที่ ๒.๑	การเปรียบเทียบมูลค่ารายได้จากสินค้าส่งออก กับรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ของประเทศไทย ช่วงปี ๒๕๒๔-๒๕๒๗	๒-๒
	" ๒.๒	แนวทางที่แผนหลักเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ จะมีส่วนช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนา ฉบับที่ ๖	๒-๔
	" ๒.๓	เปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน ในบางประเทศของทวีปเอเชีย ในปี ๒๕๒๔-๒๕๒๕	๒-๗
	" ๒.๔	แหล่งที่มาของนักท่องเที่ยวจำแนกตามถิ่นที่อยู่ และเชื้อชาติ	๒-๘
	" ๒.๕	ระยะเวลาพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวระหว่าง ปี ๒๕๒๔-๒๕๒๕	๒-๑๑
	" ๒.๖	แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่ได้รับความนิยมในภาค ตะวันตก	๒-๑๖
	" ๒.๗	เปรียบเทียบหัวคน-ชะอ่า กับชายหาดหลักอื่น ๆ ของประเทศ	๒-๑๘
บทที่ ๓	สภาพการท่องเที่ยวของพื้นที่วางแผน		
	ตารางที่ ๓.๑	โครงการชลประทานในจังหวัด เพชรบุรีและ ประจวบคีรีขันธ์	๓-๔

สารบัญญัตราสาร

		หน้า	
ตารางที่	๓.๒	การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ใน เขตจังหวัด เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์	๓-๑๐
"	๓.๓	ลักษณะน้ำทิ้งชุมชนของเทศบาลตำบลหัวหิน และน้ำทิ้งจากโรงล้างปลาชายหาดหัวหิน	๓-๑๗
"	๓.๔	ปริมาณขยะและความสามารถในการเก็บขน ในปัจจุบัน (๒๕๒๙) ของเทศบาลต่าง ๆ ในพื้นที่วางแผน	๓-๑๗
"	๓.๕	ระดับความดังของเสียงบริเวณริมถนนเพชรเกษม ในเขตเทศบาลตำบลหัวหิน	๓-๑๘
"	๓.๖	ระดับคุณภาพน้ำทะเลบริเวณชายหาดพื้นที่วางแผน	๓-๑๘
"	๓.๗	จำนวนประชากรและอัตราการเปลี่ยนแปลงประชากร ระหว่างปี ๒๕๒๐-๒๕๒๙	๓-๒๑
"	๓.๘	การประมาณการจำนวนประชากรในอนาคต ระหว่างปี ๒๕๒๙-๒๕๔๔	๓-๒๓
"	๓.๙	สภาพทางเศรษฐกิจโดยส่วนรวมพื้นที่วางแผน เปรียบเทียบกับภาคตะวันตกกับประเทศไทย ปี ๒๕๒๗ ในราคาคงที่ปี ๒๕๑๕	๓-๒๗
"	๓.๑๐	อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ	๓-๒๘
"	๓.๑๑	ผลกระทบจากการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยว ต่อการขยายตัวภาคเศรษฐกิจ และการจ้างงาน (ของนักท่องเที่ยว) ๑ คน)	๓-๓๑
"	๓.๑๒	รายชื่อแหล่งท่องเที่ยว แบ่งแยกตามประเภท และที่ตั้ง	๓-๓๔

สารบัญตาราง

			หน้า
ตารางที่	๓.๑๓	การให้บริการของ กสท. ในจังหวัดเพชรบุรีและ ประจวบคีรีขันธ์	๓-๔๑
"	๓.๑๔	จำนวนนักท่องเที่ยว โรงแรม และบังกาโลว์ ในจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ ปี ๒๕๒๔	๓-๔๔
"	๓.๑๕	ระดับคุณภาพของสถานที่พักในพื้นที่วางแผน (แห่ง/จำนวนห้อง) ปี ๒๕๒๔	๓-๔๖
"	๓.๑๖	จำนวนผู้พักแรมจำแนกตามระดับกลุ่มของโรงแรม และพื้นที่	๓-๔๗
"	๓.๑๗	จำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรีและ ประจวบคีรีขันธ์ ปี ๒๕๒๔	๓-๕๒
"	๓.๑๘	ส่วนแบ่งของตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ปี ๒๕๒๔	๓-๕๔
"	๓.๑๙	การเปรียบเทียบส่วนแบ่งการตลาดของจังหวัด เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์กับแหล่งท่องเที่ยว ต่าง ๆ ภายในประเทศ	๓-๕๕
"	๓.๒๐	จำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรีและ ประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามประเภทของ นักท่องเที่ยว ปี ๒๕๒๔	๓-๕๕
"	๓.๒๑	จำนวนนักท่องเที่ยวกระจายไปยังส่วนย่อยของ พื้นที่ หัวหิน-ชะอำ ปี ๒๕๒๔	๓-๖๐
"	๓.๒๒	การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวที่ชะอำและหัวหิน ในช่วงปี ๒๕๒๔-๒๕๒๕	๓-๖๑

สารบัญตาราง

			หน้า
ตารางที่	๓.๒๓	จำนวนนักท่องเที่ยวและการกระจายตัวของ นักท่องเที่ยว เมืองเพชรบุรีและแก่งกระจาน ปี ๒๕๒๔	๓-๖๓
"	๓.๒๔	จำนวนนักท่องเที่ยวพื้นที่ปราณบุรี-สามร้อยยอด ปี ๒๕๒๔	๓-๖๔
"	๓.๒๕	ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ หัวหิน-ชะอำ	๓-๖๗
"	๓.๒๖	ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ หัวหิน-ชะอำ	๓-๖๘
"	๓.๒๗	จำนวนเงินหมุนเวียนจากนักท่องเที่ยวที่จ่าย เพื่อการท่องเที่ยวของหัวหิน-ชะอำ	๓-๖๙
"	๓.๒๘	สิ่งที่ประทับใจในการมาเที่ยวหัวหิน-ชะอำ	๓-๗๓
"	๓.๒๙	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการ พัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบุรีและ ประจวบคีรีขันธ์	๓-๗๓
"	๓.๓๐	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบ และลักษณะการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลัก หัวหิน-ชะอำ	๓-๗๔
"	๓.๓๑	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของหัวหิน-ชะอำ	๓-๗๔
"	๓.๓๒	การคาดประมาณแนวโน้มของนักท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ ปี ๒๕๓๐-๒๕๔๔	๓-๗๖
"	๓.๓๓	แนวโน้มการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในอดีต ของแหล่งท่องเที่ยว	๓-๗๘

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่	๓.๓๔	โครงการและหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริม การท่องเที่ยว ๓-๘๔
"	๓.๓๕	การกำหนด เป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัด เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ ชั้นต่ำและสูง ปี ๒๕๓๐-๒๕๔๔ ๓-๑๐๔
"	๓.๓๖	การกำหนดเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวใน อนาคตของพื้นที่วางแผนที่ ๒๕๓๐-๒๕๔๔ ๓-๑๐๕
"	๓.๓๗	การกำหนดเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวรายกลุ่ม แหล่งท่องเที่ยว ปี ๒๕๓๐-๒๕๔๔ ๓-๑๐๘
"	๓.๓๘	การกำหนด เป้าหมายวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว ๓-๑๑๑
"	๓.๓๙	ขนาดค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวและ เป้าหมาย ในอนาคต ๓-๑๑๒
"	๓.๔๐	การประมาณเงินหมุนเวียนจากการท่องเที่ยว ในอนาคต ๓-๑๑๓
"	๓.๔๑	การกำหนดเป้าหมาย สถานบริการ ที่พัก หัวหิน-ชะอำ ปี ๒๕๓๔, ๒๕๔๔ ๓-๑๑๔
บทที่ ๔	แผนพัฒนาการท่องเที่ยว	
ตารางที่	๔.๑	เป้าหมายเชิงปริมาณของการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัด เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ ปี ๒๕๓๔, ๒๕๓๘, ๒๕๔๔ ๔-๑๑
"	๔.๒	โครงการพัฒนาระยะสั้นและระยะยาวในกลุ่ม แหล่งท่องเที่ยว เมืองเพชรบุรี ๔-๓๒

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๔.๓	โครงการพัฒนาของกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวแก่กระเจาน	๔-๓๗
" ๔.๔	โครงการพัฒนาของกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว หัวหิน-ชะอำ (เฉพาะหัวหิน)	๔-๔๓
" ๔.๕	โครงการพัฒนาของกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว หัวหิน-ชะอำ (เฉพาะชะอำ)	๔-๕๐
" ๔.๖	โครงการพัฒนาของกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอุทยานฯ เขาสาร้อยยอด	๔-๕๕
" ๔.๗	โครงการพัฒนาของกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเมืองประจวบฯ	๔-๕๙
" ๔.๘	โครงการพัฒนาของกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวบางสะพาน	๔-๖๒
บทที่ ๖	การประเมินผลพัฒนาการท่องเที่ยว	
ตารางที่ ๖.๑	จำนวนเงินหมุนเวียนในพื้นที่วางแผนในปี ๒๕๒๙	๖-๕
" ๖.๒	ปริมาณเงินหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. ๒๕๓๓-๒๕๔๔	๖-๖
" ๖.๓	เปรียบเทียบรายได้เพิ่มจากการพัฒนาการท่องเที่ยวกับมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด ๒ จังหวัด (ราคาคงที่ปี ๒๕๑๕)	๖-๖
" ๖.๔	ผลของตัวทวีคูณจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อการขยายตัวในสาขาการผลิต	๖-๘
" ๖.๕	ผลของตัวทวีคูณจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อการจ้างงาน	๖-๘

สารบัญญรูป

		หน้า
บทที่ ๑	บทนำ	
รูปที่ ๑.๑	กระบวนการในการจัดทำแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัด เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์	๑-๑๒
"	๑.๒ ระบบการท่องเที่ยว (Tourism Functional System)	๑-๑๓
บทที่ ๒	กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยว	
รูปที่ ๒.๑	จำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศไทยรายเดือน และจำแนกตามประเทศที่มาปี ๒๕๒๘	๒-๑๒
"	๒.๒ ที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยวชายหาดหลักของประเทศ	
บทที่ ๓	สภาพการท่องเที่ยวของพื้นที่วางแผน	
รูปที่ ๓.๑	ที่ตั้งและอาณาเขตของพื้นที่วางแผน	๓-๒
"	๓.๒ สภาพภูมิอากาศในพื้นที่วางแผน	๓-๕
"	๓.๓ ทิศทางและความเร็วลมเฉลี่ยรายเดือน สถานีตรวจอากาศ หัวหิน	๓-๖
"	๓.๔ โครงสร้างทางธรณีของจังหวัด เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์	๓-๗
"	๓.๕ แหล่งน้ำบาดาลและบ่อน้ำบาดาลในจังหวัด เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์	๓-๑๑
"	๓.๖ การจัดการป่าไม้ในพื้นที่วางแผน	๓-๑๔
"	๓.๗ จำนวนประชากรและการคาดประมาณประชากรในอนาคต ปี ๒๕๒๐-๒๕๔๔	๓-๒๔
"	๓.๘ พื้นที่วางแผนแสดงแหล่งท่องเที่ยว	๓-๓๓
"	๓.๙ พื้นที่วางแผนแสดงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	๓-๓๗
"	๓.๑๐ โครงข่ายและสภาพถนนในพื้นที่วางแผน	๓-๓๘
"	๓.๑๑ การกระจายจำนวนนักท่องเที่ยว พื้นที่วางแผนปี ๒๕๒๘	๓-๔๗

สารบัญญรูป

		หน้า
รูปที่	๓.๑๒ นักท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ และความสัมพันธ์ของ นักท่องเที่ยวทั้ง ๒ พื้นที่	๓-๕๙
"	๓.๑๓ กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยว	๓-๑๐๐
"	๓.๑๔ เปรียบเทียบแนวโน้มและเป้าหมายจำนวน นักท่องเที่ยว ปี ๒๕๓๐-๒๕๕๔	๓-๑๐๖
	๓.๑๕ การพยากรณ์เป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยว กับค่า เบี่ยงเบนที่ยอมรับได้ในระดับความเชื่อมั่น ๙๕%	๓-๑๐๘
บทที่ ๔	แผนพัฒนาการท่องเที่ยว	
รูปที่	๔.๑ โครงข่ายเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวอื่น	๔-๔
"	๔.๒ บทบาทและความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว	๔-๖
"	๔.๓ บทบาทและความเชื่อมโยงภายในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว หัวหิน-ชะอำ	๔-๙
"	๔.๔ แผนการพัฒนาเส้นทางคมนาคมและการขนส่ง	๔-๑๔
"	๔.๕ โครงข่ายการท่องเที่ยวในอนาคต	๔-๑๕
บทที่ ๕	แผนพัฒนาการท่องเที่ยวเฉพาะพื้นที่	
รูปที่	๕.๑ การใช้ที่ดินปัจจุบันหาดชะอำ	๕-๔
"	๕.๒ แนวความคิดในการพัฒนาชายหาดชะอำ	๕-๑๐
"	๕.๓ การพัฒนาบริเวณสาธารณะริมหาดในโครงการระยะสั้น (๕ ปี)	๕-๑๑
"	๕.๔ การปรับปรุงอนุสาวรีย์พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมมราชิประพันธ์พงศ์ ในช่วงระยะสั้น	๕-๑๓
"	๕.๕ การพัฒนาศูนย์กีฬาทางน้ำ	๕-๑๕
"	๕.๖ ทัศนียภาพบริเวณศูนย์กีฬาทางน้ำ	๕-๑๖

สารบัญรูป

		หน้า	
รูปที่	๕.๗	การพัฒนาชายหาดชะอำในระยะยาว	๕-๑๗
"	๕.๘	การพัฒนาศูนย์กลางชุมชน	๕-๑๘
"	๕.๙	ทัศนียภาพหาดชะอำ (ศูนย์กลางชุมชน)	๕-๒๐
"	๕.๑๐	ข้อเสนอแนะการพัฒนาที่ดิน เอกชน	๕-๒๑
"	๕.๑๑	การถอยร่นอาคารบริเวณหาดชะอำ	๕-๒๔
"	๕.๑๒	แผนการพัฒนาคมนาคมหาดชะอำ	๕-๒๕
"	๕.๑๓	การพัฒนาถนนบริเวณสี่แยกชะอำ	๕-๒๗
"	๕.๑๔	การใช้ที่ดินปัจจุบันบริเวณหาดหัวหิน	๕-๓๑
"	๕.๑๕	แนวความคิดในการพัฒนาหาดหัวหิน	๕-๓๖
"	๕.๑๖	การพัฒนาบริเวณหาดหัวหินในระยะสั้น	๕-๓๗
"	๕.๑๗	การพัฒนาบริเวณทางเข้าหาดหัวหิน	๕-๓๘
"	๕.๑๘	ทัศนียภาพบริเวณทางเข้าหาดหัวหิน	๕-๓๙
"	๕.๑๙	การพัฒนาถนนและที่จอดรถสาธารณะ	๕-๔๑
"	๕.๒๐	การพัฒนาบริเวณตลาดสะพานปลา	๕-๔๓
"	๕.๒๑	ทัศนียภาพการพัฒนาตลาดสะพานปลาในอนาคต	๕-๔๔
"	๕.๒๒	การพัฒนาที่ดิน เอกชน	๕-๔๕
"	๕.๒๓	การถอยร่นอาคารชายหาดหัวหิน	๕-๔๗
"	๕.๒๔	ถนนเลี่ยงเมืองหัวหิน (By pass)	๕-๔๘
"	๕.๒๕	การปรับปรุงทางลงหาดสาธารณะ	๕-๕๐
"	๕.๒๖	การใช้ที่ดินบริเวณหาดตะเกียบในปัจจุบัน	๕-๕๔
"	๕.๒๗	แนวความคิดในการพัฒนาหาดตะเกียบ	๕-๕๗
"	๕.๒๘	ผังศูนย์กลางบริการหาดตะเกียบ	๕-๕๘
"	๕.๒๙	ทัศนียภาพการพัฒนาศูนย์กลางบริการในอนาคต	๕-๕๙
"	๕.๓๐	แผนการพัฒนาถนน	๕-๖๐
"	๕.๓๑	ที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยวเมืองเพชรบุรี	๕-๖๔

สารบัญรูป

		หน้า
รูปที่	๕.๓๒	ผังอาคารพระนครคีรี ๕-๗๓
"	๕.๓๓	สภาพทางขึ้นเชิงเขาวิ้ง (พระนครคีรี) ๕-๗๕
"	๕.๓๔	ผังการปรับปรุงเชิงเขาวิ้ง (ระยะสั้น) ๕-๗๖
"	๕.๓๕	ผังบริเวณเชิงเขาวิ้ง (ระยะยาว) ๕-๗๘
"	๕.๓๖	ทัศนียภาพการปรับปรุงถนนหน้าเขาวิ้ง ๕-๘๐
"	๕.๓๗	ร้านค้าขนมหวานเชิงเขาวิ้ง ๕-๘๑
"	๕.๓๘	ร้านค้า อาคาร และทางขึ้นเขาวิ้ง ๕-๘๒
"	๕.๓๙	เส้นทางท่องเที่ยว (Route trip) เข้าชม ๕-๘๓
"	๕.๔๐	การปรับปรุงภูมิสถาปัตยกรรมพระนครคีรี ๕-๘๗
"	๕.๔๑	การจัดผังบริเวณและภูมิสถาปัตยกรรม วัดมหาสมณาราม ๕-๘๘
"	๕.๔๒	ทัศนียภาพการปรับปรุงวัดมหาสมณาราม ๕-๘๐
"	๕.๔๓	ทัศนียภาพการปรับปรุงวัดใหญ่สุวรรณาราม ๕-๘๓
"	๕.๔๔	ทัศนียภาพการปรับปรุงวัดกำแพงแลง ๕-๘๗
"	๕.๔๕	ทัศนียภาพการปรับปรุงวัดมหาธาตุ ๕-๑๐๒
"	๕.๔๖	การพัฒนาผังบริเวณ วัดพุทธไสยาสน์ ๕-๑๐๔
"	๕.๔๗	การจัดเส้นทางสัญจรและองค์ประกอบต่าง ๆ ๕-๑๐๕
"	๕.๔๘	ทัศนียภาพการปรับปรุงวัดพุทธไสยาสน์ ๕-๑๐๗
"	๕.๔๙	การพัฒนาถ้ำเขาหลวง ๕-๑๐๘
"	๕.๕๐	แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจในเขตอุทยานฯ เขาสามร้อยยอด ๕-๑๑๓
"	๕.๕๑	แผนการแบ่งเขตการใช้ที่ดินอุทยานแห่งชาติ เขาสามร้อยยอด ๕-๑๑๖
"	๕.๕๒	ผังการใช้ที่ดินในอนาคตบริเวณที่ทำการอุทยาน แห่งชาติเขาแดง ๕-๑๑๘

สารบัญญรูป

		หน้า	
รูปที่	๕.๕๓	ทัศนียภาพบริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติ เขาสาม ร้อยยอด	๕-๑๒๐
"	๕.๕๔	ผิงบริเวณถ้ำพระยานคร	๕-๑๒๒
"	๕.๕๕	ทัศนียภาพการปรับปรุงทางขึ้นถ้ำพระยานคร	๕-๑๒๓
"	๕.๕๖	ทัศนียภาพภายในถ้ำพระยานคร	๕-๑๒๔
"	๕.๕๗	การจัดวางผังการใช้ที่ดินหาดแหลมศาลา	๕-๑๒๖
"	๕.๕๘	การจัดวางอาคารบริเวณหาดแหลมศาลา	๕-๑๒๗
"	๕.๕๙	ทัศนียภาพการปรับปรุงหาดแหลมศาลา	๕-๑๒๘
"	๕.๖๐	แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจในเขตอุทยานแห่งชาติ แก่งกระจาน	๕-๑๓๔
"	๕.๖๑	การแบ่งเขตการใช้ที่ดิน	๕-๑๓๘
"	๕.๖๒	ผังการใช้ที่ดินเขตที่ทำการอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	๕-๑๔๑
"	๕.๖๓	การจัดผังบริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (เขาไม้รวก)	๕-๑๔๒
"	๕.๖๔	ทัศนียภาพการปรับปรุงที่ทำการอุทยานแห่งชาติ แก่งกระจาน (เขาไม้รวก)	๕-๑๔๓
"	๕.๖๕	การพัฒนาเส้นทางถนนภายในเขตอุทยานแห่งชาติ แก่งกระจาน	๕-๑๔๕
"	๕.๖๖	ผิงบริเวณศูนย์บริการท่องเที่ยวห้วยป่าเลา	๕-๑๔๗
"	๕.๖๗	ทัศนียภาพบริเวณศูนย์บริการท่องเที่ยวห้วยป่าเลา	๕-๑๔๘
"	๕.๖๘	พื้นที่พัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว	๕-๑๕๖
"	๕.๖๙	การจัดผังบริเวณสวนสาธารณะ และสะพานปลา	๕-๑๕๘
"	๕.๗๐	ทัศนียภาพการปรับปรุงบริเวณสวนสาธารณะ และสะพานปลาเมืองประจวบฯ	๕-๑๕๙

สารบัญญรูป

		หน้า	
รูปที่	๕.๗๑	แผนพัฒนาถนนบริเวณสวนสาธารณะ	๕-๑๖๑
"	๕.๗๒	แนวความคิดในการพัฒนาบริเวณอ่าวบางสะพาน	๕-๑๖๗
"	๕.๗๓	ผังบริเวณศูนย์กลางบริการอ่าวบางสะพาน (แม่รำพึง)	๕-๑๖๘
"	๕.๗๔	ทัศนียภาพศูนย์กลางบริการอ่าวบางสะพาน (อ่าวแม่รำพึง)	๕-๑๖๙
"	๕.๗๕	แผนการพัฒนากถนน	๕-๑๗๑
"	๕.๗๖	สภาพทั่วไปของหาดแหลมหลวง	๕-๑๗๔
"	๕.๗๗	ทัศนียภาพการพัฒนาที่พิกหาดแหลมหลวง	๕-๑๗๖
"	๕.๗๘	ที่ตั้งหาดเจ้าสำราญ	๕-๑๗๘
"	๕.๗๙	บริเวณหาดเจ้าสำราญ	๕-๑๘๐
"	๕.๘๐	ทัศนียภาพการพัฒนาหาดเจ้าสำราญ	๕-๑๘๑
"	๕.๘๑	ทางลงหาดสาธารณะและข้อกำหนดการพัฒนา	๕-๑๘๒
"	๕.๘๒	ที่ตั้งหาดปึกเตียนและสภาพทั่วไป	๕-๑๘๔
"	๕.๘๓	ระยะถอยร่นและความสูงอาคารบริเวณหาดปึกเตียน	๕-๑๘๗
"	๕.๘๔	สภาพทั่วไปหาดคลองเตียนและข้อกำหนดความสูงอาคาร บริเวณริมหาดและระยะถอยร่น	๕-๑๙๐
"	๕.๘๕	การพัฒนาหาดบ่อแหม	๕-๑๙๓
"	๕.๘๖	สภาพทั่วไปหาดบ่อฝ้ายและแนวทางการพัฒนาพื้นที่	๕-๑๙๖
"	๕.๘๘	ที่ตั้งโครงการอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า	๕-๑๙๙
"	๕.๘๘	ผังบริเวณอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า	๕-๒๐๓
"	๕.๘๙	ทัศนียภาพบริเวณพระบรมราชานุสาวรีย์	๕-๒๐๕
"	๕.๙๐	ทัศนียภาพบริเวณท้องฟ้าจำลองและบริเวณสถาบัน วิทยาศาสตร์ทางทะเลพระจอมเกล้า	๕-๒๐๖
"	๕.๙๑	ทัศนียภาพบริเวณพิพิธภัณฑลัต์วันน้ำทางทะเลและ พิพิธภัณฑลัต์กลางแจ้งทางธรณีวิทยา	๕-๒๐๗
"	๕.๙๒	ทัศนียภาพบริเวณชายหาดสำหรับประชาชน	๕-๒๐๘

สารบัญญภาคผนวก

		หน้า	
ภาคผนวกที่	๑	สรุปสาระข้อ เสนอแนะจากคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัด เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์	ผ ๑-๑
"	๒	สรุปข้อ เสนอแนะจากการประชุม เพื่อพิจารณาแนวทางการ พัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์	ผ ๒-๑
"	๓	สรุปข้อ เสนอแนะและโครงการที่ เสนอโดยท้องถิ่น จังหวัด เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์	ผ ๓-๑
"	๔	สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการพึ่งหลายของชายหาดชะอำ	ผ ๔-๑
"	๕	รายชื่อสถานที่พักในพื้นที่วางแผนแบ่งตามระดับ และกลุ่มที่ตั้งปี ๒๕๒๔	ผ ๕-๑
"	๖	การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศของ จังหวัด เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ ช่วงปี ๒๕๒๔-๒๕๔๔	
"	๗	นโยบาย องค์กร และกฎหมายพัฒนาการท่องเที่ยว	ผ ๗-๑
"	๘	แนวทางการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวประเภทวัด	ผ ๘-๑
"	๙	การวิเคราะห์สภาพปัญหาของวัดที่สำคัญในเขตเมือง เพชรบุรี	ผ ๙-๑
"	๑๐	ลักษณะการเดินไฟฟ้า	ผ ๑๐-๑

บทที่ ๑

บทนำ

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ

จากการที่รัฐบาลได้มีนโยบายในการพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยวมาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (๒๕๒๐-๒๕๒๔) ที่เป็นดังนี้เพราะอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นสาขาการผลิตที่สามารถทำรายได้ให้แก่ประเทศได้อย่างมาก เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามจำนวนมาก ทั้งประเภทธรรมชาติ โบราณสถาน และศิลปวัฒนธรรม ซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ และเป็นที่ยังดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว และใช้จ่ายเงินในประเทศมากขึ้น นับตั้งแต่ปี ๒๕๒๕ เป็นต้นมา รายได้จากสาขาการท่องเที่ยว ในรูปของเงินตราต่างประเทศเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ หลังจากที่ยาวเป็นสินค้าออกที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศเป็นอันดับหนึ่งมาตลอด เฉพาะในปี ๒๕๒๕ รายได้จากการท่องเที่ยวมีมูลค่าประมาณ ๒๓,๘๗๔ ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็น ๓๑,๗๑๔ ล้านบาท ในปี ๒๕๒๘ ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในด้านการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของประเทศ ได้มีโครงการที่จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ขึ้น โดยแบ่งขั้นตอนของแผนออกเป็น ๔ ขั้นตอน ได้แก่ การสำรวจเบื้องต้น (Preliminary survey) การศึกษาเบื้องต้น (Preliminary study) การจัดทำแผนหลัก (Master plan) และการศึกษาความเหมาะสม (Feasibility study) จนถึงขณะนี้ ททท. ได้ดำเนินการสำรวจเบื้องต้นและศึกษาเบื้องต้น ๘ แห่ง จัดทำแผนหลัก ๔ แห่ง และศึกษาความเหมาะสม ๒ แห่ง สำหรับการจัดทำแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ครั้งนี้เป็นอีกแผนหนึ่งที่ ททท. ได้ทำขึ้น โดยได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) เป็นผู้จัดทำหลังจากที่ได้ศึกษาขั้นสำรวจเบื้องต้น และศึกษาเบื้องต้นเฉพาะหัวหิน-ชะอำมาแล้วในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ และ ๒๕๒๕ ตามลำดับ สำหรับระยะเวลาในการดำเนินการจัดทำแผนหลักทั้งสิ้น ๑๕ เดือน นับตั้งแต่วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๒๔ ถึงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๐

สำหรับเนื้อหาสาระที่มีในรายงานแผนฉบับนี้ เป็นไปตามข้อกำหนดโครงการ (Term of reference) ซึ่งกำหนดโดย ททท. ที่จะให้มีการพัฒนาทั้งแหล่งท่องเที่ยวและบริการการท่องเที่ยวที่สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยมุ่งที่จะให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวในพื้นที่วางแผนเพิ่มมากขึ้น พักนานวันขึ้น และใช้จ่ายเงินมากขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้สภาพเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่วางแผนดีขึ้นตามไปด้วย

๑.๒ วัตถุประสงค์ของแผนหลัก

การที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งให้มากขึ้นนั้น จำเป็นต้องจัดหาสิ่งบริการให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างพร้อมเพรียง ซึ่งมีอยู่หลายอย่างด้วยกัน ทำนองเดียวกันกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาหลายด้านที่เกี่ยวข้องและดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน เช่น การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการพัฒนาบริการการท่องเที่ยว เพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ขณะเดียวกัน การพัฒนาด้านนี้จะให้ได้ผลดีนั้น สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่นั้น ต้องเหมาะสมและเอื้ออำนวยอีกด้วย

ด้วยเหตุดังกล่าว วัตถุประสงค์หรือประโยชน์ของแผนหลักฯ ที่สำคัญก็ เป็น เครื่องมือสำหรับผู้บริหาร ที่จะนำไปประสานงานการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพราะแผนหลักฯ นอกจากจะบอกการพัฒนาโดยรวมของพื้นที่วางแผนการพัฒนาเฉพาะพื้นที่แล้ว ยังได้เสนอแผนงานและโครงการที่จะพัฒนาในพื้นที่และช่วงปีต่าง ๆ หน่วยงานรับผิดชอบและงบประมาณโครงการ ซึ่งประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้บริหารสามารถนำไปจัดการและบริหารการดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายการพัฒนาการท่องเที่ยวของแต่ละพื้นที่ได้

ในเวลาเดียวกัน แผนหลักฯ ไม่เพียงแต่เสนอแนะวิธีการที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวในพื้นที่วางแผนอย่างเดียวนั้น แต่ยังสามารถเสนอแนะวิธีการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่จำกัดให้นำมาใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมกับศักยภาพและอย่างมีประสิทธิภาพด้วย

๑.๓ ขอบเขตของโครงการ

๑.๓.๑ พื้นที่วางแผน

ในการจัดทำแผนครั้งนี้ พื้นที่วางแผนโดยรวมได้แก่ พื้นที่ทั้งจังหวัดของจังหวัดเพชรบุรี

และประจวบคีรีขันธ์ นอกจากนั้น ยังมีพื้นที่วางแผนในระดับกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีทั้งหมด ๖ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเมืองเพชรบุรี กลุ่มแก่งกระจาน กลุ่มหัวหิน-ชะอำ กลุ่มสามร้อยยอด กลุ่มเมือง-ประจวบคีรีขันธ์ และกลุ่มบางสะพาน ซึ่งกลุ่มทั้งหมดดังกล่าวมีแหล่งท่องเที่ยวรวมกัน ๔๐ แห่ง แต่ในการจัดทำแผนหลักฯ ครั้งนี้ได้กำหนดพื้นที่วางแผนละเอียดในรูปของแผนเฉพาะ (Site plan) ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญสูงทั้งหมดจำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ เมืองเพชรบุรี (เขาวังและพื้นที่โดยรอบ) อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ชายหาดชะอำ ชายหาดหัวหิน เขาตะเกียบ อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด เมืองประจวบคีรีขันธ์ และชายหาดบางสะพาน ส่วนแหล่ง-ท่องเที่ยวอื่น ๆ เป็นการเสนอแนะอย่างกว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

๑.๓.๒ ขอบเขตของการศึกษา

การจัดทำแผนหลักฯ เป็นการศึกษาเพิ่มเติมจากการศึกษาเบื้องต้น แต่สำหรับการจัดทำแผนหลักฯ ครั้งนี้ได้ศึกษาเพิ่มเติมมากขึ้น เพราะพื้นที่วางแผนครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัดในขณะที่การศึกษเบื้องต้นนั้นมีเฉพาะบริเวณหัวหิน-ชะอำเท่านั้น สำหรับประเด็นการศึกษาประกอบด้วย

(๑) ศึกษาและสำรวจจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งในระดับพื้นที่วางแผนและระดับแหล่งท่องเที่ยว ลักษณะของนักท่องเที่ยว รูปแบบของการท่องเที่ยว และพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคตทั้งในระดับพื้นที่วางแผนและระดับแหล่งท่องเที่ยว

(๒) สำรวจและศึกษาแหล่งท่องเที่ยว กำหนดกลุ่มบทบาท และจัดลำดับความสำคัญ รวมทั้งกำหนดรูปแบบและข้อเสนอแนะในการพัฒนา

(๓) ศึกษาและวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่วางแผนทั้งปัจจุบันและอนาคต และเปรียบเทียบสภาพเศรษฐกิจและสังคม ระหว่างมีแผนและไม่มีแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

(๔) ศึกษาโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนา เพื่อรองรับการพัฒนา ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา การสื่อสารและโทรคมนาคม ถนน การคมนาคมขนส่ง

(๕) ศึกษาบทบาทและความสัมพันธ์ของหัวหินและชะอำในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

(๖) ศึกษาการบริการการท่องเที่ยว ได้แก่

- การบริการการท่องเที่ยว ได้แก่ ที่พัก ภัตตาคาร ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก และแหล่งบันเทิง เป็นต้น
- การบริการทางสังคม ได้แก่ การศึกษา สาธารณสุข และความปลอดภัย เป็นต้น

(๗) ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาทางสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนา

(๘) ศึกษาและทบทวนนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับจังหวัด เพื่อกำหนดนโยบายในการพัฒนาของพื้นที่วางแผน

(๙) ประเมินผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคมจากการพัฒนา

(๑๐) เสนอแผนพัฒนา

- แผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
- แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- แผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการการท่องเที่ยว
- แผนพัฒนาและส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยว

๑.๔ แนวความคิดการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

๑.๔.๑ แนวความคิดในการวางแผน

การวางแผนเป็นการกำหนดสิ่งที่จะให้เกิดขึ้นในอนาคต จากการที่การวางแผนพัฒนาจะต้องเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลายประเภท ฉะนั้น การวางแผนไม่ว่าจะเป็นการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมหรือการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวก็ตาม จำเป็นต้องกระทำในลักษณะที่ประสานประโยชน์และความต้องการของบุคคลหลายกลุ่ม สำหรับแนวความคิดในการวางแผนในการจัดทำแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ครั้งนี้ ได้กำหนดแนวความคิดไว้ ๓ ประการ ซึ่งแต่ละประการจะใช้ในแต่ละขั้นตอนของการวางแผน (ตารางที่ ๑.๑)

ตารางที่ ๑.๑ ขั้นตอนการวางแผน กิจกรรมหลัก และผลงาน

ขั้นตอน/การรายงาน	กิจกรรมหลัก	ผลงาน
<p>๑. การกำหนดแผนดำเนินงาน ศึกษาและวางแผน (Study design step)</p> <p>๑.๑ การกำหนดจุดมุ่งหมาย/ วัตถุประสงค์การพัฒนา โดยส่วนรวม (Goals/ Objective Formu- lation)</p> <p>๑.๒ การกำหนดแผน ดำเนินงานศึกษา</p>	<p>(๑) การทบทวนแผนนโยบายการท่องเที่ยวทุกระดับ รวมทั้งการปรึกษาหารือ กับหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบความต้องการในการ พัฒนาของภาครัฐ</p> <p>(๒) การสำรวจสนาม/สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยงาน ภาคเอกชนและประชาชน ในพื้นที่วางแผน เพื่อทราบปัญหาและความต้องการในการพัฒนา</p> <p>(๓) การทบทวนข้อกำหนดโครงการรายงานผลการศึกษาเบื้องต้น เพื่อพัฒนา การท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ รวมทั้งการศึกษาและวิเคราะห์รายงานผล การศึกษาหรือการวางแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการกำหนดบทบาท และ รูปแบบการพัฒนาของพื้นที่วางแผน โดยเฉพาะหัวหิน-ชะอำ ให้สอดคล้อง และประสานสัมพันธ์กับพื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวอื่นโดยรอบ</p> <p>(๔) การประสานผลและการกำหนดจุดมุ่งหมาย/วัตถุประสงค์ การพัฒนาพื้นที่ วางแผนโดยเฉพาะหัวหิน-ชะอำ</p> <p>(๕) การกำหนดทีมงาน ขอบเขต วิธีการศึกษา และแผนดำเนินงานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายสาขา</p>	<p>ผลงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> • ประเด็นสำคัญที่จะศึกษารายละเอียด • สรุปสภาพการท่องเที่ยวและการพัฒนาของหัวหิน-ชะอำ • ผังโครงสร้างวัตถุประสงค์การพัฒนา (objective tree) • แผนดำเนินงานศึกษาตลอดระยะเวลาของโครงการประสานผลการจัดทำและส่งรายงานการจัดการโครงการและการปรึกษาหารือขอความเห็นชอบจาก ททท.

ตารางที่ ๑.๑ (ต่อ)

ขั้นตอน/การรายงาน	กิจกรรมหลัก	ผลงาน
<p>๒. การวินิจฉัยสภาพการพัฒนา (Development Diagnosis)</p>	<p>(๖) การวิเคราะห์ด้านตลาดการท่องเที่ยวในปัจจุบัน บ่งชี้ศักยภาพการพัฒนา ด้านตลาดการท่องเที่ยว และการขยายภาพแนวโน้มของตลาดในอนาคต</p> <p>(๗) การวิเคราะห์ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่วางแผน ทั้งทรัพยากร กายภาพและศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เพื่อประเมินศักยภาพการพัฒนา และ กำหนดแนวความคิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ</p> <p>(๘) การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพ โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก การบริการ และการสนับสนุนต่าง ๆ เพื่อประเมินข้อจำกัด/ความ พร้อมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่วางแผน รวมทั้งแนวโน้มและ มาตรฐานของความต้องการในอนาคต</p> <p>(๙) การวิเคราะห์สรุปความสัมพันธ์ของตลาดการท่องเที่ยวกับศักยภาพ ของแหล่งท่องเที่ยว</p> <p>(๑๐) การประเมินผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อสภาพ เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่วางแผน</p> <p>(๑๑) การกำหนดทางเลือก (Alternatives) ของกลวิธีการพัฒนาโดยรวม</p> <p>(๑๒) การคัดเลือกกลวิธีที่เหมาะสมในการพัฒนาท่องเที่ยวในพื้นที่วางแผน โดยเฉพาะทวิภาคี-ชะง่า</p>	<p>ผลงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> • สรุปสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่วางแผน และ แนวโน้มในอนาคต • ศักยภาพและข้อจำกัดในการ พัฒนา • ผลกระทบของพัฒนาการด้านการท่องเที่ยวที่เข้ามา และ แนวโน้ม • พื้นที่ที่มีความอ่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อมที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการพัฒนา • ศักยภาพด้านการลงทุนพัฒนา • ลำดับความสำคัญของรัฐ ประสงค์การพัฒนาโดยส่วนรวม • ทางเลือกของกลวิธีการพัฒนา และกลวิธีที่เหมาะสม

ตารางที่ ๑.๑ (ต่อ)

ขั้นตอน/การรายงาน	กิจกรรมหลัก	ผลงาน
<p>๓. การกำหนดเป้าหมายและกลวิธีการพัฒนา (Target setting and strategy formulation)</p> <p>๓.๑ การปรับปรุงรายละเอียดกลวิธีการพัฒนาโดยรวม</p> <p>๓.๒ การกำหนดเป้าหมายและกลวิธีการพัฒนา</p>	<p>(๑๓) การคาดการณ์รูปแบบความต้องการและการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวในพื้นที่วางแผนในอนาคต</p> <p>(๑๔) การกำหนดรูปแบบการพัฒนาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวที่จะสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>(๑๕) การกำหนดความต้องการด้านโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการ และสิ่งสนับสนุนต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของตลาดในอนาคต</p> <p>(๑๖) การทบทวนแนวโน้มของผลกระทบด้านเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่วางแผน</p> <p>(๑๗) การกำหนดเป้าหมายและกลวิธีการพัฒนาด้านการตลาด ด้านทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ด้านโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก การบริการและสิ่งสนับสนุน</p> <p>(๑๘) การกำหนดเป้าหมายและกลวิธีการพัฒนา เศรษฐกิจของจังหวัด เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว</p>	<p>• กลวิธีการพัฒนาโดยรวม</p> <p>• ภาพพจน์การพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคต</p> <p>• แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการตลาด</p> <p>• แนวทางการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว (รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมและประเพณี)</p>

ตารางที่ ๑.๑ (ต่อ)

ขั้นตอน/การรายงาน	กิจกรรมหลัก	ผลงาน
<p>๔. <u>การกำหนดแผนงาน/โครงการพัฒนาและแผนดำเนินงานพัฒนา</u></p> <p>๔.๑ <u>การกำหนดแผนพัฒนา</u></p>	<p>(๑๔) การบ่งชี้โครงการพัฒนาในสาขาต่าง ๆ ดังกล่าวนี้</p> <p>(๒๐) การประเมินผลกระทบเบื้องต้นของโครงการพัฒนา และการกำหนดแนวทางจัดการ</p> <p>(๒๑) การกำหนดแผนงาน/โครงการพัฒนาทั้งในด้านการพัฒนาและส่งเสริมการตลาด การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ</p> <p>(๒๒) การจัดลำดับความสำคัญและกำหนดขั้นตอนในการพัฒนาโครงการต่าง ๆ รวมทั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายในการพัฒนาตามช่วงเวลาของการพัฒนาโดยแบ่งเป็นโครงการระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว</p>	<p>ผลงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> • แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก การบริการ และสิ่งสนับสนุนอื่น ๆ • แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ (ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว) • บัญชีแผนงาน/โครงการพัฒนา • รายละเอียดโครงการพิเศษและเร่งด่วน • ข้อกำหนดโครงการมีความจำเป็นสูง สำหรับการศึกษาคความเหมาะสม

ตารางที่ ๑.๑ (ต่อ)

ขั้นตอน/การรายงาน	กิจกรรมหลัก	ผลงาน
<p>๔.๒ การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานตามแผน</p>	<p>(๒๓) การจัดทำรายละเอียดโครงการพิเศษและเร่งด่วน</p> <p>(๒๔) การจัดเตรียมข้อเสนอโครงการสำหรับการศึกษาคำแนะนำของแผนงานหรือโครงการที่มีความจำเป็นสูง</p> <p>(๒๕) การวิเคราะห์การบริหารและการจัดการของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ในประเด็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบงบประมาณ บุคลากร รวมถึงบทบาทหน้าที่ของ ททท.</p> <p>(๒๖) การวิเคราะห์การจัดการของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง รูปแบบองค์กร ขีดความสามารถด้านการลงทุน ปริมาณและคุณภาพบุคลากร</p> <p>(๒๗) การวิเคราะห์เรื่องการแข่งขันระหว่างหน่วยงานราชการและกับภาคเอกชน</p> <p>(๒๘) การประสานผลการวิเคราะห์และกำหนดกลยุทธ์ดำเนินการตามแผน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • กลยุทธ์การดำเนินงานตามแผน • ข้อเสนอแนะการบริหารและการจัดการตามแผนในด้านกฎหมายองค์กร ฯลฯ

(๑) การวางแผนแบบประสานความต้องการ (integration of aspirations) โดยเป็นการประสานความต้องการในการพัฒนาระดับชาติ และ/หรือ ระดับภาค (top-down) ให้สอดคล้องและเชื่อมอำนวยการประสานซึ่งกันและกันกับความต้องการในการพัฒนาของผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่วางแผน (bottom-up) ความต้องการในการพัฒนาระดับชาติพิจารณาที่กำหนดได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาการท่องเที่ยว แผนพัฒนาภาค เป็นต้น ส่วนความต้องการในการพัฒนาระดับพื้นที่วางแผนพิจารณาที่กำหนดได้จากแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาเทศบาล การประชุมปรึกษาหารือ การสัมภาษณ์สอบถาม ตลอดจนจากการประชาสัมพันธ์แผน (public hearing)

(๒) การวางแผนแบบผสมผสานองค์ประกอบการพัฒนา (integration of development components) สำหรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก เช่น การประชาสัมพันธ์ด้านการตลาด การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เป็นต้น การพัฒนาเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการกระตุ้นการพัฒนาในสาขาเศรษฐกิจ-สังคมที่เกี่ยวข้องเนื่องด้วยเช่นกัน เช่น การเกษตร การก่อสร้าง การคมนาคมขนส่ง การค้าและอื่น ๆ ควบคู่กันไปด้วย ซึ่งจะส่งผลให้เพิ่มโอกาสการมีงานทำและรายได้ของประชาชนในจังหวัด ตลอดจนเป็นการกระจายและปรับปรุงคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานและบริการทางสังคมให้ทั่วถึงและดีขึ้น นอกจากนี้แล้ว การวางแผนจะไม่พิจารณาเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงเท่านั้น หากแต่จะพิจารณาถึงแหล่งท่องเที่ยวอื่น ที่อาจมีศักยภาพรอง ๆ ลงไป แต่มีขีดความสามารถที่จะช่วยทำให้เกิดการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ-สังคม พร้อมกับสร้างแผนขึ้นรองรับ เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาเป็นไปอย่างประสานสอดคล้องกัน

(๓) การวางแผนที่คำนึงถึงขีดความสามารถของคุณภาพสิ่งแวดล้อม (environmentally sound development) โดยตระหนักถึงข้อจำกัด (constraints) และข้อขีดค้น (limitations) ของทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่จะใช้ประโยชน์ในการพัฒนา ควบคู่กับการควบคุม ป้องกัน และติดตามผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว และกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกัน ที่จะมีคุณภาพของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อรักษาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมให้สามารถอำนวยประโยชน์แก่อุฏการพัฒนายั่งยืน (sustainable development) พร้อมกับพยายามให้ทรัพยากรที่มีอยู่ของท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สำหรับขั้นตอนในการวางแผน (Planning steps) ของการจัดทำแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ แบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนกำหนดแผนดำเนินการ (Study design stage) ขั้นวินิจฉัยสภาพการพัฒนา (Development diagnosis stage) ขั้นตอนกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์พัฒนา (Target setting and strategy formulation stage) และขั้นตอนกำหนดแผนพัฒนาและโครงการดำเนินงาน (Project formulation and plan for implementation stage) ดังแสดงในรูปที่ ๑.๑

๑.๔.๒ แนวความคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยว

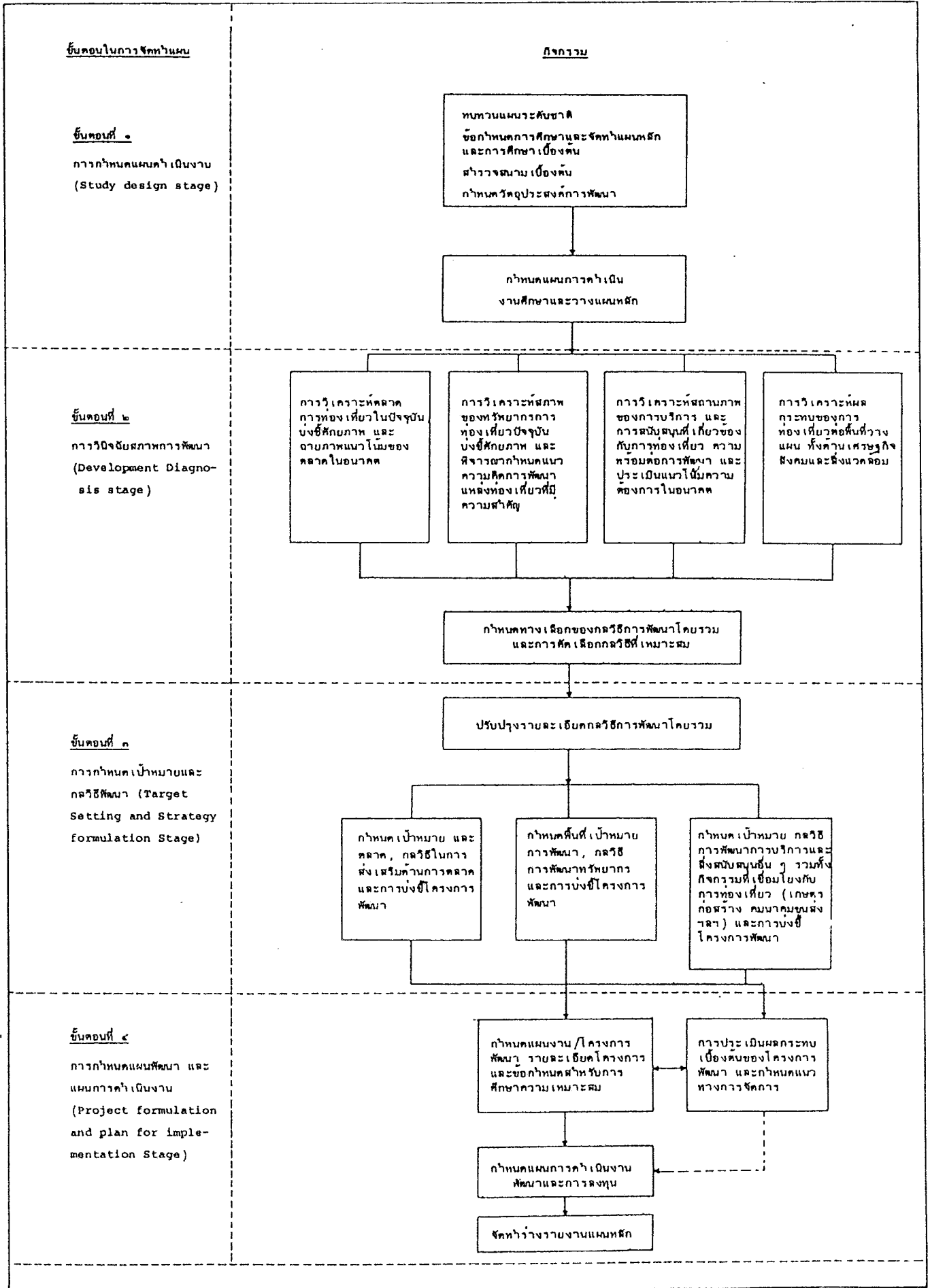
(๑) แนวความคิดในการพัฒนาทั่วไป

แนวความคิดโดยทั่วไปในการพัฒนาการท่องเที่ยวมีอยู่ด้วยกัน ๓ ประการ คือ

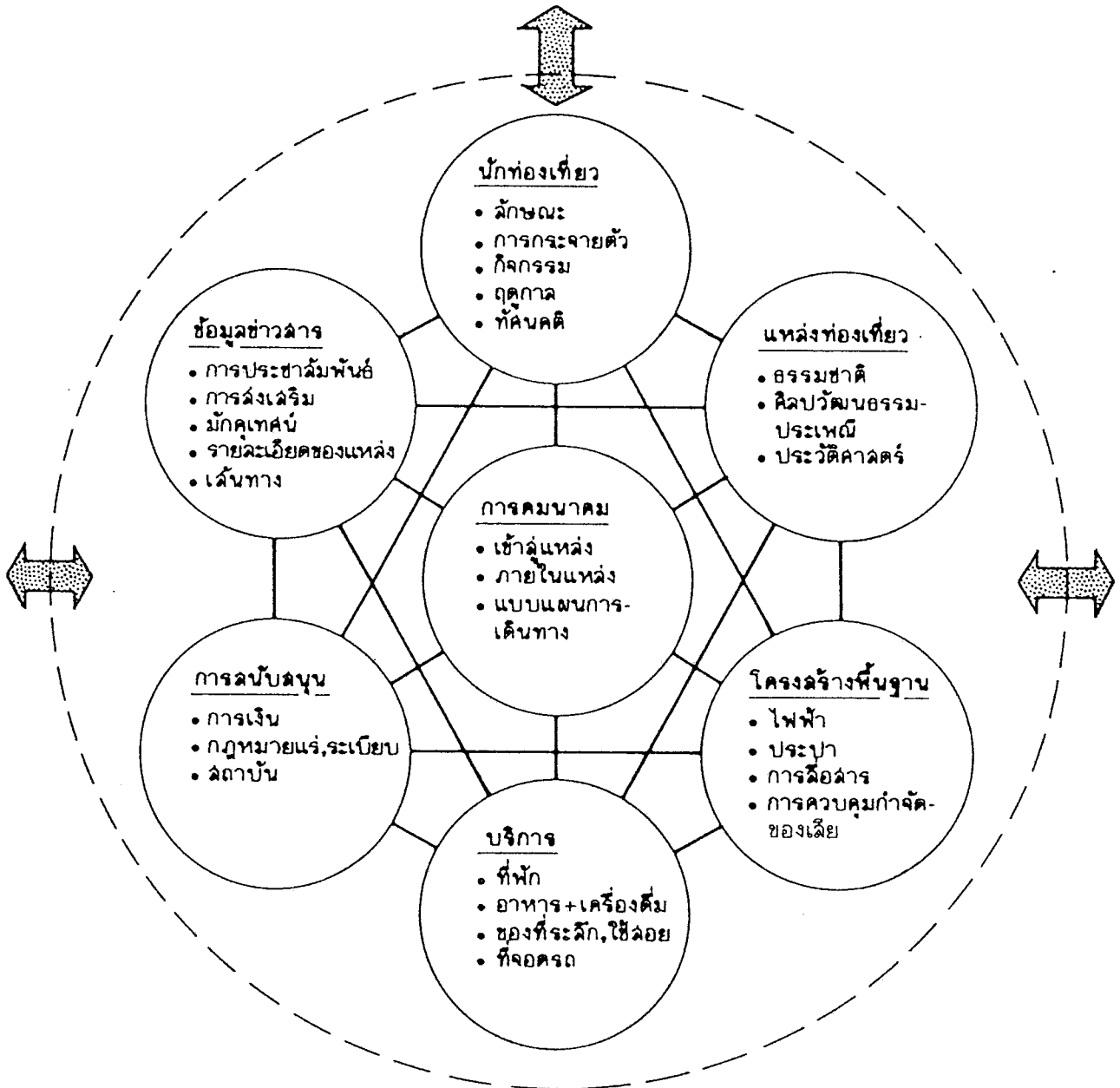
(๑.๑) ระบบการท่องเที่ยว (Tourism functional system) ระบบของการท่องเที่ยวมีองค์ประกอบอยู่ทั้งหมด ๗ ประการด้วยกัน ดังรูปที่ ๑.๒ และแต่ละองค์ประกอบนั้นมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด การพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะให้องค์ประกอบของระบบการท่องเที่ยวนั้นประสานกันและหนุนเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ถ้าส่วนหนึ่งส่วนใดเกิดภาวะไม่ประสานกัน ก็จะทำให้การพัฒนานั้นไม่บรรลุวัตถุประสงค์หรือสูญเปล่าในการพัฒนาได้

อย่างไรก็ดี องค์ประกอบการท่องเที่ยวจะมีบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสมหรือไม่ ขึ้นอยู่กับกลยุทธ์ในการพัฒนาว่าเป็นทางเลือกที่เหมาะสมหรือไม่ ถ้าเป็นทางเลือกที่เหมาะสมก็จะทำให้องค์ประกอบต่าง ๆ ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน แต่ถ้าเป็นทางเลือกที่ไม่เหมาะสมจะทำให้จุดเน้นการพัฒนาไปในทิศทางที่แตกต่างกัน ดังนั้น กลยุทธ์การพัฒนาก็มีความสำคัญในระดับที่เท่าเทียมกันกับองค์ประกอบของการพัฒนา

(๑.๒) ระบบความเชื่อมโยงของพื้นที่พัฒนา (Spatial system) นอกจากการพิจารณาเฉพาะในระบบของการท่องเที่ยวแล้ว การพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะให้ได้ผลดังเป้าหมายนั้นจะต้องพิจารณาระบบความเชื่อมโยงของพื้นที่ด้วย ซึ่งระบบนี้สามารถพิจารณาออกได้เป็น ๔ ระบบ ได้แก่ ระบบความเชื่อมโยงระหว่างภาค (Inter regional) ระบบความเชื่อมโยงภายในภาค (Intra regional) ระบบความเชื่อมโยงระหว่างจังหวัด (Inter provincial) และระบบความเชื่อมโยงภายในจังหวัด (Intra provincial)

รูปที่ ๑.๑ กระบวนการในการจัดทำแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด เพชรบุรี-ประจวบ

รูปที่ ๑.๒ ระบบการท่องเที่ยว (Tourism Functional System)

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

ดังจะเห็นได้จากกรุงเทพมหานครซึ่งอยู่ในภาคกลาง ซึ่งเป็นประตูหลักของนักท่องเที่ยวที่จะเข้าสู่ภาคตะวันตก รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ ก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างภาคขึ้น ถ้าความเชื่อมโยงดังกล่าวได้รับการพัฒนาในลักษณะของวงจรการท่องเที่ยว (route trip) ได้รับการส่งเสริมให้เกิดขึ้นระหว่างแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ๆ ในภาคตะวันตก เช่น กาญจนบุรี ตลิ่งน้ำราชบุรี สวนสามพราน นครปฐม ฯลฯ และ หัวหิน-ชะอำ ซึ่งเป็นลักษณะความเชื่อมโยงภายในภาคเดียวกันแล้ว ก็จะทำให้เป็นอีกทางหนึ่งที่จะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าพื้นที่ว่างแฉกมากยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น ความเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ต้องนำมาพิจารณา ดังจะเห็นได้จากจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ โดยเฉพาะหัวหินและชะอำ หัวหิน-เป็นศูนย์กลางการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวของทั้งสองจังหวัด ที่เป็นเช่นนี้เพราะจังหวัดทั้งสองอยู่ไม่ไกลกัน ซึ่งจะทำให้การพัฒนาไม่ซ้ำซ้อนกัน ขณะเดียวกันก็ทำให้นักท่องเที่ยวมีประสบการณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดเพิ่มมากขึ้น ทำนองเดียวกัน ความเชื่อมโยงภายในจังหวัดนั้น เป็นการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว ถ้ามีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมากและหลากหลายลักษณะ ก็จะทำให้ นักท่องเที่ยวพักนานวันขึ้น และใช้จ่ายเงินเพิ่มมากขึ้น การมุ่งให้ความสำคัญหรือความสนใจต่อระบบความสัมพันธ์เชื่อมโยงภายในจังหวัดนี้ จะส่งผลให้วัตถุประสงค์การพัฒนาที่จะกระจายประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวไปสู่ส่วนต่าง ๆ ของพื้นที่จังหวัดบรรลุผลสำเร็จได้

(๑.๓) การกระจาย/การรวมตัวของผลประโยชน์จากการพัฒนา (Spreading versus concentrating the benefits of tourism development)

แม้ว่ารัฐจะมีนโยบายที่มุ่งส่งเสริมบทบาทของการท่องเที่ยวให้มีส่วนช่วยพัฒนา เศรษฐกิจ-สังคมของจังหวัด แต่แนวทางหรือมาตรการการพัฒนาที่จะให้การท่องเที่ยวช่วยเสริมสร้างความเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจ-สังคมของจังหวัดยังไม่ปรากฏชัดเจนนัก การศึกษาและวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นที่ต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้น ยังให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวนี้ค่อนข้างน้อย การศึกษาส่วนใหญ่กลับมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกและอื่น ๆ ผลประโยชน์จากการพัฒนาที่เกิดขึ้นจึงมีแนวโน้มที่จะตกอยู่กับกลุ่มที่ได้รับประโยชน์อยู่แล้วในปัจจุบัน เช่น ผู้ประกอบการลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ ประชากรในเขตเมือง เป็นต้น สภาพการณ์ที่ผลประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวจะยังผลต่อเศรษฐกิจ-สังคมระดับท้องถิ่นนั้น ไม่อาจเห็นได้อย่างชัดเจนนัก แต่กลับดูเหมือนว่าประโยชน์ที่ประชาชนท้องถิ่นได้รับมี

มากเท่า ๆ กับผลเสียที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการกระจายและการรวมตัวของผลประโยชน์ดังกล่าวนี้อาจพิจารณาได้จากปัจจัยที่สำคัญ ๒ ประการดังนี้คือ

(ก) ไม่ว่านโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่อสภาพ เศรษฐกิจ-สังคมในปัจจุบันมากนักน้อยเพียงใดก็ตาม การพัฒนาการท่องเที่ยวก็ดูเหมือนว่าจะช่วยเสริมสร้างให้ผู้ที่ได้รับประโยชน์อยู่แล้วกลับได้รับมากยิ่งขึ้น และยังชี้ชัดให้เห็นถึงแบบแผนของสภาพสังคมในปัจจุบันที่เป็นอยู่ด้วยเหตุนี้ การที่จะชักจูงนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น และการลดภาระต้นทุนค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการที่ลงทุนในโครงการพัฒนาต่าง ๆ อาจจะไม่มียผลใด ๆ ต่อการกระจายผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นไปสู่ผู้ที่ยังไม่ได้รับอยู่ในปัจจุบัน เว้นเสียแต่ว่าจะมีการกำหนดมาตรการที่เฉพาะเจาะจงให้เกิดการกระจายของผลประโยชน์ไปสู่กลุ่มชนอื่น ๆ กว้างขวางขึ้น ตัวอย่างเช่น โดยการจัดให้มีการอบรมบุคคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริการ การให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงคุณภาพการผลิตสินค้า ของที่ระลึก ปรับปรุงบริการทางสังคมต่าง ๆ เป็นต้น

(ข) ทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งในที่นี้หมายถึงรวมถึงบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และอื่น ๆ นั้น มักกระจุกตัวอยู่ในเขตเมืองที่มีระดับการพัฒนาโดยทั่วไปสูงกว่าบริเวณโดยรอบ ไม่ว่าจะพิจารณาในแง่โอกาสในการจ้างแรงงาน บริการด้านการศึกษาและสาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมา มักมีส่วนช่วยเสริมสร้างสภาพการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นเท่านั้น แต่ยังไม่ส่งผลในแง่ของการกระจายตัวได้มากนัก ด้วยเหตุนี้ จึงควรเพิ่มความพยายามที่มีลักษณะเฉพาะให้มากขึ้น ในอันที่จะกระจายผลประโยชน์เหล่านี้ออกไปสู่พื้นที่ข้างเคียง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ชนบท และจัดวางระเบียบให้มีความเชื่อมโยงกันระหว่างการผลิตและการบริการต่าง ๆ ในเขตเมือง กับการผลิต การบริการในภาคเอกชนให้มากขึ้น เช่น การส่งเสริมการเกษตร และการประมง เพื่อผลิตสินค้า-บริการป้อนตลาดนักท่องเที่ยวที่อยู่ในเมือง เป็นต้น

ดังนั้น แนวความคิดประการหนึ่งในการพัฒนาที่คณะผู้ศึกษาได้ปรับใช้ในการจัดทำแผนหลักนี้ จึงจะมุ่งให้ความสำคัญกับการกระจายผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และในการนี้ มาตรการในการพัฒนาจะเกี่ยวข้องกับการเพิ่มความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ซึ่งนับ เป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งของการจัดทำแผนหลักนี้

(๒) แนวความคิดในการพัฒนาพื้นที่วางแผน

ในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ ได้กำหนดแนวความคิดไว้ดังต่อไปนี้

(๒.๑) พัฒนาให้จังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์มีความสำคัญในการท่องเที่ยวระดับชาติ พัฒนาหัวหิน-ชะอำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก ซึ่งมีลักษณะแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติชายทะเลเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทยจากกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่าง ๆ ในภาคกลาง ทั้งนี้เพราะหัวหิน-ชะอำมีระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครมากนัก นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกและในเวลาอันสั้น

(๒.๒) พัฒนาพื้นที่วางแผนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ตอบสนองนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลัก ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศควรกำหนดเป็นเป้าหมายรอง

(๒.๓) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่วางแผนที่มิเอกลักษณะเฉพาะตัว เพื่อดึงดูดและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะไม่เป็นการแข่งขันกันระหว่างแหล่งท่องเที่ยวภายในพื้นที่และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ แต่จะเกิดผลดีในแง่การหนุนเสริมซึ่งกันและกัน

(๒.๔) ควรส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ นอกเหนือจากแหล่งท่องเที่ยวหลัก หัวหิน-ชะอำ ตลอดจนการจัดโครงการข้ายการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อเสริมแหล่งท่องเที่ยว และเพื่อกระจายนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

(๒.๕) ในการพัฒนาควรปรับปรุงและยกระดับคุณภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ รวมทั้งการบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวซึ่งจะเป็นการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างภาพพจน์ ตลอดจนชื่อเสียงที่ดีแก่ท้องถิ่นในด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์แบบ

(๒.๖) ในการพัฒนานั้นควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและจำกัดปัญหาอันเป็นผลกระทบของการพัฒนาควบคู่กันไป เช่น แผนการใช้ที่ดิน แผนการควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น เพื่อที่จะให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด

(๒.๗) นอกจากจะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวดังกล่าวแล้ว การพัฒนาควรครอบคลุมถึงกิจกรรมทางเศรษฐกิจ-สังคมอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการกระจายผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นไปสู่พื้นที่โดยรอบ ควบคู่กับการพิจารณาถึงกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับผลประโยชน์ โดยเฉพาะประชาชนในท้องถิ่นควรได้รับความสำคัญอันสูงสุด

๑.๕ ผลของโครงการ (แผนหลัก)

จากแนวความคิดและวิธีการศึกษา รายงานฉบับนี้คือผลของการวางแผนตามโครงการนั้น ได้นำเสนอออกเป็นบท ๆ รวมทั้งสิ้น ๗ บท ประกอบด้วย

(๑) กรอบการพัฒนา ซึ่งเป็นการพัฒนาในระดับกว้าง (Macro framework) หรือคือการพิจารณานโยบายจากระดับบน (Top down) และสถานการณ์การท่องเที่ยวในระดับประเทศ กรอบการพัฒนานี้จะเป็นตัวชี้นำการพัฒนาในพื้นที่วางแผน

(๒) สภาพการท่องเที่ยวของพื้นที่วางแผน ได้เสนอสภาพทางกายภาพสิ่งแวดล้อม สภาพเศรษฐกิจและสังคม ทรัพยากรการท่องเที่ยว (แหล่งท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน และการบริการ) ตลาดการท่องเที่ยว องค์กรและการจัดการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการพัฒนาการท่องเที่ยว การศึกษาสภาพการท่องเที่ยวของพื้นที่วางแผนนี้ นำไปสู่ข้อสรุปถึงศักยภาพ ความต้องการ และข้อจำกัด ในการพัฒนา ส่วนสุดท้ายคือ แนวทางการพัฒนา อันเป็นผลจากการประสานข้อมูล (Integration) นั้นได้เสนอแนะการจัดกลุ่มการพัฒนา การกำหนดกลวิธีการพัฒนา และการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา

(๓) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นที่วางแผนโดยรวม ได้กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย บทบาทและทิศทาง กลวิธี เป้าหมาย และแผนการพัฒนาโดยรวม ในองค์ประกอบการพัฒนาต่าง ๆ แผนการพัฒนาโดยรวมนี้จะเป็นกรอบที่สำคัญสำหรับการดำเนินการพัฒนาขององค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน ทั้งองค์กรจากส่วนกลางและท้องถิ่นเอง ซึ่งแผนพัฒนาที่เสนอไว้นี้ไม่เพียงแต่จะเกิดผลดี ต่อการพัฒนาพื้นที่เท่านั้น หากยังมีผลต่อความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ด้วย

ในส่วนของแผนพัฒนาโดยรวมนี้ ได้สรุปแผนงานโครงการ ซึ่งบ่งชี้สาระ ระยะเวลา และหน่วยงานที่รับผิดชอบไว้ด้วย

(๔) แผนพัฒนาพื้นที่เฉพาะ เป็นส่วนที่ขยายรายละเอียดการพัฒนาในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ซึ่งต้องการแผนการพัฒนาที่ชัดเจนในด้านการพัฒนาสภาพกายภาพ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการ ตลอดจนระยะเวลาและขั้นตอน ลักษณะของแผนพัฒนาพื้นที่เฉพาะได้เน้นการออกแบบและวางผังทางกายภาพ การจัดวางแนวทางเสริมสร้างสิ่งดึงดูดใจ การแก้ไขปัญหาและแนววิธีการดำเนินโครงการ

(๔) การประเมินผลจากการพัฒนา เป็นส่วนที่สำคัญมากของแผนหลัก ทั้งนี้เพราะได้ทำการประเมินแผนงานโครงการที่ได้เสนอไว้โดยจัดแบ่งแผนงานและโครงการเหล่านั้นออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามความคาดหมายในอันที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของแผนที่กำหนดไว้ การประเมินได้พิจารณาถึงผลกระทบ (ทางบวกและลบ) ของแผนพัฒนาต่อการตลาด สภาพเศรษฐกิจและสังคมต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังได้ประเมินในด้านการลงทุนด้วยว่าในเบื้องต้นนี้โครงการเหล่านั้น มีความเป็นไปได้ หรือมีแนวโน้มที่จะให้มีการลงทุนหรือไม่ในลักษณะใด

การประเมินผลการพัฒนานี้ได้ทำการเปรียบเทียบในบางด้านระหว่างการพัฒนาแบบมีแผน และไม่มีแผน เพื่อเป็นเครื่องชี้ถึงความจำเป็นของแผนสำหรับผู้เกี่ยวข้องได้มีความสำนึกร่วมกัน นอกจากนี้ ยังได้นำผลการประเมินไปพิจารณาย้อนกลับสำหรับการปรับปรุงแก้ไข แผนงาน และโครงการอีกด้วย

(๖) ข้อเสนอแผนงานและโครงการ ได้รวบรวมไว้เป็นบทหนึ่ง โดยเฉพาะโดยจำแนกออกตามสาขาการพัฒนา แต่ละโครงการได้บอกถึงความจำเป็น แนวทางการดำเนินโครงการ และผลที่จะได้รับ ตลอดจนงบประมาณและหน่วยงานที่จะรับผิดชอบ ซึ่งแผนงานและโครงการเหล่านี้จะสะดวกต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะสามารถเลือกนำไปดำเนินการได้ ภายใต้กรอบที่กำหนดไว้แล้ว

สาระทั้งหมดนี้เป็นผลของโครงการที่ได้จัดทำแล้วอย่างเหมาะสม

บทที่ ๒

กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยว

บทที่ ๒

กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยว

การกำหนดกรอบการพัฒนาการท่องเที่ยว มีจุดประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด และในระดับแหล่งท่องเที่ยว และเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการพัฒนาการท่องเที่ยว นั้น ๆ สอดคล้องกับความต้องการทั้งของระดับชาติ และระดับภูมิภาค และท้องถิ่น โดยได้กำหนดจุดประสงค์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับชาติ และระดับภูมิภาค โดยเน้นนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับประเทศและท้องถิ่น เป็นสำคัญ

นอกจากการบ่งชี้สถานภาพการท่องเที่ยวในอดีตที่ผ่านมา และแนวโน้มในอนาคตของการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับชาติ และการเปรียบเทียบระหว่างหัวหิน-ชะอำ กับแหล่งท่องเที่ยวชายหาดอื่น ๆ ในประเทศไทยแล้ว กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวจะได้กำหนด เนื้อหาสาระและความ เป็นมา รวมทั้งการประเมินและบ่งชี้ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับจังหวัดและระดับแหล่งท่องเที่ยวอีกด้วย

๒.๑ การพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับชาติ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ ในช่วงระยะเวลา ๒๐ ปี ที่ผ่านมา การท่องเที่ยวได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ในปัจจุบันทำรายได้เงินตราต่างประเทศให้กับประเทศมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งสูงกว่าข้าว ตั้งแต่ปี ๒๕๒๕ เป็นต้นมา (ดูตารางที่ ๒.๑)

การท่องเที่ยวภายในประเทศก็มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศเช่นเดียวกับ การท่องเที่ยวระดับประเทศ และมีบทบาทสำคัญโดยตรงต่อการจ้างงาน กระตุ้นสาขาที่เกี่ยวข้องกับ เศรษฐกิจ และยังช่วยกระจายความมั่งคั่งออกไปทั่วประเทศ จากเมืองหลักไปสู่เมืองรอง หรือ ชุมชนท้องถิ่นในชนบท ผลจากการศึกษา^{๑/} พบว่าการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ๗๓ คน จะสร้างงานเพิ่มขึ้นได้ ๑ คน

^{๑/} "ผลวิจัยของนักวิชาการ จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, เรื่อง ผลทางด้าน เศรษฐกิจ ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย" หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ๒๓ กันยายน ๒๕๒๔

ตารางที่ ๒.๑ การเปรียบเทียบมูลค่ารายได้จากสินค้าส่งออกกับรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศของประเทศไทย ช่วงปี ๒๕๒๔ - ๒๕๒๗

ลำดับที่	ปี พ.ศ.		หน่วย : ล้านบาท	
	๒๕๒๔	๒๕๒๕	๒๕๒๖	๒๕๒๗
๑	๒๖,๓๖๗	การท่องเที่ยว ๒๓,๘๗๔	การท่องเที่ยว ๒๔,๐๕๐	การท่องเที่ยว ๒๗,๓๑๗
๒	๒๑,๔๕๕	ข้าว ๒๒,๕๐๔	ข้าว ๒๐,๑๕๗	ข้าว ๒๔,๔๓๒
๓	๑๖,๔๖๖	มันสำปะหลัง ๑๘,๘๖๙	มันสำปะหลัง ๑๕,๓๘๗	ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ๑๘,๑๕๕
๔	๑๒,๔๓๑	ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ๑๔,๐๕๔	ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ๑๔,๓๕๑	มันสำปะหลัง ๑๖,๖๐๐
๕	๑๐,๘๕๐	น้ำตาล ๑๒,๙๓๓	ยางพารา ๑๑,๗๘๗	ยางพารา ๑๓,๐๐๔
๖	๘,๕๗๑	ยางพารา ๘,๕๙๐	ข้าวโพด ๘,๔๙๖	ข้าวโพด ๑๐,๑๕๗
๗	๘,๐๙๑	ข้าวโพด ๘,๓๓๐	น้ำตาล ๖,๓๓๘	แผงวงจร ๘,๒๓๑
๘	๘,๓๔๔	ดีบุก ๗,๗๗๙	ดีบุก ๖,๒๑๔	ไฟฟ้า ๗,๓๕๒
๙	๖,๑๙๓	แผงวงจร ๔,๙๓๐	แผงวงจร ๔,๘๒๔	อิเล็กทรอนิกส์ ๖,๓๕๑
๑๐	๔,๔๘๖	อิเล็กทรอนิกส์ ๔,๖๗๑	ดีบุก ๔,๒๖๕	ดีบุก ๔,๖๔๗
				การส่งออกอื่น ๆ ๘,๖๔๗

หมายเหตุ : (๑) ประมาณการ

ที่มา : Annual Statistical Report on Tourism in Thailand, 1985

๒.๑.๑ วัตถุประสงค์และนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6

เป็นที่ยอมรับกันอยู่แล้วว่า การท่องเที่ยวมีส่วนสำคัญในการพัฒนา เศรษฐกิจสังคมของประเทศ ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาและอุปสรรค รัฐบาลจึงได้พยายามที่จะมีบทบาทมากขึ้นในการวางแผนและจัดการการพัฒนาการท่องเที่ยว และปัจจุบันแผนพัฒนาการท่องเที่ยวก็ได้ถูกบรรจุไว้ในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ ซึ่งในแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ รัฐบาลได้กำหนดวัตถุประสงค์ และนโยบายไว้ดังต่อไปนี้

(๑) วัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๖ ได้กำหนดไว้ ๒ ประการ คือ

(๑.๑) เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นเป้าหมายหลัก โดยให้ความสำคัญกับการจ้างงานและการกระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่นควบคู่กันไปด้วย

(๑.๒) เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นสื่อในการสร้างความภูมิใจในความเป็นไทย กลวิธีที่สำคัญที่จะทำให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น คือจะต้องพยายามให้มีการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และการท่องเที่ยวภายในประเทศ ให้ไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั่วประเทศเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการพยายามให้นักท่องเที่ยวเพิ่มเวลาการพัก และค่าใช้จ่ายให้มากขึ้น ซึ่งจะต้องการกลวิธีในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การบริการ และความสะอาดสบายต่าง ๆ และกลวิธีการพัฒนาด้านการตลาด อย่างไรก็ตาม ในด้านของการดำเนินงานเป็นที่รู้กันว่า แหล่งท่องเที่ยวทุกแห่งมีศักยภาพในการพัฒนาไม่เท่ากัน ดังนั้น แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งจึงไม่สามารถมีบทบาทเดียวกันได้ในการตอบสนองกลวิธีโดยรวมของประเทศ ด้วยเหตุนี้ จุดประสงค์หนึ่งของแผนหลักการท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ นี้คือ การบ่งชี้ศักยภาพและข้อเสนอแนะบทบาทของแหล่งท่องเที่ยวทั้งสอง หรือพูดอีกนัยหนึ่งก็คือ เพื่อหาขอบเขตและแนวทางที่หัวหิน-ชะอำ จะมีส่วนช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของประเทศ (ดูตารางที่ ๒.๒) ดังนั้น อาศัยพื้นฐานจากการบ่งชี้ดังกล่าว คณะศึกษาจะกำหนดแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การบริการ และความสะอาดสบาย และแผนการพัฒนาด้านการตลาดการท่องเที่ยว

(๒) นโยบาย

จากการกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๖ ตามที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้วางไว้ โดยพยายามที่จะให้มีความสอดคล้องหรือ

ตารางที่ ๒.๒ แนวทางที่แผนหลักเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ จะมีส่วนช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๖

<p>วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ในแผนงานพัฒนาฯ ฉบับที่ ๖</p>	<p>แนวทางที่แผนหลักจะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๖</p>
<p>๑. เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว เป็นเป้าหมายหลัก โดยให้ ความสำคัญกับการจ้างงาน และการกระจายความเจริญไปสู่ ท้องถิ่นควบคู่กันไปด้วย</p> <p>๒. เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นสื่อในการสร้างความภูมิใจ ในความเป็นไทย</p>	<p>๑. บ่งชี้ศักยภาพของหัวหิน-ชะอำ และแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ๒. บ่งชี้บทบาทของหัวหิน-ชะอำ ในกลวิธีการพัฒนาการท่องเที่ยวของ ประเทศ</p> <p>๓. บ่งชี้กลวิธีในการนำนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติประเทศ ให้มายัง หัวหิน-ชะอำ และแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เพื่อเพิ่ม การใช้จ่าย และวันพักของนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น</p> <p>๔. บ่งชี้โอกาสในการจ้างงานสำหรับคนในท้องถิ่นในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและประเมินความต้องการในการฝึกอบรม เพื่อให้มีโอกาสดำรับการทำงาน</p> <p>๕. บ่งชี้ความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวกับสาขาเศรษฐกิจอื่น ๆ เพื่อกำหนดการพัฒนาที่สอดคล้องกันต่อไป</p> <p>๑. บ่งชี้แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรมใน หัวหิน-ชะอำ และ แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ซึ่งมีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว ๒. บ่งชี้กลวิธีที่จะรักษา อนุรักษ์ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและ วัฒนธรรมเหล่านั้นไว้ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ๓. พัฒนาข้อมูลและข้อเสนอแนะ และวัสดุใช้สื่อความ เพื่อให้คนไทยได้ เรียนรู้ และเห็นคุณค่าวัฒนธรรมที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษให้ มากขึ้น</p>

สนับสนุนกับแนวทางในการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว และ การจะดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงได้กำหนด แนวทางหรือนโยบาย เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานและการกำหนดโครงการไว้ดังนี้

(๒.๑) สร้างระบบความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการท่องเที่ยวและการ ส่งเสริมการตลาดให้เป็นไปโดยสอดคล้อง และในทิศทางเดียวกัน

(๒.๒) เน้นการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้ว และการ ดำเนินงานที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๕ ให้ดีขึ้น

(๒.๓) เสริมสร้างสินค้าทางการท่องเที่ยวให้เป็นระบบและให้เด่นเป็น ประจำปี เพื่อนำสินค้านี้ไปเผยแพร่ต่อไป

(๒.๔) ส่งเสริมการจัดระเบียบธุรกิจและการบริการทางการท่องเที่ยวให้ มีมาตรฐานดี

(๒.๕) เสริมสร้างความมั่นใจและความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของ นักท่องเที่ยว

(๒.๖) เน้นการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มีคุณภาพ ศักยภาพและมีส่วนแบ่งตลาดในระดับสูง และแสวงหาตลาดการท่องเที่ยวใหม่โดยพิจารณาสภาวการณ์ ความผันผวนทาง เศรษฐกิจของโลก

(๒.๗) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการส่งเสริมการตลาด

(๒.๘) ส่งเสริมให้มีการประชุมนานาชาติ เพิ่มมากขึ้นในประเทศไทย

(๒.๙) ส่งเสริมและชักจูงชาวไทยและผู้ที่พักอาศัยอยู่ในประเทศไทย เดินทาง ท่องเที่ยวภายในประเทศให้มากขึ้น

(๒.๑๐) ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในคุณประโยชน์ของการท่องเที่ยว และ สร้างภาพพจน์ที่ดีของการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

(๒.๑๑) ส่งเสริมและประสานการลงทุนพัฒนาการท่องเที่ยวของภาคีรัฐบาล และ เอกชนให้ เป็นไปโดยสอดคล้องกัน และเพื่อประโยชน์ทางการท่องเที่ยวของประเทศ

(๒.๑๒) สนับสนุนการลงทุนด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม
ทางการท่องเที่ยว

(๒.๑๓) ส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานให้มีการลงทุนขนาดกลาง ขนาดเล็ก
เพื่อรับกับความต้องการของนักท่องเที่ยวระดับกลาง และนักท่องเที่ยวชาวไทย

(๒.๑๔) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน ทั้งในด้าน
การส่งเสริม ด้านการพัฒนา และในด้านของการจัดเก็บข้อมูลและการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับการ
ท่องเที่ยว

๒.๑.๒ แนวโน้มที่ผ่านมาของการพัฒนาการท่องเที่ยวในประเทศไทย

โดยสมมติว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามายังประเทศไทย เพื่อการพักผ่อน
หย่อนใจแล้ว ดังนั้น การวิเคราะห์ด้านอุปสงค์ในระดับประเทศก็น่าจะบอกถึง เนื้อหาสาระ และ
กรอบในการประเมินอุปสงค์ สำหรับการท่องเที่ยวพื้นที่วางแผนได้

(๑) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

(๑.๑) แนวโน้มในอดีต

(ก) อัตราการขยายตัวหลังจากปี ๒๕๑๔ จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงถึง
ร้อยละ ๖.๑๔ ปรากฏว่าจำนวนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ จนมีจำนวนถึง ๒,๒๑๘,๔๒๔ คน
ในปี ๒๕๒๕ ในปี ๒๕๒๖ จำนวนนักท่องเที่ยวได้ลดลงเป็น ๒,๑๕๑,๐๐๓ คน หรือลดลงร้อยละ ๑.๒
หลังจากนั้นตั้งแต่ปี ๒๕๒๗ จำนวนนักท่องเที่ยวได้เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๗ เป็น ๒,๓๔๖,๗๐๔ คน
และในปี ๒๕๒๘ ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๕ เป็น ๒,๔๓๘,๒๗๐ คน (ดูตารางที่ ๒.๓)

(ข) การเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย
เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในประเทศไทย กับประเทศอื่น ๆ ในเอเชีย
จะพบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๔ รองจากฮ่องกง สิงคโปร์ และมาเลเซีย ตามด้วยประเทศ
ญี่ปุ่น อยู่ในอันดับที่ ๕ (ดูตารางที่ ๒.๓) อัตราการขยายตัวเฉลี่ยการท่องเที่ยวของประเทศไทยระหว่าง
ปี ๒๕๒๓-๒๕๒๘ ^{๑/} มีค่าประมาณร้อยละ ๗.๕๑ ซึ่งอยู่ในอันดับรองสุดท้ายในกลุ่มประเทศที่มีการขยายตัว
มาก และเป็นรองมาเลเซียและญี่ปุ่น เมื่อมีการกระตุ้นชักจูงนักท่องเที่ยวเข้าประเทศฮ่องกงและสิงคโปร์

^{๑/} คำนวณจากตารางที่ ๒.๓

ตารางที่ ๒.๓ เปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวแต่ละภูมิภาคเข้ามาเยือนในบางประเทศของทวีปเอเชีย ปี ๒๕๒๔-๒๕๒๕

Table 2.3 Comparison number of tourist/visitor arrivals of some countries in Asia 1980-1985

Country	๒๕๒๔ 1980	% Change Over Previous Year	๒๕๒๕ 1981	% Change Over Previous Year	๒๕๒๖ 1982	% Change Over Previous Year	๒๕๒๗ 1983	% Change Over Previous Year	๒๕๒๘ 1984	% Change Over Previous Year	๒๕๒๙ 1985	% Change Over Previous Year
Hong Kong	2,301,473	+ 3.99	2,535,203	+ 10.16	2,609,100	+ 2.91	2,775,014	+ 6.36	3,151,672	+ 13.57	3,443,173	+ 9.25
Singapore	2,562,085	+ 14.02	2,828,622	+ 10.40	2,956,690	+ 4.53	2,853,577	- 3.49	2,991,430	+ 4.83	3,030,970	+ 1.32
Malaysia	1,529,915	+ 8.02	2,344,933	+ 53.27	2,588,772	+ 10.40	2,750,397	+ 6.24	2,873,711	+ 4.48	2,804,000	- 3.00
Thailand	1,858,801	+ 16.80	2,015,615	+ 8.44	2,218,429	+ 10.06	2,191,003	- 1.24	2,346,709	+ 7.11	2,438,270	+ 3.90
Japan	1,316,632	+ 18.34	1,583,043	+ 20.23	1,793,164	+ 13.27	1,968,461	+ 9.78	2,110,346	+ 7.21	2,327,047	+ 10.27
Taiwan	1,393,254	+ 3.94	1,409,465	+ 1.16	1,419,178	+ 0.69	1,457,404	+ 2.69	1,516,138	+ 4.03	1,451,659	- 4.25
Korea	976,415	- 13.29	1,093,214	+ 11.96	1,145,044	+ 4.74	1,194,551	+ 4.32	1,297,318	+ 8.60	1,426,000	+ 9.00
Philippines	1,008,159	+ 4.27	938,953	- 6.86	890,807	- 5.13	860,550	- 3.40	816,712	- 5.09	752,606	- 7.85
Indonesia	561,178	+ 11.92	600,151	+ 6.94	592,046	- 1.35	638,855	+ 7.91	700,910	+ 9.71	NA.	

Source : Annual Statistical Report on Tourism in Thailand, 1985

ซึ่งน่าจะเป็นร้านค้า สินค้าปลอดภาษี มากกว่าด้านวัฒนธรรมหรือแหล่งท่องเที่ยวชายหาด ดังนั้น อาจจะไม่กล่าวสรุปได้ว่า มาเลเซียและญี่ปุ่นเท่านั้น ที่เป็นคู่แข่งที่สำคัญของประเทศไทย จากหาดที่สวยงามหลายแห่งของมาเลเซีย และวัฒนธรรมเก่าแก่ที่ตกทอดมาจากญี่ปุ่น เป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวมายังประเทศทั้งสอง ดังนั้น เพื่อที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน จำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องเพิ่มการพัฒนาและส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรมไทย รักษาความเป็นคนไทยที่มีใจ เชื้อ เพื่อพ่อแม่ และเพิ่มความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจให้มากขึ้น เพิ่มความเอาใจใส่ในด้านการรักษาคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจ และความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ในแหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้น นอกจากนี้ การควบคุมด้านคุณภาพและราคาของการบริการด้านการท่องเที่ยวก็เป็นสิ่งสำคัญ นโยบายเหล่านี้จะได้รับการพัฒนาเป็นพิเศษ ในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของหัวหิน-ชะอำ จากคณะผู้ศึกษาในครั้งนี้

(ค) จำนวนนักท่องเที่ยวระดับต่าง ๆ ตารางที่ ๒.๔ แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาในประเทศไทย จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิก ซึ่งมีจำนวนรวมกันทั้งสิ้น ๑,๔๓๕,๖๔๗ คน หรือประมาณร้อยละ ๕๔ ของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทั้งหมด ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น ชาวมาเลเซีย ๕๕๓,๘๓๐ คน รองลงมาได้แก่ ชาวญี่ปุ่น ๒๒๐,๕๑๗ คน ชาวสิงคโปร์ ๑๘๙,๘๐๑ คน ฮองกง ๑๓๑,๘๕๓ คน และชาวออสเตรเลีย ๘๘,๗๔๒ คน เป็นที่น่าสังเกตว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวออสเตรเลีย ซึ่งพบว่าอยู่ในอันดับ ๕ นั้น ยังมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่าแต่ละประเทศจากทวีปยุโรป ทวีปยุโรปจัดเป็นอันดับสองที่มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวในประเทศไทยรวมทั้งสิ้น ๔๕๔,๓๒๔ คน ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวจากประเทศเยอรมันตะวันตก ๘๖,๔๗๓ คน รองลงมาเป็นสหราชอาณาจักร ๘๑,๖๓๕ คน และฝรั่งเศส ๗๐,๐๖๓ คน ถึงแม้ว่าทวีปอเมริกามีนักท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศไทย น้อยกว่าทวีปยุโรปก็ตาม แต่จำนวนนักท่องเที่ยวจากอเมริกายังสูงกว่านักท่องเที่ยวจากแต่ละประเทศในยุโรป คือมีจำนวนถึง ๑๕๐,๗๖๕ คน

(ง) จำนวนวันหยุด จำนวนวันหยุดที่มีแนวโน้มสูงขึ้นในช่วง ๔ ปีที่ผ่านมา คือจาก ๔.๗๙ วัน ในปี ๒๕๒๕ เป็น ๕.๕๘ วัน ในปี ๒๕๒๘ โดยจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศฝรั่งเศส เยอรมันตะวันตก และฮองกง มีแนวโน้มสูงขึ้น แต่นักท่องเที่ยวจากประเทศอื่น ได้แก่ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น มาเลเซีย สิงคโปร์ สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา มีจำนวนลดน้อยลง

ตารางที่ ๒.๔ แหล่งที่มาของนักท่องเที่ยวจำแนกตามถิ่นที่อยู่ และเชื้อชาติ

Table 2.4 Tourist arrivals by country of residence
and by country of nationality 1985

Country	Residence		Nationality	
	Number	% Change	Number	% Change
Grand Total	2,438,270	+ 3.90	2,438,270	+ 3.90
The Americas	192,965	+ 11.05	215,395	+ 11.67
Argentina	971	- 2.02	1,138	- 1.56
Brazil	2,957	+ 53.85	2,864	+ 51.05
Canada	29,977	+ 16.37	31,649	+ 18.39
Mexico	4,400	+ 9.81	4,162	+ 12.18
U.S.A.	150,765	+ 9.60	171,247	+ 10.25
Others	3,895	+ 10.28	4,335	+ 6.59
Europe	455,329	+ 10.82	511,517	+ 6.53
Austria	12,034	+ 7.38	12,092	+ 7.42
Belgium	10,768	+ 6.89	10,487	+ 8.71
Denmark	19,534	+ 38.24	19,945	+ 34.88
Finland	7,004	+ 62.39	7,241	+ 51.45
France	70,063	+ 18.76	71,984	+ 18.98
W. Germany	96,473	+ 3.76	99,788	+ 4.25
Italy	43,194	+ 10.66	43,331	+ 13.19
Netherlands	26,583	+ 2.20	29,132	+ 2.77
Norway	7,805	+ 3.04	8,534	+ 4.00
Spain	7,352	- 2.18	6,951	- 2.74
Sweden	22,254	+ 9.18	23,193	+ 10.20
Switzerland	32,602	+ 20.45	30,725	+ 21.03
United Kingdom	81,635	+ 9.09	124,964	- 6.19
East Europe	7,503	+ 26.95	8,409	+ 20.84
Others	10,525	- 2.86	14,761	- .97
Africa	11,753	- 29.16	11,192	- 26.54
Middle East	127,441	+ .28	104,813	+ 3.66
Israel	7,060	+ 14.17	7,219	+ 15.74
Kuwait	11,202	- 7.60	8,069	- 9.56
Saudi Arabia	57,594	+ 1.92	41,965	+ 10.97
Others	51,585	- 1.30	47,560	- 1.19
East Asia & Pacific	1,435,647	+ 1.79	1,374,141	+ 1.69
ASEAN	(1813,961)	+ .16	(1782,744)	- 1.63
Brunei	5,018	+ 31.84	2,756	+ 43.62
Indonesia	33,224	+ 4.74	30,443	+ 8.49
Malaysia	553,830	- 3.26	554,979	- 6.33
Philippines	32,028	+ 4.62	34,958	+ 12.93
Singapore	189,861	+ 9.09	159,608	+ 12.16
Australia	98,742	+ 21.21	92,813	+ 18.48
China	27,593	+ 82.07	62,252	- 1.34
Hong Kong	131,853	+ 3.84	64,016	+ 56.70
Japan	226,517	- .82	221,485	- .21
Korea	27,433	+ 2.01	29,086	+ 6.03
New Zealand	8,865	13.44	11,490	+ 1.85
Taiwan R.O.C.	68,890	+ 13.35	66,843	+ 33.59
Others	31,793	- 33.49	43,412	- 30.72
South Asia	215,135	+ 3.40	221,212	+ 7.41
Bangladesh	26,785	- 5.00	25,075	- 2.28
India	120,170	+ 2.21	128,140	+ 6.72
Nepal	15,568	- 21.97	14,049	- 20.61
Pakistan	36,672	+ 11.64	37,708	+ 13.70
Sri Lanka	15,238	+ 73.77	15,406	+ 79.72
Others	702	1.40	834	+ 6.38

Source : Annual Statistical Report on Tourism
in Thailand, 1985

(ดูตารางที่ ๒.๔) ซึ่งบ่งชี้ถึงความจำเป็นในการแสวงหา หรือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ขึ้นมา หรือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงที่มีอยู่ในปัจจุบัน

(จ) ฤดูกาลท่องเที่ยว เดือนที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามามากที่สุดมี ๒ เดือน คือ เดือนธันวาคม ๒๖๘,๓๔๔ คน และในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๒๒,๔๕๔ คน ในช่วงเดือนธันวาคม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้แก่ ชาวเยอรมัน สหราชอาณาจักร สิงคโปร์ และมาเลเซีย ในขณะที่เดือนกุมภาพันธ์ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้แก่ ชาวญี่ปุ่น และฮ่องกง สำหรับในเดือนมกราคม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักเป็นชาวออสเตรเลีย ชาวฝรั่งเศส เข้ามาเที่ยวในเดือนมีนาคม ชาวซาอุดี-อาระเบีย เข้ามาในเดือนสิงหาคม ส่วนเดือนตุลาคม เป็นนักท่องเที่ยวชาวอเมริกันมากที่สุด ดังแสดงในรูปที่ ๒.๑

(ฉ) การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ตัวเลขในปี ๒๕๒๘ พบว่ารายได้จากค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งหมดคิดเป็นเงินได้ ๓๑,๗๖๘ ล้านบาท หรือเฉลี่ย ๒,๓๓๕ บาท/คน/วัน ในจำนวนนี้ การใช้จ่ายเพื่อซื้อของมากที่สุด คือเป็นร้อยละ ๓๓.๖๖ รองลงมาได้แก่ ค่าใช้จ่ายสำหรับที่พัก ร้อยละ ๒๕.๖๒ อาหารและเครื่องดื่มร้อยละ ๑๕.๑๔ ด้านสถานเริงรมย์ร้อยละ ๑๑.๖๔ การขนส่งในท้องถิ่น และบริการรถทัวร์คิดเป็นร้อยละ ๗.๘๒ นอกนั้นเป็นสาขาอื่น ๆ ร้อยละ ๒.๑๒

(๑.๒) แนวโน้มในอนาคต

จากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของ ท.ท.ท. ได้กำหนดเป้าหมายหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ ๖ ไว้ดังนี้

(๑) ทหารายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น เป็น ๖๔,๐๐๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๓๔ โดย

(๒) เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศในอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๗-๗.๕ ต่อปีในช่วงของแผนฯ โดยจะเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศให้ได้จำนวน ๓,๗๐๐,๐๐๐ คน ในปีสุดท้ายของแผนฯ โดยจำแนกเป้าหมายเป็นงานตลาดที่สำคัญได้ดังนี้

ประเทศ	จำนวน (คน)
สหรัฐอเมริกา	๒๓๓,๐๐๐
แคนาดา	๔๓,๐๐๐
อังกฤษ	๑๑๔,๐๐๐

ตารางที่ ๒.๕ ระยะเวลาพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวระหว่างปี ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙

Table 2.5 Average length of stay 1981-1985

Country of Nationality	1981	1982	1983	1984	1985
All Countries	4.96	4.79	4.91	5.47	5.58
Australia	5.98	5.70	6.20	6.64	6.61
Canada	6.20	6.36	6.81	7.80	7.57
China	5.69	5.76	5.54	5.50	5.02
France	7.80	8.30	8.20	8.75	9.20
W. Germany	8.91	8.98	9.64	9.70	10.67
Hong Kong	3.92	4.78	3.81	6.54	6.55
India	4.03	4.00	4.11	4.18	3.80
Italy	6.11	5.91	6.08	6.39	6.75
Japan	3.60	3.52	3.70	4.09	3.98
Korea	3.03	2.84	3.18	3.40	2.98
Malaysia	2.85	2.75	2.73	3.45	3.35
Saudi Arabia	8.93	8.59	9.21	9.45	10.40
Scandinavia	7.79	7.25	7.13	7.96	8.83
Singapore	4.49	4.49	4.47	4.71	4.55
Taiwan R.O.C.	—*	—*	—*	—*	5.78
United Kingdom	7.49	7.01	7.28	7.65	7.55
U.S.A.	5.34	5.30	5.28	6.07	6.06

Source : Annual Statistical Report on Tourism in Thailand, 1985

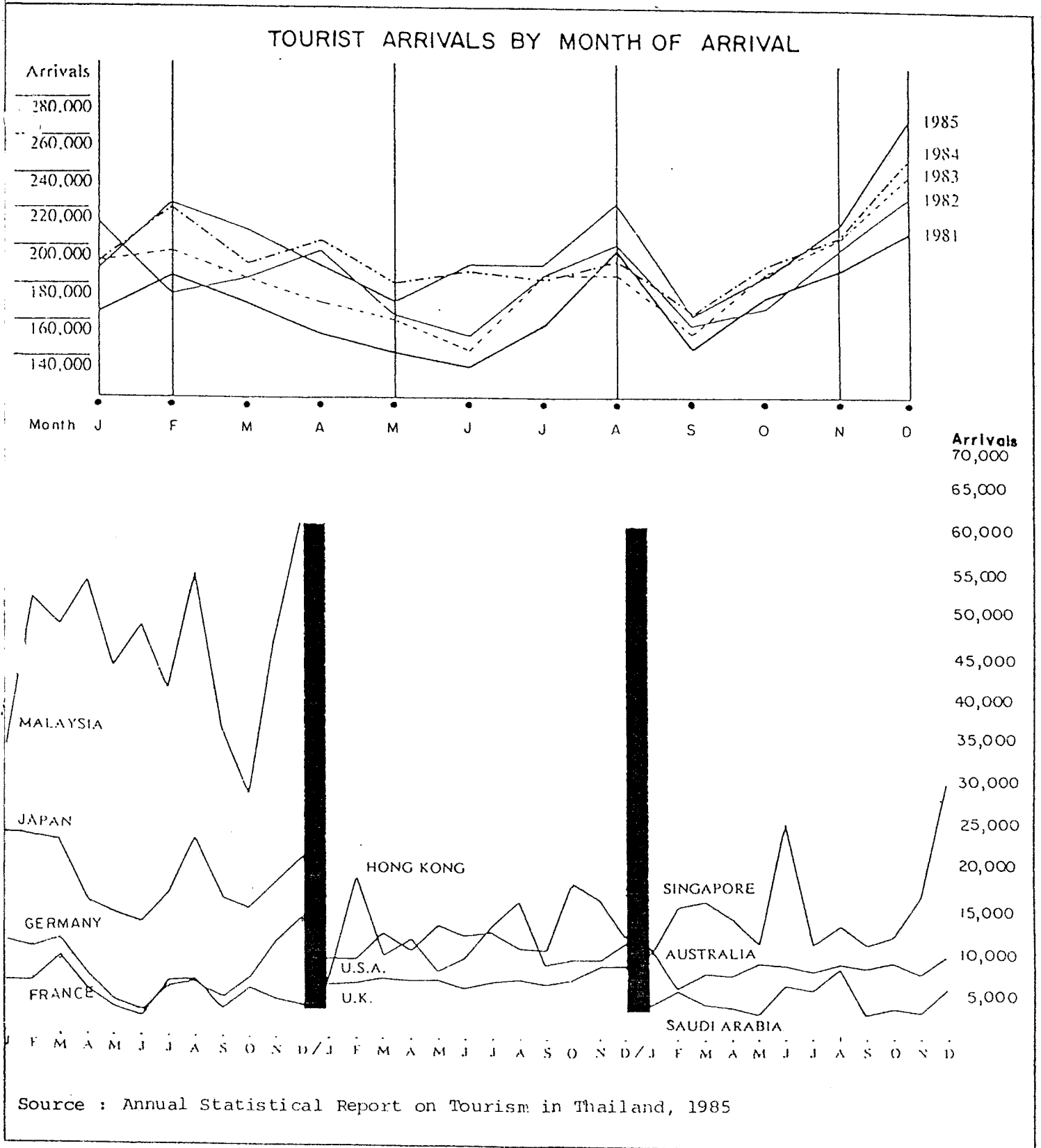

Figure 2.1 Tourist arrivals to Thailand by month of arrival and month of arrival by country of origin, 1985

รูปที่ ๒.๑ จำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศไทย รายเดือน และจำแนกตามประเทศที่มา ปี ๒๕๒๕

ประเทศ	จำนวน (คน)
เยอรมันตะวันตก	๑๒๔,๕๐๐
ฝรั่งเศส	๘๖,๐๐๐
สวีเดน	๔๑,๕๐๐
เนเธอร์แลนด์	๔๓,๑๐๐
อิตาลี	๘๐,๕๐๐
กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย (เดนมาร์ก สวีเดน นอร์เวย์ และฟินแลนด์)	๗๖,๖๐๐
ไต้หวัน	๑๓๔,๘๐๐
สิงคโปร์	๓๒๔,๕๐๐
ฮ่องกง	๒๔๘,๘๐๐
อินเดีย	๒๑๓,๕๐๐
ญี่ปุ่น	๒๕๕,๕๐๐
มาเลเซีย	๖๐๐,๐๐๐
ซาอุดีอาระเบีย	๔๒,๕๐๐
อื่น ๆ	๔๘๘,๐๐๐
รวม	๓,๗๐๐,๐๐๐

(๓) เพิ่มระยะเวลาพักโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
ไม่ต่ำกว่า ๕.๕ วัน

(๔) เพิ่มค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อคนของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ
ในอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๖.๕ ต่อปีในช่วงของแผน โดยมีเป้าหมายเพิ่มค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อคนเป็น
๓,๐๔๗ บาท ในปี ๒๕๓๔

(๕) เพิ่มการจ้างงาน อันเนื่องมาจากกิจกรรมการท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
โดยสมมุติว่า จำนวนนักท่องเที่ยวในปี ๒๕๒๕ ซึ่งมีจำนวน ๒,๖๒๑,๑๕๐ คน นั้น มีอัตราการขยายตัวเพิ่ม
โดยเฉลี่ยเท่ากันในช่วงปี ๒๕๒๕-๒๕๒๘ ซึ่งจะได้อัตราการขยายตัวร้อยละ ๗.๕ ต่อปี และถ้าหากว่า
เป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในปี ๒๕๓๔ ตามที่กำหนดไว้ ๓,๗๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งเพิ่มขึ้น
๑,๕๗๘,๘๖๐ คน จากตัวเลขนักท่องเที่ยวในปี ๒๕๒๕ และถ้าหากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ๕ คน

สามารถสร้างงานได้ ๑ คน นั่นก็หมายความว่า เมื่อสิ้นปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๖ จะสามารถสร้างงานได้ถึง ๑๑๔,๘๗๓ คน

(๒) นักท่องเที่ยวภายในประเทศ

(๒.๑) แนวโน้มในอดีต

ไม่มีข้อมูลที่แน่ชัด แต่การประเมินโดย ททท. จำนวนนักท่องเที่ยวภายในประเทศในปี ๒๕๒๖ มี ๒๒.๕ ล้านคน ดังนั้น หากสมมุติว่ามีอัตราการขยายตัวร้อยละ ๕ ต่อปี เมื่อสิ้นปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๕ จำนวนนักท่องเที่ยวภายในประเทศจะเพิ่มขึ้นเป็น ๒๖.๐๕ ล้านคน

(๒.๒) แนวโน้มในอนาคต

เมื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๖ (๒๕๓๐-๒๕๓๔) เป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวภายในประเทศ จากตัวเลขในปี ๒๕๒๕ จะเพิ่มขึ้นเป็น ๓๓.๒ ล้านคน ในปี ๒๕๓๔ ข้อมูลผลการวิจัยดังกล่าวแล้ว คนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ ๒๓ คน สามารถเพิ่มโอกาสการจ้างงานได้ ๑ คน ดังนั้น จึงคาดได้ว่า ในปี ๒๕๓๔ จะสามารถสร้างงานได้ถึง ๔๗,๔๔๕ คน

๒.๒ การพัฒนาการท่องเที่ยวระดับภาคตะวันตก

๒.๒.๑ จุดประสงค์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวภาคตะวันตก

จากการศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาภาคตะวันตก ได้กำหนดจุดประสงค์หลักไว้ ๒ ประการ คือ

(๑) เพิ่มเงินตราต่างประเทศจากการพัฒนาการท่องเที่ยว

(๒) เพื่อกระตุ้นการพัฒนา ซึ่งจะส่งผลให้ได้ผลตอบแทนสูงสุดแก่พื้นที่ภาคตะวันตกในรูปของรายได้และการจ้างงาน โดยมีการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม และทางสังคมน้อยที่สุด

๒.๒.๒ กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวภาคตะวันตก

เนื่องจากสภาพการพัฒนาในภาคตะวันตกได้เปลี่ยนไปตั้งแต่ได้มีการศึกษาวางแผนการพัฒนาภาคตะวันตก ซึ่งข้อเสนอแนะในการศึกษาดังกล่าวก็ได้มีการนำไปสู่การปฏิบัติบ้างแล้วในบางส่วน นอกจากนี้ กลยุทธ์ที่กำหนดในการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาคตะวันตก ยังได้กำหนดแนวทางสำหรับแผนหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำไว้ด้วย ซึ่งประกอบด้วย ๒ ส่วนหลักที่สำคัญ คือ

(๑) ขยายและเพิ่มความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวดึงดูดใจในภาคตะวันตก เพื่อเพิ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้มากขึ้น

(๒) เพิ่มโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นและให้การสนับสนุนด้านการเงิน เพื่อส่งเสริมการลงทุนในด้านโรงแรมและที่พัก และการบริการที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้เพิ่มระยะเวลาพักในการท่องเที่ยวในภาคตะวันตกให้มากขึ้น

นอกจากนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า การส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำได้รับการเน้นในรายละเอียดด้านกลยุทธ์ ควบคู่ไปกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ ในจังหวัดกาญจนบุรี

๒.๑ เปรียบเทียบหัวหินชะอำกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ของประเทศ

หัวหิน-ชะอำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของพื้นที่วางแผน การศึกษาเปรียบเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นของประเทศนั้น สามารถใช้หัวหินชะอำเป็นตัวแทนของพื้นที่วางแผนเพื่อพิจารณาได้ ทั้งนี้ เพื่อจะให้เห็นสภาพความสำคัญและความแตกต่างอันอาจ เป็นเอกลักษณ์ที่จะสามารถพิจารณาให้พื้นที่วางแผนมีความสำคัญยิ่งขึ้นได้

๒.๓.๑ การเปรียบเทียบหัวหิน-ชะอำ กับแหล่งท่องเที่ยวในภาคตะวันตก

ภาคตะวันตก หมายถึง พื้นที่ ๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี, สุพรรณบุรี, นครปฐม, ราชบุรี, สมุทรสาคร, สมุทรสงคราม, เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ นั้น ได้รับการยอมรับว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทั้งสำหรับนักท่องเที่ยวระดับระหว่างประเทศและนักท่องเที่ยวภายในประเทศ

จากผลการศึกษาการวางแผนพัฒนาภาคตะวันตก (Western Region Planning Study) โดยสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ทำการสำรวจทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

ภายในพื้นที่ ๔ จังหวัด ในภาคตะวันตก (รูปที่ ๒.๓) รวมกันทั้งสิ้น ๔๐ แห่ง โดยแบ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ๒๕ แห่ง ธรรมชาติ ๒๓ แห่ง การศึกษา ๗ แห่ง และด้านประวัติศาสตร์ ๑๕ แห่ง รวมทั้งจากการตรวจสอบแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีกับประจวบคีรีขันธ์แล้ว สามารถสรุปผลแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญซึ่งได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว ดังแสดงในตารางที่ ๒.๖ ซึ่งบ่งชี้ว่า ชายหาดหัวหิน และชายหาดชะอำมีความสำคัญสูงอยู่ในระดับเดียวกับแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่สำคัญของจังหวัดกาญจนบุรีและภาคตะวันตก

ตารางที่ ๒.๖ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่ได้รับความนิยมในภาคตะวันตก

จังหวัด	สิ่งดึงดูดใจ	ความนิยมของนักท่องเที่ยว	
		ชาวต่างประเทศ	ชาวไทย
กาญจนบุรี	น้ำตกไทรโยค	สูง	สูง
	น้ำตกเอราวัณและอุทยานแห่งชาติถ้ำละว้า	ปานกลาง	สูง
	สะพานข้ามแม่น้ำแคว	สูง	สูง
	สุสานผู้เสียชีวิตในสงครามโลกครั้งที่ ๒	สูง	ปานกลาง
	ทางรถไฟสายมรณะ	สูง	ปานกลาง
	พระเทณดงรัง	ต่ำ	สูง
	นครปฐม	พระปฐมเจดีย์	สูง
สวนสามพราน		สูง	สูง
สมุทรสงคราม	วัดหินแหลม	ต่ำ	สูง
ราชบุรี	ตลาดน้ำ ดำเนินสะดวก	สูง	ต่ำ
	ถ้ำจอมพล	ต่ำ	สูง
เพชรบุรี	หาดชะอำ	สูง	สูง
	เขื่อนแก่งกระจาน	ต่ำ	สูง
	เขารัง	ต่ำ	สูง
	ถ้ำเขาลวง	ต่ำ	สูง
	วัดมหาธาตุ	ปานกลาง	สูง
	วัดพระพุทธไสยาสน์	ปานกลาง	สูง
	วัดเขานันโตอิฐ	ปานกลาง	สูง
วัดใหญ่สุวรรณาราม	ปานกลาง	สูง	
ประจวบคีรีขันธ์	หาดหัวหิน	สูง	สูง
	อุทยานแห่งชาติสามร้อยยอด	ปานกลาง	สูง

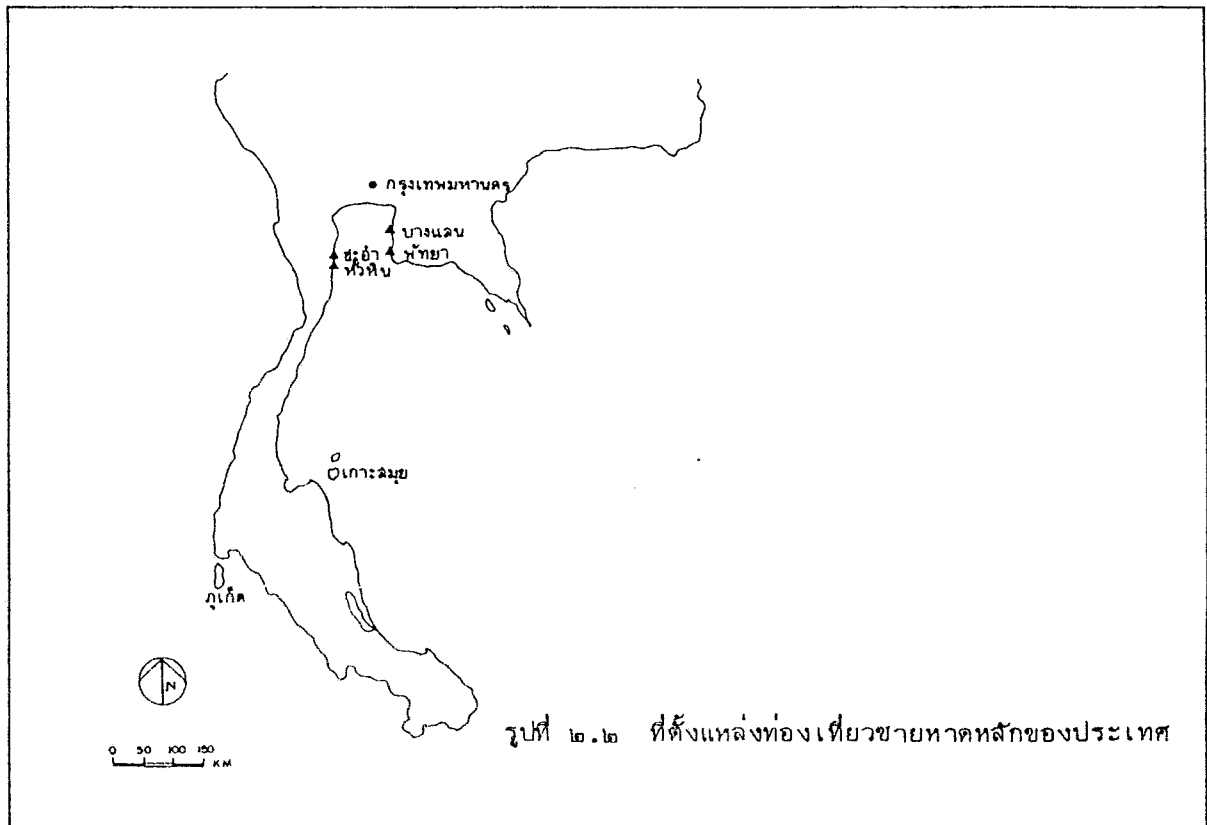
ที่มา : ใช้ข้อมูลพื้นฐานจากแผนพัฒนาภาคตะวันตก และปรับแก้ไขจากสภาพปัจจุบัน

๒.๓.๒ การเปรียบเทียบหัวหิน/ชะอำ กับแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลหลักของประเทศไทย

จากผลการศึกษาที่ผ่านมา และที่กำหนดไว้ในข้อเสนอโครงการ สำหรับการวางแผนหลักในการศึกษานี้ บ่งชี้ว่า หัวหินและชะอำ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ ดังนั้น การเปรียบเทียบระหว่างแหล่งท่องเที่ยวหัวหินและชะอำ กับแหล่งพักผ่อนตากอากาศชายทะเลอื่น ๆ ภายในประเทศ ซึ่งมีส่วนที่จะช่วยทำให้เห็นบทบาทของหัวหินและชะอำ ได้ชัดเจนขึ้น การเปรียบเทียบนี้ได้ทำการเปรียบเทียบโดยพิจารณาประเด็นต่าง ๆ หลายประเด็น ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ ๒.๗

สรุปผลการเปรียบเทียบ

(๑) เมื่อพิจารณาถึงระยะทางที่ใช้ในการเดินทางจากกรุงเทพฯ พบว่า ชายหาดบางแสน พัทยา หัวหิน-ชะอำ เป็นชายหาดพักผ่อนตากอากาศที่อยู่ค่อนข้างใกล้กรุงเทพฯ ในขณะที่ชายหาดภูเก็ต และเกาะสมุย อยู่ค่อนข้างห่างไกลจากกรุงเทพฯ มาก ดังนั้น ชายหาดบางแสน พัทยา หัวหิน-ชะอำ จึงเป็นชายหาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางมาพักผ่อนในวันหยุดสุดสัปดาห์ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยจากกรุงเทพฯ มากที่สุด (ดูรูปที่ ๒.๒)

ตารางที่ ๒.๗ เปรียบเทียบหัวหิน-ชะอำกับชายหาดหลักอื่น ๆ ของประเทศไทย

พื้นที่	บทบาทหลักในปัจจุบัน	มาตรฐานการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก	การเข้าถึง	ลักษณะทั่วไป
บางแสน	เป็นชายหาดแบบมีกิจกรรม สุกสนาน สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย	มาตรฐานในระดับที่ดีเยี่ยม (มีที่พัก ๔ แห่ง จำนวนห้อง รวม ๔๔๔ ห้อง)	อยู่ใกล้กรุงเทพฯ มาก ประมาณ ๓๐ กม. เข้าถึงได้ง่ายโดยทางรถยนต์ (๑ ชม.) มีรถทัวร์	สถานที่ตากอากาศของครอบครัว, มีแหล่งบันเทิงเรียงรายในยามค่ำคืน เอกลักษณ์ เป็นที่นิยมของพวกไปเช้า-เย็นกลับ และยุคศกก่อนอุตสาหกรรม ในเส้นทางสามารถชมเมืองโบราณ พนมราชเฐียร, เขาสวนมูข อ่างศิลา พนมพน
สัตหะ	เป็นชายหาดแบบมีกิจกรรม สุกสนาน สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ	มาตรฐานในระดับดีมาก มีความเหมาะสมต่อการพักผ่อน และสิ่งอำนวยความสะดวก (มีที่พัก ๑๕๑ แห่ง ๑๐,๕๐๔ ห้อง)	อยู่ใกล้กรุงเทพฯ (๑๐๐ กม.) เข้าถึงได้โดยทางถนนสะดวก ๑.๕ ชม. มีรถทัวร์	มีสิ่งบันเทิงเรียงรายในยามค่ำคืน เป็นแหล่งพักผ่อนยอดนิยมกลุ่มไปเช้า-เย็นกลับ และยุคศกก่อนอุตสาหกรรม สำหรับคนไทย เป็นชายหาดที่อยู่ใกล้ชุมชนที่มีการพัฒนาสูงมาก ในเส้นทางสามารถชม หรือเที่ยว บางแสน, เขาชะอำได้
เกาะสมุย	เป็นชายหาดพักผ่อนตากอากาศแบบสงบเงียบ ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ	ส่วนใหญ่เป็นอสังหาริมทรัพย์ แต่ในเชิงธุรกิจมีการปรับปรุงมาตรฐานในระดับดีมากบ้างแต่ในด้านที่พักและบริการต่าง ๆ	อยู่ไกลจากกรุงเทพฯ มาก (๓๐๐ กม.) ใช้เวลาเดินทางทางบกโดยทางรถยนต์ ๑๐ ชม. ทางรถไฟ ๑๒ ชม. และต้องต่อเรือเพื่อเรืออีก ๒ ชม. มีรถทัวร์	มีธรรมชาติที่สวยงาม, เป็นแหล่งพักผ่อนตากอากาศที่เป็นเกาะ มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมมากของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีช่วงวันหยุดยาว, มีแหล่งบันเทิงในยามค่ำคืน, ชายหาดอยู่ไกลจากแหล่งชุมชน ซึ่งมีการพัฒนาไม่มากนัก
ภูเก็ต	เป็นแหล่งพักผ่อนตากอากาศแบบเงียบสงบ สำหรับชาวไทยและชาวต่างประเทศ	มาตรฐานระดับดีมาก (มีที่พัก ๑๑๖ แห่ง ๔,๐๓๖ ห้อง)	จากกรุงเทพฯ (๕๖๐ กม.) ใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์ ประมาณ ๑๕ ชม. และโดยเครื่องบินประมาณ ๑ ชม.เศษ	มีธรรมชาติที่สวยงาม, เป็นเกาะท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม และระดับโลก มีแหล่งบันเทิง ส่วนใหญ่อยู่ในตัวเมืองภูเก็ตและหาดป่าตอง ชายหาดส่วนใหญ่อยู่ห่างจากพื้นที่ชุมชน
หัวหิน	เป็นแหล่งพักผ่อนตากอากาศชายหาดแบบเงียบสงบสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ	มีโรงแรมในระดับดีมาก ๒-๓ แห่ง และระดับมาตรฐานสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ	อยู่ห่างกรุงเทพฯ ๒๐๐ กม. หรือประมาณ ๒ ชม. โดยทางรถยนต์ ๓ ชม. โดยทางรถไฟ	เป็นชายหาดตากอากาศเก่าแก่ที่มีชื่อเสียงสำหรับคนไทย ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวไทยจะไปเช้า-เย็นกลับ และวันหยุดสุดสัปดาห์ ที่อยู่ใกล้กับชุมชน ซึ่งได้รับการพัฒนาเป็นอย่างดี มีแหล่งบันเทิงอยู่ข้างเคียงกับนอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวออร์แกนิกอื่น ๆ อยู่โดยรอบ และในเส้นทางเดินทางมาหัวหิน มีท่องเที่ยวจากแคว้น พระปฐมเจดีย์ สวนสมพราน, เขาวัง, เขาหลวง ได้
ชะอำ	เป็นแหล่งพักผ่อนชายหาดแบบสงบเงียบ และสนุกสนาน สำหรับชาวไทยและชาวต่างประเทศ	มีโรงแรมในระดับดีมาก ๒-๓ แห่ง (๔๔๔ ห้อง) นอกนั้นเป็นที่พักประชาชนมาตรฐานสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย (๑๕๔ ห้อง)	ห่างจากกรุงเทพฯ ๑๕๕ กม. หรือประมาณ ๒ ชม. โดยทางรถยนต์ ๒.๕ ชม. โดยทางรถไฟ	ชะอำเป็นชายหาดท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากแห่งหนึ่ง สำหรับประเทศไทย ปัจจุบันเป็นที่นิยมมากของนักท่องเที่ยวไปเช้า-เย็นกลับ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้กับหัวหินมาก ในเส้นทางเดินทางมาชะอำ มีท่องเที่ยวจากแคว้นแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้ เช่นเดียวกับหัวหิน

(๒) สำหรับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศซึ่งเดินทางมากรุงเทพฯ และมีเป้าหมายที่จะเดินทางไปพักผ่อนหลายแห่งในประเทศไทยแล้ว ชายหาดพัทยา หัวหิน-ชะอำ จะเป็นชายหาดที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ได้มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะระยะทางที่อยู่ไม่ห่างไกลจากกรุงเทพฯ ทำให้สามารถจะรวมชายหาดเหล่านี้ไว้ในส่วนหนึ่ง โปรแกรมการเที่ยวร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวหลักของกรุงเทพฯ และพื้นที่ใกล้เคียงเช่น อยุธยา, สวนสามพราน, ตลาดน้ำ, กาญจนบุรี ฯลฯ รวมทั้งสามารถที่จะเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวหลักอื่น ๆ ที่อยู่ไกลออกไปได้โดยสะดวก ดังนั้น เพื่อให้ชายหาดเหล่านี้สามารถสร้างความดึงดูดใจ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศได้โดยไม่เกิดการแข่งขันกัน จึงจำเป็นต้องพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายหาดเหล่านั้นให้มีลักษณะเด่นหรือเอกลักษณ์ ซึ่งต่างกันออกไปเพื่อจูงใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปเที่ยวในช่วงเวลาที่ต่างกันออกไปด้วย

(๓) เป็นที่ยอมรับกันว่า แหล่งบันเทิงในยามค่ำ (Nightlife) ของพัทยาเป็นสิ่งดึงดูดใจสำหรับนักท่องเที่ยว ดังนั้น การพัฒนา nightlife ของหัวหิน-ชะอำ จึงควรพัฒนาอยู่ในระดับที่จำกัด เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในระดับหนึ่งมากกว่าที่จะให้เป็นสิ่งดึงดูดใจหลัก เช่นพัทยา

(๔) สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น กลุ่มจัดประชุม สัมมนา นั้น พัทยาเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้ออำนวยต่อการจัดประชุม และสัมมนา ระหว่างประเทศมากที่สุดในขณะที่หัวหิน-ชะอำ อาจจัดเป็นพื้นที่รองรับการประชุมและสัมมนาในประเทศได้ และสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัลจากการทำงานดีเด่น (Incentive Group) จากบริษัทต่าง ๆ ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลในหลายลักษณะ และหลายรสนิยมแล้ว ดังนั้น จึงเป็นกลุ่มที่ต้องการมาพักผ่อนในแหล่งท่องเที่ยว ที่สามารถตอบสนองความต้องการได้หลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นชายหาด, แหล่งบันเทิงในยามค่ำ แหล่ง Shopping ฯลฯ ซึ่งลักษณะเหล่านี้พัทยานีความเหมาะสมที่จะรองรับนักท่องเที่ยวในกลุ่มนี้ได้เป็นอย่างดี ในขณะที่หัวหินและชะอำไม่สามารถที่จะรองรับได้

(๕) ชายหาดบางแสนและพัทยา หัวหิน-ชะอำ จะต้องพัฒนาไม่ให้เกิดการแข่งขันกัน ดังนั้น ชายหาดเหล่านี้จะต้องพัฒนาให้มีลักษณะเฉพาะตัว เพื่อสร้างความดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้แตกต่างกันออกไป ซึ่งนักท่องเที่ยวมีโอกาสที่จะเลือกเดินทางไปพักผ่อนชายหาดเหล่านี้ทุกแห่งทดเทียมกันในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน

(๖) ชายหาดสวยและภูเก็ต เป็นชายหาดที่มีความงามตามธรรมชาติ และมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีคุณภาพสูงมาก ไม่ว่าจะเป็นหาดทราย เกาะแก้ว น้ำทะเล แหล่งปะการัง ฯลฯ ซึ่งลักษณะเด่น

เหล่านี้ หัวหิน-ชะอำ เป็นรองอยู่มาก และไม่สามารถที่จะแข่งขันได้ แต่ในขณะที่เดียวกันชายหาดของ หัวหิน-ชะอำ กลับเป็นชายหาดที่อยู่ใกล้ชิดติดกับเมือง ซึ่งมีบรรยากาศที่เงียบสงบ ผักตบชวยที่มาก ผักตบชวยที่นี้ นิยมบรรยากาศเงียบสงบและได้รับความสะดวกจากเมืองพอสวรร ซึ่ง เป็นบรรยากาศที่ หาได้ยาก และแตกต่างไปจากชายหาดอื่น ๆ ดังนั้น การพัฒนาชายหาดของหัวหิน-ชะอำ จึงต้องยึด คุณลักษณะ เหล่านี้ไว้ด้วย

(๗) ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายหาดต่าง ๆ จึงควรจะต้องสร้างลักษณะ เฉพาะ ที่แตกต่างกันออกไป เพื่อให้ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้มากในทุกแหล่ง ซึ่งจะทำให้ทุกแหล่งมีโอกาส ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งเป็นการสร้างความหลากหลาย ของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดให้มีมากขึ้น โดยที่ไม่แข่งขันกันเอง

บทที่ ๑

สภาพการท่องเที่ยวของพื้นที่วางแผน

บทที่ ๓

สภาพการท่องเที่ยวของพื้นที่วางแผน

การจัดทำแผนพัฒนาไม่ว่าจะเป็นแผนประเภทใด รวมทั้งแผนพัฒนาการท่องเที่ยว มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบสภาพของพื้นที่วางแผนก่อนเป็นอันดับแรก สำหรับการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ก็เช่นเดียวกัน คือต้องทราบสภาพของจังหวัดที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ซึ่งได้เสนอในบทที่ ๓ นี้ ประกอบด้วย สภาพทางกายภาพ และสิ่งแวดล้อม สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ทรัพยากรการท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยว องค์กรและสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด รวมทั้งบ่งชี้ศักยภาพและความพร้อมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด

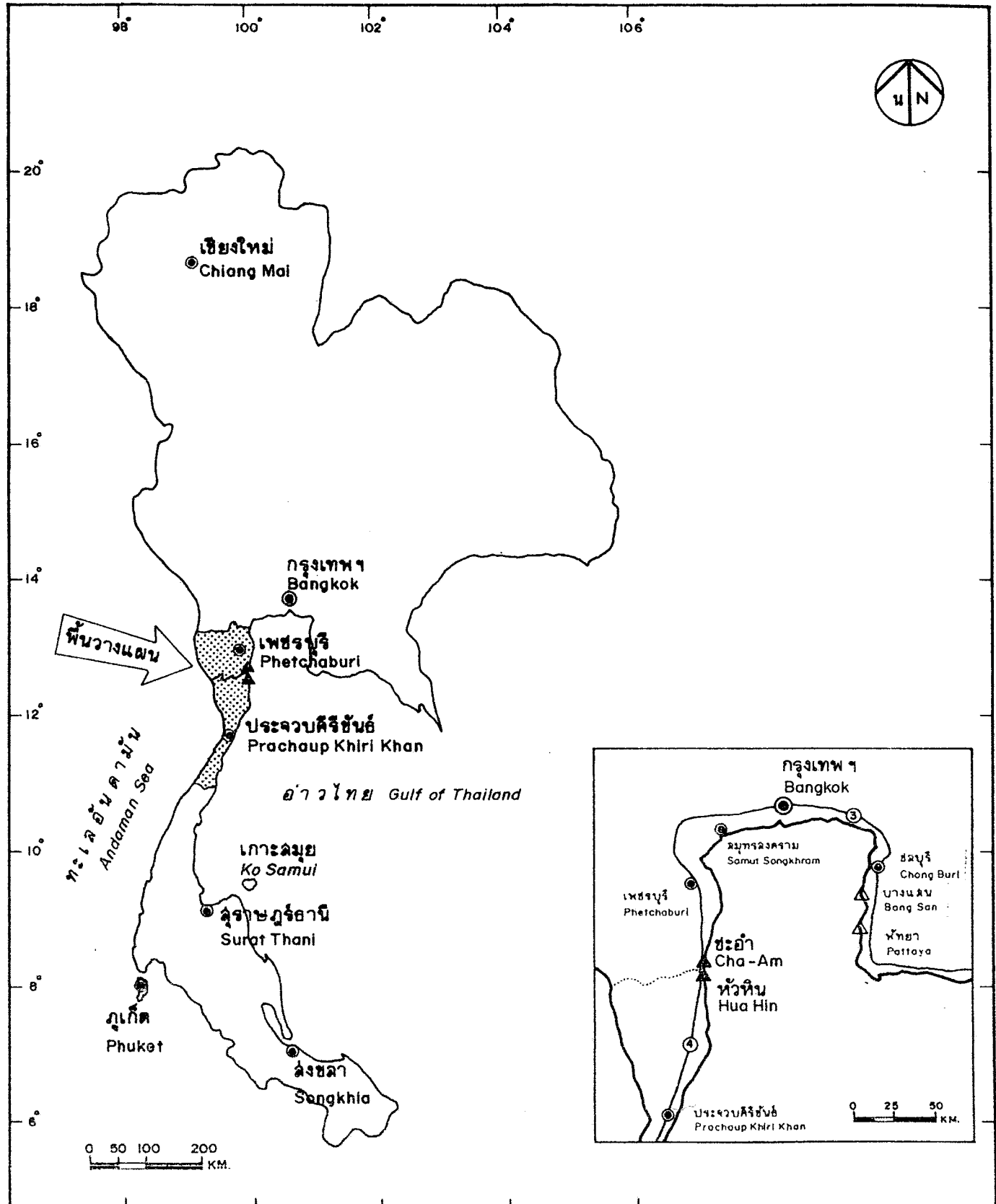
๓.๑ สภาพกายภาพและสิ่งแวดล้อม

๓.๑.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต

พื้นที่วางแผนครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัด เพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีเนื้อที่รวมกันประมาณ ๑๒,๕๔๓ ตร.กม. (จังหวัด เพชรบุรี ๖,๒๒๕ ตร.กม. และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๖,๓๑๘ ตร.กม.) จังหวัดทั้งสองตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของอ่าวไทย โดยจังหวัด เพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๑๒๗ และ ๒๗๔ กม. ในขณะที่ ชะอำ และหัวหิน ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๒๐๗ และ ๒๓๐ กม. ตามลำดับ หรืออยู่ระหว่างเส้นรุ้ง (Latitude) ที่ $๑๐^{\circ} ๕๔'$ ถึง $๑๒^{\circ} ๒๑'$ เหนือ และเส้นแวง (Longitude) ที่ $๙๙^{\circ} ๐๗'$ ถึง $๑๐๐^{\circ} ๐๖'$ ตะวันออก ดังแสดงในรูปที่ ๓.๑

พื้นที่วางแผนมีลักษณะคล้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า วางตัวในแนวเหนือ - ใต้ ด้านยาวยาวประมาณ ๒๖๐ กม. ส่วนด้านกว้างที่สุดประมาณ ๑๑๐ กม. และแคบที่สุดประมาณ ๑๒ กม. ซึ่งเป็นส่วนแคบที่สุดของประเทศ โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดราชบุรีและจังหวัดสมุทรสงคราม
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดชุมพร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับประเทศสหภาพพม่า

รูปที่ ๓.๑ ที่ตั้งและอาณาเขตของพื้นที่วางแผน

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

จากการที่พื้นที่วางแผนอยู่ติดต่อกับชายทะเลและมีความยาวชายหาดถึง ๓๑๕.๔๐ กม. (จังหวัดเพชรบุรี ๕๐.๖๐ กม. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๒๖๔.๘๐ กม.) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหาดทราย ทำให้พื้นที่ชายฝั่งทะเลของจังหวัดทั้งสอง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ โดยเฉพาะหัวหินและชะอำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวชายหาดที่มีชื่อเสียงมานาน และอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครมากนัก สามารถเดินทางโดยรถยนต์ใช้เวลาเพียง ๒.๕ - ๓ ชม. เท่านั้น จึงทำให้หัวหินและชะอำเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญสำหรับประชากรของกรุงเทพมหานครและภาคกลาง

๓.๑.๒ สภาพทางกายภาพและทรัพยากร

(๑) ลักษณะภูมิประเทศ สภาพภูมิประเทศของจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แบ่งออกได้เป็น ๓ ลักษณะ ได้แก่ พื้นที่ราบ (Plain) พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด (Rolling plain) และพื้นที่ภูเขา (Hills and mountains) พื้นที่ทั้ง ๓ ประเภทดังกล่าวมีลักษณะเป็นผืนยาววางตัวในแนวเหนือ-ใต้ โดยที่ราบอยู่ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดอยู่ตอนกลาง และพื้นที่ภูเขาอยู่ทางด้านตะวันตก พื้นที่ทั้ง ๓ ประเภท มีเนื้อที่ประมาณร้อยละ ๓๒, ๒๑ และ ๔๗ ของพื้นที่ทั้งสองจังหวัด สำหรับพื้นที่ภูเขาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาตะนาวศรี ประกอบด้วยภูเขาสลับซับซ้อนมีความสูงโดยเฉลี่ยประมาณ ๑,๐๐๐ ม. จากระดับน้ำทะเลปานกลาง และเป็นแหล่งต้นน้ำของลำน้ำหลายสาย เช่น แม่น้ำเพชรบุรี แม่น้ำปราณบุรี คลองกุยบุรี และคลองบางสะพาน เป็นต้น

ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่วางแผนเอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง เพราะสภาพของพื้นที่นอกจากเป็นชายฝั่งทะเล ซึ่งมีชายหาดที่สวยงามยาวถึง ๓๑๕ กม. แล้ว ยังมีภูเขาที่มีป่าไม้ที่สมบูรณ์ นอกจากนี้ยังมีถ้ำ และน้ำตกที่สวยงามอีกหลายแห่ง จากสภาพดังกล่าวทำให้พื้นที่วางแผนมีแหล่งท่องเที่ยวหลายประเภททั้งชายหาดและป่าเขา ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มาสามารถที่จะพบเห็นได้ทั้งชายหาดและป่าเขา

(๒) ลักษณะภูมิอากาศ สภาพภูมิอากาศมีความสำคัญอย่างมากต่อการท่องเที่ยวและการพัฒนาการท่องเที่ยว เพราะนอกจากจะทำให้เห็นฤดูกาลท่องเที่ยวแล้ว ยังยังชี้ให้เห็นความต้องการของนักท่องเที่ยวอีกด้วย

สภาพภูมิอากาศของจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แบ่งออกเป็น ๓ ฤดู ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง พฤศจิกายน โดยช่วงแรกระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง ตุลาคม อยู่ในอิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และเดือนพฤศจิกายน เป็นช่วงเปลี่ยนฤดู

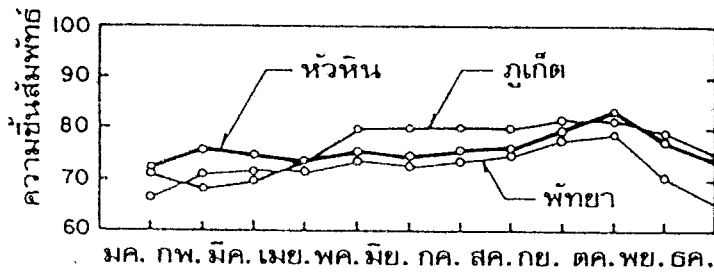
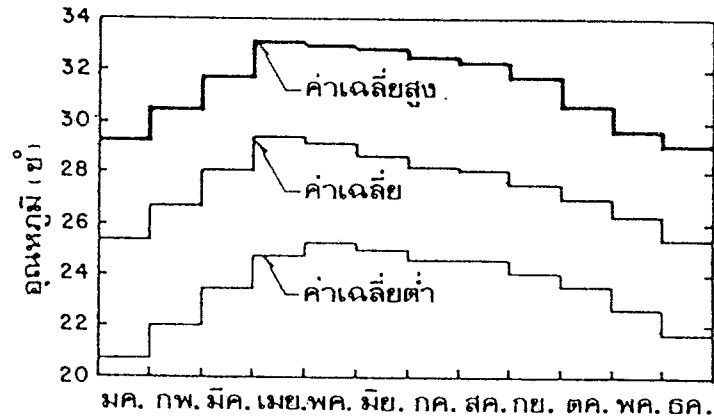
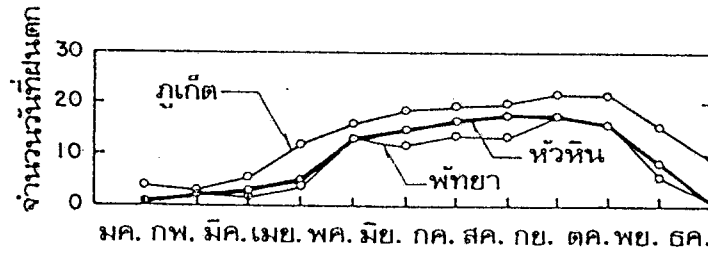
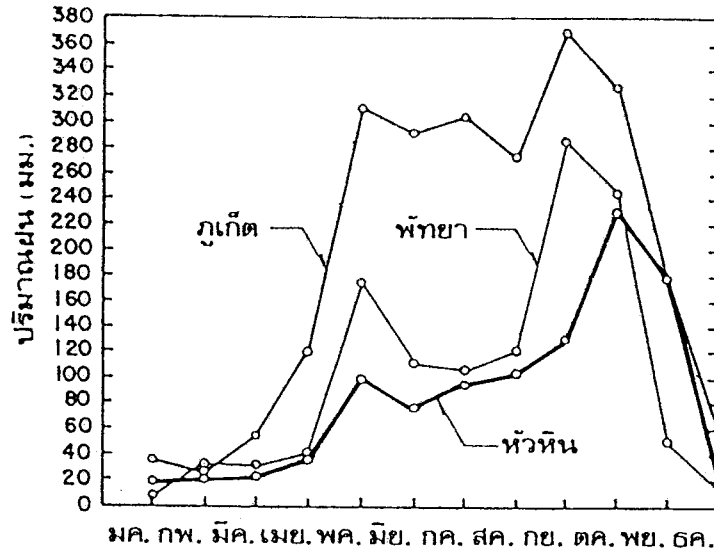
และอิทธิพลของดีเปรสชันจากทะเลจีนใต้ก่อให้เกิดฝนตกชุก ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม ถึง ปลายเดือนกุมภาพันธ์ อยู่ในอิทธิพลของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และฤดูร้อนตั้งแต่เดือน มีนาคม ถึง เมษายน อยู่ในช่วงของลมตะวันออกเฉียงใต้และลมใต้

สำหรับปริมาณการตกของฝนเฉลี่ยทั้งปี ๑,๐๓๑.๔ มม. และจำนวนวันฝนตก ทั้งปี จำนวน ๑๑๘.๕ วัน โดยที่ช่วงระหว่างเดือน ธันวาคม ถึง เมษายน เป็นช่วงเวลาที่มีฝนตก น้อยที่สุดเพียง ๒.๖ วัน ต่อเดือน และน้อยกว่าแหล่งท่องเที่ยวสำคัญแหล่งอื่นดังรูปที่ ๓.๒ ทาง ด้านอุทกภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ของอากาศนั้นในรอบปีหนึ่งนั้นมีความ เปลี่ยนแปลงของอากาศเพียง เล็กน้อย โดยที่อุทกภูมิของอากาศเปลี่ยนแปลงเพียง ๔.๑ °ซ. จากต่ำสุด ๒๔.๓°ซ. สูงสุด ๒๘.๔°ซ. ในขณะที่ความชื้นแตกต่างกันรอบปีเพียง ๑๑%(สูงสุด ๘๓% และต่ำสุด ๗๒%) ดังแสดงในรูปที่ ๓.๒ สำหรับความเร็วลมที่พัดผ่านพื้นที่วางแผนในรอบปีเฉลี่ย ๔.๘ นีโตน โดยเดือน พฤษภาคม - ตุลาคม เป็นช่วงของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พฤษจิกายน - มกราคม เป็นมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และ เดือน กุมภาพันธ์ - เมษายน เป็นลมตะวันออกเฉียงใต้ ดังรูปที่ ๓.๓

จากสภาพภูมิอากาศของพื้นที่วางแผนเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงเดือน ธันวาคม - เมษายน เพราะนอกจากจะมีฝนตกน้อยทั้งปริมาณและจำนวน วันแล้ว อุทกภูมิ และความชื้นของอากาศอยู่ในสภาวะที่ดีกว่าช่วงอื่นของปี ขณะเดียวกันในระยะเวลาดังกล่าววันที่มีแสงแดดมีประมาณร้อยละ ๕๐ ของทั้งปี

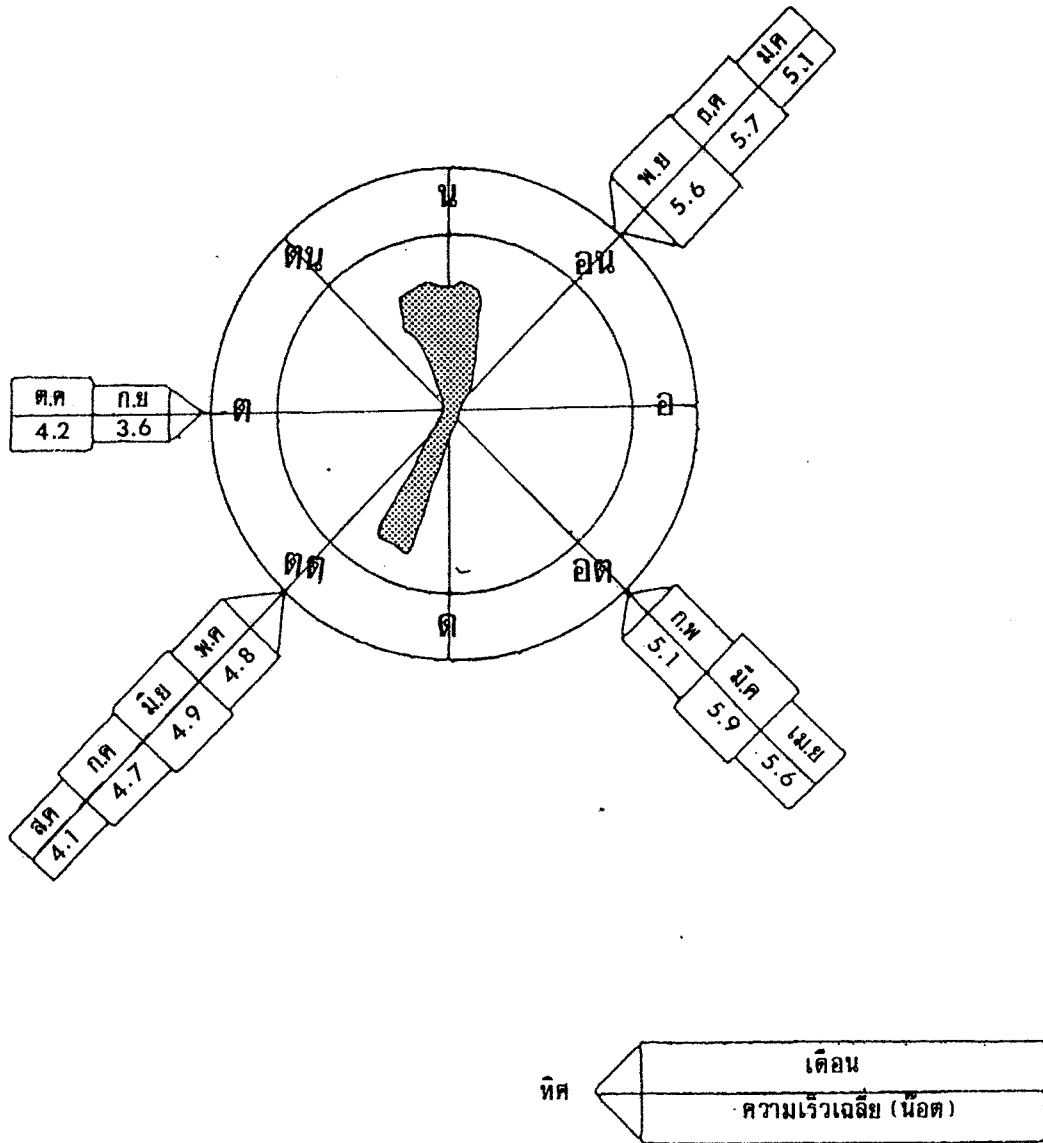
(๓) ลักษณะทางธรณีวิทยา ลักษณะทางธรณีของพื้นที่วางแผนประกอบด้วยหินอัคนี (Igneous rock) ได้แก่ หินแกรนิต หินแกรนิตอไรต์ (Granodiorite) หิน Greies และหิน Shist หินดังกล่าวนี้พบบริเวณภูเขาทางฝั่งตะวันตกในเขตเทือกเขาตะนาวศรี ครอบคลุม พื้นที่ประมาณร้อยละ ๒๑ ของพื้นที่วางแผน นอกจากนั้นมีหินชั้นและหินแปร (Sedimentary and metamorphic rocks) ประกอบไปด้วยชุดดินและหินตะกอน (Alluvium, Eluvium, Valley till and river gravel) ชุดหินแก่งกระเจาน ชุดหินราชบุรี ชุดหินกาญจนบุรี และชุดหิน ภูกระดึง ดังแผนที่รูปที่ ๓.๔

จากลักษณะทางธรณีวิทยาที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยหินปูน หินทราย หินดินดาน และหินชนวน นั้น พบว่าส่วนที่เป็นภูเขาหินปูนนั้น เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ซึ่งมีทั้งถ้ำหินงอก หินย้อย และภูเขาที่สวยงาม ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี เช่น เขาสาม ร้อยยอด เป็นต้น

รูปที่ ๓.๒ สภาพภูมิอากาศในพื้นที่วางแผน

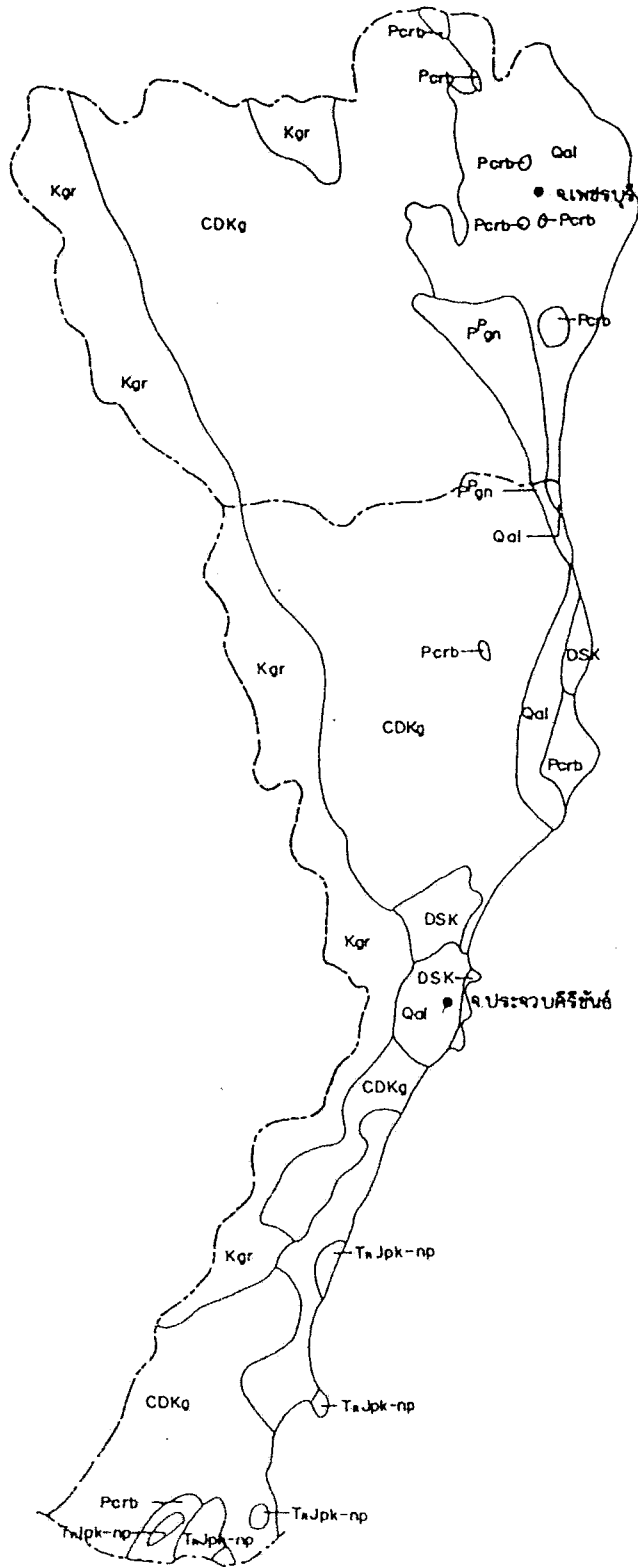
Figure

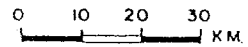
ที่มา: สถิติภูมิอากาศของประเทศไทยในคาบ 30 ปี (พ.ศ 2494-2524)
กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงคมนาคม

รูปที่ ๓.๓ ทิศทางและความเร็วลมเฉลี่ยรายเดือน สถานีตรวจ
Figure อากาศหัวหิน

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

Sedimentary and Metamorphic Rocks	Igneous Rocks
Qal = Alluvium, eluvium, valley fill and river gravel	Kgr = Granite, Granodiorite
CDKq = Kaeng Krachan formation	p/gn = Gneiss, schist
Pcrb = Rathuri formation	
DSK = Kanchanaburi formation	
TRJpk = Phukradung formation	

รูปที่ ๓.๔ แสดงโครงสร้างทางธรณีของจังหวัดเพชรบุรี

Figure และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

(๔) ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรน้ำที่จะกล่าวถึงในที่นี้แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ น้ำผิวดิน และน้ำใต้ดิน

(๔.๑) น้ำผิวดิน ในจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีลำน้ำที่สำคัญ เช่น แม่น้ำเพชรบุรี แม่น้ำปราณบุรี แม่น้ำกุยบุรี คลองกุยบุรี คลองบางสะพาน คลองห้วยสะแก และคลองสายสั้น ๆ อีกจำนวนหลายสาย

จากแหล่งน้ำธรรมชาติดังกล่าวได้มีการพัฒนาเพื่อนำน้ำมาใช้ประโยชน์ ทั้งเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าในการ เกษตรและอุปโภคบริโภค หลายโครงการด้วยกัน ได้แก่ เชื้อนแก่งกระเจาน เชื้อนเพชรบุรี เชื้อนปราณบุรี และเชื้อนยางชุม ดังรายละเอียดในตารางที่ ๓.๑ นอกจากนั้นยังมีอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กที่พัฒนาขึ้นเพื่อการ เกษตรและอุปโภคบริโภคอีกจำนวน ๔๓ แห่ง สามารถเก็บกักน้ำได้ ๑.๒๓ ล้าน ม^๓ และพื้นที่เพาะปลูกได้ประโยชน์จำนวน ๒๔,๓๔๐ ไร่ ดังรายละเอียดในตารางที่ ๓.๒

(๔.๒) น้ำบาดาล การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อประโยชน์ทางการเพาะปลูก และอุปโภคบริโภคของน้ำผิวดินดังกล่าวแล้วยังได้มีการขุดเจาะน้ำบาดาลเพื่ออุปโภคบริโภค ซึ่งดำเนินการโดย กรมทรัพยากรธรณี รพช. และ กรมโยธาธิการ เฉพาะกรมทรัพยากรธรณี ได้ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่ของ ๒ จังหวัด ทั้งหมดจำนวน ๒๔๗ บ่อ อยู่ในเขตจังหวัดเพชรบุรี ๑๔๐ บ่อ และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๑๐๗ บ่อ บ่อน้ำบาดาลดังกล่าวนี้มีอยู่ไม่น้อยที่ไม่มีน้ำและน้ำเค็ม เนื่องจากอิทธิพลของน้ำทะเล

เมื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของการนำน้ำบาดาลมาใช้ประโยชน์ โดยอาศัย Hydrogeological map ซึ่งจัดทำโดยกรมทรัพยากรธรณี พบว่าในส่วนที่เป็นที่ราบตะกอนลุ่มน้ำของลำน้ำต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่ราบตั้งแต่เหนือจดใต้ของพื้นที่วางแผน เป็นพื้นที่ที่มีโอกาสได้น้ำมากกว่าพื้นที่ส่วนอื่น โดยมีปริมาณน้ำตั้งแต่ ๔-๓๐ ม^๓ ต่อชั่วโมง คุณภาพของน้ำถึงแม้ว่าจะดี แต่ก็มีธาตุเหล็กผลมอยู่สูง ส่วนพื้นที่อื่นมีปริมาณน้ำที่แตกต่างกันออกไป ดังรายละเอียดในรูปที่ ๓.๔

ทางด้านทรัพยากรน้ำที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว นั้น นอกจากจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวจากแม่น้ำเพื่อร่องแก่ง และจากอ่างเก็บน้ำเพื่อชมทิวทัศน์แล้ว ยังสนับสนุนการท่องเที่ยวเพื่อการอุปโภคบริโภค เท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ น้ำที่มีอยู่เพียงพอที่จะเป็นน้ำดิบเพื่อการทำน้ำประปา โดยเฉพาะ หัวหิน ชะอำ และเมืองเพชรบุรีที่ได้น้ำดิบจากเชื้อนปราณบุรี และเชื้อนเพชรบุรี ซึ่งมีน้ำมากพอที่จะให้บริการทั้งประชากรในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวได้อีกนานปี สำหรับตัวเมืองประจวบฯ และบางสะพานนั้น ค่อนข้างจะมีปัญหาเพราะไม่มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่จะให้บริการได้ โดยเฉพาะ

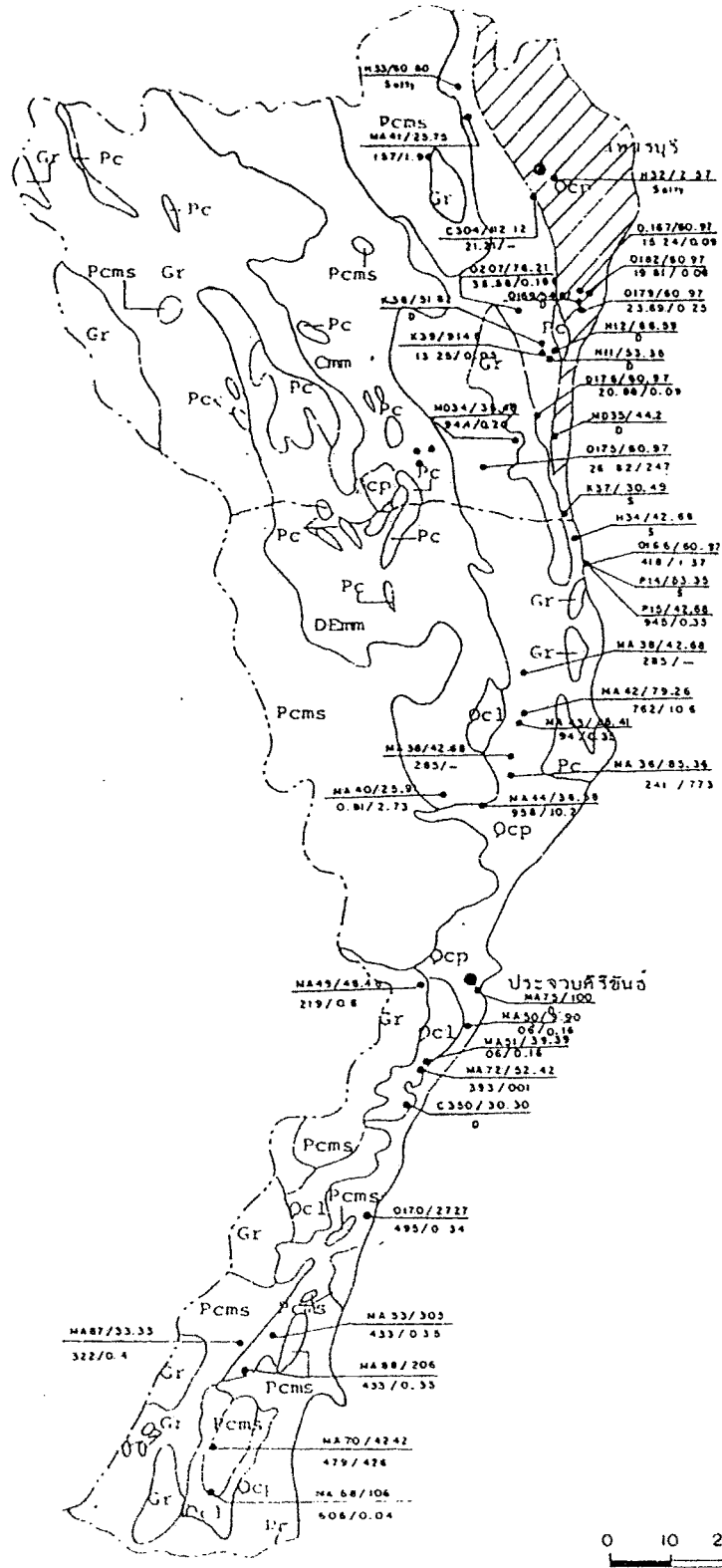
ตารางที่ ๓.๑ โครงการชลประทานในจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เขื่อน	ที่ตั้ง	ปริมาณน้ำเก็บกัก (ล้าน ม. ^๓)	เนื้อที่ชลประทาน (ไร่)	ผลิตกระแสไฟฟ้า (กิโลวัตต์)	หมายเหตุ
เขื่อนแก่งกระจาน	อ.เมือง จ.เพชรบุรี	๗๑๐	๔๖๗,๘๘๑	๑๔,๐๐๐	-
เขื่อนเพชรบุรี	อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี	เขื่อนทดน้ำ	๓๓๖,๐๐๐	-	แหล่งน้ำดิบ ของการประปา ชะอำ
เขื่อนปราณบุรี	อ.ปราณบุรี จ.ประจวบฯ	๔๔๕	๒๒๐,๐๐๐	-	แหล่งน้ำดิบ ของการประปา หัวหิน
เขื่อนยางชุม	อ.กุยบุรี จ.ประจวบฯ	๓๒	๑๑,๐๐๐	-	-
รวม	-	๑,๑๘๗	๑,๐๓๔,๘๘๑	๑๔,๐๐๐	-

ที่มา : กรมชลประทาน, ๒๕๓๐

ตารางที่ ๓.๒ การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กในเขตจังหวัดเพชรบุรี
และประจวบคีรีขันธ์

ชื่อโครงการ	จังหวัด	เก็บน้ำ ล้าน ม. ^๓	เนื้อที่ ชลประทาน (ไร่)
๑. อ่างห้วยใหญ่	เพชรบุรี	๐.๐๘	๑,๓๐๐
๒. เขาย้อย	เพชรบุรี	-	๑,๕๐๐
๓. อ่างห้วยท่าช้าง	เพชรบุรี	๐.๐๒	๘๐๐
๔. อ่างหุบผาง	เพชรบุรี	๐.๐๓	๕๐๐
๕. หุดตะเคียน	เพชรบุรี	-	๖๕๐
๖. อ่างห้วยโป่งดำ	เพชรบุรี	๐.๐๑	อุบิภาค
๗. อ่างห้วยตะเคียนงาม	เพชรบุรี	๐.๐๑	๑,๐๐๐
๘. อ่างห้วยยายไทร	เพชรบุรี	๐.๐๗	๒,๐๐๐
๙. หนองสะแก	เพชรบุรี	-	๑,๕๐๐
๑๐. สระบ้านหนองมะกอก	เพชรบุรี	-	อุบิภาค
๑๑. อ่างหนองขุมแสง	เพชรบุรี	๐.๐๔	๖๐๐
๑๒. อ่างห้วยหนองยาว	เพชรบุรี	๐.๑๘	๑,๒๐๐
๑๓. อ่างห้วยทราย	เพชรบุรี	๐.๑๔	๖๐๐
๑๔. ห้วยทรายตอนล่าง	เพชรบุรี	-	๕๐๐
๑๕. อ่างห้วยตะแปด ๔	เพชรบุรี	๐.๐๑	๖๐๐
๑๖. อ่างบ้านอ่างหิน	เพชรบุรี	๐.๐๑	อุบิภาค
๑๗. อ่างวังขุนพล	ประจวบฯ	๐.๐๓	๒,๐๐๐
๑๘. อ่างบ้านไทรงาม	ประจวบฯ	๐.๒๓	๘๐๐
๑๙. ห้วยไทรงาม	ประจวบฯ	-	อุบิภาค
๒๐. เขาโตง	ประจวบฯ	-	อุบิภาค
๒๑. อ่างห้วยถ้ำดิน ๓	ประจวบฯ	๐.๐๓	๕๐๐
๒๒. บ้านมั่งคด	ประจวบฯ	-	๒๘๐
๒๓. อ่างห้วยสามัคคี	ประจวบฯ	๐.๐๘	๕๐๐
๒๔. อ่างสองกะลอน ๒	ประจวบฯ	๐.๐๓	๑,๒๐๐
๒๕. ห้วยมั่งคด	ประจวบฯ	-	อุบิภาค
๒๖. ห้วยไกรทอง	ประจวบฯ	-	อุบิภาค
๒๗. หนองเหียง (ปรับปรุง)	ประจวบฯ	-	อุบิภาค
๒๘. อ่างหนองเหียง ๒	ประจวบฯ	๐.๐๓	๑๐๐
๒๙. อ่างห้วยอี้ออก ๓	ประจวบฯ	๐.๐๒	๕๐๐
๓๐. หอส่งน้ำหาดทรายใหญ่	ประจวบฯ	-	อุบิภาค
๓๑. อ่างหาดทรายใหญ่	ประจวบฯ	๐.๐๑	อุบิภาค
๓๒. ไกลกังวล	ประจวบฯ	-	อุบิภาค
๓๓. ฝ่ายบอนอก	ประจวบฯ	-	๘๐๐
๓๔. ห้วยยุบพริก	ประจวบฯ	-	๑,๒๐๐
๓๕. หนองเหียง ๑	ประจวบฯ	-	๒๑๐
๓๖. คลองห้วยทราย ๒	ประจวบฯ	-	๘๐๐
๓๗. อ่างคลองหว่าไทน	ประจวบฯ	๐.๑๖	๑,๒๐๐
๓๘. อ่างสองกะลอน	ประจวบฯ	-	อุบิภาค
๓๙. ห้วยยาง ๒	ประจวบฯ	-	อุบิภาค
๔๐. นาหูกวาง	ประจวบฯ	-	อุบิภาค
๔๑. อ่างหนองตาเมือง	ประจวบฯ	๐.๐๑	๒๐๐
๔๒. ห้วยลึก	ประจวบฯ	-	๒,๕๐๐
๔๓. บางสะพาน	ประจวบฯ	-	๕,๐๐๐

รูปที่ ๓.๕ แหล่งน้ำบาดาลและบ่อน้ำบาดาลในจังหวัด เพชรบุรี
Figure และประจวบคีรีขันธ์

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

include alluvium of minor flood plains, small valleys, and shallow buried channels. Thicknesses are commonly not exceeded 50 meters. Yields 5-30 m³/hr from sandy with minor gravel and clay beds are common. Water quality is generally good, but locally inferior due to high iron content.

Unconsolidated to semiconsolidated sand and gravel, in clay matrix, angular grained, poorly to moderately sorted, rather thick sandy to compacted clay beds, have been found in most parts of the eastern margin of the basin; including an elongate area which extends from Suphan Buri to east of Samut Sakhon. Lenses of sand and gravel occasionally intercalated between the thick sandy clay beds but not very productive. Range in thickness from tens of meter to more than 200 m. Due to poorly assortment characteristics and abundant of clay the yields are commonly low to the maximum of 10 m³/hr of fresh water but high iron content. Considerable quantity of brackish groundwater may be available in most areas.

Consisted of talus, cliff debris, rock fragments and in-situ decomposed, located along foot hills and areas of relatively high altitudes. Formations are generally poorly sorted, 5-30 meters thick. Although aquifers are less productive with yields range from none to 5 m³/hr. They are important source of water for rural domestic supply in many places. Water quality is usually potable, but locally inferior due to high iron or hardness.

Include Permian limestones of Rat Buri Group (Pc) and Ordovician limestones of The Thung Song Group (Oc). The Permian limestones are generally crystalline, cavernous, massive and in places occurred as reefs or intercalated with chert or shale beds. The Thung Song limestones are thin bedded often sandy and argillaceous, with intercalating shale bands. Ground water occurs in the Rat Buri limestone mainly in solution cavities, bedding planes, contact zones between limestones and interbedding shales, and occasionally fault zones, average yields 20 m³/hr, but up to 100 m³/hr can be expected. Water quality in many places is inferior due to hardness. The Ordovician limestones yield a considerably less quantity of ground water from their limited solution cavities and secondary openings. Yields range from 5-20 m³/hr. Water quality is generally moderately hard.

Consisted of clastic sedimentary rocks of Rat Buri and Kaeng Krachan Groups of which quartzitic sandstones, feldspathic sandstones, phyllitic to slaty shales, and graywackes are predominated. Inter-bedding tuffs and agglomerates occur in places. Ground water occurs only in joints and fractures which are generally complex, but not well inter-connected. Average yields 5 m³/hr, but up to 10 m³/hr have been obtained. Water quality is generally good, but in many places inferior due to high iron concentration.

Consisted of metamorphic rocks ranging in ages from Cambrian to Devonian. Slates, phyllites, quartzites and schists are dominant. Marbles and phyllitic tuffs also present. Rocks are complexly folded, contorted or crumpled and subject to various degrees of faulting and fracturing, but fissure system is not well interconnected. Ground water is devoid in many places although some wells penetrating relatively recent fissures may yield slightly over 20 m³/hr.

Qcp

Qcl

Pc

PCms

DEmm

บางสะพานน้อยนั้น ได้ใช้น้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำดิบ ถึงแม้ว่าน้ำบาดาลจะมีค่อนข้างมาก แต่คุณภาพของน้ำไม่ดีเนื่องจากมีธาตุเหล็กผสมอยู่สูง ฉะนั้นการนำน้ำบาดาลมาเพื่ออุปโภคบริโภคจะต้องแก้ปัญหาเหล่านี้

(๕) ป่าไม้ ในปี ๒๕๒๔ ป่าไม้ในจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ มีทั้งหมด ๓,๖๖๔ ตร.กม. เป็นของจังหวัดเพชรบุรี ๒,๒๗๒ ตร.กม. และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๑,๓๙๒ ตร.กม. หรือ ร้อยละ ๓๖.๕๐ และ ๒๑.๘๔ ของพื้นที่จังหวัด ตามลำดับ ซึ่งพื้นที่ป่าทั้งหมดดังกล่าวเป็นป่าดิบชื้นซึ่งอยู่บริเวณภูเขาทางด้านตะวันตกของพื้นที่วางแผน นอกจากนั้นยังมีป่าเบญจพรรณอยู่บริเวณเนินเขาเตี้ย ๆ กระจายอยู่ทั่วไป และป่าชายเลน ซึ่งส่วนใหญ่กระจายอยู่ในเขตอำเภอเขาย้อย และอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

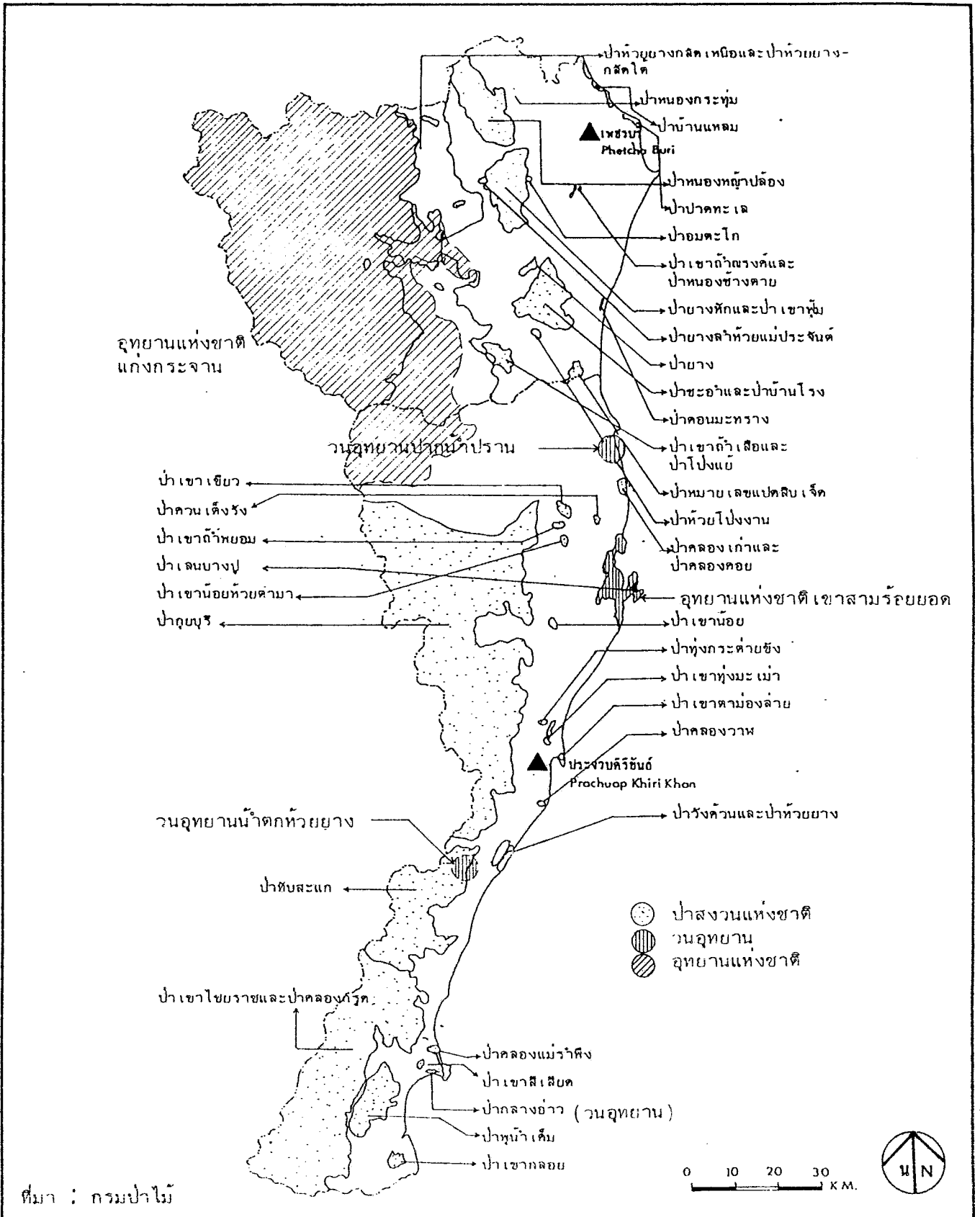
สำหรับการจัดการป่าไม้นั้น กรมป่าไม้ได้กำหนดการจัดการป่าไม้ออกเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน และป่าสงวนแห่งชาติ ดังแผนที่รูปที่ ๓.๖

- อุทยานแห่งชาติ (National Park) ในพื้นที่วางแผนมี ๒ แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน อยู่ในเขตอำเภอท่ายาง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีเนื้อที่ทั้งหมด ๒,๕๐๐ ตร.กม. หรือ ๑,๕๖๒,๕๐๐ ไร่ อุทยานฯ แห่งนี้นอกจากจะมีป่าดิบชื้นที่สมบูรณ์แล้วยังมีสัตว์ป่านานาชนิด รวมทั้งถ้ำและน้ำตกหลายแห่ง อุทยานฯ อีกแห่งได้แก่ อุทยานแห่งชาติสามร้อยยอด อยู่ในเขตอำเภอปราณบุรี และ อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑๓๓ ตร.กม. หรือ ๘๓,๑๒๔ ไร่ อุทยานฯ แห่งนี้มีถ้ำที่สวยงามหลายแห่ง เช่น ถ้ำพระยานคร ถ้ำไทร และถ้ำแก้ว นอกจากนั้นยังมีสัตว์ป่าและนกน้ำอาศัยอยู่จำนวนมาก

- วนอุทยาน (Forest Park) มีอยู่ ๓ แห่ง ได้แก่ วนอุทยานน้ำตกห้วยยาง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอทับสะแก มีเนื้อที่ ๔,๘๐๐ ไร่ วนอุทยานปากน้ำปราณ อยู่ในเขตอำเภอปราณบุรีมีเนื้อที่ ๑,๘๘๔ ไร่ และวนอุทยานปากกลางอ่าวมีเนื้อที่ ๑,๒๐๐ ไร่ ตั้งอยู่ในอำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

- ป่าสงวนแห่งชาติ (National forest reservation) ป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่วางแผนมีทั้งหมด ๓๔ ป่า มีเนื้อที่ ๔,๑๕๖,๖๐๗ ไร่

ป่าไม้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญประเภทหนึ่ง สำหรับในพื้นที่วางแผนมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นป่าไม้ที่สำคัญ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน อุทยานแห่งชาติสามร้อยยอด และวนอุทยานน้ำตกห้วยยาง ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวนี้มีธรรมชาติที่สวยงาม เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว นอกจากนั้นยังมีที่พักที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

ที่มา : กรมป่าไม้

รูปที่ ๓.๖ การจัดการป่าไม้พื้นที่วางแผน

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

(๖) ลักษณะชายฝั่งทะเล ชายฝั่งทะเลของจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบ-คีรีขันธ์ เป็นชายหาดที่มีความสวยงามเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นหาดทราย และมีความยาวถึง ๓๑๕ กม. และมีความลาดชันของชายหาดน้อย เมื่อเทียบกับชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของอ่าวไทย โดยเฉพาะบริเวณพหยา ส่วนคลื่นมีขนาดเหมาะสมกับการเล่นน้ำและกีฬาทางน้ำ จากการคำนวณขนาดคลื่นตามความเร็วลม ความสูงของคลื่น ในบริเวณน้ำลึก (deep water wave height) ประมาณ ๐.๒ ม. และความสูงของคลื่นที่แตกตัว (breaking wave height) ประมาณ ๐.๓ ม. สำหรับกระแสน้ำมี ๒ ทิศทางคือ ในช่วงน้ำขึ้น น้ำจะไหลขึ้นไปทางเหนือ และน้ำลงในทิศทางตรงข้ามกัน และขนานกับชายฝั่ง อย่างไรก็ตามความเร็วของกระแสน้ำจะขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมแต่ละฤดูด้วย โดยเฉพาะมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (เดือนพฤศจิกายน - มกราคม) และลมตะวันออกเฉียงใต้ (เดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน) ซึ่งทำให้มีผลต่อชายฝั่งทะเลในแต่ละช่วงเวลาด้วย

อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าสภาพชายฝั่งทะเลของจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบ-คีรีขันธ์ จะมีความเหมาะสมที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด เพราะนอกจากชายหาดจะเป็นหาดทรายที่สวยงาม และชายฝั่งที่ลาดชันน้อยเหมาะสมกับการเล่นน้ำและมีความยาวมากก็ตาม แต่ก็มีปัญหาเกิดขึ้นบริเวณนี้ เนื่องจากการพังทลายของชายหาดบริเวณหาดชะอำ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ปัญหาดังกล่าวนี้เกิดจากการสร้างเขื่อนยื่นลงไปในทะเลประมาณ ๑.๒ กม. เพื่อปิดกั้นตะกอนปากคลองขนส่งของบริษัทชลประทานซีเมนต์ จำกัด จากการสร้างเขื่อนลงไปในทะเล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกระแสน้ำและคลื่นในบริเวณนี้ จึงก่อให้เกิดการพังทลายของชายหาดบริเวณหาดชะอำ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวบริเวณหาดชะอำ ดังรายละเอียดภาคผนวกที่ ๔

(๗) ภัยธรรมชาติ ภัยธรรมชาติที่จะเกิดขึ้นนั้นมี ๒ ประการ ได้แก่ น้ำท่วม และวาตภัย สำหรับน้ำท่วมที่ปรากฏในพื้นที่วางแผนนั้นมีบ้าง เนื่องจากฝนตกหนักติดต่อกันหลายวันในหน้าฝน ช่วงเดือน กันยายน ถึง พฤศจิกายน โดยฝนส่วนใหญ่จะตกบริเวณเขาทางด้านตะวันตก และน้ำไหล จะไหลลงสู่ที่ราบและออกสู่ทะเลทางด้านตะวันออก จากการที่ปริมาณน้ำมีมาก และลำน้ำมีขนาดเล็ก ไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน จึงก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วม โดยเฉพาะในเขตเมืองประจวบ ฯ อำเภอกำแพงแสน และอำเภอบางสะพาน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การปรับปรุงระบบระบายน้ำในพื้นที่ดังกล่าวจะสามารถบรรเทาปัญหาได้

นอกจากภัยธรรมชาติที่เกิดจากน้ำท่วมดังกล่าวแล้ว ภัยธรรมชาติที่เกิดจากลมหรือวาตภัยสำหรับพื้นที่วางแผนมีน้อยมาก และยังไม่มียางานบันทึกความรุนแรงที่ได้รับจากวาตภัยในบริเวณนี้เลย จากสภาพดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าภัยธรรมชาติทั้งสองประการดังกล่าวไม่มีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว

๓.๑.๓ คุณภาพสิ่งแวดล้อม

ข้อพิจารณาทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมของพื้นที่วางแผน ประกอบไปด้วยสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ เมือง เพชรบุรี เมืองประจวบคีรีขันธ์ หัวหิน และชะอำ และประเด็นที่นำมาพิจารณา ได้แก่ การระบายน้ำ น้ำทิ้งชุมชน ขยะมูลฝอย เสียงและฝุ่นละออง ซึ่งการดำเนินการเกี่ยวกับเสียงดังกล่าวนี้มีผลต่อนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนั้น ยังได้พิจารณาถึงคุณภาพของน้ำบริ เวณชายฝั่งทะเล

สภาพทางด้านสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปของพื้นที่วางแผนอยู่ในสภาพที่ดี นอกจากบางพื้นที่ที่มีปัญหา เช่น ปัญหาน้ำท่วม ซึ่งมีทุกชุมชนดังกล่าว แต่เป็นการท่วมระยะสั้นที่น้ำไหลลงทะเลไม่ทันก่อให้เกิดน้ำขัง เป็นเพราะท่อระบายน้ำมีไม่ทั่วถึงและขนาดเล็ก ส่วนทางด้านคุณภาพของน้ำชายฝั่งทะเลนั้น ถึงแม้ว่าคุณภาพของน้ำจะไม่เสีย แต่บางพื้นที่ก็ยังมีปัญหาเพราะน้ำทิ้งจากชุมชนระบายลงสู่ทะเลซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวและเล่นน้ำของนักท่องเที่ยวโดยมิได้มีการบำบัดก่อน โดยเฉพาะหัวหิน ชะอำ และเมืองประจวบคีรีขันธ์ สำหรับหัวหินนั้น เทศบาลได้พยายามที่จะแก้ปัญหาโดยการต่อท่อน้ำทิ้งลงไปในทะเลถึง ๔๕๐ ม. เพื่อให้น้ำทิ้งออกสู่ทะเลลึก แต่เท่าที่เป็นอยู่ในขณะนั้นท่อระบายน้ำดังกล่าวชำรุดทำให้น้ำทิ้งลงสู่ชายหาดโดยตรง และส่งผลกระทบต่อคุณภาพของน้ำชายหาดด้วย จากผลการสำรวจคุณภาพของน้ำบริ เวณชายหาดหัวหินพบว่ามีจำนวน Coliform bacteria สูงมาก ไม่เหมาะสมที่จะเล่นน้ำดังตารางที่ ๓.๓ ปัญหาคุณภาพของน้ำบริ เวณชายฝั่งนอกจากเกิดจากน้ำทิ้งจากชุมชนแล้ว ยังมีน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม เช่น โรงงานสับปะรดกระป๋องที่ชะอำ โรงงานปลาป่นที่อ่าวประจวบคีรีขันธ์ และโรงคัดเลือกปลาที่หัวหิน ซึ่งได้ระบายน้ำทิ้งลงสู่ชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

นอกจากปัญหาน้ำท่วมขังและน้ำทิ้งจากชุมชนดังกล่าวแล้ว ขยะมูลฝอยก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ยังก่อให้เกิดสภาพแวดล้อม เสื่อมเสียทั้งบริ เวณชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและบริ เวณตัว เมือง ปริมาณขยะที่เทศบาลเมือง เพชรบุรี เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ เทศบาลตำบลหัวหิน และชะอำ เก็บได้ในแต่ละวันเพียงร้อยละ ๘๐, ๖๓, ๕๖ และ ๕๔ ของปริมาณขยะทั้งหมดเท่านั้น ดังตารางที่ ๓.๔ ที่เป็นดังนี้ เพราะเครื่องมือและอุปกรณ์รวมทั้งกำลังคนมีน้อย ขณะเดียวกัน นักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นไม่ร่วมมือในการแก้ปัญหา ส่วนทางด้านกาจัดทำขยะก็เช่นเดียวกัน ยังใช้วิธีการที่ยังไม่ถูกวิธี โดยใช้การเก็บไปกองทิ้งแล้วเผาและให้สลายตัวไปตามธรรมชาติ ซึ่งสภาพเช่นนี้ทำให้สภาพแวดล้อมของพื้นที่โดยรอบของที่ตั้งขยะนั้น เสีย นอกจากนั้น เสียงก็เป็นปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมของพื้นที่วางแผน เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะตัว เมืองหัวหิน

ตารางที่ ๓.๓ ลักษณะน้ำทิ้งชุมชนของเทศบาลตำบลหัวหินและน้ำทิ้งจาก
โรงล้างปลาชายหาดหัวหิน

ลักษณะ	น้ำทิ้งชุมชน			น้ำทิ้ง โรงล้างปลา ๒๔ พ.ย. ๒๕๔
	๒๔ พ.ย. ๒๕๔	๒๓ ก.พ. ๒๕๕	เฉลี่ย	
๑. pH	๖.๕-๗.๑	๖.๗-๖.๕	๖.๕๒	-
๒. Temp. °C	๒๕-๒๗	๒๘-๓๐	๒๗.๓	๒๗
๓. DO mg/l	๐	๐	๐	๕.๐
๔. COD "	๑๕๕	๑๗๓	๑๖๔	๓,๗๖๗
๕. BOD ₅ "	๖๐	๗๔	๖๘.๕	๘๐๐
๖. SS "	๑๐๒	๖๑	๘๑.๕	๕๒๘
๗. TS "	๘๘๒	๘๕๓	๘๗๒.๕	๓๘,๕๗๘
๘. No ₃ "	๐.๕๕	๑.๒	๐.๘๗๕	๒.๕๗
๙. PO ₄ "	๑.๑๘	๐.๗	๐.๙๔	๗.๐
๑๐. Total-N (Kjeldahl) "	๑๙.๕๓	๓๕.๐๗	๒๖.๗๕	๑๓๑.๘๘
๑๑. Coliform bacteria MPN/100ml	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	-

ที่มา : จากการสำรวจของ วท.

ตารางที่ ๓.๔ ปริมาณขยะและความสามารถในการเก็บขนในปัจจุบัน (๒๕๒๕)
ของเทศบาลต่าง ๆ ในพื้นที่วางแผน

รายการ	เพชรบุรี	เมือง ประจวบฯ	ชะอำ	หัวหิน
ประชากร (คน)	๓๓,๘๘๔	๑๔,๕๐๗	๑๙,๖๖๐	๓๑,๘๕๒
พื้นที่ (ตร.กม.)	๕.๕	๑๔	๑๑๐	๗๒
ความหนาแน่นประชากร (คน/ตร.กม.)	๖,๒๘๓	๑,๐๒๙	๑๗๙	๔๔๔
ปริมาณขยะเฉลี่ย (ลิตร/คน/วัน)	๓.๕	๓.๕	๓.๕	๓.๕
ปริมาณขยะ (ม.³/วัน)	๑๑๕	๕๙	๖๗	๑๐๙
จำนวนรถเก็บขยะ (คัน)	๖	๒	๒	๕
จำนวนเที่ยวที่เก็บขยะรวม (เที่ยว/วัน)	๑๒	๔	๖	๘
ปริมาณขยะที่เก็บได้ (ม.³/วัน)	๙๒	๓๑	๕๖	๖๑
เปอร์เซ็นต์ขยะที่เก็บได้ต่อวัน (%)	๘๐	๖๓	๕๙	๕๖

ที่มา : จากการสำรวจของ วท.

ซึ่งมีถนนผ่ากลาง และมีรถยนต์วิ่งผ่านจำนวนมากมีโอกาสเกิดผลกระทบต่อบ้านเสียงได้ จากการสำรวจของ วท. ดังตารางที่ ๓.๕ พบว่าความดังของเสียงที่เกิดจากรถยนต์วิ่งผ่านถนนเพชรเกษมมีความดังอยู่ระหว่าง ๖๕ - ๘๕ dB(A) ซึ่งมาตรฐานของระดับเสียงที่ปลอดภัยต่อการได้ยินที่กำหนดโดยองค์การอนามัยโลกไม่เกิน ๘๕ dB(A) ถึงแม้ว่าระดับเสียงขนาดนี้จะเกิดไม่ติดต่อกันก็ตาม แต่ถ้าติดต่อกันเป็นเวลานานปีก็จะเกิดอันตรายต่อการได้ยินได้ ทางด้านปัญหาฝุ่นละอองที่มีในพื้นที่วางแพล้นมีน้อย อยู่บริเวณชะอำซึ่งมีโรงงานปูนซีเมนต์ของบริษัทชลประทานซีเมนต์ จำกัด ฝุ่นละอองจากโรงงานดังกล่าวมีผลกระทบน้อยเพราะทิศทางการพัดของลมช่วยให้ฝุ่นละอองไปในทิศทางที่ไม่มีชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว

ตารางที่ ๓.๕ ระดับความดังของเสียงบริเวณริมถนนเพชรเกษม ในเขตเทศบาลตำบลหัวหิน

เวลา	ความดังของเสียง (dB)	
	สูงสุด	ต่ำสุด
๘.๒๐ - ๑๐.๓๐ น.	๘๘	๖๕
๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.	๘๘	๖๕
๑๗.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.	๘๘	๖๕

ที่มา : จากการสำรวจของ วท.

สภาพสิ่งแวดล้อมของพื้นที่วางแพล้นที่สำคัญอีกประการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ คุณภาพของน้ำบริเวณชายฝั่งทะเลที่นักท่องเที่ยวได้ใช้เพื่อเล่นน้ำนั้น จากการสำรวจของ วท. พบว่าคุณภาพน้ำของน้ำบริเวณชายฝั่งอยู่ในระดับพอใช้ถึงดี นอกจากบางบริเวณที่มีปัญหา เช่น บริเวณหาดหัวหิน, วนอุทยานปราณบุรี อ่าวประจวบคีรีขันธ์ และหาดวนกร มีจำนวน Coliform bacteria เกินกว่ามาตรฐาน ส่วนบริเวณหาดชะอำและหาดแหลมศาลา มี Oil & grease สูงเกินมาตรฐาน ดังตารางที่ ๓.๖

จากสภาพแวดล้อมของพื้นที่วางแผนที่กล่าวโดยทั่วไปอยู่ในสภาพที่ดี แต่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะคุณภาพน้ำบริเวณชายฝั่งซึ่งเป็นแหล่งเล่นน้ำของนักท่องเที่ยว นั้นค่อนข้างจะมีปัญหาแต่ก็อยู่ในวิสัยที่จะแก้ไขได้

ตารางที่ ๓.๖ ระดับคุณภาพน้ำทะเลบริเวณชายหาดพื้นที่วางแผนที่

ชายฝั่งทะเล	ดี	พอใช้	ไม่ดี	ปัญหาสำคัญ
๑. หาดเจ้าสำราญ		X		น้ำไม่ใสนัก
๒. หาดชะอำ		X		พบ Oil & grease สูงเกินมาตรฐาน
๓. โรงแรมริเจนท์ชะอำ	X			
๔. หาดหัวหิน		X		Coliform bacteria สูงเกินมาตรฐาน
๕. เขาตะเกียบ	X			
๖. เขาเต่า	X			
๗. สวนอุทยานปราณบุรี		X		Coliform bacteria สูงเกินมาตรฐาน
๘. หาดแหลมศาลา			X	น้ำขุ่น, พบ Coliform bacteria และ Oil & grease
๙. อ่าวประจวบ			X	น้ำขุ่น, พบ Coliform bacteria สูง
๑๐. อ่าวมะนาว	X			
๑๑. หาดวนกร		X		พบ Coliform bacteria สูงเกินมาตรฐานเล็กน้อย
๑๒. หาดแหลมกุ่ม	X			
๑๓. อ่าวบ่อทองหลาง	X			

หมายเหตุ : คุณภาพน้ำข้างต้นพิจารณาเฉพาะช่วงการสำรวจในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๓๐

ซึ่งนอกฤดูมรสุม เริ่มมีนักท่องเที่ยวมาเล่นน้ำทะเลมากขึ้น

๓.๒ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

สภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่วางแผนมีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมาก ทั้งในด้านการเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยว และด้านที่จะได้รับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว จากสภาพการท่องเที่ยวที่ผ่าน ๆ มา รัฐได้ให้ความสำคัญกับประชากรท้องถิ่นอย่างมาก โดยได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์การพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะให้มีการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว การกระจายรายได้ การสร้างงาน และการกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่น ตลอดจนรวมถึงการที่จะให้การท่องเที่ยว เป็นสื่อในการสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

สภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันของพื้นที่วางแผนสรุปได้ดังนี้

๓.๒.๑ ประชากร

(๑) จำนวนประชากรและการเปลี่ยนแปลง

พื้นที่วางแผนมีประชากรทั้งสิ้นในปี ๒๕๒๕ จำนวน ๘๑๗,๔๕๔ คน จำแนกเป็นชาย ๔๑๒,๔๗๔ คน และหญิง ๔๐๔,๙๘๐ คน โดยเป็นประชากรอยู่ในเขตจังหวัดเพชรบุรี ๔๑๒,๓๓๗ คน (ชาย ๒๐๔,๐๖๐ คน และหญิง ๒๐๘,๒๗๗ คน) และอยู่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๔๐๕,๖๒๑ คน (ชาย ๒๐๘,๔๑๔ คน และหญิง ๑๙๖,๗๐๗ คน) ตารางที่ ๓.๗ แสดงจำนวนประชากรในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลง สาเหตุ และอัตราการเปลี่ยนแปลงประชากร ซึ่งพบว่า จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีอัตราการเพิ่มประชากรโดยเฉลี่ยร้อยละ ๑.๘๕ และ ๑.๖๔ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในพื้นที่เล็กลงไปที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว พบว่า ในระดับชุมชนเมือง ได้แก่ เทศบาล และสุขาภิบาลที่สำคัญ ๆ ต่อการท่องเที่ยว นั้น มีประชากรรวมตัวกันอยู่มากที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี และเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ โดยชุมชนส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงในอัตราที่สูงกว่าระดับจังหวัดที่ เทศบาลตำบลชะอำ เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ และสุขาภิบาลบางสะพาน คือ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๒.๖๔, ๒.๐๗ และ ๒.๘๘ ต่อปี ตามลำดับ ส่วนพื้นที่ที่มีอัตราเพิ่มต่ำกว่าคือ เทศบาลเมืองเพชรบุรี และเทศบาลเมืองหัวหิน การเปลี่ยนแปลงประชากรนี้ในเทศบาลเมืองเพชรบุรี มีผลมาจากอัตราเพิ่มตามธรรมชาติร้อยละ ๒.๖๒ และการย้ายถิ่นร้อยละ ๑.๗๕ เช่นเดียวกับเทศบาลตำบลหัวหิน เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ และสุขาภิบาลกำเนิดนพคุณ ซึ่งมีอัตราเพิ่มโดยธรรมชาติมากกว่าการย้ายถิ่น อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจพบว่า การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านี้ โดยเฉพาะที่ หัวหิน-ชะอำ นั้น ไม่ได้มีผลมาจากการ เป็นแหล่งท่องเที่ยวแต่เป็นไปเพื่อการทำมาหากิน และการมีครอบครัวมากกว่า

ตารางที่ ๓.๗ จำนวนประชากรและอัตราการเปลี่ยนแปลงประชากร ระหว่าง ปี ๒๕๒๐-๒๕๒๔

ปี	ประชากรรวม				ประชากรในชุมชนหลัก			
	พื้นที่วางแผน	จ.เพชรบุรี	จ.ประจวบฯ	ทม. เพชรบุรี	ทต.ชะอำ.	ทต.หัวหิน	ทม.ประจวบฯ	ส.กำเนินตมพฤษ
๒๕๒๐	๗๐๔,๕๖๔	๓๕๑,๔๑๒	๓๕๓,๕๕๒	๓๕,๐๗๕	๑๕,๘๐๕	๒๘,๕๖๖	๑๒,๐๓๕	๒,๕๖๒
๒๕๒๑	๗๑๔,๘๗๗	๓๕๖,๕๑๕	๓๖๒,๕๖๒	๓๕,๓๐๕	๑๖,๒๕๐	๒๙,๒๘๕	๑๒,๔๑๑	๒,๖๔๘
๒๕๒๒	๗๓๑,๖๒๕	๓๖๒,๑๐๑	๓๖๙,๕๒๕	๓๕,๕๗๘	๑๖,๘๕๕	๒๙,๕๐๖	๑๒,๕๕๐	๓,๕๗๖
๒๕๒๓	๗๕๓,๘๒๕	๓๖๖,๖๑๒	๓๗๗,๒๑๒	๓๕,๕๕๗	๑๗,๓๘๙	๓๐,๕๑๕	๑๓,๖๑๒	๔,๕๘๘
๒๕๒๔	๗๕๓,๕๘๘	๓๗๓,๒๐๗	๓๘๑,๒๘๑	๓๕,๘๑๒	๑๗,๗๗๕	๓๐,๕๒๐	๑๓,๘๕๗	๔,๗๕๕
๒๕๒๕	๗๖๗,๘๘๕	๓๗๙,๓๕๓	๓๘๘,๕๐๑	๓๕,๗๕๘	๑๘,๒๐๕	๓๑,๓๕๒	๑๔,๑๖๕	๔,๙๕๕
๒๕๒๖	๗๘๔,๘๓๒	๓๘๖,๕๗๑	๓๙๑,๘๖๑	๓๕,๓๒๗	๑๘,๕๒๒	๓๒,๐๑๗	๑๔,๑๖๕	๕,๕๕๕
๒๕๒๗	๘๐๑,๑๒๗	๔๐๕,๕๕๐	๓๙๖,๑๓๗	๓๕,๑๑๓	๑๙,๐๕๕	๓๑,๐๖๘	๑๔,๒๐๕	๕,๕๕๒
๒๕๒๘	๘๑๑,๒๕๖	๔๑๐,๕๗๘	๔๐๐,๖๖๘	๓๓,๕๘๕	๑๙,๖๖๐	๓๑,๕๕๒	๑๔,๕๐๗	๕,๕๖๗
๒๕๒๙	๘๑๗,๕๕๘	๔๑๒,๓๗๗	๔๐๕,๖๒๑	๓๕,๒๖๘	๑๙,๕๘๗	๓๑,๘๘๕	๑๔,๕๓๑	-
อัตราเพิ่ม เฉลี่ย/ปี	๑.๖๐	๑.๗๓	๑.๕๗	๐.๐๕	๒.๖๕	๑.๒๐	๒.๐๗	๑๕.๗๗

(๒) จำนวนประชากรในอนาคต

จากสถิติประชากรในพื้นที่วางแผนและพื้นที่ย่อยบางแห่งพบว่า การเพิ่มประชากรในอดีตนับแต่ก่อนขึ้นข้างเป็นเส้นตรง ดังนั้น ประมวลผลการจำนวนประชากรในอนาคตจึงได้ใช้การคำนวณโดยวิธีการพิทสมการเชิงเส้นตรง (linear regression) ดังตารางที่ ๓.๘ และรูปที่ ๓.๗

จากการประมวลการจะเห็นได้ว่า ถ้าไม่มีปัจจัยใด ๆ มามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงประชากรแล้ว อัตราเพิ่มของประชากรในเขตพื้นที่วางแผนจะเฉลี่ยประมาณ ๑.๕ ต่อปี ซึ่งพื้นที่วางแผนจะมีประชากรถึงหลักล้านคนในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ ๘ และชุมชนหลักที่จะมีจำนวนประชากรมากที่สุดคือ เทศบาลตำบลหัวหิน ในขณะที่ชุมชนย่อย เช่น สุขาภิบาลกำเนิดคนพคุณ จะมีอัตราการเติบโตที่รวดเร็วจนถึงร้อยละ ๖.๒๒ .

(๓) ลักษณะของประชากร

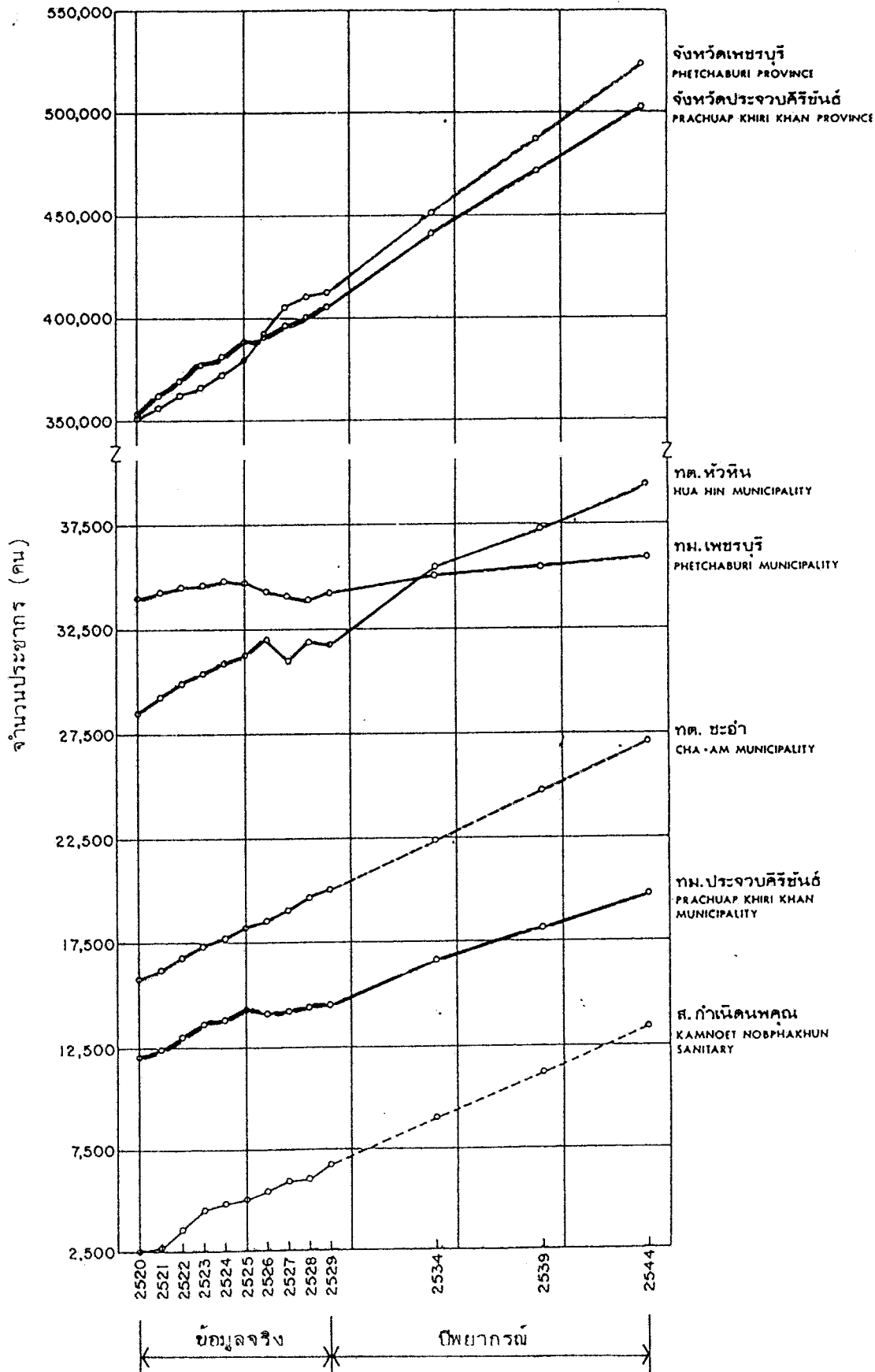
โครงสร้างประชากรในพื้นที่วางแผน เมื่อแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น ประชากรวัยเด็ก (๐-๑๔ ปี) ประชากรวัยแรงงาน (๑๕-๑๖ ปี) และประชากรวัยสูงอายุ (สูงกว่า ๖๐ ปี) พบว่า ทั้งสองจังหวัดมีโครงสร้างคล้ายคลึงกันในสัดส่วน ๓.๗ : ๕.๖ : ๐.๗ ตามลำดับ ในขณะที่พื้นที่หัวหิน-ชะอำ นั้น มีสัดส่วน ๒.๔ ๖.๗ ๐.๔ ดังนั้น ในระดับจังหวัดนั้นมีอัตราการพึ่งพา (dependency ratio) สูงกว่าในเขตหัวหิน-ชะอำ

ประชากรส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ และมีผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมเป็นส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๐ ของประชากรวัยแรงงาน โดยในเขตหัวหิน-ชะอำ นั้น ประชากรที่มีงานทำจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ร้อยละ ๓๔.๓ จบการศึกษาสูงกว่าร้อยละ ๒๔.๔ ไม่รู้หนังสือร้อยละ ๓.๔ และกำลังเล่าเรียน ๑๓.๖ โดยมีอาชีพค้าขายมากที่สุด รองลงมาคือ รับจ้าง ทำไร่ ทำนา ทำการประมง และรับราชการ ตามลำดับ แต่มีผู้ว่างงานสูงถึงร้อยละ ๗.๕ โดยมีรายได้สูงสุด ๒๐,๐๐๐ บาท ต่อเดือน ร้อยละ ๗.๑๒ ต่ำสุด ๒,๐๐๐ บาท ต่อเดือน ถึงร้อยละ ๓๔.๓๒

จากลักษณะประชากร เช่นนี้ ไม่มีส่วนสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวมากนัก และการพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะให้เกิดผลกระทบต่อประชากรจะมีผลในทางอ้อมมากกว่า อย่างไรก็ตาม อัตราการว่างงานที่สูง เช่นนี้ควรให้การท่องเที่ยวมีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้บ้างด้วยการสร้างงานในพื้นที่

ตารางที่ ๓.๕ การประมาณการจำนวนประชากรในขนาดครอบครัวต่างปี ๒๕๒๕ - ๒๕๔๔

ปี	ประชากรรวม					ประชากรในชุมชนหลัก				
	พื้นที่วางแผน	เพชรบุรี	จ. ประจวบฯ	ทม. เพชรบุรี	ทต. ชะอำ	ทต. หัวหิน	ทม. ประจวบฯ	ส.ก่าเนินคนพูน		
๒๕๒๕	๘๒๒, ๒๕๗	๕๒๑, ๕๒๖	๔๑๐, ๓๓๑	๓๕, ๖๖๑	๒๐, ๐๕๕.๗	๓๒, ๗๕๘.๕	๑๕, ๐๕๐.๕	๖, ๗๕๓		
๒๕๓๐	๘๕๕, ๗๖๖	๕๒๕, ๒๕๘	๔๑๖, ๕๖๘	๓๕, ๗๕๑.๕	๒๐, ๕๒๐.๘	๓๓, ๒๕๕.๕	๑๕, ๕๐๑.๒	๗, ๑๕๐		
๒๕๓๕	๘๕๕, ๑๗๓	๕๓๖, ๕๖๕	๔๒๒, ๖๐๕	๓๕, ๘๒๒	๒๐, ๕๘๖.๘	๓๓, ๗๐๐.๕	๑๕, ๗๑๑.๖	๗, ๖๓๘		
๒๕๔๐	๘๕๕, ๖๓๐	๕๕๓, ๘๕๐	๔๒๘, ๗๕๐	๓๕, ๙๐๒.๕	๒๑, ๕๕๒.๘	๓๔, ๑๕๑.๕	๑๖, ๐๒๒	๘, ๐๘๕		
๒๕๔๕	๘๕๕, ๑๑๑	๕๕๑, ๒๑๑	๔๓๕, ๘๗๖	๓๕, ๙๘๓	๒๑, ๖๑๘.๘	๓๕, ๒๐๒.๕	๑๖, ๒๐๒.๕	๘, ๕๓๒		
๒๕๕๐	๘๕๕, ๕๕๕	๕๕๘, ๕๕๕	๔๔๑, ๐๑๒	๓๕, ๑๐๓.๕	๒๒, ๗๕๕.๘	๓๕, ๓๐๒.๖	๑๖, ๕๕๓.๗	๘, ๙๗๕		
๒๕๕๕	๘๕๕, ๐๐๒	๕๖๕, ๘๕๕	๔๕๗, ๑๕๘	๓๕, ๑๕๕.๑	๒๒, ๘๕๐.๕	๓๕, ๕๐๕.๖	๑๖, ๘๕๓.๑	๙, ๕๒๗		
๒๕๖๐	๘๕๖, ๕๕๕	๕๖๕, ๘๕๕	๔๕๗, ๒๕๕	๓๕, ๒๒๕.๖	๒๓, ๑๑๖.๕	๓๖, ๕๕๕.๖	๑๗, ๒๖๓.๕	๙, ๘๗๕		
๒๕๖๕	๘๕๗, ๙๑๖	๕๗๓, ๑๗๕	๔๕๕, ๕๒๐	๓๕, ๓๒๕.๖	๒๓, ๒๕๒.๕	๓๖, ๗๖๖.๕	๑๗, ๕๕๕.๖	๑๐, ๓๒๑		
๒๕๗๐	๘๕๗, ๓๗๕	๕๘๐, ๕๕๖	๔๖๕, ๕๕๖	๓๕, ๔๒๕.๖	๒๓, ๓๕๕.๕	๓๖, ๘๕๗.๗	๑๗, ๘๕๕.๖	๑๐, ๗๖๖		
๒๕๗๕	๘๕๗, ๘๓๒	๕๘๕, ๑๗๕	๔๗๑, ๖๕๓	๓๕, ๕๒๖.๑	๒๓, ๔๕๑	๓๗, ๑๐๒.๘	๑๗, ๑๐๒	๑๑, ๒๑๖		
๒๕๘๐	๘๕๘, ๒๘๕	๕๙๐, ๕๖๐	๔๗๗, ๘๒๕	๓๕, ๕๕๖.๖	๒๓, ๕๕๑	๓๗, ๒๐๒.๘	๑๗, ๕๐๕	๑๑, ๖๖๓		
๒๕๘๕	๘๕๘, ๗๔๑	๕๙๕, ๗๕๑	๔๘๓, ๙๖๕	๓๕, ๕๕๖.๖	๒๓, ๖๕๗	๓๘, ๓๑๐.๘	๑๘, ๖๑๐.๘	๑๒, ๑๑๐		
๒๕๙๐	๘๕๙, ๑๑๑	๕๙๗, ๑๐๓	๔๘๘, ๑๐๑	๓๕, ๗๐๗.๖	๒๓, ๗๐๗.๖	๓๘, ๔๑๑.๘	๑๘, ๗๑๕.๘	๑๒, ๕๕๘		
๒๕๙๕	๘๕๙, ๕๒๑	๕๙๙, ๕๒๑	๔๙๖, ๒๑๗	๓๕, ๗๘๘.๑	๒๓, ๘๑๕	๓๙, ๕๑๒.๕	๑๘, ๘๑๖.๑	๑๓, ๐๐๕		
๒๕๙๙	๘๕๙, ๙๗๕	๕๙๙, ๙๗๕	๕๐๒, ๓๗๓	๓๕, ๘๖๘.๖	๒๓, ๙๐๕	๓๙, ๕๖๓.๕	๑๘, ๙๑๖.๕	๑๓, ๕๕๒		
อัตราเพิ่ม เฉลี่ย/ปี	๑.๕๕๑	๑.๖๕๓	๑.๕๕๐	๐.๒๒๒	๒.๑๘๘	๑.๒๕๕	๑.๕๓๓	๖.๒๒๒		

รูปที่ ๓.๗ จำนวนประชากรและการคาดประมาณประชากร
ในอนาคต ปี ๒๕๒๐-๒๕๔๔

แผนหลักพัฒนาการท้องที่
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๓.๒.๒ ประเพณีวัฒนธรรม

พื้นที่วางแผนเป็นชุมชนที่ตั้งมานานตั้งแต่อดีตกาล และเคยรุ่งเรืองมาก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงกลางสมัยรัตนโกสินทร์ ทำให้มีศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนประเพณีที่เป็นมรดกแก่พื้นที่มากมาย สภาพทางสังคมวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ปรากฏให้เห็น และสืบทอดกันอยู่ทั่วไป แต่ปัจจุบันนี้วันจะได้รับความสนใจลดน้อยลงมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจากการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่ และความเจริญแบบใหม่ได้เข้าแทนที่ อย่างไรก็ตาม มรดกเหล่านี้สามารถที่จะอนุรักษ์และฟื้นฟูได้ภายใต้การขยายตัวทางการท่องเที่ยวในปัจจุบัน ทั้งนี้จะต้องควบคุมไม่ให้เกิดการอนุรักษ์และการฟื้นฟูลักษณะที่ทำลายมรดกในทางอ้อม

มรดกทางวัฒนธรรมเหล่านี้ จากการศึกษาอาจแบ่งได้เป็น ๕ ประเภท คือ

(๑) งานเทศกาลและประเพณี มีทั้งที่เป็นงานเฉพาะพื้นที่ และงานประเพณีทั่วไปที่จัดพิเศษในบางพื้นที่ เช่น งานพระนครคีรี งานนมัสการหลวงพ่อดุสิตเขาตะเครา งานนมัสการหลวงพ่อบุญทิพย์ กุญบุรี งานเทศกาลสงกรานต์หัวหิน และการแข่งเรือยาวเพชรบุรี เป็นต้น

(๒) ประเพณีและการละเล่นพื้นบ้าน เช่น งานบวช (มีการยกฉัตรเก้าชั้น และการปิดใบเสมา) งานศพ การเล่นเชกุกี งานปีผีเสื้อ ราวลาน หนังตลุง และการเห่เรือบก เป็นต้น

(๓) ของฝากของที่ระลึก เป็นงานหัตถกรรมและสินค้าพื้นเมือง เฉพาะ และสินค้าเกษตร ซึ่งทำรายได้และสนองนักท่องเที่ยวอย่างมากในปัจจุบัน เช่น ผ้าไหม ผลิตภัณฑ์จากป่าน-ศรนารายณ์ ผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอย ผ้าไหมพัลลภ ชนมหวานเมืองเพชร ชมพู่เมืองเพชร ลูกตาล น้ำตาลสด มะนาว หน่อไม้ฝรั่ง สับปะรด มะพร้าวน้ำหอม และน้ำผึ้ง เป็นต้น

(๔) วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพและความเป็นอยู่ ได้แก่ การทำน้ำตาลโตนด บ้านทรงไทย การเลี้ยงผึ้ง เป็นต้น

(๕) วัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย ซึ่งมีอยู่ประปรายในพื้นที่ ได้แก่ โข่ง หรือไทยทรงดำ กระเหรี่ยง มอญ ลาวเวียง ลาวพวน วัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยได้ประกอบด้วยการ เป็นอยู่ การแต่งกาย ประเพณี และการละเล่นต่าง ๆ เป็นต้น

๓.๒.๓ สภาพทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจของพื้นที่วางแผนอยู่ภายในระบบ เศรษฐกิจของจังหวัด ซึ่งมีลักษณะ เป็นระบบ เศรษฐกิจแบบเปิด มีการค้าและการโยกย้ายทรัพยากรทำการผลิตระหว่างจังหวัด การลงทุนมาจาก ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาล นอกจากนี้ระบบ เศรษฐกิจของพื้นที่ยังอยู่ภายใต้แผนพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ และนโยบายทางการเงิน การคลัง ที่กำหนดมาจากรัฐบาลกลาง พื้นฐาน การเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจของจังหวัดมีรากฐานมาจากทรัพยากรการ เกษตร เป็นสำคัญ ซึ่งส่งผล ให้การพัฒนา เศรษฐกิจของจังหวัดในสาขาต่าง ๆ ต่างพึ่งพาอยู่กับการ เกษตร แม้แต่ในสาขา อุตสาหกรรมในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ยังเป็นอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลการ เกษตร เกือบทั้งสิ้น สำหรับ ในส่วนของการท่องเที่ยว จังหวัดเป็นเพียงแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยว ส่วนอุปสงค์การท่องเที่ยว เกิดจากภายนอกพื้นที่ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่าง ประเทศ ซึ่งถ้าหากได้มีการพัฒนา เศรษฐกิจ ในสาขานี้ให้เติบโตขึ้นแล้ว จะทำให้เกิดความต้องการสินค้าและบริการ จะทำให้ เศรษฐกิจของ จังหวัดมีการขยายตัวขึ้น เนื่องจากการท่องเที่ยวได้มีการไหล เข้าของปริมาณเงินสู่ระบบ เศรษฐกิจ

(๑) สภาพเศรษฐกิจโดยรวม เศรษฐกิจโดยส่วนรวมของพื้นที่ศึกษาทั้ง ๒ จังหวัด มีมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมกันในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ประมาณ ๖,๖๒๕.๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓๐ ของ ภาค และร้อยละ ๑.๘๒ ของประเทศ รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรของจังหวัดเพชรบุรี เท่ากับ ๗,๖๗๖ บาท ต่ำกว่าของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเท่ากับ ๘,๒๔๖ บาท เปรียบเทียบกับของภาค และประเทศ ซึ่งเท่ากับ ๗,๘๗๔ บาท และ ๗,๑๘๑ บาท นอกจากนี้รายได้เฉลี่ยต่อปีของประชากร ๒ จังหวัด ยังมีความแตกต่างค่อนข้างสูง ระหว่างประชากรที่อยู่ภาคเกษตรกรรมกับนอกภาค เกษตรกรรม สำหรับอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัด จังหวัดเพชรบุรีอยู่ในอัตราเฉลี่ย ร้อยละ ๔.๔๔ ต่อปี สูงกว่าของจังหวัดประจวบฯ ซึ่งเท่ากับ ๓.๑๑ ต่อปี และมีขนาดใกล้เคียงกับ ของภาคและประเทศ ซึ่งเท่ากับร้อยละ ๓.๒๕ และ ๔.๓๑ ต่อปี ดังแสดงในตารางที่ ๓.๔

ด้านโครงสร้างการผลิตใน ๒ จังหวัด ยังพึ่งพาการเกษตรกรรมในอัตราที่สูง โดยมีมูลค่าภาค เกษตรประมาณร้อยละ ๕๐ ในขณะที่อุตสาหกรรมมีร้อยละ ๖.๑๕ การค้าปลีกและ คำส่งร้อยละ ๑๖.๕๔ และสาขาการบริการมีเพียงร้อยละ ๔.๗๕ ซึ่งแตกต่างจากระดับภาคและ ประเทศที่มีอัตรามูลค่าภาคอุตสาหกรรมและบริการสูงกว่า

(๒) การจ้างงาน แรงงานในพื้นที่ส่วนใหญ่มุ่งคงทำกิจการของตัวเองในภาค เกษตรกรรม ส่วนการจ้างงานส่วนใหญ่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมการผลิต โดยเฉพาะการแปรรูปผลิตผล

ตารางที่ ๓.๔ สภาพทางเศรษฐกิจโดยส่วนรวมพื้นที่วางแผน เปรียบเทียบกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ปี ๒๕๒๗ ในราคาคงที่ ปี ๒๕๑๔

สภาพทาง เศรษฐกิจ	พื้นที่วางแผน	จังหวัด เพชรบุรี	จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ประเทศ
มูลค่าผลิตภัณฑ์ (ล้านบาท,%) ปี ๒๕๒๗ ราคาคงที่ ปี ๒๕๑๔	๖,๖๒๕.๕ (๑๐๐.๐๐)	๓,๐๓๒.๑	๓,๕๙๓.๐	๒๓,๕๒๕.๕	๓๖๕,๒๐๖.๗
เกษตรกรรม	๓,๓๖๕.๘ (๕๐.๗๖)	๑,๒๐๗.๗ (๓๕.๘๓)	๒,๑๕๗.๑ (๕๙.๙๗)	๕,๕๘๓.๖ (๒๓.๕๙)	๘๕,๕๐๑.๕ (๒๓.๕๙)
อุตสาหกรรม	๔๐๗.๙ (๖.๑๕)	๒๒๕.๖ (๗.๕๑)	๑๘๓.๓ (๕.๑๐)	๓,๐๑๕.๕ (๑๒.๘๙)	๗๗,๐๘๒.๗ (๒๑.๑๖)
การค้าปลีก/ค้าส่ง	๑,๑๒๒.๗ (๑๖.๙๕)	๕๕๕.๖ (๑๗.๙๕)	๕๗๗.๑ (๑๖.๐๕)	๓,๘๕๒.๕ (๑๖.๕๕)	๕๗,๕๓๐.๐ (๑๕.๗๗)
บริการ	๓๑๕.๘ (๔.๗๕)	๑๗๒.๐ (๕.๖๗)	๑๕๒.๘ (๓.๙๗)	๑,๒๒๓.๘ (๕.๒๒)	๕๑,๕๓๕.๗ (๑๑.๕๕)
อื่น ๆ	๑,๕๑๘.๙ (๒๑.๕๐)	๕๕๒.๒ (๑๘.๒๑)	๕๓๖.๗ (๑๕.๙๒)	๕,๗๕๕.๘ (๒๕.๕๓)	๑๐๓,๒๕๖.๘ (๒๘.๓๕)
รายได้เฉลี่ยต่อหัว (บาท/ปี)	๘,๒๖๕.๕	๗,๖๗๖.๐	๕,๒๕๖.๐	๗,๘๗๕.๐	๗,๑๘๑.๐
* ภาคเกษตรกรรม	๕,๒๕๖.๗	๓,๗๒๗.๗	๖,๘๒๓.๗	๓,๕๙๗.๕	๒,๕๗๕.๒
นอกภาคเกษตรกรรม	๒๐,๑๕๖.๓	๒๒,๙๔๘.๑	๑๗,๕๙๕.๒	๑๑,๑๗๓.๕	๑๗,๕๖๖.๕
อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (เฉลี่ยร้อยละต่อปี ๒๕๑๘-๒๕๒๗)	๖.๐๑	๖.๖๖	๕.๗๕	๕.๕๐	๖.๖๕

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

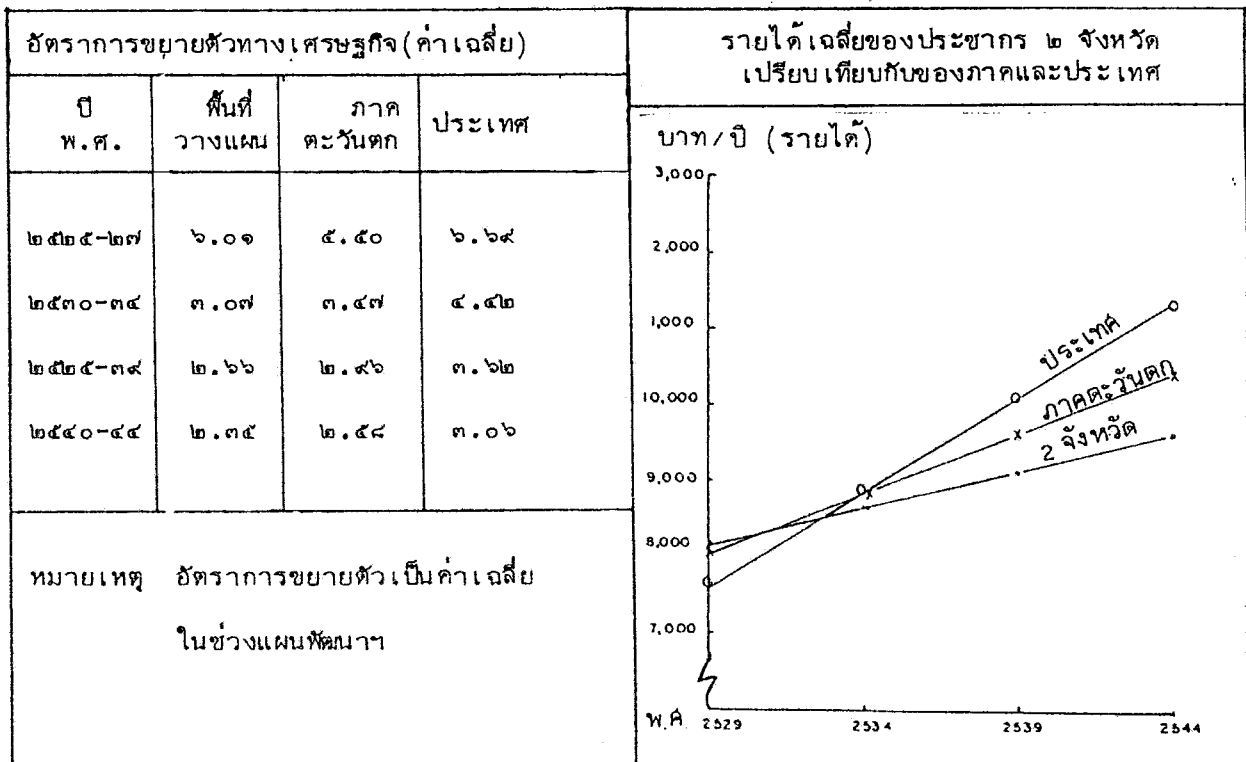
* รายได้เฉลี่ยต่อหัวภาคการผลิต = มูลค่าผลิตภัณฑ์ในภาคการผลิต
จำนวนประชากรในภาคการผลิต

การเกษตร รองลงมาได้แก่ กิจการขนส่ง การขายปลีก ภัตตาคาร โรงแรม และบริการ ผู้จ้างงาน ร้อยละ ๔๔ เป็นประเภทผู้มีการศึกษา โดยมีปัญหาการว่างงานอยู่ประมาณร้อยละ ๗ ของผู้จ้างงานทำ

สภาพการจ้างงานเช่นนี้หากไม่ได้มีการพัฒนาขยายการจ้างงานแล้ว เชื่อว่า ในอนาคตจะมีประชากรว่างงานสูงขึ้นอีกมาก ทั้งนี้เพราะในภาคการเกษตรนั้นไม่สามารถขยายพื้นที่ หรือเพื่อแรงงานได้อีกแล้ว การท่องเที่ยวจึงน่าจะเป็นสาขาที่สำคัญในการ เพิ่มการจ้างงานในพื้นที่ได้ ทางหนึ่ง

(๓) แนวโน้มในอนาคตของสภาพทางเศรษฐกิจ การขยายตัวทางเศรษฐกิจของ จังหวัดในอนาคต จะยังคงได้รับอิทธิพลมาจากสาขา เกษตรกรรม เป็นสำคัญ โดย เศรษฐกิจจะมี แนวโน้มขยายตัว เพิ่มขึ้นในอัตราที่ช้าลง สำหรับสาขา เกษตรกรรมจะขยายตัวช้ากว่าสาขาอื่น ๆ นอกสาขา เกษตรกรรม เมื่อสิ้นแผนพัฒนา ฉบับที่ ๖ จึงคาดว่าสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขา เกษตรกรรม จะเหลือเพียงร้อยละ ๔๖ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด เมื่อพิจารณาแต่ละจังหวัดปรากฏว่า เศรษฐกิจ ของจังหวัด เพชรบุรีจะมีปัญหาการขยายตัวมากกว่าของจังหวัดประจวบฯ เนื่องจากจังหวัด เพชรบุรี จะมีปัญหาการขยายตัวในสาขา เกษตรกรรม อันเนื่องมาจากความจำกัดด้านที่ดิน เพราะการขยายตัว ในสาขานี้ที่ผ่านมา เป็นการ เพิ่มผลผลิตจากการขยายพื้นที่มากกว่าการ เพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ (ตารางที่ ๓.๑๐)

ตารางที่ ๓.๑๐ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

การที่เศรษฐกิจของจังหวัดยังคงพึ่งพาการผลิตจากสาขา เกษตรกรรม เป็นหลัก ทำให้จังหวัดยังคงมีฐานการผลิตแคบ ซึ่งจะมีปัญหาการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอนาคต อาจจะทำให้รายได้ของประชากรเพิ่มขึ้นได้ช้าลง ประกอบกับในปัจจุบันปัญหาการว่างงาน ซึ่งมีอยู่ประมาณร้อยละ ๗ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต ดังนั้น การพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดจึงต้อง เน้นการขยายฐานการผลิต ในการพัฒนาการท่องเที่ยวจึงต้องให้มีส่วนช่วยขยายฐานการผลิตและแก้ปัญหาการว่างงาน สำหรับบทบาทของการท่องเที่ยวต่อ เศรษฐกิจของจังหวัดในปัจจุบันยังมีความสำคัญค่อนข้างน้อย ดังจะเห็นว่ามูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาบริการซึ่งได้รับผลจากการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยวโดยตรง มูลค่าผลิตภัณฑ์คิด เป็นเพียงร้อยละ ๔.๗๕ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเท่านั้น

๓.๒.๔ ความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างการท่องเที่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

จากการวิเคราะห์การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ประกอบการพัฒนาโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของจังหวัด และการสำรวจด้วยแบบสอบถามประชาชนในพื้นที่ที่มีการขยายตัวทางการท่องเที่ยว สามารถวิเคราะห์ถึงผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อพื้นที่ได้ดังนี้

(๑) ในพื้นที่วางแผนมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง ด้านเกษตรกรรม มีการขยายตัวของพืชอุตสาหกรรมและการส่งออก ได้แก่ หน่อไม้ น้ำ อ้อย และสับปะรด เป็นต้น ด้านการประมง มีการขยายตัวมากในพื้นที่อำเภอปราณบุรี และกุยบุรี ในการเพาะเลี้ยงกุ้งและปลา ทั้งน้ำกร่อยและน้ำจืด นอกจากนั้นยังมีแนวโน้มการขยายตัวของโคนม มีอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้า เกษตรอุตสาหกรรมสด เหล็ก และอุตสาหกรรมเหมืองแร่ อันอาจมีผลต่อสภาพสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ได้ ด้านการค้าและบริการนั้น การขยายตัวของสถานที่พัก, โรงแรม, บังกาโลว์, ร้านอาหาร เป็นไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับรัฐบาล (ส่วนกลางและท้องถิ่น) มีโครงการพัฒนาจำนวนมาก ซึ่ง เน้นในด้านการพัฒนาชนบท เพื่อความมั่นคง การสร้างงาน การป้องกันตนเอง เป็นต้น

จะ เห็นได้ว่า สภาพทาง เศรษฐกิจและการพัฒนาหลักของพื้นที่นั้นยังไม่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวมากนัก ส่วนใหญ่ได้เน้นไปในการพัฒนาชนบท และอุตสาหกรรม เฉพาะด้าน อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบถึงผลกระทบที่มีต่อการท่องเที่ยวในทางลบอยู่มาก คือ ปัญหามลภาวะที่ก่อให้เกิดการเสื่อมโทรมของทรัพยากรท่องเที่ยว เช่น ปัญหาน้ำเสียจากโรงงาน, ขุมชนการใช้ที่ดินในแหล่งที่มีศักยภาพเพื่อการท่องเที่ยวไปในกิจกรรมอื่น ๆ เป็นต้น

(๒) การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่มีความต้องการสินค้าบริการขั้นสุดท้าย โดยผ่านการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยว ซึ่งจัดอยู่ในหมวด ค่าที่พัก, พาหนะ อาหาร เครื่องดื่ม การบันเทิง และการซื้อของที่ระลึก เป็นต้น สินค้าเหล่านี้เกิดจากสาขาการผลิตต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจ ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงมีผลกระทบต่อการผลิตในระบบเศรษฐกิจ ทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการศึกษาได้พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทย ๑ คน เสียค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเฉลี่ย ๗๔๒.๗๗ บาท ได้ก่อให้เกิดผลด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างน้อยมีมูลค่า ๑,๒๔๑.๕๖ บาท (หรือ ๑.๗๓ เท่า) ในขณะที่ชาวต่างประเทศเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ๔,๔๐๘.๑๔ บาท ได้ก่อให้เกิดผลด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจมีมูลค่า ๘,๒๔๘.๖๘ บาท (หรือ ๑.๗๔ เท่า) ผลการขยายตัวนี้มีผลต่อสาขาการผลิตสาขาขนส่งและคมนาคม มากที่สุด รองลงมาคือ อาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ สาขาบริการและสาขาเกษตรกรรม ดังแสดงในตารางที่ ๓.๑๑

นอกจากนี้จากการศึกษาสรุปได้ว่า การใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยวชาวไทยหนึ่งคนจะก่อให้เกิดผลทางด้านจ้างงานเท่ากับ ๐.๐๒๔ หรือการจ้างงาน ๑ คน จะต้องมีการท่องเที่ยวชาวไทย เดินทางมายังพื้นที่วางแผนประมาณ ๓๕ คน ส่วนกรณีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ปรากฏว่าจะก่อให้เกิดการจ้างงานเท่ากับ ๐.๒๒ คน หรือนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ๕ คน ก่อให้เกิดการจ้างงาน ๑ คน

สาขาการผลิตที่ได้รับผลกระทบต่อการทำงาน ดังแสดงในตารางที่ ๓.๑๑ ในการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยวชาวไทย การจ้างงานส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๗๗.๘๑ จะตกอยู่กับสาขาขนส่งและคมนาคม อาหาร เครื่องดื่มและยาสูบ บริการ และการเกษตร ส่วนการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ การจ้างงานส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๖๔.๐๕ จะตกอยู่กับสาขาขนส่งและคมนาคม อาหาร เครื่องดื่มและยาสูบ และสาขาเกษตรกรรม

(๓) ด้านสังคมของประชากรในพื้นที่วางแผน จากการศึกษาโดยสำรวจภาคสนาม โดยเลือกประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดในเขตหัวหินและชะอำ ตามสัดส่วนอาชีพที่มีอยู่จริง พบว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการพัฒนาการท่องเที่ยว ทำให้มีผู้นิยมเดินทางมาเที่ยวมากขึ้น ทำให้คนท้องถิ่นมีรายได้สูงขึ้น และคนต่างถิ่น เข้าลงทุนมากขึ้น พวกเขาไม่เชื่อว่าการท่องเที่ยวจะทำให้โจรผู้ร้ายลดลง และไม่เชื่อว่าความมั่งคั่งจะลดลงด้วย แต่เห็นว่าการท่องเที่ยวทำให้ชีวิตและความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ ประชาชนในพื้นที่ยังเห็นว่าการท่องเที่ยวทำให้สาธารณูปโภคดีขึ้น โดยความเห็นชอบในการมีสถานบริการที่พัก ร้านอาหารมีดนตรี บาร์ ไนต์คลับ ลดลงตามลำดับ แต่ยังคงสูงกว่าครึ่งหนึ่งที่เห็นด้วย

(๑)

ตารางที่ ๓.๑๑ ผลกระทบจากการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยวต่อการขยายตัวภาคเศรษฐกิจและการจ้างงาน (ของนักท่องเที่ยว ๑ คน)

สาขาการผลิต	การขยายตัวทางเศรษฐกิจ (๒)		การจ้างงาน (๓)	
	นักท่องเที่ยวชาวไทย	นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	นักท่องเที่ยวชาวไทย	นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
เกษตรกรรม	๑๗๔.๒๔	๑,๑๘๖.๔๔	๐.๐๐๓๘๙๐๑	๐.๐๒๗๑๖๙๗
เหมืองแร่และขุดหิน	๔.๗๔	๓๗.๔๓	๐.๐๐๐๑๐๘๕	๐.๐๐๐๘๕๗๑
อาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ	๓๑๓.๖๙	๒,๑๑๒.๘๘	๐.๐๐๗๑๘๓๕	๐.๐๔๘๓๘๕๐
ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า	๑๙.๖๖	๖๐๓.๖๔	๐.๐๐๐๔๕๐๒	๐.๐๑๓๘๒๓๔
หัตถกรรมจากไม้และสินค้าไม้	๕.๑๓	๑๒.๒๗	๐.๐๐๐๑๑๗๕	๐.๐๐๐๒๘๑๐
กระดาษ, สินค้ากระดาษ สิ่งพิมพ์	๑๒.๑๔	๘๒.๒๐	๐.๐๐๐๒๗๘๐	๐.๐๐๑๘๘๒๕
เคมี, ยาง และสินค้าการเกษตร	๙๐.๑๗	๗๓๕.๔๒	๐.๐๐๒๐๖๔๙	๐.๐๑๖๘๔๑๑
สินค้าโลหะ	๒.๕๑	๑๕.๘๔	๐.๐๐๐๐๐๕๕	๐.๐๐๐๓๖๒๗
โลหะและสินค้าโลหะเครื่องจักร	๔๒.๗๙	๓๔๔.๑๒	๐.๐๐๐๘๗๙๙	๐.๐๐๗๘๘๐๓
สินค้าอุตสาหกรรม หัตถกรรม	๑๕.๐๘	๗.๗๒	๐.๐๐๐๓๕๖	๐.๐๐๐๑๗๖๘
บริการสาธารณะ	๑๐.๖๖	๘๖.๒๗	๐.๐๐๐๒๕๔๑	๐.๐๐๑๙๗๕๖
ก่อสร้าง	๒.๗๓	๑๖.๔๓	๐.๐๐๐๐๐๖๓	๐.๐๐๐๓๗๖๒
การค้า	๑๕.๖๘	๔๙๖.๖๗	๐.๐๐๑๕๐๔๑	๐.๐๑๑๓๗๓๗
บริการ	๑๘๘.๕๒	๘๔๐.๘๔	๐.๐๐๔๓๑๗๑	๐.๐๑๙๒๕๕๒
ขนส่งและการคมนาคม	๓๒๕.๕๙	๒,๗๘๐.๕๔	๐.๐๐๗๕๕๖๐	๐.๐๖๒๗๕๘๔
ไม่จำแนก	๑๔.๗๑	๑๑๑.๐๐	๐.๐๐๐๓๓๖๙	๐.๐๐๒๕๔๑๙
รวม	๑,๒๘๗.๙๖	๙,๔๒๙.๖๙	๐.๐๒๙๔๙๔๑	๐.๒๑๕๙๕๐๖

- หมายเหตุ (๑) นักท่องเที่ยวชาวไทยใช้จ่ายเงินเฉลี่ย ๗๔๒.๗๗ บาท/คน และชาวต่างประเทศใช้จ่าย ๕,๔๐๙.๑๔ บาท/คน (จากการสำรวจของ วท.ปรับเป็นราคา ปี ๒๕๒๓)
- (๒) จำนวนโดย ผลกระทบทางเศรษฐกิจ = $(I-A)^{-1}f$
 เมื่อ $(I-A)^{-1}$ คือ Inverse Matrix
 f คือ Vector ระหว่างนักท่องเที่ยว
- (๓) จำนวนโดย ผลกระทบต่อการจ้างงาน = λf
 ในเมื่อ $\lambda = I_j (I-A)^{-1}$
 $I_j = \frac{L_j}{X_j}$
 λ = Vector จำนวนการจ้างงานทั้งหมด อันเกิดจากการเพิ่มผลผลิตขึ้น ๑ หน่วย ในภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ
 I = Vector ซึ่งแสดงปริมาณการจ้างงานโดยตรงอันเกิดจากการเพิ่มผลผลิตขึ้น ๑ หน่วย ในภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ
 L_j = จำนวนคนงานในภาคอุตสาหกรรม
 X_j = มูลค่าผลผลิตในภาคอุตสาหกรรม
 $(I-A)^{-1}$ = Inverse matrix
 f = Vector รายจ่ายของนักท่องเที่ยว

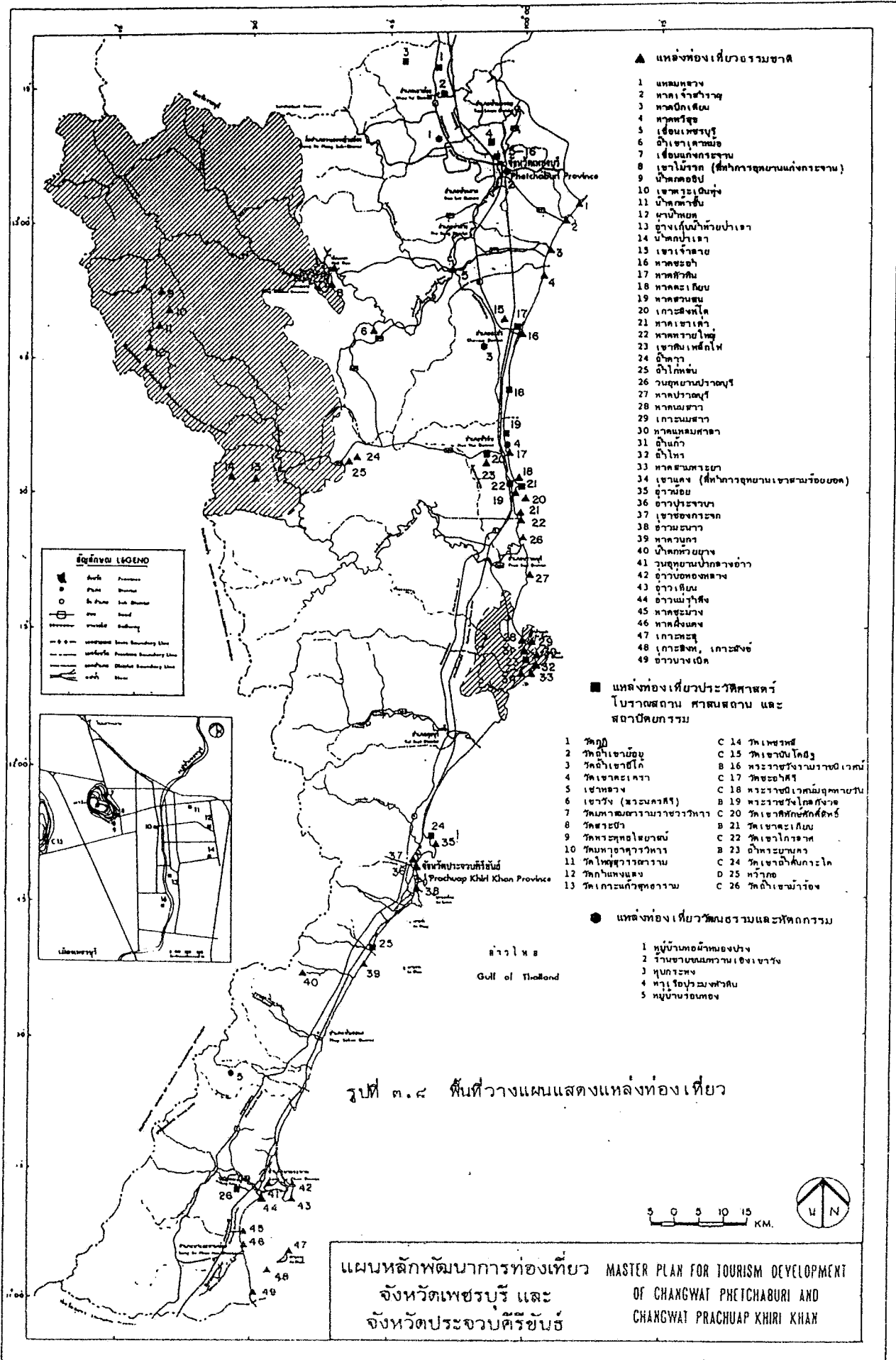
อย่างไรก็ตาม มีประชาชนเพียงร้อยละ ๖๘ เท่านั้น ที่เห็นผลดีของการท่องเที่ยวในการให้มีงานทำและเพิ่มรายได้ แต่ร้อยละ ๓๒ ตอบว่าไม่ได้รับประโยชน์อะไรเลย มีเพียงบางส่วนที่เห็นว่า ทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น และความสงบลดลง โดยประชาชนที่มีทัศนคติอย่างชัดเจนต่อผลกระทบจากการท่องเที่ยว นั้น เป็นประชาชนที่มีผลได้และผลเสียทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวแทบทั้งสิ้น ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยว เนื่องมาจากความคาดหวังทางเศรษฐกิจมากกว่าประเด็นอื่น ๆ

๓.๑ ททรัพยากรการท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism Resource) เป็นอุปทานสำหรับการท่องเที่ยว (Supply) ที่พื้นที่มีต่อระบบการท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจแบ่งได้เป็น ๒ กลุ่มใหญ่ คือ ทรัพยากรที่เป็นสิ่งดึงดูดใจ (attract) ในการศึกษานี้ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ และ ทรัพยากรที่เป็นสิ่งบริการเพื่อความสะดวกสบายและความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานและการบริการการท่องเที่ยวต่าง ๆ ในการศึกษาพื้นที่วางแผนพบว่า มีทรัพยากรการท่องเที่ยวค่อนข้างสมบูรณ์ และมีศักยภาพสูงมาก กล่าวคือ

๓.๓.๑ แหล่งท่องเที่ยว

พื้นที่วางแผนมีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายเกือบทุกประเภททั้งที่เป็นธรรมชาติ ป่าเขา, ทะเล, น้ำตก, แหล่งประวัติศาสตร์, สถาปัตยกรรม, วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ทั้งหมด แต่จากการศึกษาได้ทำการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ และมีโอกาสในการพัฒนาจำนวนทั้งหมด ๘๐ แห่ง โดยได้แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ๔๔ แห่ง แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน ๒๖ แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและหัตถกรรม ๕ แห่ง แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้กระจายตัวอยู่โดยรอบชุมชนศูนย์กลางตามแนวชายฝั่งทะเลที่มีระยะทางถึง ๒๕๐ กม. เป็นส่วนใหญ่ รูปที่ ๓.๘ และตารางที่ ๓.๑๒ และส่วนใหญ่มีการรวมตัวกันอยู่เป็นกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวประเภทเดียวกัน เช่น บริเวณอำเภอเมืองเพชรบุรี เป็นบริเวณที่มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน รวมตัวกันอยู่มาก ส่วนบริเวณหัวหิน-ชะอำ เป็นบริเวณที่มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติชายหาดรวมตัวกันอยู่มาก เป็นต้น ลักษณะเช่นนี้ทำให้เห็นภาพรวมของพื้นที่มีลักษณะเด่นเฉพาะแตกต่างกันไปตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยวชนิดของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภทยังมีดังนี้

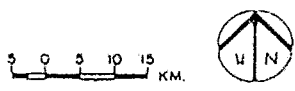
- ▲ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ**
- 1 แคมป์หลวง
 - 2 หาดเจ้าสำราญ
 - 3 หาดปากเตม
 - 4 หาดหัวตะพาน
 - 5 เขื่อนเพชรบุรี
 - 6 อ่าวเขาเตม
 - 7 เขื่อนแก่งกระจาน
 - 8 เขาไม้รัก (ศึกษาอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน)
 - 9 น้ำตกตอปล
 - 10 เขาตะเอบึง
 - 11 น้ำตกเขิน
 - 12 น้ำตกตอ
 - 13 อ่างเก็บน้ำห้วยป่าเถา
 - 14 น้ำตกป่าเถา
 - 15 เขาเจ้าสาย
 - 16 หาดชะอำ
 - 17 หาดหัวหิน
 - 18 หาดชะอำ
 - 19 หาดสวนสน
 - 20 เกาะสิงห์โต
 - 21 หาดเขาเต่า
 - 22 หาดทรายใหญ่
 - 23 เขาคันเค็ง
 - 24 อ่าวกร่าง
 - 25 อ่าวโกน
 - 26 รวนอุทยานป่าอ่าว
 - 27 หาดป่าอ่าว
 - 28 หาดแม่รำผา
 - 29 เกาะนมสาว
 - 30 หาดแหลมศาลา
 - 31 อ่าวกร่าง
 - 32 อ่าวกร่าง
 - 33 หาดสามพระยา
 - 34 เขาแดง (ศึกษาอุทยานเขาสามร้อยยอด)
 - 35 อ่าวกร่าง
 - 36 อ่าวประจวบ
 - 37 เขาชองคราะ
 - 38 อ่าวแม่รำผา
 - 39 หาดวนกร
 - 40 น้ำตกห้วยยาง
 - 41 รวนอุทยานป่ากลางอ่าว
 - 42 อ่าวตอของหลาว
 - 43 อ่าวเตม
 - 44 อ่าวแม่รำผา
 - 45 หาดชะอำ
 - 46 หาดชะอำ
 - 47 เกาะสิงห์
 - 48 เกาะสิงห์
 - 49 อ่าวบางเฒ่า

- แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ศาสนสถาน และสถาปัตยกรรม**
1 วัดกุฎี	C 14 วัดเพชร
2 วัดอ่าวชะอำ	C 15 วัดเขาน้อย
3 วัดอ่าวชะอำ	B 16 พระราชวังกรมราชอิศเวศ
4 วัดเขาชะอำ	C 17 วัดชะอำ
5 เขาหลวง	C 18 พระราชวังกรมราชอิศเวศ
6 เขาวัง (สวนกร่าง)	B 19 พระราชวังกรมราชอิศเวศ
7 วัดมหาธาตุวรารามวรวิหาร	C 20 วัดเขาคันเค็ง
8 วัดสระบัว	B 21 วัดเขาชะอำ
9 วัดห้วยทอ	C 22 วัดเขาชะอำ
10 วัดมหาธาตุวรวิหาร	B 23 วัดเขาชะอำ
11 วัดใหญ่สุวรรณาราม	C 24 วัดเขาชะอำ
12 วัดกัณฑ์	D 25 วัดกร่าง
13 วัดเกาะแก้ว	C 26 วัดเขาชะอำ

- แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมและหัตถกรรม**
- 1 หมู่บ้านหอน้ำทอง
 - 2 บ้านชาวนมทาน
 - 3 หมู่ประมง
 - 4 หมู่บ้านประมงหัวหิน
 - 5 หมู่บ้านรอนทอง

รูปที่ ๓.๘ พื้นที่วางแผนแสดงแหล่งท่องเที่ยว

แผนที่หลักพัฒนาการท่องเที่ยว MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 จังหวัดเพชรบุรี และ OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

ตารางที่ ๓.๑๒ รายชื่อแหล่งท่องเที่ยวแบ่งแยกตามประเภทและที่ตั้ง

แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ๔๔ แห่ง	ที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว		แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน ๒๖ แห่ง	ที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว	
	เพชรบุรี	ประจวบคีรีขันธ์		เพชรบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
๑. แหล่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ๔๘ แห่ง ๑.๑ ชายหาด อ่าว เกาะ ๒๔ แห่ง	๑. หาดเจ้าสำราญ ๒. หอมทอง ๓. หาดปึกเตียน ๔. หาดกรวย ๕. หาดชะอำ	๑. หาดหัวหิน ๒. หาดตะเภา ๓. หาดสวนสน ๔. หาดเขาเต่า ๕. หาดกรวยใหญ่ ๖. เกาะสิงห์โต ๗. หาดแหลมศาลา ๘. หาดสามพระยา ๙. เกาะสมเภา ๑๐. วนอุทยานปราณบุรี ๑๑. หาดปราณบุรี ๑๒. หาดแม่สว ๑๓. อ่าวประจวบ ๑๔. อ่าวอมย ๑๕. อ่าวมะนาว ๑๖. หาดวนกร ๑๗. อ่าวแม่รำพึง ๑๘. อ่าวอชของกลาง ๑๙. อ่าวเขื่อน ๒๐. เกาะทะลุ ๒๑. เกาะสิงห์ เกาะสิงห์ ๒๒. หาดชะม่วง ๒๓. หาดฝั่งแดง ๒๔. หาดบางเฒ่า	๑. พระราชวังและแหล่งประวัติศาสตร์ ๔ แห่ง ๒. วัดและสำนักสงฆ์ ๑๑ แห่ง	๑. เขาวัง (พระนครคีรี พระราชวังมฤคทายวัน) ๒. พระราชวังมฤคทายวัน ๓. พระราชวังไกลกังวล ๒. หัวกอ	๑. วัดกุฎี ๒. วัดเขาตะเครา ๓. วัดหามสมภาราม ๔. วัดสระบัว ๕. วัดพระพุทธไสยาสน์ ๖. วัดมหาธาตุวรวิหาร ๗. วัดใหญ่สุวรรณาราม ๘. วัดกำแพงแดง ๙. วัดเกาะแก้วสุทธาราม ๑๐. วัดเพชรบุรี ๑๑. วัดชะอำคีรี
๑.๒ ถ้ำ ๔ แห่ง	๑. ถ้ำเขาเตาหม้อ	๑. ถ้ำไก่ส้ม ๒. ถ้ำควง ๓. ถ้ำแก้ว ๔. ถ้ำไทร	๓. ศาสนสถานบนเขาหรือในถ้ำ ๑๐ แห่ง	๑. วัดถ้ำเขาย้อย ๒. วัดถ้ำเขาวัง ๓. เขาทอง ๔. วัดเขาวังโคตร	๑. วัดเขาศักดิ์สิทธิ์ ๒. วัดเขาตะเภา ๓. วัดเขาไกรลาศ ๔. วัดเขาลำดวนไทร ๕. วัดถ้ำเขาม้าร้อง ๖. ถ้ำพระยานคร
๑.๓ น้ำตก ๔ แห่ง	๑. น้ำตกหอยพิง ๒. น้ำตกท่าอิน	๑. น้ำตกป่าละอู ๒. น้ำตกควนยาง	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและทัศนกรรม ๔ แห่ง	เพชรบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
๑.๔ ป่าเขา ๔ แห่ง	๑. เขาน้อย ๒. หะเนียง ๓. ผามันหยด ๔. เขาเจ็ดยอด	๑. เขาน้อย ๒. เขาน้อย ๓. เขาน้อย ๔. เขาน้อย			
๒. แหล่งธรรมชาติในชุมชนสร้างขึ้นมา ๓ แห่ง	๑. เขื่อนเพชรบุรี ๒. เขื่อนแก่งกระจาน	๑. อ่างเก็บน้ำป่าละอู			๑. ทำเรือประมงหัวหิน ๒. หมู่บ้านชมนกเขียง ๓. หมู่บ้านชมนกเขียง

(๑) แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ๔๔ แห่ง ประกอบด้วย ชายหาด อ่าวและเกาะ จำนวน ๒๔ แห่ง ที่มีความสวยงามปานกลาง เช่น หาดหัวหิน หาดชะอำ หาดแหลมศาลา เกาะทะลุ เป็นต้น มีถ้ำ ๖ แห่ง เป็นประเภทถ้ำธรรมชาติล้วน เช่น ถ้ำแก้ว ถ้ำไทร ถ้ำพระยานคร ถ้ำเตาหม้อ มีน้ำตก ๔ แห่ง เช่น น้ำตกห้วยยาง และน้ำตกในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน มีพื้นที่ป่าเขา ๘ แห่ง เช่น เขาพะเนินทุ่ง เขาแดง เขาช่องกระจก เป็นต้น นอกจากนี้แล้วยังมีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มนุษย์สร้าง หรือดัดแปลงอีก ๓ แห่ง คือ เขื่อนแก่งกระจาน เขื่อนเพชร และอ่างเก็บน้ำห้วยป่าเลา

(๒) แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ และศาสนสถาน ๒๖ แห่ง เป็นพระราชวัง และประวัติศาสตร์ราชวงศ์ ๕ แห่ง เช่น พระนครคีรี พระราชวังรามราชนิเวศน์ พระราชวังมฤคทายวัน และหัวากอ เป็นต้น เป็นศาสนสถาน ๑๑ แห่ง จำนวน ๘ แห่ง อยู่ในเมืองเพชรบุรี เช่น วัดใหญ่สุวรรณาราม วัดมหาธาตุวรวิหาร วัดกำแพงแลง เป็นต้น ส่วนศาสนสถานบนเขาหรือในถ้ำมีอีก ๔ แห่ง อยู่กระจายทั่วไป เช่น เขาหลวง วัดเขาถ้ำคันกระโต วัดเขาตะเกียบ เป็นต้น

(๓) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและหัตถกรรมมี ๕ แห่ง ประกอบด้วย หมู่บ้านทอผ้าหนองปรัง หมู่บ้านร้อนทอง หุบกระพง ท่าเรือประมงหัวหิน และร้านขนมหวานเชิงเขาวัง

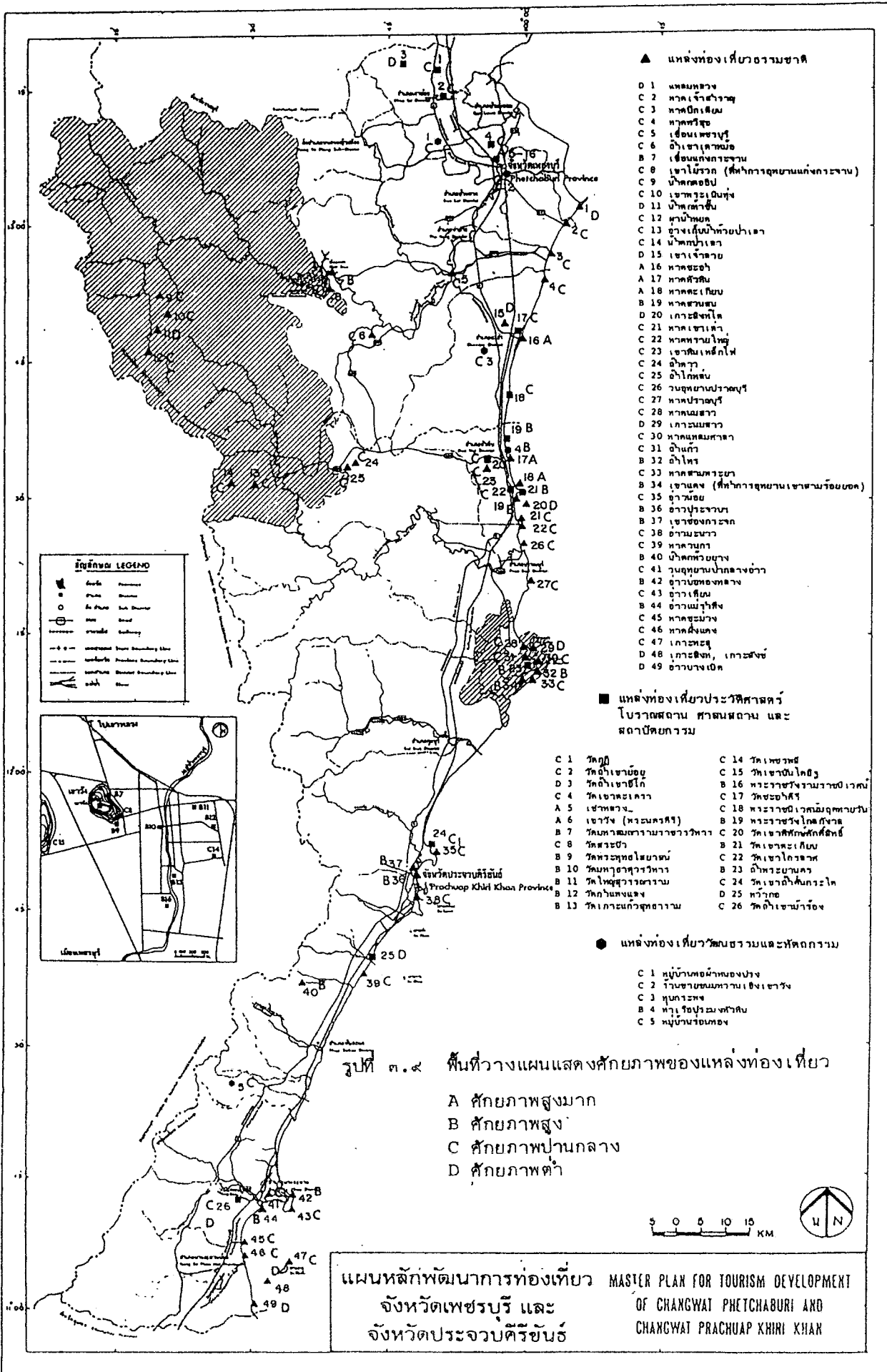
สภาพแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบันนี้ นอกจากความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งแล้ว ชายหาดหัวหิน-ชะอำ นอกจากเป็นแหล่งดึงดูดใจหลักที่สำคัญของพื้นที่แล้ว ยังเป็นศูนย์กลางของที่พัก และบริการการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ใหญ่ที่สุดอีกด้วย ส่วนแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อื่น ๆ เช่น บริเวณเพชรบุรี อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด ก็เริ่มได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ส่วนแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณตอนล่างในเขตอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ และบางสะพานยังเป็นที่รู้จักและดึงดูดนักท่องเที่ยวค่อนข้างต่ำ แต่อย่างไรก็ตาม พื้นที่บริเวณบางสะพานมีศักยภาพที่จะพัฒนาขึ้น เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในระดับรอง เพื่อรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวบริเวณตอนล่างในอนาคตได้ สำหรับปัญหาในปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นพบว่า ปัญหาหลักคือ การขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวยังไม่สะดวก ไม่ว่าจะเป็นเส้นทางหรือการบริการขนส่งสาธารณะ นอกจากนี้ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีการพัฒนาแล้วจะพบว่ายังมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ที่ดินสิ่งก่อสร้าง และสภาพแวดล้อมค่อนข้างมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการขาดการวางแผนในการพัฒนา นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวต่าง ๆ บางปัญหามีความเชื่อมโยงกัน การพิจารณาแก้ไขปัญหาดังกล่าว จำเป็นที่จะต้องพิจารณาพร้อมกันไปทั้งระบบ

ในการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อบ่งชี้ถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อการพัฒนาโดยพิจารณาจากประเด็นหลักที่สำคัญคือ ลักษณะเด่นดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว และปริมาณของนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ แล้ว พบว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญสูงสุดมีอยู่ ๖ แหล่งด้วยกัน (A) ได้แก่ เขาวัง เขาหลวง กลุ่มร้านขนมหวาน เขิงเขาวัง หาดชะอำ หาดหัวหิน และหาดตะเกียบ และมีกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในระดับสูงอีก ๑๐ แหล่งด้วยกัน (B) ดังแสดงในรูปที่ ๓,๔ ส่วนที่เหลือมีความสำคัญในระดับปานกลางและต่ำ (C,D)

จากการที่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มีความสำคัญหรือมีศักยภาพในการพัฒนาในระดับที่สูงและสูงมากอยู่กระจายทั่วไปตามพื้นที่ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ต่างก็มีลักษณะเด่นของประเภททรัพยากรแตกต่างกันออกไป ประกอบกับการพัฒนามีข้อจำกัดด้านงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ควรจะประหยัดที่สุด รวมทั้งสามารถสร้างความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการให้มากเพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยวแล้ว พบว่า การเลือกพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะที่เป็นกลุ่มนั้นมีความได้เปรียบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะที่เป็นแต่ละแหล่งอยู่มาก กล่าวคือ การพัฒนาเป็นกลุ่มมีความประหยัดมากกว่า เมื่อพิจารณาถึงงบประมาณต่อแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง เพราะการพัฒนาเป็นกลุ่มสามารถดึงเอาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญภายในกลุ่มขึ้นมาพัฒนาเป็นศูนย์กลางในการให้บริการนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในกลุ่มได้ แต่การเลือกพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเป็นรายแหล่งโดยที่ไม่สนใจแหล่งท่องเที่ยวข้างเคียงนั้นต้องเสียค่าใช้จ่ายที่ใกล้เคียงกัน นอกจากนี้การพัฒนาในลักษณะที่เป็นกลุ่มยังทำให้ลักษณะเด่นโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยวมีความชัดเจนมากขึ้นอีกด้วย ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ดี

๓.๓.๒ โครงสร้างพื้นฐานและบริการเพื่อการท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยวในส่วนที่เป็นสิ่งบริการเพื่อความสะดวกสบาย และความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานและการบริการต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันยังนับว่ามีเพียงพอในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ แต่พบว่ามีปัญหาและข้อจำกัดที่ต้องได้รับการแก้ไข เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป กล่าวคือ

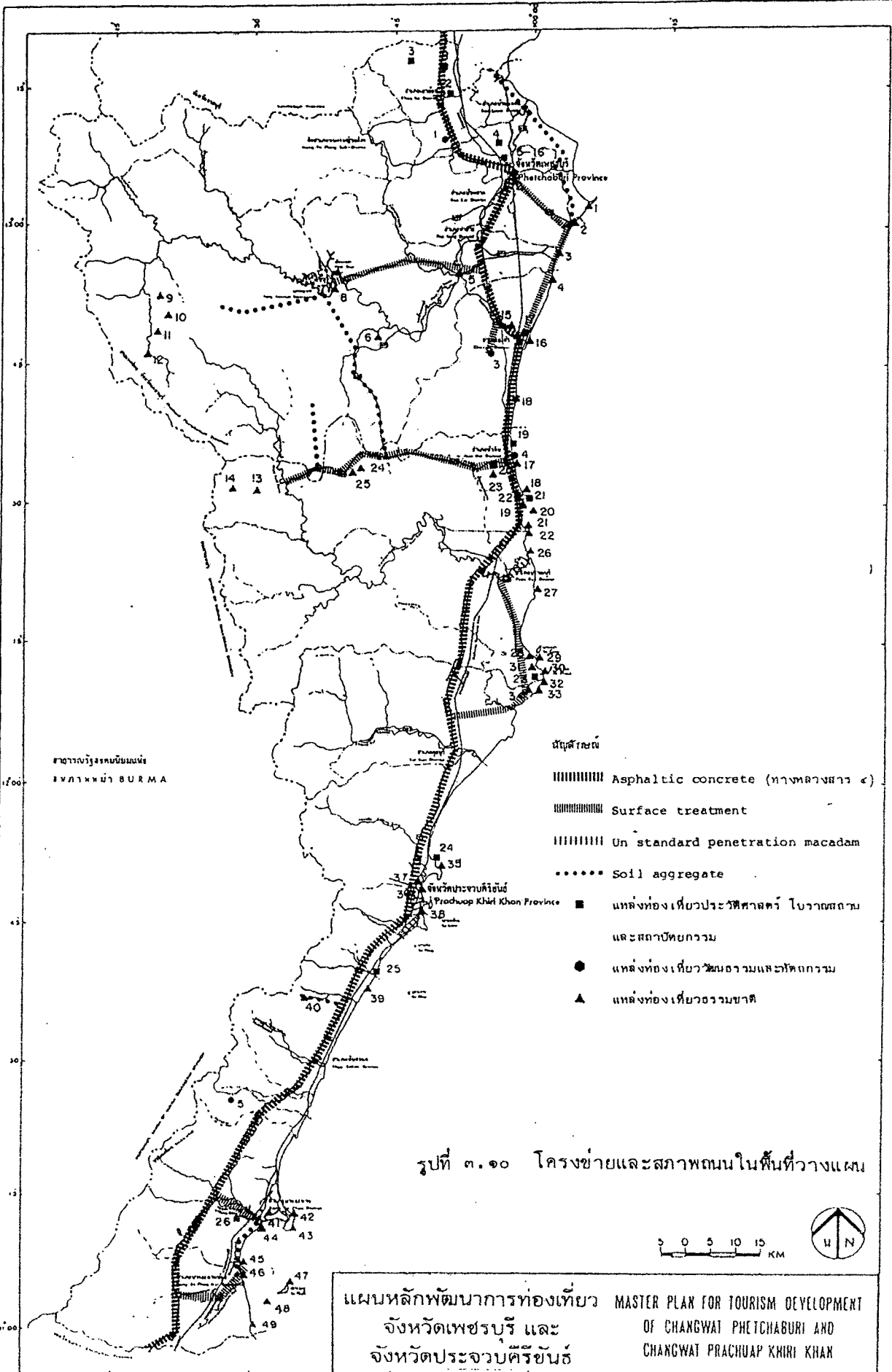

(๑) โครงสร้างพื้นฐาน

(๑.๑) ถนน ถนนในพื้นที่วางแผนอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ ตามขนาด ประโยชน์ใช้สอยและระดับของถนน ได้แก่ กรมทางหลวง สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท (รพช.) กรมชลประทาน กรมโยธาธิการ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและสุขาภิบาล ถนนสายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีไม่มากนัก ทั้งนี้เพราะมีถนนสายเพชรเกษม (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔) ยาวตลอดพื้นที่ ๓๑๐.๐๕๖ กม. ผ่านหรือเข้าใกล้แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของพื้นที่วางแผน นอกจากทางหลวงสาย ๔ นี้แล้ว ยังมีถนนสายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง คือ ทางหลวง ๓๑๗๗ (เพชรบุรี-หาดเจ้าสำราญ) ทางหลวง ๓๑๖๘ (ปราณบุรี-ปากน้ำปราณ) ทางหลวง ๓๑๖๗ (เข้าเมืองประจวบคีรีขันธ์) ทางหลวง ๓๑๖๕ (เข้าอำเภอบางสะพาน) ถนนเข้าเขื่อนแก่งกระจาน เขื่อนน้ำตกห้วยยาง ถนนเข้าอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด ถนนหาดเจ้าสำราญ-ชะอำ ซึ่งเป็นถนนลาดยางทั้งหมด ถนนลูกรังสายอื่น ๆ ได้แก่ ถนนเขื่อนน้ำตกห้วยยาง ถนนหลายช่วงจากหาดเจ้าสำราญ-บ้านแหลม-คลองโคกลน ออกถนนธนบุรี-ปากท่อ ถนนภายในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เป็นต้น (ดูรูปที่ ๓.๑๐) ระบบโครงข่ายถนนเหล่านี้ในปัจจุบันมีส่วนเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวอย่างมาก แม้ว่าในหลายเส้นทางควรได้รับการปรับปรุงด้านขนาด คุณภาพของทางให้ดียิ่งขึ้นก็ตาม นอกจากนี้ ภายในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ การจัดระบบถนนอาจจำเป็นต้องปรับปรุงให้สะดวกยิ่งขึ้น

(๑.๒) การขนส่ง ปัจจุบันการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารทั้งภายในและภายนอกพื้นที่วางแผนมี ๒ ทางคือ ทางรถโดยสารประจำทางและทางรถไฟ ซึ่งมีความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวพอสมควร กล่าวคือ รถโดยสารธรรมดาจากกรุงเทพฯ มี ๔ สาย รถโดยสารปรับอากาศ ๔ สาย ที่สำคัญคือ สายกรุงเทพฯ - หัวหิน มีถึงวันละกว่า ๓๐ เที่ยว (มีอัตราค่าธรรมเนียมที่ ๐.๗๔ คน/ที่นั่ง) และมีรถผ่านไปยังจังหวัดภาคใต้ได้ถึง ๓๒ สาย ส่วนรถโดยสารภายในพื้นที่นั้นมีสายสำคัญคือ สายเพชรบุรี-หัวหิน เพชรบุรี - แก่งกระจาน เท่านั้น ส่วนแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ นั้น ยังไม่มีหรือมีรถโดยสารที่สะดวกเพียงพอ

ด้านรถไฟนั้น พื้นที่วางแผนมีทางรถไฟสายใต้ผ่านตลอด โดยมีผู้โดยสารมาลงในพื้นที่วางแผน ๑ ล้านคน ในปี ๒๕๒๕ ลดลงจากปี ๒๕๒๖ ๐.๒๓ ล้านคน โดยร้อยละ ๕๗.๒๕ เป็นผู้โดยสารชั้นสาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก และผู้โดยสารส่วนใหญ่เป็นคนท้องถิ่น ปัจจุบันการรถไฟแห่งประเทศไทยได้จัดขบวนรถพิเศษนำเที่ยว กรุงเทพฯ - ชะอำ - หัวหิน ในช่วงวันหยุด ไปกลับภายในวันเดียว โดยมี

เส้นทางนำเที่ยวดังนี้ สายหัวหิน และพระปฐมเจดีย์ ทาดหัวหิน ต่อรถยนต์เอกชนไป เขาตะเกียบ เขาไกรลาส โรงงานทอผ้า ตลาดฉัตรไชย สายชะอำ และพระปฐมเจดีย์ เพชรบุรี (เขารัง) หุบกะพง มีอาหารกลางวัน และทาดชะอำ ซึ่งในปี ๒๕๒๔ มีนักท่องเที่ยวใช้บริการถึง ๑๔,๑๖๔ คน

นอกจากนี้แล้วปัจจุบันยังมีแนวความคิดที่จะเปิดเส้นทางเดินเรือ โดยสารจากพืทยามายัง หัวหิน-ชะอำ ด้วยเรือขนาด ๒๕ - ๒๖ น้อด ซึ่งอยู่ระหว่างการ ดำเนินงาน ส่วนการเดินทางโดยเครื่องบินนั้น สนามบินบ่ฝ้ายหัวหินของกรมการบินพาณิชย์ ซึ่งมีขีดความสามารถรับเครื่องบินโดยสารแบบ Shorts และ AVRO ได้นั้นยังใช้เป็นสนามบินเพื่อการ ผึกซ่อมการบินเท่านั้น ซึ่งหากมีความต้องการการเดินทางโดยเครื่องบินมายังหัวหินในอนาคตแล้ว สนามบินบ่ฝ้ายนับว่ามีศักยภาพ และความพร้อมอย่างเพียงพอสำหรับเปิดเป็นสนามบินพาณิชย์ได้

(๑.๓) การสื่อสารและโทรคมนาคม มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ๒ หน่วยคือ การสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) และองค์การโทรศัพท์ (ทศท.) ในพื้นที่วางแผนมีบริการ ไปรษณีย์โทรเลขทุกอำเภอ โทรศัพท์สาธารณะระหว่างประเทศ ๔ ใน ๑๔ อำเภอ ส่วนบริการ ไปรษณีย์ด่วน โทรสาร และวิทยุโทรศัพท์มีเฉพาะอำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอเมืองประจวบ ศิริชันธ์ และอำเภอหัวหิน เท่านั้น ส่วนโทรศัพท์ และโทรศัพท์ทางไกลอัตโนมัติ มีชุมสายอยู่ ๗ อำเภอ คือ อำเภอเมืองเพชรบุรี ชะอำ ท่ายาง หัวหิน ปรานบุรี ทับสะแก และเมือง ประจวบศิริชันธ์ ซึ่งมีจำนวนเลขหมายเพียงพอ นอกจากนี้ยังมีโทรศัพท์ทางไกลชนบท (เชื่อมโยง กับชุมสายด้วยคลื่นวิทยุ) อีก ๗ แห่ง ซึ่งมีอำเภอบางสะพานด้วยก่อนปี ๒๕๓๔ องค์การโทรศัพท์ มีโครงการขยายจำนวนหมายเลขทุกชุมสาย ยกเว้น ปรานบุรี และจะติดตั้งชุมสายโทรศัพท์ใหม่ อีก ๑๓ แห่ง ซึ่งจะทำให้การติดต่อสื่อสารสะดวกทั่วถึงมากขึ้น ดังตารางที่ ๓.๑๓

(๑.๔) น้ำประปา การบริการน้ำประปาในจังหวัดเพชรบุรี และประจวบ ศิริชันธ์ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตเมือง (เทศบาล, สุขาภิบาล) มีอยู่ทั้งหมด ๑๒ แห่ง ดำเนินการโดย ประปาภูมิภาค (กปภ.) ๔ แห่ง ส่วนอีก ๘ แห่ง อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลและสุขาภิบาล ส่วนพื้นที่ที่อยู่นอกเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลบางแห่ง เป็นโรงผลิตน้ำประปาขนาดเล็กซึ่งดำเนินการ โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดและอนามัย ปัจจุบันพบว่ากาให้บริการน้ำประปานั้นมีปัญหาการขาด แคลนน้ำประปาอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก พื้นที่ขาดแคลนน้ำประปาในระดับที่ค่อนข้างสูงในจังหวัด เพชรบุรี ได้แก่ สุขาภิบาลท่ายาง และสุขาภิบาลเขาชัยย่ ส่วนในจังหวัดประจวบศิริชันธ์ ได้แก่ สุขาภิบาล ทับสะแก สุขาภิบาลบางสะพานน้อย สำหรับในเขตเทศบาลตำบลหัวหิน ปัจจุบันยังไม่ประสบปัญหา

ตารางที่ ๓.๑๓ การให้บริการของ กสท. ในจังหวัดเพชรบุรี /และประจวบคีรีขันธ์

ที่ทำการ	ไปรษณีย์และโทรคมนาคม (กสท.)						โทรศัพท์			
	ไปรษณีย์ โทรเลข	บริการ EMS	โทรสาร	โทรศัพท์สาธารณะ ระหว่างประเทศ	วิทยุ โทรศัพท์	ชุมสาย	ทางไกล ชนบท	ตู้โทรศัพท์ สาธารณะ	โครงการ ชุมสาย	
จังหวัดเพชรบุรี อ.เมืองเพชรบุรี อ.บ้านแหลม อ.เขาย้อย อ.ชะอำ อ.ท่ายาง อ.บ้านลาด กิ่ง อ.หนองหญ้าปล้อง บ้านบางตะบูน	X	X	X	X	X	SPC (๒๒๐๐)	-	๑๔/๔	+ ๑๔๐๔	
	X	-	-	X	-	-	-	-	* ๔๑๒	
	X	-	-	-	-	-	๔	-	* ๒๔๖	
	X	-	-	-	-	SPC (๑๐๐๐)	-	๔/๒	+ ๒๔	
	X	-	-	-	-	SPC (๖๐๐)	-	๓/๒	+ ๔๐๐	
	X	-	-	-	-	-	๓	-	* ๒๔๖	
	X	-	-	-	-	-	๑	-	* ๑๒๔	
	-	-	-	-	-	-	-	-	* ๒๔๖	
	X	-	X	X	X	SPC X-bar (๑๒๐๐)	-	๑๓/๓	+ ๔๓๖	
	X	X	X	X	X	SPC (๑๖๐๐)	-	๑๐/๔	+ ๔๖๐	
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อ.หัวหิน อ.กุยบุรี อ.ทับสะแก อ.บางสะพาน อ.ปราณบุรี อ.บางสะพานน้อย อ.สามร้อยยอด บ้านคลองวาฬ บ้านรอนทอง บ้านกรวด	X	-	X	X	X	-	๒	-	* ๑๐๒๔	
	X	X	-	-	-	-	๑	๓/๒	* ๒๔๖	
	X	-	-	X	-	X-bar (๑๐๐๐)	๑	-	* ๒๔๖	
	X	-	-	-	-	-	๑	๖/๔	* ๑๒๔	
	X	-	-	X	-	X-bar (๑๐๐๐)	-	-	* ๔๑๒	
	X	-	-	-	-	-	-	-	* ๔๑๒	
	X	-	-	-	-	-	-	-	* ๑๒๔	
	X	-	-	-	-	-	-	-	* ๑๒๔	
	X	-	-	-	-	-	-	-	* ๑๒๔	
	X	-	-	-	-	-	-	-	* ๑๒๔	
ที่มา : กสท. และ กองวางแผน ทศท.										
หมายเหตุ :										
SPC=ระบบ (๒๒๐๐)=จำนวนหมายเลข										
จำนวน เลขหมาย										
ตู้โทรศัพท์ ภายใน/ ตู้โทรศัพท์ ทางไกล										
+=เพิ่ม *=ติดตั้งใหม่ ๑๒๔=เลขหมาย										

ขาดแคลนน้ำประปา แต่ในอนาคตมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหา เนื่องจากการขยายตัวของเมือง และการเพิ่มขึ้นของประชากร และจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว ซึ่งทางเทศบาลตำบลหัวหิน ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ไปบ้างแล้ว ส่วนเทศบาลตำบลชะอำ ประสบปัญหาเรื่องการบริการน้ำประปา เนื่องจากโครงข่ายท่อจ่ายน้ำประปามีจำกัด จึงไม่สามารถบริการได้ทั่วถึง ซึ่งปัจจุบัน เทศบาลตำบลชะอำกำลังดำเนินการ เพื่อหาทางปรับปรุงการขยายการผลิตและบริการอยู่

จากปัญหาการขาดแคลนน้ำประปานี้เป็นอุปสรรคที่สำคัญอย่างหนึ่ง ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการบริการที่ทำได้ไม่ทั่วถึง ดังนั้นการพัฒนาการท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งน้ำดิบ และการบริการประปา เป็นโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่นอกเขตการให้บริการในปัจจุบัน

(๑.๕) ไฟฟ้า การบริการไฟฟ้าในเขตจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าภูมิภาค (กฟภ.) จำนวนสถานีย่อยหรือสถานีเปลี่ยนแรงดัน (Substation) ซึ่งรับพลังงานไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิต เพื่อจ่ายไปยังผู้ใช้ไฟของการไฟฟ้าภูมิภาค ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ มีอยู่ ๔ สถานี คือ สถานีเพชรบุรี สถานีชะอำ สถานีปราณบุรี และสถานีประจวบคีรีขันธ์

ความสามารถในการจ่ายไฟฟ้าของแต่ละสถานี ปัจจุบันไม่มีปัญหา พลังงานไฟฟ้าสำรองของสถานีเพชรบุรีและชะอำ มีพอเพียงที่จะจ่ายให้แก่ผู้ใช้ไฟฟ้าจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ส่วนพลังงานไฟฟ้าสำรองของสถานีปราณบุรีและประจวบคีรีขันธ์ มีเพียงพอที่จะจ่ายให้แก่ผู้ใช้ไฟฟ้าต่อไปอีก ๖ ปี ข้างหน้า อย่างไรก็ตามพื้นที่บางแห่งยังมีปัญหาเกี่ยวกับเสถียรภาพของไฟฟ้า ได้แก่ พื้นที่ในเขตอำเภ หัวหิน อำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย เนื่องจากบริเวณอำเภ หัวหินไม่มีสถานีย่อย จึงมีปัญหาเกี่ยวกับแรงดันไฟตก เนื่องจากอยู่ไกลจากสถานีย่อยข้างเคียงเป็นอันมาก ทางการไฟฟ้าภูมิภาคได้แก้ไขปัญหานี้ โดยทำการติดตั้งฟีดเตอร์เพิ่มเติมอีกหนึ่งชุดจากสถานีปราณบุรีมายังอำเภ หัวหิน เพื่อให้เสถียรภาพของไฟฟ้าดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีโครงการที่จะสร้างสถานีย่อยขึ้นที่อำเภ หัวหิน ภายในระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ นี้

สำหรับพื้นที่ของอำเภอบางสะพานและบางสะพานน้อยนั้นประสบปัญหา มากที่สุด เนื่องจากอยู่ปลายสายส่งของสถานีย่อยประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งทางการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ มีโครงการที่จะสร้างสถานีย่อยขึ้นที่อำเภทับสะแกหรือบางสะพาน ในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ดังนั้น

ถ้าหากจะมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวขึ้นในท้องที่อำเภอบางสะพานและบางสะพานน้อยก่อนปี ๒๕๓๔ จะประสบปัญหาพลังงานไฟฟ้าไม่เพียงพอ

สำหรับจำนวนผู้ใช้ไฟในเขตพื้นที่วางแผนนั้น ปัจจุบันประชาชนมากกว่าร้อยละ ๕๐ ในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ ในขณะที่จังหวัดเพชรบุรี ประชาชนมีไฟฟ้าร้อยละ ๘๐ แต่ถ้าคิดเป็นหมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ในเขตจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ จะมีไม่เกินร้อยละ ๓๐ เนื่องจากบ้านเรือนแต่ละหลังอยู่ใกล้กันมาก ถึงแม้ว่ามีไฟฟ้าเข้าถึงหมู่บ้านแล้วก็ตาม แต่ก็เป็นการลงทุนสูงมากที่จะแจกจ่ายไฟฟ้าไปให้ทั่วถึงทุกบ้านเรือนในหมู่บ้าน

(๒) บริการการท่องเที่ยว

(๒.๑) สถานที่พัก ได้แก่ โรงแรม บังกาโลว์ เกสต์เฮาส์ และบ้านพักรับรองของทางราชการ จากการศึกษาพบว่าในพื้นที่วางแผนมีสถานที่พัก ๑๑๐ แห่ง รวมทั้งห้องพักทั้งสิ้น ๓,๑๑๗ ห้อง ซึ่งเป็นบ้านพักรับรอง ๒๐ หลัง พักได้ ๓๖๓ คน โดยจังหวัดเพชรบุรีมีโรงแรม ๑๗ แห่ง จำนวน ๗๒๐ ห้อง บังกาโลว์ ๔๕ แห่ง จำนวน ๘๖๒ ห้อง (รวมบ้านพักรับรอง) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีโรงแรม ๒๘ แห่ง จำนวน ๑,๐๘๘ ห้อง บังกาโลว์ ๒๐ แห่ง จำนวน ๓๕๖ ห้อง ซึ่งโรงแรมและบังกาโลว์ส่วนใหญ่อยู่ในเขตหัวหิน และชะอำถึงร้อยละ ๖๗.๗๕ ของห้องพักทั้งหมด และเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๒๕ (จากการศึกษาเบื้องต้น) ถึง ๖๗๔ ห้อง เป็นโรงแรม ๒ แห่ง และบังกาโลว์อีก ๒๐ แห่ง รับนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นถึง ๒๓๔,๔๓๓ คน

ตารางที่ ๓.๑๔ แสดงข้อมูลสถานที่พักในพื้นที่ศึกษา ในการศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจำนวนผู้พักแรมที่ลงทะเบียนไว้ ประกอบการสอบถามจากผู้ประกอบการสามารถประเมินอัตราการเข้าพักแรม (Occupancy Rate) ได้ร้อยละ ๔๐.๒ โดยกลุ่มหัวหิน-ชะอำ และปราณบุรี - สามร้อยยอด มีอัตราการเข้าพักสูงกว่ากลุ่มที่พักอื่น ๆ จากการศึกษายังประเมินจำนวนผู้พักแรมในพื้นที่ได้ ๖๕๗,๘๒๒ คน ในปี ๒๕๒๕ เป็นผู้พักแรมชาวต่างประเทศร้อยละ ๖ ซึ่งส่วนใหญ่พักแรมอยู่ในหัวหินและชะอำ เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนเมืองเพชรบุรีและเมืองประจวบคีรีขันธ์ แม้ว่าจะมีจำนวนผู้พักแรมสูงพอสมควร แต่จากการสำรวจพบว่าผู้พักแรมส่วนใหญ่เป็นผู้แทนขายสินค้า ซึ่งถือว่าเป็นผู้มาเยือนประเภทหนึ่งแต่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวโดยตรง ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า หัวหิน-ชะอำ เป็นและจะยังคงเป็นศูนย์กลางที่พักหลักของพื้นที่ต่อไปอีกนาน

ตารางที่ ๓.๑๔ จำนวนนักท่องเที่ยว โรงแรม และบังกาโลว์ ในจังหวัดเพชรบุรี

และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในปี ๒๕๒๔

ที่ตั้ง	สถานที่พัก (แห่ง/ห้อง)		อัตราการเข้าพัก (%)	จำนวนนักท่องเที่ยว		รวม
	โรงแรม	บังกาโลว์		ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	
จ.เพชรบุรี						
- อ.เมืองเพชรบุรี (๑)	๑๕/๓๑๐	๔/๘๑	๒๘.๖	๓๕,๕๕๕	๑,๓๓๗	๓๖,๘๙๒
- แก่งกระจาน (๒)	-	๓/๕๓	๒๗.๐	๑๖,๖๑๓	๓๒๘	๑๖,๙๔๑
- ชะอำ	๒/๔๑๐	๓๗/๘๓๘	๔๑.๕	๒๐๖,๘๔๕	๑๓,๙๘๑	๒๒๐,๘๒๕
รวม	๑๗/๗๒๐	๔๕/๙๖๒	๓๘.๕	๒๘๒,๓๑๓	๑๕,๓๑๖	๒๙๗,๖๒๙
จ.ประจวบคีรีขันธ์						
- หัวหิน	๑๓/๖๓๕	๑๕/๑๙๖	๔๙.๘	๑๕๐,๕๕๕	๒๐,๒๓๖	๑๗๐,๗๙๑
- ปราณบุรี-สามร้อยยอด (๓)	๕/๒๒๐	๑/๒๐	๕๒.๒	๖๑,๓๓๖	๙๒๒	๖๒,๒๕๘
- เมืองประจวบคีรีขันธ์	๔/๒๑๖	๓/๑๓๐	๓๕.๗	๑๐๑,๘๗๐	๑,๘๔๕	๑๐๓,๗๑๕
- บางสะพาน	๑/๘	๑/๑๐	๓๒.๐	๖,๓๕๐	๑๓๑	๖,๔๘๑
รวม	๒๘/๑๐๘๕	๒๐/๓๕๖	๔๕.๖	๓๒๐,๐๕๑	๒๓,๑๓๓	๓๔๓,๑๘๔
รวมทั้ง ๒ จังหวัด	๔๕/๑๘๐๕	๖๕/๑๓๐๘	๔๐.๒	๖๑๙,๐๕๓	๓๘,๗๗๙	๖๕๗,๘๓๒

หมายเหตุ : ๑ เมืองเพชร รวมบังกาโลว์อีกเดือน
 ๒ แก่งกระจาน ไม่นับรวมแก่งกระจานรีสอร์ท
 ๓ ปราณบุรี ไม่นับรวมบ่อนแก้วรีสอร์ท

ที่มา : จากการสำรวจของ วท.

ระดับและคุณภาพของสถานที่พักอาจแบ่งตามข้อกำหนดจัดระดับ

โรงแรมของ ททท. คือ แบ่งเป็น ๕ ระดับ ตามระดับราคา (ดูตารางที่ ๓.๑๕) พบว่าในพื้นที่ศึกษามีโรงแรมชั้น ๑ (ระดับ ๑) ๕ แห่ง รวมทั้งที่พัก ๗๖๒ ห้อง ตั้งอยู่ในหัวหิน ๓ แห่ง ชะอำ ๑ แห่ง และปราณบุรีอีก ๑ แห่ง ระดับ ๒, ๓, ๔ มีเฉพาะในหัวหิน และชะอำเท่านั้น ส่วนระดับ ๕ มีทุก ๆ พื้นที่ (ดูรายละเอียดภาคผนวกที่ ๕) ซึ่งจากการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวร้อยละ ๑๔.๒๒ พักแรมในกลุ่มโรงแรมระดับที่ ๑ โดยชาวไทยพักร้อยละ ๑๖.๕๑ ของผู้พักแรมชาวไทยทั้งหมด และชาวต่างประเทศพักร้อยละ ๖๑.๗๑ ของชาวต่างประเทศที่พักรวมทั้งหมด ส่วนระดับที่ ๒ ซึ่งมีเฉพาะชะอำแห่งเดียว นั้น มีผู้พักร้อยละ ๑.๓๕ ชาวไทย และชาวต่างประเทศพักร้อยละ ๑.๒๔ และ ๓.๐๔ ของผู้พักแรมชาวไทย และชาวต่างประเทศตามลำดับ นอกนั้นเป็นผู้พักแรมในกลุ่มโรงแรมและซิงกาโลว์ระดับที่ ๓, ๔ และ ๕ คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๗, ๓๓.๒๕ และ ๕๓.๕๑ ของผู้พักแรมในพื้นที่ทั้งหมดตามลำดับ (ยกเว้นแก่งกระจาน) ดังรายละเอียดในตารางที่ ๓.๑๖

นอกจากสถานที่พักประเภทโรงแรม ซิงกาโลว์ และบ้านพักรับรองแล้ว ปัจจุบันยังมีสถานที่พักสำหรับบริการนักท่องเที่ยวอีก ๒ ประเภท คือ ประเภทห้องแบ่งเช่า และบ้านจัดสรรขายแล้วจัดให้เช่า ซึ่งสถานที่พักทั้ง ๒ ประเภทนี้กำลังมีการขยายตัวสูง โดยประเภทห้องเช่า เกิดขึ้นเพื่อรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประเภทประหยัด ซึ่งห้องเช่านี้มีราคาถูก ระหว่าง ๕๐ - ๘๐ บาท อยู่บริเวณถนนราชดำริ และเขาตะเกียบ หัวหินมีประมาณ ๑๕-๒๐ หลัง ส่วนประเภทบ้านจัดสรรขายแล้วจัดให้เช่า เป็นการลงทุนจัดสรรบ้านและที่ดินเพื่อขายเป็นลักษณะของบ้านที่สองของผู้มีอันจะกิน (ส่วนใหญ่จากกรุงเทพฯ) สำหรับการพักผ่อนสุดสัปดาห์ แต่จัดให้มีบริษัทกลางจัดหาผลประโยชน์โดยการให้เช่าในช่วงที่เจ้าของไม่ต้องการใช้บ้าน ลักษณะการจัดสรรนี้มีทั้งที่เป็นบ้านเดี่ยว เรือนแถว และมีโครงการอาคารชุดด้วย พื้นที่ที่สถานที่พักประเภทนี้ได้แก่ หัวหิน ชะอำ และหาดปึกเตียน-คลองเตียน สถานที่พักประเภทนี้ประมาณว่ามีในเขตหัวหิน ๑๕๐ หลัง ชะอำ-ปึกเตียน ประมาณ ๑๐๐ หลัง ซึ่งสามารถรับนักท่องเที่ยวได้ถึง ๒,๐๐๐ คน

จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้ สถานที่พักมีเพียงพอ และจะเพียงพอไปอย่างน้อยถึงปี ๒๕๓๔ ทั้งนี้เพราะการขยายตัวอย่างรวดเร็วของโรงแรมชั้นหนึ่ง ชั้นสอง และบ้านพัก ในระยะ ๒ - ๓ ปี มาแล้ว ทั้งนี้คาดว่าอัตราการขยายตัวจะยังคงสูง แต่จะลดลงในระยะ ๒ ปี ข้างหน้า อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนานั้น ควรได้มีการขยายที่พักในกลุ่มที่ ๒ - ๓ และ

ตารางที่ ๓.๑๔ ระดับคุณภาพของสถานที่พักในพื้นผิววางแผน (แห่ง/จำนวนห้อง) ปี ๒๕๒๔

ระดับ โรงแรม	ข้อกำหนด (ททท.) (ก)	กลุ่มพื้นที่										รวม	
		เมือง เพชรบุรี	แก่ง กระจาน	ชะอำ	หัวหิน	ปราณบุรี สามร้อยยอด	เมือง ประจวบ	บาง สะพาน	จำนวน	ร้อยละ			
๑	ราคาค่าห้อง ตั้งแต่ ๑,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	-	-	๑/๓๖๒ (ข)	๓/๓๖๔ (ค)	๑/๓๖	-	-	-	๔/๓๔๒	๔.๖/๒๕.๔		
๒	ราคาค่าห้อง ๗๐๐-๑,๐๐๐ บาท	-	-	๑/๔๔ (ง)	-	-	-	-	-	๑/๔๔	๐.๔/๑.๕		
๓	ราคาค่าห้อง ๔๐๑-๗๐๐ บาท	-	-	๒/๗๐	๒/๒๔	-	-	-	-	๔/๔๕	๓.๖/๓๐.๑		
๔	ราคาค่าห้อง ๒๐๑-๔๐๐ บาท	-	-	๓๒/๖๔๔	๑๔/๒๗๔	-	-	-	-	๔๖/๔๗๒	๔๑.๘/๓๑.๒		
๕	ราคาค่าห้อง ๒๐๐ ลงมา	๒๐/๓๔๑	๓/๕๓ (จ)	๓/๖๐	๔/๑๖๔	๔/๒๐๕ (ฉ)	๑๒/๓๔๖	๒/๒๘	-	๕๔/๑๒๕๒	๔๔.๑/๓๕.๘		
	รวม	๒๐/๓๔๑	๓/๕๓	๓๔/๑๒๓๔	๒๘/๘๓๑	๖/๒๕๐	๑๒/๓๔๖	๒/๒๘	-	๑๑๐/๓๑๑๔	๑๐๐.๐		

หมายเหตุ : (ก) ข้อกำหนด กำหนดตามข้อกำหนดการจัดระดับโรงแรมของ ททท. (เพื่อผลทางสถิติไม่ใช้มาตรฐานสากล)
 (ข) ไม่มีรวมโรงแรมเดอะริเจนท์ชะอำที่เพิ่มอีก ๑๓๐ ห้อง
 (ค) โรงแรมรอยัลการ์เดนท์รีสอร์ท เพิ่มห้องพักอีก ๔๓ ห้อง ในต้นปี ๒๕๓๐ และไม่รวมห้องพักของโรงแรม
 โยพีเทล เข็มทริลหัวหิน ที่เพิ่มขึ้นอีก ๗๗ ห้อง
 (ง) โรงแรมสวนบวภทาด จดทะเบียนไว้ ๑๔๐ ห้อง
 (จ) นับรวมบ้านพักรับรองในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (คิดจำนวนห้อง)
 (ฉ) นับรวมบ้านพักรับรองในอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด (คิดจำนวนห้อง) แต่ไม่รวมที่พักบ่อแก้ว รีสอร์ท

ที่มา : จากการสำรวจของ วท.

ตารางที่ ๓.๑๖ จำนวนผู้พักแรมจำแนกตามระดับกลุ่มของโรงแรมและพื้นที่

พื้นที่	กลุ่มโรงแรม					รวม
	๑	๒	๓	๔	๕	
๑. กลุ่มเมืองเพชรบุรี						
ชาวไทย	-	-	-	-	๗๔,๔๔๔ (๑๐๐.๐)	๗๔,๔๔๔ (๑๐๐.๐)
ชาวต่างประเทศ	-	-	-	-	๑,๓๓๗ (๑๐๐.๐)	๑,๓๓๗ (๑๐๐.๐)
๒. กลุ่มชะอำ						
ชาวไทย	๔๔,๐๔๓ (๒๓.๗๑)	๗,๔๗๔ (๓.๖๑)	๑๑,๐๔๗ (๕.๓๔)	๑๓๐,๒๔๐ (๖๒.๔๔)	๔,๔๔๔ (๕.๓๔)	๒๐๖,๔๔๘ (๑๐๐.๐)
ชาวต่างประเทศ	๑๐,๔๖๔ (๗๔.๔๔)	๑,๑๖๔ (๕.๓๔)	๑๖๑ (๑.๑๔)	๒,๐๔๔ (๑๔.๗๐)	๑๓๖ (๐.๔๔)	๑๓,๘๖๗ (๑๐๐.๐)
	๕๔,๔๐๗ (๒๖.๔๓)	๘,๖๓๘ (๓.๙๑)	๑๑,๒๐๘ (๕.๐๔)	๑๓๒,๒๘๔ (๕๘.๔๓)	๔,๕๘๐ (๕.๑๓)	๒๒๐,๘๖๗ (๑๐๐.๐)
๓. กลุ่มหัวหิน						
ชาวไทย	๔๓,๒๔๑ (๒๔.๗๖)	-	๔,๔๖๖ (๓.๓๐)	๗๖,๔๐๔ (๔๑.๑๐)	๒๔,๓๔๓ (๑๖.๔๔)	๑๔๘,๔๕๔ (๑๐๐.๐)
ชาวต่างประเทศ	๑๒,๔๔๔ (๖๓.๖๔)	-	๔๑๔ (๔.๔๔)	๓,๔๔๓ (๑๔.๐๔)	๒,๔๔๖ (๑๒.๗๓)	๒๐,๖๓๖ (๑๐๐.๐)
	๕๖,๑๖๕ (๓๖.๔๐)	-	๔,๘๘๐ (๓.๗๔)	๘๐,๘๔๗ (๔๗.๑๐)	๒๖,๘๑๕ (๑๖.๓๔)	๑๖๙,๑๖๖ (๑๐๐.๐)
๔. กลุ่มปราณบุรี						
ชาวไทย	๗,๑๑๔ (๑๑.๖๐)	-	-	-	๔๔,๒๒๑ (๔๔.๔๐)	๕๑,๓๓๕ (๑๐๐.๐)
ชาวต่างประเทศ	๓๗๔ (๔๐.๖๗)	-	-	-	๔๔๗ (๔๔.๓๖)	๘๒๑ (๑๐๐.๐)
	๗,๔๘๘ (๑๒.๐๓)	-	-	-	๔๔,๖๖๘ (๔๗.๔๗)	๕๒,๑๕๖ (๑๐๐.๐)
๕. กลุ่มเมืองประจวบคีรีขันธ์						
ชาวไทย	-	-	-	-	๑๐๑,๔๗๐ (๑๐๐.๐)	๑๐๑,๔๗๐ (๑๐๐.๐)
ชาวต่างประเทศ	-	-	-	-	๑,๔๔๔ (๑๐๐.๐)	๑,๔๔๔ (๑๐๐.๐)
๖. กลุ่มบางสะพาน						
ชาวไทย	-	-	-	-	๑๐๓,๗๑๔ (๑๐๐.๐)	๑๐๓,๗๑๔ (๑๐๐.๐)
ชาวต่างประเทศ	-	-	-	-	๖,๓๔๐ (๑๐๐.๐)	๖,๓๔๐ (๑๐๐.๐)
	-	-	-	-	๑๑๐,๐๕๔ (๑๐๐.๐)	๑๑๐,๐๕๔ (๑๐๐.๐)
ชาวไทย	๕๔,๔๔๔ (๑๖.๔๑)	๗,๔๗๔ (๑.๒๔)	๑๖,๐๔๗ (๖.๖๖)	๒๐๗,๑๗๔ (๓๔.๓๔)	๒๗๖,๓๐๘ (๔๔.๖๐)	๖๐๗,๑๗๖ (๑๐๐.๐)
ชาวต่างประเทศ	๒๓,๗๖๔ (๖๑.๗๑)	๑,๑๖๔ (๓.๐๔)	๑,๐๔๐ (๒.๔๑)	๕,๔๐๔ (๑๔.๓๗)	๖,๕๖๗ (๑๗.๐๘)	๓๑,๙๓๙ (๑๐๐.๐)
รวมทั้งหมด	๗๘,๒๐๘ (๑๔.๖๒)	๘,๖๓๘ (๑.๓๔)	๑๗,๐๘๗ (๖.๖๗)	๒๑๒,๕๗๘ (๓๓.๖๔)	๒๘๙,๔๓๕ (๔๓.๔๑)	๖๓๖,๑๖๖ (๑๐๐.๐)

ที่มา : การสำรวจและประมาณโดย วท.

วางมาตรการควบคุมมาตรฐานและการขยายตัวของบ้านเช่า และบ้านจัดสรรขายและจัดให้เช่า เพื่อประโยชน์ของการท่องเที่ยวโดยรวม

(๒.๒) ภัตตาคารและร้านอาหาร จ. เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์

โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญคือ ชะอำและหัวหินนั้น มีมากเพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการแก่นักท่องเที่ยวใน จ. เพชรบุรี มีร้านอาหารเรียงรายอยู่ริมถนนเพชรเกษม และเข็มน้ำมันต่าง ๆ โดยเฉพาะบริเวณเขาย้อยและในตัวเมือง มีร้านอาหารที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับจำนวนมาก ที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกรับประทาน นอกจากนี้ยังมีท่าเรือและรถเข็นบริเวณตลาดสดเทศบาลและเชิงเขาวัง ส่วนแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายหาด เช่น หาดเจ้าสำราญ หาดชะอำ การบริการอาหารและเครื่องดื่ม มีตามสถานที่พักต่าง ๆ โดยเฉพาะหาดชะอำ มีร้านอาหารเรียงรายอยู่บนถนนร่วมจิตต์และเพชรเกษมประมาณ ๓๐ ร้าน ในแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่ห่างไกลจากตัวเมืองนั้นร้านอาหารสามารถตอบสนองได้อย่างเพียงพอ ส่วนในบริเวณตัวเมืองประจวบคีรีขันธ์ มีร้านอาหารและภัตตาคารที่จำหน่ายอาหารไทย-ทะเล-จีน อยู่หลายแห่งที่เป็นที่ยอมรับ แต่เนื่องจากเมืองประจวบคีรีขันธ์มีนักท่องเที่ยวยังไม่นิยมไปเที่ยวมากนัก การบริการเรื่องอาหารและเครื่องดื่มในหัวหินจึงมีให้เลือกมากกว่า ทั้งประเภทร้านอาหารมีดนตรีและไม่มีดนตรี กระจายตัวอยู่ในบริเวณริมถนนเพชรเกษม ถนนเดชาอนุชิต ถนนคำเนินเกษม และบริเวณตลาดนัดรถไฟ รวมถึงภายในโรงแรมใหญ่ ๆ นอกจากนี้ช่วงกลางวันยังมีตลาดโต้รุ่งจำหน่ายอาหารไทยประเภทต่าง ๆ เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศอีกด้วย

จากการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านอาหารที่ให้บริการอยู่ในเขตหัวหิน-ชะอำนั้น นักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นว่าควรปรับปรุงเรื่องร้านอาหารร้อยละ ๕๐.๔ และเห็นว่าดีแล้วร้อยละ ๔๙.๖ ซึ่งมีความเห็นแตกต่างจากทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีความรู้สึกว่าร้านอาหารตามโรงแรมและภัตตาคารนั้นมีราคาถูกเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศใกล้เคียง และการบริการอยู่ในขั้นมาตรฐาน สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมรับประทานอาหารตามร้านอาหารทั่วไปมากกว่าภัตตาคาร ฉะนั้นจึงควรให้ความสำคัญต่อร้านอาหารประเภทนี้ โดยเฉพาะท่าเรือแพงลอยบริเวณชายหาดต่าง ๆ ควรจัดเจ้าหน้าที่เข้าควบคุมเรื่องราคา และคุณภาพ เพื่อจะตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอีกระดับหนึ่ง จากการสำรวจค่าใช้จ่าย ทั้งสิ้นของนักท่องเที่ยวปรากฏว่า ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ค่าอาหารและเครื่องดื่มเฉลี่ย ๒๑๐.๕๐ บาท/คน/วัน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๗ ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในด้าน

อาหารและเครื่องดื่มดังกล่าวนี้ทำให้มีการขยายธุรกิจภัตตาคารและร้านอาหารมากมายในพื้นที่
วางแผน ซึ่งพบว่ามีจำนวนภัตตาคารและร้านอาหารรวมกันประมาณ ๑๒๔ แห่ง

(๒.๓) สินค้าที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองที่มีในจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ แบ่งออกได้ ๔ ประเภท ได้แก่ ขนมหวาน ผลผลิตผลเกษตรแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากหอย
ผลิตภัณฑ์จากไม้ และผลิตภัณฑ์จากผ้าและเครื่องจักสาน สำหรับแหล่งผลิตสินค้าพื้นเมืองส่วนใหญ่
อยู่ในพื้นที่ทั้งสองจังหวัด โดยเฉพาะขนมหวานที่มีชื่อได้แก่ ขนมหม้อแกง และขนมหวานอื่นทั้งหมด
อยู่ในตัวเมืองเพชรบุรี ส่วนผลิตผลเกษตรแปรรูป ซึ่งเป็นผลไม้กวนต่าง ๆ และอาหารทะเลแห้ง
มีผลิตทั่วไปในอำเภอชายทะเล ส่วนแหล่งผลิตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์จากหอย ไม้ ทอผ้า และ
จักสานมีในพื้นที่หัวหิน เขาย้อย และหุบกระพง

ด้านตลาดการจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองดังกล่าว ส่วนใหญ่เป็นผู้ค้ารายย่อย
ในแหล่งท่องเที่ยว และมีผู้ค้ารายใหญ่อยู่ไม่มากนัก โดยเฉพาะในหัวหินและตัวเมืองเพชรบุรี
อย่างไรก็ดี สินค้าพื้นเมืองที่จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวอยู่ในขณะนี้ ยังมีคุณภาพไม่ดีนัก และไม่ค่อย
เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ดังนั้นในการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นการสนับสนุนสินค้าพื้นเมือง
จึงควรพัฒนาคุณภาพสินค้าประเภทที่ต้องการของตลาด ซึ่งการดำเนินการควรจะมีองค์กรของรัฐ
เข้าไปช่วยเหลือในการจัดรูปแบบให้ทันสมัย เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย (ททท.) เป็นต้น ขณะเดียวกันก็ควรส่งเสริมให้มีการขยายตลาดสินค้าพื้นเมือง
ของทั้งสองจังหวัดให้เพิ่มมากขึ้น

(๒.๔) สถานบันเทิงเรีงรมย์ เนื่องจากจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ ยังไม่ได้รับการประกาศเป็นเมืองท่องเที่ยวหลัก ทำให้มีข้อจำกัดในการจัดตั้ง
สถานบันเทิงต่าง ๆ ดังนั้น สถานบันเทิงที่เปิดบริการนักท่องเที่ยวมีอยู่ในขอบเขตจำกัด เช่น
ร้านอาหารมีดนตรี โรงภาพยนตร์ และดิสโก้เธค ที่มีเฉพาะในโรงแรมชั้น ๑ เป็นต้น

การกระจายสถานบริการบันเทิงเรีงรมย์ มีอยู่ในเขตหัวหิน และ
ชะอำมากที่สุด คือ ในเขตหัวหินมีร้านอาหารมีดนตรี ๑๐ แห่ง ดิสโก้เธคในโรงแรมรอยัล
การ์เด้น ๑ แห่ง โรงภาพยนตร์ ๑ แห่ง ส่วนชะอำ มีร้านอาหารมีดนตรี ๑๓ แห่ง ดิสโก้เธค
ในโรงแรมเดอะริเจนชะอำ ๑ แห่ง ส่วนในอำเภออื่น ๆ นั้นมีน้อยมาก สถานบันเทิงที่สำคัญ
คงมีแต่โรงภาพยนตร์เท่านั้น

(๓) บริการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีบริการทางสังคมบางประเภทที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อมได้ ซึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยว ควรพิจารณาสถานบริการ เหล่านี้ด้วยคือ

(๓.๑) การบริการด้านความปลอดภัยและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์นั้น การรักษาความปลอดภัยขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ตำรวจของทั้งสองจังหวัด ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด ๑,๔๑๐ คน เป็นของจังหวัดเพชรบุรี ๔๕๔ คน และประจวบคีรีขันธ์ ๔๕๖ คน คิดเป็นอัตราส่วนตำรวจต่อประชากร เท่ากับ ๑ : ๔๒๒ คน แต่เฉพาะที่หัวหินและชะอำมีอัตราตำรวจต่อประชากร ๑ : ๔๕๔ และ ๑ : ๓๓๗ ตามลำดับ ขณะนี้ยังไม่มียุทธศาสตร์ท่องเที่ยว สำหรับการให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวโดยตรง การบริการขึ้นอยู่กับตำรวจท่องเที่ยว ซึ่งตรวจตราและให้บริการอยู่ตลอด ๒๔ ชั่วโมง จึงมีปัญหาตำรวจไม่เพียงพอต่อการให้บริการได้อย่างทั่วถึงบ้าง และปัญหาด้านการสื่อสารและการติดต่อระหว่างนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนั้นในการพัฒนาจึงควรมีการตั้งที่ทำการตำรวจท่องเที่ยวในพื้นที่วางแผนขึ้น โดยเฉพาะที่หัวหิน อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนี้คดีที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวมีน้อยมาก การให้บริการจึงเน้นที่การป้องกันสร้างภาพพจน์ที่ปลอดภัย และการอำนวยความสะดวกเป็นสำคัญ

ส่วนทางด้าน การป้องกันสาธารณภัย โดยเฉพาะอัคคีภัยในชุมชนหลักของพื้นที่วางแผน ได้แก่ เทศบาลเมืองเพชรบุรีและเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ เทศบาลตำบลหัวหินและเทศบาลตำบลชะอำ มีเจ้าหน้าที่และเครื่องมืออุปกรณ์อย่างพร้อมเพียง แต่สำหรับการป้องกันภัยชายหาดหัวหินนั้น ได้กระทำโดยเทศบาลโคออร์ดิเนต เจ้าหน้าที่ของเทศบาลและประชาชน เพื่อเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยทางทะเล ส่วนที่ชะอำนั้นได้ตั้งหน่วยกู้ภัยทางทะเลขึ้นโดยเทศบาลร่วมมือกับตำรวจฝึกรวมประชาชนเพื่อ เป็นอาสาสมัครป้องกันภัยทางทะเล นอกจากนั้นในช่วงฤดูการท่องเที่ยวมีนักท่องเที่ยวมาก จะมีเจ้าหน้าที่จากค่ายพระรามหกมาให้ความช่วยเหลือและดูแลความปลอดภัย อย่างไรก็ตามการให้บริการเหล่านี้ยังมีลักษณะชั่วคราว เฉพาะช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว เท่านั้น

(๓.๒) การบริการสาธารณสุข ในพื้นที่วางแผนมีโรงพยาบาล ๑๒ แห่ง สถานีอนามัย ๑๔๕ แห่ง โดยมีบุคลากรค่อนข้างพร้อม แต่การให้บริการประชาชนนั้นยังกล่าวได้ว่าไม่เพียงพอ เพราะสถานบริการขนาดใหญ่ยังอยู่ในเขตชุมชน อย่างไรก็ตาม สำหรับการให้บริการนักท่องเที่ยวนั้น นับได้ว่าเพียงพอ เพราะสถานบริการตั้งอยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะหัวหินและชะอำ ยังมีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่คอยให้บริการเป็นครั้งคราวในช่วงฤดูท่องเที่ยวตามชายหาดอีกด้วย

(๓.๓) บริการด้านการศึกษา การบริการการศึกษาในระบบในจังหวัด เพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีโรงเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน ๖๖๑ โรงเรียน มัธยมศึกษา ๕๓ โรงเรียน อาชีวศึกษา ๖ แห่ง และอุดมศึกษา ๑ แห่ง ส่วนการศึกษานอกระบบนั้นได้มีการศึกษา ผู้ใหญ่สายสามัญ สายอาชีพ แบบเบ็ดเสร็จและการฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ ซึ่งมีศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ

แม้ว่าขณะนี้การศึกษาในระบบโรงเรียนของทั้งสองจังหวัดมีอย่างเพียงพอ แต่ระบบการศึกษายังสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมาก มีเฉพาะที่วิทยาลัยครูเพชรบุรีเท่านั้นที่มีการเรียนการสอน สาขาธุรกิจการท่องเที่ยว ในระดับอนุปริญญา ฉะนั้นจึงควรเปิดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการศึกษาด้านวิชามัคคุเทศน์ ธุรกิจการจัดการโรงแรมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา นอกจากนั้นควรจะมีการอบรมแก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยความร่วมมือกันระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและศูนย์ศึกษานอกโรงเรียน

(๓.๔) บริการด้านศาสนา ในพื้นที่วางแผนมีศาสนสถานทั้งศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลาม อยู่ ๔๔๕, ๗ และ ๒๑ แห่ง ตามลำดับ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถจะประกอบศาสนกิจได้ในระหว่างการท่องเที่ยว โดยศาสนสถานทางพุทธศาสนานั้น หลายแห่งเป็นสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวทั้งในด้านศาสนา ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม และศิลปวัฒนธรรม ด้วย เช่น วัดใหญ่สุวรรณาราม วัดเขาตะเครา วัดเขابันไดอิฐ สำนักวิปัสสนาเขาตะเกียบ เป็นต้น ในการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นหากสามารถให้ศาสนสถาน เป็นแหล่งเผยแพร่ศาสนาต่อ นักท่องเที่ยว จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงทีเดียว

๓.๔ ตลาดการท่องเที่ยว

ตลาดการท่องเที่ยว (Tourism Market) เป็นเรื่องของอุปสงค์ของการท่องเที่ยว (Tourism Demand) ที่เข้ามาสู่ระบบการท่องเที่ยว การศึกษาจึงพิจารณาที่จำนวนนักท่องเที่ยว กับลักษณะและรูปแบบของการท่องเที่ยว ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวแปรอีกด้านหนึ่งสำหรับการท่องเที่ยว ในปัจจุบันและอนาคต การศึกษาตลาดการท่องเที่ยวของพื้นที่วางแผนนั้นมีข้อยุ่งยากอยู่บ้างในด้านการนับซ้ำ เนื่องจากพื้นที่วางแผนประกอบด้วย ๒ จังหวัด อีกทั้งแหล่งท่องเที่ยวหลักคือ หัวหิน และชะอำ ตั้งอยู่คนละจังหวัดด้วย ประกอบกับนักท่องเที่ยวแต่ละคนมักจะนิยมเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวหลาย ๆ แห่ง ดังนั้นการศึกษานี้จึงใช้การสำรวจสอบถามเป็นฐานข้อมูลในการแก้ปัญหา

๓.๔.๑ ตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี/ประจวบคีรีขันธ์

(๑) จำนวนนักท่องเที่ยว จากการศึกษาทางด้านตลาดการท่องเที่ยวประมาณว่า จะมีนักท่องเที่ยวเข้าสู่จังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งสิ้น ๑,๐๖๑,๘๑๓ คน โดยเป็นนักท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรี ๗๔๒,๕๕๕ คน (ร้อยละ ๗๐.๐) และของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๖๐๕,๑๔๑ คน (ร้อยละ ๕๗.๐) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งมีความรวมทั้งสิ้นถึง ๑,๐๒๐,๕๓๑ คน (ร้อยละ ๙๖.๑) ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีจำนวนเพียง ๔๑,๒๘๒ คน (ร้อยละ ๓.๙ ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) เท่านั้น (ดังรายละเอียดตามตารางที่ ๓.๑๗

ตารางที่ ๓.๑๗ จำนวนนักท่องเที่ยวของเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ ปี ๒๕๒๔

แหล่งท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวชาวไทย (คน)	นักท่องเที่ยวต่างประเทศ (คน)	รวมนักท่องเที่ยวไทยต่างประเทศ (คน)
จ. เพชรบุรี (ร้อยละ)	๗๑๓,๓๕๐ (๙๖.๑)	๒๔,๒๐๕ (๓.๙)	๗๔๒,๕๕๕ (๑๐๐.๐)
จ. ประจวบคีรีขันธ์ (ร้อยละ)	๕๗๘,๓๒๔ (๙๕.๖)	๒๖,๘๑๗ (๔.๔)	๖๐๕,๑๔๑ (๑๐๐.๐)
เพชรบุรี-ประจวบฯ (ร้อยละ)	๑,๐๒๐,๕๓๑ (๙๖.๑)	๔๑,๒๘๒ (๓.๙)	๑,๐๖๑,๘๑๓ (๑๐๐.๐)

หมายเหตุ : มีนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวทั้ง ๒ จังหวัด จำนวน ๒๘๓,๒๗๔ คน หรือร้อยละ ๒๖.๗ ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เข้ามาสู่พื้นที่ ๒ จังหวัดพร้อมกัน

จะเห็นได้ว่ามีนักท่องเที่ยวเดินทางสู่จังหวัดเพชรบุรีมากกว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระยะที่ผ่านมามีการขยายตัวของการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี (โดยเฉพาะอย่างยิ่งชะอำ และการประชาสัมพันธ์พระนครคีรี) สูงมาก อีกทั้งเพชรบุรียังตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพฯ และจังหวัดภาคอื่น ๆ ตอนเหนือมากกว่า นอกจากนี้มีนักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ ๒๖.๗ ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่ท่องเที่ยวเข้าสู่พื้นที่ ๒ จังหวัดพร้อมกัน

เมื่อพิจารณาส่วนแบ่งของตลาดการท่องเที่ยวประมาณได้ว่า นักท่องเที่ยวที่เข้าสู่พื้นที่ ๒ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๔.๘ ของนักท่องเที่ยวภายในประเทศทั้งหมด ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศคิดเป็นร้อยละ ๑.๔๘ ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาในประเทศทั้งหมด ดังรายละเอียดตารางที่ ๓.๑๘ และจากตารางที่ ๓.๑๙ เป็นการเปรียบเทียบส่วนแบ่งการตลาดของจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ภายในประเทศ ปรากฏว่า ส่วนแบ่งการตลาดของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีสัดส่วนที่สูงกว่า เกาะสมุย และภูเก็ตเพียงกับของภูเก็ต แต่ยังคงต่ำกว่าแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของประเทศ เช่น พัทยา-หาดใหญ่ และเชียงใหม่ เป็นต้น ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ แล้ว ปรากฏว่ามีส่วนแบ่งการตลาดต่ำกว่าทุกแหล่ง ทั้งนี้ เพราะปัจจุบันจังหวัดเพชรบุรีและประจวบฯ มีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศอยู่จำกัดคือ มีเฉพาะชะอำและหัวหิน เท่านั้น

นักท่องเที่ยวที่เข้าสู่พื้นที่ทั้ง ๒ จังหวัด มีทั้งนักท่องเที่ยวประเภทพักรแรม และประเภทมาแวะเที่ยวแบบมาเข้า-เย็นกลับ โดยเป็นนักท่องเที่ยวประเภทพักรแรม คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๒ และนักท่องเที่ยวประเภทมาเข้า-เย็นกลับ ร้อยละ ๒๖.๘ ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวไทยจะมีสัดส่วนของนักท่องเที่ยวประเภทมาเข้า-เย็นกลับ สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (ตารางที่ ๓.๒๐)

เมื่อพิจารณาการขยายตัวของนักท่องเที่ยวพื้นที่วางแผน เนื่องจากไม่มีข้อมูลในอดีต นอกจากข้อมูลผู้พักรแรมในสถานบริการที่พักในปี ๒๕๒๗ ประมาณจากข้อมูลของ ดร. สมชาย รัตนโกมุท^(๑) คาดว่ามี ๑๘๘,๑๗๘ คน ซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับจำนวนผู้พักรแรมในสถานบริการที่พักในพื้นที่ไม่รวมชะอำ, แก่งกระจาน, สามร้อยยอด, บางสะพาน ประมาณโดย วท. (หัวข้อ ๓.๓.๒) ในปี ๒๕๒๘ มี ๓๕๑,๓๒๗ คน พบว่ามีอัตราเพิ่มร้อยละ ๓๘.๒ ต่อปี ซึ่งนับเป็นอัตราเพิ่มที่สูงมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อมูลของ ดร.สมชาย เป็นข้อมูลอย่างกว้าง ๆ และเมื่อ

(๑) สมชาย รัตนโกมุท, ดร.; การศึกษาข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (๒๕๓๐-๒๕๓๕), การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘; หน้า ๘๘, ๘๒ (ไม่รวมชะอำ)

ตารางที่ ๓.๑๘ ส่วนแบ่งของตลาดการท่องเที่ยวเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์
ปี ๒๕๒๔

แหล่งท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยวต่างประเทศ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทั้งประเทศ	๒๑,๒๐๔,๑๘๖ ^(๑)	๑๐๐.๐๐	๒,๖๑๑,๑๗๖ ^(๒)	๑๐๐.๐๐
- จังหวัดเพชรบุรี	๗๑๓,๓๕๐	๓.๓๖	๒๔,๒๐๕	๑.๑๒
- จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	๕๗๘,๓๒๔	๒.๗๓	๒๖,๘๑๗	๑.๐๓
- เพชรบุรี+ประจวบคีรีขันธ์	๑,๐๒๐,๕๓๑	๔.๘	๕๑,๐๒๒	๑.๕๘

ที่มา : (๑) . ประมาณจากข้อมูลนักท่องเที่ยว ปี ๒๕๒๓ ซึ่งสำรวจโดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ปี ๒๕๒๔ ในรายงานโครงการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยใช้อัตราเพิ่มที่ปรับจากสภาพความเป็นจริงที่ผ่านมาแล้ว (อัตราเพิ่มของ GDP Per capita และอัตราเพิ่มของประชากรของประเทศ)

(๒) รายงานการศึกษาข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะแผน ๖ โดย ดร. สมชาย รัตนโกมุท คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี ๒๕๒๔

ตารางที่ ๓.๑๙ การเปรียบเทียบส่วนแบ่งการตลาดของจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กับแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในประเทศ

แหล่งท่องเที่ยว	ส่วนแบ่งการตลาดของนักท่องเที่ยวชาวไทย (ร้อยละ)	ส่วนแบ่งการตลาดของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ (ร้อยละ)
จ. เพชรบุรี	๓.๓๕	๑.๑๒
จ. ประจวบคีรีขันธ์	๒.๗๓	๑.๐๓
จ. กาญจนบุรี	๔.๐๒	๑.๕๐
เกาะสมุย	๐.๙๕	๑.๕๐
ภูเก็ต	๒.๗๔	๑.๘๓
พัทยา	๖.๒๒	๘.๖๗
สงขลา-หาดใหญ่	๕.๕๐	๑๐.๕๕
เชียงใหม่	๑๓.๙๑	๔.๙๓

ตารางที่ ๓.๒๐ จำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัด เพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
จำแนกตามประเภทของนักท่องเที่ยวปี ๒๕๒๕

ประเภทนักท่องเที่ยว	จังหวัด เพชรบุรี		จังหวัดประจวบฯ		เพชรบุรี-ประจวบฯ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ชาวไทย</u>						
- พักแรม	๓๕๕,๓๕๑	๕๐.๔	๓๗๖,๓๒๐	๖๕.๑	๗๓๕,๖๖๑	๗๒.๑
- มา เข้า-เย็นกลับ	๓๕๕,๐๐๕	๔๙.๖	๒๐๒,๐๐๕	๓๕.๙	๒๘๕,๘๗๐	๒๗.๕
รวม	๗๑๐,๓๕๖	๑๐๐.๐	๕๗๘,๓๒๕	๑๐๐.๐	๑,๐๒๑,๕๓๑	๑๐๐.๐
<u>ชาวต่างประเทศ</u>						
- พักแรม	๑๖,๘๔๔	๕๗.๗	๒๔,๔๓๘	๙๑.๑	๔๑,๒๘๒	๑๐๐.๐
- มา เข้า-เย็นกลับ	๑๒,๓๖๑	๔๒.๓	๒,๓๗๕	๘.๙	-	-
รวม	๒๙,๒๐๕	๑๐๐.๐	๒๖,๘๑๓	๑๐๐.๐	๔๑,๒๘๒	๑๐๐.๐
<u>รวมชาวไทย-ต่างประเทศ</u>						
- พักแรม	๓๗๖,๑๘๕	๕๐.๙	๔๐๐,๗๕๘	๖๖.๒	๗๗๖,๙๔๓	๗๓.๒
- มา เข้า-เย็นกลับ	๓๖๖,๓๗๐	๔๙.๓	๒๐๔,๓๘๓	๓๓.๘	๒๘๕,๘๗๐	๒๖.๘
รวม	๗๔๒,๕๕๕	๑๐๐.๐	๖๐๕,๑๔๑	๑๐๐.๐	๑,๐๖๒,๘๑๓	๑๐๐.๐

หมายเหตุ : ผู้พักแรมหมายถึงผู้พักแรมในสถานบริการที่พักรและที่อื่น ๆ ด้วย

ที่มา : สํารวจและประมาณการโดย วท.

พิจารณาการขยายตัวของนิคมท่องเที่ยวเฉพาะหัวหินและชะอำ จากปี ๒๕๒๕ (วท. : การศึกษาเบื้องต้น) ประมาณว่าบริเวณชะอำมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑๑.๓๔ ต่อปี (ดูหัวข้อ ๓.๔.๒) ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า พื้นที่วางแผนมีการขยายตัวของการท่องเที่ยวสูงมากในระยะเวลาที่ผ่านมา ซึ่งการคาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคตจำเป็นต้องสนใจต่อการพิจารณาเงื่อนไขหลาย ๆ ประการประกอบด้วย

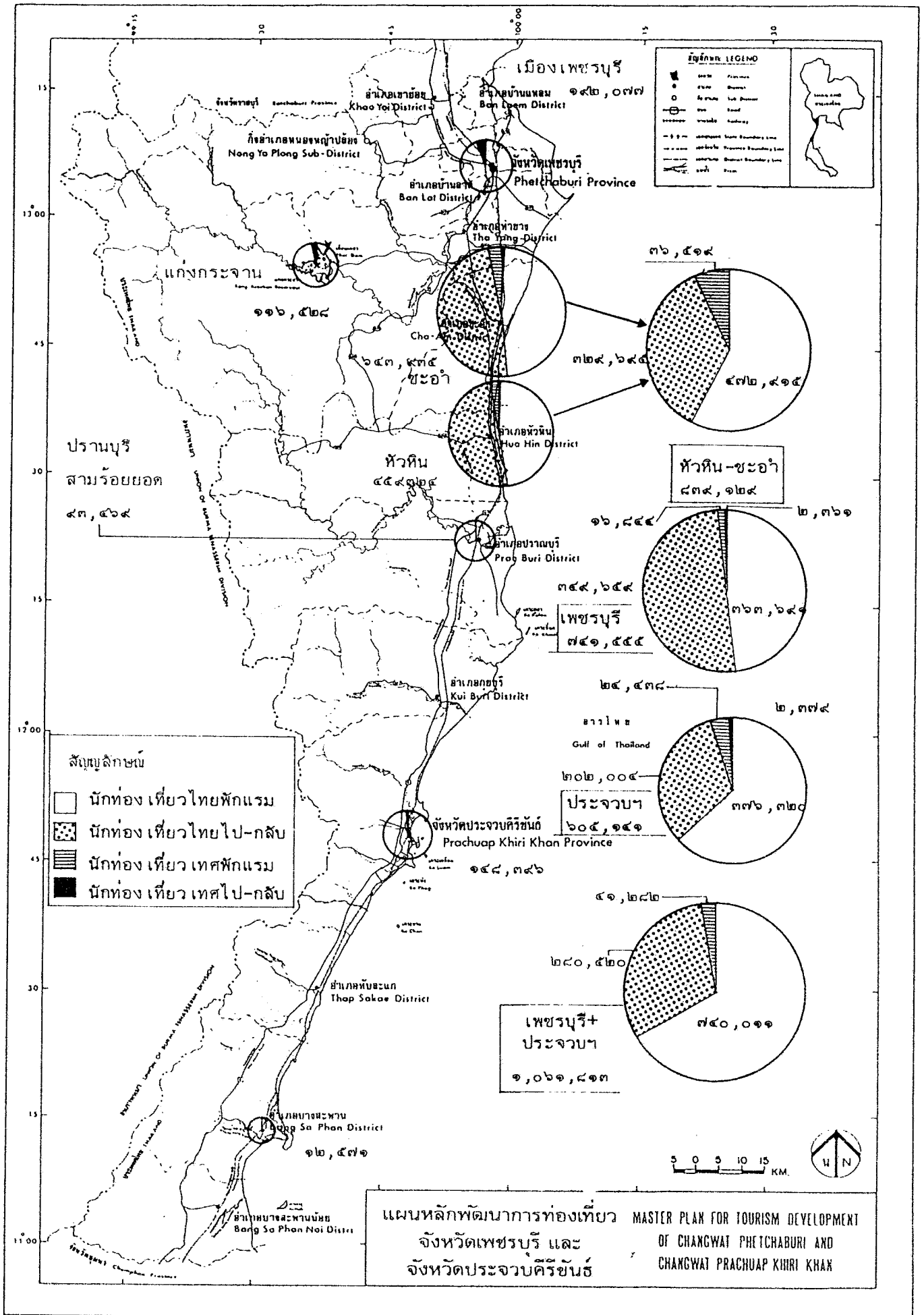
๓.๔.๒ ตลาดการท่องเที่ยวพื้นที่เฉพาะ

การศึกษาตลาดท่องเที่ยวในระดับพื้นที่วางแผนให้ภาพรวมของนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ในการวางแผนพัฒนานั้นต้องวางแผนในระดับพื้นที่ที่จะมีแผนงานและโครงการไปดำเนินงาน ดังนั้นการศึกษาดูตลาดการท่องเที่ยว จึงได้พิจารณาในระดับกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวและระดับแหล่งท่องเที่ยวเฉพาะแห่งที่สำคัญ จากการศึกษาพบว่า

(๑) การกระจายตัวของนักท่องเที่ยวในพื้นที่วางแผน จากการศึกษาได้แบ่งแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น ๖ กลุ่ม ตามการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวแล้วพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวของพื้นที่ หัวหิน-ชะอำ ถึงร้อยละ ๗๔.๐๓ (เฉพาะหัวหินร้อยละ ๕๓.๒๖ และชะอำร้อยละ ๖๐.๖๔) รองลงไปคือ เมืองเพชรบุรีและเมืองประจวบคีรีขันธ์ ร้อยละ ๑๘.๐๔ และ ๑๓.๘๘ ตามลำดับ โดยนักท่องเที่ยวแต่ละพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทมาเช้า-เย็นกลับ ยกเว้น ปรากฏบุรี-สามร้อยยอด และเมืองประจวบคีรีขันธ์ ที่มีนักท่องเที่ยวพักแรมมากกว่า (รูปที่ ๓.๑๑) โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑.๑) พื้นที่ หัวหิน-ชะอำ การศึกษาได้พิจารณา หัวหิน-ชะอำ เป็นกลุ่มเดียวเสมือนเป็นแหล่งเดียวกัน ทั้งนี้เพราะสภาพที่ตั้งลักษณะของการท่องเที่ยว และแนวทางการพัฒนาที่ควรจะเป็น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากพื้นที่ทั้งสองอยู่ในการปกครองคนละจังหวัด และการปกครองท้องถิ่นแยกจากกัน จึงนำเสนอรายละเอียดของแต่ละพื้นที่ประกอบไปด้วย

ในปี ๒๕๒๕ นักท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ มีทั้งสิ้น ๘๓๕,๑๒๕ คน เป็นนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวทั้งพื้นที่หัวหิน-ชะอำ ๒๖๔,๑๓๑ คน (ร้อยละ ๔๑.๐๒) ท่องเที่ยวเฉพาะหัวหิน ๑๙๕,๑๙๓ คน (ร้อยละ ๕๒.๕๐) และท่องเที่ยวเฉพาะชะอำ ๓๗๕,๘๐๕ คน (ร้อยละ ๕๘.๘๘) ดังนั้น เมื่อพิจารณาเฉพาะหัวหินจะมีนักท่องเที่ยว ๔๕๙,๓๒๔ คน และเฉพาะชะอำ ๖๕๓,๘๓๔ คน

รูปที่ ๓.๑๑ การกระจายจำนวนนักท่องเที่ยว พื้นที่วางแผน ปี ๒๕๒๕

รูปที่ ๓.๑๒ แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ จำแนกประเภท พักแรมมาเข้า-เย็นกลับ และจุดหมายการท่องเที่ยวใน ๒ พื้นที่ จะเห็นได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยว พักแรมในพื้นที่ทั้ง ๒ ใกล้เคียงกัน (ชะอำมากกว่าเล็กน้อย) ในขณะที่ชะอำมีนักท่องเที่ยวมาเข้า-เย็นกลับ มากกว่าหัวหินมาก นักท่องเที่ยวทั้ง ๒ ประเภทนี้ มีส่วนหนึ่งเดินทางไปยังอีกพื้นที่หนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งท่องเที่ยวเฉพาะในพื้นที่นั้น ๆ (อาจเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ นอกเขต ๒ พื้นที่ หรือไม่ได้)

เมื่อพิจารณาแยกระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ หัวหินมีนักท่องเที่ยวชาวไทยร้อยละ ๕๕.๑๔ และชาวต่างประเทศร้อยละ ๔๔.๘๖ ส่วนชะอำ มีนักท่องเที่ยวชาวไทยร้อยละ ๕๗.๑๓ และชาวต่างประเทศร้อยละ ๔๒.๘๗ โดยนักท่องเที่ยวชาว ต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นผู้พักแรม แต่นักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นประเภทมาเข้า-เย็นกลับ มากกว่า พักแรมประมาณร้อยละ ๑๐ (ตารางที่ ๓.๒๑)

นักท่องเที่ยวของหัวหิน-ชะอำ ปัจจุบันมีแหล่งเป้าหมายท่องเที่ยว ภายในเพียงไม่กี่แห่ง กล่าวคือ บริเวณชายหาดชะอำ (รวมจิตต์) โรงแรมเดอะริเจนท์ชะอำ ชายหาดหัวหิน และเขาตะเกียบ เท่านั้น นักท่องเที่ยวเกือบทั้งหมดของชะอำคือผู้มาเที่ยวชายหาด ชะอำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวมาเข้า เย็นกลับ ส่วนบริเวณโรงแรมเดอะริเจนท์ชะอำนั้น เป็นผู้มาพักแรมเท่านั้น ส่วนเขาตะเกียบนั้นมีประมาณร้อยละ ๔๑.๖ ของนักท่องเที่ยวของหัวหิน (ดูตารางที่ ๓.๒๑) ซึ่งจากการสำรวจประมาณได้ว่า ในช่วงวันหยุดมีนักท่องเที่ยวมากกว่าวัน ธรรมดา ๖.๒ เท่า ที่ชะอำและ ๓.๕๔ เท่า ที่หัวหิน คือ ที่ชะอำมีนักท่องเที่ยว ๗๑๐ คน ในวัน ธรรมดา และ ๔,๔๑๑ คน ในวันหยุด ส่วนหัวหินมีนักท่องเที่ยว ๗๒๔ คน ในวันธรรมดาและ ๒,๔๔๔ คน ในวันหยุด ส่วนบริเวณเขาตะเกียบมีนักท่องเที่ยวประมาณ ๘๕๕ คน ในวันหยุด อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวจะมีมากในช่วงวันหยุดนักชดฤกษ์ ได้แก่ วันขึ้นปีใหม่ วันตรุษจีน วัน สงกรานต์ และช่วงปิดภาคฤดูร้อน มีนักท่องเที่ยวต่อวันสูงอย่างสม่ำเสมอ

การขยายตัวของนักท่องเที่ยวของหัวหิน-ชะอำ มีสูงมากคือ จาก ปี ๒๕๒๕-๒๕๒๙ ประมาณร้อยละ ๑๑.๓๔ ต่อปี โดยชะอำเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๗๕ ต่อปี และหัวหิน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙.๖๓ ต่อปี อัตราเพิ่มของหัวหินระหว่างชาวไทยกับชาวต่างประเทศใกล้เคียงกัน แต่ ชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นที่หาดชะอำสูงกว่าชาวไทยมากถึงร้อยละ ๑๙.๕๒ ต่อปี (ดูตารางที่ ๓.๒๒) การขยายตัวในอัตราสูง เช่นนี้มีสาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นของโรงแรมและชังกาโลว์มาตรฐาน หลายแห่ง ความเปิดหน้าของนักท่องเที่ยวต่อเมืองพัทยา และการขยายตัวของการท่องเที่ยว ระดับประเทศ

ตารางที่ ๓.๒๑ จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้จ่ายในส่วนย่อยของพื้นที่ หัวหิน-ชะอำ ปี ๒๕๒๔

พื้นที่	ไทย			ต่างประเทศ			รวม		
	พักแรม	มาเข้า เยือนกลับ *	รวม	พักแรม	มาเข้า เยือนกลับ *	รวม	พักแรม	มาเข้า เยือนกลับ *	รวม
	ชะอำ	๒๗๑,๔๔๔	๓๔๔,๐๐๔	๖๒๕,๔๔๘	๑๕,๒๖๓	๓,๒๑๕	๑๘,๔๗๘	๒๘๖,๗๑๒	๓๕๗,๒๒๔
หาดชะอำร่วมจัดตั้ง (๑)	๒๑๔,๘๒๑	๓๖๕,๓๑๕	๕๘๐,๒๓๖	๓,๖๓๐	๓,๒๑๕	๖,๘๔๕	๒๑๘,๕๕๑	๓๖๘,๕๓๐	๕๘๗,๐๘๑
ริเจนท์ ชะอำ (๒)	๕๖,๕๒๘	-	๕๖,๕๒๘	๑๑,๖๓๓	-	๑๑,๖๓๓	๖๘,๑๖๑	-	๖๘,๑๖๑
หัวหิน (๓)	๒๐๑,๕๖๖	๒๓๔,๔๕๓	๔๓๖,๐๑๙	๒๑,๒๕๖	๑,๐๔๔	๒๒,๓๐๒	๒๒๒,๗๒๒	๒๓๖,๖๐๒	๔๕๙,๓๒๔
หาดหัวหิน	๕๗,๕๖๘	๑๑๒,๔๕๓	๑๖๙,๙๑๑	๑๓,๘๑๘	-	๑๓,๘๑๘	๗๑,๒๘๖	๑๑๒,๔๕๓	๑๘๓,๗๓๙
เขาตะเกียบ (๔)	๓๗,๓๒๗	๑๕๒,๗๗๖	๑๙๐,๑๐๓	๘๗	๑๐,๓๑๘	๑๐,๓๑๘	๓๘,๒๑๔	๑๕๓,๐๔๔	๑๙๑,๓๕๘
หาดสวนสน	๔,๔๐๖	๑๕๓,๗๗๘	๑๕๘,๑๘๔	๑๕๘	-	๑๕๘	๕,๕๖๔	๑๕๓,๗๗๘	๑๕๘,๓๔๒

หมายเหตุ : * นักท่องเที่ยวเข้ามาเข้าเป็นกลีบมีการนับซ้ำ
 (๑) หาดชะอำ (รวมจัดตั้ง) รวมนักท่องเที่ยวที่ไปหาดคลองเขื่อนด้วย
 (๒) ริเจนท์ ชะอำ หมายถึง ผู้พักแรมโรงแรมเดอะริเจนท์ ชะอำ กับโรงแรมสวนนกหาด
 (๓) ผู้พักแรมบางส่วนพักโรงแรมในเขตหาดประมาณ ๓๖,๔๑๑
 (๔) หาดตะเกียบ นับแต่หมู่บ้านตะเกียบ ถึงเขตสถานีพักที่สวนสนประสิทธิ์

ที่มา : จากการสำรวจของ วท.

ตารางที่ ๓.๒๒ การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวที่ชะงักและหัวทิ่มในช่วงปี ๒๕๒๕-๒๕๒๙

แหล่งท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวไทย		อัตราการเพิ่มเฉลี่ยต่อปี(ร้อยละ)	นักท่องเที่ยวต่างประเทศ		อัตราการเพิ่มเฉลี่ยต่อปี(ร้อยละ)	นักท่องเที่ยวไทย-เทศ		อัตราการเพิ่มเฉลี่ยต่อปี(ร้อยละ)
	ปี ๒๕๒๕	ปี ๒๕๒๙		ปี ๒๕๒๕	ปี ๒๕๒๙		ปี ๒๕๒๕	ปี ๒๕๒๙	
ชะงัก	๔๑๖,๐๐๐	๖๒๔,๔๕๘	๑๒.๕๔	๑๐,๔๐๐	๑๘,๕๗๘	๑๙.๕๒	๔๒๖,๕๐๐	๖๔๓,๘๓๖	๑๒.๗๕
หัวทิ่ม	๓๑๕,๔๕๐	๔๓๗,๐๑๙	๙.๖๓	๑๖,๑๑๐	๒๒,๓๐๕	๙.๖๑	๓๓๑,๙๐๐	๔๕๔,๗๒๔	๙.๖๓
รวม หัวทิ่ม-ชะงัก	๗๓๑,๔๕๐	๑,๐๖๒,๔๗๗	๑๑.๓๑	๒๖,๕๑๐	๔๐,๘๘๓	๑๓.๕๖	๗๕๗,๙๖๐	๑,๑๐๓,๕๖๐	๑๑.๓๔

หมายเหตุ : (๑) ไม่คิดการนับซ้ำ เป็นการหาอัตราเพิ่มโดยประมาณ

ที่มา : ปี ๒๕๒๕ จาก การศึกษาเบื้องต้นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว หัวทิ่ม-ชะงัก วท., ธันวาคม ๒๕๒๖
ปี ๒๕๒๙ จากการศึกษาของ วท.

(๑.๒) พื้นที่เมือง เพชรบุรี เมืองเพชรบุรีหมายรวมถึงแหล่งท่องเที่ยว เขาย้อย และบึงเคียนไคยนั้น มีจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างน้อย ๑๔๒,๐๗๗ คน ในปี ๒๕๒๔ เป็นชาวไทย ๑๗๗,๓๖๐ คน และชาวต่างประเทศ ๑๔,๗๑๗ คน นักท่องเที่ยวเมืองเพชรบุรี มีประมาณจากนักท่องเที่ยวที่มา เขารัง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นประเภทมา เข้า-เย็นกลับ ทั้งนี้ อาจเป็น เพราะเมืองเพชรบุรีตั้งอยู่ไม่ไกลจากหัวหิน-ชะอำ และการบริการที่พักยังมีคุณภาพต่ำ อีกทั้งยังเป็นเส้นทางผ่านไปยังภาคใต้อีกด้วย อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวพักแรมที่ประมาณได้ ๗๖,๘๘๒ คน นั้น ส่วนใหญ่เป็นชาวไทยและมีอาชีพเป็นตัวแทนขายสินค้า

จากสถิติของพระนครคีรี (พิพิธภัณฑ) ในปี ๒๕๒๔ มีนักท่องเที่ยว ๑๔๘,๗๔๑ คน (ชาวไทย ๑๓๔,๐๒๔ คน ชาวต่างประเทศ ๑๔,๗๑๗ คน) เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๒๔ เฉลี่ยร้อยละ ๑๑.๑๒ ต่อปี และคิดเป็นร้อยละ ๗๗.๔ ของนักท่องเที่ยวของเมืองเพชรบุรีทั้งหมด (ตารางที่ ๓.๒๓ สำหรับร้านขายขนมเขารังประมาณว่ามีผู้มาแวะซื้อของถึงปีละ ๑,๐๔๗,๔๗๒ คน (ทั้งนักท่องเที่ยวและผู้เดินทางผ่าน) สำหรับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ นั้น ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยววันน้อยมาก สำหรับเขาลวงนั้นมีนักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ ๓๐ ของทั้งหมด

จากการสำรวจประมาณได้ว่า ในวันหยุดมีนักท่องเที่ยวเฉลี่ย ๑,๒๘๒ คนต่อวัน มากกว่าวันธรรมดา ๔.๗ เท่า (๒๒๔ คน/วัน) และที่พระนครคีรี เฉลี่ยประมาณ ๔๘๑ และ ๑๗๔ คน ในวันหยุดและวันธรรมดา ตามลำดับ

(๑.๓) พื้นที่แก่งกระจาน (ภายในและนอกเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน) ในปี ๒๕๒๔ ประมาณว่ามีนักท่องเที่ยว ๑๑๖,๔๒๘ คน เป็นชาวไทย ๑๑๔,๘๔๓ คน และชาวต่างประเทศ ๖๘๕ คน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นประเภทมา เข้า-เย็นกลับ สำหรับผู้พักแรมเป็นผู้พักแรม ในอุทยานแห่งชาติจำนวน ๑๒,๔๔๑ คน พักแรมในสถานบริการที่พักของเอกชน ๔,๓๕๐ คน (ตารางที่ ๓.๒๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายวันเฉลี่ยจะมีนักท่องเที่ยวมาแก่งกระจาน ๘๐๘ คน ในวันหยุด และ ๑๒๔ คน ในวันธรรมดา ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นนักท่องเที่ยวจำนวนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับสภาพการรับจำนวนนักท่องเที่ยวของพื้นที่

การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว จากข้อมูลของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๒๖ ร้อยละ ๗๔.๘๕ อัตราเพิ่มขนาดนี้แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวมีความสนใจและ ต้องการไปเที่ยว และพักแรมที่แก่งกระจานมากขึ้น เนื่องจากเป็นบรรยากาศที่แตกต่างไปจากชายหาด ทั้งหัวหินและชะอำ

ตารางที่ ๓.๒๓ จำนวนนักท่องเที่ยวและการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว
เมืองเพชรบุรีและแก่งกระจาน ปี ๒๕๖๔

จำนวนนักท่องเที่ยว	ชาวไทย			ชาวต่างประเทศ			รวม		
	พักแรม	มาเข้า ใบกสิบัตร	รวม	พักแรม	มาเข้า ใบกสิบัตร	รวม	พักแรม	มาเข้า ใบกสิบัตร	รวม
เมืองเพชรบุรีทั้งหมด ^(๑) (เขาวัง)	๙๔,๔๔๔	๑๐๑,๔๑๔	๑๙๙,๙๖๐	๑,๓๓๙	๑๓,๓๘๐	๑๔,๗๑๙	๙๖,๘๘๓	๑๑๔,๗๙๔	๑๙๖,๐๗๗
ทิวสนคีรี (คีรีอภิรักษ์)	-	๑๓๔,๐๖๔	๑๓๔,๐๖๔	-	๑๔,๗๑๙	๑๔,๗๑๙	-	๑๔๔,๗๘๓	๑๔๔,๗๘๓
เดย์ทริปวันธรรมดา	-	-	๑๔๔	-	-	๑๔๔	-	-	๒๘๘
เดย์ทริปวันหยุด	-	-	๑,๒๓๓	-	-	๑,๒๓๓	-	-	๑,๒๓๓
แก่งกระจาน ^(๒)	๑๖,๖๔๙	๔๔,๒๘๖	๖๐,๙๓๕	๒๔๔	๔๔๑	๖๘๕	๑๖,๘๙๓	๔๔,๗๒๗	๖๑,๖๒๐
อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	๑๖,๓๔๙	๒๑,๘๐๔	๓๘,๑๕๓	๒๔๔	๔๔๑	๖๘๕	๑๖,๘๙๓	๒๒,๒๔๕	๓๘,๔๓๖
เดย์ทริปวันธรรมดา	-	-	๑๒๓	-	-	๑๒๓	-	-	๒๔๖
เดย์ทริปวันหยุด	-	-	๔๐๔	-	-	๔๐๔	-	-	๘๐๘

หมายเหตุ : (๑) เมืองเพชรบุรี ปริมาณการโดยมีสมมุติฐานคือ

- นักท่องเที่ยวเขาวังเป็นนักท่องเที่ยวของเมืองเพชรบุรีทั้งหมด
- นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศขึ้นชมทิวสนคีรีทุกคน
- ข้อมูลผู้พักแรมประมาณจากข้อมูลโรงแรม

(๒) แก่งกระจาน ปริมาณการโดยมีสมมุติฐานคือ

- นักท่องเที่ยวที่มาแก่งกระจานคือ ผู้มาเที่ยวเขื่อนแก่งกระจานทั้งหมด
- ร้อยละ ๓๐ ของผู้มาแก่งกระจานไปเที่ยวอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
- ส่วนร้อยละ ๗๐ นั้น ไม่เข้าไปเที่ยวอุทยานแห่งชาติทางบก แต่อาจบางส่วนเข้าไปเที่ยวเกาะแก่งในเขตอุทยานแห่งชาติ โดยไม่ผ่านการตรวจรับของเจ้าหน้าที่

ที่มา : ๑. ข้อมูลโรงแรมในเขตเมืองเพชรบุรี

๒. คีรีอภิรักษ์ทิวสนคีรี, กรมศิลปากร

๓. อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

๔. นักท่องเที่ยวพักแรมนอกอุทยานประมาณจากผู้ประกอบการ

(๑.๔) พื้นที่ปราณบุรี-สามร้อยยอด ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายหาดปราณบุรี ไปจนถึงอุทยานแห่งชาติ เขาสามร้อยยอด มีนักท่องเที่ยว ๔๔,๖๖๘ คน ในปี ๒๕๖๔ เป็นชาวไทย ๔๑,๔๓๐ คน และชาวต่างประเทศ ๒,๗๓๘ คน ส่วนใหญ่เป็นผู้พักแรมในเขตอำเภอเมืองปราณบุรี (ตัวแทนชายลีนค้ำ) ส่วนบริการอุทยานแห่งชาติ เขาสามร้อยยอดนั้น เป็นประเภท มาเช้า-เย็นกลับ (ตารางที่ ๓.๒๔) นักท่องเที่ยวเหล่านี้ส่วนมากเดินทางไปหาดแหลมศาลาหรือถ้ำพระยานคร ซึ่งในบางช่วงมีนักท่องเที่ยวเข้าไปถึงเกือบสี่ร้อยคน แต่เฉลี่ยในวันหยุดทั้งปีประมาณ ๑๖๓ คน ขนาดนักท่องเที่ยวในปัจจุบันนี้ยังไม่มากเกินกำลังของพื้นที่ (ที่ดิน, สิ่งแวดล้อม และน้ำใช้) แต่มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น และอาจเป็นอันตรายต่อสภาพแวดล้อมได้หากไม่มีการควบคุมที่ดีพอ

บริเวณปากน้ำปราณ มีนักท่องเที่ยวประเภท ไป-กลับ นิยมไปเที่ยวเพื่อรับประทานอาหารทะเล ชมและซื้อผลิตภัณฑ์จากทะเล ส่วนผู้พักแรมที่ปราณบุรีบีชรีสอร์ท ซึ่งเป็นโรงแรมชั้น ๑ แห่งเดียวในพื้นที่นี้ มีผู้เข้าพักทั้งหมด ๗,๕๕๐ คน ในช่วง ๖ เดือนของปี ๒๕๖๔

(๑.๕) พื้นที่เมืองประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์และใกล้เคียง ประมาณว่ามีนักท่องเที่ยว ๑๔๘,๓๕๖ คน เกือบทั้งหมดเป็นชาวไทย และพักแรมในเมือง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้แทนชายลีนค้ำ ร้อยละ ๖๐.๕ ไปเที่ยวเขาช่องกระจก และร้อยละ ๓๑.๕ ไปน้ำตกห้วยยาง ส่วนแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ยังมีนักท่องเที่ยวน้อยมาก เมื่อพิจารณานักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน ในวันหยุดมี ๔๕๔ คน และ ๒๒๔ คน ในวันธรรมดา (ตารางที่ ๓.๒๔) ในสภาพปัจจุบันนักท่องเที่ยวเมืองประจวบคีรีขันธ์ ยังมีน้อยอาจเป็นเพราะระยะทางที่ค่อนข้างไกล อีกทั้งจุดดึงดูดใจยังไม่เด่นเท่าที่ควร ดังนั้นการพัฒนาควรเน้นการสร้างจุดสนใจที่เป็นเอกลักษณ์ให้มากขึ้น

(๑.๖) พื้นที่บางสะพาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่ตั้งอยู่ไกลสุดของพื้นที่วางแผนเมื่อนับจากกรุงเทพฯ ขณะนี้ยังมีนักท่องเที่ยวน้อย แต่มีศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอีกกลุ่มหนึ่ง จากการประมาณในปี ๒๕๖๔ มีนักท่องเที่ยว ๑๒,๕๗๑ คน เป็นชาวต่างประเทศเพียง ๑๓๑ คน เท่านั้น ซึ่งยังนับว่าน้อยมาก รายละเอียดของจำนวนนักท่องเที่ยวแสดงในตารางที่ ๓.๒๔

(๒) รายละเอียดเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว ในปี ๒๕๖๔ ได้สำรวจโดยการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว และสอบถามตามสถานที่พักแรมต่าง ๆ ในเขตหัวหิน-ชะอำ ซึ่งเป็นแหล่งรวมของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของพื้นที่วางแผน (ร้อยละ ๗๕.๐๓) ดังนั้นผลการศึกษาอาจกล่าวได้ว่าเป็น

ตารางที่ ๓.๒๔ จำนวนนักท่องเที่ยวที่ปราณบุรี-สามร้อยยอด ปี ๒๕๒๔

นักท่องเที่ยว	ชาวไทย			ชาวต่างประเทศ			รวม		
	ทัศนรม	มาเข้า เป็นกสิบ	รวม	ทัศนรม	มาเข้า เป็นกสิบ	รวม	ทัศนรม	มาเข้า เป็นกสิบ	รวม
ปราณบุรี-สามร้อยยอด	๖๖,๖๔๔	๒๔,๒๘๖	๙๐,๙๓๐	๑,๒๐๗	๑,๔๓๑	๒,๖๓๘	๖๗,๘๕๑	๒๖,๘๑๗	๙๔,๖๖๘
อุทยานแห่งชาติ เขาสามร้อยยอด	๕,๓๐๘	๒๑,๗๔๒	๒๗,๐๕๐	๒๘๕	๑,๔๓๑	๑,๘๑๖	๕,๕๙๓	๒๓,๓๒๓	๒๘,๙๑๖
ปราณบุรี	๖๑,๓๓๖	๓,๕๔๔	๖๔,๘๘๐	๘๒๒	-	๘๒๒	๖๒,๒๕๘	๓,๕๔๔	๖๕,๘๐๒
เด็ยวันธรรมดาอุทยานา	-	-	๕๑	-	-	๕	-	-	๕๖
เด็ยวันหยุดอุทยานา	-	-	๑๕๗	-	-	๖	-	-	๑๖๓
เมืองประจวบคีรีขันธ์	๑๐๑,๘๗๐	๔๔,๖๘๒	๑๔๖,๕๕๒	๑,๘๔๔	-	๑,๘๔๔	๑๐๓,๗๑๔	๔๔,๖๘๒	๑๔๘,๓๙๖
วันธรรมดา (คน/วัน)	-	-	๒๒๔	-	-	๕	-	-	๒๒๙
วันหยุด (คน/วัน)	-	-	๔๔๔	-	-	๖	-	-	๔๕๐
เขาช่องกระจง	-	๔๔,๘๑๓	๔๔,๘๑๓	-	-	-	-	๔๔,๘๑๓	๔๔,๘๑๓
วันธรรมดา (คน/วัน)	-	๑๓๗	๑๓๗	-	-	-	-	๑๓๗	๑๓๗
วันหยุด (คน/วัน)	-	๔๒๖	๔๒๖	-	-	-	-	๔๒๖	๔๒๖
น้ำตกห้วยยาง	๕๒๓	๕๖,๗๕๗	๕๗,๒๘๐	-	๑๑๘	๑๑๘	๕๖,๘๖๖	๕๒๓	๕๗,๓๘๙
วันธรรมดา (คน/วัน)	-	๗๒	๗๒	-	-	-	-	๗๒	๗๒
วันหยุด (คน/วัน)	-	๒๗๓	๒๗๓	-	-	-	-	๒๗๓	๒๗๓
บางสะพาน	๖,๓๕๐	๖,๑๐๐	๑๒,๔๕๐	๑๓๑	-	๑๓๑	๖,๔๘๑	๖,๑๐๐	๑๒,๕๘๑
วันธรรมดา (คน/วัน)	-	-	๑๔	-	-	-	-	-	๑๔
วันหยุด (คน/วัน)	-	-	๑๓๖	-	-	-	-	-	๑๓๖

- ที่มา (๑) ข้อมูลอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด
 (๒) จากการสำรวจของ วท. ข้อมูลทัศนรมโต้จากสถานีศึก ประเภท มาเข้า-เป็นกสิบ ประเด็นจากการสอบถาม
 (๓) ข้อมูลวนอุทยานน้ำตกห้วยยาง

ภาพรวมของนักท่องเที่ยวของพื้นที่ และจะสามารถนำไปกำหนดนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายของแผนได้ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

(๒.๑) นักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (๑.๘ : ๑) เป็นกลุ่มวัยรุ่น (๑๖-๒๔ ปี) และวัยหนุ่มสาว (๒๖-๓๔ ปี) มากที่สุดประมาณร้อยละ ๗๕ โดยมีนักท่องเที่ยวที่มาจากกรุงเทพฯ และจังหวัดต่าง ๆ ในภาคกลางเป็นส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ ๘๓ เพราะมีระยะเดินทางไกลจากพื้นที่วางแผนมากนัก และสามารถเดินทางไปกลับภายในวันเดียวหรือค้างพักแรมหนึ่งคืนได้ ซึ่งพบว่ามีวันพักเฉลี่ย ๑.๕๗ วัน และ ๒.๐๔ วัน ที่ชะอำและหัวหินตามลำดับ นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาเพื่อพักผ่อนและท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ (ประมาณร้อยละ ๕๕ และ ๔๓ ตามลำดับ) มีบางส่วนที่เดินทางมาเพื่อวัตถุประสงค์อื่น และลักษณะการเดินทางมาเป็นกลุ่มเพื่อน รองลงมาคือ มากันเป็นครอบครัว

ด้านค่าใช้จ่าย เนื่องจากมีระยะเวลาท่องเที่ยวสั้น ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจึงสูงมากในด้านค่าพาหนะเดินทาง โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวพักแรม ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นั้น มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ตารางที่ ๓.๒๔ ซึ่งเฉลี่ยประมาณค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวได้ ๘๔๔ บาท/คน เป็นค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่หัวหินและชะอำเฉลี่ย ๕๔๑ และ ๕๓๘ บาท/คน ตามลำดับ ดังนั้นจึงทำให้เกิดเงินหมุนเวียนประมาณ ๑,๕๒๐.๗๖ ล้านบาท โดยอยู่ที่หัวหิน ๖๐๓.๓๙ ล้านบาท และชะอำ ๕๔๗.๔๕ ล้านบาท

(๒.๒) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ ส่วนใหญ่เพศชาย (ในสัดส่วน ๒/๑) โดยนักท่องเที่ยวชายชะอำมีช่วงอายุสูงกว่าหัวหินคือ เฉลี่ย ๔๑ และ ๓๖ ปี ตามลำดับ นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มายังหัวหิน-ชะอำ นั้นมีประมาณร้อยละ ๗.๒ ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด และเป็น ๑.๗๕ ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศเดินทางมาเพื่อการพักผ่อนเกือบทั้งหมด โดยมีวันพักเฉลี่ย ๘.๔๙ วันและ ๘.๔๑ วัน สำหรับผู้ที่พักแรมที่ชะอำและหัวหินตามลำดับ

ประมาณครึ่งหนึ่งเดินทางมาเป็นครอบครัว รองลงไปมาคนเดียวกับเพื่อนและกับบริการนำเที่ยว ซึ่งมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่ชะอำ ๑,๕๗๐.๘๐ บาท/คน/วัน และที่หัวหิน ๑,๔๔๒.๒๐ บาท/คน/วัน โดยที่ชะอำเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับค่าที่พักและค่าอาหาร ส่วนที่หัวหินมีค่าใช้จ่ายด้านที่พัก พาหนะเดินทาง ชื้อของที่ระลึก และอาหาร เครื่องดื่มใกล้เคียงกัน ดังนั้นจึงทำให้เกิดเงินหมุนเวียนประมาณ ๔๐ ล้านบาท (ตารางที่ ๓.๒๖, ๓.๒๗)

ตารางที่ ๓.๒๕ ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่สวีเดน - ชะอำ

ประเภทค่าใช้จ่าย	นักท่องเที่ยวขาเข้า-เย็นกลับ		นักท่องเที่ยวพักแรม	
	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	ร้อยละ	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	ร้อยละ
สวีเดน				
๑. ค่าที่พัก	-	-	๑๕๖.๕	๑๔.๘
๒. ค่าอาหาร เครื่องดื่มและขับแท็กซี่	๑๓๐.๒	๒๔.๒	๒๐๑.๕	๒๐.๓
๓. ค่าพาหนะภายในจังหวัด	๖๐.๑	๑๓.๖	๕๔.๐	๕.๔
๔. ค่าซื้อของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง	๑๐๔.๓	๒๔.๕	๑๘๑.๕	๑๘.๓
๕. ค่าพาหนะเดินทางไป-กลับ	๑๒๘.๕	๒๘.๘	๒๒๗.๐	๒๒.๔
๖. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	๑๗.๕	๓.๙	๑๗๖.๓	๑๗.๘
รวมรายจ่าย	๔๔๕.๖๐	๑๐๐.๐	๕๔๑.๖๐	๑๐๐.๐
รวมรายจ่าย (ยกเว้นค่าพาหนะ)	๓๑๗.๑๐*	-	๓๖๕.๖๐*	-
ชะอำ				
๑. ค่าที่พัก	-	-	๑๓๖.๕	๑๑.๖
๒. ค่าอาหาร เครื่องดื่มและขับแท็กซี่	๑๕๐.๒	๑๔.๖	๑๗๖.๕	๑๑.๒
๓. ค่าพาหนะภายในจังหวัด	๕๖.๒	๗.๑	๕๔.๕	๕.๑
๔. ค่าซื้อของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง	๑๒๘.๕	๑๔.๕	๑๖๖.๕	๑๔.๑
๕. ค่าพาหนะเดินทางไป-กลับ	๑๘๘.๑	๒๔.๑	๒๒๗.๕	๑๘.๓
๖. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	๕๕.๐	๖.๕	๑๗๕.๐	๑๕.๘
รวมรายจ่าย	๕๕๘.๕	๑๐๐.๐	๕๕๓.๑	๑๐๐.๐
รวมรายจ่าย (ยกเว้นค่าพาหนะ)	๓๖๐.๓*	-	๓๑๕.๒*	-

ที่มา : จากการสำรวจของ วท.

ตารางที่ ๓.๒๖ ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่พะอ่า-หัวหิน

ประเภทค่าใช้จ่าย	ชะอ่า		หัวหิน	
	ค่าใ้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	ร้อยละ	ค่าใ้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	ร้อยละ
๑. ค่าที่พัก	๕๕๘.๕๐	๓๗.๕	๓๒๕.๗๐	๒๓.๗
๒. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	๓๓๓.๓๐	๒๒.๕	๒๗๕.๕๐	๒๐.๑
๓. ค่าพาหนะภายในจังหวัด	๕๕.๐๐	๖.๕	๕๕.๖	๓.๖
๔. ค่าซื้อของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง	๑๕๕.๑๐	๑๐.๓	๒๗๗.๕๐	๒๐.๒
๕. ค่าพาหนะเดินทางไป-กลับ	๒๑๗.๕๐	๑๕.๖	๓๐๐.๓๐	๒๑.๙
๖. ค่าใ้จ่ายอื่น ๆ	๑๓๓.๓๐	๘.๕	๑๕๓.๕๐	๑๐.๕
รวม	๑,๕๘๑.๖๐	๑๐๐.๐	๑,๓๗๒.๕๐	๑๐๐.๐
รวม (ยกเว้นค่าพาหนะ)	๑,๒๗๕.๑๐	-	๑,๐๗๒.๒๐	-

ที่มา จากการศึกษาของ วท.

ตารางที่ ๓.๒๗ จำนวนเงินหมุนเวียนจากนักท่องเที่ยวที่จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวของหัวหิน-ชะอำ

ข้อมูล	จำนวนนักท่องเที่ยว		ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/ปี)		จำนวนวันพักเฉลี่ย		จำนวนเงินหมุนเวียน (ล้านบาท)		
	มาเข้า-เย็นกลับ	พักแรม	มาเข้า-เย็นกลับ	พักแรม	มาเข้า-เย็นกลับ	พักแรม	มาเข้า-เย็นกลับ	พักแรม	รวม
หัวหิน									
- ชาวไทย	๒๓๔,๔๔๓	๒๐๑,๔๖๖	๓๖๔.๖	๒๐.๐๔	๑	๒๑๔.๒๔	๓๔.๖๖๔	๓๘๘.๘๓	๓๘๘.๘๓
- ชาวต่างประเทศ	-	๒๑,๒๕๖	๑,๐๗๒.๒	๔.๔๑	-	๒๑๔.๕๖	-	๒๑๔.๕๖	๒๑๔.๕๖
รวม	๒๓๔,๔๔๓	๒๒๒,๗๒๒	-	-	-	๔๒๘.๘๐	๓๔.๖๖๔	๕๒๓.๓๙	๖๐๓.๓๙
ชะอำ									
- ชาวไทย	๓๕๔,๐๐๔	๒๗๑,๔๔๔	๓๖๐.๓	๑.๕๗	๑	๑๒๗.๕๕	๑๒๗.๕๕	๓๐๔.๘๐	๔๓๒.๓๕
- ชาวต่างประเทศ	-	๑๕,๒๖๓	๑,๒๗๔.๑	๘.๔๔	-	๑๖๕.๑๐	-	๑๖๕.๑๐	๑๖๕.๑๐
รวม	๓๕๔,๐๐๔	๒๘๖,๗๐๗	-	-	-	๑๒๗.๕๕	๑๒๗.๕๕	๔๖๙.๘๐	๕๙๗.๕๕
หัวหิน-ชะอำ									
- ชาวไทย	-	-	-	-	-	-	๒๐๒.๒๔	๖๑๙.๐๔	๘๒๑.๒๘
- ชาวต่างประเทศ	-	-	-	-	-	-	๒๐๒.๒๕	๓๗๙.๕๖	๕๘๑.๕๖
รวม	-	-	-	-	-	-	๔๐๔.๔๙	๑,๐๐๐.๖๐	๑,๒๐๐.๘๔

หมายเหตุ : ๑ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยไม่รวมค่าพาหนะเดินทางไปกลับ
 ๒ จำนวนเงินหมุนเวียนจากการท่องเที่ยว = จำนวนนักท่องเที่ยว x ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย x วันพักเฉลี่ย

แหล่งที่มาของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มาจากยุโรป (ร้อยละ ๘๕ โดยมีเยอรมันนี, อังกฤษ เป็นส่วนใหญ่) เอเชียและแปซิฟิก (ญี่ปุ่น-ฮ่องกง และ ออสเตรเลีย เริ่มมีความนิยมสูงขึ้นมาก) และอเมริกาเหนือ (สหรัฐอเมริกา และแคนาดา) ซึ่งลักษณะของนักท่องเที่ยว จากการสำรวจโดย วท. ประกอบกับการศึกษาจากแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวสงขลาหาดใหญ่^(๑) และ Horwath and Horwath (U.K.) Ltd.^(๒) นำมาประมวลเพื่อ เป็นข้อมูลสำหรับการตั้ง เป้าหมายการพัฒนาในอนาคตได้ดังนี้

(ก) นักท่องเที่ยวจากแถบ เอเชีย-แปซิฟิก

ญี่ปุ่น นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นนิยมมา เป็นกลุ่ม เนื่องจาก ปัญหาทางด้านภาษา และต้องการจะชมสถานที่ต่าง ๆ โดยให้ความสนใจมากในเฉพาะสถานที่ ที่มีชื่อเสียงมากกว่าการท่องเที่ยวด้านชายหาด แต่ปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวชายหาดกำลังได้รับความสำคัญเพิ่มขึ้น โดยทั่วไปชาวญี่ปุ่นไม่สนใจด้านกีฬา และการบันเทิง เรืองรมย์ บางคนชอบเที่ยวกลางคืน ดังนั้นจึงชอบพืชยา ชอบทัศนอาจรในแหล่งที่ไม่ใช่วัดทางพุทธศาสนา หรือภูมิประเทศ ที่มีอยู่มากมายแล้วในญี่ปุ่น ดังนั้น หัวหิน-ชะอำจึงมีความ เป็นไปได้ค่อนข้างสูง เพราะอยู่ใกล้ กรุงเทพฯ และกาญจนบุรี และสถานที่ที่ตั้งจุดหลายแห่งในแถบตะวันตก ซึ่งหัวหินมีสนามกอล์ฟที่ได้ มาตรฐาน ภาพจิตรกรรมฝาผนังในจังหวัด เพชรบุรีมีทิวทัศน์ชายฝั่ง มีถ้ำที่สวยงาม และนกกานา ชนิด ในอุทยานแห่งชาติ เขาสามร้อยยอด อ. ปรานบุรี นอกจากนั้นยังมีโรงแรมชั้นหนึ่งและอาหาร ญี่ปุ่นไว้คอยบริการทั้งที่หัวหิน-ชะอำ แต่สิ่งสำคัญที่ยังขาดคือ มีคฤหาสน์ที่พูดภาษาญี่ปุ่นได้ รวมทั้ง บ้ายแสดงและ เอกสารข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว (Information and interpretation material) บางแห่ง เป็นภาษาญี่ปุ่น

ออสเตรเลีย ชาวออสเตรเลีย นิยมพักผ่อนวันหยุดตาม ชายหาด และค่อนข้างมีลักษณะอนุรักษนิยม (Conservative) คือ นิยมพักผ่อนในบรรยากาศ แบบออสเตรเลีย และไม่ชอบไปเที่ยวปะปนในแหล่งที่มีชาวญี่ปุ่นมาก อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่า ช่วงฤดูการท่องเที่ยวของทั้งชาวญี่ปุ่นและออสเตรเลีย เป็นช่วง เวลาเดียวกัน ดังนั้น หัวหิน-ชะอำ จึง เป็นที่ตั้งจุดชาวออสเตรเลียที่นิยมความสงบ เงียบของชายหาด แต่ต้องมีมาตรฐานที่สูงขึ้น และ จำเป็นต้องมีการจัดการ เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวจากชาติทั้งสองสามารถใช้บริการร่วมกันได้

(๑) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวสงขลา/หาดใหญ่ (บริษัทไทยกรุ๊ป จำกัด ฯลฯ, สิงหาคม ๒๕๒๔)

(๒) Horwath and Horwath (U.K.) Ltd. Tourist Marketing of Thailand in Selected European and Asian Countries, 1982

(ข) นักท่องเที่ยวจากยุโรป

เยอรมัน เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สำคัญสำหรับเมืองไทย

เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเขตร้อน ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม เก้าแก่แบบไทย ชาวเยอรมันชอบชายหาดและทิวทัศน์ต่าง ๆ มีข้อคิดเห็นในรายงานหลายฉบับบ่งชี้ให้เห็นว่าคนเยอรมันไม่ชอบพืชยา เพราะปัญหาการพัฒนาที่ขาดการควบคุมที่ดีและปัญหาโสเภณีที่ไม่สามารถควบคุมได้ นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวชาวเยอรมันส่วนใหญ่ชอบแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ ดังนั้น หัวหิน-ชะอำ จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถจะทดแทนพืชยาได้ เพราะนอกจากหัวหิน-ชะอำ แล้ว ยังมี จังหวัดเพชรบุรี และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในแถบตะวันตกช่วยเสริม ซึ่งทำให้เหมาะสำหรับตลาดท่องเที่ยวชาวเยอรมันเป็นอย่างมาก

ฝรั่งเศส นักท่องเที่ยวจากฝรั่งเศสเป็นผู้นิยมศิลปะวัฒนธรรม แม้แต่การพักผ่อนตามชายหาดในวันหยุด อุปสงค์สำคัญสำหรับตลาดท่องเที่ยวชาวฝรั่งเศสคือ เอกสารข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว บ้ายแสดง (Information and interpretation material) ถ้าจำเป็นควรมีภาษาฝรั่งเศสกำกับด้วย เพราะชาวฝรั่งเศสมีความเป็นชาตินิยมสูง

สหราชอาณาจักร ในการพักผ่อนควรจะมีการจับจ่ายซื้อของ การพักผ่อนตามชายหาด รวมถึงศิลปะวัฒนธรรมไว้ด้วย จากการศึกษาของ Horwath and Horwath (U.K.) Ltd. มีข้อมูลที่น่าสนใจ คือ ผู้มาพักผ่อนแบบครอบครัวจะไม่ชอบพืชยา ถึงแม้ว่าได้มีการพัฒนาส่งเสริมหาดจอมเทียนเพื่อรองรับอุปสงค์ดังกล่าว แต่คาดว่าจะประสบความสำเร็จได้ยาก โดยเฉพาะในระยะสั้น นอกจากนี้รายงานดังกล่าวยังได้แนะนำว่า ควรจะมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายหาดใกล้กรุงเทพฯ แทนพืชยาขึ้น จากข้อเสนอแนะนี้จะเห็นได้ว่า หัวหิน-ชะอำ มีความเหมาะสมที่สุดอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจาก หัวหิน-ชะอำ และแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวอุดมไปด้วยศิลปะวัฒนธรรม และความงามตามธรรมชาติ

(ค) กลุ่มนักท่องเที่ยวจากอเมริกาเหนือ

กลุ่มนี้ไม่นิยมการพักผ่อนตามชายหาด เพราะในประเทศของตนมีอยู่มากมายแล้ว และยังมีอยู่ใกล้แถบคาริบเบียน ดังนั้น จึงมีนักท่องเที่ยวหลายสถานที่โดยแะกรุงเทพฯ ๒-๓ วัน เพื่อชมทัศนียภาพและซื้อของ จากแผนหลักการท่องเที่ยวสงขลา-หาดใหญ่ ดูเหมือนว่าไม่มีแหล่งท่องเที่ยวตามชายหาดที่สำคัญของไทยที่เป็นที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยวจากซีกโลกแถบนี้ อย่างไรก็ตาม ชาวอเมริกันส่วนหนึ่งใช้ประเทศไทยเป็นที่แวะก่อนจะเดินทางไปฮ่องกง สิงคโปร์ ญี่ปุ่น และมาเลเซีย เนื่องจากนักท่องเที่ยวชาวอเมริกัน

คืน เคยกับกรุงเทพฯ และอยุธยา น่าจะเป็นไปได้ที่จะแนะนำสถานที่ เช่น เพชรบุรี นอกจากนั้น จากการเดินทางมานาน อาจมีบางส่วนของสนใจจะไปพักผ่อนชายหาด ซึ่งอยู่ใกล้กรุงเทพฯ ก่อนที่จะเดินทางต่อไป

(๓) ทัศนคติและความกีดกันของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมาเที่ยว

หัวหิน-ชะอำมีสิ่งที่น่าสนใจก็คือ ความสวยงามของธรรมชาติชายทะเลและบรรยากาศที่เงียบสงบ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยวทั้งสอง นอกจากนั้นแล้วนักท่องเที่ยวยังประทับใจความเป็นมิตรของคนท้องถิ่น และคำครองชีพที่ไม่แพง นอกจากนั้นยังอยู่ใกล้กรุงเทพฯ การเดินทางจึงสะดวกและใช้เวลาเดินทางน้อย (ตารางที่ ๓.๒๘)

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น (ร้อยละ ๖๔.๕ และ ๗๗.๕) ทั้งนี้เพราะจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติอีกมากมาย แต่ยังคงขาดการพัฒนาและส่งเสริมอย่างจริงจัง ความคิดเห็นรองลงมาคือควรให้มีงานเทศกาลหรือการแสดงพิเศษ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวมากขึ้น นอกจากนั้นก็ควรให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และประเภทประวัติศาสตร์ให้เพิ่มมากขึ้น เป็นส่วนเสริม ส่วนความคิดเห็นที่ว่าควรส่งเสริมให้มีสถานบันเทิง เรืองรมย์เพิ่มมากขึ้นนั้น เห็นด้วยน้อยมาก (ตารางที่ ๓.๒๙)

ด้านความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของหัวหิน-ชะอำ นั้น นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเป็น ๒ ลักษณะ คือ ชะอำนั้นควรมีลักษณะที่ผสมผสานคือ เป็นแบบเงียบสงบและสนุกสนานควบคู่กันไป แต่สำหรับหัวหินความคิดเห็นส่วนใหญ่ควรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบเงียบสงบ นอกจากนั้นนักท่องเที่ยวยังมีความคิดเห็นว่าเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวเกิดขึ้นหัวหิน-ชะอำควรมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง ไม่ควรพัฒนาเหมือนกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ (ตารางที่ ๓.๓๐)

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความคิดเห็นว่าเป็นว่า หัวหินชะอำ ควรมีสภาพเหมือนในปัจจุบัน ในขณะที่เดียวกันมีความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวของกลุ่มที่คิดเห็นว่าการมีสถานบันเทิง เรืองรมย์เพิ่มมากขึ้น และจากการที่ต้องการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวหลักหัวหิน-ชะอำ กับพหุวิทยา โดยมีการบริการ เรือหรือเครื่องบินบริการข้ามฟากปรากฏว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาหัวหิน-ชะอำนั้น ต้องการมาเที่ยวหัวหิน-ชะอำโดยเฉพาะ จึงไม่เห็นด้วยที่จะไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวอื่น แม้จะมีการบริการก็ตาม (ตารางที่ ๓.๓๑)

ตารางที่ ๓.๒๘ สิ่งที่ประทับใจในการมาเที่ยวชะอำ-หัวหิน

สิ่งที่ประทับใจ	นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยวต่างประเทศ	
	ชะอำ (ร้อยละ)	หัวหิน (ร้อยละ)	ชะอำ (ร้อยละ)	หัวหิน (ร้อยละ)
ความสวยงามของชายหาด	๗๘.๑	๗๐.๕	๗๒.๖	๖๘.๘
บรรยากาศที่เงียบสงบ	๕๗.๑	๖๑.๔	๗๗.๕	๖๓.๕
ใกล้กับกรุงเทพฯ	๓.๘	๔.๒	๒๕.๘	๒๐.๕
ค่าครองชีพถูก	๗.๖	๒.๕	๑๗.๗	๒๔.๑
ความเป็นมิตรของคนท้องถิ่น	๖.๗	๓.๘	๗๙.๐	๖๑.๖
ความสนุกสนาน	๔.๘	๕.๗	-	-
อื่น ๆ	๑๓.๓	๙.๕	๓.๒	๑๐.๗

หมายเหตุ : - นักท่องเที่ยวแต่ละคนมีความประทับใจมากกว่า ๑ อย่าง
 - หน่วยเป็นร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ ๓.๒๙ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี/ประจวบคีรีขันธ์

ความคิดเห็นในการพัฒนา	สัดส่วน (ร้อยละ)	
	จังหวัด เพชรบุรี	จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์
<u>กลวิธีในการพัฒนา</u>		
๑. ให้มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น	๖๙.๕	๗๗.๕
๒. ให้มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์เพิ่มมากขึ้น	๒๘.๘	๒๗.๕
๓. ให้มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น	๓๑.๖	๓๗.๗
๔. ให้มีงานเทศกาลหรือการแสดงพิเศษสำหรับนักท่องเที่ยว	๔๐.๑	๓๒.๕
๕. ควรส่งเสริมให้มีโรงแรมชั้นหนึ่งเพิ่มมากขึ้น	๑๐.๒	๑๓.๐
๖. ควรส่งเสริมให้มีสถานบันเทิงเรีงรมย์เพิ่มมากขึ้น	๑๖.๕	๑๒.๓
๗. ความคิดเห็นอื่น ๆ	๑๐.๗	๕.๒

หมายเหตุ : นักท่องเที่ยวแต่ละคนมีความคิดเห็นมากกว่า ๑ อย่าง

ตารางที่ ๓.๓๐ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อรูปแบบและลักษณะ
การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลัก ชะอำ-หัวหิน

รูปแบบในการพัฒนา	สัดส่วน (ร้อยละ)	
	ชะอำ	หัวหิน
<u>รูปแบบการพัฒนา</u>		
พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบเงียบสงบ	๕๘.๕	๖๘.๐
พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบสนุกสนาน	๔๑.๕	๓๒.๐
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
<u>ลักษณะการพัฒนา</u>		
ให้มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง	๖๒.๐	๗๐.๑
อยากให้เหมือนกับบางแสน	๗.๖	๓.๐
อยากให้เหมือนกับพัทยา	๑๓.๐	๑๐.๔
อยากให้เหมือนกับภูเก็ต	๗.๖	๑๑.๖
อยากให้เหมือนกับเกาะสมุย	๙.๘	๔.๙
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๓.๓๑ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อการพัฒนา
การท่องเที่ยวของชะอำ-หัวหิน

ความคิดเห็น	ชะอำ (ร้อยละ)	หัวหิน (ร้อยละ)
ควรมีสถานบันเทิง เรียงรายมากกว่าปัจจุบัน	๑๔.๕	๑๘.๖
ควรมีการพัฒนาให้เหมือนกับพัทยา	๓.๒	๑.๐
ควรมีสภาพเหมือนในปัจจุบัน	๘๒.๓	๗๙.๔
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐
ควรมีเรือข้ามฝากจากหัวหิน-ชะอำ ไปพัทยา		
เห็นด้วย	๒๕.๘	๓๓.๕
ไม่เห็นด้วย	๕๘.๘	๕๐.๐
ไม่ออกความเห็น	๑๕.๒	๑๕.๕
รวม	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐

๓.๔.๓ แนวโน้มการขยายตัวของตลาดการท่องเที่ยว

(๑) แนวโน้มจากอดีตและการคาดการณ์ตามปกติ จำนวนนักท่องเที่ยวในปี ๒๕๒๔ ของพื้นที่วางแผนมี ๑,๐๖๑,๘๑๓ คน นั้น มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นทุกปี แต่เนื่องจากข้อมูลในอดีตไม่มีการรวบรวมไว้ในการศึกษาแนวโน้มจึงใช้ผลการศึกษาจากพื้นที่ หัวหิน-ชะอำ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ ๗๔.๐๓ เป็นแนวโน้มของพื้นที่วางแผนด้วย ในการศึกษาเบื้องต้นฯ ปี ๒๕๒๔ และการศึกษาครั้งนี้ จำนวนนักท่องเที่ยวของชะอำได้เพิ่มขึ้นในอัตราค่อนข้างสูง กล่าวคือ จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดเพิ่มขึ้นเฉลี่ยถึงร้อยละ ๑๒.๗๕ ต่อปี โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยถึงร้อยละ ๑๙.๔๒ ต่อปี ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑๒.๕๔ ต่อปี สำหรับหัวหินนั้นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ ๙.๖๓ และ ๙.๖๑ ต่อปี (ดังตารางที่ ๓.๒๒) จากตัวเลขดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า จำนวนนักท่องเที่ยวของชะอำ-หัวหิน ได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูง โดยเฉพาะชะอำ ทั้งนี้เพราะในช่วงเวลาที่ผ่านมา (ปี ๒๕๒๔-๒๕๒๕) ได้มีการขยายตัวทางด้านแหล่งที่พักและสถานบริการสำหรับนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมาก จึงทำให้นักท่องเที่ยวนิยมมาเที่ยวกันมาก อย่างไรก็ตาม คาดว่าอัตราการเพิ่มขึ้นในระยะต่อไปจะไม่สูงเช่นนี้ ทั้งนี้เพราะการบริการซึ่งเป็นตัวลู่ล่านักท่องเที่ยวจะมีการขยายตัวลดลง ซึ่งหากนำอัตราเพิ่มระดับนี้มาพิจารณาพื้นที่วางแผนพบว่า จะมีนักท่องเที่ยวสูงขึ้นไปเป็น ๑,๘๐๗,๘๖๓ คน ในปี ๒๕๓๔ และ ๔,๒๗๗,๕๔๔ คน ในปี ๒๕๔๔

เมื่อพิจารณารูปแบบการขยายตัวที่เป็นจริงจากระยะก่อนปี ๒๕๒๕* พบว่า อัตราเพิ่มในช่วงนั้นต่ำมาก ดังนั้นในระยะต่อจากปี ๒๕๒๕ นั้น จึงคาดว่า อัตราเพิ่มจะอยู่ในระดับปกติ กล่าวคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยน่าจะเพิ่มขึ้นตามสมการอุปสงค์ โดยมีสมมติฐานที่ว่า อัตราเพิ่มของนักท่องเที่ยวจะทำกับอัตราเพิ่มของจำนวนประชากร และอัตราเพิ่มของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม** ของแหล่งต้นทางของนักท่องเที่ยว ซึ่งในการศึกษานี้จะประมาณแนวโน้มของนักท่องเที่ยว

* ศึกษาจากการศึกษาของ วท. ในโครงการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย และการสำรวจเบื้องต้น สภาพเศรษฐกิจ-สังคม และตลาดการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว หัวหิน-ชะอำ

** ใช้แนวคิดและวิธีการหนึ่งในสี่ของ Clawson & Knetseh (1974) คือการหานักท่องเที่ยวในอนาคตจะขึ้นอยู่กับปัจจัยอย่างน้อยด้านประชากร และรายได้ (นอกจากนั้นอาจมีปัจจัยอื่น ๆ อีก เช่น การเดินทาง) จาก Economics of Outdoor Recreation, (1974)

ตารางที่ ๓.๓๒ การคาดประมาณแนวโน้มของนักท่องเที่ยวจังหวังหวัดเพชรบุรี-
ประจวบคีรีขันธ์ ปี ๒๕๓๐ - ๒๕๔๔

ปี	นักท่องเที่ยวไทย		นักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศ		รวม	
	อัตรา (๑) เพิ่ม	จำนวน	อัตรา (๒) เพิ่ม	จำนวน	จำนวน	อัตรา เพิ่ม
๒๕๒๔	-	๑,๐๒๐,๕๓๑	-	๔๑,๒๘๒	๑,๐๖๑,๘๑๓	-
๒๕๓๐	๖.๖๔	๑,๑๓๕,๔๔๔	๕.๕๒	๔๓,๕๖๑	๑,๑๗๙,๐๐๕	๑๑.๐๔
๒๕๓๑	๖.๔๑	๑,๒๐๘,๘๓๒	๖.๖๑	๕๖,๔๔๐	๑,๒๖๕,๒๗๒	๖.๕๒
๒๕๓๒	๖.๑๖	๑,๒๘๓,๓๐๔	๗.๒๑	๕๙,๗๘๘	๑,๓๔๓,๐๙๒	๖.๒๐
๒๕๓๓	๕.๙๓	๑,๓๕๙,๕๒๖	๗.๗๘	๕๓,๖๖๒	๑,๔๑๓,๑๘๘	๖.๐๐
๒๕๓๔	๕.๖๑	๑,๔๓๕,๗๕๖	๘.๓	๕๘,๑๑๖	๑,๔๙๓,๘๗๒	๕.๗๒
๒๕๓๕	๕.๔๖	๑,๕๑๔,๑๑๔	๘.๒๖	๖๐,๕๙๒	๑,๕๗๔,๗๐๗	๕.๔๑
๒๕๓๖	๕.๓๑	๑,๕๙๔,๕๕๗	๕.๕๖	๖๓,๙๖๑	๑,๖๕๘,๕๑๘	๕.๓๒
๒๕๓๗	๕.๑๖	๑,๖๗๖,๖๙๖	๕.๒๗	๖๗,๓๓๑	๑,๗๔๔,๐๒๗	๕.๑๖
๒๕๓๘	๕.๐๓	๑,๗๖๑,๐๑๐	๕.๐๐	๗๐,๖๘๘	๑,๘๓๑,๗๐๘	๕.๐๓
๒๕๓๙	๕.๑๖	๑,๘๕๑,๙๐๗	๕.๗๖	๗๔,๐๖๓	๑,๙๒๕,๙๗๐	๕.๑๕
๒๕๔๐	๕.๗๓	๑,๙๓๙,๔๘๐	๕.๕๕	๗๗,๔๓๓	๒,๐๑๖,๙๑๓	๕.๗๒
๒๕๔๑	๕.๘๕	๒,๐๓๓,๕๖๓	๕.๓๕	๘๐,๘๐๑	๒,๑๑๔,๓๖๔	๕.๘๓
๒๕๔๒	๕.๕๕	๒,๑๒๔,๐๐๑	๕.๑๗	๘๔,๑๗๑	๒,๒๐๘,๑๗๒	๕.๕๕
๒๕๔๓	๕.๒๓	๒,๒๑๓,๙๐๒	๕.๐๐	๘๗,๕๓๘	๒,๓๐๑,๔๔๐	๕.๒๒
๒๕๔๔	๕.๑๕	๒,๓๐๕,๗๙๗	๓.๘๕	๙๐,๙๐๘	๒,๓๙๖,๗๐๕	๕.๑๕

หมายเหตุ : (๑) อัตราเพิ่มของนักท่องเที่ยวชาวไทย ใช้ปี ๒๕๒๔ เป็นปีฐาน ประมาณจาก

$$N_t = N_{t-1} + [N_{t-1}(G+P)]$$

เมื่อ N_t = จำนวนนักท่องเที่ยวในปีพหุภาคย์

G = อัตราเพิ่มของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคกลาง (GDP)
(คำนวณจาก GDP ย้อนหลัง ๑๐ ปี)

P = อัตราเพิ่มของประชากรภาคกลาง
(การพยากรณ์โดย สศช.)

t = ปีที่พหุภาคย์

(๒) อัตราเพิ่มได้จากการกำหนดให้ส่วนแบ่งนักท่องเที่ยวจากระดับประเทศคงที่
ทั้งพื้นที่วางแผน (หักการนับซ้ำแล้ว) ดูรายละเอียดภาคผนวกที่ ๖

ซึ่งในช่วงปี ๒๕๒๔ - ๒๕๓๔ ใช้อัตราเพิ่มตามการพยากรณ์

โดย ดร. สมชาย รัตนโกมุท ส่วนปี ๒๕๓๕ - ๒๕๔๔ คำนวณโดย
วิธีการพิชิตผลการเชิงเส้นตรง

ชาวไทย จากประชากรภาคกลาง รวมกรุงเทพมหานคร (เป็นนักท่องเที่ยวร้อยละ ๘๓.๘ ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) ส่วนชาวต่างประเทศนั้น ให้มีส่วนแบ่งการตลาดจากระดับประเทศคงที่ ดังนั้นในปี ๒๕๓๔, ๒๕๓๕ และ ๒๕๔๔ คาดว่า จะมีนักท่องเที่ยว ๑,๔๔๓,๘๖๒; ๑,๔๒๕,๔๗๐ และ ๒,๓๔๖,๗๐๕ คน ตามลำดับ (ตารางที่ ๓.๓๒) โดยมีชาวไทยมากกว่าชาวต่างประเทศ ประมาณ ๒๕ เท่า

เมื่อพิจารณาแนวโน้มในแหล่งท่องเที่ยวเฉพาะแห่งแล้ว ดังตารางที่ ๓.๓๓ อาจประมาณโดยใช้ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวพระนครคีรี อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด และวนอุทยานน้ำตกห้วยยาง ซึ่งได้ใช้ข้อมูลของหน่วยงานรับผิดชอบส่วนหัวหิน และชะอำ นั้นใช้อัตราเพิ่มเดียวกับแนวโน้มของพื้นที่วางแผน จากการพิจารณา พบว่าแหล่งท่องเที่ยวหัวหิน ชะอำ พิพิธภัณฑสถานพระนครคีรี และอุทยานเขาสามร้อยยอดมีอัตราการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงกัน คืออยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ ๔.๓๖ ถึง ๑๔.๒ ต่อปี โดยเฉพาะที่อุทยานแก่งกระจานนั้น มีอัตราการเพิ่มขึ้นสูงกว่าทุกแหล่งคือ เฉลี่ยถึงร้อยละ ๖๗.๐๓ ต่อปี ทั้งนี้ เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เพิ่ง เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยว ซึ่งแต่เดิมนักท่องเที่ยวมักจะมาเที่ยวเฉพาะบริเวณ เขื่อนแก่งกระจาน เท่านั้น ประกอบกับแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวมีลักษณะ เป็นธรรมชาติ เฉพาะที่สวยงาม สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่ม เฉพาะที่สนใจได้ เป็นอย่างดี จึงทำให้นักท่องเที่ยวในช่วงที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงมาก ส่วนที่วนอุทยานน้ำตกห้วยยาง จำนวนนักท่องเที่ยวค่อนข้างจะคงที่มาโดยตลอด ยกเว้นปี ๒๕๓๗ เพียงปีเดียวที่มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวมากเป็นพิเศษกว่าทุกปี แต่โดยเฉลี่ยแล้วจำนวนนักท่องเที่ยวที่ผ่านมามีแนวโน้มลดลง เพียง เล็กน้อย เท่านั้น

เมื่อพิจารณาจากแนวโน้มของนักท่องเที่ยวในแหล่งต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นมาโดยตลอด ซึ่งแสดงว่าแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ มีศักยภาพต่อการท่องเที่ยวที่ดีมาโดยตลอด และคาดว่าในอนาคตก็ยังคงมีศักยภาพและแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นต่อไป

อย่างไรก็ตามในการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนานั้น จะต้องกำหนดเป้าหมายที่เป็นไปได้โดยเปรียบเทียบกับแนวโน้มตามปกติของแหล่งท่องเที่ยว เหล่านี้ด้วยว่าควรให้ปริมาณนักท่องเที่ยวสูงขึ้นในอัตราเท่าใดจึงจะเหมาะสม

(๒) เงื่อนไขที่จำกัดต่อการขยายตัว การพิจารณาการขยายตัวของนักท่องเที่ยว โดยใช้แนวโน้มจากอดีตนั้น เป็นเพียงคาดการณ์อนาคตตามสภาพที่เป็นมา แต่ในสภาพความเป็นจริงนั้น มีปัจจัยที่สำคัญหลาย ๆ ประการที่เป็นเงื่อนไขกำหนดการขยายตัวของนักท่องเที่ยว ดังนั้น

ตารางที่ ๓.๓๓ แนวโน้มการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในอุตสาหกรรมแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	ปี พ.ศ.						อัตราเพิ่ม	
	๒๕๒๕	๒๕๒๖	๒๕๒๗	๒๕๒๘	๒๕๒๙	๒๕๓๐	เฉลี่ย (๑) แต่ละปี	เฉลี่ย (๒) ต่อปี
พิพิธภัณฑ์พระนครคีรี อัตราเพิ่ม	๑๐๒,๙๖๐	๑๐๔,๘๒๑	๑๒๔,๗๗๐	๑๓๔,๘๕๒	๑๓๘,๘๕๒	๑๔๘,๗๕๑	๔.๘๘๑	๑๑.๑๒
อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน อัตราเพิ่ม	-	๑๑,๕๗๐	๑๘,๕๒๖	๒๘,๕๘๔	๔๕,๑๑๓	๖๔,๘๓๖	๔๕.๕๒๖	๖๗.๐๐๓
ชะอำ อัตราเพิ่ม	๔๒๖,๔๐๐	-	-	-	-	๖๕๓,๕๓๖	-	๑๒.๗๕
หัวหิน อัตราเพิ่ม	๓๓๑,๕๖๐	-	-	-	-	๔๕๔,๓๒๔	-	๔.๖๓
อุทยานแห่งชาติ เขาสามร้อยยอด อัตราเพิ่ม	๑๘,๔๔๐	๑๕,๓๖๕	๒๓,๓๕๖	๒๕,๐๖๕	๒๕,๐๖๕	๒๘,๔๑๖	๑๒.๐๐๘	๑๔.๒๐
วนอุทยานน้ำตกห้วยยาง อัตราเพิ่ม	๔๘,๔๔๑	๔๘,๕๗๖	๗๐,๕๓๓	๔๕,๕๖๐	-๓๖.๗๓๓	๕๗,๒๘๔	๓.๖๖๖	-๐.๖๒

หมายเหตุ : (๑) อัตราเพิ่มเฉลี่ยจากอัตราเพิ่มแต่ละปี (ร้อยละ)
 (๒) อัตราเพิ่มเฉลี่ยต่อปีจากการเพิ่มปี ๒๕๒๕- ๒๕๒๙ (ร้อยละ)
 (๓) นักท่องเที่ยวรวมทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ที่มา : จากหน่วยงานรับผิดชอบ ยกเว้นหัวหิน, ชะอำ จากการศึกษาเบื้องต้น (๒๕๒๕) และการสำรวจของ วท. (ปี ๒๕๒๔)

เมื่อสภาพการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนไปจะทำให้การขยายตัวแตกต่างกันด้วย การพิจารณาปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขในการขยายตัวจึงเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา กล่าวคือ การกำหนดแผนงานและโครงการต่าง ๆ จะต้องคำนึงถึงผลที่จะมีต่อการสร้างขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงปัจจัยเหล่านั้น อันจะมีผลต่อการกำหนดทิศทางการขยายตัวของนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมได้ ปัจจัยต่าง ๆ มีดังนี้

(๒.๑) ปัจจัยด้านอุปสงค์ ปัจจัยด้านอุปสงค์เป็นตัวกำหนดความต้องการของนักท่องเที่ยว หรือเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความปรารถนาของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาพักผ่อนในพื้นที่วางแผน ตัวแปรดังกล่าวนี้สามารถนำมาพิจารณาร่วมกัน โดยใช้สมการอุปสงค์ (demand function) จากผลการนำข้อมูลทางด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (T) ราคินิยมแทนด้วยอายุ (T) และรายได้ (I) ที่ได้จากการสำรวจด้วยแบบสอบถามมาสร้างสมการดังกล่าวโดยวิธี Individual data ปรากฏสมการอุปสงค์ดังนี้

$$\ln y = ๕๐๔.๕๒๔ - .๘๔๖๔๒๘ \ln T - ๑๐๔.๗๔๔ \ln A + ๑๐๓.๗๐๔ \ln I$$

จากสมการอุปสงค์แม้ว่าระดับภาพสัมพันธ์ (R^2) มีประมาณ ๔๔.๕๒% แต่จะเห็นว่า เครื่องหมายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามเป็นไปตามที่คาดไว้ ซึ่งอธิบายได้ว่า ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และอายุของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ตรงข้ามกับจำนวนนักท่องเที่ยว กล่าวคือ แหล่งที่มาของนักท่องเที่ยวที่อยู่ห่างไกลออกไปจะมีผลทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูงขึ้น เช่นเดียวกับปัจจัยด้านอายุในกลุ่มผู้มีอายุสูงขึ้นไปจะมากพักผ่อนในพื้นที่ลดลง ส่วนปัจจัยด้านรายได้ปรากฏว่าแปรผันไปในทางเดียวกับจำนวนนักท่องเที่ยวคือ ผู้มีรายได้สูงขึ้นไปจะมากท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น การเปลี่ยนแปลงของรายได้ของนักท่องเที่ยวจึง เป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำมาพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยวในอนาคตอย่างหนึ่ง เช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงด้านประชากรซึ่งจะมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว

(๒.๒) ปัจจัยด้านอุปทาน การบริการที่มีผลต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวและบริการที่อำนวยความสะดวกและสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวมากขึ้น จากการศึกษาด้านการตลาดพบว่า ในช่วงปี ๒๕๒๔ - ๒๕๒๕ นั้น ได้มีการขยายตัวของสถานบริการที่สำคัญ เช่น ที่พัก ภัตตาคาร ร้านค้า จำนวนมาก ทั้ง ๆ ที่ในช่วงปี ๒๕๒๔ นั้น ปริมาณนักท่องเที่ยวยังต่ำมาก จากผลของการขยายด้านบริการ ทำให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มสูงมากในช่วง ๔ ปี นี้ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับในช่วงก่อนปี ๒๕๒๔ นั้น จำนวนนักท่องเที่ยวเกือบจะ

ไม่แตกต่างกันเลย* นอกจากนี้การโฆษณาประชาสัมพันธ์ยังมีผลต่อการขยายตัวของนักท่องเที่ยว ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดงานพระนครศรี การเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ แก่งกระจาน และเขาสาร้อยยอด ในนิตยสารการท่องเที่ยวต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การพัฒนาทางด้านอุปทานจะมีส่วนอย่างมากต่อการขยายตัวของการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านอุปทานนี้ควรต้องมีความเหมาะสมกับปัจจัยด้านอุปสงค์ และความเหมาะสมของพื้นที่เองด้วย ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงต่อการทำลายตัวเองของอุปทานนั้น ๆ

๓.๕ นโยบายองค์กรและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ในการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้น การพัฒนาจะดำเนินไปได้ด้วยดีหรือมีข้อจำกัด มักเกี่ยวกับนโยบายองค์กรและกฎหมายทั้งสิ้น การพัฒนาการท่องเที่ยวปัจจุบันมีบทบาทสูงขึ้นในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ความตื่นตัวของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเกิดขึ้นในอัตราเร่งที่แตกต่างกัน ภายใต้บทบาทและหน้าที่ของแต่ละส่วน ทำให้พบว่ามีปัญหาและข้อจำกัดหลายประการ (ดูรายละเอียดภาคผนวกที่ ๗)

๓.๕.๑ นโยบายและองค์กรพัฒนาการท่องเที่ยว

(๑) นโยบายการพัฒนา

รัฐได้ให้ความสนใจการพัฒนาการท่องเที่ยวมาอย่างเป็นทางการตั้งแต่ปี ๒๔๗๔ โดยมีกิจกรรมดำเนินงานโฆษณาชักชวนนักท่องเที่ยว งานรับรองนักท่องเที่ยวและงานบำรุงสถานท่องเที่ยวและที่พัก พัฒนามาเป็นลำดับจนได้จัดตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ.ส.ท.) และเปลี่ยนมาเป็นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในปี ๒๕๒๒ เป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว

* ปี ๒๕๒๓ ประมาณจำนวนนักท่องเที่ยว หัวหิน-ชะอำ ได้ ๘๖๐,๘๒๖ คน (จากการสำรวจเบื้องต้น สภาพเศรษฐกิจ-สังคม และตลาดการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว หัวหิน-ชะอำ - หัวหิน, วท. ๒๕๒๔) ซึ่งสูงกว่าจำนวนนักท่องเที่ยว ปี ๒๕๒๔ ๗๕๗,๘๖๐ คน (จากการศึกษาเบื้องต้น เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว หัวหิน-ชะอำ, วท. ๒๕๒๖)

ด้านนโยบาย นับแต่มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑-๔ มีนโยบายที่จะชักจูงนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มรายได้ในรูปแบบเงินตราต่างประเทศ ต่อมาได้มีนโยบายขลอกรการเดินทางออกไต่ท่องเที่ยวของคนไทย ส่งเสริมให้คนไทยท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น และส่งเสริมการลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

ด้านนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวปรากฏชัด เจนในปี ๒๕๒๒-๒๓ ซึ่งรัฐได้กำหนดให้ปี ๒๕๒๓ เป็นปีท่องเที่ยวไทยครั้งแรก และในปี ๒๕๓๐ เป็นปีท่องเที่ยวไทยอีกครั้งหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี ๒๕๓๐ นี้ รัฐได้มีนโยบายที่ชัดเจนมากขึ้น เพราะตรงกับวาระที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ซึ่งในระดับท้องถิ่นนั้น การพัฒนาการท่องเที่ยวได้เน้นนโยบายที่สำคัญ ๆ ที่ได้ความสนใจอย่างมากด้วย

(๒) องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

(๒.๑) องค์กรของรัฐ

จากโครงสร้างการบริหารของรัฐบาลไทย มีหน่วยงานในระดับกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวกว่า ๕๐ หน่วยงาน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

(ก) คณะรัฐมนตรี และสำนักนายกรัฐมนตรี โดย ๔ หน่วยงานหลัก คือ สำนักงานข้าราชการพลเรือน สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีหน้าที่รับผิดชอบทางด้านกำหนดนโยบายในการพัฒนาและการวางแผนด้านการเงิน

(ข) กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างรัฐบาลส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่น ตลอดจนเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาท้องถิ่นทางด้านต่าง ๆ นับเป็นหน่วยงานที่มีขอบข่ายงานกว้างที่สุด และมีระบบปกครองที่สำคัญมากที่สุดด้วย

(ค) กระทรวงอื่น ๆ รับผิดชอบเฉพาะส่วนงานในหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น

(ง) หน่วยงานที่รับผิดชอบของรัฐบาลด้านการวางแผน

- การวางแผนด้านการท่องเที่ยว โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงมหาดไทย

- การวางแผนระดับชาติทางด้านการเงินและทรัพยากรมนุษย์ โดยสำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานข้าราชการพลเรือน

- การวางแผนสิ่งแวดล้อม สำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

- การวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและผังเมือง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานผังเมือง และสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทางด้าน การวางแผน นอกเหนือจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอีก แต่จะมีกระทรวงหลัก คือ สำนักงานนายกรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวล้วนมีการติดต่อประสานงานตามสายบังคับบัญชาที่ยุ่งยากซับซ้อนมาก

(จ) หน่วยงานหลักระดับท้องถิ่น (ตั้งแต่จังหวัดลงไป) ได้แก่ จังหวัด สำนักงานจังหวัด อำเภอ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล สภาตำบล ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีอำนาจหน้าที่เฉพาะซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรง แต่มักใช้อำนาจหน้าที่ซึ่งอาจอิงเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น การบำรุงทาง การรักษาความสะอาด การส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร เป็นต้น สำหรับสำนักงานจังหวัดนั้น มีหน้าที่ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวอยู่พอสมควร แต่ในอดีตที่ผ่านมา สำนักงานมีความรู้สึกว่าเป็นงานที่รับฝากมาจากหน่วยงานอื่น จึงมักไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร

(ฉ) หน่วยราชการอื่น ๆ ในท้องถิ่น ได้แก่ หน่วยงานส่วนภูมิภาค ประจำจังหวัด (เช่น ที่ดินจังหวัด ป่าไม้จังหวัด) หน่วยราชการส่วนกลางประจำจังหวัด (เช่น แขวงทางหลวงสำนักงานชลประทาน) และรัฐวิสาหกิจ ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุข (เช่น การประปาส่วนภูมิภาค องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย การไฟฟ้าภูมิภาค) ซึ่งในพื้นที่วางแผนยังขาด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยประจำจังหวัด

หน่วยงานต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้นมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย นโยบายและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน แม้ว่าอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการบางหน่วยงานจะ เอื้ออำนวยหรือส่งเสริมให้เกิดประโยชน์แก่การท่องเที่ยว เช่น การจัดตั้งวนอุทยานของกรมป่าไม้ การสร้าง

อ่างเก็บน้ำของกรมชลประทาน การสร้างถนนของแขวงกาหนัง หรือการติดตั้งไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์หลัก และตามนโยบายของหน่วยงานในส่วนกลาง ซึ่งเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งการใช้งบประมาณจะต้องดำเนินการต่อไปตามวัตถุประสงค์หลัก ดังนั้น การดำเนินงานเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงเป็นงานเสริมเท่านั้น ซึ่งเป็นการยากที่จะได้การจัดสรรค้ำประกันงบประมาณ บทบาทและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว แสดงไว้ในตารางที่ ๓.๓๔

(๒.๒) องค์กรการท่องเที่ยวภาคเอกชน

ภาคเอกชนนับว่ามีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวและการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก การลงทุนก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร พาหนะนำเที่ยว สถานที่บันเทิงต่าง ๆ ฯลฯ อันก่อให้เกิดการขยายตัวของธุรกิจการท่องเที่ยวโดยตรง ตลอดจนการลงทุนในอุตสาหกรรมสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอย่างกว้างขวาง ล้วนแต่เป็นบทบาทที่ต้องดำเนินการผ่านภาคเอกชนทั้งสิ้น

ภาคเอกชนนอกจากจะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาปัจจัยสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว อันได้แก่ การขยายการลงทุนในธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดที่มีความสำคัญทางการท่องเที่ยวดังกล่าวแล้ว ยังมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นแก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมากมาย ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยรวมและระบบ เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศอย่างมาก

ธุรกิจการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชนโดยตรงนั้น กฎหมายของไทยก็ได้มีนิยามคำว่า ธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไว้ว่า "อุตสาหกรรมท่องเที่ยว" คือ อุตสาหกรรมที่จัดหรือให้บริการกับการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร โดยมีคำตอบแทนและหมายความรวมถึง

- ธุรกิจนำเที่ยว
- ธุรกิจโรงแรมนักท่องเที่ยว
- ธุรกิจภัตตาคาร สถานบริการ และสถานที่ตากอากาศสำหรับนักท่องเที่ยว

ท่องเที่ยว

- ธุรกิจการขายของที่ระลึก หรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว
- ธุรกิจการกีฬาสำหรับนักท่องเที่ยว

ตารางที่ ๓.๓๔ โครงการและหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ประเภทของงานส่งเสริมการท่องเที่ยว หัวหิน-ชะอำ	กระทรวงเจ้าสังกัด	หน่วยงานรับผิดชอบ		ลักษณะงบประมาณ
		ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค/ท้องถิ่น	
แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถานและศาสนสถาน				
1. โบราณสถาน	กระทรวงศึกษาธิการ	กรมศิลปากร	ศึกษาธิการจังหวัด	ส่วนกลาง
2. ศาสนสถาน	กระทรวงศึกษาธิการ	กรมศิลปากร	ศึกษาธิการจังหวัด	ส่วนกลาง
3. พระราชวัง	-	สำนักพระราชวัง	-	ส่วนกลาง
แหล่งท่องเที่ยวประเภทสวนรุกขชาติ				
1. อุทยาน น้ำตก ถ้ำ	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรมป่าไม้	ที่ทำการอุทยานในพื้นที่	ส่วนกลาง
	กระทรวงวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยีและการพลังงาน	สำนักงานคณะกรรมการ-สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	-	
2. ชายหาด	กระทรวงวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยีและการพลังงาน	สำนักงานคณะกรรมการ-สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	-	ท้องถิ่น
	กระทรวงมหาดไทย	สำนักผังเมือง	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	
	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรมชลประทาน	เทศบาล	ท้องถิ่น
		สำนักงานชลประทาน เขต		
พิพิธภัณฑสถานและสินค้าที่ระลึก				
	กระทรวงอุตสาหกรรม	สำนักงานปลัดกระทรวง	อุตสาหกรรมจังหวัด	ส่วนกลาง
	กระทรวงพาณิชย์	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม		
	สำนักงานกฤษฎีกา	สำนักงานปลัดกระทรวง		
		กรมการค้าภายใน		
	สำนักงานกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา		
	กระทรวงมหาดไทย	สำนักงานปลัดกระทรวง	พิพิธภัณฑสถานจังหวัด	
		กรมประชาสัมพันธ์		
		กรมประชาสัมพันธ์		
การจัดงานเทศกาลประเพณี				
	กระทรวงมหาดไทย	สำนักงานปลัดกระทรวง	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	ท้องถิ่น
			เทศบาล สุขาภิบาล	
	สำนักงานกฤษฎีกา	กระทรวงมหาดไทย		
นิทรรศการการท่องเที่ยว				
1. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	กระทรวงมหาดไทย	กรมตำรวจ	กองกำกับการตำรวจภูธร	ส่วนกลาง
2. สาธารณสุข	กระทรวงสาธารณสุข	สำนักงานปลัดกระทรวง	สาธารณสุขจังหวัด	ส่วนกลาง

ประเภทของงานส่งเสริม การท่องเที่ยว หัวหิน-ชะอำ	กระทรวงเจ้าสังกัด	หน่วยงานรับผิดชอบ		ลักษณะงบประมาณ
		ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค/ท้องถิ่น	
บริการการท่องเที่ยว (ต่อ)				
๓. การศาสนา	กระทรวงศึกษาธิการ	ศึกษาธิการจังหวัด	-	ส่วนกลาง
๔. โรงแรม ยิงกาโลว์	กระทรวงมหาดไทย	กรมตำรวจ	กองกำกับการตำรวจภูธร	ส่วนกลาง
	กระทรวงพาณิชย์	สำนักงานปลัดกระทรวง	กรมทะเบียนการค้า	
๕. รถโดยสาร	กระทรวงคมนาคม	กรมขนส่งทางบก	-	รัฐวิสาหกิจ
		บริษัท ขนส่ง จำกัด		
๖. รถไฟ	กระทรวงคมนาคม	การรถไฟแห่งประเทศไทย	-	รัฐวิสาหกิจ
๗. ระบบการจราจร	กระทรวงมหาดไทย	กรมตำรวจ	กองกำกับการตำรวจภูธร	ส่วนกลาง
๘. บริการและความปลอดภัย บนทางหลวง	กระทรวงมหาดไทย	กรมตำรวจ	กองบังคับการตำรวจทางหลวง	ส่วนกลาง
๙. ข่าวสารการท่องเที่ยว	สำนักนายกรัฐมนตรี	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	-	ท้องถิ่น
	กระทรวงมหาดไทย	-	เทศบาล สก.๘.ชะอำ	ท้องถิ่น
การสื่อสารไปรษณีย์	กระทรวงคมนาคม	การสื่อสารแห่งประเทศไทย	สำนักงานไปรษณีย์จังหวัด	รัฐวิสาหกิจ
โทรศัพท์	กระทรวงคมนาคม	องค์การโทรศัพท์	ชุมสายโทรศัพท์จังหวัด	รัฐวิสาหกิจ
๑๐. การกำจัดขยะมูลฝอย	กระทรวงมหาดไทย	-	สำนักงานปลัดกระทรวง เทศบาล สุขาภิบาล	ท้องถิ่น
โครงการพัฒนาและสาธารณูปโภค				
๑. ทางหลวงแผ่นดิน	กระทรวงคมนาคม	กรมทางหลวง	แขวงการทาง	ส่วนกลาง
๒. ทางชุมชน				
- ทางมาจราจร	กระทรวงมหาดไทย	สำนักงานจังหวัดพัฒนาชนบท	สำนักงานจังหวัดพัฒนารอบนอกจังหวัด	ส่วนกลาง
- ทางเท้า	กระทรวงมหาดไทย	-	องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล	ท้องถิ่น
- ทางเข้าหมู่บ้าน	กระทรวงมหาดไทย	-	องค์การบริหารส่วนจังหวัด พัฒนาจังหวัด	ท้องถิ่น
- ถนน ครอบคลุม ในเขตเทศบาล	กระทรวงมหาดไทย	-	เทศบาล	ท้องถิ่น
๓. ไฟฟ้า				
- การขยายเขตตามโครงการ	กระทรวงมหาดไทย	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค		รัฐวิสาหกิจ
	สำนักนายกรัฐมนตรี	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย		
๔. ประปา	กระทรวงมหาดไทย	การประปาส่วนภูมิภาค		รัฐวิสาหกิจ
		เทศบาล		ท้องถิ่น
๕. การผังเมือง	กระทรวงมหาดไทย	สำนักผังเมือง		ส่วนกลาง
การส่งเสริมการท่องเที่ยวและการพัฒนาท้องถิ่นท่องเที่ยว				
การส่งเสริมการท่องเที่ยว	กระทรวงมหาดไทย	สำนักงานปลัดกระทรวง	สำนักงานจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนกลาง	ส่วนกลาง/ท้องถิ่น
การพัฒนาท้องถิ่นท่องเที่ยว	สำนักนายกรัฐมนตรี	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย		
	กระทรวงมหาดไทย	-	สำนักงานจังหวัด องค์การบริหารส่วนกลาง เทศบาล	ท้องถิ่น

- การดำเนินการนิทรรศการ การแสดงออกร้าน การโฆษณาเผยแพร่ หรือการดำเนินงานอื่นใดโดยมีความมุ่งหมายเพื่อจะชักนำหรือส่งเสริมให้มีการเดินทางท่องเที่ยว สำหรับธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม ได้แก่ การผลิตสินค้า เกษตรกรรม หัตถกรรมและอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของ เอกชนในปัจจุบันนี้อาจสรุปได้ดังนี้

- การพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- การพัฒนาบริการและธุรกิจการท่องเที่ยว
- การคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว
- การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี
- การส่งเสริมการประชุมนานาชาติในประเทศ
- การรวมตัวของหน่วยธุรกิจการท่องเที่ยวภาคเอกชน
- การร่วมมือแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน

การรวมตัวขององค์กรภาคเอกชน มีอยู่ ๔ รูปแบบ คือ การรวมกลุ่ม ในหน่วยธุรกิจเดียวกัน สมาคมการท่องเที่ยวในพื้นที่ สมาชิกสมาคมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และการรวมกลุ่มระหว่างหน่วยธุรกิจ ซึ่งในส่วนกลางมีทั้งที่เป็นกลุ่มสมาคมและกลุ่มชมรม เช่น สมาคมโรงแรม สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพแห่งประเทศไทย PATA Thailand Chapter ชมรมผู้ประกอบการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ชมรมสื่อมวลชน ส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น

ส่วนองค์กรในท้องถิ่นนั้น ปัจจุบันแม้ว่าในพื้นที่วางแผนมีเอกชนผู้ประกอบการจดทะเบียนถึง ๒๖๖ ราย โดยในจังหวัดเพชรบุรีมี ๑๔๓ ราย และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มี ๑๒๓ ราย ทั้งนี้ ไม่รวมร้านค้าประเภทแผงลอย บริการนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และการขนส่ง การบริการการท่องเที่ยวภาคเอกชนในท้องถิ่นยังขาดการรวมตัวเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งนี้ เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวเบื้องต้น เช่น การแข่งขันในเชิงธุรกิจ ซึ่งเป็นผลเสียแก่การท่องเที่ยว การกำหนดคุณภาพ และการจัดโง่งนักท่องเที่ยวน ตลอดจนการพัฒนา ร่วมกันในการบริการและการประสานงานกับภาครัฐบาล

(๒.๓) องค์กรท่องเที่ยวเฉพาะกิจ

องค์กรท่องเที่ยวเฉพาะกิจ เป็นองค์กรการท่องเที่ยวอีกรูปแบบ หรือที่สามารถเกิดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า หรือปัญหาพิเศษ หรือโครงการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ในพื้นที่ หรือเพื่อเชื่อมประสานระหว่างภาครัฐและเอกชนอันที่จะมุ่งสู่จุดหมายร่วมกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่นั้น ๆ

องค์กรส่วนกลางที่สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมในปัจจุบันนี้คือ คณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ และมีรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ ผู้แทนภาครัฐฝ่ายเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนภาคเอกชนจาก ๓ สถาบันคือ หอการค้าไทย สมาคมอุตสาหกรรมไทย และสมาคมธนาคารไทย เป็นกรรมการ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รับผิดชอบเป็นเลขานุการของคณะกรรมการชุดนี้ บทบาทและหน้าที่หลักของ กรอ. ได้แก่ การร่วมมือกันพิจารณาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานระหว่างภาครัฐและเอกชน หาแผนส่งเสริมบทบาททั้งสองฝ่ายเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและติดตามผลการดำเนินงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ นอกจากนี้ กรอ. ยังสามารถแต่งตั้งคณะกรรมการ และหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้อีก

ในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กรอ. ยังได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยว เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ในพื้นที่วางแผนนั้น มีองค์กรเฉพาะกิจดังนี้

(ก) คณะทำงานด้าน กรอ. จังหวัดเพชรบุรี จัดตั้งโดยคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๓๐ ได้แต่งตั้งคณะทำงานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี โดยมีผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเพชรบุรี เป็นประธานคณะทำงาน ประกอบด้วยหัวหน้าส่วนราชการ นายกเทศมนตรี และภาคเอกชนโดยมีผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการ และเลขานุการ ทำหน้าที่หลัก คือ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีแก่ กรอ. จังหวัดเพชรบุรี

(ข) คณะทำงานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด มีผู้แทนภาครัฐและเอกชน เป็นกรรมการ ปัจจุบันมีโครงการที่สำคัญ ๆ คือ

- โครงการท่องเที่ยวเพชรบุรี เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล
- โครงการพลิกจังหวัด เพชรบุรีให้เป็น เมืองท่องเที่ยว

(ค) คณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ได้แต่งตั้งขึ้น เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๓๐ เป็นการร่วมมือ ร่วมงานระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน โดยมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยว การรวบรวมความคิดเห็น การส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือกันและเป็นองค์กรร่วมในการประสานงานการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัด และให้การสนับสนุนด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ วิชาการ และเทคโนโลยีแก่หน่วยงานต่าง ๆ คณะทำงานนี้ได้มีการจัดตั้งคณะทำงานย่อยเฉพาะเรื่องอีก คือ

- คณะทำงานด้านประชาสัมพันธ์
- คณะทำงานด้านพัฒนาและบริการ
- คณะทำงานด้านความปลอดภัย
- คณะทำงานด้านส่งเสริมผลิตภัณฑ์และสินค้าพื้นเมือง
- ศูนย์ข่าวสารและบริการท่องเที่ยว (อำเภอเมืองและอำเภอ

หัวหิน)

(๓) ปัญหาด้านนโยบาย แผน และองค์กรพัฒนาการท่องเที่ยว

จากการศึกษาถึงสภาพทั่วไปขององค์กรที่ผ่านมา พบว่า ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวยังมีปัญหาและอุปสรรคอีกมากมาย ในส่วนของการบริหารและการประสานงานของแต่ละหน่วยงานของส่วนราชการ ทั้งในจังหวัดและส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ ประเด็นปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ สภาพทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่หัวหิน-ชะอำ มีอาณาเขตติดต่อกัน มีทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวคล้ายกัน ในขณะเดียวกัน เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขต ๒ จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่ทั้ง ๒ จังหวัดต่างก็ดำเนินการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเป็นเอกเทศ ดังนั้น ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ทั้งทางด้านนโยบาย แผน และองค์กรพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งพอแยกเป็นประเด็นได้ ดังนี้

(๓.๑) ด้านนโยบายและแผน นอกจากจะเกิดปัญหาการต่อเนื่องของด้าน

นโยบาย จากลักษณะขององค์กรและการบริหารที่กล่าวมาแล้ว ความไม่ประสานกันระหว่างแผนงาน การส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดทั้ง ๒ ในพื้นที่การท่องเที่ยวที่สำคัญ ยังก่อให้เกิดปัญหาสำคัญ

เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดแผนแม่บท เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ทั้ง ๒ จังหวัด เพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการพัฒนาท้องถิ่น ทั้ง ๒ ในลักษณะเกื้อกูลกัน

(๓.๒) ด้านองค์กร การขาดหน่วยงานที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยตรงในพื้นที่วางแผน ซึ่งปัจจุบัน ททท. ยังไม่มีสำนักงานสาขาในพื้นที่ จึงทำให้การประสานงานนโยบายการให้ข้อมูลที่จำเป็น ตลอดจนการมีได้มีส่วนร่วมในการวางแผนหรือโครงการของจังหวัด ทำให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวขาดประสิทธิภาพเท่าที่ควร แม้ในปัจจุบัน ททท. สำนักงานใหญ่อาจประสานได้เป็นบางกรณีเท่านั้น เช่น การจัดงานเทศกาลประเพณี การช่วยเหลือในการจัดทำเอกสารส่งเสริมการท่องเที่ยวก็ตาม นอกจากนี้การส่งเสริมการท่องเที่ยวมิได้ถูกกำหนดไว้โดยชัดเจนตามกฎหมายขององค์กรในจังหวัด หรือท้องถิ่น หรือส่วนราชการอื่น ๆ จึงทำให้ความสำคัญของการส่งเสริมการท่องเที่ยวค่อยลงไป โดยทั่วไปหน่วยงานต่าง ๆ จะเน้นที่งานหลักที่ตนรับผิดชอบอยู่ พร้อมกับทำงานด้านการท่องเที่ยวไปด้วย ประกอบกับปัญหาความหลากหลายขององค์กรบริหารงานต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง และหน้าที่รับผิดชอบที่ซ้ำซ้อนกัน ก่อให้เกิดความยากลำบากในการประสานงานกันระหว่างหน่วยราชการส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ที่มีอยู่จำนวนมาก ตลอดจน การพึ่งพาผู้ว่าราชการจังหวัดในการประสานงานกับหน่วยพัฒนาต่าง ๆ มากเกินไป

(๓.๓) ด้านบุคคลากร องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังขาดบุคคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสาขาวิชาการเฉพาะ และต้องมีความรอบรู้หลายด้าน เช่น ข้อมูลต่าง ๆ ทางด้านการตลาด

(๓.๔) ด้านงบประมาณ การขาดงบประมาณในการดำเนินงานด้านโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แม้จังหวัดจะได้จัดตั้งองค์กรร่วมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแล้วก็ตาม แต่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณเพื่อปฏิบัติการ ทำให้การดำเนินงานของโครงการที่ผ่านมาทำได้ในลักษณะงานย่อย หรืออาศัยกฎหมายเทียบเคียงอ้างอิงเพื่อของบประมาณด้านอื่นมาดำเนินการ ส่วนกรณีที่โครงการใหญ่และใช้งบประมาณมาก เช่น โครงการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่ง ซึ่งต้องใช้เงินจำนวนมาก จังหวัดหรือท้องถิ่นจะวางเป้าหมายระยะยาวเพื่อขออนุมัติโครงการและงบประมาณซึ่งอาจไม่ทันกับเหตุการณ์ และสาเหตุประการหนึ่งก็คือ เกิดจากการขาดแผนหลักการท่องเที่ยวของจังหวัดนั่นเอง

(๓.๕) ด้านองค์กรเอกชนและความร่วมมือ ทางด้านองค์กรเอกชนแล้ว ยังมี การรวมตัวกันน้อยมาก ด้วยการใช้ประโยชน์จากองค์กรเพื่อต่อรองกับภาครัฐบาล ในด้านการพัฒนา

การส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ข้อมูล ข่าวสาร และแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว ส่วน กรอ. ด้านการท่องเที่ยวนั้น เนื่องจากเพิ่งได้รับการแต่งตั้งในปีนี้ บทบาทของการปฏิบัติงานขององค์กรในทางปฏิบัติ จึงยังไม่ชัดเจนในความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐและเอกชนเท่าที่ควร

ปัญหาเหล่านี้มิได้เกิดจากข้อบกพร่องขั้นพื้นฐานในโครงสร้างขององค์กร หรือเกิดจากการขาดองค์ประกอบขั้นพื้นฐานด้านนี้ ดังนั้น การพัฒนาองค์กรสามารถที่จะปรับปรุงการดำเนินงาน และการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่มีอยู่แล้วได้มากกว่าที่จะสร้างหน่วยงานใหม่ ซึ่งเป็นการทำงานซ้ำซ้อนกับหน่วยงานที่มีอยู่ ยกเว้นจะมีความจำเป็น เท่านั้น

๓.๕.๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

(๑) กฎหมายและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีอยู่หลายฉบับ บางฉบับได้ตราออกมาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยตรง ได้แก่ พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ทั้งนี้ โดยการยกเลิกกฎหมายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวฉบับก่อน ๆ คือ ตั้งแต่ พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว พ.ศ. ๒๕๐๒ จนถึงฉบับสุดท้าย คือ พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๔ รวม ๔ ฉบับด้วยกัน ก่อนที่จะมีการตราฉบับปัจจุบันออกมาบังคับใช้

นอกจากกฎหมายฉบับดังกล่าวแล้ว ยังมีกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม และมีองค์กรที่รักษากฎหมายนั้น ๆ โดยเฉพาะ อย่างไรก็ตามเจตนารมณ์ในการตรากฎหมายอื่น ๆ นั้น มักมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งในบางกรณีกลับเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งจำแนกเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย กำกับนโยบายและองค์กร กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร การบริการ การท่องเที่ยว การส่งเสริมการลงทุน การสาธารณสุข สถานที่ท่องเที่ยว การบูรณะพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว สาธารณูปโภค การคุ้มครองและการดำเนินคดี และการงานอาชีพสำหรับคนไทย (ดูตารางที่ ผ.๗.๒ ในภาคผนวกที่ ๗) กฎหมายเหล่านี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กร หน่วยงาน รัฐบาลหลายหน่วยงาน ปัญหาที่เกิดขึ้นจะมีทั้งปัญหาของตัวเอง ความหลากหลายของกฎหมาย ในวัตถุประสงค์เดียวกัน และปัญหาในการควบคุม รักษา ดูแลกฎหมาย ซึ่งควรได้รับการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

(๒) ปัญหาค่านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

(๒.๑) ปัญหาอำนาจหน้าที่ของ ททท. จาก พ.ร.บ. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์ อำนาจและหน้าที่ไว้ พบว่า ข่ายอำนาจของ ททท. เป็นไปอย่างกว้างขวาง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า อำนาจนั้นได้ครอบคลุมกิจการอื่น ๆ หลายประเภท เช่น การควบคุมการก่อสร้างอาคาร การใช้ที่ดิน โรงแรม และบริการอื่น ๆ แต่ พ.ร.บ. นี้มิได้มีอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินการกับกิจการดังกล่าวให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ ททท. ได้ เนื่องจากกิจการเหล่านั้นมีองค์กรที่รับผิดชอบและมีกฎหมายซึ่งมีวัตถุประสงค์ต่างกันบังคับอยู่ก่อนแล้ว ดังนั้น การดำเนินการต่าง ๆ จึงต้องอาศัยหลักการประสานงานระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งบางกรณีอาจไม่ทันเหตุการณ์

(๒.๒) ปัญหาการขาดกฎหมายในการพัฒนาเฉพาะพื้นที่ ถึงแม้จะมีการกำหนดแผนหลัก การพัฒนาการท่องเที่ยวขึ้นแล้วก็ตาม สภาพทางกฎหมาย ยังคงต้องใช้กฎหมายแม่บทที่มีอยู่ เช่น การใช้ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง กฎข้อบังคับ เฉพาะพื้นที่ซึ่งยังไม่มีมีการประกาศใช้อย่างทั่วถึง ขณะนี้ยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการเวนคืนที่ดินเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว และยังไม่มีการขยายความรู้ความเข้าใจที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของการออกกฎหมายพัฒนาเฉพาะพื้นที่ และยังไม่มีการขยายความรู้ความเข้าใจที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของการออกกฎหมายพัฒนา เฉพาะพื้นที่แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๒.๓) ปัญหาเนื่องมาจากระเบียบกฎหมายจำนวนมาก ซึ่งแม่บทของกฎหมายในแหล่งท่องเที่ยว เฉพาะแหล่ง จะมีกฎหมายเฉพาะและจะมีหน่วยงานรับผิดชอบต่างกันไป เช่น บริเวณโบราณสถานจะอยู่ในความรับผิดชอบของกรมศิลปากร มีกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติคุ้มครอง บริเวณแหล่งท่องเที่ยวของกรมชลประทานก็มีกฎหมายว่าด้วยการชลประทานคุ้มครอง บริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่มีความงามธรรมชาติซึ่งมีลักษณะ เป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน ก็มีกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองพื้นที่ ประมวลกฎหมายที่ดิน และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๔ คุ้มครอง และกำหนดผู้รับผิดชอบตามลักษณะของสภาพแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลต่อการต้องใช้หน่วยงานมากมายเข้ามาเกี่ยวข้อง และส่วนในการประสานงานระหว่างหน่วยงานในที่สุด

(๒.๔) ปัญหาด้านผู้รักษากฎหมาย กฎหมายหลายประเภท เช่น วนอุทยาน อุทยานแห่งชาติ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม หรือสาธารณสุข ส่วนมากจะถูกละเลยของผู้มีอำนาจหรือขาดความเข้าใจที่ดีพอ เป็นผลให้เกิดผลลบลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบางกลุ่มบางคณะ หรือผู้ประกอบการใช้โอกาสในทางที่ผิดกฎหมาย

(๒.๕) ยังไม่มีมาตรการหรือกรอบของกฎหมายเฉพาะมาบังคับใช้ในกิจการบริการท่องเที่ยวบางประเภทหรือบางเรื่อง เช่น การกำหนดมาตรฐานและราคาของโรงแรม ร้านอาหาร การควบคุมสถานที่พักบางประเภท ปัญหาความรู้ความเข้าใจของมีคฤเทศก์ ปัญหาการแข่งขันด้านธุรกิจเกินขอบเขต และปัญหามาตรฐานสินค้า เป็นต้น

จึงเห็นได้ว่ากฎหมายและการรักษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวสมควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความจำเป็นในปัจจุบัน ทั้งในระดับรวมและเฉพาะพื้นที่

๑.๖ ศักยภาพความต้องการปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาการท่องเที่ยว

๑.๖.๑ ศักยภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยว

ศักยภาพของการพัฒนา เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะทำให้การพัฒนา เป็นไปได้ และง่ายต่อการดำเนินการให้บรรลุผลในพื้นที่วางแผน อาจสรุปศักยภาพของพื้นที่ได้ดังนี้

(๑) พื้นที่วางแผนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ประมาณ ๒๐๐ กม.) มีเส้นทางคมนาคมสะดวกทั้งทางถนน (เพชรเกษม) ทางรถไฟ (ผ่าน ๑๔ ขบวนต่อวัน) ระยะทางเช่นนี้ทำให้ได้เปรียบแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ยกเว้น พัทยา-บางแสน และกาญจนบุรี เท่านั้น นอกจากนี้การที่มีพื้นที่ติดชายทะเล และมีสนามบินบ่อฝ้าย ทำให้มีโอกาสสูงในการพัฒนาการคมนาคมทางเรือและเครื่องบินในอนาคตได้

(๒) สภาพภูมิประเทศที่ประกอบด้วยที่ราบ พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด และพื้นที่ภูเขา มีทางน้ำสำคัญหลายสาย และมีพื้นที่ชายฝั่งเป็นระยะยาวถึง ๓๑๕ กม. ทำให้เกิดทรัพยากรการท่องเที่ยวธรรมชาติที่สวยงามหลากหลายถึง ๕๐ แห่ง ได้แก่ ชายหาด เกาะแก่ง ที่สวยงาม (เช่น หัวหิน, ชะอำ, อ่าวบ่อทองหลาง, เกาะทะลุ เป็นต้น) ภูเขา ถ้ำ น้ำตก โดยมีอุทยานแห่งชาติถึง ๒ แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (ภูเขาป่าดิบชื้น สัตว์ป่า และอ่างเก็บน้ำ) และอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด (ภูเขาหิน ป่า นกน้ำ และชายทะเล)

(๓) ภูมิอากาศของพื้นที่เหมาะสมที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากมีฝนเพียง ๑,๐๓๑.๔ มม.ต่อปี (ซึ่งน้อยกว่าสมุย พัทยา ภูเก็ต) มีจำนวนวันฝนตกเพียง ๑๑๔.๕ วัน และมีแสงแดดถึง ๒,๕๖๑ ชม.ต่อปี อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๗.๕°C โดยช่วงเวลาตั้งแต่ ธันวาคม-เมษายน เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดของปีตรงกับฤดูท่องเที่ยวของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศด้วย

(๔) พื้นที่วางแผนมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน และเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญในประวัติศาสตร์มากในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ทำให้มีแหล่งประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ถึง ๓๐ แห่ง ซึ่งประกอบด้วย พระราชวัง, ศาลากลาง (บนที่ราบบนเขา และในถ้ำ) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองเพชรบุรี อาจจัดได้เป็นศูนย์กลางของแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญทีเดียว

(๔) แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่ (๔๐ แห่ง) มีศักยภาพสูงที่สามารถยกระดับให้ได้มาตรฐานทัดเทียมกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หัวหิน ชะอำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของพื้นที่วางแผนที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นสถานที่พักตากอากาศแห่งแรกและที่สองของประเทศ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จึงทำให้ง่ายต่อการโฆษณา ประชาสัมพันธ์

๓.๖.๒ ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยว

ไม่เพียงแต่การมีศักยภาพสูงในการพัฒนาการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เท่านั้น แต่ความต้องการของท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการที่จะให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของพื้นที่มีอยู่มาก กล่าวคือ

(๑) ความต้องการด้านการตลาดอยู่ในระดับสูง ดังจะเห็นได้จากอัตราการขยายตัวของนักท่องเที่ยวของหัวหินและชะอำ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑๑.๔ ต่อปี พระนครศรีอยุธยาเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๑๐.๓ เป็นต้น ซึ่งทำให้ประมาณได้ว่า ในปี ๒๕๒๕ มีนักท่องเที่ยวในพื้นที่วางแผน ๑,๐๖๑,๘๑๓ คน (เพชรบุรี ๗๔๒,๔๕๕ คน และ ประจวบคีรีขันธ์ ๖๐๕,๑๕๑ คน) นักท่องเที่ยวถึงร้อยละ ๗๘.๐๓ เป็นนักท่องเที่ยวของพื้นที่หัวหิน-ชะอำ (๘๓๕,๑๒๕ คน) โดยเป็นนักท่องเที่ยวหัวหิน ๔๔๕,๓๒๔ คน และชะอำ ๖๔๓,๕๓๕ คน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังเป็นชาวไทย (ร้อยละ ๘๖.๑) และเป็นนักท่องเที่ยวพักแรมถึงร้อยละ ๗๓.๒ และหากให้การขยายตัวด้านการตลาดเป็นอยู่ในระดับปัจจุบันนี้ ปี ๒๕๔๔ อาจจะมีนักท่องเที่ยวถึง ๕,๓๖๕,๘๓๑ คน ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาด้านการตลาดที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่

(๒) การขยายตัวของบริการการท่องเที่ยวที่ตอบสนองนักท่องเที่ยว เป็นไปอย่างรวดเร็ว เช่นกัน สถานที่พักในหัวหิน-ชะอำ เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ๒๑๔ ห้องต่อปี จากปี ๒๕๒๕-๒๕๒๘ รวมทั้งร้านอาหารและสถานบริการอื่น ๆ ในระยะที่ผ่านมา การขยายตัวของการท่องเที่ยวอย่างไม่มีแผนควบคุมและขึ้นำอาจทำให้เกิดความเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็วแก่แหล่งท่องเที่ยวได้ อีกทั้งจะทำให้ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เกิดการลงทุนเกินความจำเป็น (over supply) ในบางแห่ง และขาดแคลน (under supply) ในบางแห่งได้ จึงต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีแบบแผน

(๓) การพัฒนาและขยายตัวในกิจกรรมอื่น ๆ เช่น เกษตรกรรม, อุตสาหกรรม ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยว อันทำให้ขาดการพิจารณาความสัมพันธ์ในเชิงบวกและลบ ระหว่างกันอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องวางแผนพัฒนาที่ประสานสัมพันธ์การท่องเที่ยวกับกิจกรรมอื่นขึ้น

(๔) ประชากรในพื้นที่มีรายได้ค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะประชากรภาคเกษตร และมีแนวโน้มรายได้เฉลี่ยของประชากรจะต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยของประเทศ อีกทั้งมีความเหลื่อมล้ำระหว่างสาขาสูง และมีคนว่างงานถึงร้อยละ ๗ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะให้การท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดมากขึ้น

(๕) การขยายตัวด้านตลาดการท่องเที่ยว, บริการการท่องเที่ยวและกิจกรรมอื่น ๆ ทำให้เกิดความต้องการด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ดังนั้น ความต้องการการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อสนองตอบต่อความต้องการด้านการท่องเที่ยวแล้ว จะต้องไม่ก่อผลกระทบต่อท้องถิ่นด้วย

๓.๖.๓ ปัญหาของการท่องเที่ยว

ในการพัฒนาไม่เพียงแต่จะพัฒนาศักยภาพทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ และเพื่อสนองตามความต้องการเท่านั้น หากยังต้องวางแผนเพื่อการแก้ไขปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของการท่องเที่ยวต่าง ๆ ด้วย ในพื้นที่ ๒ จังหวัด โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ นั้นมีปัญหารोकการแก้ไขดังนี้

(๑) แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ตั้งอยู่อย่างกระจัดกระจาย ทำให้ไม่เกิดความสะดวกต่อนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในพื้นที่ ๒ จังหวัดได้ในระยะเวลาสั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวชาวไทย อีกทั้งเวลาการท่องเที่ยวได้หมดไปกับการเดินทางเสียส่วนมาก ทำให้การท่องเที่ยวกระจุกตัวอยู่เพียงบางบริเวณเท่านั้น เช่น เขาวัง ชะอำ หัวหิน เป็นต้น

(๒) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ยังไม่สะดวก ทั้งด้านถนน บริการ การขนส่งสาธารณะ ตลอดจนการแนะนำในการเดินทางแก่นักท่องเที่ยว ทั้ง ๆ ที่นักท่องเที่ยวมีความสนใจอย่างมาก เช่น แหล่งท่องเที่ยวแก่งกระจาน สามร้อยยอด ถ้ำ น้ำตก เป็นต้น

(๓) การบริการนักท่องเที่ยวในหลายแหล่งท่องเที่ยวยังไม่ดีพอ เช่น ราคาอาหารแพง บริเวณชายหาดหัวหิน ขาดบริการนำเที่ยวที่ถูกต้องในเมืองเพชรบุรี หรือในอุทยานแห่งชาติ เขาสามร้อยยอด ความไม่เป็นระเบียบของบริการชายหาดชะอำ หัวหิน เป็นต้น

(๔) ปัญหาความสกปรกของแหล่งท่องเที่ยว อันเนื่องมาจากขาดการเอาใจใส่ดูแลจากเจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการ หรือแม้แต่ความมั่งงายของนักท่องเที่ยว เช่น บริเวณชายหาดเขาตะเกียบ หัวหิน และชะอำ กระทบต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยถึงร้อยละ ๔๐ ไม่พอใจความสกปรกของชายหาด แม้แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น เขาวิ้ง เขาหลวง ยังมีความสกปรกของชายะอยู่บ้าง

(๕) ปัญหาความเสื่อมโทรมและขาดการทะนุบำรุงแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น อุโบสถวัดกุฎี วัดพระพุทธไสยาสน์ นอกจากนี้การขาดการควบคุมแนะนำการก่อสร้างอาคาร ทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบไม่สวยงามแก่แหล่งท่องเที่ยวได้ เช่น ร้านค้าเชิงเขาหลวง การปลูกสร้างอาคารเสริมในวัด การก่อสร้างอาคารให้บริเวณชายหาด หัวหิน-ชะอำ เป็นต้น

(๖) ปัญหาสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวอันเนื่องมาจากการพัฒนาของชุมชน อุตสาหกรรม และกิจกรรมอื่น ๆ บริเวณใกล้เคียง เช่น

(๖.๑) การปล่อยน้ำทิ้งชุมชนหัวหินลงสู่ทะเล ทำให้เกิดมลภาวะบริเวณชายหาดหัวหิน

(๖.๒) การปล่อยน้ำทิ้งจากโรงงานชะอำไพแอปเปิลแคน เนอวี่ ลงสู่คลองบางหิน ทำให้เกิดความเน่าเหม็น น้ำดำสกปรก ทำให้เกิดความรำคาญและอาการคันแก่ผู้เล่นน้ำทะเลชะอำ

(๖.๓) ฝุ่นละอองจากโรงงานปูนซีเมนต์ บริษัทชลประทานซีเมนต์ ในบางฤดูลมจะพัดพาเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวหาดชะอำ

(๖.๔) โรงงานปลาบ่อบริเวณหาดบ่อทองกลาง

(๗) ปัญหาการพังทลายของชายหาดชะอำ ซึ่งคาดว่าเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของกระแสน้ำที่พัดพาทรายไปตกค้างบริเวณสะพานหินของบริษัทชลประทานซีเมนต์ การพังทลายของชายหาดนั้นนอกจากจะทำให้ชายฝั่งพังทลายแล้วยังทำให้ชายหาดแคบและลาดชันในบางช่วงมากขึ้น

(๘) ปัญหาการพัฒนาการท่องเที่ยวที่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและนิเวศวิทยา เช่น การถมป่าชายเลนที่แหลมหลวง การแก้ปัญหาชายหาดชะอำพังทลายโดยการลงหินใหญ่ การปลูกสิ่งก่อสร้างบริเวณเขาตะเกียบ เป็นต้น

(๔) ปัญหาการขาดองค์การในการจัดการและประสานงานการพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างบุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว (เช่น หาดหัวหิน หาดชะอำ) รวมถึงเกิดการแข่งขันในเชิงไม่สร้างสรรค์ขึ้นได้

๓.๖.๔ ข้อจำกัดในการพัฒนาการท่องเที่ยว

(๑) พื้นที่วางแผนอยู่ในเขตการปกครองสองจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวหิน และชะอำ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรคล้ายคลึงกันและตั้งอยู่ใกล้กัน ในการพัฒนาจึงมีข้อจำกัดในด้านการประสานงาน การแข่งขันในแนวทางที่จะไม่ก่อให้เกิดผลดีแก่ทั้งสองฝ่าย

(๒) สภาพพื้นที่อันยาวของ ๒ จังหวัด ทำให้แหล่งท่องเที่ยวกระจายการเดินทางไปยังแหล่งต่าง ๆ ต้องใช้เวลานาน การพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งถนนต้องลงทุนสูง เกินกว่าผลตอบแทนที่จะได้รับ

(๓) การขาดแคลนงบประมาณในการพัฒนา เนื่องจากงบประมาณในการพัฒนาของท้องถิ่นค่อนข้างต่ำ การจัดหารายได้เองมีน้อยต้องได้รับเงินอุดหนุนจากส่วนกลาง ทำให้ไม่เพียงพอต่อการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทศบาลท้องถิ่น คือ ทต. หัวหิน และ ทต. ชะอำ ต้องรับผิดชอบต่อพื้นที่พัฒนาขนาดใหญ่ ในขณะที่องค์กรเทศบาล ไม่มีหน้าที่พัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวโดยตรง ดังนั้น การจัดสรรงบประมาณเพื่อการท่องเที่ยว จึงต้องอิงวัตถุประสงค์ร่วมหรือเพื่อกิจการอื่น (เช่น การทำมาหากินของราษฎร) ทำให้การพัฒนาขาดความคล่องตัว ข้อจำกัดเหล่านี้อาจแก้ไขได้ด้วยการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ และขยายรายได้เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่น ตลอดจนจนการได้รับการสนับสนุนจากส่วนกลาง

นอกจากนี้งบประมาณของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอต่อการพัฒนาด้วย เช่น กองอุทยานแห่งชาติ กรมศิลปากร (โบราณสถาน) เป็นต้น

(๔) ที่ดินในเขตหัวหิน-ชะอำ ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพราะที่ดินถูกแบ่งเป็นแปลงย่อย ๆ มีราคาสูง และเจ้าของที่ดิน (ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเอกชนผู้มีฐานะดี) ไม่นิยมขาย หรือนำมาลงทุนเพื่อการพัฒนาใด ๆ อย่างไรก็ตาม หากมีการศึกษาและเสนอแนะที่ดีต่อเจ้าของที่ดิน เชื่อว่าจะทำให้สามารถชักจูงให้เกิดการลงทุนได้

๓.๗ แนวทางและข้อเสนอกลวิธีการท่องเที่ยว

สภาพการท่องเที่ยวของพื้นที่วางแผนมีศักยภาพสูงในการพัฒนา แม้ว่าจะยังมีปัญหาที่ ต้องการการแก้ไขอยู่ก็ตาม เมื่อพิจารณาจากสภาพพื้นที่แล้ว ในการพัฒนาจึงควรมีแนวทาง และกลวิธีที่เหมาะสม ดังนั้นในการศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาได้เสนอแนวทางและกลวิธีการพัฒนา การท่องเที่ยวพื้นที่วางแผนไว้ดังนี้

๓.๗.๑ การจัดกลุ่มพื้นที่เพื่อการวางแผนและพัฒนา

จากการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวพบว่า หัวหิน-ชะอำ มีความสำคัญที่เป็น ศูนย์กลางการท่องเที่ยวของทั้ง ๒ จังหวัด เนื่องจากมีความพร้อมทางด้านบริการการท่องเที่ยว ค่อนข้างสมบูรณ์ มีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อม มีทรัพยากรที่ดึงดูดใจและสามารถเดินทางไปยัง แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ได้อีกด้วย ส่วนแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ นั้น ควรที่จะพัฒนาให้มีความดึงดูดใจ มีความสำคัญและสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวมากขึ้น โดยการสร้างเอกลักษณ์ของ แหล่งท่องเที่ยวเฉพาะแหล่ง ซึ่งจะก่อให้เกิดความหลากหลายในการท่องเที่ยวขึ้นในพื้นที่ อันจะ เป็นแหล่งท่องเที่ยวรองรับการขยายการท่องเที่ยวออกจากหัวหิน-ชะอำได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้น การที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้ง ๔๐ แห่ง ที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป กับชุมชนที่สำคัญต่อการท่องเที่ยวอย่างน้อย ๔ แห่ง จะต้อง ใช้งบประมาณการลงทุนที่สูง อีกทั้งแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งไม่สามารถมีความดึงดูดใจได้ด้วยตัวเอง จำเป็นต้องพึ่งพาแหล่งท่องเที่ยวอื่นใกล้เคียงในลักษณะที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ดังนั้น ควรที่จะได้มี การพัฒนาแบบกลุ่ม (Cluster) ซึ่งจะช่วยให้สามารถประหยัดการลงทุนในการพัฒนา โดยเลือก แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในกลุ่มพัฒนาแล้วสร้างผลกระทบต่อการพัฒนาแหล่งอื่น ๆ ต่อเนื่องกันไป

การจัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนา ได้ใช้ข้อพิจารณาดังนี้

(๑) ที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว พิจารณาการกระจายตัวและกระจุกตัวของแหล่ง การท่องเที่ยว โดยคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้เคียงกัน เป็นกลุ่มเดียวกัน รวมทั้งการเดินทาง ระหว่างแหล่งท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวต่อเนื่องภายในกลุ่ม

(๒) แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเส้นทางการคมนาคมอาจจัดเข้ากับกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยพิจารณาเส้นทางการท่องเที่ยว (Route trip) เป็นสำคัญ

(๓) ในแต่ละกลุ่มจะต้องมีแหล่งท่องเที่ยวหลักที่อยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยว และสามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่จะสร้างความเป็นอิสระให้แก่กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งสามารถจัดศูนย์กลางการบริการขึ้นภายในและมีบริการให้บริการแก่แหล่งท่องเที่ยวภายในกลุ่มได้พอสมควร

(๔) แหล่งท่องเที่ยวภายในกลุ่มควรมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ร่วมกัน หรือมีความผสมผสานกันแบบหลากหลายระหว่างแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ

จากการพิจารณาจึงสามารถจัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาได้ ๖ กลุ่มใหญ่ กับ ๔ กลุ่มย่อย ดังแสดงในรูปแบบที่ ๓.๑๓ คือ

ก. กลุ่มเมืองเพชรบุรี แบ่งออกได้เป็นกลุ่มย่อย ๓ กลุ่ม คือ

- กลุ่มย่อยเขาย้อย
- กลุ่มย่อยในเมือง
- กลุ่มย่อยหาดเจ้าสำราญ

ข. กลุ่มแก่งกระจาน

- กลุ่มย่อยในเขตอุทยานฯ แก่งกระจาน
- กลุ่มย่อยนอกเขตอุทยานฯ แก่งกระจาน

ค. กลุ่มหัวหิน-ชะอำ

- กลุ่มย่อยชะอำ
- กลุ่มย่อยหัวหิน

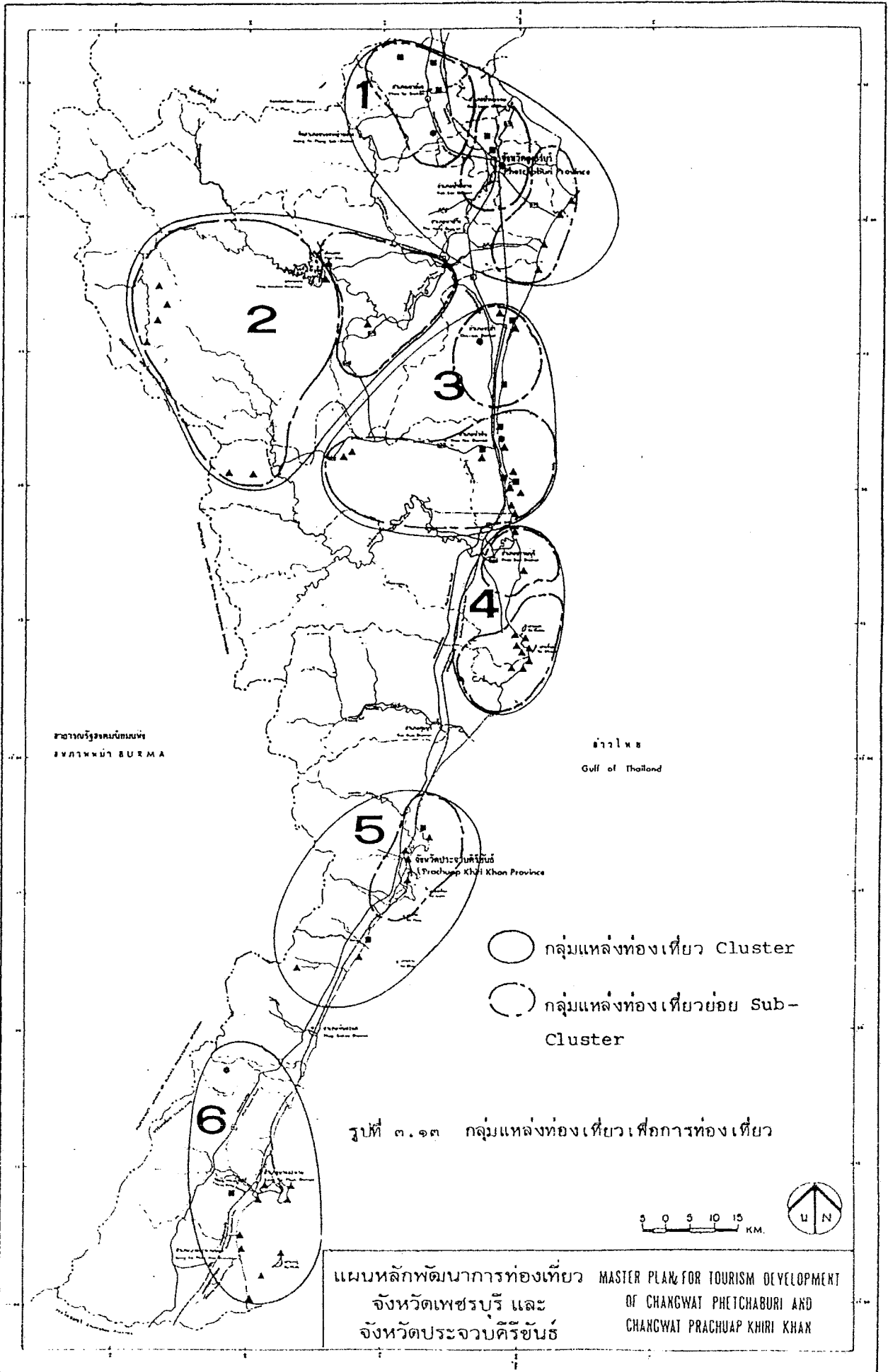
ง. กลุ่มปราณบุรี-สามร้อยยอด

- กลุ่มย่อยในเขตอุทยานฯ เขาสามร้อยยอด
- กลุ่มย่อยนอกเขตอุทยานฯ เขาสามร้อยยอด (ปราณบุรี)

จ. กลุ่มเมืองประจวบคีรีขันธ์

ฉ. กลุ่มบางสะพาน

กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวทั้ง ๖ มีระดับความสำคัญที่แตกต่างกัน มีสภาพของทรัพยากรการบริการ และองค์กรที่เกี่ยวข้องแตกต่างกัน แต่ในการพัฒนาสามารถกำหนดบทบาท

- กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว Cluster
- กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวย่อย Sub-Cluster

รูปที่ ๓.๑๓ กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยว

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 จังหวัดเพชรบุรี และ OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

ในการพัฒนาให้ประสานสอดคล้องกันได้ ดังนั้น ในการวางแผนพัฒนา การเสนอแผนงานและโครงการ จึงต้องคำนึงถึงทิศทางดังกล่าวเหล่านี้ด้วย

๓.๑.๒ การกำหนดระดับของกลวิธีการพัฒนา

เช่นเดียวกับการพัฒนาในสาขาอื่น ๆ การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเป็น การดำเนินงาน เพื่อให้ เกิดการพัฒนาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การพัฒนาในระดับชาติ ภาค และพื้นที่ แต่การที่จะพัฒนาในพื้นที่ที่มีการพัฒนาบ้างแล้วนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาถึงระดับการพัฒนาที่เหมาะสม แต่โดยทั่วไปแล้ว การพัฒนามีอยู่ ๒ ลักษณะใหญ่ ๆ คือ การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ กับการพัฒนาเพื่อกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวหรือรองรับการขยายตัวในอนาคต ดังนั้น กลวิธีการพัฒนาจึงสามารถกระทำได้ ๓ ระดับ หรือ ๓ ทางเลือก คือ

(๑) การพัฒนาตามแนวโน้มปัจจุบัน (Trend Development) โดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการบริการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การพัฒนาจะเน้นที่การแก้ไขปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว การบริการและโครงสร้างพื้นฐาน จุดประสงค์หลักของกลวิธีพัฒนานี้คือการอนุรักษ์สภาพสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมจะเน้นที่การดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มีอยู่เพื่อให้ นักท่องเที่ยวประทับใจพักอยู่นาน ๆ และกลับมาเที่ยวอีก รวมทั้งให้พยายามกระจายรายได้ที่เกิดขึ้นจากธุรกิจการท่องเที่ยว

(๒) กลวิธีที่ก่อให้เกิดการพัฒนาขนาดกลาง (Moderately induced development) เป็นการพยายามที่จะพัฒนาให้สูงขึ้นกว่าแนวโน้มในปัจจุบัน โดยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น พักอยู่นานขึ้น มีการใช้จ่ายเงินมากขึ้น อันจะก่อให้เกิดการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวมากขึ้น เพื่อตอบสนองกลวิธีนี้จำเป็นต้องมีการขยายปริมาณโรงแรมที่พัก การบริการ และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้รองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ กลวิธีพัฒนานี้จำเป็นต้องทราบตลาดการท่องเที่ยวที่แน่ชัด รวมทั้งการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งอาจจำเป็นต้องรักษาไว้เพื่อการพัฒนาในอนาคต แต่จำนวนอาจจะน้อยกว่าของกลวิธีพัฒนาขั้นแรกที่กล่าวมาแล้ว

(๓) กลวิธีที่ก่อให้เกิดการพัฒนาขนาดใหญ่ (Highly induced development) กลวิธีนี้จะต้องกำหนดเป้าหมายที่จะเพิ่มนักท่องเที่ยวขึ้นเป็นอย่างมาก แหล่งท่องเที่ยว การบริการ และโครงสร้างพื้นฐานจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างมากด้วย แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพื่อที่จะใช้ดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย และเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ไห้แหล่ง

แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาแล้วในปัจจุบันต้องสูญเสียเปล่าและลดคุณค่าลงไป การลงทุนขนาดใหญ่จากรัฐและเอกชน รวมทั้งมาตรการควบคุมปัญหาสิ่งแวดล้อม จึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งทำให้กลยุทธ์นี้ค่อนข้างเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ นอกจากนี้ ด้านการตลาดและการส่งเสริม จำเป็นต้องได้รับการดำเนินการมากขึ้น ซึ่งหมายถึงการใช้งบประมาณที่สูงกว่าในปัจจุบันมาก

จากกลยุทธ์การพัฒนาทั้ง ๓ ระดับ นี้ เมื่อนำมาพิจารณาและประเมินจากข้อมูลด้านต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และตลาดการท่องเที่ยว ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน ความสนใจของนักลงทุนเอกชน และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐในโครงการพัฒนาต่าง ๆ รวมทั้งสภาพแวดล้อมขององค์กรต่าง ๆ ในจังหวัด และแรงกระตุ้นจากนักท่องเที่ยว และนำผลไปพิจารณาถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนา (รายงานชั่วคราว หน้า ผ ๔-๑) แล้วพบว่า ทางเลือกที่ ๑ ให้ผลในด้านการแก้ไขปัญหา และไม่ก่อให้เกิดการขยายตัวมากนัก ทางเลือกที่ ๓ นั้น ไม่เหมาะสม เนื่องจากไม่สามารถสนองวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ส่วนทางเลือกที่ ๒ มีความเป็นไปได้มาก และสามารถสนองวัตถุประสงค์ได้สูงสุดด้วย ดังนั้น ในการพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นที่ ๒ จังหวัดนี้ จึงเลือกที่จะใช้กลยุทธ์พัฒนาขนาดกลาง (Moderately induced development) ในการพัฒนาและกำหนดเป้าหมายต่อไป

๓.๑.๓ การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา

เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดเป้าหมายสำหรับการพัฒนา จึงต้องทำการพยากรณ์อุปสงค์และอุปทานในอนาคตของพื้นที่วางแผน ทั้งนี้โดยพิจารณาได้จาก แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอดีต ประกอบกับสภาพพื้นที่ อุปทาน และแนวทางการพัฒนา การพยากรณ์ด้านอุปสงค์หรือตลาดการท่องเที่ยว จะเป็นพื้นฐานสำหรับการพยากรณ์ด้านอุปทาน และการพยากรณ์ทั้ง ๒ ด้านนี้ จะสามารถนำไปพิจารณาแผนงานและโครงการได้ว่า ควรจะพัฒนาอย่างไร และจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่เลือกแล้วหรือไม่ต่อไป

(๑) การกำหนดเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่วางแผน

การขยายตัวของนักท่องเที่ยวในพื้นที่วางแผนในระยะ ๕ ปี ที่ผ่านมา มีอัตราเพิ่มสูงมาก ซึ่งหากปล่อยให้การขยายตัวสูงในระดับนี้คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวสูงถึง ๕,๓๖๕,๘๓๑ คน ในปี ๒๕๔๔ แต่จากการพิจารณาทางด้านอุปสงค์และอุปทานในระยะที่ผ่านมาแล้ว เชื่อว่า แนวโน้มในอนาคตนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นไม่สูงมากนัก เพราะการขยายตัวของ

สถานบริการในขณะที่อยู่ในระยะคงตัว หรือคาดว่า (หัวข้อ ๓.๔.๓) ในปี ๒๕๔๔ จะมี
นักท่องเที่ยวนับ ๒,๓๖,๗๐๕ คน (ตารางที่ ๓.๓๕)

อย่างไรก็ตาม จากแนวโน้มที่พยากรณ์ทั้ง ๒ วิธีนี้ เมื่อพิจารณาด้านการ
ท่องเที่ยวแล้วไม่สามารถกำหนดเป็นเป้าหมายการพัฒนาได้ กล่าวคือ ถ้าหากจะรักษาจำนวน
นักท่องเที่ยงให้เพิ่มขึ้นในระดับสูงแล้ว จะต้องใช้ปัจจัยการพัฒนาสูงมาก เช่น การลงทุนด้าน
บริการ การขยายสิ่งดึงดูดใจ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการโฆษณาประชาสัมพันธ์
ซึ่งในความเป็นจริงแล้วทั้งภาครัฐและเอกชนจะไม่สามารถดำเนินการได้ในระยะเวลาอันใกล้
อีกทั้งมาตรการป้องกัน และแก้ไขผลกระทบจากการขยายตัวในระดับสูงจะต้องใช้งบประมาณ
สูงมากเช่นกัน

ส่วนแนวโน้มขั้นต่ำซึ่งใช้แนวโน้มระดับประเทศ ทั้งชาวไทยและชาว
ต่างประเทศนั้น จะเป็นเป้าหมายที่ค่อนข้างต่ำ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการพัฒนาให้เป็น
แหล่งท่องเที่ยวระดับชาติ อีกทั้งประโยชน์จากการท่องเที่ยวจะไม่สามารถช่วยการพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมของพื้นที่วางแผนได้มากนัก นอกจากนี้ในความเป็นจริงแล้ว พื้นที่วางแผน โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง หัวหิน-ชะอำ นั้น มีศักยภาพสูงมากกว่าที่จะทำให้นักท่องเที่ยวเติบโตในขนาดต่ำ การ
กำหนดเป้าหมายการพัฒนาจึงสามารถกำหนดได้ระหว่างแนวโน้มขั้นต่ำกับแนวโน้มสูง โดยต้อง
ใช้ปัจจัยการพัฒนาเพิ่มขึ้น (จากการแก้ไขปัญหาคณะหน้า) อีกระดับหนึ่งซึ่งสอดคล้องกับระดับ
กลยุทธ์ที่กำหนดไว้

ดังนั้นการกำหนดเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยงจึงน่าจะอยู่ระหว่างแนวโน้ม
๒ ระดับนี้ ซึ่งกำหนดโดยนักท่องเที่ยงชาวไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๗๕ ในปี ๒๕๓๐ และมีอัตราการลดลง
ร้อยละ ๐.๒ ต่อปี ส่วนชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ ๑๐.๒๕ ในปี ๒๕๓๐ และมีอัตราเพิ่ม
ลดลงร้อยละ ๐.๔ ต่อปี ในช่วง ๕ ปีแรก และลดลงร้อยละ ๐.๒ ต่อปี ในช่วง ๑๐ ปี ต่อไป
ดังแสดงในตารางที่ ๓.๓๖ ส่วนรูปที่ ๓.๑๔ เปรียบเทียบแนวโน้มและการพยากรณ์เพื่อกำหนด
เป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยงทั้งหมดของพื้นที่วางแผน

เป้าหมายที่กำหนดขึ้นจากการพยากรณ์ข้างกลางนี้มีสมมติฐานสรุปได้ดังนี้

(ก) การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยงชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นอิสระ
ต่อกัน โดยมีอัตราเพิ่มของนักท่องเที่ยงชาวต่างประเทศสูงกว่า ดังนั้น สัดส่วนระหว่างชาวไทย
ต่อชาวต่างประเทศจะเปลี่ยนแปลงไปในอนาคตคือ นักท่องเที่ยงชาวต่างประเทศจะมีสัดส่วนสูงขึ้น

ตารางที่ ๓.๓๕ การกำหนดเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี - ประจวบคีรีขันธ์ ขึ้นค่าและสูง ปี ๒๕๓๐ - ๒๕๔๔

ปี	การเพิ่มขึ้นในระดับต่ำ (๑)					การเพิ่มขึ้นในระดับสูง (๒)					
	นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ		รวม	นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ		รวม	
	อัตรา (๑) เพิ่มขึ้น	จำนวน	อัตรา (๒) เพิ่มขึ้น	จำนวน	จำนวน	อัตรา เพิ่มขึ้น	จำนวน	อัตรา เพิ่มขึ้น	จำนวน	จำนวน	
๒๕๒๕		๑,๐๒๐,๔๓๑		๔๑,๒๘๒	๑,๐๖๑,๘๑๓		๑,๐๕๐,๔๓๑		๔๑,๒๘๒	๑,๐๖๑,๘๑๓	
๒๕๓๐	๑๑.๓๑	๑,๑๓๕,๕๕๔	๔.๕๒	๔๓,๕๖๑	๑,๑๗๙,๕๕๔	๑๑.๓๑	๑,๑๓๕,๕๕๓	๑๓.๕๖	๕๖,๘๓๕	๑,๑๙๒,๓๘๘	๑๑.๓๕
๒๕๓๑	๖.๔๑	๑,๒๐๘,๘๓๒	๖.๖๑	๕๖,๕๕๐	๑,๒๖๕,๓๘๒	๑๑.๓๑	๑,๒๖๕,๓๘๑	๑๓.๕๖	๕๖,๘๓๕	๑,๓๒๒,๒๑๖	๑๑.๓๕
๒๕๓๒	๖.๑๖	๑,๒๘๓,๓๐๔	๗.๒๑	๕๙,๗๘๘	๑,๓๔๓,๐๙๒	๑๑.๓๑	๑,๓๔๓,๐๙๑	๑๓.๕๖	๖๐,๒๖๖	๑,๔๐๓,๓๕๗	๑๑.๓๕
๒๕๓๓	๕.๕๓	๑,๓๕๙,๕๒๖	๗.๗๘	๕๓,๗๘๘	๑,๔๑๓,๓๑๔	๑๑.๓๑	๑,๔๑๓,๓๑๓	๑๓.๕๖	๖๖,๖๖๖	๑,๔๘๐,๐๐๐	๑๑.๓๕
๒๕๓๔	๕.๖๑	๑,๔๓๕,๗๕๖	๘.๓๑	๕๘,๑๑๖	๑,๔๙๓,๘๗๒	๑๑.๓๑	๑,๔๙๓,๘๗๑	๑๓.๕๖	๗๑,๖๖๖	๑,๕๖๕,๕๓๗	๑๑.๓๕
๒๕๓๕	๕.๕๖	๑,๕๑๔,๑๑๔	๕.๒๖	๖๐,๕๕๒	๑,๕๗๔,๗๖๖	๑๑.๓๑	๑,๕๗๔,๗๖๕	๑๓.๕๖	๗๖,๖๖๖	๑,๖๕๑,๔๓๑	๑๑.๓๕
๒๕๓๖	๕.๓๑	๑,๕๙๕,๕๕๗	๕.๕๖	๖๓,๕๖๑	๑,๖๕๙,๑๑๘	๑๑.๓๑	๑,๖๕๙,๑๑๗	๑๓.๕๖	๘๑,๖๖๖	๑,๗๔๐,๗๘๓	๑๑.๓๕
๒๕๓๗	๕.๑๖	๑,๖๗๖,๖๖๖	๕.๒๗	๖๗,๓๓๑	๑,๗๔๔,๐๐๐	๑๑.๓๑	๑,๗๔๔,๐๐๐	๑๓.๕๖	๘๖,๖๖๖	๑,๘๓๐,๖๖๖	๑๑.๓๕
๒๕๓๘	๕.๐๓	๑,๗๖๑,๐๑๐	๕.๐๐	๗๐,๖๕๘	๑,๘๓๑,๖๖๘	๑๑.๓๑	๑,๘๓๑,๖๖๗	๑๓.๕๖	๙๑,๖๖๖	๑,๙๒๓,๓๓๓	๑๑.๓๕
๒๕๓๙	๕.๑๖	๑,๘๕๑,๕๐๗	๕.๗๖	๗๕,๐๖๓	๑,๙๒๖,๕๗๐	๑๑.๓๑	๑,๙๒๖,๕๖๙	๑๓.๕๖	๙๖,๖๖๖	๑,๙๙๓,๒๓๖	๑๑.๓๕
๒๕๔๐	๕.๗๓	๑,๙๓๙,๕๘๐	๕.๕๕	๗๗,๕๓๓	๑,๙๖๖,๑๑๓	๑๑.๓๑	๑,๙๖๖,๑๑๒	๑๓.๕๖	๑๐๑,๖๖๖	๒,๐๖๗,๗๗๙	๑๑.๓๕
๒๕๔๑	๕.๘๕	๒,๐๓๓,๕๖๓	๕.๓๕	๘๐,๘๐๑	๒,๑๑๔,๓๖๔	๑๑.๓๑	๒,๑๑๔,๓๖๓	๑๓.๕๖	๑๐๖,๖๖๖	๒,๑๖๑,๐๓๐	๑๑.๓๕
๒๕๔๒	๕.๕๕	๒,๑๒๑,๐๐๑	๕.๑๗	๘๔,๑๗๑	๒,๒๐๕,๑๗๒	๑๑.๓๑	๒,๒๐๕,๑๗๑	๑๓.๕๖	๑๑๑,๖๖๖	๒,๓๑๖,๘๓๗	๑๑.๓๕
๒๕๔๓	๕.๒๓	๒,๒๑๓,๕๐๒	๕.๐๐	๘๗,๕๓๘	๒,๓๐๑,๐๔๐	๑๑.๓๑	๒,๓๐๑,๐๓๙	๑๓.๕๖	๑๑๖,๖๖๖	๒,๔๑๗,๗๐๖	๑๑.๓๕
๒๕๔๔	๕.๑๕	๒,๓๐๕,๗๕๗	๕.๘๕	๙๐,๕๐๘	๒,๓๙๖,๒๖๕	๑๑.๓๑	๒,๓๙๖,๒๖๔	๑๓.๕๖	๑๒๑,๖๖๖	๒,๕๑๗,๙๓๑	๑๑.๓๕

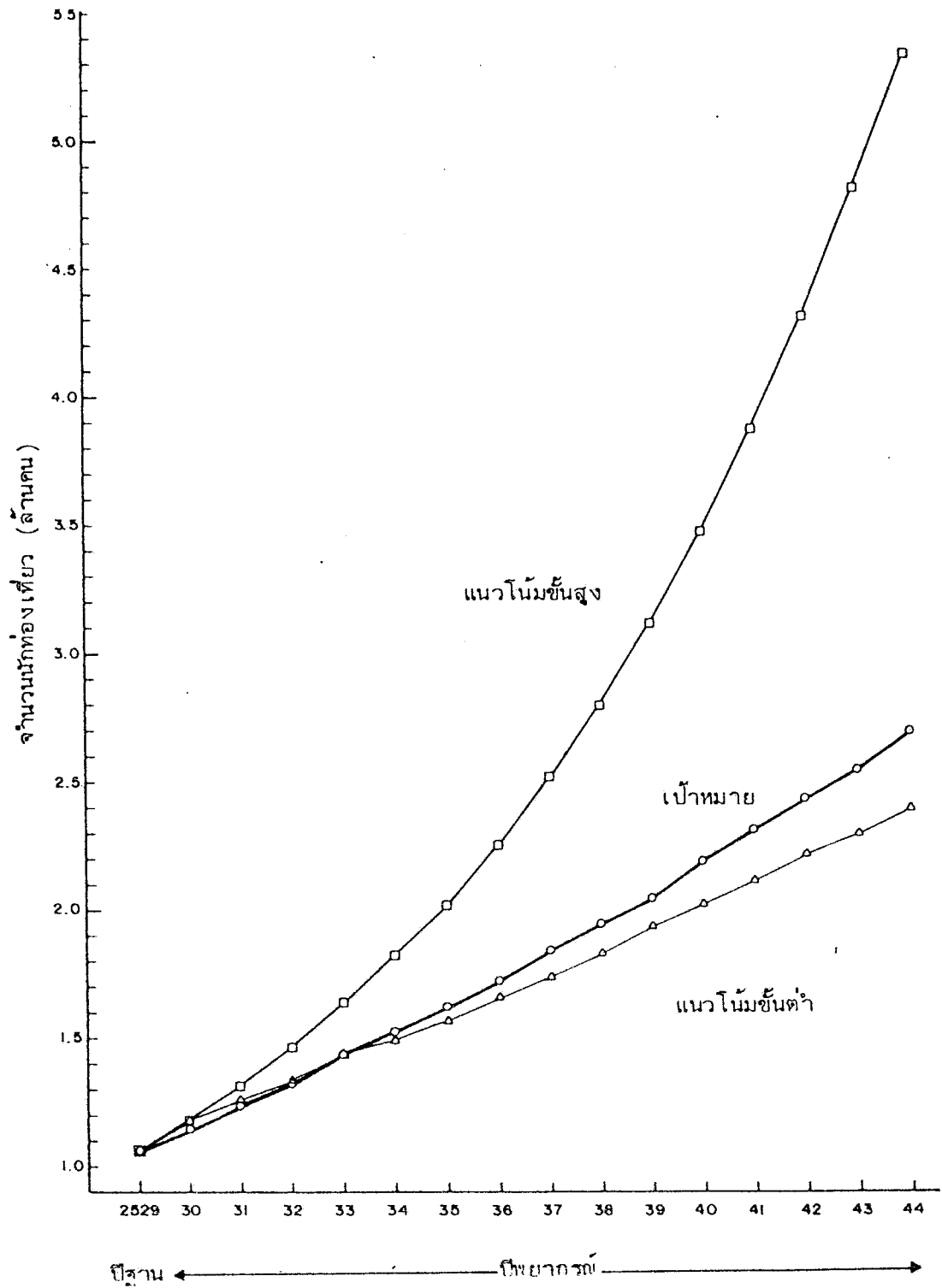
หมายเหตุ (๑) จากตารางที่ ๓.๓๒
 (๒) ให้อัตราเพิ่มเฉลี่ยต่อปีเท่ากับทุกปี คือมีอัตราเพิ่มเท่ากับอัตราเพิ่มเฉลี่ยต่อปี จากปี ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙

ตารางที่ ๓.๓๖ การกำหนดเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวในขนาดของพื้นที่วางแผนปี ๒๕๓๐ - ๒๕๔๔

ปี	นักท่องเที่ยวไทย			นักท่องเที่ยวต่างประเทศ			รวมนักท่องเที่ยวทั้งหมด				มาตรการเพิ่มของนักท่องเที่ยว			
	พักแรม	มาเข้า-เยี่ยมกลับ	รวม	พักแรม	มาเข้า-เยี่ยมกลับ	รวม	พักแรม	มาเข้า-เยี่ยมกลับ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่าง-ประเทศ	รวม	ขยายเหตุ	
													ชาวไทย	รวม
๒๕๓๐	๗๕๐,๐๑๑	๒๘๐,๕๒๐	๑,๐๒๐,๕๓๑	๔๑,๒๘๒	-	๔๑,๒๘๒	๗๕๑,๒๙๓	๒๘๐,๕๒๐	๑,๐๖๑,๘๑๓	ปีฐาน	ปีฐาน	ปีฐาน	ขยาย	รวม
๒๕๓๑	๗๕๗,๓๖๒	๓๐๒,๒๖๐	๑,๐๕๙,๖๒๒	๔๕,๕๑๓	-	๔๕,๕๑๓	๘๐๒,๘๗๕	๓๐๒,๒๖๐	๑,๑๐๕,๑๓๕	๗.๗๕	๑๐.๒๕	๗.๘๕	๑๐.๒๕	๗.๘๕
๒๕๓๒	๘๕๗,๕๖๓	๓๒๕,๐๘๑	๑,๑๘๒,๖๔๔	๕๕,๙๕๖	-	๕๕,๙๕๖	๙๐๗,๖๐๐	๓๒๕,๐๘๑	๑,๒๓๒,๖๘๑	๗.๕๕	๙.๘๕	๗.๕๕	๙.๘๕	๗.๖๕
๒๕๓๓	๙๖๐,๕๙๕	๓๕๗,๙๗๕	๑,๓๑๘,๕๗๐	๕๕,๗๒๑	-	๕๕,๗๒๑	๑,๓๗๔,๒๙๑	๓๕๗,๙๗๕	๑,๗๓๒,๒๖๖	๗.๓๕	๙.๕๕	๗.๓๕	๙.๕๕	๗.๕๕
๒๕๓๔	๑,๐๕๕,๙๗๒	๓๗๓,๙๗๖	๑,๔๒๙,๙๔๘	๕๕,๖๗๓	-	๕๕,๖๗๓	๑,๔๘๕,๖๒๑	๓๗๓,๙๗๖	๑,๘๕๙,๕๙๗	๖.๑๕	๘.๐๕	๖.๑๕	๘.๐๕	๗.๒๓
๒๕๓๕	๑,๑๒๖,๑๕๗	๓๙๙,๙๑๕	๑,๕๒๖,๐๗๒	๖๕,๘๓๕	-	๖๕,๘๓๕	๑,๕๙๑,๙๐๗	๓๙๙,๙๑๕	๑,๙๙๑,๗๒๒	๖.๙๕	๘.๖๕	๖.๙๕	๘.๖๕	๗.๐๒
๒๕๓๖	๑,๑๙๙,๙๕๗	๔๒๖,๘๐๘	๑,๖๒๖,๗๖๕	๗๐,๑๘๕	-	๗๐,๑๘๕	๑,๖๙๖,๙๕๐	๔๒๖,๘๐๘	๑,๖๒๓,๑๕๘	๖.๗๕	๘.๓๕	๖.๗๕	๘.๓๕	๖.๘๑
๒๕๓๗	๑,๒๗๖,๑๕๕	๔๕๓,๗๕๕	๑,๗๒๙,๙๑๐	๗๕,๘๓๕	-	๗๕,๘๓๕	๑,๘๐๕,๗๔๕	๔๕๓,๗๕๕	๑,๗๕๑,๙๙๐	๖.๕๕	๘.๐๕	๖.๕๕	๘.๐๕	๖.๖๖
๒๕๓๘	๑,๓๕๕,๖๒๗	๔๘๐,๕๖๖	๑,๘๓๖,๑๙๓	๘๑,๗๘๗	-	๘๑,๗๘๗	๑,๙๑๗,๙๘๑	๔๘๐,๕๖๖	๑,๙๖๖,๑๖๖	๖.๓๕	๗.๖๕	๖.๓๕	๗.๖๕	๖.๗๒
๒๕๓๙	๑,๔๓๕,๒๒๗	๕๐๗,๐๕๕	๑,๙๔๒,๒๘๒	๘๕,๖๐๓	-	๘๕,๖๐๓	๑,๙๙๗,๘๘๕	๕๐๗,๐๕๕	๒,๐๐๓,๙๔๐	๕.๙๕	๗.๓๕	๕.๙๕	๗.๓๕	๖.๐๒
๒๕๔๐	๑,๕๑๗,๗๕๓	๕๓๕,๓๕๓	๒,๐๕๓,๑๐๖	๑๐๑,๕๖๑	-	๑๐๑,๕๖๑	๒,๑๕๔,๖๖๔	๕๓๕,๓๕๓	๒,๑๕๔,๖๖๔	๕.๗๕	๗.๐๕	๕.๗๕	๗.๐๕	๕.๘๒
๒๕๔๑	๑,๖๐๑,๙๕๕	๖๐๗,๒๗๕	๒,๒๐๙,๒๓๐	๑๐๘,๖๑๕	-	๑๐๘,๖๑๕	๒,๓๑๖,๘๔๕	๖๐๗,๒๗๕	๒,๓๑๖,๘๔๕	๕.๕๕	๖.๗๕	๕.๕๕	๖.๗๕	๕.๘๒
๒๕๔๒	๑,๖๘๗,๖๙๕	๖๓๗,๗๖๕	๒,๓๒๕,๔๖๐	๑๑๖,๐๕๕	-	๑๑๖,๐๕๕	๒,๔๔๑,๕๑๕	๖๓๗,๗๖๕	๒,๔๔๑,๕๑๕	๕.๓๕	๖.๕๕	๕.๓๕	๖.๕๕	๕.๘๒
๒๕๔๓	๑,๗๗๕,๖๑๑	๖๗๒,๗๑๑	๒,๔๔๗,๓๒๒	๑๒๓,๗๗๒	-	๑๒๓,๗๗๒	๒,๕๗๑,๐๙๔	๖๗๒,๗๑๑	๒,๕๗๑,๐๙๔	๕.๑๕	๖.๓๕	๕.๑๕	๖.๓๕	๕.๘๒
๒๕๔๔	๑,๘๖๒,๕๕๕	๗๐๖,๐๑๑	๒,๕๖๘,๕๖๕	๑๓๑,๗๕๖	-	๑๓๑,๗๕๖	๒,๖๙๙,๓๑๑	๗๐๖,๐๑๑	๒,๖๙๙,๓๑๑	๕.๐๕	๖.๑๕	๕.๐๕	๖.๑๕	๕.๘๒

หมายเหตุ

- (๑) ข้อมูลปี ๒๕๒๕ เป็นปีฐานได้จากการประมาณการจากการศึกษาครั้งนี้
- (๒) อัตราเพิ่มของนักท่องเที่ยวไทย เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงจากอัตราเพิ่มปีแรก ๗.๗๕% ลดลงปีละ ๐.๒% ทุกปี
- (๓) อัตราเพิ่มของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงจากอัตราเพิ่ม ๑๐.๒๕% ลดลง ๔ ปีแรก ๐.๕% ต่อปี และ ๐.๒% ต่อปี ในช่วงต่อไป
- (๔) อัตราเพิ่มโดยรวมเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงได้จากการเพิ่มของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

รูปที่ ๓.๑๔ เปรียบเทียบแนวโน้มและเป้าหมายจำนวน

Figure นักท่องเที่ยว ปี ๒๕๓๐ - ๒๕๔๔

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

(ข) สัดส่วนระหว่างนักท่องเที่ยวพักผ่อนและมาเข้า-เย็นกลับ สำหรับชาวไทยกำหนดให้คงที่ แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้ โดยสัดส่วนผู้พักผ่อนมีแนวโน้มสูงขึ้นเล็กน้อย ส่วนชาวต่างประเทศนั้นคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวประเภทมาเข้า-เย็นกลับ น้อยมาก ในการพัฒนาควรวายามให้นักท่องเที่ยวทุกคนพักผ่อนในพื้นที่ ดังนั้น การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยรวมจึงจะไม่คำนึงถึงนักท่องเที่ยวประเภทมาเข้า-เย็นกลับ สำหรับชาวต่างประเทศ

(ค) ค่าการพยากรณ์ในระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ ๔๕ จำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคตจะเบี่ยงเบนจากค่าพยากรณ์ประมาณ $\pm ๗,๔๐๐$ คน (รูปที่ ๓.๑๔) ค่าความเบี่ยงเบนนี้รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนระหว่างนักท่องเที่ยวพักผ่อนและมาเข้า-เย็นกลับ ซึ่งน่าจะมีสัดส่วนผู้พักผ่อนสูงขึ้น

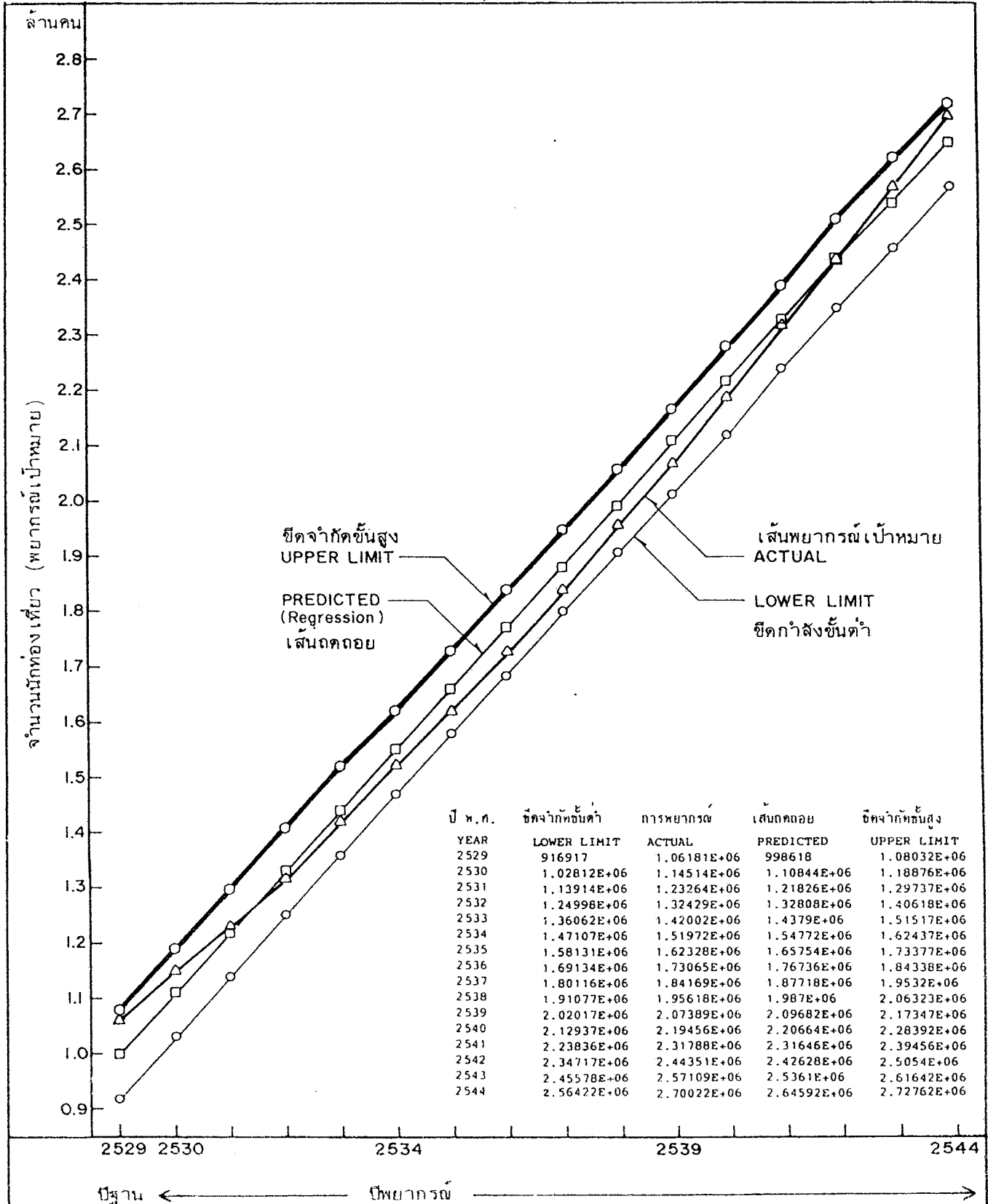
(ง) แนวโน้มและเป้าหมายของจำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคตของแหล่งท่องเที่ยวเฉพาะแห่ง หรือเฉพาะกลุ่ม อาจมีอัตราเพิ่มเท่าหรือไม่เท่ากับอัตราเพิ่มในระดับพื้นที่วางแผนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของแต่ละแหล่ง และนักท่องเที่ยวมีโอกาสเดินทางท่องเที่ยวครั้งเดียวไปหลายแหล่ง (นับซ้ำ) ได้

(๒) การกำหนดเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวเฉพาะแห่ง

ข้อมูลแนวโน้มการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวในอดีตมีเพียงข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งเท่านั้น ดังนั้นการกำหนดเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวเฉพาะแห่งจึงอาจใช้อัตราเพิ่มเดียวกับระดับพื้นที่วางแผน หรือแนวโน้มในอดีตเฉพาะพื้นที่ หรืออื่น ๆ ขึ้นอยู่กับสภาพของอุปสงค์และอุปทาน ทั้งปัจจุบันและอนาคต การกำหนดเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวแต่ละแห่งแสดงไว้ในตารางที่ ๓.๓๗ และสรุปได้ดังนี้

(๒.๑) เมืองเพชรบุรี จากข้อมูลนักท่องเที่ยวเข้าชมพระนครคีรีในระยะเวลา ๕ ปี ที่ผ่านมาได้เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยแต่ละปีร้อยละ ๔.๘๑ ต่อปี เพราะการบูรณะซ่อมแซมและการโฆษณา จนปัจจุบันเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งการกำหนดเป้าหมายสามารถกำหนดในระดับเดียวกับเป้าหมายโดยรวม โดยให้เพิ่มขึ้นต่ำกว่าแนวโน้มในอดีตเล็กน้อย แต่ให้มีการกระจายไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในพื้นที่มากขึ้น

(๒.๒) แก่งกระจาน มีแนวโน้มในอดีตสูงมาก คือเฉลี่ยแต่ละปี ร้อยละ ๔๕.๔๒ ทั้งนี้เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์ การเพิ่มในอนาคตยังมีโอกาสขยายตัวอีกมาก ประกอบกับขนาดพื้นที่ที่ใหญ่ สามารถรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมากด้วย

รูปที่ ๓.๑๔ การพยากรณ์เป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยว
กับค่าเบี่ยงเบนที่ยอมรับได้ในระดับความ
เชื่อมั่น ๙๕%

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHECHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

ตารางที่ ๓.๓๗ การกำหนดเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวรายกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว ปี ๒๕๓๐ - ๒๕๔๔

ปี	กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว							บางสะพาน
	เมืองเพชรบุรี	แก่งกระจาน	หัวหิน	ชะอำ	ปราณบุรี- สามร้อยยอด	เมือง ประจวบคีรีขันธ์	บางสะพาน	
๒๕๓๔	๑๕๒, ๐๗๗	๑๑๖, ๕๒๘	๔๕๕, ๓๒๕	๖๕๓, ๕๓๖	๕๕, ๖๖๘	๑๕๘, ๓๕๖	๑๒, ๕๗๑	
๒๕๓๐	๒๐๗, ๓๓๑	๑๒๕, ๓๒๒	๕๕๕, ๔๗๕	๖๕๕, ๓๐๓	๑๐๕, ๕๓๕	๑๕๘, ๓๐๓	๑๓, ๕๕๕	
๒๕๓๑	๒๒๓, ๓๕๕	๑๕๕, ๔๑๑	๕๓๓, ๕๕๕	๗๕๗, ๑๕๑	๑๑๗, ๕๒๕	๑๖๘, ๕๕๒	๑๕, ๕๗๕	
๒๕๓๒	๒๔๐, ๑๕๕	๑๖๐, ๗๖๓	๕๗๓, ๒๓๐	๘๐๒, ๕๘๐	๑๓๐, ๗๕๒	๑๗๕, ๕๕๑	๑๕, ๖๕๕	
๒๕๓๓	๒๕๗, ๖๕๐	๑๗๕, ๕๖๖	๖๑๕, ๗๗๗	๘๖๐, ๕๓๐	๑๕๕, ๖๕๕	๑๘๕, ๕๕๕	๑๖, ๗๗๒	
๒๕๓๔	๒๗๕, ๕๖๑	๑๙๕, ๒๓๑	๖๕๕, ๐๕๒	๙๒๐, ๖๕๕	๑๖๒, ๒๓๑	๒๐๐, ๑๕๓	๑๗, ๕๕๐	
๒๕๓๕	๒๙๕, ๕๓๕	๒๒๑, ๗๕๒	๗๐๒, ๕๖๖	๙๕๓, ๒๖๕	๑๘๐, ๖๕๐	๒๑๑, ๐๕๓	๑๙, ๑๕๕	
๒๕๓๖	๓๑๕, ๖๒๕	๒๖๖, ๕๐๕	๗๕๕, ๖๑๒	๑, ๐๕๕, ๑๕๐	๒๐๑, ๒๕๑	๒๒๒, ๓๐๕	๒๐, ๕๑๒	
๒๕๓๗	๓๓๕, ๐๑๓	๒๗๕, ๕๖๕	๗๙๗, ๕๖๖	๑, ๑๑๕, ๒๐๖	๒๒๕, ๑๕๕	๒๓๓, ๗๕๓	๒๑, ๗๑๒	
๒๕๓๘	๓๕๖, ๐๕๕	๓๐๕, ๕๕๗	๘๕๗, ๕๕๖	๑, ๑๕๕, ๓๕๑	๒๕๕, ๖๖๕	๒๔๕, ๕๕๑	๒๓, ๐๕๑	
๒๕๓๙	๓๗๗, ๗๑๐	๓๕๐, ๖๕๒	๘๙๕, ๖๕๕	๑, ๒๕๕, ๔๐๐	๒๗๕, ๐๕๐	๒๕๕, ๑๕๕	๒๔, ๕๒๗	
๒๕๔๐	๓๙๕, ๕๓๕	๓๗๕, ๒๓๑	๙๕๑, ๑๕๑	๑, ๓๒๕, ๒๒๑	๓๐๕, ๗๕๐	๒๗๐, ๕๐๕	๒๕, ๘๓๖	
๒๕๔๑	๔๒๒, ๖๗๓	๔๒๒, ๑๕๑	๑, ๐๐๕, ๗๕๑	๑, ๔๐๒, ๖๑๕	๓๕๕, ๐๑๕	๒๘๓, ๕๐๒	๒๗, ๒๗๕	
๒๕๔๒	๔๕๕, ๘๖๗	๔๖๕, ๕๕๗	๑, ๐๕๕, ๓๘๖	๑, ๕๗๕, ๓๘๕	๓๘๕, ๓๐๕	๒๙๖, ๑๐๕	๒๘, ๗๓๕	
๒๕๔๓	๔๖๕, ๕๕๕	๕๒๓, ๒๒๕	๑, ๑๑๕, ๘๕๕	๑, ๕๕๕, ๓๐๕	๔๒๘, ๐๗๗	๓๐๕, ๖๒๕	๓๐, ๒๒๕	
๒๕๔๔	๕๕๓, ๓๕๕	๕๕๒, ๕๕๓	๑, ๑๗๑, ๐๗๕	๑, ๖๓๓, ๑๒๒	๕๗๖, ๘๓๕	๓๒๑, ๕๒๑	๓๑, ๗๒๗	

หมายเหตุ : ๑. เมืองเพชรบุรี, หัวหิน, ชะอำ และบางสะพาน ให้เพิ่มขึ้นในอัตราการเพิ่มขึ้นกลาง
 ๒. แก่งกระจาน และปราณบุรี-สามร้อยยอด ให้เพิ่มขึ้นในอัตราการเพิ่มขึ้นสูง
 ๓. เมืองประจวบคีรีขันธ์ ให้เพิ่มขึ้นในอัตราขั้นต่ำ แต่หากโครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ สามารถดำเนินการได้
 ภายหลังจากปีที่เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชม คาดว่าจะสามารถเพิ่มขึ้นได้ในอัตราการเพิ่มขึ้นสูง

การกำหนดเป้าหมายจึงกำหนดให้เพิ่มขึ้นสูงกว่าเป้าหมายโดยรวม คือ เพิ่มขึ้นในอัตราเพิ่มระดับสูง ร้อยละ ๑๑.๓๑ ต่อปี สำหรับชาวไทยและร้อยละ ๑๓.๔๖ ต่อปี สำหรับชาวต่างประเทศ

(๒.๓) หัวหิน-ชะอำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักในการกำหนดเป้าหมาย โดยรวม ดังนั้นเป้าหมายเฉพาะจึงให้อยู่ในระดับเดียวกัน อย่างไรก็ตาม สำหรับ หัวหิน-ชะอำ นี้ในอนาคตอาจพัฒนาให้มีสัดส่วนผู้พักแรมมากขึ้น อีกทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวอาจกระจายระหว่างแหล่งท่องเที่ยวทั้งสอง จนเสมือนหนึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเดียวกัน

(๒.๔) ปรามบุรี-สามร้อยยอด เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรหลากหลาย ตั้งอยู่ใกล้ หัวหิน-ชะอำ มีศักยภาพในการพัฒนาในระดับสูง สามารถเป็นทั้งแหล่งเป้าหมายสำหรับ นักทัศนอาจรและผู้พักแรม อีกทั้งแนวโน้มในอดีตเพิ่มขึ้นเฉลี่ยแต่ละปีร้อยละ ๑๒.๐๘ ดังนั้น เป้าหมายในอนาคตกำหนดให้เพิ่มขึ้นในระดับสูงคือ ร้อยละ ๑๑.๓๑ ต่อปี สำหรับชาวไทย และร้อยละ ๑๓.๔๖ สำหรับชาวต่างประเทศ

(๒.๕) เมืองประจวบคีรีขันธ์ มีการขยายตัวต่ำมาก โดยเมื่อพิจารณาจาก แหล่งท่องเที่ยวหน้าตกห้วยยาง ซึ่งมีแนวโน้มในอดีตเพิ่มขึ้นเฉลี่ยแต่ละปีร้อยละ ๓.๖๖ ดังนั้น จึง กำหนดเป้าหมายให้เพิ่มขึ้นในระดับต่ำของแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของพื้นที่วางแผน (ร้อยละ ๖.๕๒ ในปี ๒๕๓๑ ลดลงจนเหลือร้อยละ ๔.๑๔ ในปี ๒๕๔๔) อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลพื้นฐาน หาก โครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ห้วยกอ สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายจะทำให้นักท่องเที่ยว สามารถเพิ่มขึ้นในอัตราเพิ่มระดับสูงได้

(๒.๖) บางสะพาน แม้ว่าปัจจุบันมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่ำมาก แต่จาก ศักยภาพของพื้นที่และความน่าจะเป็นในการกำหนดให้เป็นศูนย์กลางที่พักในพื้นที่ตอนล่าง ของพื้นที่ วางแผนแล้ว น่าจะกำหนดเป้าหมายให้มีการพัฒนาที่สามารถเพิ่มนักท่องเที่ยวให้สูงขึ้นได้น้อย ในอัตราเพิ่มระดับเดียวกับพื้นที่วางแผน

จะเห็นได้ว่า เป้าหมายที่กำหนดสำหรับการพัฒนาในพื้นที่เฉพาะ มีอัตราเพิ่มที่แตกต่างกัน ในการพัฒนาไม่เพียงแต่จะต้องให้มีการขยายตัวตามความเหมาะสมเท่านั้น ควรให้มีการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวเชื่อมโยงกันอย่างทั่วถึงอีกด้วย

(๓) การกำหนดเป้าหมายวันพักนักท่องเที่ยว

ปัจจุบันวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณ ๑.๗๘ วัน(ชะอำ ๑.๕๗ วัน และหัวหิน ๒.๐๔ วัน) ทั้งนี้เพราะชาวไทยมีระยะเวลาพักผ่อนท่องเที่ยวเฉพาะวันหยุด

และวันหยุดสุดสัปดาห์ เป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งยังมีสัดส่วนของนักท่องเที่ยวไม่พักแรมสูงด้วย ส่วนชาวต่างประเทคนั้นมีวันพักเฉลี่ย ๔.๐๓ วัน (ชะอำ ๘.๔๔ วัน และหัวหิน ๘.๔๑ วัน) ซึ่งนับว่าเป็นวันพักเฉลี่ยที่ค่อนข้างสูงสำหรับแหล่งท่องเที่ยวชายหาดประเภทนี้ (เทียบกับพัทยา และภูเก็ต)

จากการคาดประมาณไปในอนาคต ถ้าหากรูปแบบการหยุดพักผ่อนของชาวไทยยังคงเป็นเช่นปัจจุบัน ระยะเวลาพักของนักท่องเที่ยวจะไม่เปลี่ยนแปลงจากปัจจุบัน ดังนั้นการกำหนดเป้าหมายจึงค่อนข้างคงที่ คือ กำหนดไว้เฉลี่ย ๒ วันต่อคน โดยสูงกว่าปัจจุบันเล็กน้อย เพราะกำหนดให้ผู้พักแรมมีสัดส่วนสูงขึ้น ส่วนชาวต่างประเทคนั้น กำหนดให้วันพักเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย คือ ร้อยละ ๑.๕ ต่อปี (เพราะการขยายจุดท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจะมีผลต่อรูปแบบการท่องเที่ยวในปัจจุบันไม่มากนัก ในปี ๒๕๔๔ จึงกำหนดให้มีวันพักเฉลี่ย ๑๑.๒๔ วัน (ตารางที่ ๓.๓๔)

ตารางที่ ๓.๓๔ การกำหนดเป้าหมายวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว

ปี	วันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว (วัน)			
	ชาวไทย		ชาวต่างประเทศ	
	วันพัก	อัตราเพิ่ม/ปี	วันพัก	อัตราเพิ่ม/ปี
๒๕๒๔	๑.๗๘	-	๔.๐๓	-
๒๕๓๔	๒.๐๐	๔.๕	๔.๗๔	๑.๕
๒๕๓๘	๒.๐๐	๐.๐	๑๐.๕๘	๑.๕
๒๕๔๔	๒.๐๐	๐.๐	๑๑.๒๔	๑.๕

(๔) การกำหนดเป้าหมายค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นเนื่องจากเหตุหลายประการ เช่น การขยายมาตรฐานการให้บริการ การขยายวันพักหรือแหล่งท่องเที่ยวเป้าหมายให้มากขึ้น และการเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของดัชนีค่าครองชีพ ดังนั้น ในอนาคตค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นสูงกว่าค่าใช้จ่ายในปัจจุบันอย่างแน่นอน การกำหนดเป้าหมายของค่าใช้จ่าย

ของนักท่องเที่ยว (ตารางที่ ๓.๓๔) จึงกำหนดจากอัตราเพิ่มของ GRP ภาคกลาง สำหรับชาวไทย (ร้อยละ ๕.๐๒ ในปี ๒๕๓๐ และค่อย ๆ ลดลงเหลือร้อยละ ๒.๘๕ ในปี ๒๕๔๔) และสำหรับชาวต่างประเทศกำหนดให้เพิ่มขึ้นในอัตราเดียวกับเป้าหมายระดับประเทศ (ร้อยละ ๖.๕ ต่อปี และค่อย ๆ ลดลงเหลือร้อยละ ๔.๕ ต่อปี ในปี ๒๕๔๔) การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวนี้ จะทำให้เงินหมุนเวียนอันเกิดจากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นด้วย ดังแสดงในตารางที่ ๓.๕๐

(๕) การกำหนดเป้าหมายบริการการท่องเที่ยว : สถานบริการที่พัก

ในจำนวนสถานที่พัก ๑๐๖ แห่ง ซึ่งมีห้องพัก ๓,๐๕๔ ห้อง ของพื้นที่วางแผนนั้น เมื่อพิจารณาจำนวนผู้พักแรมเฉลี่ยทั้งปีแล้วพบว่า ห้องพักจะมีเพียงพอที่จะให้บริการนักท่องเที่ยวทั้งในปัจจุบันและอนาคต จนถึงปี ๒๕๓๔ (คิดอัตราการเข้าพักร้อยละ ๕๔ ของจำนวนห้องพักทั้งหมด) แต่ในความเป็นจริง หากพิจารณาเฉพาะช่วงวันหยุดและวันหยุดนักชดถุชแล้ว ในบางช่วงเวลา จำนวนห้องพักที่มีอยู่ไม่สามารถสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะพื้นที่ หัวหิน-ชะอำ ดังแสดงในตารางที่ ๓.๔๑

อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนานั้น หากพิจารณาโดยจำแนกตามระดับโรงแรม ความเพียงพอในช่วงวันหยุด หรือวันหยุดนักชดถุช และอัตราต่ำสุดของการเข้าพักในวันธรรมดา ในระดับที่ผู้ประกอบการสามารถเลี้ยงตัวเองได้แล้ว สามารถกำหนดเป้าหมายให้มีการเพิ่มของสถานที่พักได้ แม้ในระยะสั้น ดังนั้น เป้าหมายของสถานที่พักจึงกำหนดได้ในแต่ละพื้นที่ โดยกำหนดให้ในช่วงวันหยุด สถานบริการแต่ละแห่งมีอัตราการเข้าพักสูงจนเกือบเต็ม (ร้อยละ ๙๐) และผู้พักแรมมีแนวโน้มสูงขึ้นจากสัดส่วนในปัจจุบัน สำหรับการศึกษานี้ได้พิจารณาพื้นที่ หัวหิน-ชะอำ พบว่า ยังมีความสามารถจะเพิ่มห้องพักได้อีกเล็กน้อยในปี ๒๕๓๔ และจำนวนหนึ่งในปี ๒๕๔๔ ทั้งนี้ควรเพิ่มในกลุ่มสถานที่พักระดับค่อนข้างสูง (กลุ่ม ๒-๓) ส่วนกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ สามารถเพิ่มได้ในกลุ่ม ๓-๔ ตามการขยายตัวของแต่ละพื้นที่

ตารางที่ ๓.๓๔ ขนาดค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวและเป้าหมายในอนาคต

ปี	จ. เพชรบุรี		จ. ประจวบฯ		อัตราเพิ่ม/ปี(๑)	จ. เพชรบุรี	จ. ประจวบฯ	อัตราเพิ่ม(๒) เพิ่ม/ปี
	มาเข้า- เป็นกลับ	พักแรม	มาเข้า- เป็นกลับ	พักแรม				
๒๕๒๕	๓๖๐.๓๐	๗๑๕.๒๐	๓๑๗.๑๐	๗๖๕.๖๐	-	๑,๒๗๕.๑๐	๑,๐๗๒.๒๐	-
๒๕๓๐	๓๗๕.๓๕	๗๕๑.๑๐	๓๓๓.๐๒	๘๐๒.๕๘	๕.๐๒	๑,๓๕๖.๕๒	๑,๑๕๑.๘๕	๖.๕
๒๕๓๑	๓๘๖.๕๘	๗๘๗.๐๐	๓๕๘.๕๕	๘๔๑.๓๖	๕.๗๘	๑,๔๔๕.๑๒	๑,๒๖๖.๑๒	๖.๕
๒๕๓๒	๔๑๕.๕๖	๘๒๒.๘๕	๓๖๕.๘๕	๘๗๕.๗๓	๕.๕๖	๑,๕๓๕.๐๕	๑,๓๘๕.๑๖	๖.๕
๒๕๓๓	๔๒๒.๖๓	๘๕๘.๗๗	๓๘๐.๗๖	๙๑๘.๐๕	๕.๓๖	๑,๖๓๕.๐๕	๑,๕๑๕.๓๕	๖.๕
๒๕๓๔	๔๕๐.๗๑	๘๙๕.๖๗	๓๙๖.๖๘	๙๕๖.๕๗	๕.๑๘	๑,๗๔๕.๖๓	๑,๖๖๕.๐๑	๖.๕
๒๕๓๕	๔๖๘.๗๘	๙๓๐.๕๕	๔๑๒.๕๕	๙๙๕.๘๒	๕.๐๑	๑,๘๕๑.๖๕	๑,๗๕๕.๘๐	๕.๕
๒๕๓๖	๔๘๖.๘๗	๙๖๖.๕๗	๔๒๘.๕๒	๑,๐๓๒.๒๒	๓.๘๖	๑,๙๕๒.๕๓	๑,๘๖๕.๐๕	๕.๕
๒๕๓๗	๕๐๕.๙๓	๑,๐๐๒.๓๓	๔๔๕.๕๒	๑,๐๗๑.๕๕	๓.๗๑	๒,๐๕๕.๗๕	๑,๙๗๕.๕๗	๕.๕
๒๕๓๘	๕๒๒.๐๑	๑,๐๓๘.๒๑	๔๖๐.๓๓	๑,๑๐๕.๘๑	๓.๕๘	๒,๑๖๒.๕๓	๑,๘๑๕.๘๕	๕.๕
๒๕๓๙	๕๔๑.๑๑	๑,๐๗๕.๑๓	๔๗๖.๒๖	๑,๑๔๘.๓๑	๓.๕๖	๒,๒๗๑.๕๗	๑,๙๑๕.๕๓	๕.๕
๒๕๔๐	๕๕๙.๑๘	๑,๑๑๐.๐๑	๔๙๒.๑๗	๑,๑๘๖.๖๖	๓.๓๕	๒,๓๘๕.๑๕	๒,๐๐๖.๓๓	๕.๕
๒๕๔๑	๕๗๗.๒๕	๑,๑๔๕.๘๖	๕๐๘.๐๗	๑,๒๒๕.๙๕	๓.๒๓	๒,๕๑๑.๕๒	๒,๐๙๖.๖๑	๕.๕
๒๕๔๒	๕๙๕.๓๑	๑,๑๘๑.๗๓	๕๒๓.๙๗	๑,๒๖๓.๓๓	๓.๑๓	๒,๖๐๓.๕๕	๒,๑๙๐.๙๖	๕.๕
๒๕๔๓	๖๑๓.๔๑	๑,๒๑๗.๖๕	๕๓๙.๙๐	๑,๓๐๑.๗๕	๓.๐๕	๒,๗๒๐.๗๐	๒,๒๘๕.๕๕	๕.๕
๒๕๔๔	๖๓๑.๕๑	๑,๒๕๓.๕๗	๕๕๕.๘๓	๑,๓๔๐.๑๕	๒.๙๕	๒,๘๔๑.๑๓	๒,๓๙๒.๕๘	๕.๕

หมายเหตุ (๑) อัตราการเพิ่มเท่ากับอัตราการเพิ่มของ GRP ของราคากลาง โดยประเมินค่าเส้นสมการถดถอย

(๒) อัตราการเพิ่มช่วงปี ๒๕๒๕ - ๒๕๓๕ เท่ากับเป้าหมายในแผน ๖ คือ ๖.๕ ต่อปี

อัตราการเพิ่มช่วงปี ๒๕๓๕ - ๒๕๓๙ ลดลงเหลือ ๕.๕ ต่อปี

อัตราการเพิ่มช่วงปี ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔ ลดลงเหลือ ๕.๕ ต่อปี

ตารางที่ ๓.๕๐ การประมาณเงินหมุนเวียนจากการท่องเที่ยวในอนาคต

ปี พ.ศ.	นักท่องเที่ยวไทย					นักท่องเที่ยวต่างประเทศ					จำนวนเงินหมุนเวียน (ล้านบาท)				
	นักท่องเที่ยวไทย		นักท่องเที่ยว - ใกล้เคียง			นักท่องเที่ยว		ค่าใช้จ่าย			นักท่องเที่ยวไทย	นักท่องเที่ยวต่างประเทศ		รวม	
	จำนวน	วันพักเฉลี่ย	จำนวน	วันพักเฉลี่ย	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย	จำนวน	วันพักเฉลี่ย	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว		นักท่องเที่ยว			
<u>๑. ไทย</u>															
๒๕๖๓	๓,๕๖๖	๑.๕๗	๓,๕๖๖	๑.๐๐	๓,๕๖๖	๑๖,๕๕๕	๕.๕๕	๑๖,๕๕๕	๑๖,๕๕๕	๑๖,๕๕๕	๑๖,๕๕๕	๑๖,๕๕๕	๑๖,๕๕๕	๑๖,๕๕๕	๓๓,๑๑๐
๒๕๖๔	๔,๕๘๕	๒.๐๐	๔,๕๘๕	๑.๐๐	๔,๕๘๕	๒๖,๕๕๕	๕.๙๕	๒๖,๕๕๕	๒๖,๕๕๕	๒๖,๕๕๕	๒๖,๕๕๕	๒๖,๕๕๕	๒๖,๕๕๕	๒๖,๕๕๕	๕๓,๑๑๐
๒๕๖๕	๓,๐๕๖	๒.๐๐	๓,๐๕๖	๑.๐๐	๓,๐๕๖	๑๕,๕๕๕	๕.๑๑	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๓๑,๑๑๐
๒๕๕๕	๔,๕๕๕	๒.๐๐	๔,๕๕๕	๑.๐๐	๔,๕๕๕	๒๖,๕๕๕	๕.๑๑	๒๖,๕๕๕	๒๖,๕๕๕	๒๖,๕๕๕	๒๖,๕๕๕	๒๖,๕๕๕	๒๖,๕๕๕	๒๖,๕๕๕	๕๓,๑๑๐
<u>๑. ใกล้เคียง</u>															
๒๕๖๓	๑,๕๕๕	๒.๐๐	๑,๕๕๕	๑.๐๐	๑,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๕.๑๑	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๓๑,๑๑๐
๒๕๖๔	๑,๕๕๕	๒.๐๐	๑,๕๕๕	๑.๐๐	๑,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๕.๑๑	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๓๑,๑๑๐
๒๕๖๕	๑,๕๕๕	๒.๐๐	๑,๕๕๕	๑.๐๐	๑,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๕.๑๑	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๓๑,๑๑๐
๒๕๕๕	๑,๕๕๕	๒.๐๐	๑,๕๕๕	๑.๐๐	๑,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๕.๑๑	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๑๕,๕๕๕	๓๑,๑๑๐
<u>รวม</u>															
๒๕๖๓	๕,๑๒๑	๑.๕๗	๕,๑๒๑	๑.๐๐	๕,๑๒๑	๓๒,๑๑๐	๕.๕๕	๓๒,๑๑๐	๓๒,๑๑๐	๓๒,๑๑๐	๓๒,๑๑๐	๓๒,๑๑๐	๓๒,๑๑๐	๓๒,๑๑๐	๖๓,๑๑๐
๒๕๖๔	๖,๑๔๐	๒.๐๐	๖,๑๔๐	๑.๐๐	๖,๑๔๐	๔๒,๑๑๐	๕.๙๕	๔๒,๑๑๐	๔๒,๑๑๐	๔๒,๑๑๐	๔๒,๑๑๐	๔๒,๑๑๐	๔๒,๑๑๐	๔๒,๑๑๐	๘๓,๑๑๐
๒๕๖๕	๔,๖๑๑	๒.๐๐	๔,๖๑๑	๑.๐๐	๔,๖๑๑	๓๑,๑๑๐	๕.๑๑	๓๑,๑๑๐	๓๑,๑๑๐	๓๑,๑๑๐	๓๑,๑๑๐	๓๑,๑๑๐	๓๑,๑๑๐	๓๑,๑๑๐	๖๑,๑๑๐
๒๕๕๕	๖,๑๑๐	๒.๐๐	๖,๑๑๐	๑.๐๐	๖,๑๑๐	๔๒,๑๑๐	๕.๑๑	๔๒,๑๑๐	๔๒,๑๑๐	๔๒,๑๑๐	๔๒,๑๑๐	๔๒,๑๑๐	๔๒,๑๑๐	๔๒,๑๑๐	๘๓,๑๑๐

หมายเหตุ (๔) จำนวนเงินหมุนเวียน = จำนวนนักท่องเที่ยว x วันพักเฉลี่ย x ค่าใช้จ่าย/คน/วัน (ไม่รวมค่าพาหนะเดินทาง ไป-กลับ)

ตารางที่ ๓.๔๑ การกำหนดเป้าหมายสถานบริการที่พักหัวหน้า-ชะอำ ปี ๒๕๓๔, ๒๕๔๔

ปี	(๑) ผู้พักแรม ทั้งหมด คน/วันหยุด	(๒) ผู้พักแรมใน สถานบริการ	(๓) จำนวน ห้อง ที่ต้องการ	(๔) จำนวน ห้อง ที่ควรมี	(๕) จำนวน ห้องที่มีอยู่ ปัจจุบัน	(๖) ความ ต้องการ เพิ่มขึ้น
<u>หัวหน้า</u>						
ปี ๒๕๒๔	๑,๒๔๗	๔๗๘ (๓๖%)	๕๕๗	-	๘๓๑	-
๒๕๓๔	๑,๘๘๘	๑,๔๘๖ (๘๐%)	๘๗๔	๑,๐๕๒	๘๓๑	๒๖๑
๒๕๓๙	๒,๗๘๖	๒,๒๒๙ (๘๐%)	๑,๓๑๑	๑,๔๕๖	๘๓๑	๖๒๕
๒๕๔๔	๓,๙๕๓	๓,๑๖๓ (๘๐%)	๑,๘๖๐	๒,๐๖๗	๘๓๑	๑,๐๒๙
<u>ชะอำ</u>						
ปี ๒๕๒๔	๑,๘๘๕	๑,๕๑๒	๘๙๐	-	๑,๒๓๘	-
๒๕๓๔	๒,๘๓๔	๒,๓๗๖ (๘๑%)	๑,๓๙๘	๑,๕๕๘	๑,๒๓๘	๓๒๐
๒๕๓๙	๔,๑๓๔	๓,๓๔๘ (๘๑%)	๑,๙๖๙	๒,๑๘๘	๑,๒๓๘	๙๕๐
๒๕๔๔	๕,๕๗๒	๔,๕๑๓ (๘๑%)	๒,๖๕๕	๒,๙๕๐	๑,๒๓๘	๑,๗๑๒
<u>รวมหัวหน้า-ชะอำ</u>						
ปี ๒๕๒๔	๓,๒๓๒	๒,๙๘๐	๑,๔๔๗	-	๒,๐๖๙	-
๒๕๓๔	๔,๗๒๒	๓,๘๖๒	๒,๒๗๒	๒,๖๕๐	๒,๐๖๙	๕๘๑
๒๕๓๙	๖,๙๒๐	๕,๕๗๗	๓,๒๘๐	๓,๖๔๔	๒,๐๖๙	๑,๕๗๕
๒๕๔๔	๙,๕๒๕	๗,๖๗๖	๔,๕๑๕	๕,๐๑๗	๒,๐๖๙	๒,๙๔๘

- หมายเหตุ : (๑) ผู้พักแรมเฉลี่ยต่อวันเฉพาะวันหยุด (สำรวจ, ประมาณและ พยากรณ์โดย วท.)
- (๒) หาผู้พักแรมในสถานบริการ สัดส่วนจากการสำรวจ
- (๓) จำนวนห้องพักที่ต้องการ คิดผู้พักแรมเฉลี่ย ๑.๗ คน/ห้อง
- (๔) จำนวนห้องพักที่ควรมี เมื่อกำหนดอัตราการเข้าพัก ร้อยละ ๙๐ ในวันหยุด
- (๕) จำนวนห้องพักในปัจจุบัน จากการสำรวจ
- (๖) ความต้องการที่เพิ่มขึ้น = (๕) - (๔)

บทที่ ๔

แผนพัฒนาการท่องเที่ยว

บทที่ ๔

แผนพัฒนาการท่องเที่ยว

๔.๑ กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยว

เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด เพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งในระดับจังหวัดและระดับแหล่งท่องเที่ยว ให้เป็นไปภายใต้กรอบพัฒนาอันเดียวกัน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อจังหวัดเองและประเทศชาติ จึงเห็นควรกำหนดกรอบพัฒนาดังนี้

๔.๑.๑ วัตถุประสงค์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยรวม

(๑) เพื่อขยายบทบาทของการท่องเที่ยวในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด ให้เป็นไปอย่างถาวรและสอดคล้องกับสภาพของทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และความต้องการของประชาชนท้องถิ่น ซึ่งการพัฒนาการท่องเที่ยวจะช่วย

(๑.๑) กระตุ้นการขยายตัวของสาขาการผลิตอื่น ๆ ที่เชื่อมโยงกัน

(๑.๒) กระจายโอกาสการมีงานทำของประชากรท้องถิ่น

(๑.๓) ยกกระดับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดและรายได้ต่อคนของประชากร

ในจังหวัด

(๑.๔) ก่อให้เกิดการเพิ่มรายได้ของรัฐด้านภาษี, ค่าธรรมเนียม และการลงทุน อันจะเป็นผลให้งบพัฒนาท้องถิ่นสูงตามขึ้นด้วย

(๑.๕) ให้การท่องเที่ยวมีส่วนควบคุมผลกระทบจากการพัฒนาในทางลบต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น

(๑.๖) ขยายโอกาสการพัฒนาการของประชาชนท้องถิ่น

(๒) เพื่อดึงดูดเงินตราต่างประเทศให้เข้ามาในท้องถิ่นมากขึ้น ซึ่งมีวัตถุประสงค์ย่อยในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้

(๒.๑) เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมากขึ้น

(๒.๒) เพิ่มระยะเวลาพักของนักท่องเที่ยวมากขึ้น

(๒.๓) เพิ่มค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น

(๓) เพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนการสร้างภาพพจน์และชื่อเสียงที่ดีแก่ท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์รอง คือ

(๓.๑) สร้างเสริมความดึงดูดใจและการสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

(๓.๒) ควบคุมมาตรฐานด้านคุณภาพ ราคา และปริมาณ ของบริการต่าง ๆ ที่รองรับนักท่องเที่ยว

(๓.๓) เพิ่มเสริมสร้างเพิ่มพูนความสัมพันธ์อันดี ความรู้ความเข้าใจในประเพณี และค่านิยมของกันและกันระหว่างนักท่องเที่ยวกับประชาชนท้องถิ่น

(๔) เพื่อกระตุ้นการลงทุน และลดภาระการลงทุนแก่ผู้ประกอบการ โดยให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุด ภายใต้การไม่ทำลายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่น ให้แผนพัฒนาการท่องเที่ยว

—(๔.๑) เป็นกรอบและแนวทางในการลงทุนภาครัฐและเอกชนในระดับต่าง ๆ

(๔.๒) สร้างเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชน ระหว่างรัฐกับรัฐ ระหว่างเอกชนด้วยกันเอง

(๔.๓) กำหนดการเพิ่มและยกระดับบริการพื้นฐานต่าง ๆ ในพื้นที่ให้เหมาะสม

๔.๑.๒ นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยรวม

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักและรอง ของการพัฒนาการท่องเที่ยว จึงกำหนดนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ ๒ จังหวัด ดังนี้

(๑) พัฒนาให้จังหวัด เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ มีความสำคัญในการท่องเที่ยวในระดับชาติ รองรับการท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทั้งประเภทพักผ่อนและไปเข้า-เย็นกลับ และให้เชื่อมโยงเป็นโครงข่ายเกี่ยวเนื่องกับกรุงเทพมหานคร แหล่งท่องเที่ยวในภาคตะวันตก และเมืองพัทยา

(๒) พัฒนาให้กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวหลัก และเป็นฐานที่พักของนักท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลเพื่อการพักผ่อนตากอากาศ โดยหัวหินมีความสำคัญในด้านการเป็นศูนย์กลางบริการการท่องเที่ยว และชะอำมีความสำคัญเป็นแหล่งบริการ

และบัน เิงอีกโสดหนึ่งด้วย

(๓) พัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งจะเกิดความหลากหลายในการท่องเที่ยว และเป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริมการท่องเที่ยวหลัก โดยมีโครงข่ายการท่องเที่ยวกระจายออกจากศูนย์กลางหลัก ในรูปของการทัศนอาจรมากขึ้น

(๔) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ตอบสนองนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลัก ชาวต่างประเทศเป็นรอง แต่การพัฒนาจะยังมุ่ง เน้นการขยายการรองรับชาวต่างประเทศมากขึ้น เป็นลำดับ

(๕) วางแผนการใช้ที่ดิน มาตรการควบคุมการใช้ที่ดิน ควบคุมการปลูกสร้างอาคาร และการใช้ประโยชน์ที่สาธารณะ โดยการกำหนดขอบเขต ประเภท และระดับของกิจกรรมที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วย

(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนในการลงทุน การผลิตสินค้า และบริการอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดเล็กมากขึ้น ทั้งนี้ ควรดูแลให้การพัฒนาภาคเอกชนอยู่ในกรอบที่เหมาะสม สอดคล้องกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและทางสังคมน้อยที่สุด

(๗) พัฒนาระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการให้เพียงพอต่อการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและประชากรที่จะเพิ่มขึ้น ตลอดจนพัฒนาระบบการสื่อสารและคมนาคม เพื่อรองรับและขยายการท่องเที่ยวให้สะดวกรวดเร็วขึ้น

(๘) ในการพัฒนาต้องคำนึงถึงการสงวนรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นไว้ให้มากที่สุด

(๙) ส่งเสริมอาชีพด้านอื่น ๆ แก่ประชาชนในท้องถิ่น การกลีกรรม ปศุสัตว์ ประมง และหัตถกรรม เป็นการผลิตที่ให้บริการทางอ้อมต่อการท่องเที่ยว ดังนั้น การส่งเสริมประชาชนในท้องถิ่น ทั้งในเขตพื้นที่ศึกษาและใกล้เคียง จะขยายการผลิตทางด้านอาหารและวัตถุดิบ เพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวในอนาคต ซึ่งจะเป็นการสร้างงาน เพิ่มรายได้ และลดการนำเข้าสินค้าจากต่างถิ่นอีกด้วย

(๑๐) ส่งเสริมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนแก่ประชาชนท้องถิ่น

ด้านความเข้าใจต่อการท่องเที่ยว ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ด้านการผลิต และให้บริการการท่องเที่ยว

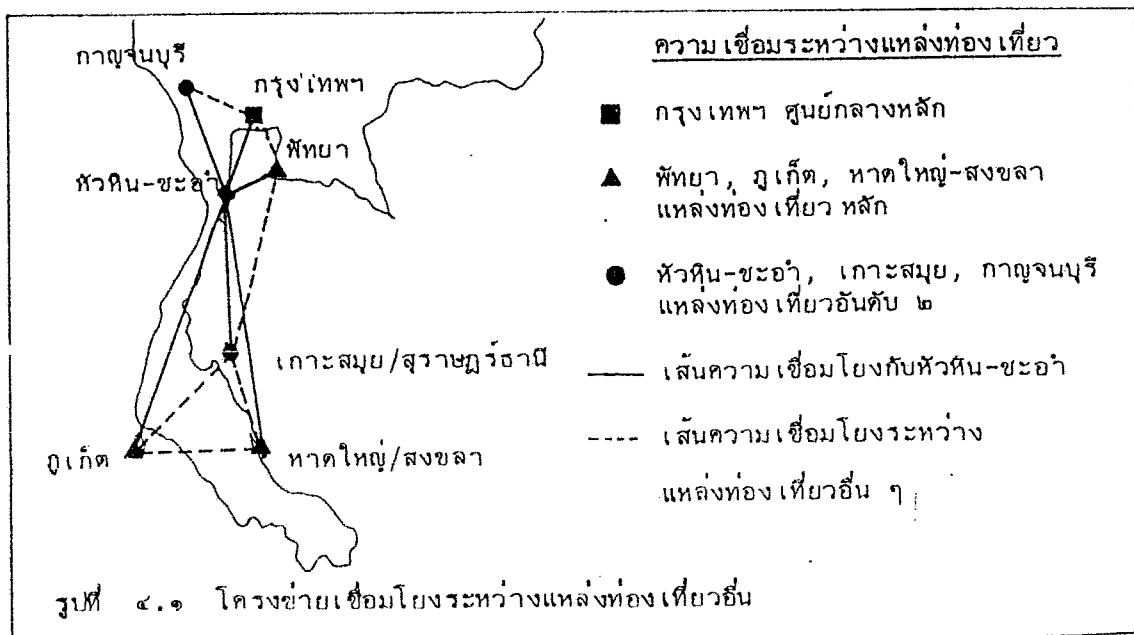
(๑๑) ปรับปรุงและพัฒนา กฎหมาย องค์กร และการจัดการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพ เกิดการประสานงานและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนท้องถิ่น เสริมสร้างระบบการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น ทั้งนี้ ให้มีการประสานงานและร่วมมือกันระหว่าง ๒ จังหวัดมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างอำเภอหัวหินกับอำเภอชะอำ

(๑๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

๔.๑.๓ บทบาทและทิศทางการพัฒนา

ระดับชาติและภาค

กำหนดให้จังหวัด เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในระดับชาติ เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และพัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พัทยา กาญจนบุรี และสุราษฎร์ธานี ดังนั้น บทบาทของพื้นที่วางแผนจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนตากอากาศกับการทัศนศึกษา (ประวัติศาสตร์ และธรรมชาติ) สนองนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ดังรูปที่ ๔.๑)

ระดับจังหวัด

แหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด ๘๐ แห่ง สามารถจัดกลุ่มเพื่อการพัฒนาได้ ๖ กลุ่ม ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวรายกลุ่มและเฉพาะแห่งต่าง ๆ เหล่านี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง กำหนดบทบาทและทิศทางในการพัฒนาไว้ เพื่อให้การพัฒนาประสานสอดคล้องซึ่งกันและกัน อันจะ ส่งผลให้การพัฒนาวรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (รูปที่ ๔.๒)

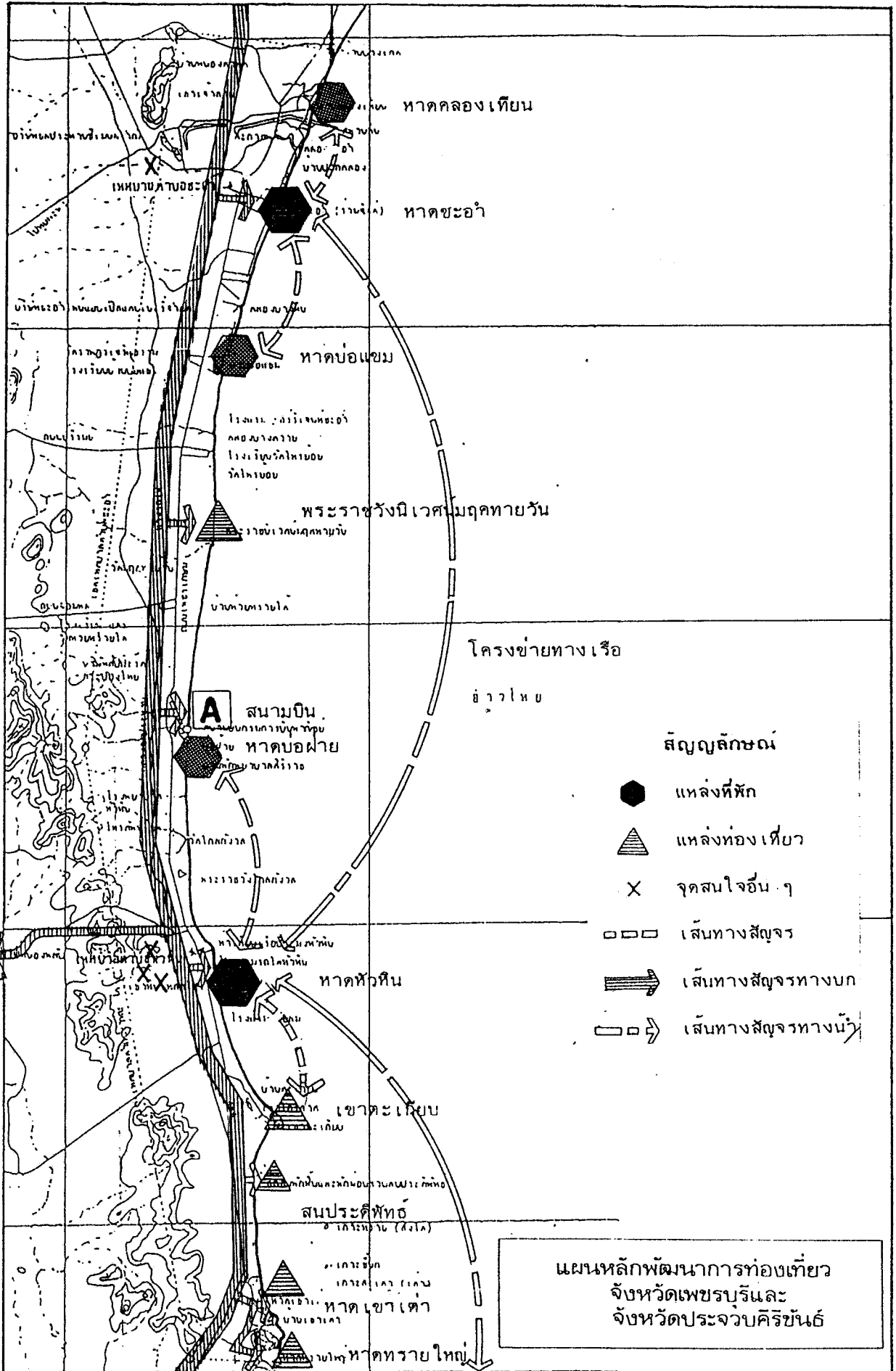
(๑) กำหนดให้หัวหิน-ชะอำ เป็นศูนย์กลางหลักของการท่องเที่ยวของพื้นที่ ๒ จังหวัด (Main Center) ที่ให้บริการทั้งด้านที่พัก การสื่อสาร คมนาคม การบริการ และ แหล่งท่องเที่ยว โดยมีบทบาทด้านการท่องเที่ยวชายหาด (Beach Resort) รองรับนักท่องเที่ยวทั้งประเภทมาเช้า-เย็นกลับ และพักแรม และกำหนดให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม ภายในกลุ่มหัวหิน-ชะอำนี้ พื้นที่หัวหินและพื้นที่ชะอำมีความ สำคัญทัดเทียมกัน และตั้งอยู่ไม่ห่างไกลกันมากนัก จึงเห็นกำหนดบทบาทที่ชัดเจนของพื้นที่ย่อยทั้งสองนี้ เพื่อไม่ให้เกิดการแข่งขันซึ่งกันและกัน อีกทั้งจะ เป็นการเสริมซึ่งกันและกันได้อีกด้วยคือ

(๑.๑) ให้หาดหัวหินเป็นแหล่งท่องเที่ยวชายหาดมาตรฐานแบบสงบ (Passive International Beach Resort) รองรับนักท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ แบบสงบ ที่ไม่ต้องกรากิจกรรมมากมายนัก แต่เนื่องจากสภาพความเจริญของพื้นที่ และแนวโน้ม ในปัจจุบัน จึงควรกำหนดให้รับนักท่องเที่ยวในระดับกลางและสูง ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เป็นหลัก

(๑.๒) ให้หาดชะอำเป็นแหล่งท่องเที่ยวชายหาดมาตรฐานแบบสนุกสนาน และการบันเทิง (Active Beach Resort and Entertainment Area) ที่มีกิจกรรม หลากหลาย ทั้งบนบกและในทะเล รวมทั้งอาจมีแหล่งบันเทิงเรีงรมณ์ต่าง ๆ จากศักยภาพของ พื้นที่จึงกำหนดให้รองรับนักท่องเที่ยวในระดับกลางทั้งประเภทไปเช้า-เย็นกลับและพักแรม เป็นหลัก

(๒) กำหนดให้กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวบางสะพานเป็นศูนย์กลางรองของการท่องเที่ยว ในพื้นที่ ๒ จังหวัด (Sub-center) โดยมีการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นแบบชายหาดพัฒนาธรรมชาติ (Natural Beach Development) เน้นด้านกีฬา ตกปลา และสถานที่พักผ่อนตากอากาศชายทะเล อีกแห่งหนึ่ง โดยรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลัก ทั้งกลุ่ม มาเช้าเย็นกลับ และพักแรม

รูปที่ ๔.๖ บทบาทและความเชื่อมโยงของกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว

อนึ่ง จากศึกษาภาพของแหล่งและแนวโน้มการพัฒนาในปัจจุบันนี้ชี้ว่าความเป็นศูนย์กลางรองของกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวบางสะพานนี้จะเกิดขึ้นในช่วงการพัฒนาระยะปานกลาง

(๓) กำหนดให้เมืองเพชรบุรีเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (Historical and Cultural Tourist Center) รองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ในรูปแบบของการทัศนศึกษาเป็นสำคัญ ทั้งนี้ โดยมีบริเวณเขารังเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวในกลุ่ม กลุ่มวัดในเมืองเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ภายในกลุ่มเป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริม

(๔) กำหนดให้กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวแก่งกระจานเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเพื่อการศึกษาและพักผ่อน รองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลัก ทั้งประเภทไปเช้า-เย็นกลับและพักแรม โดยมีแหล่งที่พัก การเดินป่า การล่องแก่ง และสวนสัตว์เปิดเป็นจุดสนใจหลัก

(๕) กำหนดให้กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวสามร้อยยอดเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเพื่อการศึกษาและพักผ่อนอีกแห่งหนึ่ง รองรับนักท่องเที่ยวระดับกลาง ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ประเภทมาเช้า-เย็นกลับและพักแรม โดยมีกิจกรรมการดูนก ที่พักผ่อนชายหาดและดำ เป็นจุดสนใจหลัก

(๖) กำหนดให้กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวประจวบคีรีขันธ์เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนของคนท้องถิ่น และรองรับนักท่องเที่ยวประเภทมาเช้า-เย็นกลับ โดยเฉพาะชาวไทยด้วย

๔.๑.๔ กลวิธีการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยว

(๑) กลวิธีการพัฒนาพื้นที่วางแผน

จากบทบาทและทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจะเห็นได้ว่า รูปแบบของการท่องเที่ยวได้เปลี่ยนแปลงจากการท่องเที่ยวในปัจจุบันบ้าง โดยความเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวได้เน้นที่หัวหิน-ชะอำ ชัดเจนขึ้น ให้กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบเป็นแหล่งรองรับการท่องเที่ยวในลักษณะของการกระจายตัวออกจากหัวหิน-ชะอำ และในอนาคต บางสะพานจะเป็นฐานที่พักแห่งใหม่ ขยายการท่องเที่ยวออกไปได้กว้างมากขึ้น

ดังนั้น กลวิธีในการพัฒนาจึงมีดังนี้

(๑.๑) ขยายฐานที่พักและบริการของหัวหิน-ชะอำให้มากขึ้น

(๑.๒) ขยายการท่องเที่ยวจากหัวหิน-ชะอำไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ โดยรอบ โดยเฉพาะกลุ่มฯ เพชรบุรี, กลุ่มฯ แก่งกระจาน และกลุ่มฯ สามร้อยยอด เพื่อให้ เกิดการท่องเที่ยวกระจายตัวออกไปในรูปการท่องเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับ

(๑.๓) พัฒนาและยกระดับการเป็นฐานที่พักของกลุ่มท่องเที่ยวบางสะพาน โดยเน้นการท่องเที่ยวภายในกลุ่มเป็นสำคัญ

(๑.๔) พัฒนาสถานที่พักในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ นอกจากหัวหิน-ชะอำ และบางสะพาน เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในส่วนที่มีความสนใจเป็นพิเศษ ในการท่องเที่ยวภายใน กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวแก่งกระจาน และสามร้อยยอด

(๑.๕) พัฒนาเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว ต่าง ๆ ทั้งทางถนน ทางเรือ ตามความจำเป็น

(๑.๖) ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวรู้จักและเกิดความสนใจในแหล่ง ท่องเที่ยวต่าง ๆ มากขึ้น

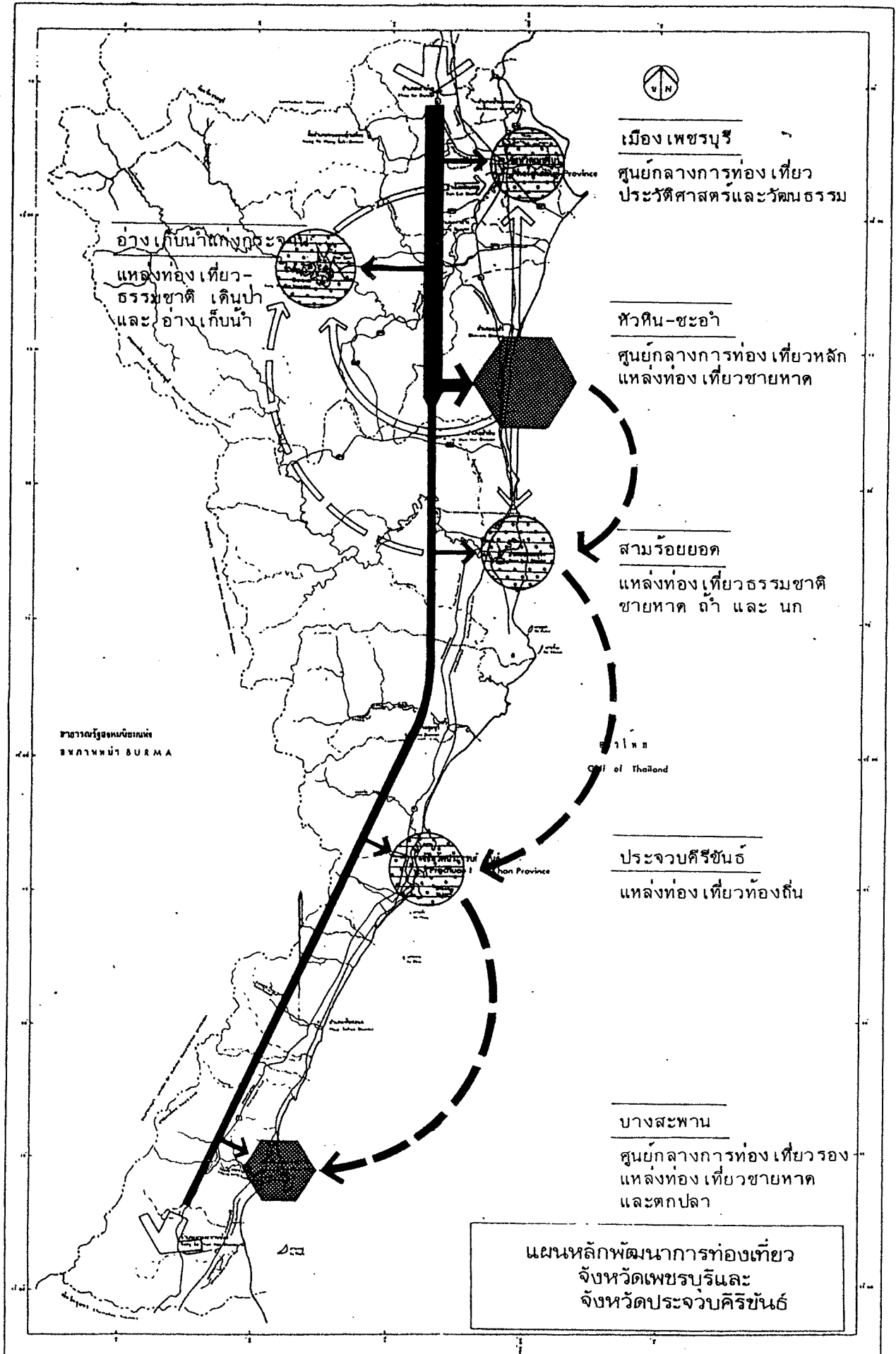
(๒) กลยุทธ์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ

เนื่องจากกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ เป็นศูนย์กลางหลักของพื้นที่ ๒ จังหวัด อีกทั้งเป็นบริเวณที่มีนักท่องเที่ยวมามากถึงร้อยละ ๗๔.๐๓ ของพื้นที่ ดังนั้น การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาเฉพาะกลุ่มจึงเป็นสิ่งสำคัญ

ภายในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ มีจุดสนใจจำนวนมาก โดยเป็น แหล่งท่องเที่ยว ๑๗ แห่ง มีเมือง ๒ เมือง ย่านการค้า-ร้านอาหารหลายแห่ง และยังมีจุดที่ น่าสนใจอีกพอสมควร อีกทั้งชายหาดที่ยาวกว่า ๔๕ กม. ยังมีความไม่ต่อเนื่องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งหมด จึงอาจแบ่งออกเป็นส่วน ๆ เพื่อการพัฒนาได้ถึง ๖-๘ ช่วง ดังแสดงในรูป ที่ ๔.๓ ดังนั้น เฉพาะภายในกลุ่มฯ สามารถที่จะกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาได้อย่างน่าสนใจ คือ

(๒.๑) ให้หาดชะอำ (ช่วงถนนร่วมจิตต์) และหาดหัวหิน เป็นฐานที่พัก และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดของพื้นที่

(๒.๒) ให้หาดตะเกียบ, หาดสวนสน และเขาเต่า เป็นชายหาดรองรับ นักท่องเที่ยวประเภทมาเช้า-เย็นกลับเป็นสำคัญ โดยมีแหล่งที่พักอยู่ข้าง

รูปที่ ๔.๓ บทบาทและความเชื่อมโยงภายในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ

(๒.๓) ให้หาดชะอำ ช่างหาดคลองเตียน หาดบ่อแคม และหาดบ่อฝ้าย เป็นชายหาดสำรองสำหรับการท่องเที่ยวชายหาดบริเวณชะอำ, หัวหิน ซึ่งอาจใช้เป็นแหล่งแวะเที่ยวในปัจจุบัน และเป็นฐานที่พักในอนาคต เมื่อเกิดความพลุกพล่านบริเวณหาดชะอำ (ร่วมจิตต์) และหาดหัวหินมากขึ้น

(๒.๔) ให้เขาดินเหล็กไฟเป็นจุดท่องเที่ยวพักผ่อนและชมทัศนียภาพของเมือง

(๒.๕) บริเวณท่าเทียบเรือประมงให้เป็นจุดท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ร้านอาหารทะเล และสร้างความเชื่อมโยงให้ถึงชายหาดหัวหิน โดยการสัญจรทางเท้า

(๒.๖) จัดแหล่งท่องเที่ยวเขาเจ้าลาย พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน วัดเขาพิทักษ์ศึกคีรีสิทธิ์ วัดเขาไกรลาส สำนักวิปัสสนาเขาตะเกียบ และจุดสนใจสะพานหิน ตะกาดพลีวัดชะอำคีรี พระราชวังไกลกังวล โรงงานทอผ้าไหมพัลลภ สนามกอล์ฟรถไฟหัวหิน สถานีรถไฟหัวหิน เป็นต้น ให้เป็นจุดเป้าหมายของนักท่องเที่ยวสำหรับท่องเที่ยวในระยะใกล้

(๒.๗) วัดถ้ำไก่หล่น ถ้ำดาว รวมทั้งหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน (ป่าละอู) และชุมชนบริเวณหัวหิน-หนองพลับ เป็นเส้นทางท่องเที่ยวพื้นที่ป่าเขาด้านตะวันตก สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีเวลาและความสนใจเป็นพิเศษ

(๒.๘) จัดระบบการขนส่ง การนำเที่ยว และข้อมูลข่าวสารสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและทั่วถึง

๔.๑.๕ เป้าหมายเชิงปริมาณการพัฒนา

จากการพิจารณาแนวโน้มการขยายตัวของการท่องเที่ยว ประกอบศักยภาพและแนวทางการพัฒนา ที่ต้องการให้จังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ มีความสำคัญด้านการท่องเที่ยวในระดับชาติ ด้วยการชักจูงวิธีที่ก่อให้เกิดการพัฒนาขนาดกลาง (Moderately Induced development) นั้น ในการพัฒนาจึงสามารถกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณในประเด็นที่สำคัญได้ ดังแสดงในตารางที่ ๔.๖ กล่าวคือ

(๑) เป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยว ให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็น ๒,๗๐๐,๒๒๐ คน ในปี ๒๕๔๔ โดยเป็นนักท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีร้อยละ ๗๐ และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ร้อยละ ๕๗

ตารางที่ ๔.๑ เป้าหมายเชิงปริมาณของการพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี ๒๕๓๔,
๒๕๓๕, ๒๕๔๔

เป้าหมาย	ปี			หมายเหตุ
	๒๕๓๔	๒๕๓๕	๒๕๔๔	
จำนวนนักท่องเที่ยว				อัตราเพิ่ม
- พื้นที่วางแผน	๑,๕๑๔,๗๒๑	๒,๐๗๓,๘๘๘	๒,๗๐๐,๒๒๐	M
- จ.เพชรบุรี	๑,๐๖๒,๘๓๑	๑,๔๕๐,๔๕๖	๑,๘๘๘,๕๖๔	M
- จ.ประจวบคีรีขันธ์	๘๖๖,๕๘๔	๑,๑๘๓,๐๘๕	๑,๕๕๑,๑๑๐	M
- เมืองเพชรบุรี	๒๗๕,๘๖๑	๓๗๗,๗๑๐	๔๘๓,๓๔๘	M
- แก่งกระจาน	๑๘๘,๒๓๑	๓๕๐,๖๕๒	๕๘๒,๔๘๓	H
- หัวหิน	๖๕๘,๐๕๒	๘๘๘,๖๘๘	๑,๑๗๑,๐๗๕	M
- ชะอำ	๘๒๐,๖๘๔	๑,๒๕๕,๕๐๐	๑,๖๓๓,๑๒๒	M
- ปราณบุรี-สามร้อยยอด	๑๖๒,๒๓๑	๒๗๘,๐๘๐	๔๗๖,๘๓๘	H
- เมืองประจวบคีรีขันธ์	๒๐๐,๑๘๓	๒๕๘,๑๘๘	๓๒๑,๕๒๑	L
- บางสะพาน	๑๗,๘๕๐	๒๕,๕๒๗	๓๑,๗๒๗	M
วันพักนักท่องเที่ยว				
- ชาวไทย	๒ วัน	๒ วัน	๒ วัน	
- ชาวต่างประเทศ	๕.๗๕ วัน	๑๐.๔๘ วัน	๑๑.๒๙ วัน	
ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว (บาท/คน/วัน)				เฉลี่ยทั้งผู้พักแรม และมาเข้า-เย็น กลับ
- เพชรบุรี				
o ชาวไทย	๖๗๗.๑๓	๘๑๒.๘๕	๙๔๘.๗๖	
o ชาวต่างประเทศ	๑,๗๕๕.๖๓	๒,๒๘๑.๕๗	๒,๘๔๓.๑๓	
- ประจวบคีรีขันธ์				
o ชาวไทย	๗๖๐.๕๕	๙๑๓.๐๘	๑,๐๖๕.๖๓	
o ชาวต่างประเทศ	๑,๕๖๙.๐๑	๑,๙๑๘.๘๓	๒,๓๘๒.๕๘	
จำนวนห้องพักเพิ่ม (ห้อง)				คิดเพิ่มจากห้องพัก ปี ๒๕๒๘
- เมืองเพชรบุรี	๘๘	๓๕๕	๕๖๗	
- แก่งกระจาน	-	๖๐	-	
- หัวหิน-ชะอำ	๕๘๑	๑,๕๗๕	๒,๘๔๘	ไม่นับรวม เต็นท์
- ปราณบุรี-สามร้อยยอด	๕๐	๑๐๐	๑๕๐	
- เมืองประจวบคีรีขันธ์	๑๓๐	๒๖๗	๔๑๗	ไม่นับรวม เต็นท์
- บางสะพาน	๓๒	๕๗	๒๗๒	

และในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว จะมีนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ในกลุ่มหัวหิน-ชะอำ เมืองเพชรบุรี แก่งกระจาน และสามร้อยยอด ตามลำดับ

(๒) เป้าหมายวันพักนักท่องเที่ยว ชาวไทยให้มีวันพักเฉลี่ยเพิ่มเป็น ๒ วัน/คน คงที่ ส่วนชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๕ ต่อปี ซึ่งในปี ๒๕๒๔ จะมีวันพักเฉลี่ย ๑๑.๒๕ วัน/คน

(๓) ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ให้ชาวไทยทุกประเภทจ่ายเงิน (ราคาตลาด) เฉลี่ยคนละ ๕๔๘.๗๖ บาท/วัน และ ๑,๐๖๕.๖๓ บาท/วัน ในจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามลำดับ ส่วนชาวต่างประเทศให้ใช้จ่ายเฉลี่ยคนละ ๒,๔๔๓.๑๓ บาท/วัน และ ๒,๓๕๒.๕๔ บาท/วัน ในจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามลำดับ

(๔) เป้าหมายห้องพักในแต่ละกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการท่องเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางในวันหยุด ดังนั้น จึงกำหนดให้ในวันหยุดเฉลี่ยควรมีอัตราการเข้าพักร้อยละ ๕๐ เป็นอย่างต่ำ ดังนั้น หัวหิน-ชะอำ เมืองเพชรบุรี เมืองประจวบคีรีขันธ์ และบางสะพานควรมีห้องพักเพิ่มจากปี ๒๕๒๕ ๒,๕๔๘, ๕๖๗ และ

การกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณของการพัฒนานี้ ได้กำหนดจากสมมุติฐานที่มีการพัฒนาอย่างเหมาะสม ดังนั้น เมื่อมีการพัฒนาตามแผนแล้ว เป้าหมายเหล่านี้จะสามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการพัฒนา (เช่น จำนวนนักท่องเที่ยว) หรือเป็นตัวควบคุมการพัฒนา (เช่นบริการที่พัก) ได้ อนึ่ง การกำหนดเป้าหมายนี้ในทางปฏิบัติจะใช้สำหรับการเปรียบเทียบเท่านั้น การวัดความสำเร็จสามารถเปรียบเทียบได้ในระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ เช่น เป้าหมายรวมนักท่องเที่ยวพื้นที่วางแผนยอมเฉลี่ยได้ที่ค่า $\pm ๗๘,๐๐๐$ คน เป็นต้น

๔.๒ แนวทางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยรวม

๔.๒.๑ การพัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยว

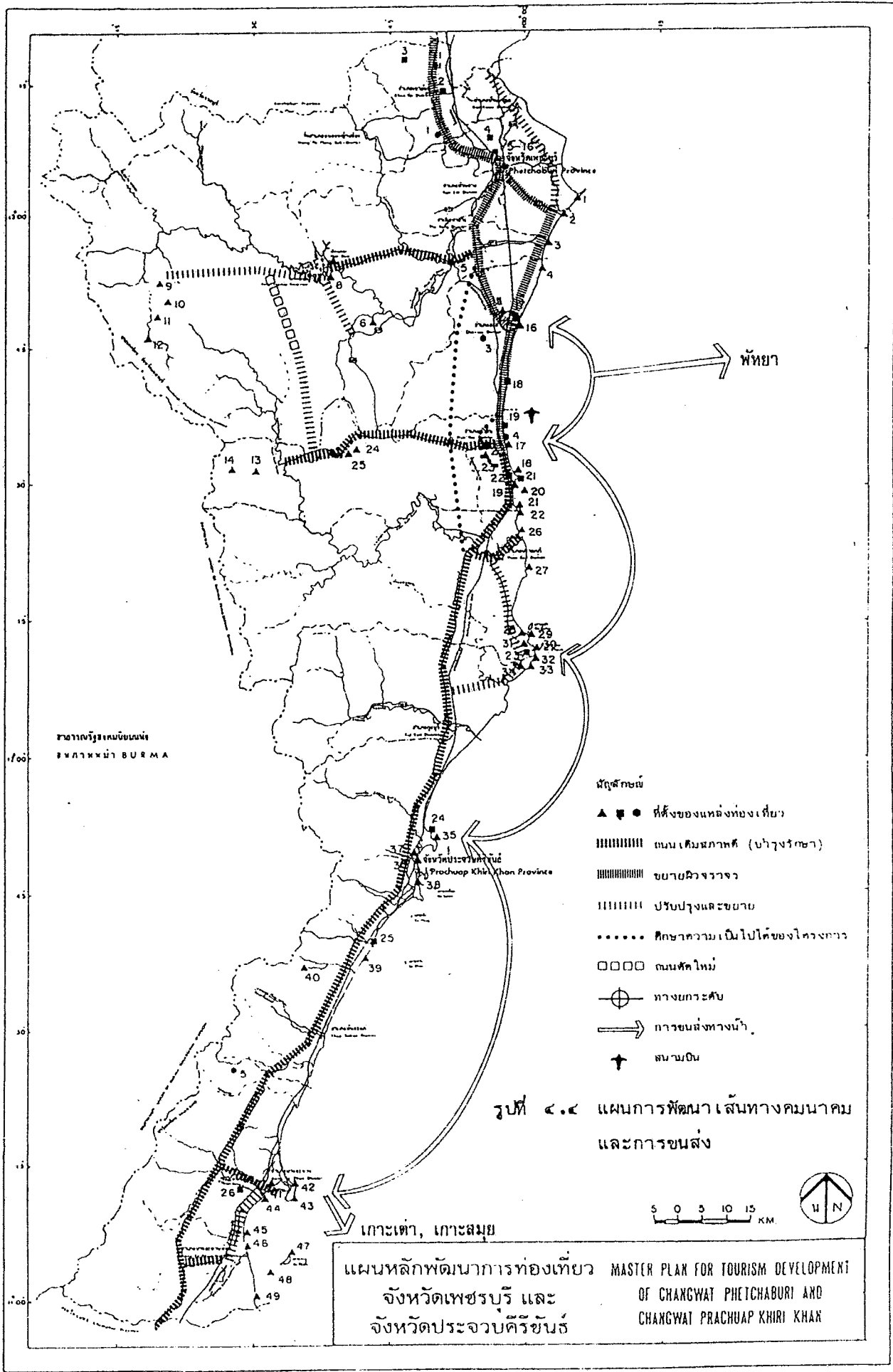
จากบทบาทและความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ จึงกำหนดแผนการพัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาเส้นทางคมนาคมและการพัฒนาระบบการนำเที่ยว ดังนี้

(๑) การพัฒนาาระบบถนน (รูปที่ ๔.๔)

- (๑.๑) ขยายถนนสาย ๔ จากราชบุรี-หัวหิน
- (๑.๒) ศึกษาความเป็นไปได้การสร้างถนน ขนานทางสาย ๔ จากเพชรบุรี-ปราณบุรี (สำหรับอนาคต)
- (๑.๓) ศึกษาเปรียบเทียบการสร้างถนนเลี่ยง เมืองหรือทางคั่นผ่านเมืองหัวหิน
- (๑.๔) สร้างทางยกระดับบริเวณสี่แยกชะอำ
- (๑.๕) ขยายผิวจราจร ถนนสายเพชรบุรี-หาดเจ้าสำราญ (๓๑๗๗), ถนนคันกันน้ำ เค็มหาดเจ้าสำราญ-ชะอำ
- (๑.๖) ปรับปรุงและขยายถนน หาดเจ้าสำราญ-บางตะนูน (ไปออกธนบุรี-ปากท่อ) ถนนปึกเตียน-ท่ายาง (๓๑๘๗) ถนนภายในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ถนนสายปราณบุรี-อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด-กุยบุรี และถนนบางสะพาน-บางสะพานน้อย
- (๑.๗) ตัดถนนใหม่ เชื่อมอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน-หมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ และปรับปรุงถนนต่อไปจนถึงหนองพลับ (๓๒๑๘)

(๒) การพัฒนาาระบบการขนส่ง

- (๒.๑) จัดสร้างสถานีขนส่งมาตรฐานถาวรในขนาดที่เหมาะสม ที่เมืองเพชรบุรี ชะอำและหัวหิน
- (๒.๒) ปรับปรุงและขยายการบริการรถโดยสารประจำทาง โดยเฉพาะช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวจากหัวหินและชะอำ ถึงกรุงเทพมหานคร
- (๒.๓) จัดรถโดยสารประจำทางสาย หัวหิน-หาดชะอำ, ชะอำ-หัวหิน-อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด, เพชรบุรี-หาดเจ้าสำราญ-ปึกเตียน-ชะอำ
- (๒.๔) ขยายการให้บริการทางรถไฟสำหรับหัวหิน-ชะอำ โดยเพิ่มขบวนหรือที่นั่งสำหรับนักท่องเที่ยว เพิ่มขบวนรถจอดสถานีชะอำ และขยายบทบาทของสถานีรถไฟชะอำให้มากขึ้น

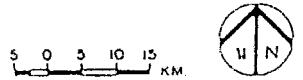

15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49

ราชอาณาจักรไทย
สหภาพพม่า BURMA

- สัญลักษณ์
- ▲ ■ ● ที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว
 - ||||| ถนนเคมซภาพทศ (บางูกรักษา)
 - ||||| ขยายผิวจราจร
 - ||||| ปรับปรุงและขยาย
 - ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ
 - ถนนศัดใหม่
 - ⊕ ทางยกระดับ
 - การขม่งทางน้ำ
 - † สนามบิน

รูปที่ ๔.๔ แผนการพัฒนาเส้นทางคมนาคมและการขนส่ง

เกาะเต่า, เกาะสมุย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบุรี และ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT OF CHANGWAT PHETCHABURI AND CHANGWAT PRACHUAP KHRI KHAN

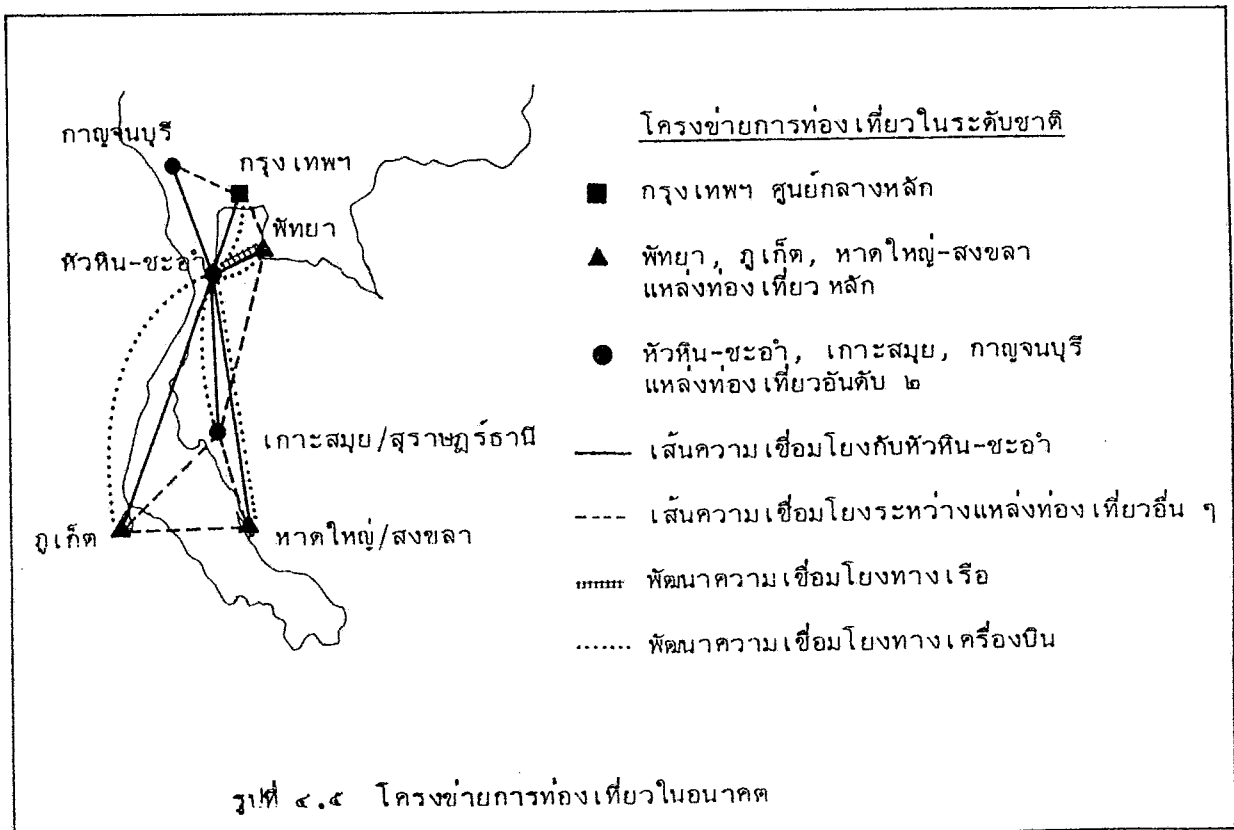
(๒.๕) เลื่อนเวลาเดินรถดีเซลรางขบวนที่ ๒๓๓ (กรุงเทพฯ-หัวหิน) ให้ออกจากกรุงเทพฯ เร็วขึ้น จะทำให้นักท่องเที่ยวมีเวลาท่องเที่ยวยาวนานขึ้น

(๒.๖) สนับสนุนการขนส่งทางเรือจากหัวหิน, ชะอำไปพัทยา และจาก ชะอำ-หัวหิน-สามร้อยยอด-ประจวบคีรีขันธ์-บางสะพาน-เกาะสมุย

(๒.๗) พัฒนาสนามบินบ่อฝ้ายให้เป็นสนามบินพาณิชย์ สำหรับเครื่องบินโดยสารขนาดเล็ก (Shorts หรือ Avro)

(๒.๘) สนับสนุนการจัดบริการทัศนจรภายในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้แก่ เมืองเพชรบุรี, อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน, หัวหิน-ชะอำ, อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด และบางสะพาน

ผลของการพัฒนาโครงข่ายการท่องเที่ยว นอกจากจะทำให้เกิดความสะดวกภายในพื้นที่วางแผนแล้ว จะต้องสร้างความเชื่อมโยงใหม่ให้ได้ในระดับภาค ดังแสดงในรูปที่ ๔.๕

๔.๒.๒ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว (อุปทานหรือ Supply) ที่สำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว ในจำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งหมด ๔๐ แห่ง ของพื้นที่วางแผนนี้มีระดับความต้องการการพัฒนาที่แตกต่างกัน และมีรูปแบบการพัฒนาแตกต่างกัน ตามสภาพของแหล่งและประเภทของนักท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวชายหาดโดยเฉพาะหาดหัวหิน และหาดชะอำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของพื้นที่ ซึ่งการพัฒนาจะยังคงเน้นชายหาดเป็นหลัก แต่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอื่นเสริมการท่องเที่ยวให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสรุปได้ดังนี้

(๑) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ

(๑.๑) แหล่งท่องเที่ยวชายหาด ได้แก่ หาดชะอำ (หาดชะอำร่วมจิตต์, หาดคลองเทียน, หาดบ่อแถม) หาดปึกเตียน-ทิวสุข หาดหัวหิน-เขาตะเกียบ (รวมหาดบ่อฝ้าย, หาดเขาเต่า) หาดเจ้าสำราญ หาดประจวบคีรีขันธ์ หาดแม่รำพึง และหาดบ่อทองกลาง เป็นต้น ชายหาดเหล่านี้จะต้องพัฒนาโดยการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน, การกำหนดมาตรการควบคุมอาคารและสิ่งแวดล้อม (ความหนาแน่น, รูปแบบ, การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม) และการสร้างเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสมกับพื้นที่ภายใต้บทบาทที่กำหนดไว้ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายหาดจะต้องได้รับความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีการประสานงานอย่างต่อเนื่อง จึงจะสามารถรักษาสภาพของทรัพยากร และความดึงดูดใจได้ดีที่สุด

ส่วนชายหาดภายในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด (หาดแหลมศาลา, หาดสามพระยา, เกาะนมสาว) และชายหาดเกาะแก่งอื่น ๆ จะต้องมีการอนุรักษ์และพัฒนาในระดับต่ำ เพื่อคงความเป็นธรรมชาติบริสุทธิ์ไว้มากที่สุด

(๑.๒) แหล่งท่องเที่ยวถ้ำ ได้แก่ ถ้ำแก้ว ถ้ำไทร ถ้ำพระยานคร ถ้ำเตาหม้อ ถ้ำไก่หล่น และถ้ำดาว เป็นธรรมชาติที่ค่อนข้างบริสุทธิ์ มีสิ่งแปลกปลอมจากภายนอกน้อย การพัฒนาจึงต้องอนุรักษ์สภาพไว้ให้สมบูรณ์ที่สุด อย่างไรก็ตามการสร้างเป็นสิ่งดึงดูดใจอาจเสริมได้ โดยการปรับปรุงด้านความสะดวกและเป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์ทางอ้อมด้วย ได้แก่ การจัดและกำหนดทางเดิน การสร้างรั้วเตี้ยกันเขตหวงห้าม การเสริมไฟฟ้าเพื่อความสว่างและสวยงาม การติดตั้งป้ายแนะนำและให้การศึกษา เช่น บริเวณถ้ำพระยานครสามารถจัดเป็นโรงธรรมชาติศึกษาได้เป็นอย่างดี เป็นต้น

(๑.๓) แหล่งท่องเที่ยวหน้าตกและป่าเขา ความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ควรจัดให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสได้ภายใต้การควบคุม อนุรักษ์ และให้การศึกษา ดังนั้น สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จึงควรมีจำกัด และอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม เช่น เขาพะเนินทุ่ง ไม่ควรมีทางรถยนต์เข้าถึง น้ำตกต่าง ๆ ควรมีเขตกลางระหว่างน้ำตกกับจุดพักแรมหรือร้านค้า ส่วนเขาคินเหล็กไฟนั้น สามารถจัดเป็นจุดชมวิว และมีบริการเสริมได้มากกว่าแหล่งอื่น ๆ

(๒) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และศาสนสถาน พัฒนาได้หลายรูปแบบตามสภาพของแหล่ง คือ อนุรักษ์โดยการบูรณะและรักษาให้คงสภาพเดิม ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้สวยงาม เช่น เขาวัง วัดกำแพงแลง วัดใหญ่สุวรรณาราม วัดกุฎี เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งต้องการการจัดผังที่ดี ควรเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น และที่สำคัญที่สุดเพื่อการท่องเที่ยว คือการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ดังนั้น เอกสารสิ่งพิมพ์แนะนำแหล่ง และป้ายข้อมูลควรถูกต้อง มีรูปแบบและที่ตั้งเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สำหรับวัดที่เน้นทางศาสนกิจควรแนะนำด้านการจัดกิจกรรม และรูปแบบการพัฒนาให้อยู่ในกรอบที่ถูกต้อง

อนึ่ง บริเวณหัวากอ มีโครงการพัฒนาให้เป็นอุทยานวิทยาศาสตร์ ซึ่งเสนอโดยสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย ร่วมกับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นโครงการที่น่าสนใจ และจะเป็นประโยชน์การท่องเที่ยว น่าจะได้รับการพิจารณาและดำเนินการอย่างเหมาะสม

(๓) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมและหัตถกรรม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องของกิจกรรมพื้นบ้าน ควรได้รับการดูแลด้านรูปแบบ และเนื้อหาของแหล่ง โดยให้คงรักษาเอกลักษณ์ของตนไว้ ส่งเสริมการตลาดของสินค้าพื้นเมือง นอกจากนี้อาจมีการจัดตั้งแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ เสริม เช่น ศูนย์วัฒนธรรมตลาดเกษตร หมู่บ้านวัฒนธรรมเกษตร การจัดเทศกาลเฉพาะแห่ง เป็นต้น

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เหล่านี้ไม่เพียงพัฒนาแต่ละแห่งเท่านั้น แต่การพัฒนาจะสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแหล่ง และการส่งเสริมการตลาดเป็นกลุ่มอีกด้วย รายละเอียดของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ มีศักยภาพสูง ที่ต้องการออกแบบทางกายภาพอย่างได้มาตรฐานนั้น จะเสนอไว้ในบทที่ ๔ ต่อไป

๔.๒.๓ การพัฒนาบริการท่องเที่ยว

(๑) สถานที่พัก สถานบริการที่พักโดยเฉลี่ยมีเพียงพอไปจนถึงปี ๒๕๔๔ เพราะ ปัจจุบันอัตราการเข้าพักของนักท่องเที่ยวยังต่ำ และการขยายตัวของสถานที่พักยังมีอยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงแรมบนหาดชะอำ และธุรกิจบ้านจัดสรรขายและจัดให้เช่าในพื้นที่หัวหิน ชะอำ และปึกเตียน อย่างไรก็ตามในการพัฒนาบริการที่พักยังมีความจำเป็นต้องดำเนินการ ดังนี้

(๑.๑) ให้มีการขยายตัวโรงแรมชั้นหนึ่ง (กลุ่มระดับ ๑, ๒) ในพื้นที่หัวหิน-ชะอำ ให้มีเพิ่มอีกไม่เกิน ๑,๕๗๕ ห้อง ก่อนสิ้นปี ๒๕๓๔

(๑.๒) ควบคุมและปรับปรุงด้านคุณภาพของสถานที่พัก ระดับ ๓-๕ ในเขตหัวหิน-ชะอำ ให้ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับราคาห้องพัก

(๑.๓) วางมาตรการจำกัด และควบคุมการพัฒนาสถานที่พักแบบบ้านจัดสรรให้เช่า โดยคำนึงถึงด้านสิ่งแวดล้อม ลักษณะอาคาร การให้บริการ และการให้ผลตอบแทนแก่รัฐ ในระดับที่เหมาะสม และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถานที่พักที่ขึ้นทะเบียนโรงแรม

(๑.๔) สนับสนุนการจัดตั้งสถานบริการที่พักอย่างน้อยในระดับ ๓, ๔ ขึ้นในเมืองเพชรบุรี เมืองประจวบคีรีขันธ์ และบางสะพาน ให้เพิ่มอีกประมาณร้อยละ ๕๐ ของที่มีอยู่เดิมในปี ๒๕๓๔

(๑.๕) ปรับปรุงด้านการบริการที่พักในอุทยานแห่งชาติทั้ง ๒ แห่ง โดยเน้นการขยายจุดที่พักย่อย การตั้งค่ายพักและเต็นท์ และเพิ่มห้องพักมาตรฐานสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาจากเทศและคู่ นอกจากนี้ให้สนับสนุนการบริการสถานที่พัก เอกชนบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำแก่งกระจาน (ในหรือนอกเขตอุทยาน ฯ) โดยห้องพักไม่ควรเพิ่มขึ้นเกิน ๖๐ ห้อง ในช่วงก่อนปี ๒๕๓๔

(๑.๖) จัดอบรมด้านการให้บริการแก่ผู้ประกอบการและลูกจ้าง โดยเฉพาะสถานประกอบการขนาดเล็ก

(๒) ภัตตาคารและร้านอาหาร

(๒.๑) ควบคุมดูแลและกระตุ้นให้มีการปรับปรุงด้านสุขลักษณะ ราคา และคุณภาพของการให้บริการ

(๒.๒) ส่งเสริมการให้บริการอาหารหลากหลายมากขึ้น เช่น อาหาร มังสวิรัติ อาหารญี่ปุ่น อาหารยุโรป เป็นต้น

(๒.๓) วางมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการที่ดี โดยการจัดทำ เครื่องหมาย หรือประกาศนียบัตรรับรอง

(๒.๔) จัดอบรมด้านการให้บริการอย่างถูกต้องแก่พนักงานและผู้ประกอบการ

(๒.๕) จัดระเบียบหาบเร่แผงลอยในแหล่งท่องเที่ยวทุกแห่ง ให้เหมาะสม ถูกสุขลักษณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณหัวหินและชะอำ

(๒.๖) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรในท้องถิ่น เพื่อป้องกันการค้าและ ร้านอาหาร เพื่อให้ร้านอาหารมีต้นทุนต่ำ และยังเป็น การกระจายผลจากการท่องเที่ยวสู่ เกษตรกรด้วย

(๓) สถานบันเทิง

(๓.๑) ประกาศให้บางห้องที่ของจังหวัด เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ เป็น เมืองท่องเที่ยวหลัก สามารถจัดตั้งสถานบันเทิงบางประเภทได้ตามกฎหมาย โดยเฉพาะ บริเวณชะอำ ควรได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

(๓.๒) ควบคุมด้านบริการสถานบันเทิง เรียงรมย์ที่จัดตั้งขึ้น

(๓.๓) สนับสนุนแหล่งบันเทิงอื่น ๆ เช่น สวนสนุก สนามกีฬา โรง มหรสพ หรือโรงละคร เป็นต้น

(๔) ร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง

(๔.๑) ส่งเสริมให้มีการผลิตสินค้าที่ระลึกในท้องถิ่นและพัฒนาสินค้าที่เป็น เอกลักษณ์ให้มากขึ้น เช่น งานจักสาน หอผ้า งานผลิตสินค้าจากวัสดุเหลือใช้ ฯลฯ

(๔.๒) จัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมืองในจุดรวมการท่องเที่ยวต่าง ๆ

(๔.๓) จัดสถานสาธิตหรือทัศนศึกษาด้านการผลิตสินค้าพื้นเมือง ตลอดจน ความเป็นอยู่แบบพื้นบ้านให้เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว และจำหน่ายผลผลิตท้องถิ่น

(๔.๔) ควบคุมด้านคุณภาพและราคาให้เหมาะสม

(๕) บริการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

- (๕.๑) จัดตั้งหน่วยตำรวจท่องเที่ยว และอบรมค่านิยมและการสื่อความ
กับนักท่องเที่ยว
- (๕.๒) จัดตั้งหน่วยป้องกันอุบัติเหตุทางทะเล หน่วยช่วยชีวิตถาวร
และหน่วยปฐมพยาบาลประจำ โดยเฉพาะบริเวณหัวหิน-ชะอำ และจัดหน่วยพยาบาลฉุกเฉิน
ในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ ห่างไกลจากสถานพยาบาลของรัฐ
- (๕.๓) ตรวจตราและสร้างความมั่นใจในด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว
ในทุก ๆ กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว
- (๕.๔) เผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวสามารถประกอบศาสนกิจทุกศาสนา
ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลัก
- (๕.๕) ขยายการศึกษาในสาขาที่สนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยว เช่น
ด้านภาษา มัคคุเทศก์ ธุรกิจโรงแรม ในวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ในพื้นที่วางแผน
- (๕.๖) จัดการฝึกอบรมด้านการผลิตและการให้บริการต่าง ๆ แก่ผู้
ประกอบการในพื้นที่
- (๕.๗) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่อการท่องเที่ยว ในแหล่งท่องเที่ยวหลัก เช่น
หัวหิน ชะอำ เมืองเพชรบุรี เป็นต้น

๕.๒.๔ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

โครงสร้างพื้นฐานเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างหนึ่งที่มีหน้าที่เสริมการท่องเที่ยว
ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (ยกเว้นการคมนาคมขนส่ง) โดยรวม มีดังนี้

(๑) ไฟฟ้า

- (๑.๑) ตั้งสถานีไฟฟ้าย่อย (Substation) ที่หัวหิน และ อ.บางสะพาน
- (๑.๒) แผนระยะสั้น เพิ่ม feeder จ่ายไฟที่สถานีย่อยชะอำ ปรานบุรี
และประจวบคีรีขันธ์ เพื่อจ่ายไฟให้แก่หัวหิน และบางสะพานตามลำดับ
- (๑.๓) สำหรับโครงการอื่น ๆ เกี่ยวกับไฟฟ้า ซึ่งเป็นโครงการของ กฟผ.
และ กฟภ. นั้น ควรจะได้รับการสนับสนุนและดำเนินงานโดยด่วน ได้แก่

- โครงการก่อสร้างและขยายระบบสายส่งกำลังไฟฟ้าระหว่างภาคกลางและภาคใต้ (กฟผ.)
- โครงการปรับปรุง เสถียรภาพของระบบผลิตพลังงานไฟฟ้า และ เสถียรภาพของสายส่งกำลังไฟฟ้าในภาคใต้ (กฟผ.)
- โครงการก่อสร้างและปรับปรุง เสริมระบบจำหน่ายระยะที่ ๓ ส่วนที่ ๓ (กฟผ.)
- โครงการขยาย เขตไฟฟ้าหมู่บ้านแผนพัฒนาการระยะที่ ๔ (กฟผ.)
- โครงการขยาย เขตไฟฟ้าหมู่บ้านแผนพัฒนาการระยะที่ ๒ (กฟผ.)

(๒) สื่อสารและโทรคมนาคม

(๒.๑) ขยายการบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ บริการ Express mail service และบริการวิทยุโทรศัพท์ ที่ชะอำ

(๒.๒) ขยายการบริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างจังหวัดและระหว่างประเทศ เพิ่มมากขึ้น ทั้งที่หัวหินและชะอำ

(๒.๓) ดำเนินการตามแผนงานและโครงการติดตั้งชุมสายโทรศัพท์ขององค์การโทรศัพท์ ทั้งเพิ่มจำนวนคู่สายในแต่ละชุมสายและการติดตั้งใหม่ ในเขตจังหวัด เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์

(๓) การประปา

(๓.๑) เพิ่มการผลิตน้ำประปามากขึ้น ให้เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะที่แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ได้แก่ หัวหิน ชะอำ เมืองเพชรบุรี และเมืองประจวบคีรีขันธ์

(๓.๒) ปรับปรุงระบบการผลิตน้ำประปาของสุขาภิบาลกำเนิดนพคุณและสุขาภิบาลเขาย้อยให้หน้ามีคุณภาพได้มาตรฐาน

(๓.๓) จัดหาแหล่งน้ำดิบเพิ่มเติมสำหรับน้ำประปาของสุขาภิบาลเขาย้อย สุขาภิบาลทับสะแก สุขาภิบาลกำเนิดนพคุณ และสุขาภิบาลบางสะพานน้อย

(๓.๔) จัดหาน้ำประปาโดยการเดินท่อเพื่อบริการบริเวณชายหาดปึกเตียนและสามารถขยายออก

๔.๒.๕ การพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีจะเป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยว ขณะเดียวกันการท่องเที่ยวอาจก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมได้เช่นกัน ดังนั้น จึงต้องมีแผนพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม รองรับการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ

(๑) ระบบระบายน้ำทิ้ง

(๑.๑) ปรับปรุงระบบท่อระบายน้ำบริเวณหน้าตลาดนัดไตรชัย ถนนแบบเทศบาล ในเขตเทศบาลตำบลหัวหิน ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อการระบายน้ำได้รวดเร็ว และแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

(๑.๒) ทำการขุดลอกคูและทางระบายน้ำธรรมชาติ ในเขตเทศบาลตำบลชะอำ รวมทั้งการฝังท่อระบายน้ำ บนถนนเจ้าลาย เพื่อระบายน้ำฝนและน้ำทิ้งลงคลองบางหินและคลองชะอำ

(๑.๓) ขุดคลองรับน้ำด้านตะวันตก และปรับปรุงทางระบายน้ำริมทางรถไฟ ของเมืองประจวบคีรีขันธ์ ระบายลงคลองบางนางรม และคลองวาฬ นอกจากนี้ต้องควบคุมดูแลการถมที่ดินไม่ให้ปิดกั้นทางระบายน้ำตามธรรมชาติ

(๑.๔) จัดสร้างประตูน้ำ ปิด-เปิด บริเวณปลายท่อระบายน้ำของตลาดสดในเมืองเพชรบุรี

(๑.๕) จัดวางระบบและเตรียมแผนการขยายระบบระบายน้ำหลักในพื้นที่ชุมชน ได้แก่ ด้านเหนือและใต้ของเทศบาลตำบลหัวหิน ตลอดทั้งเทศบาลตำบลชะอำ เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ และเมืองเพชรบุรี โดยการขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักผังเมือง กรมโยธาธิการ ทั้งนี้ ต้องป้องกันการระบายน้ำลงสู่ชายหาดโดยตรง

(๒) ระบบน้ำทิ้ง

(๒.๑) ปรับปรุงระบบบำบัดและท่อส่งน้ำเสียในทะเลของเทศบาลตำบลหัวหิน และวางท่อรับน้ำเสียจากสะพานปลา ร้านอาหารชายหาด ไม่ให้ระบายน้ำลงสู่ทะเล ในระยะยาวต้องศึกษาทางเลือกการจัดสร้างระบบน้ำเสียแห่งใหม่ของเทศบาล

(๒.๒) ศึกษาและวางแผนระบบระบายน้ำทิ้งและบำบัดน้ำเสีย เทศบาลตำบลชะอำ โดยการวางท่อรับน้ำเสียจากชุมชนเมือง และชายหาด ไปสู่ระบบบำบัดน้ำเสียที่จะสร้างขึ้น บริเวณหลังโรงพยาบาลอำเภอลำทะเมนชัย ริมคลองชะอำ

(๒.๓) ควบคุมป้องกันไม่ให้โรงงานลี้ยงประดกกระป๋อง ทั้ง ๒ แห่งในเทศบาลตำบลชะอำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงงานชะอำไพน์แอนด์บีลแคนเนอรี ทิ้งน้ำเสียจากโรงงานลงสู่คลองหรือทะเลโดยเด็ดขาด

(๒.๔) ศึกษาและวางแผนระบบระบายน้ำและบำบัดน้ำเสีย เมือง เพชรบุรี และเมืองประจวบคีรีขันธ์

(๒.๕) ศึกษาย้ายสะพานปลาอ่าวประจวบไปรวมกันยังบริเวณอ่าวน้อย แล้วปรับปรุงสะพานปลาเทศบาล ให้เป็นท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยว

(๒.๖) ควบคุมดูแลโรงงานปลาแป้นไม่ให้ระบายน้ำทิ้งลงทะเล โดยไม่ผ่านการบำบัด ได้แก่ บริเวณอ่าวประจวบคีรีขันธ์ บางสะพาน หัวหิน

(๒.๗) เพิ่มอัตราค่าล้างคนดูแลรักษาที่ระบายน้ำในเขตเทศบาลต่าง ๆ

(๒.๘) กำหนดให้สถานบริการต่าง ๆ จัดทำระบบบำบัดตามมาตรฐานของกองวิศวกรรมสุขาภิบาล กรมโยธาธิการ

(๓) ระบบขยะ

(๓.๑) เพิ่มอัตราค่าล้างคน เก็บกวาดขยะให้เพียงพอและรวดเร็วในเขตเทศบาล โดยเฉพาะการจัดการบริเวณหาดหัวหินและหาดชะอำ

(๓.๒) เพิ่มปริมาณภาชนะและพาชนะเก็บขยะในทุกเขตเทศบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่บริเวณชายหาดหัวหิน และชะอำ ควรมีภาชนะให้เพียงพอ

(๓.๓) จัดระเบียบหาบเร่แผงลอย เก้าอี้ผ้าใบ และร้านขายอาหารชายหาด ในบริเวณที่ยังคงให้มีกิจการเหล่านี้ จะต้องมีการควบคุมดูแลการรักษาความสะอาดอย่างเข้มงวด

(๓.๔) ปรับปรุงกำจัดขยะ โดยเพิ่มการเผาขยะแห้ง ฉีดฆ่าฆ่าแมลง และวางยาฆ่าหนูอย่างสม่ำเสมอ สำหรับการขุดบ่อและกลบฝัง ต้องกระทำอย่างถูกต้องหลักวิชาสำหรับเทศบาลตำบลชะอำและเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์นั้น ควรหาสถานที่แห่งใหม่ที่ห่างไกลชุมชน เพื่อการกำจัดขยะ

(๓.๕) ปลุกฝังประชาชนและประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวช่วยกัน
รักษาความสะอาด การทิ้งขยะในชุมชน และแหล่งท่องเที่ยว

(๓.๖) ปรับปรุงด้านการบริหารการจัดเก็บขยะเทศบาล เพื่อให้สอดคล้อง
กับการขยายตัวของชุมชนและการท่องเที่ยว

(๔) คุณภาพสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ

(๔.๑) วางมาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง และมีการตรวจสอบอย่าง
สม่ำเสมอ

(๔.๒) ควบคุมระดับเสียงของยานพาหนะ ผ่านเมืองหัวหิน ชายทะเล
ชะอำ หรืออาจวางแนวทางสร้างถนน เสียง เมืองหัวหินและลดปริมาณจราจรบนชายหาดชะอำ

(๔.๓) ป้องกันแก๊ซ เพื่อลดปัญหาปริมาณฝุ่นละอองจากโรงงานชลประทาน
ซีเมนต์

(๔.๔) ศึกษาเพื่อกำหนดโครงการแก๊ซปัญหาการพังทลายของชายหาด
ชะอำ โดยเน้นการค้นหาสาเหตุ วิธีการแก๊ซ และศึกษาความเหมาะสมของโครงการอย่าง
ละเอียดรอบคอบ

๔.๒.๖ แผนส่งเสริมการตลาด

แผนส่งเสริมการตลาดมีสาระสำคัญอยู่ ๓ ประการคือ หนึ่ง กำหนดสารูป (Image)
ของพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนชายหาดแบบรวมในบรรยากาศแบบไทย ๆ โดยได้รับโอกาส
ในการบริการอย่างดี มีสถานศึกษา และมีศิลปวัฒนธรรมที่ต่างออกไป สอง บ่งชี้กลุ่ม
เป้าหมายที่ชัดเจนโดยชาวไทย เน้นนักท่องเที่ยวจากกรุงเทพ ฯ และภาคกลาง ส่วนชาว
ต่างประเทศเน้นยุโรป อเมริกา และญี่ปุ่น และ สาม กำหนดกลยุทธ์ทางการส่งเสริมการตลาด
ในด้านการจัดทำเอกสารการเน้นความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวหลักและเสริม การให้ข้อมูลสนเทศ
ที่ถูกต้องเพียงพอแก่นักท่องเที่ยว จากสาระสำคัญทั้งสามประการนี้สามารถกำหนดแนวทางการ
ส่งเสริมการตลาดได้ดังนี้

(๑) การโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่วางแผนให้หัวหิน-ชะอำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก
ที่เน้นความสำคัญของหัวหิน-ชะอำ เสมือนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเดียวกัน ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวหลักอื่น ๆ
เป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริม ดังนั้น การดำเนินงานควรร่วมมือกันระหว่างจังหวัดทั้งลลง

(๒) เสนอสาธูป (Image) ของหัวหิน-ชะอำ โดยเน้นในความสงบแบบไทย และสร้างบรรยากาศและโอกาสที่เหมาะสมต่อการพักผ่อนตากอากาศ (แบบ Relaxation) สำหรับการนอนชายหาดทะเล เป็นต้น นอกจากนี้ให้ความสะดวกต่อการทัศนศึกษาสู่ศูนย์กลางประวัติศาสตร์เพชรบุรี อุทยานแห่งชาติ ๒ แห่ง และเน้นให้เห็นถึงความใกล้ชิดกับกรุงเทพมหานครด้วย

(๓) กำหนดกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายเพื่อการโฆษณาไปที่ เยอรมัน อังกฤษ สหรัญ ญี่ปุ่น สวิส และฝรั่งเศส สำหรับชาวต่างประเทศ และนักท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ปานกลางและสูงในกรุงเทพ ฯ กับภาคกลาง สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย

(๔) ททท. ควรรวมหัวหิน-ชะอำเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับ ๒ (secondary destination) ในการโฆษณาการขายแหล่งท่องเที่ยวของไทยโดยรวม

(๕) เนื้อหาการโฆษณาไม่ควรมีเฉพาะภาษาอังกฤษเท่านั้น ททท. ควรจัดพิมพ์เป็นภาษาอื่น ๆ หลาย ๆ ภาษา เช่น ภาษาเยอรมัน ฝรั่งเศส และญี่ปุ่น เป็นต้น และการโฆษณาควรกระจายสู่ศูนย์กลางหลักระดับภาคของประเทศกลุ่มเป้าหมายด้วย

(๖) ททท. ควรให้ความสนใจสนับสนุน และช่วยเหลือด้านการผลิตเอกสาร โฆษณาประชาสัมพันธ์ ที่จัดขึ้นโดยท้องถิ่นหรือเอกชน ทั้งนี้ เพื่อให้ได้มาตรฐานน่าสนใจ และไม่มีผลผลิตเกิดขึ้น เช่น ด้านรูปแบบ การใช้ภาษา ภาพประกอบและคำบรรยาย เป็นต้น

(๗) กรมศิลปากรควรรับผิดชอบและช่วยเหลือในการบรรยายแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ ทั้งในเอกสารเผยแพร่และแผ่นป้ายแนะนำแหล่ง ส่วนกรมป่าไม้ควรรับผิดชอบและช่วยเหลือในส่วนอุทยานแห่งชาติ และแหล่งธรรมชาติอื่น ๆ นอกจากนี้ทั้งสองหน่วยงานควรชี้แนะด้านข้อมูลข่าวสาร การศึกษาด้านอื่น ๆ ด้วย

(๘) จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เมืองเพชรบุรี โดยเน้นวงจรการท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และวัด ในรูปของการเน้นวัฒนธรรมมากกว่าการค้า ดังนั้น คณะกรรมการชุดนี้ควรประกอบด้วย จังหวัด เทศบาลเมืองเพชรบุรี เจ้าอาวาสหรือผู้แทนของวัด กรมศิลปากร และ ททท.

(๙) จัดทำป้ายบอกทางและป้ายแนะนำ (Interpretive material) แหล่งท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วงจรท่องเที่ยว เมืองเพชรบุรี อาคารประวัติศาสตร์ และวัดพระนครคีรี เขาหลวง ถ้ำแก้ว ถ้ำพระยานคร เป็นต้น

(๑๐) จัดสัมมนาหรืออบรม เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น เกี่ยวกับการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ โดย ททท.

๔.๒.๑ การพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและประเพณีเพื่อการท่องเที่ยว

จากมรดกวัฒนธรรม ๔ ประเภท คือ งานเทศกาลประเพณี การละเล่นพื้นบ้าน ของฝากของที่ระลึก วัฒนธรรมเกี่ยวกับอาชีพความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยของพื้นที่วางแผน นั้น ได้รับความสนใจน้อยในปัจจุบัน ดังนั้น การพัฒนาอาจต้องใช้กำลังสูงในการอนุรักษ์ฟื้นฟู และ พัฒนาเพื่อเสริมการท่องเที่ยว จากการพิจารณาจึงสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้

(๑) ให้มีการกำหนดขนาดระดับความสำคัญหรือความเด่น ระยะเวลาของงานประเพณี ต่าง ๆ ภายในจังหวัดและพื้นที่อย่างสอดคล้องและเหมาะสม ทั้งงานประเพณีระดับชาติ ระดับ จังหวัด และงานท้องถิ่น เช่นงานพระนครคีรี เป็นงานระดับภูมิภาค, งานสงกรานต์หัวหิน เป็นงาน ระดับจังหวัด, งานเขาช่องกระเจกเป็นงานระดับเมือง เป็นต้น

(๒) ส่งเสริมให้ประชาชน (ส่วนบุคคลและกลุ่ม) มีส่วนร่วมงานประเพณีอย่างจริงจัง โดยฝ่ายราชการควรมีบทบาทในด้านการส่งเสริมกระตุ้นและประสานงาน และพยายามลดรูปแบบการจัดงานที่สิ้นเปลืองภายในหน่วยราชการลง

(๓) ส่งเสริมการละเล่นพื้นบ้านอย่างต่อเนื่อง โดยจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมเป็นแกนกลาง ผ่านไปยังสถานศึกษาระดับต่าง ๆ และกลุ่มสืบทอดที่จัดตั้งขึ้นมารองรับ (เช่นกลุ่มหนุ่มสาว นักเรียน) นอกจากนี้ควรให้กิจกรรมเหล่านี้มีโอกาสแสดงต่อนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้ในเทศบาลต่าง ๆ มากขึ้น

(๔) ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงการละเล่น ให้ร่วมสมัยมากขึ้น ปรับปรุงสินค้าพื้นเมือง และของที่ระลึกให้มีรูปแบบสากลอยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยว ตลอดจนคิดประดิษฐ์กิจกรรมการ ละเล่น ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้นด้วย

(๕) จัดตั้งหรือส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้านเพื่อการท่องเที่ยวในรูปของชุมชนชนบท ตามกลุ่มอาชีพหรือเชื้อชาติ เช่น หมู่บ้านทำน้ำตาลโตนด หมู่บ้านลาวโซ่ง พร้อม เสริมศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่น เข้าในการเสนอต่อนักท่องเที่ยวด้วย

(๖) จัดเส้นทางการท่องเที่ยว เสริมการท่องเที่ยวหลัก หรือจัดขึ้นใหม่ เช่นบ้านทรงไทย อำเภอบ้านลาด ชุมชนกระเหรี่ยงห้วยสัตว์ใหญ่ เป็นต้น

(๗) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ตลอดจนให้การศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยว และคนท้องถิ่นให้มากขึ้น

การพัฒนาศิลปวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวนี้ จะ เป็นไปได้ยากหากหน่วยราชการและ ประชาชนยังไม่เห็นความสำคัญของมรดกวัฒนธรรมที่มีอยู่ ดังนั้น ในระยะแรก ๆ การประชาสัมพันธ์ และให้การศึกษาดูงานการวางรากฐานความรู้ความ เข้าใจในด้านนี้จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อผลของ การพัฒนาในระยะยาว

๔.๒.๔ การพัฒนาด้านนโยบาย องค์กร และกฎหมาย

นโยบายที่กำหนดการดำเนินงานขององค์กร องค์กรและกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่ เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ เพราะความซ้ำซ้อน ไม่ทันสมัย ไม่ชัดเจน และไม่ประสานสอดคล้องกันขององค์กรและกฎหมายที่มีอยู่ ทั้งในระดับชาติ และพื้นที่วางแผน จาก การศึกษาเห็นควรได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงดังนี้

(๑) ค่านโยบายและแผน ให้ กรม . รับแผนหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด เพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อส่งการให้แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบรรจุโครงการไว้ในแผน ประจำปีของหน่วยงาน และแผนพัฒนาจังหวัด

(๒) ด้านองค์กร

(๒.๑) จัดตั้งสำนักงาน ททท. จังหวัดขึ้นในพื้นที่วางแผน เพื่อให้เป็นศูนย์กลาง การประสานการพัฒนา ส่งเสริมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และให้บริการนักท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยควร จัดตั้งเพียงแห่งเดียวที่หัวหิน หรือชะอำ มีหน้าที่ดำเนินการครอบคลุมทั้ง ๒ จังหวัด

(๒.๒) จัดตั้งคณะกรรมการร่วม ๒ จังหวัด เพื่อการประสานแผนและควบคุม การดำเนินการตามแผนหลัก โดยมีเจ้าหน้าที่ ททท. เป็นหัวหน้าคณะ ผู้แทนจากสำนักงานจังหวัด ๒ จังหวัด เป็นเลขานุการ และผู้แทนจากองค์กรภาครัฐและเอกชนในพื้นที่เป็นกรรมการ

(๒.๓) เพิ่มอำนาจและหน้าที่ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างแท้จริงแก่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และสุขาภิบาล) พร้อมทั้งกระตุ้นให้ องค์กรเหล่านี้ดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์ การจัดป้ายคำขวัญ การประชุมสัมมนาบุคคลที่ เกี่ยวข้องในพื้นที่ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการร่วมมือพัฒนาการท่องเที่ยว

(๒.๔) ในระยะยาวหากสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การจัดตั้งองค์กรลักษณะพิเศษเฉพาะพื้นที่หัวหิน-ชะอำ อาจมีความจำเป็น ดังนั้น ในขั้นต้นควรได้มีการเตรียมการศึกษาความเป็นไปได้บางประการไว้ก่อน

(๒.๕) จัดตั้งชมรมหรือสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวภาคเอกชนตามกลุ่ม การบริการ หรือตามพื้นที่ เพื่อเป็นแกนกลางประสานความเข้าใจ ลดการแข่งขันที่ไม่จำเป็น ป้องกัน และแก้ไขปัญหาการให้บริการ และประสานงานกับหน่วยงานของรัฐด้านการลงทุน

(๓) ค่านิยมประมวณ

(๓.๑) ให้มีการศึกษาความเหมาะสมของโครงการที่สำคัญ ๆ ที่เสนอไว้ใน แผนหลักอย่างละเอียด

(๓.๒) ให้มีการจัดสรรงบประมาณแก่หน่วยงานและพื้นที่ต่าง ๆ โดยพิจารณาลำดับ ความสำคัญและผลประโยชน์ที่จะได้รับจากแผนหลัก และการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ

(๓.๓) ให้ท้องถิ่นหรือองค์กรที่รับผิดชอบพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว จัดหาผลประโยชน์ ได้จากการท่องเที่ยว เช่น เก็บค่าธรรมเนียมที่จอดรถ จัดเก็บค่าบริการที่จำเป็น กำหนดมาตรการ ควบคุมการจัดเก็บภาษีอากร เป็นต้น

(๓.๔) สนับสนุนและเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาลงทุนในด้านการบริการ และ สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่มากขึ้น โดยรัฐอาจให้ข้อมูล ข่าวสาร และการศึกษาด้านการลงทุน การประสานงานการลงทุนในโครงการร่วม หรือการส่งเสริมการลงทุน ลดภาษีหรือให้ผลตอบแทน รูปแบบต่าง ๆ แก่ นักลงทุนตามความเหมาะสม

(๔) ค่านกกฎหมาย

(๔.๑) จัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาด้านกฎหมายระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางการลดการซ้ำซ้อนและไม่เข้าใจในกฎหมายต่าง ๆ ตลอดจนการอนุโลม แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน

(๔.๒) รัฐควรเร่งรัดกฎหมายเกี่ยวกับการจัดระเบียบธุรกิจท่องเที่ยว สามารถ ประกาศใช้และดำเนินการโดยรีบด่วน

(๔.๓) สงวนพื้นที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ ให้อยู่ในการควบคุมดูแลของ ททท. โดย จัดทำเป็นพระราชกฤษฎีกา ตามมาตราที่ ๔ (๔) ของ พ.ร.บ. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งควรแก้ไขกฎหมายให้การพัฒนาใด ๆ ในพื้นที่ต้องได้รับความเห็นชอบจาก ททท. หรือให้ ททท. เป็นผู้ประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง

(๔.๔) ในระยะสั้น ต้องให้มีกฎหมายเฉพาะสำหรับการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินและการปลูกสร้างอาคารในพื้นที่ท่องเที่ยว เช่น ให้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการควบคุมการใช้ที่ดินและปลูกสร้างอาคารในพื้นที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ เป็นต้น

๔.๓ แผนงานและโครงการพัฒนา

จากรายละเอียดในบทที่ ๔ และบทที่ ๕ ได้เสนอแนวทางพัฒนาโดยรวม และแผนพัฒนาเฉพาะพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ แนวทางและรูปแบบในการพัฒนาดังกล่าว สามารถกำหนดเป็นแผนงานและโครงการพัฒนา ดังรายละเอียดที่จะเสนอต่อไป และเพื่อสะดวกในการนำโครงการพัฒนาไปปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงได้แบ่งการเสนอโครงการพัฒนาออกเป็นกลุ่มการท่องเที่ยวทั้งหมด ๖ กลุ่ม และแบ่งโครงการออกเป็นโครงการระยะสั้น (๕ ปีแรก) และโครงการระยะยาว (๑๐ ปีต่อไป)

๔.๓.๑ แผนงานพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเมืองเพชรบุรี

แผนงาน (Program) พัฒนาเมืองเพชรบุรีประกอบไปด้วย โครงการพัฒนาทั้งหมดจำนวน ๒๗ โครงการ เป็นโครงการระยะสั้น ๒๐ โครงการ และโครงการระยะยาว ๗ โครงการ

(๑) โครงการระยะสั้น

โครงการระยะสั้นเป็นโครงการที่มีความสำคัญระดับสูง และต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๕ ปี และเป็นโครงการที่กระทำไปพร้อม ๆ กัน (Package project) โดยแบ่งออกเป็นโครงการของสาขาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑.๑) โครงการพัฒนาด้านแหล่งท่องเที่ยว

(๑.๑.๑) โครงการบูรณะวัดมี ๖ โครงการ ได้แก่

- โครงการบูรณะวัดมหาสมณาราม
- โครงการบูรณะวัดใหญ่สุวรรณาราม
- โครงการบูรณะวัดกำแพงแลง

- โครงการบูรณะวัด เกาะแก้วสุทธาราม
- โครงการบูรณะวัดมหาธาตุ
- โครงการบูรณะวัดพระพุทธไสยาสน์

(๑.๑.๒) โครงการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี

(๑.๒) โครงการพัฒนาทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- โครงการพัฒนาระบบขนส่งเพื่อการท่องเที่ยวในเมืองเพชรบุรี
- โครงการขยายการบริการโทรศัพท์ในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี
- โครงการจัดประปาบริเวณปึกเตียน-หาดเจ้าฟ้า
- โครงการปรับปรุงถนนจากเพชรบุรี-หาดเจ้าสำราญ-ปึกเตียน-ชะอำ
- โครงการจัดรถประจำทางวิ่งระหว่างเพชรบุรี-หาดเจ้าฟ้า -

ปึกเตียน-ชะอำ

- โครงการปรับปรุงถนนสายท่ายาง-ปึกเตียน
- โครงการจัดหาแหล่งน้ำดิบและปรับปรุงระบบการผลิตน้ำประปา

อำเภอยะโฮย

(๑.๓) โครงการพัฒนาด้านการบริการ

- โครงการปรับปรุงร้านค้าสินค้าพื้นเมือง และของที่ระลึกบริเวณ

เชิงเขาวัง

(๑.๔) โครงการพัฒนาด้านประชาสัมพันธ์

- โครงการจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
- โครงการจัดทำแผ่นป้ายบอกเส้นทางการท่องเที่ยว

(๑.๕) โครงการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

- โครงการจัดสร้างประตูน้ำปิด-เปิด บริเวณปลายท่อระบายน้ำของ

ตลาดสด เทศบาลเมืองเพชรบุรี

(๒) โครงการระยะยาว

เป็นโครงการที่มีความเร่งด่วนน้อยกว่าโครงการระยะสั้น โดยสามารถดำเนินการตั้งแต่ปี ๖-๑๕ ของแผน โครงการระยะยาวมีทั้งหมดจำนวน ๕ โครงการ ได้แก่

(๒.๑) โครงการพัฒนาตำบลบริการการท่องเที่ยว

- โครงการขยายที่พักในเขตเมืองเพชรบุรี

(๒.๒) โครงการพัฒนาตำบลโครงสร้างพื้นฐาน

- โครงการขยายการบริการไฟฟ้า
- โครงการขยายการผลิตและบริการประปา
- โครงการปรับปรุงและขยายถนนสายหาดเจ้า - บางตะบูน

(๒.๓) โครงการพัฒนาตำบลสิ่งแวดล้อม

- โครงการจัดวางระบบระบายน้ำในเขตเมืองเพชรบุรี
- โครงการศึกษาและจัดทำระบบบำบัดน้ำเสีย เทศบาลเมืองเพชรบุรี
- โครงการจัดระบบและการเก็บกวาดขยะ เทศบาลเมืองเพชรบุรี

(๒.๔) โครงการพัฒนาตำบลแหล่งท่องเที่ยว

- โครงการปรับปรุงบริเวณศาลเจ้าหลักเมืองและเชิงเขาวัง

ระยะเวลาดำเนินงาน งบประมาณ และหน่วยงานรับผิดชอบของโครงการพัฒนาทั้งระยะสั้นและระยะยาว ได้แสดงในตารางที่ ๔.๒

๔.๓.๒ แผนงานพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวแก่กระเจาน

แผนงานพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวแก่กระเจาน ประกอบไปด้วยโครงการทั้งหมดจำนวน ๑๔ โครงการ จากโครงการเหล่านี้ ได้แบ่งออกเป็นโครงการระยะสั้น ๕ โครงการ และโครงการระยะยาว ๕ โครงการ

(๑) โครงการระยะสั้น

โครงการระยะสั้นเป็นโครงการที่ดำเนินการภายใน ๕ ปี ประกอบด้วยโครงการ

ตารางที่ ๔.๒ โครงการพัฒนาระยะสั้นและระยะยาวในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเมืองเพชรบุรี

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการ									งบประมาณโครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ							
	ระยะสั้น			ระยะยาว														
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙			๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	
โครงการระยะสั้น																		
โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว																		
๑. โครงการปรับปรุงบริเวณเชิงเขาวัง																		
๒. โครงการบูรณะวัด																		
- วัดมหาสมุทราราม																		กรมศิลปากร, องค์การฯ, ททท.
- วัดใหญ่สุวรรณาราม																		กรมศิลปากร, องค์การฯ, ททท.
- วัดกำแพงแดง																		กรมศิลปากร, องค์การฯ, ททท.
- วัดเกาะแกวสุทธาราม																		กรมศิลปากร, องค์การฯ, ททท.
- วัดมหาธาตุ																		กรมศิลปากร, องค์การฯ, ททท.
- วัดพระพุทธไสยาสน์																		กรมศิลปากร, องค์การฯ, ททท.
๓. โครงการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรม																		จังหวัด, เทศบาลฯ

ตารางที่ ๔.๒ (ต่อ)

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการ												งบประมาณโครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ						
	ระยะสิ้น																			
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒			๑๓	๑๔	๑๕			
โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน																				
๑. โครงการพัฒนาระบบขนส่งเพื่อการท่องเที่ยว																				เอกชน, เทศบาลเมืองฯ, ชนสังจังหวัด
๒. โครงการขยายการบริการ/การศึกษา																				องค์การโทรศัพท์ฯ
๓. โครงการจัดทำน้าประปา บริเวณหาคึกเตียน																				การประปาภูมิภาค
๔. โครงการปรับปรุงถนนเพชรบุรี-หาดเจ้า-ปักเตียน-ชะอำ																				กรมทางหลวง, องค์การฯ
๕. โครงการจัดรถประจำทางเพชรบุรี-หาดเจ้า-ปักเตียน-ชะอำ																				เอกชน, ชนสังจังหวัด, ทท.
๖. โครงการปรับปรุงและขยายถนนสายหาดเจ้า-บางตะบูน																				รพช., กรมทางหลวง
๗. โครงการปรับปรุงและขยายถนนสายปักเตียน-ทวาย																				กรมทางหลวง

ตารางที่ ๔.๒ (ต่อ)

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการ												งบประมาณโครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ				
	ระยะสั้น		ระยะยาว															
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒			๑๓	๑๔	๑๕	
โครงการพัฒนาภาคบริการ																		เทศบาล
๑. โครงการปรับปรุงราคาสินค้าพื้นเมืองบริเวณเชิงเขาวัง																		เทศบาล, ททท.
๒. โครงการจัดตั้งศูนย์บริการท่องเที่ยว																		เทศบาล, ททท.
๓. โครงการจัดทำแผนป้ายบอกเส้นทางท่องเที่ยว																		เทศบาล
โครงการพัฒนาสินค้าสิ่งแวดล้อม																		
๑. โครงการจัดสร้างประตูเปิด-เปิด บริเวณปลายทอระบายน้ำตลาดสด																		เทศบาล
โครงการระยะยาว																		
โครงการพัฒนาภาคบริการ																		-
๑. โครงการขยายที่พัก (โรงแรม)																		เอกชน

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการ												งบประมาณโครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ					
	ระยะสั้น																		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒			๑๓	๑๔	๑๕		
โครงการพัฒนาตำบลโครงสร้างพื้นฐาน																			กรมทางหลวง
๑. โครงการขยายถนนสาย ๔ (ราชบุรี-หัวหิน)																			การประปาภูมิภาค
๒. โครงการพัฒนาการชลประทานน้ำประปาโครงการพัฒนาทางตามเชิงแควตลอด																			เทศบาล, กรมโยธาธิการ
๑. โครงการวางระบบระบายน้ำในเขตเทศบาล																			เทศบาล, กรมโยธาธิการ
๒. โครงการจัดทิวรอบบ่อน้ำเสีย เมืองเพชรบุรี																			เทศบาล, กรมโยธาธิการ จังหวัด, สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
๓. โครงการจัดระบบและการเก็บขยะ																			เทศบาล, กรมโยธาธิการ, สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
โครงการพัฒนาความคมนาคมขนส่ง																			บขส., กรมการขนส่งทางบก
๑. โครงการก่อสร้างสถานีขนส่งจังหวัดเพชรบุรี																			

(๑.๑) โครงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- โครงการปรับปรุงถนนภายในอุทยานฯ
- โครงการก่อสร้างถนนเข้าน้ำตกตอฮีบ
- โครงการก่อสร้างถนนระหว่างที่ทำกรฯ เขาไม้รักกับห้วยป่าเลา
- โครงการสร้างทางเดินรอบเกาะหน้าที่ทำกรอุทยานฯ
- โครงการจัดเตรียมน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภค

(๑.๒) โครงการพัฒนาด้านบริการการท่องเที่ยว

- โครงการจัดตั้งศูนย์บริการและนำเที่ยว เขตอุทยานฯ
- โครงการจัดตั้งศูนย์บริการการท่องเที่ยวป่าเลา
- โครงการทำป้ายบอกเส้นทางเดินป่าไปสู่เขาพะ เนินทุ่ง
- โครงการปรับปรุงและขยายห้องพักของอุทยานฯ

(๒) โครงการระยะยาว(๒.๑) โครงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- โครงการปรับปรุงถนนเข้าสู่อุทยานฯ
- โครงการปรับปรุงถนนสายอุทยานแก่งกระจาน-ห้วยสัตว์ใหญ่
- โครงการปรับปรุงถนนสายหนองพลับ-ห้วยสัตว์ใหญ่
- โครงการปรับปรุงระบบสื่อสารติดต่อกับภายนอกอุทยานฯ

(๒.๒) โครงการพัฒนาด้านบริการการท่องเที่ยว

- โครงการสร้างท่าเรือและหน่วยกู้ภัยทางน้ำ

สำหรับรายละเอียดของโครงการ ได้แสดงในตารางที่ ๔.๓

๔.๓.๓ แผนงานพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ

(๑) โครงการพัฒนาพื้นที่หัวหิน

โครงการพัฒนาในพื้นที่หัวหินมีทั้งหมดจำนวน ๓๓ โครงการ ในจำนวนโครงการทั้งหมดนี้เป็นโครงการพัฒนาโดยเร่งด่วน หรือโครงการระยะสั้นจำนวน ๒๕ โครงการ และโครงการระยะยาวจำนวน ๘ โครงการ

ตารางที่ ๔.๓ โครงการพัฒนาของกรมแหล่งท่องเที่ยวแรงงาน

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการโครงการ (ปี)												งบประมาณโครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ			
	ระยะสั้น		ระยะยาว														
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒			๑๓	๑๔	๑๕
<p><u>โครงการระยะสั้น</u></p> <p><u>โครงการพัฒนาตามโครงสร้างพื้นฐาน</u></p> <p>๑. โครงการปรับปรุงถนนภายในอุทยานฯ</p> <p>๒. โครงการก่อสร้างถนนเข้าน้ำตกตอธูป</p> <p>๓. โครงการก่อสร้างถนนระหว่างที่ทำกรฯ เข้าไร่รวมกับห้วยป่าเลา</p> <p>๔. โครงการสร้างทางเดินรอบเกาะหน้าทำการอุทยานฯ</p> <p>๕. โครงการจัดเตรียมน้ำสะอาดเพื่ออุปโภค บริโภค</p>																	อุทยานฯ, กรมทางหลวง อุทยานฯ, องค์การฯ, กรมทางหลวง กรมทางหลวง, อุทยานฯ, องค์การฯ อุทยานฯ อุทยานฯ, องค์การฯ

ตารางที่ ๔.๓ (ต่อ)

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการโครงการ (ปี)												งบประมาณโครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ					
	ระยะสั้น		ระยะยาว																
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒			๑๓	๑๔	๑๕		
โครงการพัฒนาบริการการท่องเที่ยว																			อุทยานฯ
๑. โครงการจัดตั้งศูนย์บริการและนำเที่ยว																			อุทยานฯ, องค์การ
๒. โครงการจัดตั้งศูนย์บริการนำเที่ยวป่าเลา																			อุทยานฯ
๓. โครงการทำป้ายบอกเส้นทางเดินป่าไปสู่เขาพะเนินทุ่ง																			อุทยานฯ
๔. โครงการปรับปรุงและขยายห้องพักของอุทยานฯ																			อุทยานฯ
โครงการระยะยาว																			
โครงการพัฒนาตามโครงสร้างพื้นฐาน																			
๑. โครงการปรับปรุงทางเข้าสู่อุทยานฯ																			กรมทางหลวง
๒. โครงการปรับปรุงถนนสายอุทยานฯ-ห้วยสัตว์ใหญ่																			กรมทางหลวง

ตารางที่ ๔.๓ (ต่อ)

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการโครงการ (ปี)											งบประมาณโครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ					
	ระยะสั้น		ระยะยาว															
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑			๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	
๓. โครงการปรับปรุงถนนสายทองหล่อ-ห้วยสัตว์ใหญ่																		ห้วยสัตว์ใหญ่
๔. โครงการปรับปรุงระบบสื่อสารระหว่างอุทยานฯ กับภายนอก โครงการพัฒนาคาเมรารักษาความปลอดภัย																		อุทยานฯ, กรมการสื่อสารฯ
๑. โครงการสร้างทางเรือ และหน่วยกู้ภัยทางน้ำ																		อุทยานฯ

(๑.๑) โครงการระยะสั้น

โครงการพัฒนาระยะสั้นเป็นโครงการที่มีความสำคัญในระดับสูง ที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๔ ปี ประกอบด้วยโครงการดังต่อไปนี้

(๑.๑.๑) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ก) โครงการปรับปรุงชายหาดหัวหิน ประกอบด้วย

โครงการย่อย

- โครงการปรับปรุงทางลงหาดหัวหิน
- โครงการพัฒนาทางเดินเข้าชายหาด
- โครงการอนุรักษ์บ้านจุลจักรพงษ์
- โครงการจัดที่จอดรถสาธารณะ
- โครงการย้ายร้านค้ารายย่อยชายหาด

ข) โครงการพัฒนาเขาคินเหล็กไฟ

ค) โครงการพัฒนาเขาตะเกียบ

(๑.๑.๒) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

- โครงการเพิ่ม feeder สถานีจ่ายไฟย่อยปราณบุรี
- โครงการขยายการบริการโทรศัพท์ทางไกลทั้งภายใน

และต่างประเทศ

- โครงการปรับปรุงถนนเรศดำริห์
- โครงการปรับปรุงทางลงหาด
- โครงการปรับปรุงและขยายถนนหัวหิน-เขาตะเกียบ

(๑.๑.๓) โครงการพัฒนาด้านการคมนาคมขนส่ง

- โครงการก่อสร้างสถานีขนส่งหัวหิน
- โครงการจัดรถประจำทาง ชะอำ-หัวหิน-สามร้อยยอด
- โครงการขยายการบริการรถไฟ
- โครงการเดินเรือ หัวหิน-ชะอำ-พทยา

(๑.๑.๔) โครงการพัฒนาค้ำที่พักและการบริการการท่องเที่ยว

- โครงการขยายที่พัก
- โครงการควบคุมและปรับปรุงโรงแรมชั้น ๒ และบ้านเช่า
- โครงการจัดตั้งตำรวจท่องเที่ยว
- โครงการจัดตั้งหน่วยป้องกันอุบัติเหตุทางทะเล
- โครงการปรับปรุงศูนย์ประชาสัมพันธ์

(๑.๑.๕) โครงการพัฒนาทางด้านสิ่งแวดล้อม

- โครงการปรับปรุงท่อระบายน้ำในเขตเทศบาลตำบลหัวหิน
- โครงการปรับปรุงระบบบำบัดและท่อส่งน้ำเสียในทะเล
- โครงการวางท่อรับน้ำเสียจากสะพานปลาและร้านอาหาร

ชายทะเล

- โครงการศึกษาและวางแผนระบบระบายน้ำทิ้งและน้ำเสีย

(๑.๒) โครงการระยะยาว

โครงการระยะยาวเป็นโครงการที่ดำเนินการในช่วงปีที่ ๖-๑๕ ของแผนประกอบไปด้วยโครงการดังต่อไปนี้

(๑.๒.๑) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

โครงการปรับปรุงชายหาดหัวหิน ประกอบด้วยโครงการย่อย

- โครงการปรับปรุงบริเวณตลาดสะพานปลา
- โครงการปรับปรุงการใช้ประโยชน์ท่าเรือประมงเก่า
- โครงการจัดตั้งตลาดปลาและผลิตภัณฑ์ทางทะเล

(๑.๒.๒) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

- โครงการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยหัวหิน
- โครงการปรับปรุงและเพิ่มการผลิตน้ำประปา
- โครงการสร้างทางเลี่ยงเมืองหัวหิน

(๑.๒.๓) โครงการพัฒนาด้านการคมนาคมขนส่ง

- โครงการปรับปรุงสนามบินบ่อฝ้าย

(๑.๒.๔) โครงการพัฒนาด้านที่พักและบริการการท่องเที่ยว

- โครงการขยายที่พัก

รายละเอียดของโครงการเกี่ยวกับระยะเวลาดำเนินการโครงการงบประมาณ และหน่วยงานรับผิดชอบ ได้สรุปไว้ในตารางที่ ๔.๔

(๒) โครงการพัฒนาพื้นที่ชะอำ

โครงการพัฒนาในพื้นที่ชะอำมีทั้งหมดจำนวน ๒๔ โครงการ เป็นโครงการระยะสั้น ๑๔ โครงการ และระยะยาว ๑๐ โครงการ

(๒.๑) โครงการระยะสั้น

โครงการระยะสั้นเป็นโครงการที่ดำเนินการในระยะเวลา ๕ ปี ประกอบไปด้วยโครงการดังต่อไปนี้

(๒.๑.๑) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

- ก) โครงการปรับปรุงชายหาดชะอำ ประกอบด้วย

โครงการย่อย

- โครงการปรับปรุงการสัญจรชายหาด
- โครงการปรับปรุงชายหาด
- โครงการปรับปรุงที่จอดรถชายหาด
- โครงการปรับปรุงการบริการชายหาด
- โครงการพัฒนาสวนสาธารณะชายหาด
- โครงการพัฒนาป่าสงวนสวนสน
- โครงการพัฒนาศูนย์กีฬาทางน้ำ
- โครงการพัฒนาศูนย์การบันเทิง

ข) โครงการพัฒนาด้านคมนาคมขนส่ง

- โครงการเพิ่มการบริการรถไฟ
- โครงการเดินเรือ ชะอำ-หัวหิน-พัทยา

ตารางที่ ๔.๔ โครงการพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ (เฉพาะหัวหิน)

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการโครงการ (ปี)													งบประมาณโครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ			
	ระยะสั้น		ระยะยาว															
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓			๑๔	๑๕	
<p><u>โครงการระยะสั้น</u></p> <p>๑. <u>โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว</u></p> <p>๑) โครงการปรับปรุงชายหาดหัวหิน</p> <p>- โครงการปรับปรุงทางลงหาดหัวหิน</p> <p>- โครงการพัฒนาทางเดินเท้า</p> <p>- โครงการอนุรักษ์ชายหาดจังก์กรพงศ์</p> <p>- โครงการจัดตั้งจุดบริการสาธารณะ</p> <p>- โครงการขยายร้านค้าขายชายหาด</p> <p>๒) โครงการพัฒนาเขื่อนเหล็กไฟ</p> <p>๓) โครงการพัฒนาเขาคะเทียม</p> <p>๒. <u>โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน</u></p> <p>๑) โครงการเพิ่ม feeder สถานีจ่ายไฟย่อยปรามบุรี</p>																	เทศบาล	
																		เทศบาล, ททท. เจ้าของบ้านจังก์กรพงศ์ เทศบาล, อำเภอบาง เทศบาล, อำเภอบาง เทศบาล, องค์การฯ, ททท., กรมโยธาธิการ สำนักผังเมือง เทศบาล, องค์การฯ กฟผ., กฟภ.

ตารางที่ ๔.๔ (ต่อ)

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการโครงการ (ปี)												งบประมาณโครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ			
	ระยะสั้น		ระยะยาว														
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒			๑๓	๑๔	๑๕
๒) โครงการขยายบริการโทรศัพท์ทางไกล ๓) โครงการปรับปรุงถนนเรศดำริห์ ๔) โครงการปรับปรุงทางหลวง ๕) โครงการปรับปรุงและขยายถนนหัวหิน-เขาตะเกียบ																	องค์การโทรศัพท์ เทศบาล เทศบาล, เอกชน เทศบาล, องค์การฯ, กรมทางหลวง
๓. โครงการพัฒนาตามแผนฯ ๑) โครงการก่อสร้างขนส่งหัวหิน ๒) โครงการจัดรูปประจำทางชะอำ-หัวหิน-สามร้อยยอด ๓) โครงการขยายบริการรถไฟ ๔) โครงการเดินเรือหัวหิน-ชะอำ-พญา																	บขส., เทศบาล เทศบาล, เอกชน, ขนส่งจังหวัด การรถไฟแห่งประเทศไทย เอกชน, ททท., เทศบาล
๔. โครงการพัฒนาที่พักและบริการท่องเที่ยว ๑) โครงการขยายที่พัก																	เอกชน, เทศบาล, ททท.

ตารางที่ ๔.๔ (ต่อ)

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการโครงการ (ปี)												งบประมาณโครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ			
	ระยะสั้น		ระยะยาว														
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒			๑๓	๑๔	๑๕
๒) โครงการควบคุมและปรับปรุงโรงแรมชั้น ๒ และบานเช้า ๓) โครงการจัดตั้งสถานีตำรวจท่องเที่ยว ๔) โครงการจัดตั้งหน่วยป้องกันอุบัติเหตุทางทะเล ๕) โครงการปรับปรุงศูนย์ประชาสัมพันธ์ ๕. โครงการพัฒนาศาลากลาง ๑) โครงการปรับปรุงท่าอากาศยานนานาชาติในเขตเทศบาล ๒) โครงการปรับปรุงระบบบำบัดและทอส่งน้ำในทะเล ๓) โครงการวางทอรับน้ำเสียจากสะพานปลา และร้านอาหารชายทะเล ๔) โครงการศึกษาและวางแผนระบบระบายน้ำทิ้งและน้ำเสีย																	เทศบาล กรมตำรวจ, ททท. เทศบาล, ตำรวจ เทศบาล, จังหวัด เทศบาล, กรมโยธาธิการ เทศบาล, กรมโยธาธิการ เทศบาล, เทศบาล, วล. กรมโยธาธิการ

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการโครงการ (ปี)												งบประมาณโครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ				
	ระยะสั้น		ระยะยาว															
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒			๑๓	๑๔	๑๕	
<p><u>โครงการระยะยาว</u></p> <p>๑. <u>โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว</u></p> <p>๑) <u>โครงการปรับปรุงชายหาดหัวหิน</u></p> <p>- โครงการปรับปรุงบริเวณตลาดสะพานปลา</p> <p>- โครงการปรับปรุงท่าเรือประมงเก่า</p> <p>- โครงการจัดตั้งตลาดปลาและผลิตภัณฑ์ทางทะเล</p> <p>๒. <u>โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน</u></p> <p>๑) <u>โครงการก่อสร้างสถานีจ่ายไฟย่อยหัวหิน</u></p> <p>๒) <u>โครงการปรับปรุงและเพิ่มการผลิตนำประปา</u></p> <p>๓) <u>โครงการสร้างทางเลี่ยงเมืองหัวหิน</u></p>																		เทศบาล, องค์การ, สะพานปลา, เอกชน เทศบาล, องค์การ, สะพานปลา, เอกชน เทศบาล
																	๑๒.๘๕	กฟผ., กรมชลประทาน กรมทางหลวง, เทศบาล, การรถไฟ

ค) โครงการพัฒนาคำที่พักและบริการการท่องเที่ยว

- โครงการขยายที่พัก
- โครงการจัดตั้งตำรวจท่องเที่ยว
- โครงการก่อตั้งหน่วยป้องกันอุบัติเหตุ
- โครงการก่อตั้งศูนย์บริการการท่องเที่ยว

(๒.๑.๒) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

- โครงการขยายการบริการการสื่อสารและโทรคมนาคม

(๒.๑.๓) โครงการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

- โครงการขุดลอกคลองระบายน้ำธรรมชาติในเขตเทศบาล
- โครงการจัดวางระบบระบายน้ำบนถนนเจ้าลาย
- โครงการจัดวางระบบระบายน้ำในเขตเทศบาล

(๒.๒) โครงการระยะยาว

โครงการระยะยาวมีทั้งหมดจำนวน ๑๐ โครงการ ได้แก่

(๒.๒.๑) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

โครงการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วยโครงการย่อย

- โครงการปรับปรุงการสัญจรริมหาด
- โครงการปรับปรุงและขยายถนนเจ้าลาย
- โครงการปรับปรุงถนนเข้าสู่หาด
- โครงการตัดถนนเชื่อมต่อระหว่างถนนเจ้าลาย-ถนนคลองเทียน
- โครงการจัดทำวงเวียนตรงถนนราธิปตัดกับถนนเจ้าลาย

(๒.๒.๒) โครงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- โครงการสร้างทางยกระดับสี่แยกชะอำ

(๒.๒.๓) โครงการพัฒนาด้านคมนาคมขนส่ง

- โครงการสร้างสถานีขนส่งชะอำ

ก

(๒.๒.๔) โครงการพัฒนาค้นที่พักและบริการการท่องเที่ยว

- โครงการขยายที่พัก

(๒.๒.๕) โครงการพัฒนาค้นสิ่งแวดล้อม

- โครงการศึกษาและวางแผนระบบระบายน้ำทิ้งและบำบัด

น้ำเสีย

- โครงการศึกษาและวางแผนแก้ปัญหาการพังทลายของ

ชายหาด

สำหรับรายละเอียดของโครงการเกี่ยวกับระยะเวลาดำเนินการ
งบประมาณ และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้เสนอในตารางที่ ๔.๕

๔.๓.๔ แผนงานพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด

แผนงานพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอุทยานฯ เขาสามร้อยยอด ประกอบด้วย
โครงการระยะสั้นและระยะยาว ทั้งหมด ๑๔ โครงการ

(๑) โครงการระยะสั้น

โครงการระยะสั้น เป็นโครงการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว
ของกลุ่มเขาสามร้อยยอด ซึ่งโครงการที่เสนอดังกล่าวนี้นี้จะดำเนินการภายในระยะเวลา ๕ ปีแรกของ
แผนฯ ประกอบด้วยโครงการทั้งหมดจำนวน ๑๖ โครงการ ได้แก่

(๑.๑) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

- โครงการทำป้ายบอกเส้นทางชมทิวทัศน์บริเวณเขาแดง
- โครงการปรับปรุงทางขึ้นถ้ำ และทำป้ายบอกทิศทางไป

ถ้ำพระยานคร

- โครงการปรับปรุงถ้ำพระยานคร
- โครงการก่อสร้างไฟฟ้าแสงสว่าง
- โครงการบูรณะพระที่นั่งคูหาคฤหาสน์
- โครงการปรับปรุงบ่อน้ำพระยานคร

ตารางที่ ๔.๕ (ต่อ)

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการโครงการ (ปี)												งบประมาณ โครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ				
	ระยะสั้น		ระยะยาว															
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒			๑๓	๑๔	๑๕	
<ul style="list-style-type: none"> - โครงการจัดตั้งสถานีตำรวจทางหลวง - โครงการก่อสร้างกองตรวจด่านป้องกันอุบัติเหตุ - โครงการก่อสร้างศูนย์บริการการทางหลวง <p>๔. โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการขยายการบริการสื่อสารและโทรคมนาคม <p>๕. โครงการพัฒนาสินค้าสิ่งแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการชุดลดผลกระทบในเขตเทศบาล - โครงการจัดวางระบบระบายน้ำบนถนนสาย - โครงการจัดวางระบบระบายน้ำในเขตเทศบาล 																	กรมตำรวจ, ทพท. เทศบาลฯ, ตำรวจ, เอกชน เทศบาลฯ, ทพท.	
																		การสื่อสารฯ, องค์การโทรศัพท์ เทศบาลฯ เทศบาลฯ เทศบาลฯ

ตารางที่ ๕.๕ (ต่อ)

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการโครงการ (ปี)										งบประมาณโครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ		
	ระยะสั้น													
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐				
โครงการระยะยาว														
๑. โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว														
- โครงการปรับปรุงการสัญจรริมหาด														เทศบาล
- โครงการปรับปรุงและขยายถนน														เทศบาล
เจาลาย														
- โครงการปรับปรุงถนนเข้าสู่หาด														เทศบาล
- โครงการตัดถนนเชื่อมระหว่างถนน														เทศบาล
เจาลาย-ถนนคลองเทียม														
- โครงการจัดทำวงเวียนตรงถนน														เทศบาล
นราธิป ตึกกมถนนเจาลาย														
๒. โครงการพัฒนาฐานโครงสร้างพื้นฐาน														
- โครงการก่อสร้างทางบกกระชับที่														กรมทางหลวง, เทศบาล
สี่แยกชะอำ														
๓. โครงการพัฒนาฐานการคมนาคมขนส่ง														
- โครงการสร้างสถานีขนส่งชะอำ														บขส., เทศบาล

ตารางที่ ๔.๕ (ต่อ)

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการโครงการ (ปี)													งบประมาณโครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ				
	ระยะยาว																		
	ระยะสั้น	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒			๑๓	๑๔	๑๕	
<p>๔. โครงการพัฒนาศานักแพทยบริการการท่องเที่ยว</p> <p>- โครงการขยายที่พัก</p> <p>๕. โครงการพัฒนาศานักสิ่งแวดล้อม</p> <p>- โครงการศึกษาออกแบรบบรณาและรบบบำบัดน้ำทิ้งชุมชน</p> <p>- โครงการศึกษาและวางแผนแก้ปัญหาการพังทลายของชายหาด</p>																			เอกชน, เทศบาล, ททท. เทศบาล, สำนักผังเมือง วล., กรมโยธาธิการ เทศบาล, วล., เอกชน

- โครงการปรับปรุงองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมแหลมศาลา
- โครงการปรับปรุงทางเดินเข้า และป้ายบอกทิศทางถ้ำแก้ว

และถ้ำไทร

- โครงการติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างถ้ำแก้ว และถ้ำไทร

(๑.๒) โครงการพัฒนาด้านการบริการการท่องเที่ยว

- โครงการปรับปรุงและก่อสร้างอาคารบริการบริเวณแหลมศาลา

(๑.๓) โครงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- โครงการปรับปรุงถนน เข้าบ้านบางปู
- โครงการสร้างที่จอดรถและศูนย์บริการนักท่องเที่ยว บริเวณ

บ้านบางปู

- โครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำ บริเวณแหลมศาลา
- โครงการปรับปรุงที่จอดรถบริเวณถ้ำแก้ว และถ้ำไทร
- โครงการปรับปรุงระบบสื่อสารภายในอุทยานฯ
- โครงการก่อสร้างระบบประปาของอุทยานฯ

(๒) โครงการระยะยาว

โครงการระยะยาว เป็นโครงการที่ดำเนินการในช่วงปีที่ ๖-๑๔ ของแผนฯ

ประกอบด้วยโครงการ

(๒.๑) โครงการพัฒนาด้านการบริการการท่องเที่ยว

- โครงการก่อสร้างที่ทำการและศูนย์บริการการท่องเที่ยว
- โครงการก่อสร้างที่พักรับรองสำหรับนักท่องเที่ยวบริเวณ

บริเวณเขาแดง

เขาแดง

(๒.๒) โครงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- โครงการสร้างทางเดินเท้าอ้อมเขาไปแหลมศาลา

โครงการพัฒนาทั้งหมดดังกล่าวได้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลา

ดำเนินงาน งบประมาณโครงการ และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ไว้ในตารางที่ ๔.๖

ตารางที่ ๔.๖ โครงการพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการโครงการ (ปี)												งบประมาณโครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ										
	ระยะสั้น		ระยะยาว																					
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒			๑๓	๑๔								
โครงการระยะสั้น ๑. โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว - โครงการทำป้ายบอกเส้นทางชมทิวทัศน์ บริเวณเขาแดง - โครงการปรับปรุงทางขึ้นถ้ำและทำป้ายบอกทิศทาง ถ้ำพระยานคร - โครงการปรับปรุงถ้ำพระยานคร : โครงการติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่าง : โครงการบูรณะพระที่นั่งคูหาตฤหาสน์ - โครงการปรับปรุงขมอมู่พระยานคร - โครงการปรับปรุงองค์พระกอบทางสถูปยกรรมแหลมตุลา - โครงการปรับปรุงถ้ำแก้วและถ้ำไทร : โครงการปรับปรุงทางเดินเท้า และป้ายบอกทิศทาง																	อุทยานฯ	อุทยานฯ	อุทยานฯ, กพท. กรมศิลปากร, อุทยานฯ	อุทยานฯ	อุทยานฯ	อุทยานฯ	อุทยานฯ	อุทยานฯ

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการโครงการ (ปี)												งบประมาณโครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ			
	ระยะสั้น		ระยะยาว														
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒			๑๓	๑๔	
<p>๒. โครงการติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่าง</p> <p>โครงการพัฒนาอาคารบริการการท่องเที่ยว</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการปรับปรุงและก่อสร้างอาคารบริเวณแหลมศาลา 																	อุทยานฯ, กฟภ.
<p>๓. โครงการพัฒนาอาคารโครงสร้างพื้นฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการปรับปรุงถนนเขินบางปู - โครงการสร้างที่จอดรถ และศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบริเวณบางปู - โครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำบริเวณแหลมศาลา - โครงการปรับปรุงที่จอดรถบริเวณท่าเรือ และท่าไทร - โครงการปรับปรุงระบบสื่อสารภายในอุทยานฯ - โครงการก่อสร้างระบบประปาของอุทยานฯ 																	กรมทางหลวง, อุทยานฯ, อุทยานฯ, อุทยานฯ, อุทยานฯ, อุทยานฯ, อุทยานฯ, องค์การฯ, กฟภ.

๔.๓.๕ แผนงานพัฒนา กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว เมืองประจวบคีรีขันธ์

แผนงานพัฒนา กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว เมืองประจวบคีรีขันธ์ ประกอบไปด้วยโครงการพัฒนาทั้งหมดจำนวน ๑๐ โครงการ เป็นโครงการระยะสั้น ๔ โครงการ และระยะยาว ๖ โครงการ

(๑) โครงการระยะสั้น

โครงการระยะสั้นเป็นโครงการที่มีความสำคัญในระดับสูง และจะต้องดำเนินการให้เสร็จในระยะเวลา ๕ ปี ได้แก่โครงการ

- โครงการปรับปรุงสภาพเมืองประจวบคีรีขันธ์
- โครงการปรับปรุงถนนเข้าช่องกระจก-อ่าวน้อย
- โครงการปรับปรุงสะพานปลา เป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง
- โครงการจัดที่จอดรถบริเวณทางลงศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง

(๒) โครงการระยะยาว

โครงการระยะยาวมีทั้งหมดจำนวน ๖ โครงการ ได้แก่

- โครงการขยายที่พักในเขตเมืองประจวบฯ
- โครงการศึกษาและออกแบบระบบระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม
- โครงการศึกษาและออกแบบระบบบำบัดน้ำเสีย
- โครงการศึกษาการปรับปรุงระบบการเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอย
- โครงการก่อสร้างสถานีขนส่งประจวบฯ
- โครงการขยายพื้นที่ชายหาด

สำหรับรายละเอียดของโครงการเกี่ยวกับระยะเวลาดำเนินการโครงการงบประมาณโครงการ และหน่วยงานรับผิดชอบได้สรุปไว้ในตารางที่ ๔.๗

ตารางที่ ๔.๗ โครงการพัฒนาฯ ระยะสั้นและระยะยาวในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการโครงการ (ปี)											งบประมาณโครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ				
	ระยะสั้น		ระยะยาว														
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑			๑๒	๑๓	๑๔	๑๕
โครงการระยะสั้น ๑. โครงการปรับปรุงสภาพเมืองประจวบฯ ๒. โครงการปรับปรุงถนน เขาช่องกระงก- ๓. โครงการปรับปรุงสะพานปลาเป็น ศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง ๔. โครงการจัดตั้งจุดศูรณวิเวททางลง ศูนย์จำหน่ายสินค้า																	เทศบาลฯ, องค์การฯ เทศบาลฯ, องค์การฯ เทศบาลฯ, องค์การฯ, องค์การสะพานปลา เอกชน, เทศบาล
โครงการระยะยาว ๑. โครงการขยายที่พักในเขต เมืองประจวบฯ ๒. โครงการศึกษาออกแบบระบบระบายน้ำ และป้องกันน้ำท่วม ๓. โครงการศึกษาออกแบบระบบัก นำเสีย																	เอกชน, เทศบาลฯ เทศบาลฯ, กรมโยธา- ธิการ, วล. เทศบาลฯ, กรมโยธา- ธิการ, วล.

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการโครงการ (ปี)														งบประมาณ โครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ		
	ระยะสั้น		ระยะยาว															
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔			๑๕	
๔. โครงการศึกษาการปรับปรุงระบบ การเก็บขน และกำจัดขยะมูลฝอย ๕. โครงการปรับปรุงสถานีขนส่ง จังหวัดประจวบฯ ๖. โครงการขยายพื้นที่ชายหาด ๗. โครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ พระจอมเกล้า หวากอ																		เทศบาล, กรมโยธา- บขส., เทศบาล, กรมการขนส่งทางบก เทศบาล, องค์การฯ

๔.๓.๖ แผนงานพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวทางสะพาน

แผนงานพัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวทางสะพาน ประกอบไปด้วยโครงการต่าง ๆ ทั้งหมด ๑๐ โครงการ เป็นโครงการระยะสั้นจำนวน ๔ โครงการ และโครงการระยะยาว ๑ โครงการ

(๑) โครงการระยะสั้น

โครงการระยะสั้นมีทั้งหมด ๔ โครงการ ได้แก่

(๑.๑) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

- โครงการปรับปรุงถนนสายเพชรเกษม-อ่าวบางสะพาน
- โครงการปรับปรุงถนนเลียบหาดบางสะพาน
- โครงการเพิ่มสายส่ง (feeder) จากสถานีย่อยประจวบฯ
- โครงการจัดหาแหล่งน้ำดิบและปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา

(๑.๒) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

- โครงการปรับปรุงสวนสาธารณะวนอุทยานปากกลางอ่าว

(๑.๓) โครงการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยว

- โครงการจัดรถโดยสารระหว่างถนนเพชรเกษมถึงอ่าวบางสะพาน
- โครงการจัดเรือบริการนำเที่ยว
- โครงการจัดตั้งศูนย์บริการการท่องเที่ยว

(๒) โครงการระยะยาว

โครงการพัฒนาระยะยาวมีเพียงโครงการเดียว ได้แก่ โครงการจัดตั้งสถานีจ่ายไฟย่อย (Substation) บางสะพาน

รายละเอียดของโครงการพัฒนาทั้งระยะสั้นและระยะยาว กำหนดรายละเอียดได้ดังตารางที่ ๔.๔

ตารางที่ ๕.๕ (ต่อ)

ประเภท/ชื่อโครงการ	ระยะเวลาดำเนินการโครงการ (ปี)												งบประมาณโครงการ (ล้านบาท)	หน่วยงานที่รับผิดชอบ				
	ระยะสั้น		ระยะยาว															
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒			๑๓	๑๔	๑๕	
๒) จัดบริการ เรือนำเที่ยวทางทะเล ๓) ตั้งศูนย์กลางการบริการการท่องเที่ยว โครงการระยะยาว ๑) โครงการก่อสร้างสถานีจ่ายไฟฟ้าลอย																		เอกชน
																		กฟผ.

๔.๓.๖ แผนงานพัฒนาอื่น ๆ

นอกจากโครงการพัฒนาใน ๖ แผนงานดังกล่าวแล้ว ยังมีโครงการพัฒนาอีกกลุ่มหนึ่งที่
ไม่อยู่ในกลุ่มใด ได้แก่

- (๑) โครงการควบคุมสถานประกอบการบริการการท่องเที่ยว
- (๒) โครงการจัดฝึกอบรมแก่ผู้ประกอบการและพนักงานให้บริการการท่องเที่ยว
- (๓) โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว
- (๔) โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง
- (๕) โครงการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง
- (๖) โครงการขยายการศึกษาในสาขาที่สนับสนุนการท่องเที่ยว

โครงการพัฒนาทั้งหมดที่ได้เสนอมานี้เป็นข้อสรุป รายละเอียดของโครงการพัฒนาจะได้
ชี้แจงต่อไป

บทที่ ๕

แผนพัฒนาการทองเที่ยวเฉพาะพื้นที่

บทที่ ๕

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวยุทธศาสตร์พื้นที่

จากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวยุทธศาสตร์พื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ ที่ได้เสนอไว้ในบทที่ ๔ ทำให้เห็นถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวยุทธศาสตร์พื้นที่เป็นระบบซึ่งสอดคล้องกันระหว่างแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดทั้งสอง และยังชี้ถึงความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในประเทศด้วย การที่จะให้การพัฒนาสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ จำเป็นต้องทำการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งให้สมบูรณ์ตามบทบาทและเป้าหมายที่กำหนดไว้ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งจะประกอบด้วยการพัฒนาทางกายภาพของแหล่งซึ่งเป็นการพัฒนาด้านอุปทาน (Supply) ในลักษณะที่สอดคล้องกับสภาพทรัพยากรและศักยภาพของแหล่งสนองตอบต่อความต้องการของตลาด (Demand) ในอนาคต หรือเพื่อกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวของตลาดในอนาคต แผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาบริการการท่องเที่ยว และมาตรการในการปฏิบัติตามแผน

อนึ่ง เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวบางส่วนมีความสำคัญเฉพาะแหล่งค่อนข้างต่ำ แต่มีความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งหากสามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ให้สัมพันธ์กันแล้ว จะก่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาได้ดีกว่า ดังนั้น ในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวยุทธศาสตร์พื้นที่นี้ในบางพื้นที่อาจหมายถึงกลุ่มย่อยแหล่งท่องเที่ยว (Sub-cluster) เช่น กลุ่มย่อยแหล่งท่องเที่ยว เมืองเพชรบุรี กลุ่มย่อยในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด เป็นต้น

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวยุทธศาสตร์พื้นที่ในจังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์มีดังนี้

๔.๑ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวหาดชะอำ (ร่วมจิตต์)

๔.๑.๑ ข้อมูลพื้นฐาน

(๑) ที่ตั้ง

หาดชะอำหรือหาดถนนร่วมจิตต์อยู่ในเขตอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางตะวันออกเฉียงประมาณ ๑.๕ กม. เขตพื้นที่โครงการหาดชะอำในแผนพัฒนาส่วนนี้หมายถึงชายหาดตั้งแต่ บริษัทชลประทานซีเมนต์ บ้านปากคลอง ตลอดถนนร่วมจิตต์จนถึงคลองบางหิน รวมความยาวประมาณ ๖.๕ กม. ส่วนความกว้างนับจากทะเลไปจนถึงถนนเพชรเกษมและถนนคลองเทียนกว้างประมาณ ๑.๒ กม. รวมพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๗.๗๗ กม.^๒ หรือ ๔,๘๖๐ ไร่

(๒) สภาพทางกายภาพ

(๒.๑) สภาพชายหาด ชายหาดด้านริมถนนร่วมจิตต์มีสภาพเป็นทรายขาวละเอียด มีรูปประปราย มีความลาดชันน้อย ความกว้างของหาดเฉลี่ยประมาณ ๓๐ เมตร (๑๐-๕๐ เมตร) ส่วนชายหาดด้านวัดเนรัญชราจนถึงสะพานหิน เป็นที่ดินงอกสภาพทรายเป็นเลน และมีความกว้างจากแนวเขตโหนดเดิมประมาณ ๒๐-๑๐๐ เมตร บริเวณระหว่างถนนร่วมจิตต์กับชายหาดมีพื้นที่กว้างตั้งแต่ ๓ เมตรจนถึง ๘ เมตร มีดินสนเป็นบางช่วง พื้นที่ส่วนนี้ใช้เป็นที่พักผ่อน จอดรถ และร้านค้าแผงลอย

ปัจจุบัน ชายหาดชะอำประสบปัญหาการทลายของทรายและการพังทลายของดินริมชายหาด ทำให้ชายหาดชันมากขึ้น ความกว้างลดลง แต่ออกมาข้างขึ้นบริเวณหน้าวัดเนรัญชรา-สะพานหิน ทั้งนี้เชื่อว่าสะพานหินทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระแสคลื่นที่ไม่สามารถพัดทรายให้หมุนเวียนตามปกติได้ นอกจากนี้ยังพบว่าในช่วงน้ำทะเลลดต่ำสุด จะปรากฏทรายกรวดหินกระจายเป็นผืนกว้างบนชายหาด

(๒.๒) สภาพทะเล น้ำทะเลค่อนข้างใส มีคลื่นเล็กน้อย แต่ในช่วงเปลี่ยนมรสุมจะมีคลื่นปานกลาง คุณภาพน้ำทะเลอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเหมาะสมเป็นแหล่งท่องเที่ยว กล่าวคือ มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ค่า BOD, DO, NO₃ และค่า Coliform bacteria ต่ำกว่าปริมาณสูงสุดที่ยอมได้ อย่างไรก็ตาม คลองบางหินซึ่งอยู่ทางตอนใต้สุด เป็นคลองที่รับน้ำทิ้งจากโรงงานบริษัทชะอำไพม์แอปเปิลแคนเนอรี จำกัด มีสีดำ กลิ่นเหม็น เป็นที่

น้ำรังเกียจ และมีคุณภาพต่ำมาก (แต่ไม่มี Coliform) ซึ่งมีผลต่อคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง บริเวณนั้นในรัศมีประมาณ ๑๐๐ เมตร ด้วย

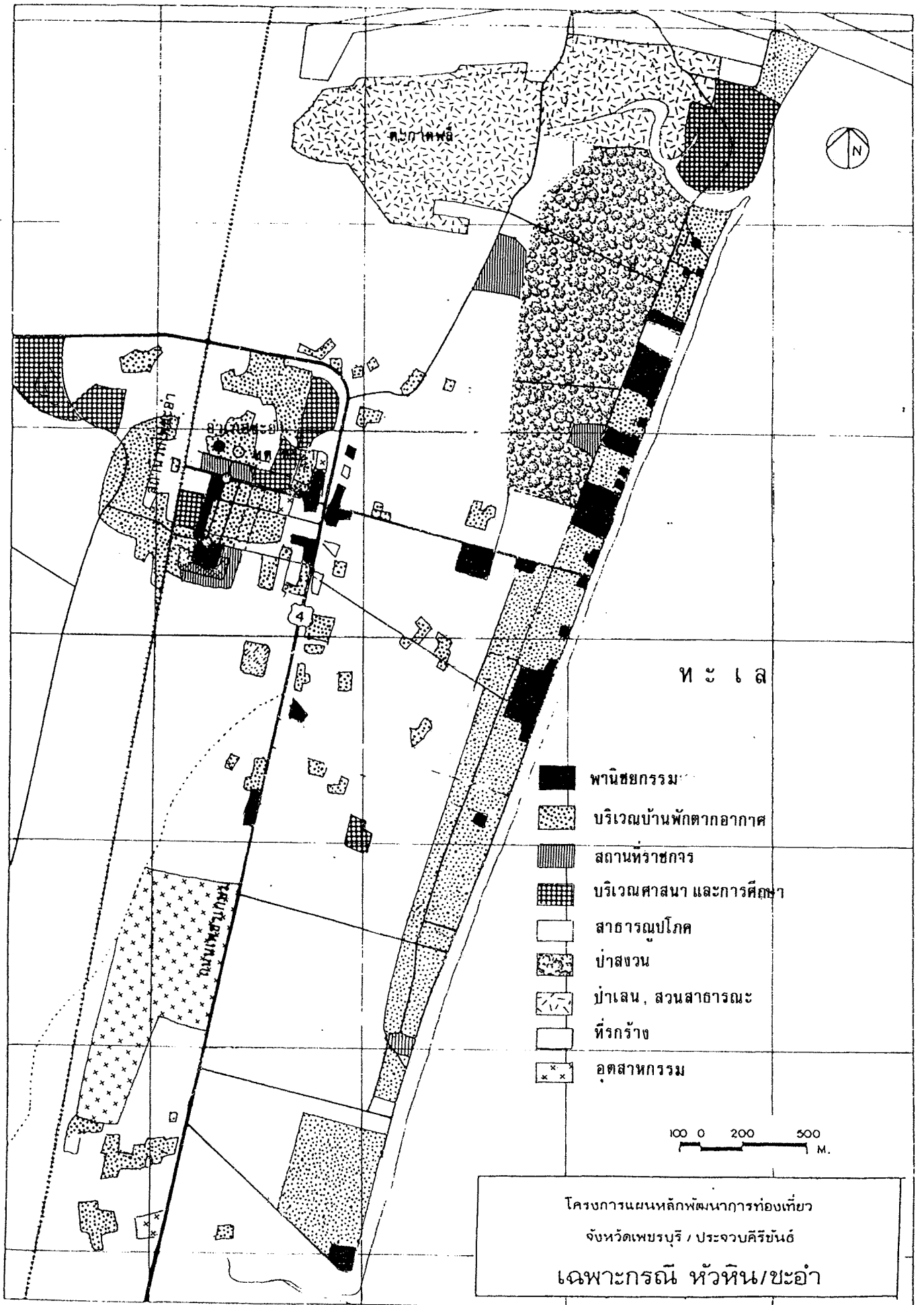
(๒.๓) พืชพรรณไม้ พันธุ์ไม้ตลอดแนวชายหาดเป็นสนทะเล ซึ่งมีอายุ กว่า ๕๐ ปี วัตถุประสงค์เดิมปลูกไว้เพื่อให้ร่ม และยึดดินไม่ให้พังทลาย ซึ่งได้ถูกน้ำกัดเซาะ ไปหลายแนว แต่ในปัจจุบันเทศบาลฯ กำลังปลูกใหม่ทดแทนเกือบตลอดแนวชายหาด ส่วนพื้นที่ ในเขตบ้านพักมีพันธุ์ไม้หลายชนิด ด้านหลังถนนเจ้าลายติดคลองชะอำมีสวนป่า (ป่าสน) พื้นที่ ประมาณ ๖๐๕ ไร่ ส่วนบริเวณอื่น ๆ ที่เป็นที่รกร้างเป็นที่ลุ่มตื้นกก ป่าละเมาะ ไม้ชายหาด รวมทั้งต้นตาล ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของจังหวัดเพชรบุรีอยู่ประปราย

(๓) ที่ดินและอาคาร

(๓.๑) การถือครอง ที่ดินส่วนใหญ่เป็นของเอกชนที่มีฐานะดี ซึ่งได้รับ สิทธิมาตั้งแต่ครั้งบุกเบิก หรือซื้อขายต่อกันมา ในปัจจุบันได้ถูกแบ่งขนาดที่ดิน เล็กกลงทุกที แต่ส่วนใหญ่ยังมีความยาวตลอดจากถนนร่วมจิตต์ถึงถนนเจ้าลาย ส่วนที่สาธารณะที่มีอยู่ ได้แก่ ถนน พื้นที่ริมชายหาด และป่าสนสงวนแห่งชาติ

ราคาที่ดินค่อนข้างสูง โดยเฉพาะที่ดินด้านหน้าติดทะเล ซึ่ง ราคาประเมินเพียง ๑,๕๐๐-๓,๐๐๐ บาท ต่อตารางวา ส่วนบริเวณลึกเข้ามาราคาประเมิน ประมาณ ๗๕๐-๒,๐๐๐ บาท ต่อตารางวา แต่ในความเป็นจริง ราคาซื้อขายสูงกว่าราคา ประมาณตั้งแต่ ๔-๑๐ เท่า โดยเฉพาะที่ดินติดทะเลหรือถนน และที่สำคัญที่สุดคือ เจ้าของที่ดิน ไม้นิยมขายทิ้ง ๆ ที่บางแห่งไม่ได้ใช้ประโยชน์ในที่ดินแต่อย่างใด ทำให้เป็นข้อจำกัดที่สำคัญ อย่างหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยว

(๓.๒) การใช้ที่ดิน การใช้ที่ดินด้านตะวันออกติดทะเลเป็นชุมชนบ้าน ปากคลอง และวัด เนรัญชราราม ส่วนที่เหลือเป็นบ้านพักตากอากาศอาคารพาณิชย์ ได้แก่ โรงแรม บังกาโลว์ และร้านอาหาร บางตอนยังคงปล่อยว่างเปล่าไม่ใช้ประโยชน์ ได้แก่ ด้านหลังตั้งแต่ถนนเจ้าลายไปจนถึงถนนเพชร เกษมด้านทิศเหนือเป็นป่าชายเลน ป่าสน (สวน รุกชชาติ) ส่วนด้านทิศใต้เป็นที่กรรมสิทธิ์ที่ยังไม่ใช้ประโยชน์ ปล่อยเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (รูปที่ ๕.๑) ส่วนที่สาธารณะเป็นป่าชายหาด และถนน พื้นที่เหล่านี้รัฐสามารถพัฒนาให้เกิด ประโยชน์ได้ง่ายในอนาคต และจะเป็นตัวกระตุ้นการพัฒนาในส่วนของเอกชนด้วย การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินมีอยู่ตลอดเวลาในอัตราเร่งสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้เพราะมีการขยายตัวด้านการ

รูปที่ ๔.๑ การใช้ที่ดินปัจจุบันหาดชะอำ

ห้องเที่ยวอย่างรวดเร็วในระยะ ๔-๕ ปี ที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่ จะอยู่ระหว่างถนนร่วมจิตต์กับถนนเจ้าลาย และบริเวณสี่แยกถนนราธิปกับถนนเพชรเกษม

(๓.๓) ลักษณะอาคารในพื้นที่ ประกอบด้วย อาคาร บังกาโลว์ ชั้นเดียวและสองชั้น บ้านพักตากอากาศ ๒ ชั้น หรือชั้นเดียวใต้ถุนสูง อาคารโรงแรม หรือ บังกาโลว์แบบเรือนแถว ๒ ชั้น ส่วนร้านอาหารและร้านค้า มักเป็นตึกแถว ๒ ชั้น มีอยู่ บริเวณริมถนน อาคารประเภทโรงแรมหอพักสูง ๓-๔ ชั้น มีเพียงเล็กน้อย สภาพอาคารเช่นนี้ ทำให้บริเวณหาดชะอำยังคงมีลักษณะเป็นชุมชนขนาดเล็กอยู่ อย่างไรก็ตาม ขณะนี้มีโครงการ โรงแรมขนาด ๔-๕ ชั้น กำลังอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง ๒ แห่ง ซึ่งคาดหมายยังไม่ได้แน่ชัดว่า อาคารสูงขนาดนี้จะก่อให้เกิดสภาวะเช่นใดต่อบรรยากาศหาดชะอำ

นอกจากอาคารถาวรเหล่านี้ ยังมีเพิงขายของ ลูชา และห้อง อาบน้ำจัดแบบชั่วคราว รวมทั้งแผงลอย เก้าอี้ผ้าใบพร้อมร่มผ้าให้เข้ากระจัดกระจายอยู่ทั่วทั้ง พื้นที่ ซึ่งเป็นสภาพกายภาพที่ทำให้ทัศนียภาพของหาดมีความไม่เป็นระเบียบ

๕.๑.๒ สภาพการท่องเที่ยว

(๑) สิ่งดึงดูดใจ

หาดชะอำเป็นหาดที่เข้าถึงได้สะดวก มีชายหาดยาว น้ำใส พร้อมทั้งมี บริการนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งดึงดูดใจที่สำคัญของหาด เพราะนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ต้องการการเดินทางที่สะดวกสบาย ภายใต้อากาศที่เย็นพอ และมีความสงบ พอสมควร แต่หากจะกล่าวโดยเปรียบเทียบกับแหล่งอื่น ๆ แล้ว อาจกล่าวได้ว่า หาดชะอำ ไม่มีเอกลักษณ์ที่ชัดเจนเป็นของตนเอง ชายหาดที่มีความยาวไม่รู้จัก ท้องทะเลที่เรียวกว้าง ไม่มี จุดพิศหายตา ทำให้หาดชะอำขาดเสน่ห์ดึงดูดใจอย่างแท้จริง ดังนั้น การพัฒนามาจะสร้างสิ่งที่เป็น เอกลักษณ์และดึงสภาพความ เรียวกว้างและกระจัดกระจายเข้ามาด้วยกันให้ได้ ทั้งในเชิง นามธรรมและรูปธรรม

(๒) ตลาดการท่องเที่ยว

ในปี ๒๕๒๕ ประมาณว่ามีนักท่องเที่ยวมายังหาดชะอำ (ร่วมจิตต์) ๔๘๗,๐๘๑ คน เป็นคนไทย ๔๘๐,๒๓๖ คน และชาวต่างประเทศเพียง ๖,๘๔๕ คน ซึ่งร้อยละ ๓๗.๒๓ เป็น

นักท่องเที่ยวพักแรมตามโรงแรม ชิงกาโลว์ และบ้านพัก ส่วนร้อยละ ๖๒.๗๗ เป็นผู้เดินทางแบบ มาเช้า-เย็นกลับ หรือประมาณได้ว่ามีนักท่องเที่ยวเฉลี่ยวันละ ๑,๐๖๔ คน แต่เฉพาะวันหยุดเฉลี่ย ถึง ๔,๐๐๐ คน ความต้องการของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คือ การพักผ่อนชายหาด และสถานที่พัก แรมได้มาตรฐานราคาพอสมควร

(๓) โครงสร้างพื้นฐานและบริการ

ทางเข้าชายหาดจากถนนเพชรเกษมมี ๕ ทาง ทางสายหลัก คือ ถนน นราธิปเป็นถนนคอนกรีตกว้าง ๑๖ เมตร มีเกาะกลางถนนยาวประมาณ ๑.๕ กม. ตั้งแต่สถานี รถไฟชะอำถึงชายหาด ส่วนถนนสายอื่นได้แก่ ถนนราชภัฏร์พลี (ลาดยาง) ถนนวีรวัฒน์โยธิน (ลูกรัง) ถนนหนองแจง (ลาดยาง) และถนนบ้านคลองเทียน (ลาดยาง) แยกเข้าวัด เนรัญชรา (ลูกรัง) ถนนร่วมจิตต์เป็นถนนเลียบริมชายหาดกว้าง ๖ เมตร ตั้งแต่บ้านปากคลอง จนถึงคลองบางหิน แต่ปัจจุบันถนนสิ้นสุดเพียงบ้านพักรับรองชะอำฟาร์ม รวมความยาว ๔.๕ กม. ถนนเจ้าลายเป็นถนนคู่ขนานถนนร่วมจิตต์ ห่างกันประมาณ ๑๖๐ เมตร ถนนกว้าง ๖ เมตร ระหว่างถนนเจ้าลายกับถนนร่วมจิตต์ มีถนนซอยเชื่อมเป็นระยะ ๆ ขนาดประมาณ ๕ เมตร

ในการจอดรถนักท่องเที่ยวประเภทมาเช้า-เย็นกลับ จะนิยมจอดรถริมถนน ร่วมจิตต์ด้านที่ติดชายหาดตลอดทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบ และมีพื้นที่ชายหาดลดลง และ ในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวมากที่จอดรถจะไม่พอ นอกจากนี้ยังเกิดความสับสนระหว่างคนกับรถ เป็น อย่างมาก สำหรับการบริการน้ำประปาและไฟฟ้านั้นมีทั่วถึงทั้งบริเวณ

(๔) บริการการท่องเที่ยว

การบริการเพื่อการท่องเที่ยวมีมากและกำลังอยู่ในระหว่างการขยายตัว อย่างรวดเร็ว จนบางครั้งก่อปัญหาความไม่เป็นระเบียบแก่บริเวณชายหาดได้ การบริการต่างๆ มีดังนี้ โรงแรม ชิงกาโลว์ ๑๔ แห่ง มีห้องพัก ๗๔๖ ห้อง ร้านอาหาร ๑๒ ร้าน ร้าน อาหารมีดนตรี ๓ ร้าน บริการที่อาบน้ำจัด ๑๕ แห่ง และหาบเร่แผงลอย บริการเก้าอี้ผ้าใบ รถเช่า เรือเช่า ห่วงยาง ชี่ม้า กระจายอยู่ทั่วไปบริเวณริมถนนและชายหาด ซึ่งมีจำนวน ประมาณ ๗๐ ราย

(๕) สรุป

ชายหาดร่วมจิตต์มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวสูงมาก โดยเฉพาะในระยะ ๒-๓ ปี ที่ผ่านมา ข้อได้เปรียบของชายหาด คือ มีถนนที่รถทุกชนิดเข้าถึง และเลียบริมตลอด

ชายหาดได้ ทำให้สะดวกต่อการท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวสามารถได้ประโยชน์จากธรรมชาติชายหาดตามความต้องการอย่างเต็มที่ การบริการการท่องเที่ยวจึงเติบโตอย่างรวดเร็ว จนก่อให้เกิดปัญหาที่ต้องแก้ไขอย่างรีบด่วน เช่น ปัญหาความไม่เป็นระเบียบบริเวณชายหาด ที่จอดรถ ความพลุกพล่านที่เกิดขึ้น และลักษณะอาคาร ซึ่งกระทบต่อทัศนียภาพการท่องเที่ยวและการพักผ่อน นอกจากนี้ ยังมีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การพังทลายของดิน และการทศทายของชายหาด ซึ่งต้องได้รับการศึกษาและวางแผนการแก้ไขโดยด่วน

๕.๑.๓ กรอบการพัฒนา

(๑) บทบาทและรูปแบบการพัฒนา

บทบาทของหาดชะอำ (หาดร่วมจิตต์) เป็นแบบแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลแบบสนุกสนานมาตรฐานสากลและการบันเทิง (International Standard Ocean Resort and Entertainment Area) รูปแบบหลักของชายหาดคือ การท่องเที่ยวแบบสนุกสนาน (Active Beach Resort) สำหรับทุกระดับและวัย ทั้งนักท่องเที่ยวพักผ่อน และมาเข้าเย็นกลับ (Day Trip) อย่างไรก็ตาม ควรจัดพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยวแบบสงบ (Non Active Area) เปิดโอกาสให้การพัฒนาในหลายรูปแบบด้วย

(๒) เป้าหมายการพัฒนา

(๒.๑) เป้าหมายในระยะสั้น (๕ ปี)

- ขยายการท่องเที่ยวเพื่อเร่งรัดให้มีนักท่องเที่ยว ๗๓๖,๕๔๗ คน และเร่งรัดให้มีสัดส่วนชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒.๐๐ ในปี ๒๕๓๔

- ขยายกิจกรรมและปรับปรุงด้านที่พัก ตลอดจนวางมาตรการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ใช้จ่ายมากขึ้น พักแรมมากขึ้น และขยายวันพักให้นานขึ้น เพื่อให้อัตราการเข้าพักสูงขึ้นเฉลี่ยอย่างน้อยเป็นร้อยละ ๕๔ ในปี ๒๕๓๔ (เพิ่มห้องพักไม่เกิน ๓๗๔ ห้อง)

- ปรับปรุงและจัดระเบียบชายหาดและถนนเลียบชายหาดให้เป็นสัดส่วนสอดคล้องกับกิจกรรมชายหาด

(๒.๒) เป้าหมายในระยะยาว (๑๕ ปี)

- ให้มีนักท่องเที่ยวสูงถึงประมาณ ๑,๑๕๘,๕๗๖ คน ในปี ๒๕๔๔ และให้สัดส่วนชาวต่างประเทศสูงขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓.๕

- ขยายการเข้าพักให้มากขึ้นและอยู่นานวันขึ้น และระดับการ
ใช้จ่ายสูงขึ้น โดยจะต้องมีที่พักประมาณ ๒,๑๐๐ ห้อง เน้นห้องพักระดับ ๒ ให้มากขึ้น

- พัฒนาการใช้ที่ดิน รูปแบบอาคาร สิ่งแวดล้อม กิจกรรม
และบริการให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสมบูรณ์แบบได้มาตรฐานสากล

(๓) มาตรการการพัฒนา

(๓.๑) แก้ไขสภาพแวดล้อมเฉพาะหน้า

- ปัญหาการพังทลายของชายหาด น้ำทะเลกัดเซาะเข้าไปถึงถนน
แนวต้นไม้ล้มไปเป็นจำนวนมาก ต้องการการแก้ไขที่ถูกต้องเหมาะสมแก่การรักษาสภาพความ
สวยงามของชายหาด อันเป็นจุดดึงดูด (Attraction) สำคัญ การศึกษาอย่างละเอียดเป็น
สิ่งจำเป็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ปัญหามลภาวะ ปัญหาน้ำเน่าเสียในคลองบางหินและบริเวณ
ปากคลองส่งกลิ่นเหม็นกระจายไปบริเวณโดยรอบ และทำให้น้ำทะเลเน่าเสียไม่เหมาะแก่การ
เล่นน้ำทะเล เนื่องจากน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งควรมีการควบคุมมาตรฐานจาก
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓.๒) เสริมสร้างเอกลักษณ์สำคัญที่ใจกลางของแหล่งท่องเที่ยว

- เอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเป็นจุดดึงดูด (Attraction) |
ที่สำคัญที่สุด โดยเฉพาะเอกลักษณ์ที่ไม่ซ้ำแบบใคร ปัจจุบัน แม้ว่าชะอำจะมีชายหาดที่สวยงาม
แต่ยังด้อยในเอกลักษณ์ที่โดดเด่น แนวโน้มการใช้หาดแบบง่าย ๆ สนุกสนาน อาจนำมาสร้างสรรค์
ให้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือเป็นชายหาดกิจกรรมแบบเดินเท้า (Pedestrian Oriented
Activities) เป็นหลัก ให้การเดินเท้าโยงโยกิจกรรมที่สำคัญต่าง ๆ ของชายหาด

(๓.๓) ส่งเสริมการใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและยกระดับการลงทุน

- ปรับปรุงถนนเส้นใน (ถนนเจ้าลาย) ให้เป็นถนนสายหลักที่
ขนานชายหาด เพื่อส่งเสริมการพัฒนาของที่ดินทั้งด้านตะวันออกและตกของถนน

- ลดความสำคัญของถนนเลียบชายหาด (ถนนร่วมจิตต์) ให้เป็น
ถนนรอง และเน้นหนักไปทางสัญจรเดินเท้า เพื่อให้การพัฒนาของที่ดินเลียบชายหาดได้
ประโยชน์ของชายหาดด้านการพักผ่อนเต็มที่ เป็นการส่งเสริมให้มีการลงทุนในระดับสูงขึ้น

(๓.๔) จัดระเบียบบริเวณชายหาดโดยอนุญาตให้มีการค้าเฉพาะจุดที่จัดเตรียมไว้ให้ และไม่อนุญาตให้จอร์จริมหาด ยกเว้นจุดที่จัดเตรียมไว้ให้

๕.๑.๔ แผนการพัฒนาทางกายภาพ

(๑) แผนการพัฒนาที่ดิน

จัดวางแผนการใช้ที่ดินพื้นที่ชายหาด โดยมีความคิดเบื้องต้นดังนี้

(๑.๑) ข้อเสนอแนะการพัฒนาชายหาด (Beach Area) (รูปที่ ๕.๒)

- แบ่งส่วน (Zone) ชายหาดเน้น ๓ ส่วนใหญ่ โดยให้ส่วนตรงกลางเป็นส่วนสนองกิจกรรมหลักแบบสนุกสนาน (Active Zone) สองส่วนที่เหลือเป็นแบบพักผ่อน (Non-Active Zone)

- ส่วน Active Zone มีความยาวประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร กว้างเฉลี่ย ๓๐ เมตร ให้มีความหนาแน่นสูงสุดตามมาตรฐาน ๑๐ ตารางเมตรต่อคน ดังนั้นชายหาดส่วนนี้รองรับได้ ๔,๕๐๐ คน ในหนึ่งช่วงเวลา^{๑/}

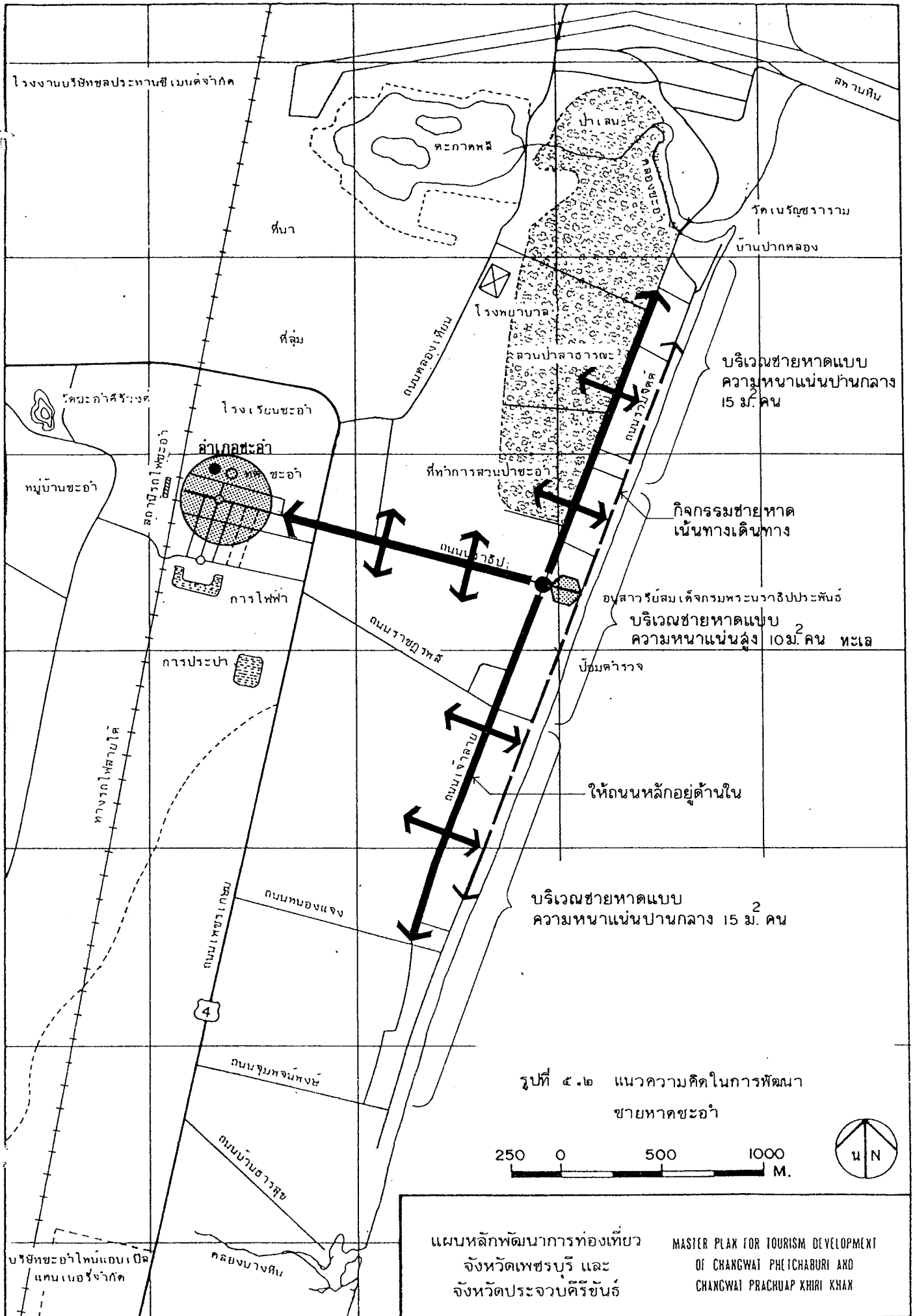
- ส่วน Non-Active Zones มีความยาวรวมแล้วประมาณ ๔ กิโลเมตร กว้างโดยเฉลี่ย ๓๐ เมตร ให้มีความหนาแน่นต่ำตามมาตรฐาน ๑๕ ตารางเมตรต่อคน ดังนั้นชายหาดส่วนนี้รองรับได้ ๔,๐๐๐ คน ในหนึ่งช่วงเวลา

(๑.๒) ข้อเสนอการพัฒนาบริเวณสาธารณะ (Public Area) แบ่งเป็นสองช่วงการพัฒนา

(๑.๒.๑) การพัฒนาในระยะสั้น (โครงการ ๕ ปี) รูปที่ ๕.๓

- การพัฒนาการสัญจรริมหาด ให้ทำการดัดแปลงความกว้างของถนนร่วมจัดตั้งให้ลดเหลือ ๑ ช่องทางเดินรถ กว้าง ๕.๕๐ เมตร และเดินรถทิศทางเดียว (one way traffic) เพิ่มความกว้างของทางเดินเท้าติดชายหาด มีการ

^{๑/} LAWSON, F. AND BAUD-BOVY, M., TOURISM AND RECREATION DEVELOPMENT : A HANDBOOK OF PHYSICAL PLANNING, LONDON : The Architectural Press Ltd. 1977, page 74

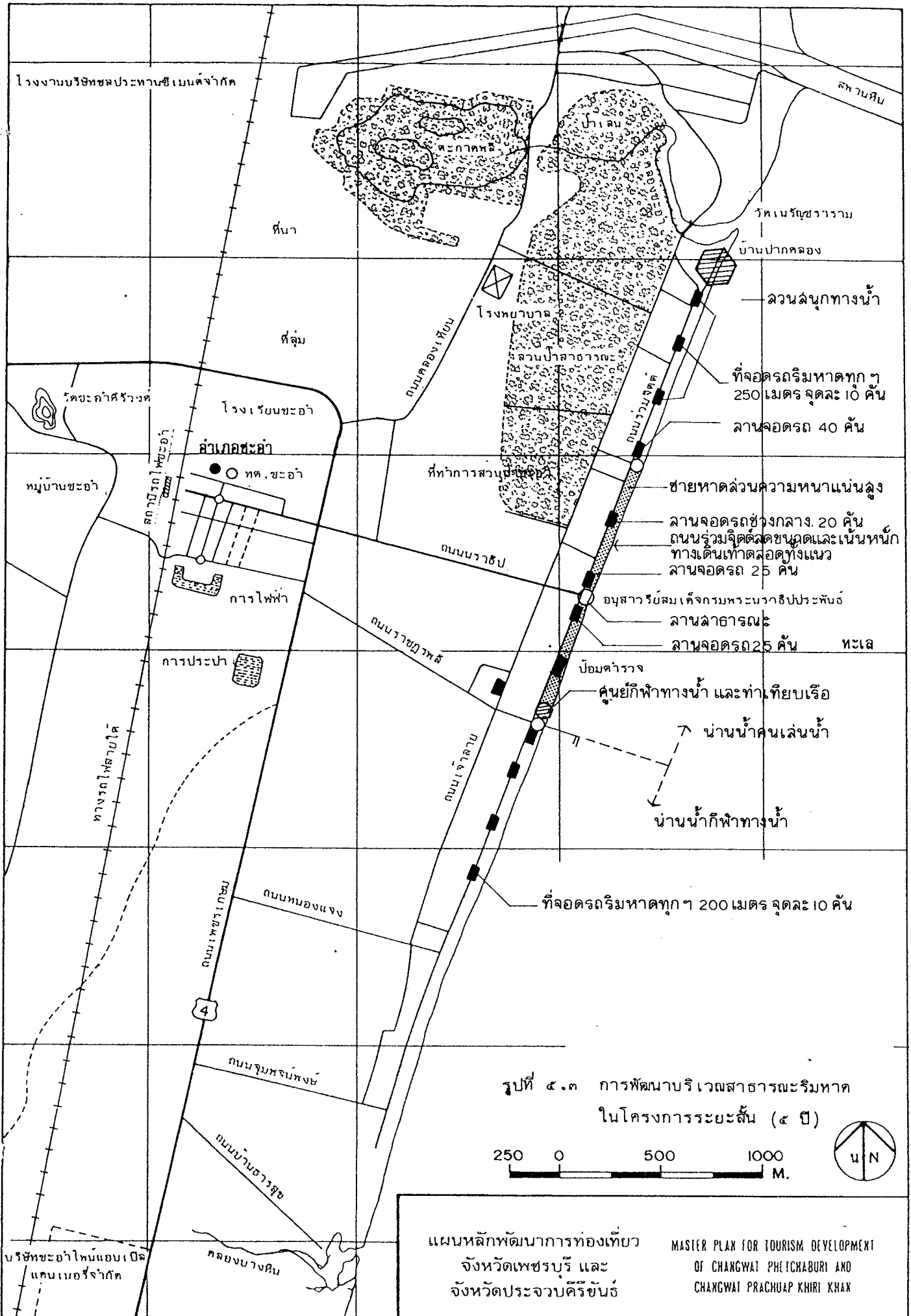

รูปที่ ๕.๒ แนวความคิดในการพัฒนาชายหาดชะอำ

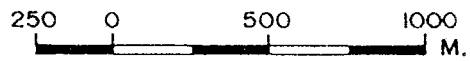
250 0 500 1000 M.

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบุรี และ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT OF CHANGWAT PHEICHABURI AND CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๓ การพัฒนาบริเวณสาธารณะริมทาง
 ในโครงการระยะสั้น (๕ ปี)

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAK

ปลูกต้นไม้เสริม จัดที่นั่ง ศาลาที่พัก และศาลาสำหรับผู้ประกอบการค้ารายย่อยเป็นระยะ แต่ก่อนที่จะทำการลดความกว้างของถนนร่วมจัดทำให้ทำการขยายถนนเจ้าลาย ซึ่งเป็นถนนขนานชายฝั่งด้านในให้เป็นถนนหลักเสียก่อน ตามที่ผังเมืองได้กำหนดไว้ให้ความกว้างของเขตทาง ๑๔.๐๐ เมตร

- การพัฒนาการจอดรถชายหาด ปัจจุบันอัตราส่วนรถ

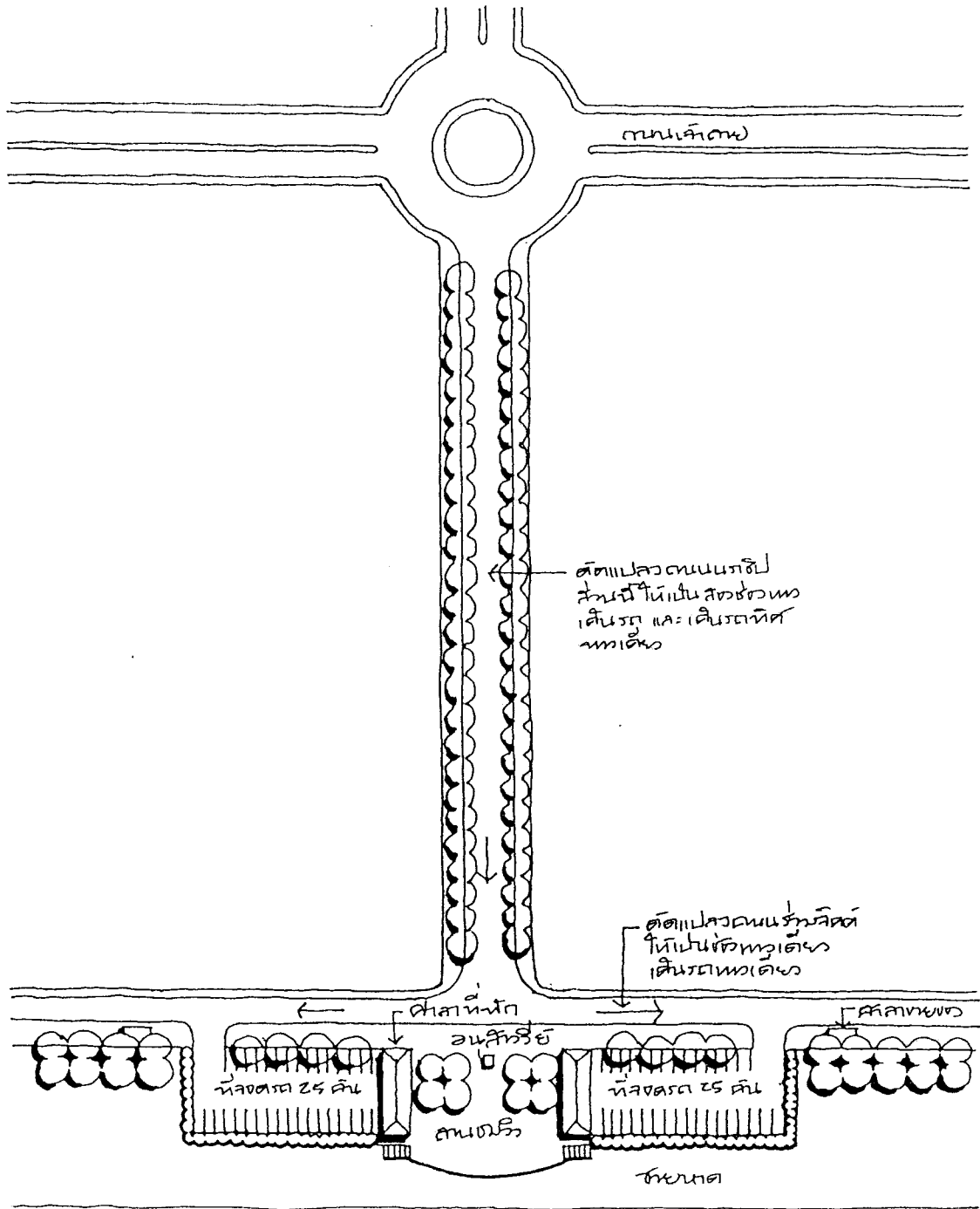
หนึ่งคันต่อนักท่องเที่ยว ๑๐ คน ยึดถือสัดส่วนนี้ จำนวนสูงสุดรวม ๑๐๐% ของนักท่องเที่ยว เข้าเย็นกลับและ ๒๐% ของนักท่องเที่ยวพักแรม จอดรถเป็นสัดส่วนกับการใช้ชายหาดคืออัตราหมุนเวียน ๖๘๗๕ (ดูรายละเอียด ๑.๓.๑) จะได้ที่จอดรถในปี ๒๕๓๔ เป็น ๒๓๐ คัน และในปี ๒๕๔๔ เป็น ๓๒๐ คัน โดยแยกบริเวณจอดรถเป็นส่วน ๆ ดังนี้ ในบริเวณตอนกลางที่เป็น Active Zone ให้มีบริเวณจอดรถริมหาดทำจุดจุดแรกจำนวน ๕๐ คัน อยู่ตอนกลางบริเวณอนุสาวรีย์พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท โดยแยกให้อยู่สองฝากของลานนั่งเล่น จุดที่สองและสาม จำนวนจุดละ ๔๐ คัน อยู่ทางตอนปลายของส่วน Active Zone นี้ติดกับส่วน Passive Zone ทางเหนือหนึ่งจุด และทางใต้อีกหนึ่งจุด จุดที่สี่และที่ห้าเป็นจุดระหว่างตอนกลางกับตอนปลาย จุดละ ๒๐ คัน ส่วนการจอดรถบริเวณ Passive Zone ให้จอดรถริมหาดกระจายเป็นจุดย่อย ๆ ทุก ๆ ระยะ ๒๕๐ เมตร ๖ จุด จุดละ ๑๐ คัน ส่วนในโครงการ ๑๕ ปี ให้ยกเลิกที่จอดรถบริเวณตอนกลางของส่วนความหนาแน่นสูงรวมทั้งหมด ๕๐ คัน และให้ทำที่จอดรถเพิ่มเติมใต้บริเวณศูนย์กลางชุมชนเป็นจำนวน ๑๕๐ คัน และเพิ่มเติมที่จอดรถกระจายบริเวณหนาแน่นปานกลางอีก ๔ จุด จุดละ ๑๐ คัน ส่วนที่จอดรถบัสจำนวน ๑๐ คัน ให้จอดบนถนนเจ้าลายบริเวณติดกับถนนราชฎรพสี โดยตัดแปลงถนนบริเวณนั้นไม่ให้มีเกาะกลางเพื่อเกิดความยืดหยุ่นในการจราจร

- การพัฒนาการบริการชายหาดของผู้ประกอบการค้า

รายย่อย โดยการจัดเตรียมศาลาบริการชายหาดเป็นจุด ๆ ในบริเวณช่วงกลาง ส่วน Active Zone บนทางเท้าติดชายหาดที่ได้ขยายขึ้นแล้ว โดยอนุญาตให้ประชาชนในท้องถิ่นทำการเช่าเพื่อทำการบริการตามจุดที่กำหนดเท่านั้น และให้มีการควบคุมไม่ให้มีการกระจายออกจากบริเวณที่กำหนด

- บริเวณสวนสาธารณะริมชายหาด โดยการทำลาน

นั่งเล่นขนาดใหญ่บริเวณรอบอนุสาวรีย์พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท ยื่นเข้าไปในชายหาด มีการปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา และศาลาที่พักกระหนาบทั้งสองด้าน และสวนสาธารณะลักษณะเดียวกันแต่ขนาดเล็กกว่าอีกสองจุดตรงส่วนต่อของ Active กับ Passive Zone ทั้งด้านเหนือและใต้ (ดูรูปที่ ๕.๔)

รูปที่ ๔.๔ การปรับปรุงอนุสาวรีย์พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงนราธิปประพันท์องศ์ ในช่วงระยะสั้น
Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

- การพัฒนาบริเวณสวนป่าสวนสน ให้เป็นสวนป่า สำหรับการเยี่ยมชมและพักผ่อนของสาธารณชน โดยการส่งเสริมให้มีการปลูกพันธุ์ไม้บ้านาชนิด และ เลี้ยงพันธุ์นกหรือสัตว์ที่เชื่องสามารถปล่อยให้อยู่ตามธรรมชาติ เช่น นกกระยาง, กวาง เป็นต้น ให้การพัฒนานี้สามารถเชื่อมต่อกับลักษณะการพักผ่อนกับบริเวณสวนสาธารณะตะกาดพลี ทางทิศเหนือได้โดยสะดวก นอกจากนี้ บริเวณนี้ยังเหมาะแก่การพักแรม (Camp Site) โดยกระจายอยู่ในเนื้อที่ประมาณ $\frac{2}{3}$ ของป่าในอัตราส่วน ๑๕๐ ตร.ม. ต่อหน่วย^{๑/} จะได้ จำนวนแรมป์ ๖๐๐ หลัง

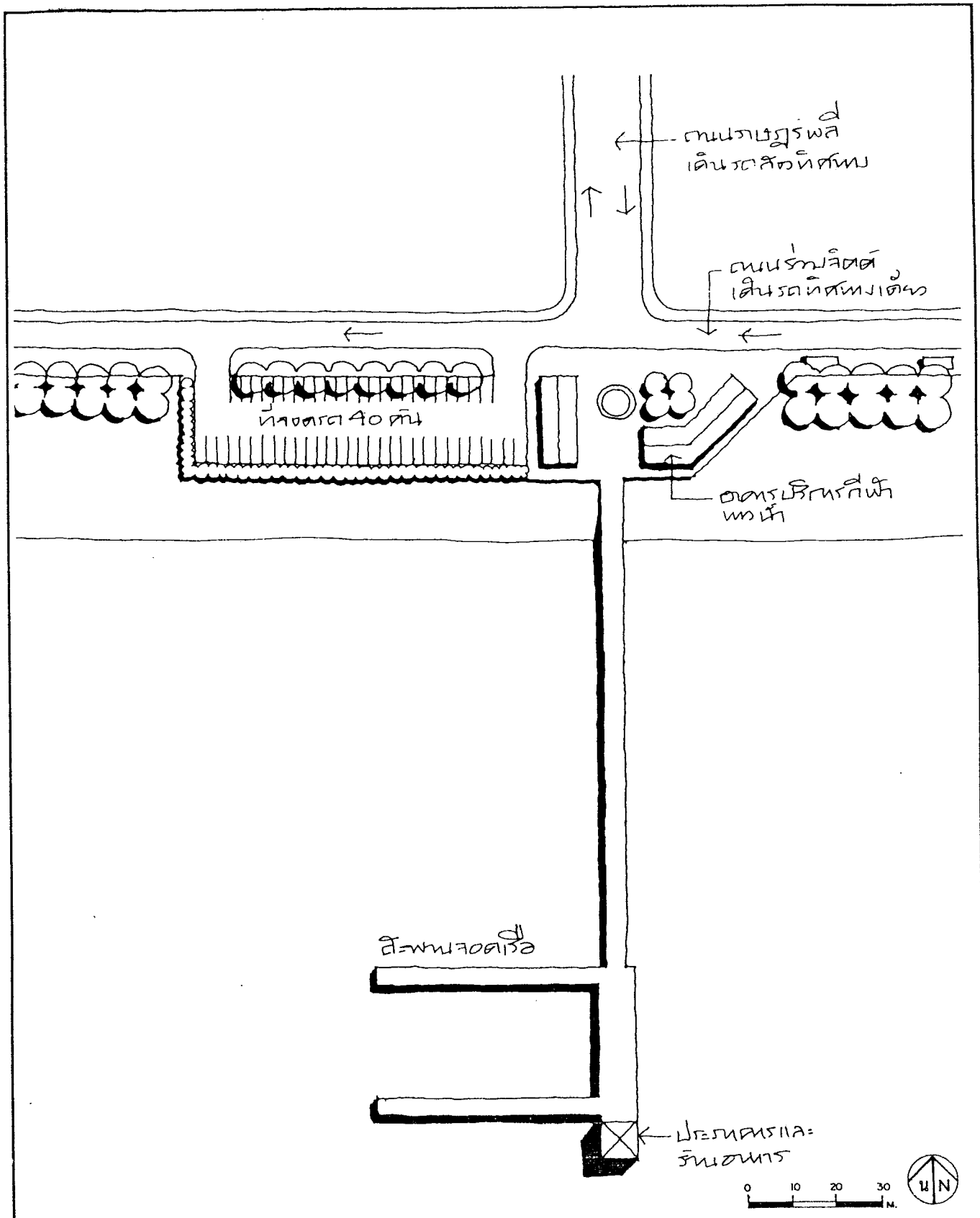
- การพัฒนาศูนย์กีฬาทางน้ำ บริเวณจุดต่อระหว่าง Active Zone กับ Passive Zone ทางทิศใต้ จัดเป็นกลุ่มบริการกีฬาและการท่องเที่ยว ทางน้ำ มีท่าเทียบเรือ (Marina) ยื่นออกไปในทะเล ให้เป็นส่วนช่วยกันส่วนกีฬาและการสัญจรทางน้ำค่อนมาทางด้านใต้จากบริเวณชายหาดหนาแน่นสูง ตรงจุดปลายท่าเทียบเรือ มีอาคารที่อนุญาตให้เอกชนทำเป็นร้านอาหาร แต่ต้องมีการควบคุมด้านสุขลักษณะ และป้องกันการทิ้งขยะลงทะเล (รูปที่ ๕.๕ และ ๕.๖)

- การพัฒนาศูนย์บันเทิงทางน้ำ ให้เป็นลักษณะสวนสนุก ทางน้ำ มีการละเล่น เช่น สไลด์น้ำ ทะเลเทียม เป็นต้น ลักษณะเดียวกับ Ocean World ที่บางแสน จุดที่เหมาะสมและสามารถติดกับทะเล คือ ที่ดินทางด้านเหนือสุดถนนร่วมจิตต์ ติดกับคลองชะอำ

(๑.๒.๒) การพัฒนาในระยะยาว (โครงการ ๑๔ ปี) รูปที่ ๕.๗

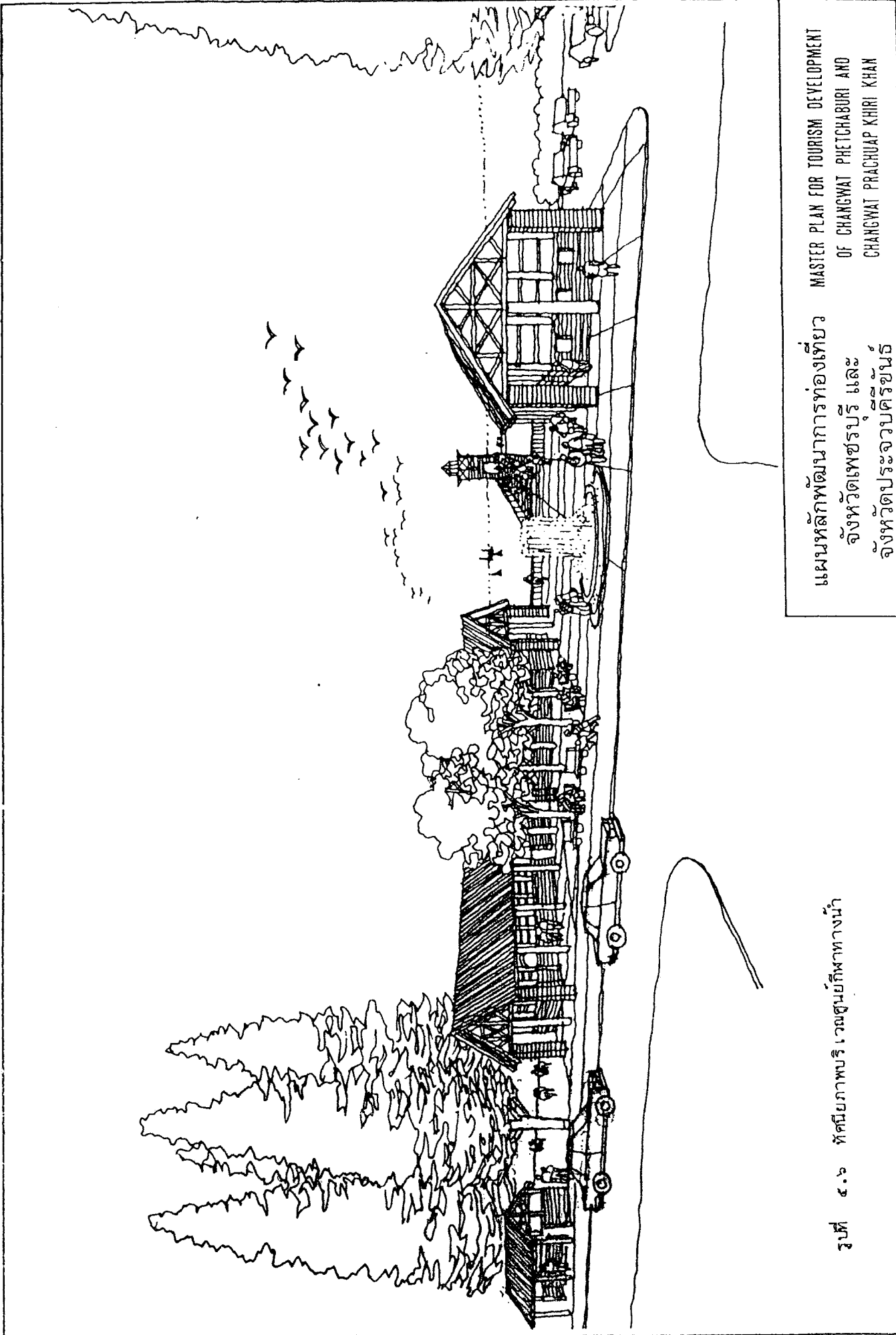
- การพัฒนาการสัญจรริมหาด เมื่อกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเดินเท้าริมหาดพัฒนามาถึงจุดที่สามารถขยายตัว จนบริเวณริมหาดส่วน Active Zone ซึ่งอยู่ตอนกลางสามารถเป็นส่วนเดินเท้าและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมดได้ ให้ทำการปิดถนนร่วมจิตต์ ในส่วนนี้ ไม่ให้รถยนต์ผ่าน และทำเป็นส่วนเดินเท้า (Out-Door Pedestrian Mall) โดยให้มีการบริการยานพาหนะชนิดไม่ใช้เครื่องยนต์ เช่น รถม้า รถจักรยาน รถไฟฟ้า เป็นต้น ส่วน การขนส่งอนุญาตให้ใช้ยานยนต์ขนาดเล็กได้ในเวลาเข้ามิด

^{๑/} LAWSON, F. AND BAND-BOVY, M., อ้างแล้ว

รูปที่ ๔.๕ การพัฒนาศูนย์กีฬาทางน้ำ

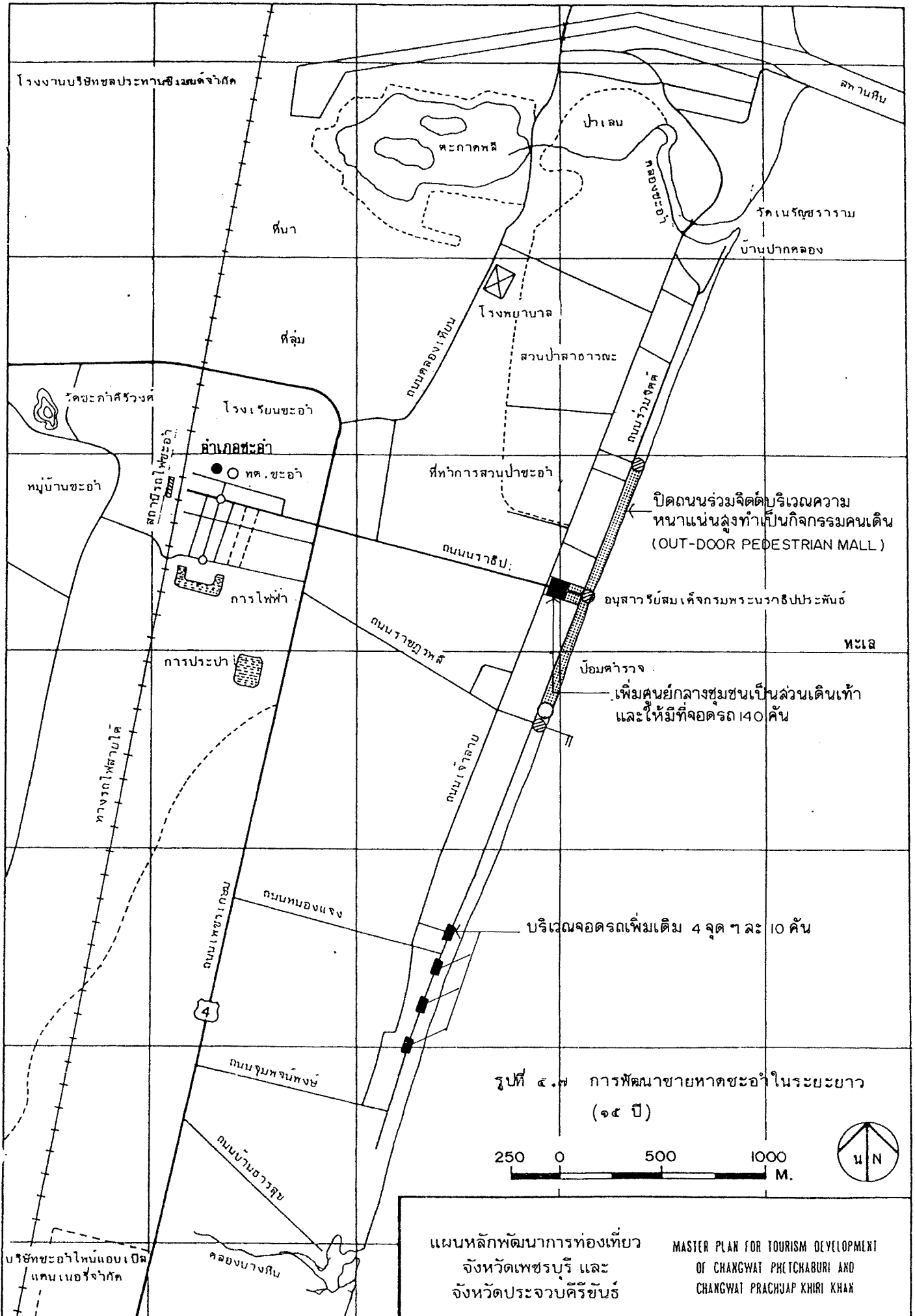
Figure

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

รูปที่ ๔.๖ ทศนิยมภาพบริเวณศูนย์กีฬาทางน้ำ

รูปที่ ๔.๗ การพัฒนาชายหาดชะอ่าในระยะยาว (๑๕ ปี)

250 0 500 1000 M.

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAK

- การพัฒนาศูนย์กลางชุมชนในบริเวณถนนราธิป

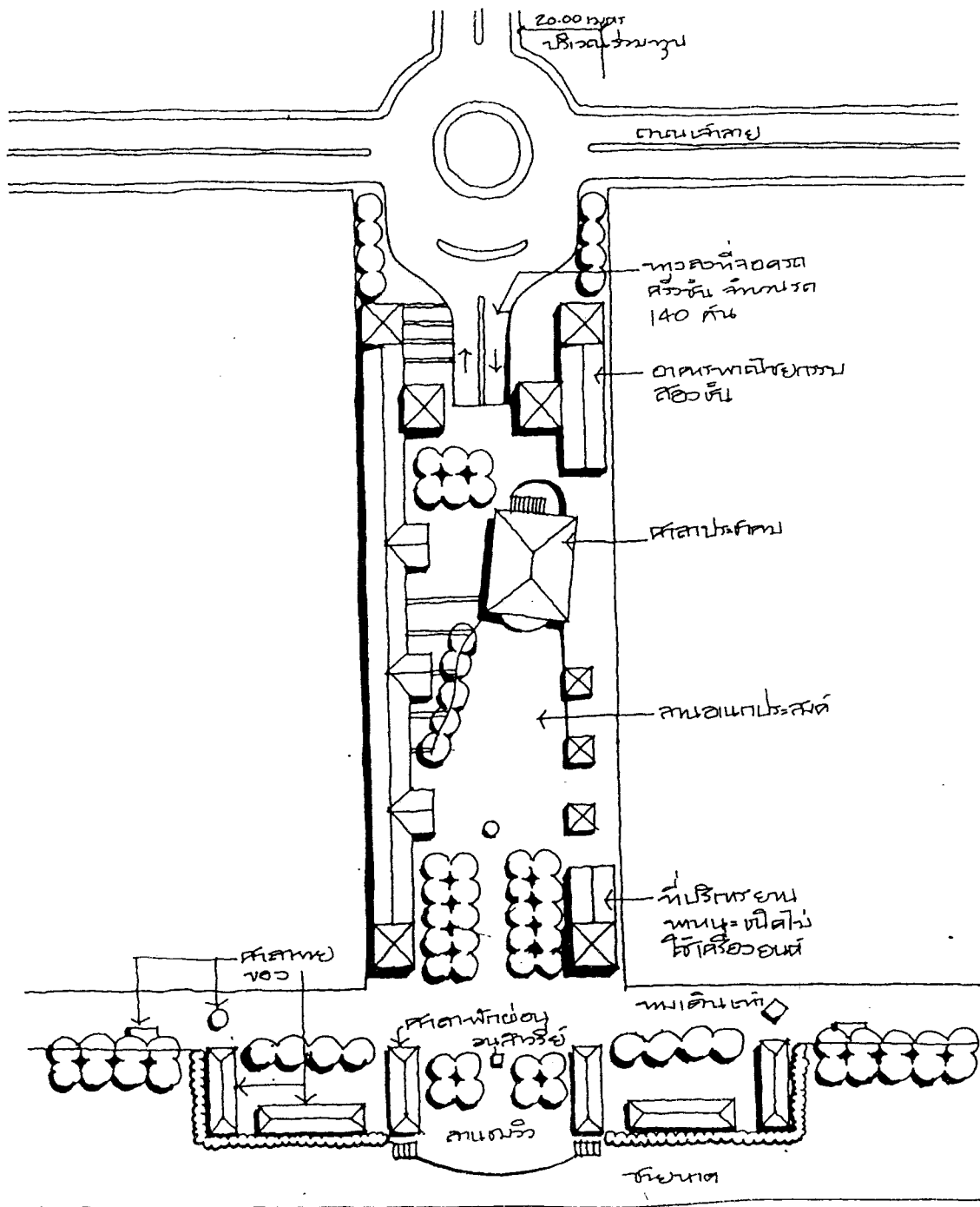
ระหว่างถนนเจ้าลายกับถนนร่วมจิตต์นั้น ให้พัฒนาเป็นบริเวณกิจกรรมทางเดินเท้าอย่างแท้จริง ซึ่งจะเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างการเดินทางยานยนต์บนถนนเจ้าลายกับบริเวณ Out-Door Pedestrian Mall ริมหายทาด โดยสร้างให้บรรยากาศพักผ่อนแบบรื่นเริงสนุกสนาน เน้นถึงเอกลักษณ์สำคัญของชายทาดชะอำ การจัดหาที่ดินเพิ่มเติมสองฝั่งถนนเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้บริเวณนี้สามารถเป็นศูนย์กลางชุมชนขนาดใหญ่ได้ โดยสนับสนุนให้มีการลงทุนด้านอาคารพาณิชย์กรรมสูงสองชั้นกระหนาบทั้งสองด้าน และมีรูปแบบสถาปัตยกรรมสอดคล้องกับท้องถิ่นและบรรยากาศการพักผ่อน ตอนกลางเป็นลานอเนกประสงค์ ศาลาประชาคม ศูนย์กลางการบริการต่าง ๆ ตลอดจนที่นั่งและต้นไม้เป็นจุด ๆ ส่วนหนึ่งของบริเวณนี้ยกสูงครึ่งชั้น เพื่อให้มีการจอดรถภายใต้เป็นจำนวน ๑๔๐ คัน (ดูรูปที่ ๕.๘ และ ๕.๙)

(๑.๓) ข้อเสนอแนะการพัฒนาในบริเวณที่ดินเอกชน การพัฒนาที่ดินเอกชน โดยเฉพาะบริเวณริมหาดต้องมีข้อเสนอแนะประเภทการใช้ที่ดินและความหนาแน่น เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว (ดูรูปที่ ๕.๑๐)

(๑.๓.๑) ที่ดินบริเวณริมหาดระหว่างถนนเจ้าลายกับถนนร่วมจิตต์ มีความยาวโดยประมาณ ๕.๕ กิโลเมตร ลึกโดยเฉลี่ย ๒๐๐ เมตร เป็นบริเวณที่เหมาะสมต่อการพัฒนาด้านการบริการท่องเที่ยวเป็นหลัก ได้แก่ การบันเทิงและที่พัก ส่วนการกำหนดความหนาแน่นของการใช้พื้นที่ ให้เป็นสัดส่วนกับความหนาแน่นชายทาด คือบริเวณความหนาแน่นสูงอยู่ตอนกลาง บริเวณความหนาแน่นปานกลางอยู่ทางด้านเหนือและใต้ วิธีการกำหนดความหนาแน่นให้สอดคล้องกับการรองรับของชายทาดพอจะคำนวณคร่าว ๆ ได้โดยใช้สมมุติฐานดังนี้

ให้นักท่องเที่ยวทั้งหมดเป็น X คน ต่อวัน

ในเวลาเดียวกันมีนักท่องเที่ยวใช้ชายหาด = $0.6274 X$ (จากการสำรวจ พบว่าโดยเฉลี่ยนักท่องเที่ยวใช้เวลาบนชายหาดคนละ ๕.๕ ชั่วโมง ซึ่งเป็นสัดส่วน 0.6274 ของเวลาการใช้ชายหาดในแต่ละวัน คือ ๘ ชั่วโมง ตั้งแต่ ๑๐.๐๐ ถึง ๑๘.๐๐ น.)

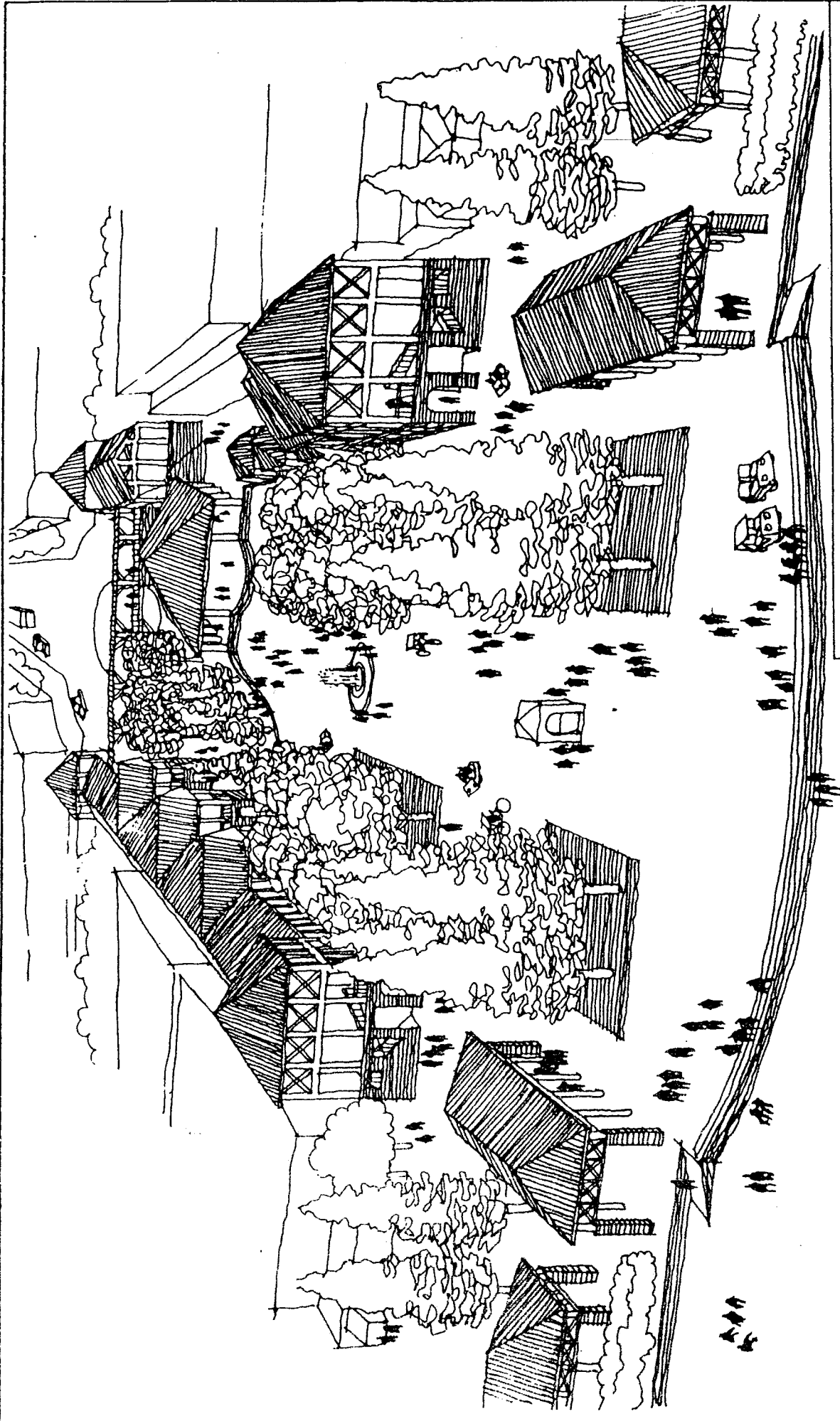
รูปที่ ๕.๔ การพัฒนาศูนย์กลางชุมชน

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว

จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

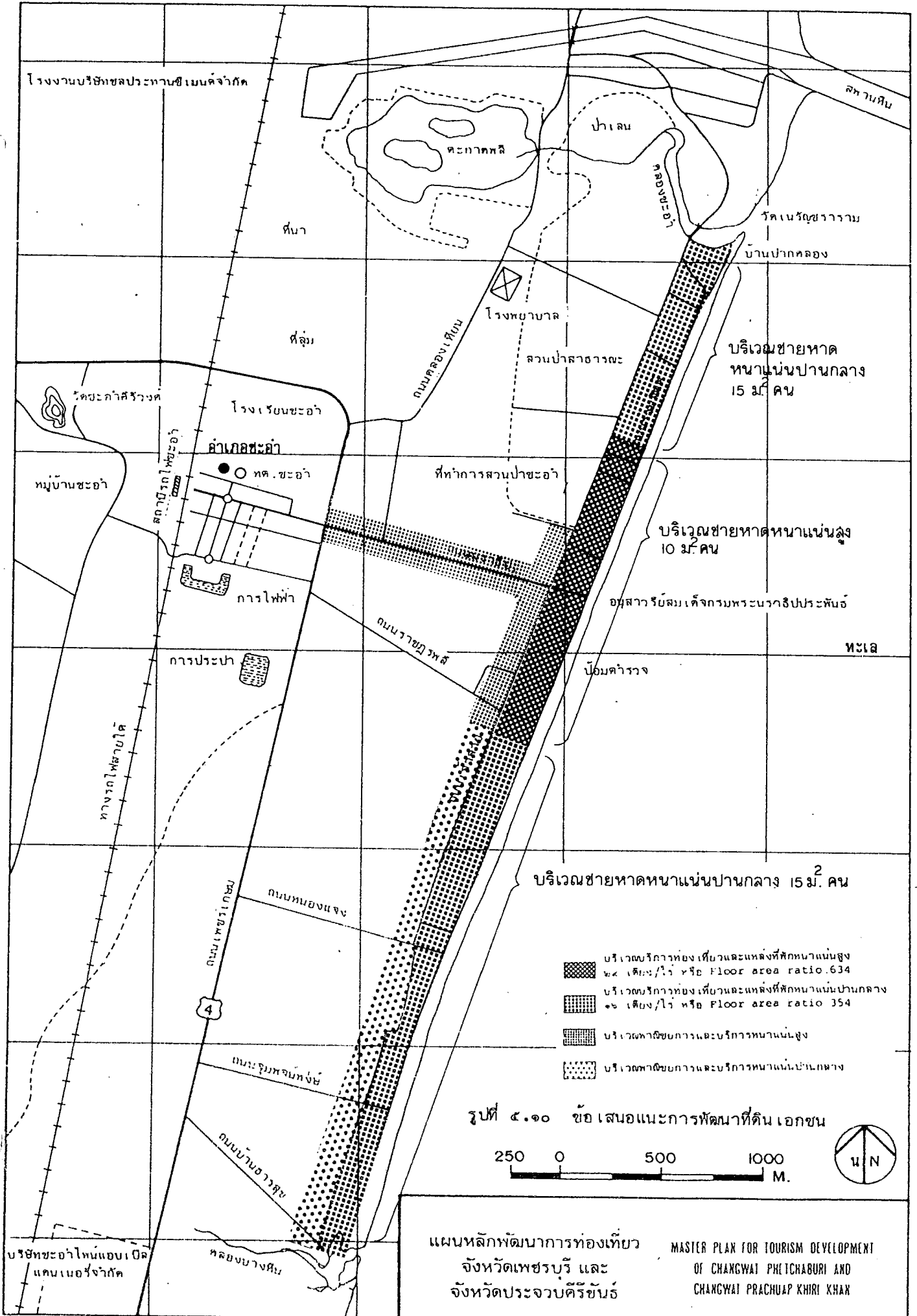
MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๔.๔ ทัศนียภาพหาดชะอำ (ศูนย์กลางชุมชน)

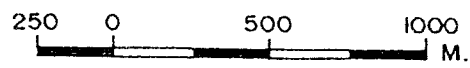
แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

- บริเวณริกาท่องเที่ยวบนตึกสูงที่ศึกษานานสูง ๖๔ เดิม/ไร่ หรือ Floor area ratio 634
- บริเวณริกาท่องเที่ยวบนตึกสูงที่ศึกษานานปานกลาง ๓๖ เดิม/ไร่ หรือ Floor area ratio 354
- บริเวณพาณิชยกรรมและบริการบนตึกสูง
- บริเวณพาณิชยกรรมและบริการบนตึกปานกลาง

รูปที่ ๕.๑๐ ข้อเสนอแนะการพัฒนาที่ดินเอกชน

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHECHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

ก. ในบริเวณความหนาแน่นสูง

จำนวนคนในหาดสูงสุด ๔,๕๐๐ คน = .๖๘๗๕ X

X = ๖,๕๔๕ คน เป็นจำนวนผู้พักแรม ๕๐% = ๓,๒๗๒ คน (จากการพยากรณ์ไว้ในปี ๒๕๔๔)

ให้อัตรากาการเข้าพักโดยเฉลี่ยฤดูกาลท่องเที่ยว เป็น ๗๕% จะได้จำนวนเตียงในบริเวณนี้ = ๔,๓๖๒ เตียง

ที่ดินเอกชนในบริเวณนี้ประมาณ ๑๕๐ ไร่ จะได้ ความหนาแน่นโดยประมาณ ๒๕ เตียง/ไร่ ถ้าเป็นการพัฒนาโรงแรมชั้นหนึ่ง จะเป็นสัดส่วนอาคารต่อที่ดิน (Floor Area Ratio) = .๖๓๔ (ให้พื้นที่ ๓๕ ตร.ม. ต่อเตียงรวมทั้งส่วนสาธารณะประโยชน์, ส่วนที่พัก, และส่วนบริการ)

ข. ในบริเวณความหนาแน่นปานกลาง

จำนวนคนในหาดสูงสุด ๘,๐๐๐ คน = .๖๘๗๕ X

X = ๑๑,๖๓๖ คน เป็นจำนวนผู้พักแรม ๕๐% = ๕,๘๑๘ คน

ให้อัตรากาการเข้าพักโดยเฉลี่ยในฤดูท่องเที่ยว = ๗๕% จะได้จำนวนเตียงในบริเวณนี้ = ๗,๗๕๗ เตียง

ที่ดินเอกชนในบริเวณนี้ประมาณ ๔๘๐ ไร่ จะได้ ความหนาแน่นโดยประมาณ ๑๖ เตียง/ไร่ ถ้าเป็นการพัฒนาโรงแรมชั้นหนึ่งก็จะเป็นสัดส่วนอาคารต่อที่ดิน (Floor Area Ratio) = .๓๕๔

เมื่อตรวจสอบจำนวนนักท่องเที่ยวที่หาได้โดยอาศัย การรองรับของหาดเป็นหลักจะเห็นว่า ตัวเลขสูงกว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่พยากรณ์ไว้ในวันหยุดของปี ๒๕๔๔ ดังนั้น อาจกำหนดให้อัตรากาการพัฒนาสูงสุด เป็นความหนาแน่นที่กล่าวมาได้โดยไม่ส่งผลเสียหายต่อการท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อม

(๑.๓.๒) บริเวณที่เหมาะสมแก่การพัฒนาด้านพาณิชย์กรรมและบริการท่องเที่ยวอื่น ๆ นอกเหนือจากที่พักแรม คือบริเวณสองข้างของถนนนราธิป ตั้งแต่ถนนเพชรเกษมจนถึงถนนเจ้าลาย และบริเวณทิศตะวันตกของถนนเจ้าลายตลอดทั้งแนว สามารถกำหนดให้การพัฒนาเข้าไปจากถนนไม่เกิน ๑๐๐ เมตร และความหนาแน่นตามที่ผังเมืองได้กำหนดไว้ และเป็นสัดส่วนกับบริเวณความหนาแน่นชายหาด คือให้ความหนาแน่นสูงอยู่บริเวณกลาง และความหนาแน่นปานกลางอยู่ทางด้านใต้ (ทางด้านเหนือคือบริเวณป่าสงวน)

- ส่วนปะปนระหว่างอาคารพักอาศัย และพาณิชย์กรรม (Mixed Area) เป็นที่ดินด้านตะวันออกของถนนเจ้าลาย และที่ดินทางด้านเหนือและใต้ของถนนนราธิป ความยาวรวมทั้งหมดประมาณ ๔ กม. การพัฒนาความลึกสูงสุด ๑๐๐ เมตร เป็นที่ดินทั้งหมดประมาณ ๓๔๐ ไร่ ให้สัดส่วนพื้นที่อาคารต่อที่ดิน (Floor Area Ratio) เท่ากับส่วน Medium Density คือ .๔๔

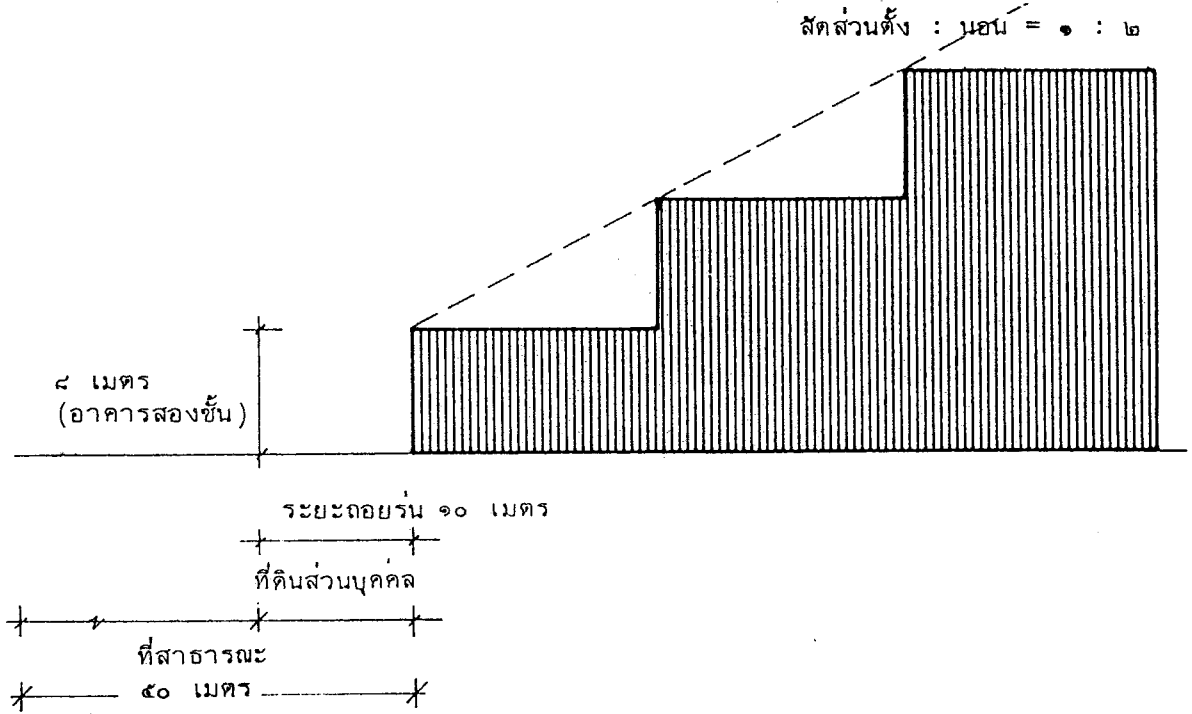
- การถอยร่นอาคาร (Set Back) นอกจากการถอยร่นปกติตามเทศบัญญัติการก่อสร้างแล้ว เพื่อรักษาความสวยงามของธรรมชาติบริเวณชายหาดให้มีการถอยร่นเพิ่มเติมแบบขั้นบันได โดยให้แต่ละส่วนของอาคารอยู่ในกรอบของเส้นทะแยง สัดส่วนตั้ง : นอนเป็น ๑ : ๒ เริ่มจากจุดที่ (ว่าง) ประกาศกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการปลูกสร้างอาคารริมชายหาดได้เสนอไว้เข้าไปในที่ดินและความสูงของอาคารไม่เกิน ๒๐ เมตร ดังแสดงในรูปที่ ๕.๑๖

(๒) แผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

(๒.๑) แผนการพัฒนาถนน ถนนเป็นโครงสร้างสำคัญต่อการพัฒนา เพราะถนนเป็นตัวกลาง และตัวนำการท่องเที่ยว การบริการ และการลงทุนเข้าไปยังพื้นที่ รูปที่ ๕.๑๒ แสดงแนวทางการพัฒนาโครงสร้างถนน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

- ปรับปรุงและขยายถนนเจ้าลายให้เป็นถนนหลัก ความกว้างของเขตทาง ๑๕ เมตร ตามผังเมืองที่ได้กำหนดไว้ เป็นถนนมีเกาะกลาง ๑.๐๐ เมตร และถนนสองด้านด้านละ ๖.๐๐ เมตร ทางเท้าอีกด้านละ ๒.๕๐ เมตร (เกาะกลางอาจยกเลิกได้ในอนาคต)

- ปรับปรุงและขยายถนนเข้าสู่หาดอีก ๕ สาย ได้แก่ ถนนนราธิป และถนนคลองเตียน ให้ความกว้างของเขตทาง ๒๐ เมตร ตามผังเมืองที่ได้กำหนดไว้ เป็นถนนมีเกาะกลาง ๒.๐๐ เมตร และถนนสองด้านด้านละ ๖.๕๐ เมตร ทางเท้าอีกด้านละ ๒.๕๐ เมตร ถนนราษฎร์พลี ถนนหนองแจ่ง และถนนจุมพจน์พงษ์ ให้ความกว้างของเขตทาง ๑๖ เมตร ถนนกว้าง ๑๒ เมตร เดินรถสองทิศทางและทางเท้าอีกด้านละ ๒.๐๐ เมตร

รูปที่ ๕.๑๑ การถอยร่นอาคารบริเวณหาดชะอำ

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว

จังหวัดเพชรบุรี และ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT

OF CHANGWAT PHETCHABURI AND

CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

- ตัดถนนเพิ่มอีกหนึ่งสาย ได้แก่ ถนนตัดผ่านป่าสงวนเชื่อมต่อถนนเจ้าลายกับถนนคลองเทียน ให้ความกว้างของเขตทางเป็น ๑๖ เมตร ลักษณะเดียวกับถนนราษฎร์พลี

- จัดทำวงเวียนตรงที่ถนนนราธิปตัดกับถนนเจ้าลาย รัศมี ๒๐ เมตร

- แยกส่วนตัดของถนนเพชรเกษมกับถนนนราธิปออกจากกัน โดยยกถนนเพชรเกษมให้สูงเป็นสะพาน ส่วนถนนนราธิปให้ลดข้างใต้ เชื่อมต่อด้านซ้ายหากับส่วนอำเภอลำปางด้วยกัน การสัญจรระหว่างสองถนนอาศัยถนนเลียบข้าง (Feeder Road) เป็นจุดต่อ (รูปที่ ๕.๑๓)

(๒.๒) แผนการพัฒนาการบริการไฟฟ้า ประปา (รายละเอียดโครงการพัฒนาประปา) และโทรคมนาคม การดำเนินงานให้สอดคล้องกับการขยายถนน และการขยายตัวด้านการบริการการท่องเที่ยว

(๒.๓) แผนการพัฒนาระบบกำจัดน้ำเสีย

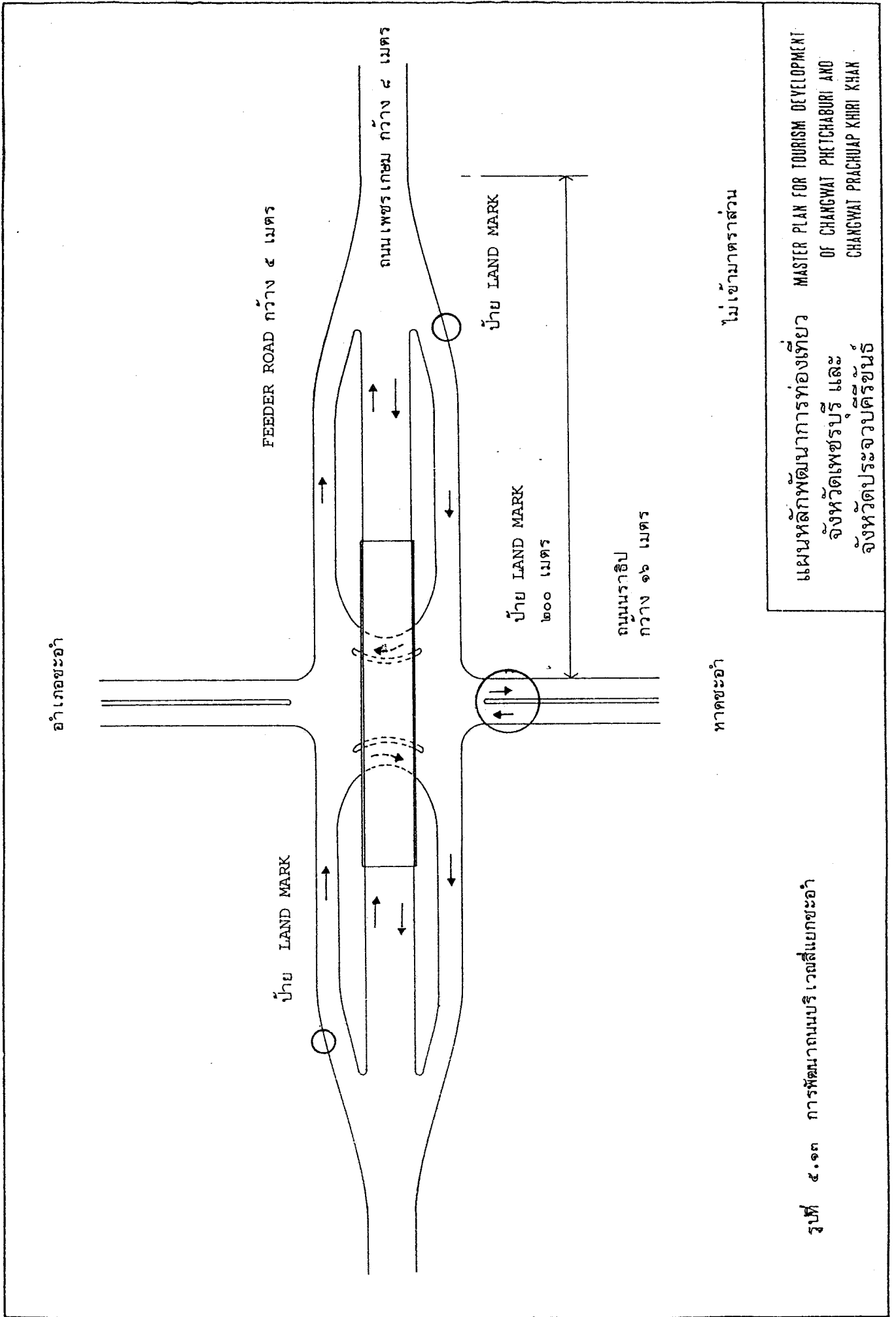
- ก่อสร้างแบบบำบัดน้ำเสียรวม (Central Wastewater Treatment Plant) สำหรับรองรับการพัฒนาบริเวณถนนนราธิป ถนนเจ้าลาย และส่วนความหนาแน่นสูงบนถนนร่วมจิตต์ สำหรับการปลูกสร้างในส่วนอื่น ๆ ให้มีการกำจัดน้ำเสียส่วนบุคคลในที่ดินโดยวิธีบ่อเกรอะบ่อซึม ตัวระบบบำบัดน้ำเสียรวม เสนอแนะให้ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของคลองชะอำในเขตป่าสงวน

(๓) แผนการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยว

(๓.๑) สถานที่พัก

- วางมาตรการดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้มากขึ้น โดยการยกระดับที่พักและบริการ สนับสนุนการปรับปรุงโดยเฉพาะบ้านเช่า และซิงกาโลว์เล็ก ๆ ต่าง ๆ ที่เปิดบริการโดยไม่ได้มีการจดทะเบียน ตลอดจนสนับสนุนโครงการใหม่ ๆ ที่มีการเชื่อมโยงกับต่างชาติทั้งทางด้านการบริหาร และบริการท่องเที่ยวต่าง ๆ

- เพิ่มอัตราการเข้าพัก โดยเฉพาะในวันธรรมดาค่าให้สูงโดยการสนับสนุนการท่องเที่ยวทางธุรกิจ ได้แก่ การสัมมนา และจัดงานแสดงต่าง ๆ โดยมีส่วนรับรอง ได้แก่ ศาลาประชาคม และห้องประชุมใหญ่ ๆ ในโรงแรมต่าง ๆ ตลอดจนสนับสนุนโครงการคอนโดมิเนียม หรือบ้านพักแบบเปิดโอกาสให้คนออกมาเช่าได้ โดยการช่วยจัดตั้ง

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 จังหวัดเพชรบุรี และ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๑๓ การพัฒนาถนนบริเวณสี่แยกชะอำ

องค์การประสานงานไปยังส่วนต่าง ๆ ของประเทศ เป็นการแบ่งเบาภาระที่หนักเมื่อมีความต้องการสูง

(๓.๒) ร้านอาหาร ภัตตาคาร และสถานบันเทิง นอกจากจะมี ส่วนหนึ่งของร้านอาหาร และสถานบันเทิงจะอยู่ในโรงแรมใหญ่แล้ว จุดที่สำคัญคือส่วนทางเดิน ชายหาดย่านความหนาแน่นสูง จะต้องมีส่วนเหล่านี้ปะปนอยู่ ทำให้บรรยากาศดี ผสมผสานกับเป็น แหล่งบันเทิง การรวมตัวจะช่วยส่งเสริมกันและกัน ให้นักท่องเที่ยวได้ใช้เวลาในบริเวณนานขึ้น

(๓.๓) ร้านขายสินค้าและบริการ สินค้าที่ระลึกและผลิตภัณฑ์ทะเล เป็นของที่มีเสน่ห์ในตัว อยู่แล้ว นอกจากจะช่วยสนับสนุนยกระดับคุณภาพและรูปแบบให้ได้ มาตรฐาน การจัดนำร้านเหล่านี้มารวมกันในบริเวณเดียวกัน บริเวณชายหาดย่านความหนาแน่นสูง โดยพยายามให้แต่ละร้านจัดของต่างชนิดกันไปให้ซ้ำน้อยที่สุด โอกาสที่นักท่องเที่ยวจะตระเวนครบ ทุกร้านจะมีมากขึ้น เป็นการส่งเสริมให้ใช้เวลาในแหล่งให้นานขึ้น

(๓.๔) การบันเทิงทางน้ำ ศูนย์กลางกีฬาและการบริการทางน้ำจะรวม อยู่ในแหล่งเดียวกัน คือ จุดต่อส่วน Active Zone กับ Non Active Zone ทางทิศใต้ ตลอดจนถึงสโมสรเรือใบก็อยู่รวมกันนี้ มีการบริการให้เช่าอุปกรณ์ และจัดสอนกีฬาประเภทต่าง ๆ เช่น สกีน้ำ กระดานใบ (Wind Surf) เรือใบ ร่มชูชีพ จักรยานน้ำ เรือเร็วขนาดเล็ก โดยมีท่าเรือ (Marina) ยื่นออกไปในทะเล ส่วนทางทิศเหนือติดกับคลองชะอำ มีสวนสนุกทางน้ำ ลักษณะ เดียวกับ Ocean World ที่บางแสน และมีส่วนต่อเนื่องติดกับชายหาดลงทะเลได้ด้วย

(๓.๕) ธุรกิจนำเที่ยว ส่งเสริมจัดบริการนำเที่ยวไปสู่แหล่งท่องเที่ยว โดยรอบ ได้แก่ เมืองเพชรบุรี, เชื้อนแก่งกระจาน, หุบกระพง, หัวหิน และสามร้อยยอด เป็นต้น

๕.๒ การพัฒนาหาดหัวหิน

๕.๒.๑ ข้อมูลพื้นฐาน

(๑) ที่ตั้ง

หาดหัวหินอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหัวหิน ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทาง ตะวันออกประมาณ ๐.๕ กม. เขตพื้นที่โครงการหาดหัวหินในการวางแผนนี้ได้แก่ ชายหาด ซึ่งนับตั้งแต่ท่าเทียบเรือประมงไปจนจรดหมู่บ้านตะเกียบ รวมความยาว ๕.๕ กม. และความกว้างนับแต่แนวชายหาดไปจนจรดถนนนเรศดำริ ทางด้านโรงแรมรถไฟถนนเพชรเกษม ในช่วงกลาง และถนนตะเกียบในช่วงตั้งแต่โค้งถนนเพชรเกษมถึงบ้านตะเกียบ รวมพื้นที่ ทั้งหมดประมาณ ๑,๒๓๐ ไร่ (๑.๔๗ ตร.กม.)

(๒) สภาพทางกายภาพ

(๒.๑) สภาพชายหาด หาดหัวหินมีทรายขาวละเอียด ชายหาดมีความ กว้างประมาณ ๔๐-๕๐ เมตร ความลาดชันชายหาดน้อยมากเหมาะแก่การเล่นน้ำทะเล ตรงบริเวณหน้าโรงแรมโซฟิเทลเซ็นทรัลหัวหิน (โรงแรมรถไฟเดิม) มีโขดหินประปราย สวยงาม เป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของพื้นที่นี้ แต่เป็นอันตรายต่อการเล่นน้ำในบางฤดู

(๒.๒) สภาพทะเล น้ำทะเลโดยทั่วไปค่อนข้างใส มีคลื่นน้อย ในช่วง มรสุม มีคลื่นปานกลาง และมีเมฆกระพริบประปราย คุณภาพของน้ำทะเลยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ไม่มีมลภาวะเหมาะแก่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ แม้แต่บริเวณใกล้เคียง คือ บริเวณท่าเทียบ เรือประมง ซึ่งรับน้ำทิ้งจากเรือประมงและชุมชนริมทะเล น้ำบริเวณนี้มีคุณภาพต่ำกว่าบริเวณ ชายหาด แต่ไม่ถึงระดับที่มีปัญหาน้ำวิตก อย่างไรก็ตาม ในระยะยาวควรได้รับการพิจารณา ป้องกันรักษาคุณภาพน้ำบริเวณนี้ เพราะอาจมีผลกระทบต่อหาดหัวหินได้

(๒.๓) พืชพรรณไม้ เนื่องจากที่ดินของเอกชนติดชายหาดตลอดแนว จึงไม่มีพืชพรรณไม้ใด ๆ อยู่บริเวณชายหาด ยกเว้นหญ้า และผักบุ้งทะเล ในความกว้างประมาณ ๑๐ เมตร จากที่ดินเอกชน ส่วนภายในเขตที่ดินเอกชนมีพรรณไม้ทั่ว ๆ ไป เช่น สน มะพร้าว หูกวาง ฯลฯ ดังนั้น ในส่วนที่สาธารณชนบริเวณชายหาดจึงไม่มีร่มเงาที่จะให้ความร่มรื่นแก่ ชายหาด

(๓) ที่ดินและอาคาร

(๓.๑) การถือครองที่ดิน ที่ดินเกือบทั้งหมดบริเวณริมหาด เป็นของ เอกชน ผู้มีฐานะดี มีที่ดินบางส่วนซึ่งเป็นของรัฐ ได้แก่ บริเวณโรงแรมรถไฟเดิม และถนนสาธารณะ กว้างประมาณ ๕ เมตร ไม่กี่สาย ขนาดที่ดินแต่เดิมแบ่งเป็นแปลงใหญ่ หน้ากว้างประมาณ ๕๐ เมตร แต่ปัจจุบันถูกแบ่งซอยเป็นแปลงเล็ก ๆ จำนวนมาก ทำให้เป็นข้อจำกัดในการ ลงทุนพัฒนาโครงการใหญ่ ๆ ราคาที่ดินจากการประเมินของกรมที่ดิน บริเวณหน้าที่ติดทะเลราคา ไร่ละ ๑-๑.๒ ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งนับว่าสูงมาก แต่สภาพความเป็นจริงในการซื้อขายแล้ว คาดว่าสูงกว่านี้มาก

(๓.๒) การใช้ที่ดิน (รูปที่ ๔.๑๔) ในเขตพื้นที่โครงการ เป็นบ้านพัก ตากอากาศทั้งสิ้นมีโรงแรมชายหาด ๓ แห่ง คือ โรงแรมโซฟิเทลเซ็นทรัลหัวหิน, โรงแรม รอยแอสการ์เด้น และโรงแรมสายลม มีร้านค้าของชำ และอาหารประปราย ที่ดินส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ ๗๒.๑ เป็นบริเวณบ้านพักตากอากาศริมทะเล ในปัจจุบันมีการแบ่งแปลงและ ปลุกบ้านพักตากอากาศมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีพื้นที่ว่างอีกมากที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่าง เต็มที่ บ้านหัวถนนเป็นชุมชนขนาดเล็กอยู่บริเวณด้านถนนตะเกียบ มีพื้นที่บางตอนอยู่ในเขต พื้นที่โครงการเพียง ๒๕ ไร่ ส่วนบริเวณชายหาดซึ่งกว้าง ๔๐-๕๐ เมตร ตลอดความยาว ๕.๒ กม. มีพื้นที่ประมาณ ๒๓๐ ไร่ ช่วงชายหาดต่อกับเขตบ้านพักมีสภาพเป็นชายฝั่งที่มีหญ้า และผักบุ้งทะเลขึ้นอยู่เกือบตลอดแนว และมีการรुक้าชายหาด โดยทำเขื่อนหรือลงหาดแบบถาวร

(๓.๓) ลักษณะอาคารในพื้นที่ อาจแบ่งได้เป็น ๓ ประเภท คือ

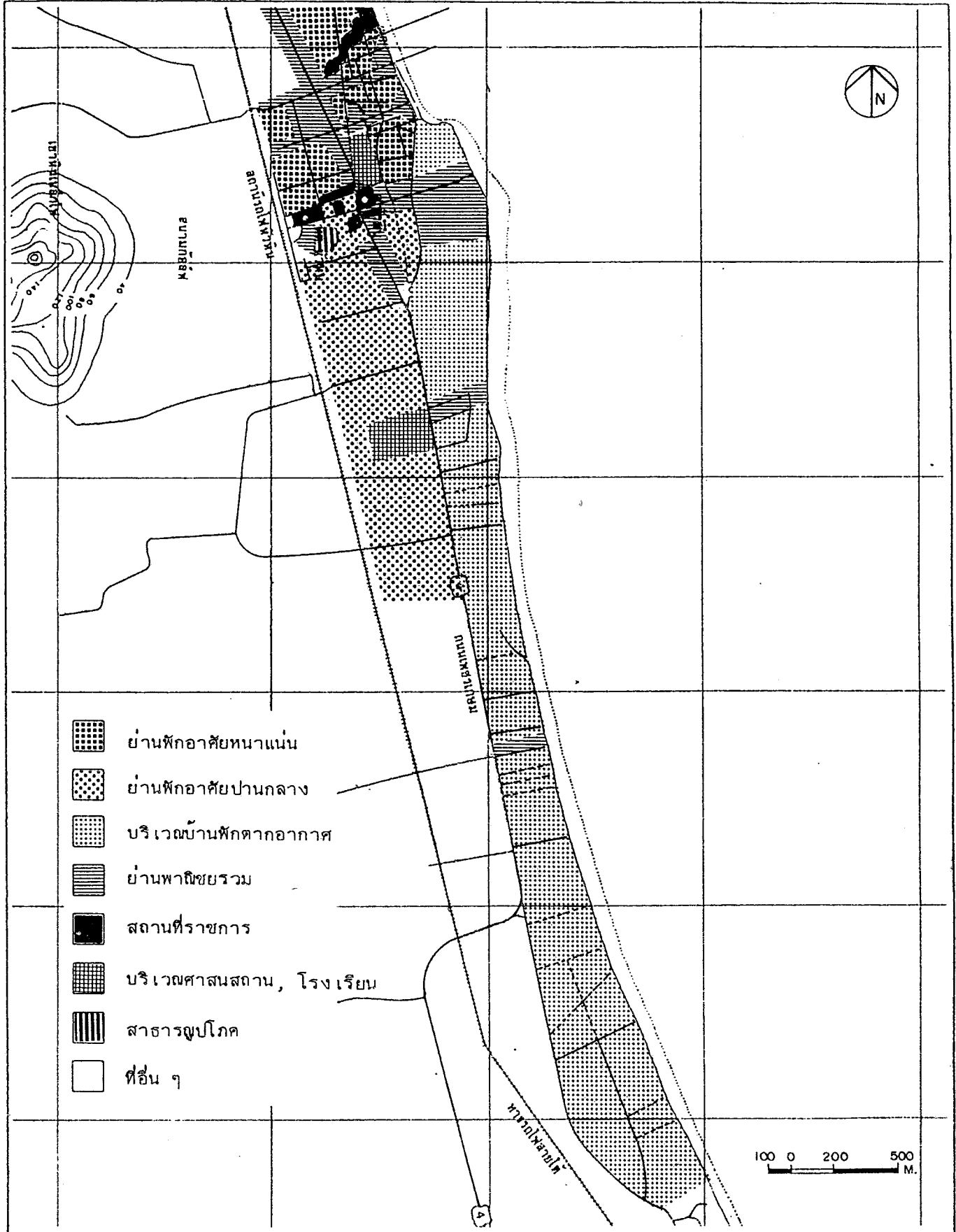
- ชุมชนหนาแน่นบริเวณท่าเทียบเรือประมง เป็นอาคาร ๒ ชั้น ตลอดแนวชายหาด มีบางส่วนรुक้าลงไปในทะเล ทำเป็นสะพานปลา รวมถึงอาคารร้านค้าและ หัวหินบาร์ซ่า ริมถนนดำเนินเกษม

- บังกาโลว์และบ้านพักตากอากาศเป็นอาคารชั้นเดียวถึง ๒ ชั้น กระจายอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะบังกาโลว์รถไฟของโรงแรมโซฟิเทลเซ็นทรัลหัวหิน

- อาคารขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงแรม ๓ แห่ง คอนโดมีเนียม ๑ แห่ง และกำลังก่อสร้างอีก ๑ แห่ง อาคารเหล่านี้ในส่วนของโรงแรมมีขนาดความสูงเพียง ๓-๔ ชั้น ไม่ทำลายทัศนียภาพของชายหาด ส่วนคอนโดมีเนียมมีความสูง ๔ ชั้น และ ๑๒ ชั้น

(โครงการ) ตั้งไม่ห่างจากชายหาดมากนัก ทำให้เกิดทัศนียภาพไม่ค่อยน่าดูนัก (เหมือนสิ่งแปลกปลอม)

ลักษณะอาคารเหล่านี้โดยทั่วไปอยู่ในสภาพที่ติดต่อการท่องเที่ยว

รูปที่ ๕.๑๔ การใช้ที่ดินปัจจุบันบริเวณหาดหัวหิน

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๔.๒.๒ สภาพการทองเที่ยว

(๑) สิ่งดึงดูดใจ

ด้วยชื่อเสียงของหัวหินในการ เป็นสถานพักผ่อนตากอากาศชายทะเลแห่งแรก ที่มีมานาน ทำให้ความดึงดูดใจของหัวหินจึงได้แก่ สภาพบรรยากาศอันสงบเงียบของชายทะเล เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจที่ตั้งอยู่ไม่ห่างไกลจากกรุงเทพมหานคร มีบริการการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ ความงามของหาดหัวหินบริเวณหน้าโรงแรมรถไฟเดิม แหล่งท่องเที่ยวเล็ก ๆ โดยรอบเป็นจุดดึงดูดใจ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีปัญหาความขัดแย้งของการให้บริการ ชายหาดบริเวณหน้าโรงแรมรถไฟเดิม โดยเหตุผลของความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของ โรงแรมกับการค้าของประชาชนท้องถิ่น เป็นปัญหาที่เทศบาลและอำเภอต้องแก้ปัญหาโดยตลอด สิ่งเหล่านี้อาจทำให้ความดึงดูดใจของหัวหินเปลี่ยนไป ไม่ว่าจะขับไล่หรือปล่อยปละละเลย ดังนั้น การจัดระเบียบที่ดีภายใต้การประสานผลประโยชน์อย่างเหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็น

(๒) ตลาดการท่องเที่ยว

หาดหัวหินเป็นหาดยาวที่มีทางเข้าหาดหลักเพียงสายเดียว (ถนนดำเนินเกษม) แต่มีทางเข้าบ้านพักส่วนตัวตลอดแนว การหาปริมาณนักท่องเที่ยวเข้ามายังหาดหัวหินจึงเป็นไปได้ยาก แต่อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาได้ประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามายังพื้นที่ ในปี ๒๕๒๔ มีนักท่องเที่ยวมายังหัวหิน ๔๕๕,๓๒๕ คน เป็นชาวต่างประเทศ ๒๒,๓๐๕ คน ประมาณว่าในวันหยุด มีนักท่องเที่ยวสูงถึง ๒,๕๕๕ คนต่อวัน เฉพาะบริเวณหาดหัวหินประมาณได้ ๑๘๓,๗๒๕ คน เป็นชาวไทย ๑๖๕,๕๑๑ คน และชาวต่างประเทศ ๑๘,๒๑๔ คน ยานพาหนะมี ๒๕๐ คันต่อวันในวันหยุด ซึ่งมากกว่าวันธรรมดาถึง ๓.๓ เท่า ร้อยละ ๓๘.๘ ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด เป็นผู้พักแรมในเขตชายหาด ซึ่งกว่าครึ่งพักในโรงแรมและอังกาโลว์ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่นิยมเดินทาง เป็นกลุ่มหรือครอบครัว ส่วนชาวต่างประเทศมาเป็นเอกเทศและคู่สมรส

(๓) โครงสร้างพื้นฐานและบริการของรัฐ

ทางเข้าชายหาดจากถนนเพชรเกษมมีหลายทาง แต่ทางสายหลักมีเพียงทางเดียว คือ ถนนดำเนินเกษม (หน้าโรงแรมโซฟิเทล) มีสภาพตอนต้นเป็นถนนคอนกรีตกว้างประมาณ ๒๕ เมตร มีเกาะกลางถนน ยาวประมาณ ๒๐๐ เมตร ต่อจากนั้นเป็นถนนกว้างประมาณ

๑๖ เมตร ไม่มีเกาะกลางจนถึงโรงแรมโซฟิเทล ส่วนช่วงทางลงหาดซึ่งอยู่สุดถนนนี้เป็นทางเดินกว้างประมาณ ๓ เมตร ส่วนเส้นทางลงหาดอื่น ๆ เป็นถนนขอยกว้างประมาณ ๔ เมตร มีหังลาดยางและถนนลูกรัง ความยาวเฉลี่ยประมาณ ๒๕๐ เมตร

นอกจากถนนแล้ว ในด้านการบริการไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การกำจัดขยะ และสิ่งปฏิกูล ตลอดจนการการรักษาความปลอดภัยและบรรเทาสาธารณภัยมีอย่างเพียงพอ เพราะอยู่ในเขตเมือง

(๔) การบริการการท่องเที่ยว

บริการการท่องเที่ยวได้แก่ โรงแรมในเมืองหัวหิน ๑๒ แห่ง บังกาโลว์ ๑๕ แห่ง เฉพาะบริเวณหาดหัวหินมีโรงแรมชั้น ๑ ชายหาด ๓ แห่ง คือ โรงแรมโซฟิเทลเซ็นทรัล-หัวหิน โรงแรมรอยัลการ์เดนท์ และโรงแรมสายลม มีห้องพักรวมกัน ๔๐๗ ห้อง นอกจากนี้เป็นโรงแรมขนาดเล็ก บังกาโลว์ บ้านเช่า รวม ๒๓ แห่ง มีห้องพัก ๑๓๖ ห้อง

บริการอื่น ๆ ได้แก่ ร้านอาหาร ในที่คลับ ในโรงแรมชั้น ๑ ร้านอาหารมีดนตรีบริเวณหัวหินบาร์ซ่า ร้านอาหารพื้นบ้าน อาหารยุโรป ร้านค้า แผงลอย ส่วนใหญ่อยู่บริเวณหน้าโรงแรมโซฟิเทลฯ บริเวณชายหาดมีบริการห้วงยาง เก้าอี้ผ้าใบ ๒ แห่ง คือ หน้าบังกาโลว์โรงแรมโซฟิเทลฯ และด้านใต้ของโรงแรมโซฟิเทลฯ การบริการเหล่านี้มีปัญหาความไม่เป็นระเบียบ การเอาเปรียบนักท่องเที่ยว และความขัดแย้งระหว่างผู้ประกอบการกับโรงแรมอยู่ในขณะนี้

๕.๒.๓ กรอบการพัฒนา

(๑) บทบาทและรูปแบบการพัฒนา

บทบาทของหาดหัวหินควรพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวตากอากาศชายทะเลแบบสงบ (Non-Active Beach Resort) สำหรับนักท่องเที่ยวพักผ่อนเป็นหลัก แต่ควรจะเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวประเภทไป-กลับ ได้สัมผัสธรรมชาติของแหล่งด้วย

(๒) เป้าหมายการพัฒนา

(๒.๑) เป้าหมายในระยะสั้น (๕ ปี)

- ขยายการท่องเที่ยวให้มีนักท่องเที่ยวมากขึ้น โดยเฉพาะ

ชาวต่างชาติให้เพิ่มขึ้นเป็น ๓๕,๐๓๑ คน ในปี ๒๕๓๔

- ขยายกิจการที่พัก แม้ว่าในปัจจุบันยังมีที่พักเพียงพอจนถึงปี ๒๕๓๔ แต่ยังสามารถขยายที่พักได้อีก โดยเฉพาะในระดับสูง เพราะในปัจจุบันอัตราการเข้าพักของหัวหินยังสูง

- ปรับปรุงสภาพชายหาด ทางลงหาด ให้สวยงาม สะอาด และปลอดภัย ให้เป็นส่วนสาธารณะอย่างแท้จริง เปิดโอกาสให้ "คนนอก" ได้ใช้ประโยชน์มากขึ้น

(๒.๒) เป้าหมายในระยะยาว (๑๕ ปี) หาดหัวหินและในตัวเมือง

- ให้มีนักท่องเที่ยว ๘๑๔,๗๕๒ คน เป็นชาวไทย ๗๖๔,๗๒๐ คน และชาวต่างประเทศ ๗๑,๑๘๔ คน ในปี ๒๕๔๔ โดยเพิ่มผู้พักแรมและขยายวันพักให้อยู่ยาวนานวันขึ้น

- ขยายห้องพักรวมให้มีประมาณ ๑,๕๒๑ ห้อง อย่างไรก็ตาม ควรมี การพิจารณาประกอบการขยายตัวของชะอำด้วย

- พัฒนาการใช้ที่ดิน รูปแบบอาคาร สิ่งแวดล้อม กิจกรรมและ การบริการ ให้เป็นส่วนและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

(๓) มาตรการในการพัฒนา

(๓.๑) แก้ปัญหาความเป็นระเบียบชายหาดและทำให้เป็นส่วนสาธารณะ อย่างแท้จริง

- หัวหินมีเอกลักษณ์ในตัวนอกจากสงบเงียบแล้ว สัญลักษณ์ของกลุ่มชายหาดถือว่าเป็นจุดสำคัญที่ไม่มีที่ใดอื่น การเข้าถึงโดยสะดวกของสาธารณะชน เป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้เอกลักษณ์ที่คงอยู่ การปรับปรุงชายหาดโดยการจัดส่วนสัญจรทางเท้าและ จัดระเบียบการบริการให้เรียบร้อย สวยงาม จึงเป็นสิ่งจำเป็น

(๓.๒) แก้ปัญหาสภาพแวดล้อม เฉพาะหน้า

ปัญหาน้ำเน่าเสียในปัจจุบัน เนื่องมาจากระบบการระบายน้ำทิ้ง ชุมชนชำรุด ทำให้น้ำเสียทะลักลงบริเวณน้ำทะเลริมหาด ซึ่งปัญหานี้แก้ไขได้โดยซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดหรือจัดระบบใหม่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ส่วนน้ำเสียจากสะพานปลานั้น ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำทะเลด้วย แต่ไม่รุนแรงเท่าน้ำทิ้งจากชุมชน

(๓.๓) ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

วางแผนพัฒนาชายหาดบริเวณชุมชนให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยจัดเส้นทางบริการและพักผ่อนต่อเนื่องจากบริเวณ "หัวหิน" เลียบชายหาดเข้าในบริเวณสะพานปลา

๕.๒.๔ แผนการพัฒนาทางกายภาพ

(๑) แผนการพัฒนาที่ดิน

จัดวางแผนการใช้ที่ดินชายทะเลให้สอดคล้องกับการใช้ที่ดินของเมืองและกิจกรรมท่องเที่ยว โดยมีแนวความคิดเบื้องต้นดังแสดงในรูปที่ ๕.๑๔ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

(๑.๑) จัดเสนอแนะการพัฒนาบริเวณสาธารณะริมหาด

ปัจจุบันโดยทั่ว ๆ ไป การใช้ชายหาดหัวหินเป็นแบบสงบและมีความหนาแน่นต่ำถึงปานกลาง บริเวณที่มีความหนาแน่นสูงคือจุดที่เป็น "หัวหิน" ซึ่งเป็นบริเวณสัญลักษณ์ของชายหาดหัวหิน ต้องคำนึงถึงการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวจากบริเวณนี้ไปส่วนอื่น ๆ ได้ในอนาคตนั้น จึงจะกำหนดการพัฒนาเป็นสองส่วนได้ดังนี้

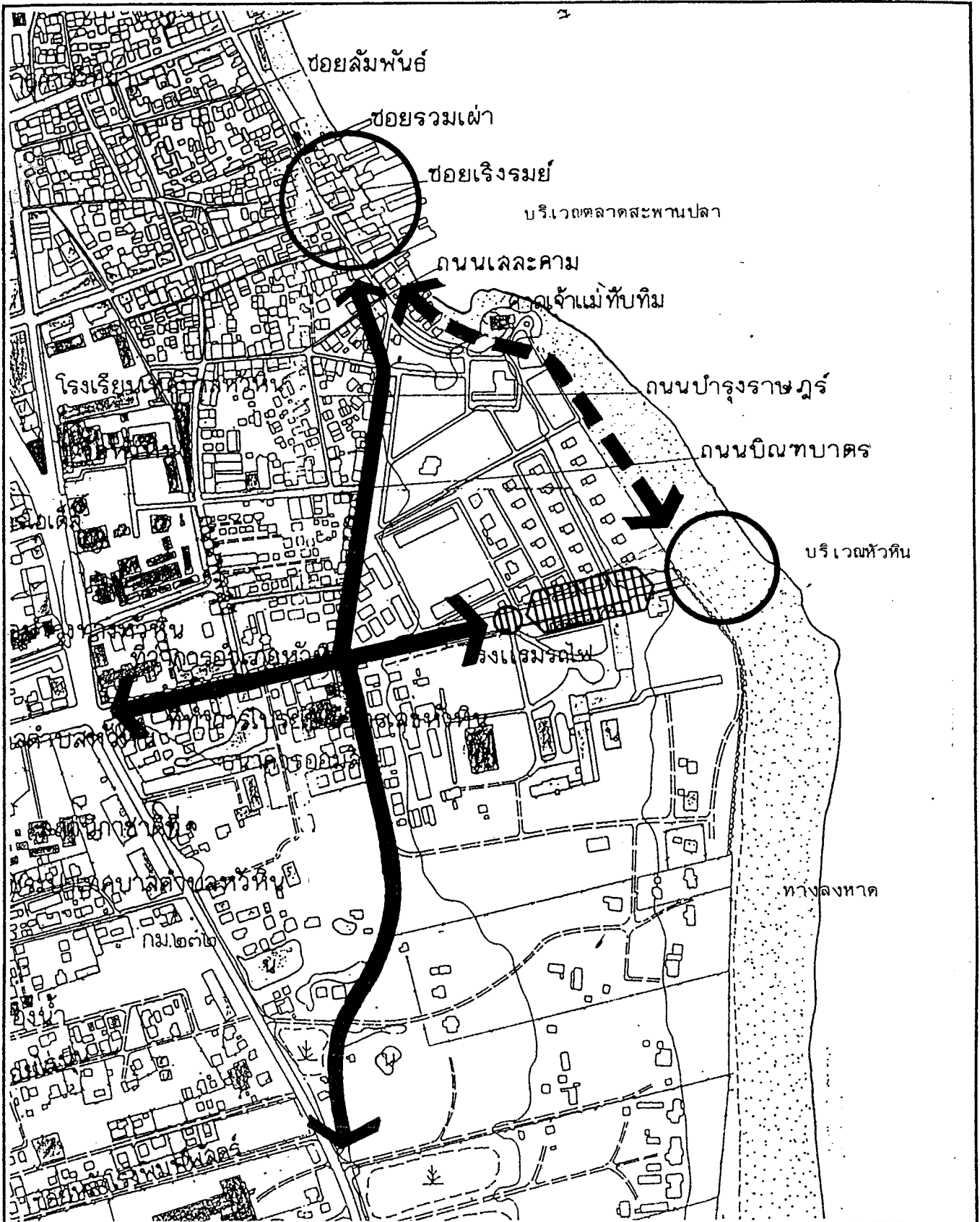
(๑.๑.๑) การพัฒนาในระยะสั้น (โครงการ ๕ ปี) รูปที่ ๕.๑๖

- การพัฒนาบริเวณทางเข้าหาด "หัวหิน"

ปัจจุบันทางเข้าบริเวณหาด "หัวหิน" เป็นถนนสาธารณะ อนุญาตให้จอดรถได้ด้านหนึ่งและชายของอีกด้านหนึ่ง เสนอแนะให้ปิดถนนนี้เป็นเส้นทางเดินเท้า ตั้งแต่บริเวณทางเข้าโรงแรมโซฟิเทลให้เป็นบริเวณลานอเนกประสงค์ (Main Plaza) โดยมีศาลา นั่งเล่น และบริการกีฬาทางน้ำ เป็นส่วนหนึ่งของจุดนี้ พร้อมทั้งปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น (รูปที่ ๕.๑๗ และ ๕.๑๘)

- การพัฒนาทางเดินเลียบชายหาด

จัดสร้างเส้นทางสัญจรทางเท้าเลียบชายหาด เชื่อมต่อระหว่างบริเวณหัวหินจนถึงบันไดขึ้นศาลเจ้าแม่ทับทิมและทำการปรับปรุงทางเดินบริเวณศาล โดยให้มีที่นั่งพักผ่อน ไฟแสงสว่างและต้นไม้ให้ความร่มรื่นเป็นจุด ๆ ตลอดเส้นทาง

รูปที่ ๕.๑๔ แนวความคิดในการพัฒนาหาดหัวหิน

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว

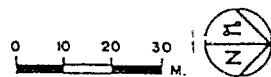
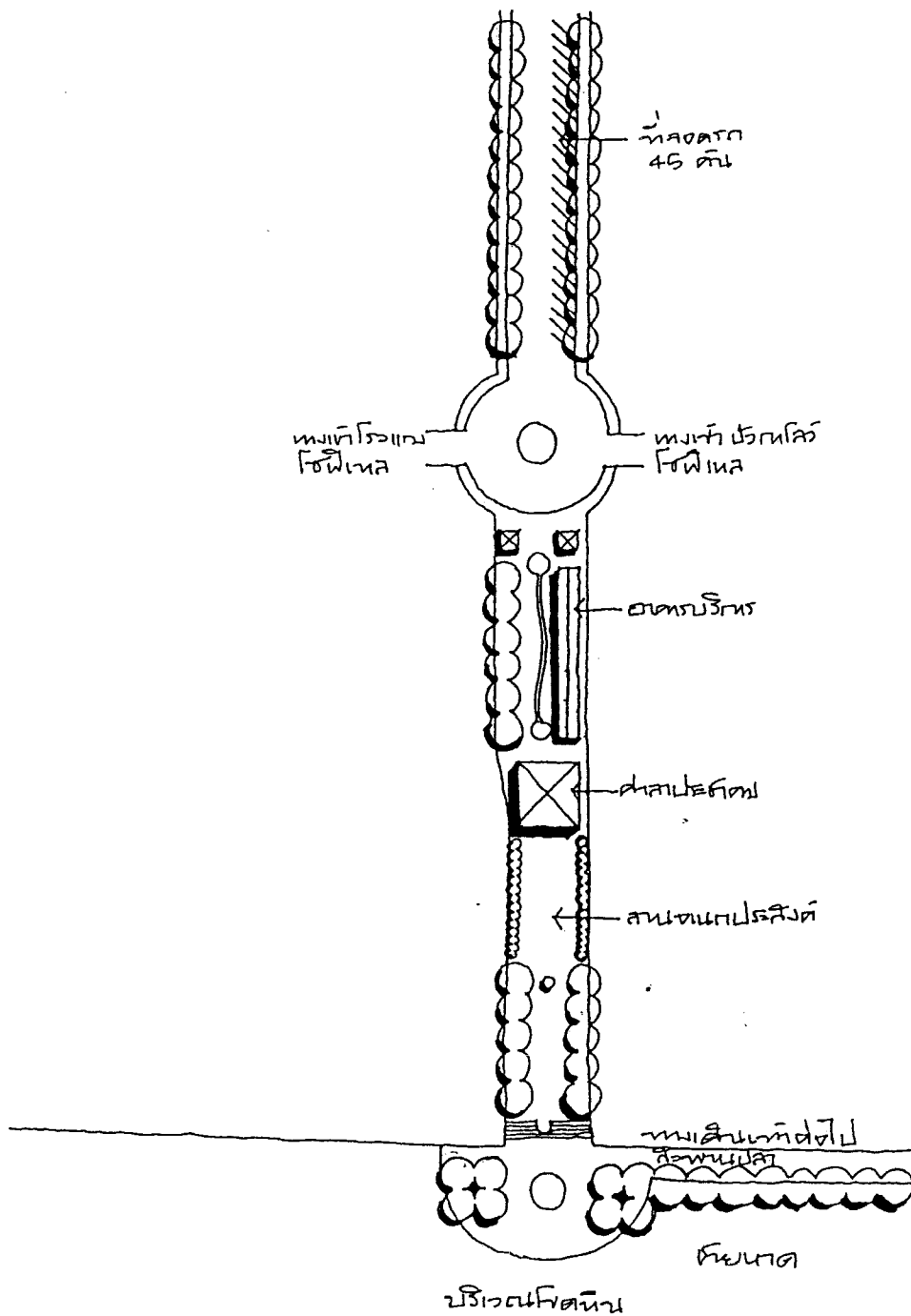
จังหวัดเพชรบุรี และ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT

OF CHANGWAT PHETCHABURI AND

CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๑๗ การพัฒนาบริเวณทางเข้าหาดหัวหิน

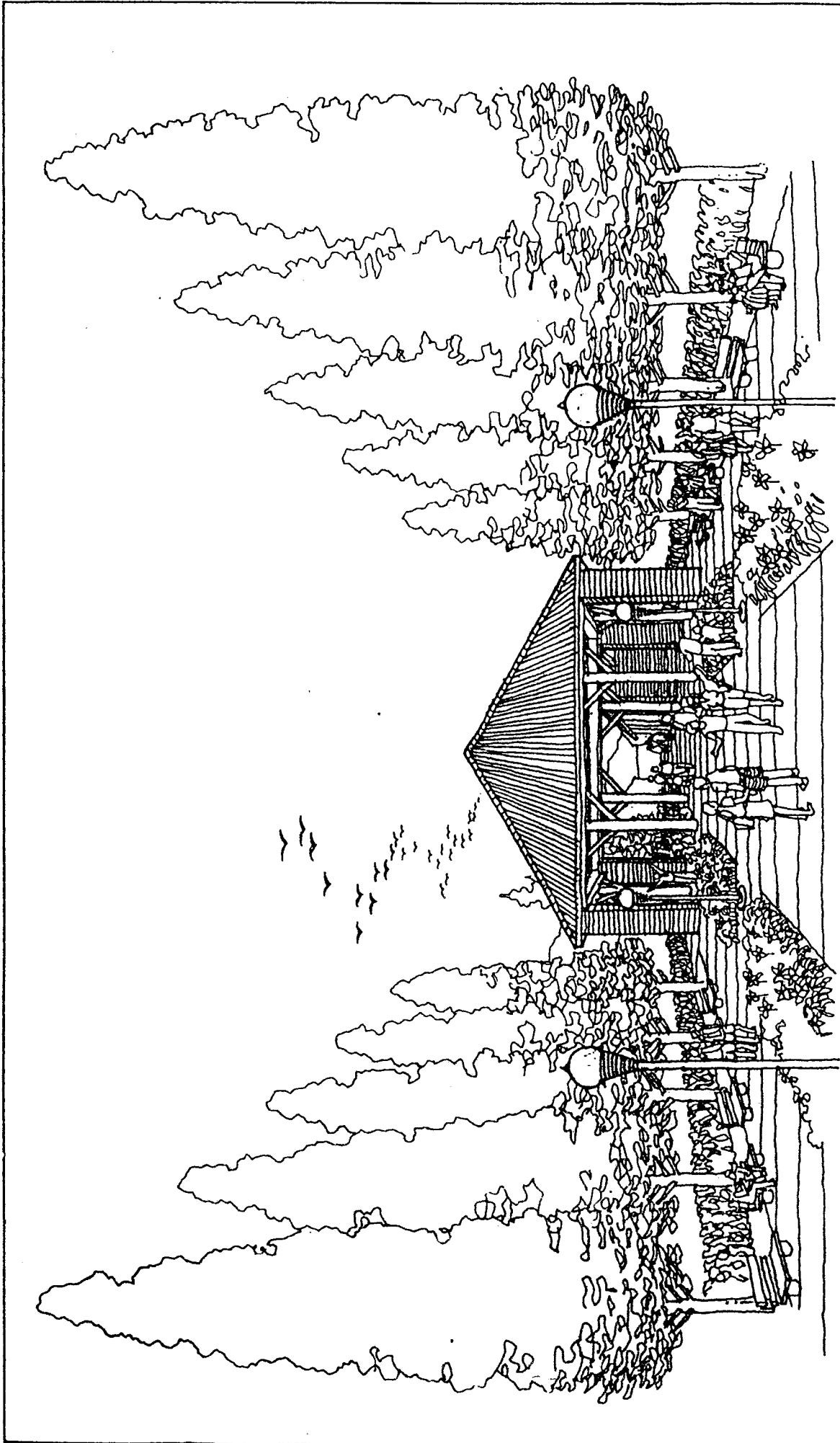
Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว

จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 จังหวัดเพชรบุรี และ OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๑๔ ทศนิยมภาพบริเวณทางเข้าหาดหัวหิน

ส่วนบริเวณทางขึ้นศาลเจ้าแม่ทับทิมทางทิศเหนือที่ติดต่อกับถนนนเรศดำริห์ ทำเป็นลานสาธารณะ เพื่อกิจกรรมเกี่ยวเนื่องกับทะเล เช่น การละเล่น-ละคร ศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนนิยาย ปรำปรา ส่วนนี้จะเป็นจุดที่ทางสัญจรทางเท้าต่อเนื่องไปยังบริเวณ "หัวหิน"

- ข้อเสนอแนะให้ทำการอนุรักษ์บ้านจุลจักรพงษ์

แม้ว่าบ้านจุลจักรพงษ์ เป็นที่ดินส่วน เอกชน แต่จากลักษณะของสถาปัตยกรรมและความเก่าแก่ จะเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ถ้าทำการจดทะเบียนเป็นอาคารโบราณสถาน และปรับปรุงบริเวณให้สวยงามด้านสวนประดับ เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปแวะชม และอนุญาตให้เอกชนจัดทำบริการด้านอาหาร เครื่องดื่ม ได้ในบริเวณนี้

- การพัฒนาที่จอดรถสาธารณะ (ดูรูปที่ ๕.๑๔)

บริเวณที่จอดรถควรจะมีเพียงพอต่อการท่องเที่ยว ในวันหยุด โดยให้อัตราร่วมเป็น ๑ คันต่อนักท่องเที่ยว ๑๐ คน พิจารณาจาก ๑๐๐% ของ นักท่องเที่ยวมาเข้าเย็นกลับ รวมกับ ๒๐% ของนักท่องเที่ยวพักแรม จอดรถเป็นสัดส่วนกับการใช้ ชายหาดคืออัตราหมุนเวียน .๓๗๕ จะได้ที่จอดรถในปี ๒๕๓๔, ๗๐ คัน ในปี ๒๕๔๔, ๑๐๐ คัน แบ่งเป็นบริเวณจอดสองส่วน บริเวณแรกให้จอดตั้งฉากบนทางทิศเหนือของถนนดำเนินเกษม ตั้งแต่บริเวณทางเข้าโรงแรมโซฟีเทลจนถึงถนนนเรศดำริห์ จำนวนประมาณ ๔๕ คัน บริเวณที่สอง ให้จอดขนานบนทางทิศตะวันตกของถนนนเรศดำริห์ที่ได้รับการขยายเรียบร้อยแล้ว ในปี ๒๕๓๔ จำนวน ๒๕ คัน และเพิ่มในปี ๒๕๔๔ อีก ๓๐ คัน

- การพัฒนาบริเวณค้าขายของผู้ประกอบการค้ารายย่อย (ดูรูปที่ ๕.๑๗)

ปัจจุบันมีการประกอบการค้าบริเวณทางลงหาด และบนหาดบริเวณ "หัวหิน" ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เรียบร้อย สกปรก และรบกวนต่อการพักผ่อน ชายหาด เพื่อให้เป็นชายหาดแบบสงบจึงไม่ควรมีการบริการอาหาร น้ำดื่ม บนชายหาด แต่จะให้มีการขายน้ำ-อาหาร ของที่ระลึก บนถนนนเรศดำริห์ โดยให้ทางเทศบาลจัดขุมชายของชั่วคราวเป็นจุด ๆ สลับกับบริเวณจอดและให้ประชาชนท้องถิ่น เข้าได้ในราคาประหยัด

(๑.๑.๒) การพัฒนาในระยะยาว (โครงการ ๑๔ ปี)

- การพัฒนาบริเวณตลาดสะพานปลา

เนื่องจากบริเวณนี้ ถูกเอกชนรุกล้ำยึดครองและทางการได้มีนโยบายให้ทำการโยกย้ายภายใน ๑๐ ปี จึงเป็นบริเวณที่เหมาะสมในการพัฒนาเพื่อกิจกรรมท่องเที่ยว โดยมีชุมชนเป็นฝ่ายบริการให้ต่อเนื่องกับทางลงชายหาดหัวหิน ทั้งการสัญจรทางยานยนต์และเดินเท้า โดยมีกิจกรรมหลักสำคัญดังนี้ (ดูรูปที่ ๔.๒๐ และ ๔.๒๑)

- สร้างอาคารสวนอาหารทะเลบนโครงสร้างสะพานปลา

เก่าที่ถูกทอดทิ้งไม่ใช้แล้ว และมีส่วน Out Door Terrace ใช้ทั้งทานอาหาร พักผ่อน และ เป็นท่าเรือท่องเที่ยวไปในตัว

- รื้อถอนอาคารติดชายทะเล เพื่อสร้างตลาดปลา

และผลิตภัณฑทะเลแบบทันสมัย ให้มีลักษณะเหมือน Shopping Arcade และมี Out Door Terrace ติดทะเลเป็นระยะ ๆ ต่อเนื่องจนจรดทางเข้าศาลเจ้าแม่ทับทิม ส่วนที่จอดรถจะแบ่งเป็นกลุ่มแบ่งอยู่เป็นระยะ โดยจัดการให้เอกชนที่อาศัยอยู่เดิม ได้สิทธิประกอบการก่อน

(๑.๒) ข้อเสนอแนะการพัฒนาบริเวณที่ดินเอกชน

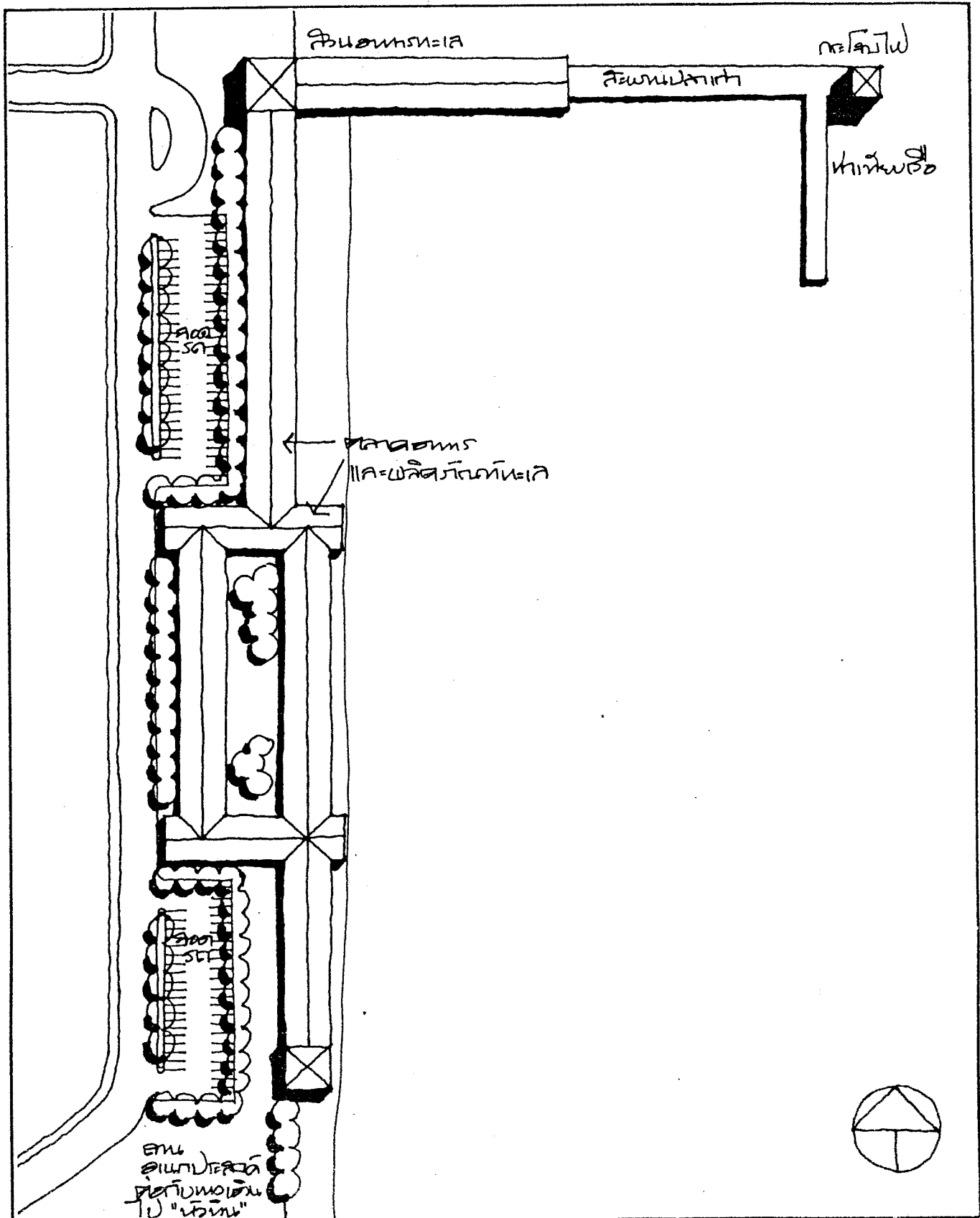
การพัฒนาที่ดินเอกชนบริเวณติดชายหาดนั้น เนื่องจากลักษณะชายหาดแตกต่างจากชะอำสองประการคือ หนึ่ง ชายหาดส่วนหนึ่งเป็นชายหาดท่องเที่ยวในเขตชุมชนคือบริเวณ "หัวหิน" สองชายหาดหัวหินไม่มีถนนเลียบชายหาด แต่มีทางลงชายหาดเป็นจุด ๆ ดังนั้น การกำหนดลักษณะและความหนาแน่นของการพัฒนาที่ดินเอกชน ไม่สามารถพิจารณาจากการใช้ชายหาดเพียงอย่างเดียวจึงพอจะสรุปเป็นข้อเสนอแนะการพัฒนาเป็นส่วน ๆ ดังนี้ (ดูรูปที่ ๔.๒๒)

(๑.๒.๑) บริเวณที่ดินความหนาแน่นสูง เป็นที่ดินใกล้บริเวณ "หัวหิน"

เป็นจุดที่นักท่องเที่ยวเยี่ยมชมมากที่สุดและเป็นจุดในบริเวณชุมชนให้เป็นตามผังเมืองได้กำหนดไว้คือ ยาวประมาณ ๒ กิโลเมตร ตั้งแต่ศาลเจ้าแม่ทับทิมลงมาทางใต้ เป็นบริเวณที่เหมาะสมสำหรับพาณิชย์และการบริการการท่องเที่ยวด้านที่พักที่มีการบันไดประกอบ ส่วนการกำหนดความหนาแน่นของการพัฒนาให้เป็นตามผังเมืองได้กำหนดไว้

(๑.๒.๒) บริเวณที่ดินความหนาแน่นปานกลาง เป็นที่ดินต่อจาก

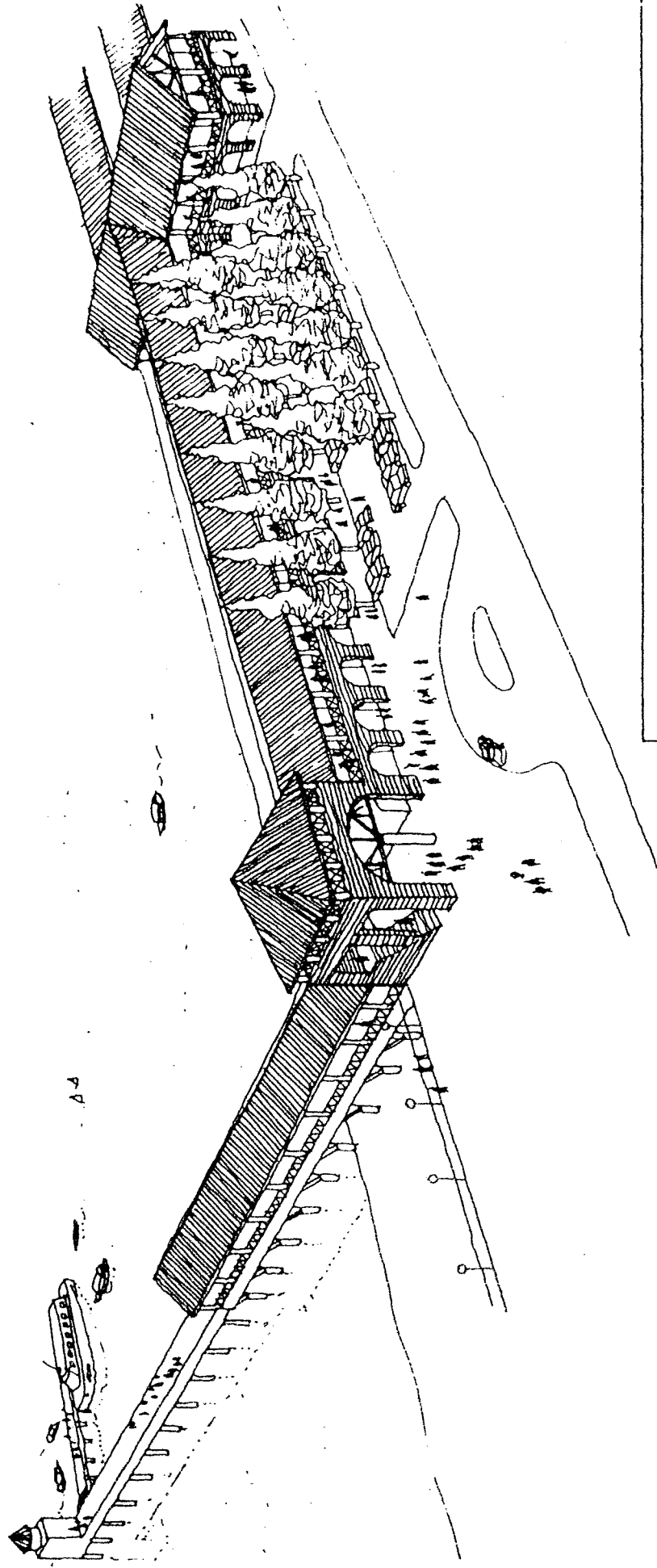
ส่วนความหนาแน่นสูงทางด้านใต้จนจรดบริเวณทางแยกเข้าหาดเขาตะเกียบ เป็นที่ดินที่ห่างออก

รูปที่ ๔.๒๐ การพัฒนาบริเวณตลาดสะพานปลา

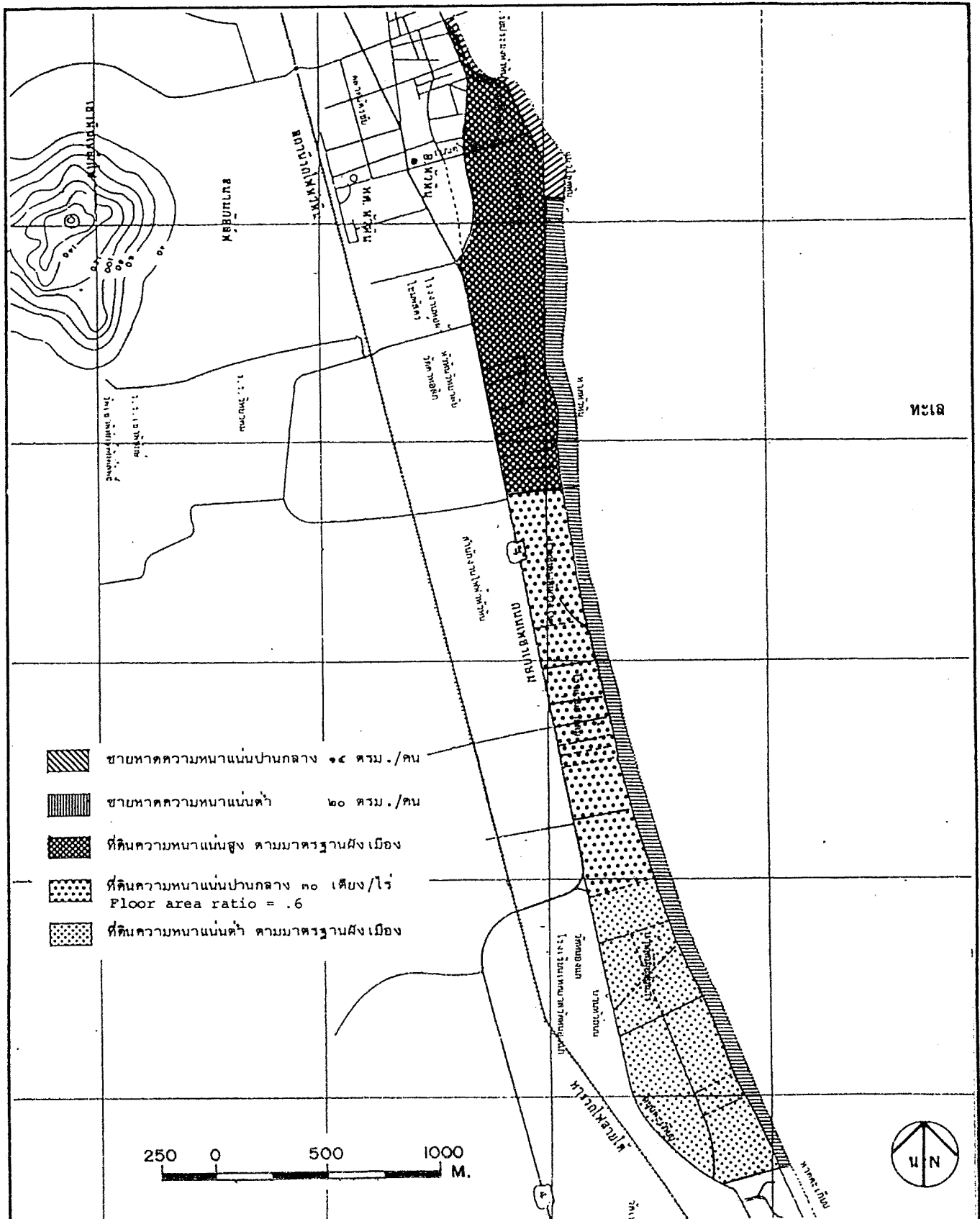
Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHECHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๒๑ ทัศนียภาพการพัฒนามหาดสะพานปลาในอนาคต

รูปที่ ๔.๒๒ การพัฒนาที่ดินเอกชน

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

จากชุมชนพอประมาณ มีความสัมพันธ์สูงกับลักษณะการใช้ชayat เป็นบริเวณที่เหมาะสมแก่การบริการท่องเที่ยวด้านที่พักและบ้านตากอากาศเป็นหลัก ซึ่งพอจะคำนวณหาความหนาแน่นได้ดังนี้

กำหนดให้ชayatมีความหนาแน่นบางเบา $\frac{๑}{๒๐}$ ตร.ม./คน

ชayatกว้างโดยเฉลี่ย ๖๐ เมตร

ความจุชayatประมาณ ๓๐๐๐ คนต่อความยาว ๑ กิโลเมตร

เนื่องจากไม่มีถนนเลียบชayat มีแต่ทางลงชayatเป็นจุด ๆ

นักท่องเที่ยวมาเข้าเย็นกลับในบริเวณนี้มาใช้ชayatในอัตราต่ำ

ให้การใช้ชayatในอัตราหมุนเวียน .๖๘๗๕

(๕.๕ ชั่วโมงต่อวัน)

เป็นจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด ๔๓๖๓ คน ต่อวัน

เป็นจำนวนนักท่องเที่ยวพักแรม ๕๐% = ๓๕๒๖ คน

ในอัตราพักโดยเฉลี่ยในฤดูท่องเที่ยว ๗๕%

จะได้จำนวนเตียงสูงสุด ๕๒๓๖ เตียง

เป็นที่ดินเอกชนประมาณ ๑๗๕ ไร่ต่อ กม.

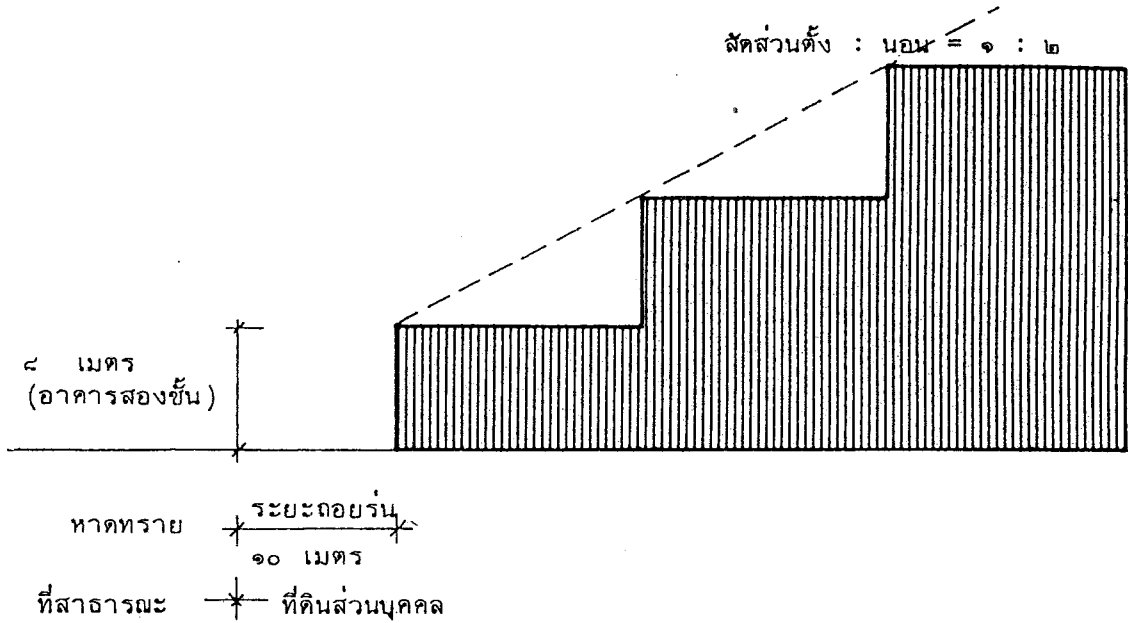
จะได้ความหนาแน่นโดยประมาณ ๓๐ เตียง/ไร่

ถ้าเป็นการพัฒนาโรงแรมชั้นหนึ่ง ก็จะเป็นสัดส่วนอาคาร

ต่อที่ดิน (FLOOR AREA RATIO) = .๖ (ให้พื้นที่ ๓๕ ตรม. ต่อเตียงรวมทั้งส่วนสาธารณ-
ประโยชน์ ส่วนที่พัก และส่วนบริการ)

(๑.๒.๓) บริเวณที่ดินความหนาแน่นต่ำ เป็นที่ดินต่อจากส่วนความหนาแน่นปานกลางทางด้านใต้จนจรดบริเวณหาดเขาตะเกียบ เป็นที่ดินเหมาะสมแก่การบริการด้านที่พักความหนาแน่นต่ำประเภทบังกาโลว์ หรือบ้านพักตากอากาศเป็นหลัก ส่วนการกำหนดความหนาแน่นให้เป็นไปตามมาตรฐานผังเมืองประเภทที่อยู่อาศัยความหนาแน่นต่ำ

(๑.๒.๔) การถอยร่นอาคาร (Set back) ให้กำหนดเป็นการถอยร่นขั้นบันได โดยให้แต่ละส่วนของอาคารอยู่ในกรอบเส้นทะแยงสัดส่วน ดังนี้ : นอน = ๑ : ๒ และให้ความสูงของอาคารไม่เกิน ๒๐ เมตร (ดูรูปที่ ๕.๒๓) และถอยจากชayat ๑๐ เมตร

รูปที่ ๕.๒๓ การถอยร่นอาคารชายหาดหัวหิน

Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

(๒) แผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

(๒.๑) แผนการพัฒนาดถนน

- โดยที่ชุมชนหัวหิน เริ่มพัฒนาหนาแน่นริมสองฝั่งของถนน เพชรเกษม ทำให้มีการสัญจรเกี่ยวเนื่องข้ามถนนสายหลักตลอดเวลา จึงให้ลดความสำคัญถนน เพชรเกษมในช่วงนี้ โดยเสนอการตัดถนนอ้อมเขาไปทางด้านทิศตะวันตกของกลุ่มเขาหินเหล็กไฟและ เขาสนามกอล์ฟ เป็นโครงการที่สำนักผังเมืองได้กำหนดไว้ คือทิศเหนือต่อถนนเพชรเกษมจากบริเวณตอนใต้ของสนามบิน ส่วนทิศใต้จรดบริเวณหน้าสวนสน (จัดเป็นถนนเลี่ยงเมือง) (ดูรูปที่ ๔.๒๔)

- ปรับปรุงถนนนเรศดำริห์ ซึ่งเป็นถนนสายหลักเชื่อมโยงบริเวณ "หัวหิน" กับบริเวณสะพานปลาและเชื่อมต่อกับถนนเพชรเกษมตามผังเมืองได้กำหนดไว้ ความกว้างเขตทาง ๑๔ เมตร ถนนกว้าง ๑๑ เมตร เดินรถสองทิศทาง ทางเท้ากว้างด้านละ ๑.๕๐ เมตร โดยอนุญาตให้มีการจอดรถขนานกับถนนตลอดเส้นทาง (ดูรูปที่ ๔.๑๙)

- ปรับปรุงตอนปลายของถนนดำเนินเกษมบริเวณทางเข้าของโรงแรมโซฟิเทลให้มีส่วนหยุดรับ-ส่งคนติดกับทางเดินเข้าบริเวณ "หัวหิน" และสามารถเลี้ยวกลับรถออกได้โดยสะดวก (ดูรูปที่ ๔.๑๗)

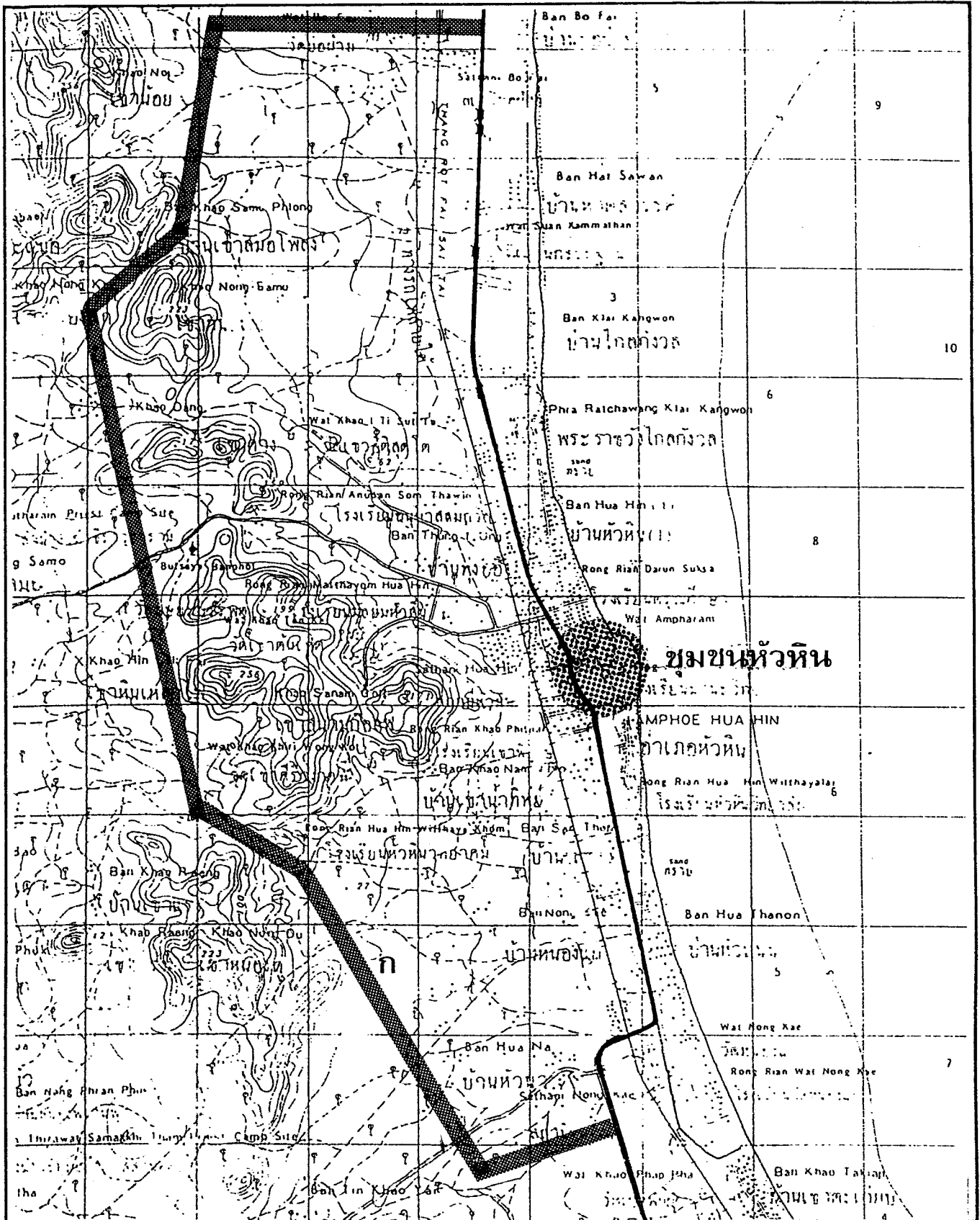
- ปรับปรุงทางสาธารณะลงหาดให้มีทุกระยะประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร ขยายฝั่งถนนเป็น ๖ เมตร และมีที่กั้นรถตรงชายหาดพร้อมศาลาที่พักตรงจุดลงหาด (ดูรูปที่ ๔.๒๔)

(๒.๒) แผนการพัฒนาการบริการไฟฟ้า ประปา และโทรคมนาคม

- ขยายการบริการน้ำประปา (ดูรายละเอียดในโครงการน้ำประปาเมืองหัวหิน) เพื่อรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยว

(๒.๓) แผนการพัฒนาการบำบัดน้ำเสีย

- แก้ไขและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียบริเวณสะพานปลา เนื่องจากระบบเดิมชำรุด และไม่มีการบำรุงรักษาใช้งานที่ถูกต้อง และให้การปลูกสร้างขนาดใหญ่มีระบบการบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นส่วนบุคคลในที่ดินนั้น ๆ การปล่อยน้ำเสียออกจากพื้นที่ให้ใช้โรงบำบัดน้ำเสียของเทศบาลทั้งสิ้น

รูปที่ ๕.๒๔ ถนนเลี่ยงเมืองหัวหิน (By pass)

Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว

จังหวัดเพชรบุรี และ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT

OF CHANGWAT PHETCHABURI AND

CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

(๓) แผนพัฒนาบริการการท่องเที่ยว

(๓.๑) สถานที่พัก

สนับสนุนโครงการใหม่ ๆ ที่มีการเชื่อมโยงกับต่างชาติทั้งทางด้าน การบริหารและบริการท่องเที่ยวต่าง ๆ สนับสนุนให้โครงการใหม่ ๆ มีส่วนบริการสถานบันเทิง อยู่ในตัว และเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีโอกาสใช้บริการนั้น ๆ

(๓.๒) ร้านอาหารและร้านค้า

จัดรวมร้านอาหารและร้านค้าผลิตภัณฑ์ทะเลอยู่ในบริเวณเดียวกัน คือตลาดและร้านอาหาร สะพานปลา โดยพยายามให้แต่ละร้านจัดของต่างชนิดกันไปให้ซ้ำน้อยที่สุด โอกาสที่นักท่องเที่ยวจะตระเวนครบทุกร้านก็จะมีมากขึ้น เป็นการส่งเสริมให้ใช้เวลาในแหล่งให้นานขึ้น ส่วนคุณภาพและรูปแบบก็ให้การสนับสนุนยกระดับให้ได้มาตรฐาน

(๓.๓) การกีฬา

- ปรับปรุงสนามกอล์ฟรถไฟให้ได้มาตรฐานและสวยงาม เหมาะสมแก่การพักผ่อน
- อนุญาตให้เอกชนเปิดการบริการกีฬาทางน้ำและท่าเรือ (Marina) ยื่นไปในทะเลได้หนึ่งจุด โดยให้บริการแก่สาธารณะชน
- ไม่อนุญาตกีฬาทางน้ำที่รบกวนความสงบในบริเวณชายหาด เช่น เรือเร็ว และสกีตเตอร์น้ำ เป็นต้น

(๓.๔) ธุรกิจนำเที่ยว

ให้หัวหน้าเป็นฐานที่พักสำหรับการท่องเที่ยวไปในจุดที่น่าสนใจ โดยรอบ เช่น แหล่งวัฒนธรรมที่เพชรบุรี วนอุทยานแก่งกระจาน กลุ่มเขาสาร้อยยอด เป็นต้น ทางน้ำสามารถจัดเรือเร็วท่องเที่ยว ชะอำ ประจวบฯ และบางสะพาน ได้

๕.๑ การพัฒนาหาดตะเกียบ

๕.๓.๑ ข้อมูลพื้นฐาน

(๑) ที่ตั้ง

หาดตะเกียบอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหัวหินต่อจากหาดหัวหิน ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศใต้ประมาณ ๗ กม. เขตพื้นที่โครงการของหาดตะเกียบด้านทิศเหนือเป็นหมู่บ้านตะเกียบ ทิศใต้จรดเขตสถานพักฟื้นและพักผ่อนสวนสนประดิพัทธ์ และทิศตะวันตกใช้ทางรถไฟสายใต้เป็นแนวเขต มีพื้นที่ประมาณ ๑,๘๓๗ ไร่ (๑.๖๖ ตร.กม.)

(๒) สภาพทางกายภาพ

(๒.๑) สภาพชายหาด ชายหาดเขาตะเกียบมีความยาวประมาณ ๑.๕ กม. และมีความกว้างประมาณ ๓๐-๖๐ ม. ความลาดชันชายหาดน้อย แนวชายหาดค่อนข้างตรงทรายขาวละเอียด มีรูปประปราย ยกเว้นด้านใต้ของเขาตะเกียบเป็นทรายนูนเลนค่อนข้างสกปรก เขาตะเกียบเป็นเขายื่นไปในทะเล มีโขดหินที่สวยงาม น้ำลึก และปลาชุกชุม

(๒.๒) สภาพทะเล น้ำทะเลบริเวณนี้ค่อนข้างใสสะอาด มีคลื่นน้อย แต่ในช่วงฤดูมรสุมมีคลื่นปานกลาง และมีแมงกระพรุนชุกชุม คุณภาพน้ำทะเลอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ไม่มีมลภาวะเหมาะสมที่จะใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

(๒.๓) พืชพรรณไม้ บริเวณชายหาดซึ่งเป็นที่สาธารณะ ไม่มีพันธุ์ไม้ที่มีค่าหรือให้ร่มเงาแก่นักท่องเที่ยวอยู่เลย บนเขาตะเกียบเป็นป่าละเมาะในเขตที่ดินเอกชน เป็นพันธุ์ไม้ทั่วไป ด้านใต้มีป่าสนประปราย และมีป่าเลนหย่อมเล็ก ๆ ริมคลองตะเกียบ

(๓) ที่ดินและอาคาร

(๓.๑) การถือครองที่ดิน ที่ดินทั้งหมดของบริษัทริมหาดเป็นของเอกชน ยกเว้นบริเวณเขาตะเกียบซึ่งเป็นที่สาธารณะ และเป็นที่ตั้งของวัดเขาตะเกียบ ส่วนที่ดินบริเวณที่ติดทางรถไฟไปจนจรดแนวถนนเข้าเขาตะเกียบ เป็นที่ถือครองของวัดเขาไกรลาศ วัดเขาสำนั่ม และหมู่บ้านตะเกียบ ราคาประเมินที่ดินริมหาดประมาณไร่ละ ๑ ล้านบาท แต่ราคาซื้อขายจริงสูงกว่านี้มาก

(๓.๒) การใช้ที่ดิน การใช้ที่ดินในพื้นที่ประกอบด้วย หมู่บ้านประมง ตลาดท้องถิ่น วัด ป่าเขา ที่พิศตอากาศชายทะเล และที่ว่าง การใช้ที่ดินซึ่งพบว่าพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวตากอากาศชายทะเลปัจจุบันมีประมาณร้อยละ ๒๔ เท่านั้น และมีพื้นที่ว่างและสาธารณะบางส่วนยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ใด ๆ อีกเล็กน้อย ดังนั้น หากมีการกระตุ้นการพัฒนาอย่างได้ผล จะยังมีพื้นที่ขยายออกไปได้อีก แม้แต่ในที่ดินของวัดสามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อจัดบริการนักท่องเที่ยวได้ในระดับที่ไม่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติธรรม (ดูรูปที่ ๔.๒๖)

(๓.๓) ลักษณะอาคารในพื้นที่ เป็นอาคารบ้านพักสูงไม่เกินสองชั้น นับแต่บริเวณหมู่บ้านเขาตะเกียบไปจนถึงร้านอาหาร ส่วนบริเวณร้านอาหารมีลักษณะเป็นอาคารชั่วคราวหลังคาจั่วแบบพับผ้าสะท้อนลักษณะท้องถิ่น ก่อให้เกิดเอกลักษณ์ที่ดีทางหนึ่ง บริเวณเขาตะเกียบและเขาไกรลาส ตลอดจนวัดเขาพนม มีอาคารทางศาสนาหลากหลายทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กอยู่มากมาย สภาพอาคารเช่นนี้ก่อให้เกิดทัศนคติที่แตกต่างกัน ๒ ด้าน คือ ด้านความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และการทำลายทัศนียภาพของธรรมชาติกับทัศนคติที่เห็นว่า เป็นเอกลักษณ์และความงามอย่างหนึ่ง เนื่องจากการพัฒนารูปแบบอาคารเหล่านี้ขาดการควบคุมมาแต่ต้น ในการพัฒนาจึงควรนำสิ่งที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว และความคุมการขยายตัวอย่างไร้ขอบเขตหรือลักษณะที่จะทำลายสภาพแวดล้อมมากขึ้นไว้

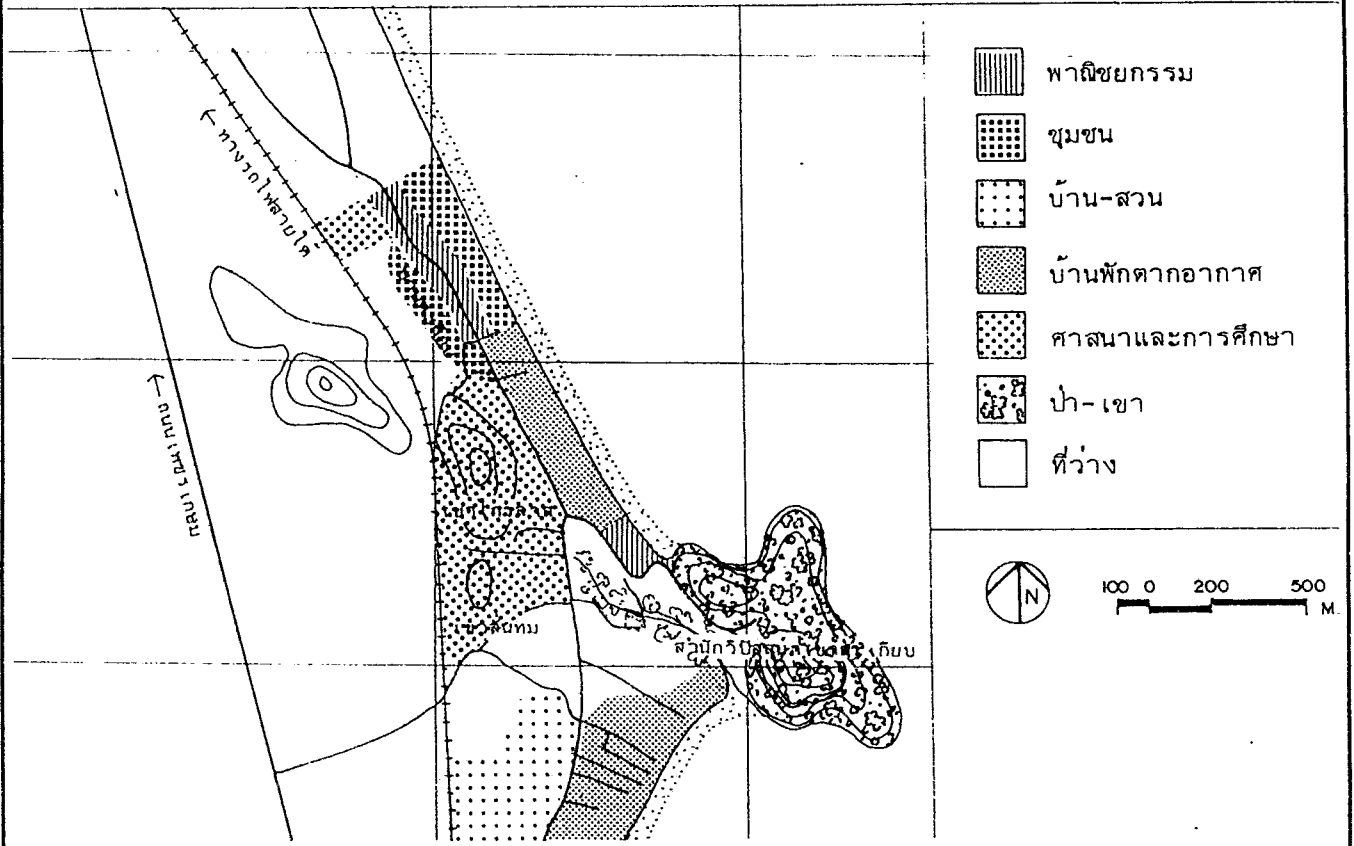
๔.๓.๒ สภาพการท่องเที่ยว

(๑) สิ่งดึงดูดใจ

ประกอบด้วยชายหาด ร้านค้า (อาหารทะเล) วัดเขาตะเกียบ วัดเขาไกรลาส และวัดเขาสั่นหม เป็นแหล่งดึงดูดใจของพื้นที่ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวประเภทมาเข้าเียนกลับ หรือทัศนศึกษา

(๒) ตลาดการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของหาดตะเกียบเป็นประเภททัศนศึกษาและพักผ่อนระยะสั้น ซึ่งมีทั้งนักท่องเที่ยวแบบมา เข้า-เียนกลับ และนักท่องเที่ยวที่ค้างแรมในหัวหินหรือชะอำ จากการศึกษาด้านตลาดการท่องเที่ยวพบว่า ชาวไทยนิยมมาหาดตะเกียบร้อยละ ๔๓.๕ ส่วนชาวต่างประเทศนิยมมาเพียงร้อยละ ๕.๔ หรือประมาณว่ามีนักท่องเที่ยวเข้าหาดในวันหยุด ๘๕๕ คนต่อวัน และยานพาหนะ ๗๖ คนต่อวัน ซึ่งมากเป็น ๔ เท่า ของวันธรรมดา ปี ๒๕๒๕

รูปที่ ๔.๒๖ การใช้ที่ดินบริเวณหาดตะเกียบในปัจจุบัน

Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

ประมาณว่ามีนักท่องเที่ยวทั้งปี ๑๔๑,๓๐๘ คน เป็นชาวต่างประเทศเพียง ๑,๒๐๕ คน

(๓) โครงสร้างพื้นฐานและบริการ

ทางเข้าสู่ชายหาดเขาตะเกียบมีทางสายหลัก คือ ถนนบ้านตะเกียบต่อจาก โค้งถนนเพชรเกษม ถนนสายนี้เป็นถนนลาดยางอย่างดี ขนาดความกว้างผิวทางเฉลี่ยประมาณ ๖ เมตร ช่วงหน้าวัดเขาไกรลาศมีสองช่องทาง และเกาะกลางถนนด้านหลังวัดเขาสันทนมมีทาง ลูกรังตัดออกถนนเพชรเกษมใกล้สวนสนฯ ได้ ๑ สาย เชิงเขาตะเกียบมีลานจอดรถของเอกชน กว้างประมาณ ๒ ไร่ ซึ่งเป็นทางลงหาดด้วย

ไฟฟ้า ประปา มีเพียงพอและทั่วถึง

(๔) การบริการการท่องเที่ยว

นอกจากร้านค้าเล็ก ๆ ในตลาดแล้ว มีบริการบ้านเช่าในหมู่บ้านเขาตะเกียบ และตอนหลังเขาตะเกียบติดสวนสนประมาณ ๑๕ ไร่ มีร้านอาหารทะเล ๔ แห่ง บริเวณทางลง หาด และมีแผงลอยขายสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก ส่วนการบริการชายหาด เช่น ห่วงยาง รถยนต์ เก้าอี้ผ้าใบ และชูขา มีไม่มากนัก บริเวณเขาตะเกียบนี้สามารถเช่าเรือไปเที่ยว เกาะสิงห์โต ที่ห่างออกไปในทะเลประมาณ ๑.๕ กม. ได้ด้วย

๕.๓.๓ กรอบการพัฒนา

(๑) บทบาทและรูปแบบการพัฒนา

หาดตะเกียบควรมีบทบาทเป็นชายหาดแบบพักผ่อนพื้นบ้าน (local Beach Area) รับรองการท่องเที่ยวมาเข้าเย็นกลับ กิจกรรมแบบ Non-Active เป็นหลัก ลักษณะแวดล้อมแบบพื้นบ้านประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว ลักษณะวัฒนธรรมแบบไทย ๆ ที่น่าสนใจ ทำให้มีบรรยากาศที่แตกต่างไปจากหัวหิน

(๒) เป้าหมายการพัฒนา

(๒.๑) ปรับปรุงสภาพของแหล่งให้สนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่จะขยายตัวมากขึ้น ยกกระดับสภาพบริเวณชายหาด โดยให้สอดคล้องกับเอกลักษณ์และลักษณะ ประเภทนักท่องเที่ยว (คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ คน ในปี ๒๕๔๔)

(๒.๒) สนับสนุนการลงทุนภาคเอกชนระดับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนา

(๓) มาตรการการพัฒนา

(๓.๑) ปรับปรุงและดำรงเอกลักษณ์ของพื้นที่ การพัฒนาชายหาดให้เสนอรูปแบบสถาปัตยกรรมพื้นบ้านที่เหมาะสมต่อการบริการและลักษณะกิจกรรมท่องเที่ยวให้มีโครงสร้างพื้นฐาน และการป้องกันปัญหาสภาพแวดล้อมโดยวิทยาการสมัยใหม่

(๓.๒) ปรับปรุงเส้นทางสัญจรระหว่างชายหาดกับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ

(๓.๓) สนับสนุนการรวมตัวของคนในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาจุดศูนย์กลางบริการทั้งทางด้านการลงทุนและดำรงรักษาวัฒนธรรม-กิจกรรมพื้นบ้าน

๕.๓.๔ แผนการพัฒนาทางกายภาพ

(๑) การใช้ที่ดิน

วางแผนการใช้ที่ดินโดยมีแนวทางเบื้องต้นดังรูปที่ ๕.๒๗ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

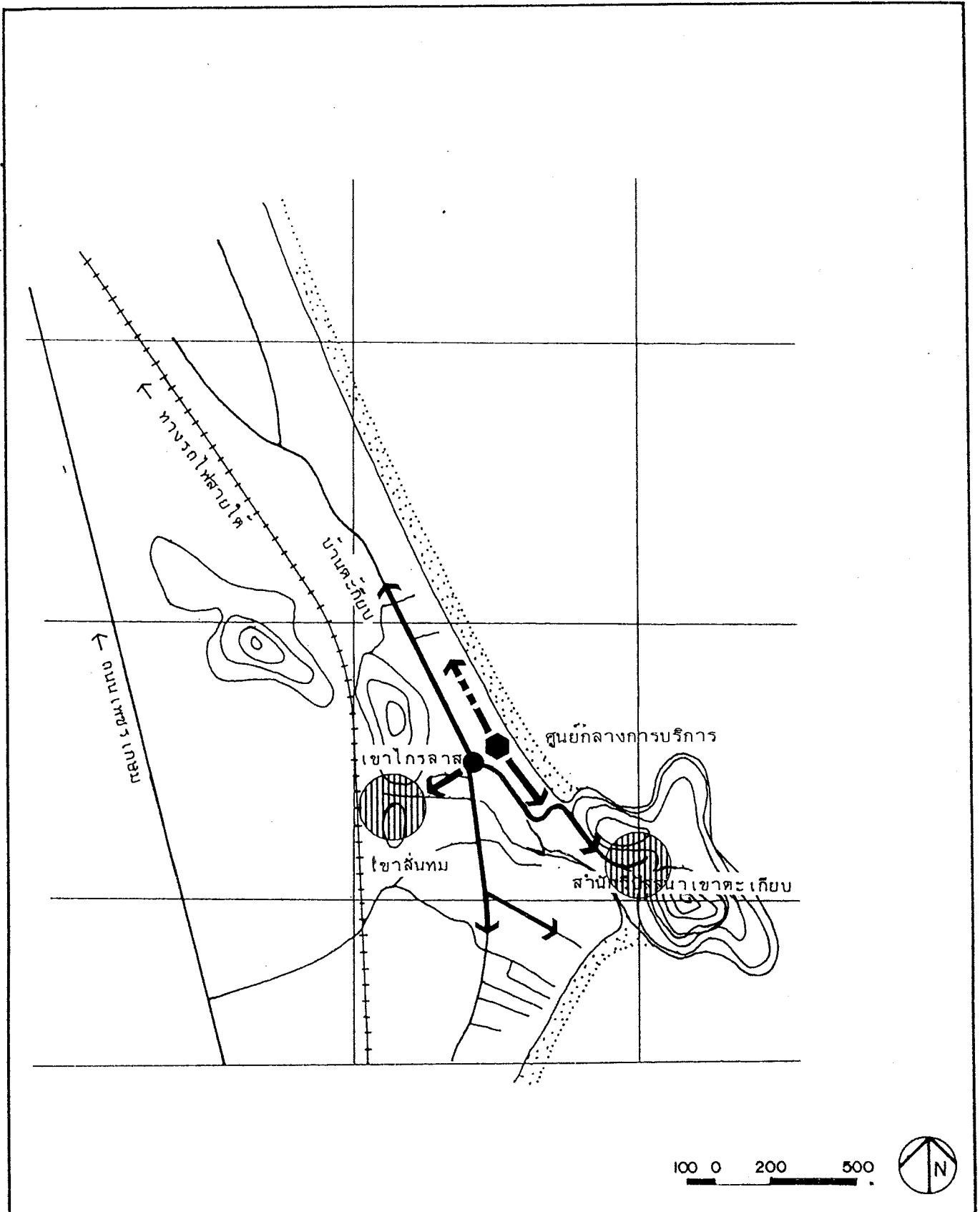
(๑.๑) บริเวณศูนย์กลางการบริการ (Amenity Core) ประกอบด้วยร้านค้า ร้านอาหาร ลานอเนกประสงค์ ศาลาประชาคม และที่จอดรถ ห้องน้ำ-ห้องส้วม ที่ตั้งควรอยู่บริเวณร้านอาหารในปัจจุบัน (ดูรูปที่ ๕.๒๘ และ ๕.๒๙)

(๑.๒) บริเวณสวนสาธารณะและแหล่งท่องเที่ยว (Park and Tourist Attraction) บริเวณที่สำคัญในพื้นที่ ๒ แห่ง คือ วัดเขาไกรลาส และเขาตะเกียบ ซึ่งเป็นเขตศาสนา สามารถจัดเป็นสวนสาธารณะและแหล่งท่องเที่ยวได้ โดยต้องควบคุมไม่ให้มีการรบกวนกิจกรรมปกติของศาสนา

(๑.๓) ไม่อนุญาตให้มีการพัฒนาที่บริการพักร่มประเภทโรงแรม ในที่ดินติดชายหาดในรัศมี ๒ กิโลเมตร ยกเว้นบังกาโลว์หรือบ้านพักที่มีลักษณะรูปแบบสถาปัตยกรรมพื้นบ้านที่เหมาะสม

(๒) แผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

(๒.๑) แผนการพัฒนาดถนน (ดูรูปที่ ๕.๓๐)

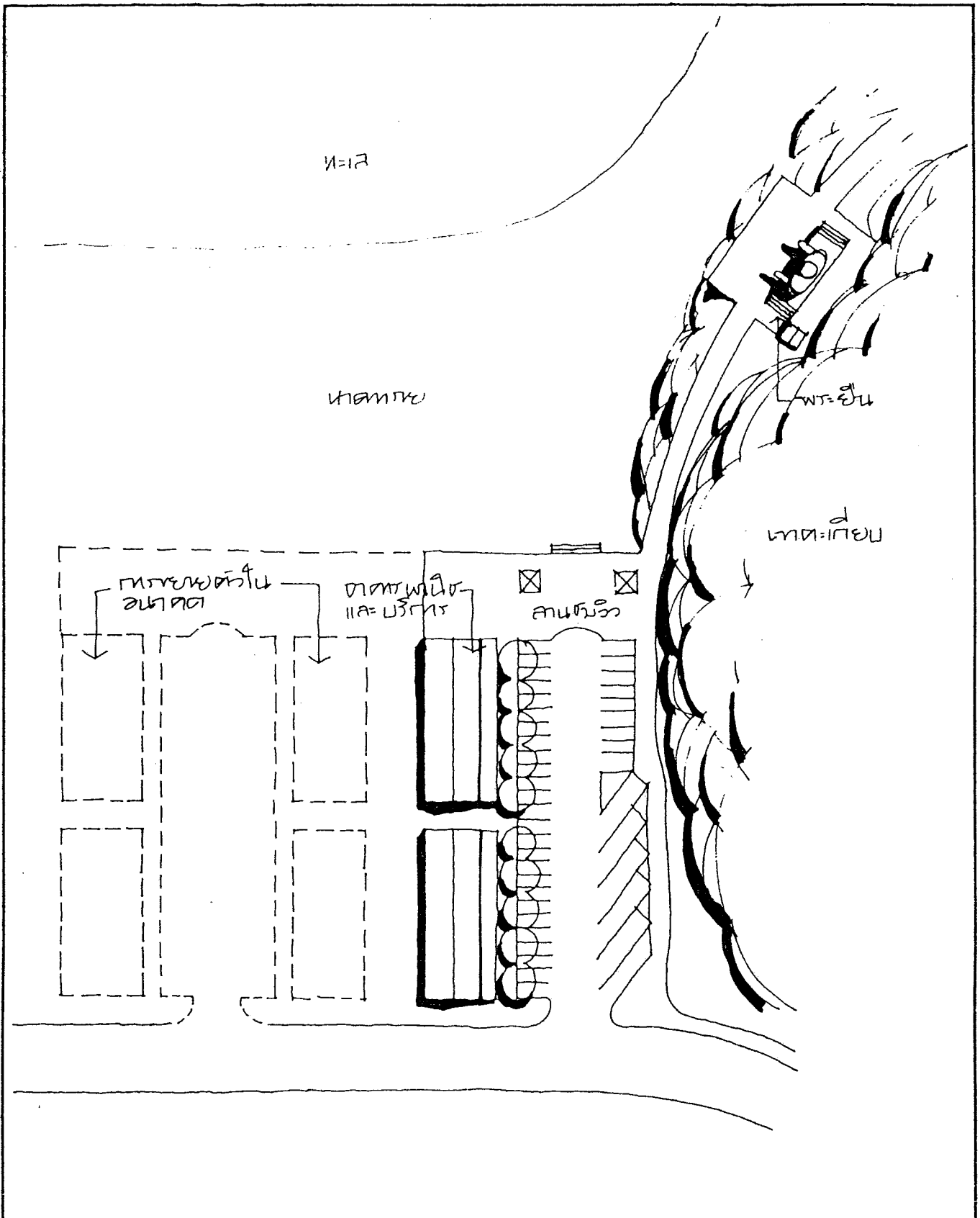

รูปที่ ๔.๒๗ แนวความคิดในการพัฒนาหาดตะเกียบ

Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

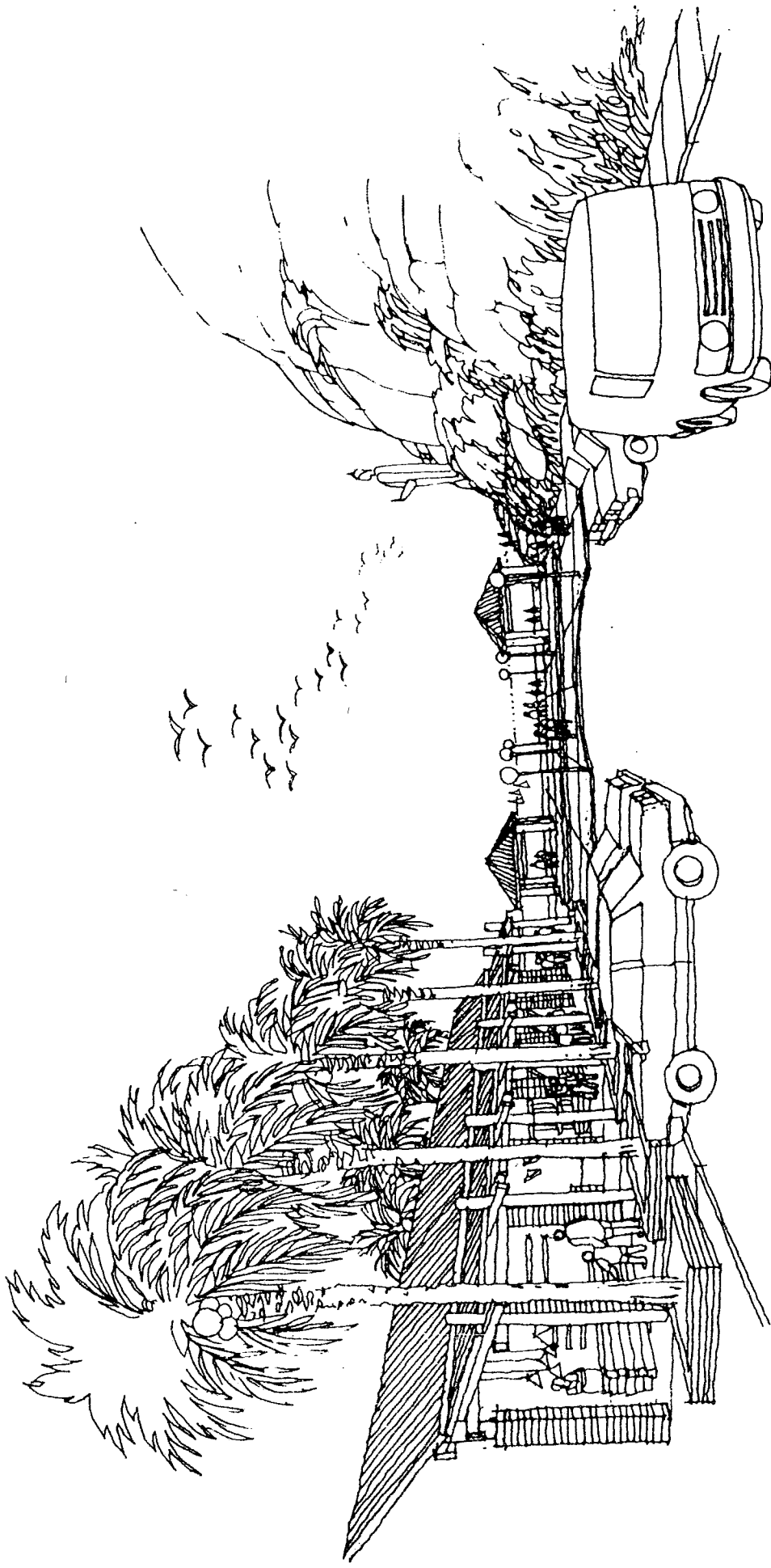

รูปที่ ๕.๒๘ ศูนย์กลางบริการหาดตะเกียบ

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

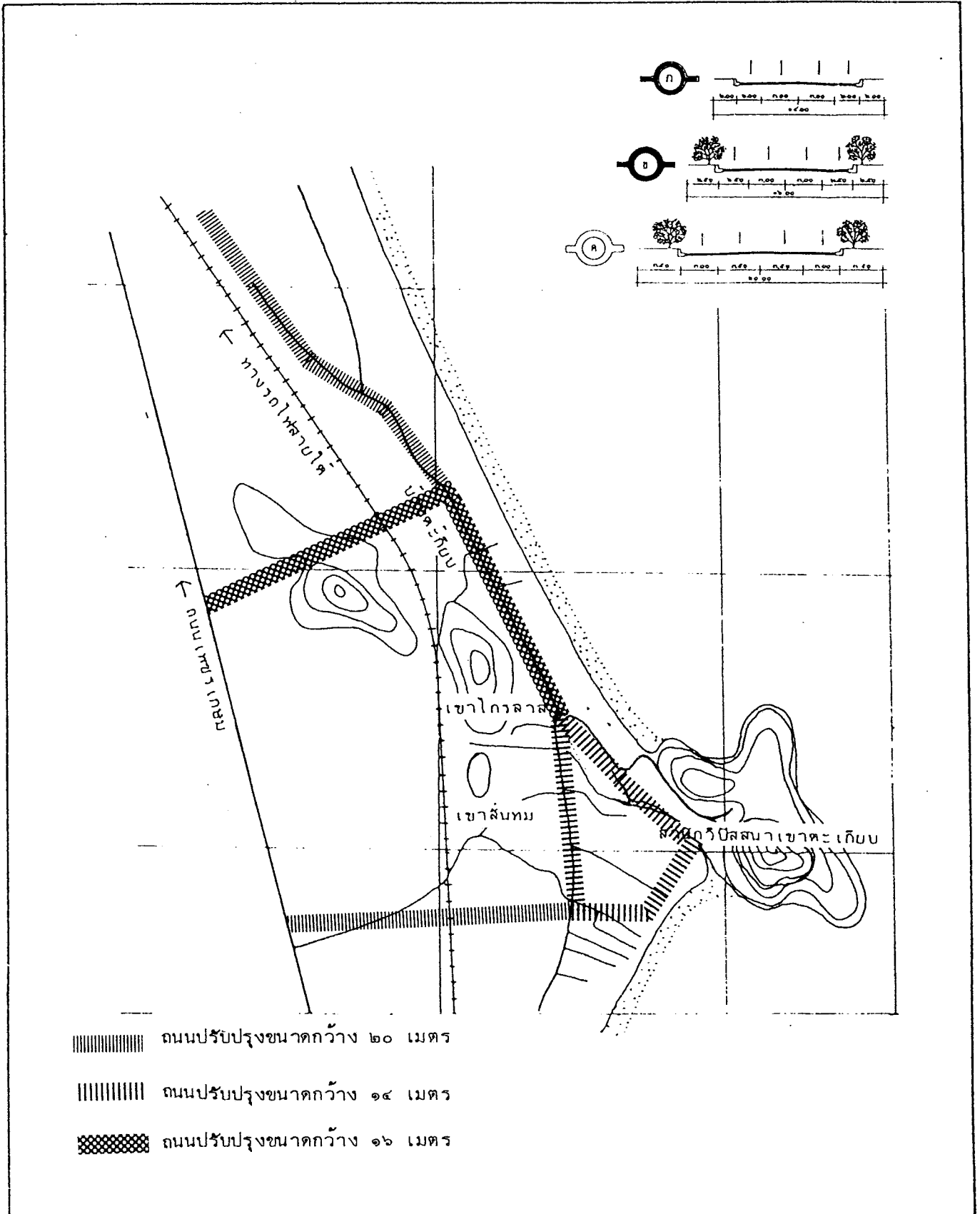
MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๔.๒๔ ทัศนียภาพการพัฒนาศูนย์กลางบริการในอนาคต

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๓๐ แผนการพัฒนาถนน

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

ถนนเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญที่ควรปรับปรุงเป็นอันดับแรก
ได้แก่

- ถนนตะเกียบและขยายต่อไปยังพื้นที่ตอนใต้ให้มี เขตทาง
๒๐.๐๐ , ๑๖.๐๐ และ ๑๔.๐๐ เมตร ตามที่ผังเมืองกำหนดไว้

- ที่จอดรถบริเวณศูนย์การบริการผิวลาดยาง

(๒.๒) ขยายการบริการไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ตลอดจนปรับปรุง
การกำจัดขยะ และการระบายน้ำให้ทั่วถึง การบำบัดน้ำเสียหากสามารถต่อเชื่อมโยงกับระบบ
บำบัดรวมหัวหิน หรืออาจบังคับให้สถานประกอบการและชุมชนเขาตะเกียบจัดทำระบบบำบัด
(Onsite Treatment plant) ตามมาตรฐานของกองวิศวกรรมสาขาภิบาล กรมโยธาธิการ

๕.๕ กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเมืองเพชรบุรี

๕.๕.๑ ข้อมูลพื้นฐาน

(๑) ที่ตั้ง

ชุมชนเมืองเพชรบุรีตั้งอยู่ที่ละติจูดที่ ๑๓° ๖' เหนือ และลองจิจูดที่ ๙๙° ๕๗' ตะวันออก

(๒) ลักษณะทางกายภาพ

ลักษณะภูมิประเทศซึ่งครอบคลุมบริเวณเทศบาลเมืองเพชรบุรี และบริเวณโดยรอบ มีเนื้อที่ประมาณ ๕๕ กม. สภาพพื้นที่บริเวณที่ตั้งชุมชน ซึ่งเป็นเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรีนั้น เป็นที่ดอน มีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๓-๔ เมตร (ไม่รวมบริเวณเขารังและเขabin ไคอิฐ) แล้วเอียงลาดลงไปรอบบริเวณ บริเวณโดยรอบที่เป็นพื้นที่ลุ่มนี้ เป็นนาข้าวและสวนผลไม้เป็นส่วนใหญ่ มีแม่น้ำเพชรบุรีไหลผ่านจากเหนือไปได้ แบ่งชุมชนออกเป็นสองส่วน นอกจากนี้ แม่น้ำเพชรบุรียังเป็นทางระบายน้ำที่สำคัญของชุมชนอีกด้วย จึงไม่มีปัญหาน้ำท่วม

(๓) ลักษณะการใช้ที่ดิน

ลักษณะและสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน จากสภาพของบริเวณชุมชนที่มีแม่น้ำไหลผ่านนี้ ได้มีส่วนในการช่วยจัดแบ่งการใช้ที่ดินของชุมชนเพชรบุรีเป็นอย่างมาก สถาบัน ราชการ สถาบันการศึกษา ส่วนใหญ่จะอยู่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ตั้งอยู่ฝั่งนี้เช่นกัน โดยมีบริเวณที่พักอาศัยกระจายอยู่ทั่วไป สำหรับย่านการค้านั้นมีไม่มากนัก ตามแนวถนนดำเนินเกษม และถนนราชวิถี จะมีประเภทอุตสาหกรรมบริการปะปนอยู่ด้วย ส่วนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเพชรบุรี เป็นย่านการค้าและธุรกิจที่ค่อนข้างใหญ่ โรงงานอุตสาหกรรม เช่น โรงสี โรงทำอิฐ และโรงงานถนอมอาหาร มีอยู่มากตามแนวถนนมาตยาวงษ์

สิ่งที่น่าสนใจที่ควรกล่าวถึงสำหรับชุมชนนี้คือ มีวัดพุทธศาสนากระจายอยู่ทั่วไปมากมาย ซึ่งนอกจากจะมีคุณค่าในทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม และโบราณคดีแล้ว ยังเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจอีกด้วย

๔.๔.๒ สถาปัตยกรรมท่องเที่ยว

(๑) สิ่งดึงดูดใจ

กลุ่มย่อยแหล่งท่องเที่ยวเมืองเพชรบุรี มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด ๑๔ แห่ง คือ พระนครคีรี (เขาวัง) ถ้ำเขาหลวง, วัดมหาสมณารามราชวรวิหาร วัดสระบัว, วัดพระพุทธไสยาสน์, วัดมหาธาตุวรวิหาร, วัดใหญ่สุวรรณาราม, วัดกำแพงแลง, วัดเกาะแก้วสุวรรณาราม, วัดเขาตะเครา, วัดเพชรพลี, วัดเขabinโคอิฐ, พระราชวังรามราชนิเวศน์ และร้านค้าของหวานเชิงเขาวัง แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ตั้งอยู่ภายในเมืองเพชรบุรี ในรัศมีไม่เกิน ๕ กม. จากเขาวัง (รูปที่ ๔.๓๑) แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เหล่านี้ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญด้านประวัติศาสตร์ของพื้นที่ และความมั่งคั่งด้านสถาปัตยกรรม และปราณีตศิลป์ ที่เป็นเอกลักษณ์ของตระกูลช่างเพชรบุรี อาทิ ภาพเขียนฝาผนัง และลวดลายปูนปั้นต่าง ๆ สถานที่สำคัญ ของกลุ่มย่อยนี้ ได้แก่

(๑.๑) พระนครคีรี (เขาวัง)

พระนครคีรี เป็นชื่อของหมู่พระราชวังที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดให้สร้างไว้บนเขามหาสวรรค์หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า "เขาวัง" เขาวังนี้เปรียบเสมือนสัญลักษณ์หรือจุดหมายตา (Landmark) ของเมืองเพชรบุรีทีเดียว พระนครคีรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุด อยู่ในย่านการค้าและการคมนาคมที่สะดวก ให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์ มีทัศนียภาพที่น่าดูยิ่งซึ่งนักทัศนาจรไม่ควรพลาด

เขามหาสวรรค์หรือเขาวัง ตั้งอยู่ชิดถนนเพชรเกษมในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรี ห่างจากศาลากลางจังหวัด ประมาณ ๗๐๐ เมตร มีความสูง ๔๕ เมตร และมี ๓ ยอด ชาวบ้านเรียก "เขาสมน (สะหมน)" สันนิษฐานว่าคงมาจากคำว่า "สมณ" เนื่องจากเคยมีภิกษุขึ้นไปจำพรรษา เพราะเป็นที่วิเวกเหมาะแก่วิปัสสนาธุระ ก่อนสร้างพระนครคีรีปรากฏว่ามีเจดีย์และศาลาไม้อยู่บนยอดเขานี้ ร. ๔ ทรงโปรดเสด็จจาริกไปประทับที่วัดนี้อยู่เป็นประจำ ต่อมาในวันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๐๒ ก็ก่อฤกษ์สร้างพระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ และเรียกรวมเขามหาสวรรค์กับสิ่งก่อสร้างทั้งหลายอันมีวัดและพระราชวังมากกว่า ๑๓ อาคารว่า "พระนครคีรี" ความสวยงามเฉพาะตัวและลักษณะผังที่ต่อเนื่องกันไปตามยอดเขาและไหล่เขา ก่อให้เกิดความดึงดูดใจและความสำคัญในด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

(๑.๒) วัดมหาสมณาราม

วัดเขาวัง เป็นชื่อที่นิยมเรียกกันตามภาษาชาวบ้าน ชื่อทางการของวัดนี้คือ วัดมหาสมณาราม เป็นพระอารามหลวงชั้นโท ชนิดราชวรวิหาร ตั้งอยู่บนไหล่เขา มหาสวรรค์หรือเขาวัง ด้านทิศตะวันออกใกล้ทางขึ้นเขา เดิมวัดนี้มีชื่อเรียกว่า วัดเขาสมน (สะหมน) ในสมัยที่รัชกาลที่ ๔ ทรงสร้างพระนครคีรี บนเขาวังนั้นวัดเขาวังมีอยู่แล้ว เป็นวัดของพระมหานิกายปัจจุบันเป็นที่สำนักของเจ้าคณะจังหวัดเพชรบุรีฝ่ายธรรมยุติกนิกาย

ในพระอุโบสถมีภาพเขียนของขรัวอินโข่ง ช่างเขียนที่มีชื่อเสียงโด่งดัง ชาวเพชรบุรีฝีมือของขรัวอินโข่งนั้นมีอยู่หลายวัดในกรุงเทพฯ เช่น วัดบวรนิเวศ วัดราชบูรณะเป็นต้น เสาในพระอุโบสถทั้งแปดต้น เขียนลายสวยงามถึงเพดานเมืองคัมพระประธานหน้าตักกว้าง ๓ ศอก ตั้งอยู่บนฐานชุกชี เฉพาะฐานสูง ๓ ศอก ปั้นด้วยปูน ประตูกุยกานเป็นรูปเขี้ยวกาง มีหนวด ท่าทางซึ้งซึ้งน่าเกรงขามลักษณะเหมือนยักษ์เมืองจีน หน้าต่าพระอุโบสถทั้ง ๑๐ ช่องนั้นเขียนรูปเทวดาถือพระขรรค์มือหนึ่ง อีกมือหนึ่งถือแว่นธรรมเหมือนกันหมด

หลังวัดมหาสมณารามนี้ มีถ้ำชื่อพระพุทโธโกษา มีทางลงไปด้วยตอนชั้นล่าง มีเนื้อที่ประมาณ ๑๘ ตารางวา ก่อพระพุทโธไสยาสน์ไว้ ๑ องค์ ยาว ๓ วา ภายในถ้ำแต่เดิมมีแสงสว่างส่องถึงกันสลัว ๆ ปัจจุบันมีไฟฟ้าแล้ว

ผู้ที่ขึ้นไปชมพระนครคีรีนิยมแวะนมัสการพระประธานในพระอุโบสถ และแวะนั่งพักผ่อนชมทิวทัศน์อันงดงามสงบร่มเย็นในบรีเวณลานหน้าวัด

(๑.๓) วัดพระพุทโธไสยาสน์

วัดพระพุทโธไสยาสน์ ชาวบ้านเรียกกันว่า วัดพระนอน วัดนี้ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเขาวัง พระพุทโธไสยาสน์ซึ่งประดิษฐานในวิหารนี้เป็นพระพุทโธรูปนอนองค์ใหญ่มากองค์หนึ่งในประเทศไทย เข้าใจว่าพระนอนองค์นี้สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา ก่อด้วยอิฐถือปูน ประทับนอนบนแท่นสูง ประมาณ ๑ เมตร องค์พระยาว ๒๑ วา ๑ ศอก ๑ คืบ ๗ นิ้ว อยู่บนไหล่เขาสูงจากพื้นดินราว ๑๔ เมตร พระพุทโธไสยาสน์องค์นี้เป็นท่าลีลาไสยา พระหัตถ์ขวาแตะพระเศียร พระหัตถ์ซ้ายพาดเหยียดไปตามปรศรีศัซัย มีแท่นที่ประทับนอนมีความยาวตลอดพื้นวิหาร ยาวประมาณ ๔๔ เมตร เศษ

จากประวัติพระนอนองค์นี้เดิมสร้างไว้กลางแจ้ง ต่อมาในสมัยพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสร้างพระนครคีรี จึงทรงโปรดให้ทำหลังคาและในสมัยต่อมา พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้สร้างหลังคาใหม่ และที่ฝาผนังรอบองค์พระในครั้งนั้นด้วย

(๑.๔) วัดใหญ่สุวรรณาราม

วัดใหญ่สุวรรณาราม ชาวบ้านนิยมเรียกกันว่า วัดใหญ่ เป็นพระอารามหลวงชั้นตรีชนิดวรวิหาร อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดประมาณ ๑ กิโลเมตร อยู่ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พระอารามหลวงนี้มีมาแต่สมัยอยุธยา ในพระอุโบสถมีภาพเขียนที่ผนังเรื่องเทพชุมนุม มีมือข้างครึ่งกรุงศรีอยุธยา พระประธานก็เช่นกัน นอกจากนี้มีรูปหล่อของสมเด็จพระสังฆราชแดงโม ทำเป็นรูปเด็กนั่งพนมมือถือดอกบัว ประดิษฐานไว้ที่หน้าพระประธานกับมีบาตรของท่านใบหนึ่งใส่ตุ๊กกระจกไว้ เป็นบาตรขนาดใหญ่ เชิงและฝาประดับมุก

ผู้ที่อยากมาชมวัดใหญ่สุวรรณาราม มักเป็นผู้เห็นคุณค่าในศิลปะ และสถาปัตยกรรมเชิงช่าง และอีกประการหนึ่งเลื่อมใสในสมเด็จพระสังฆราชแดงโม ซึ่งมีประวัติเล่าไว้ว่าเป็นพระสังฆราชในครั้งแผ่นดินสมเด็จพระพุทธเจ้าเสือ (พ.ศ.๒๒๔๖-๒๒๕๑)

ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมเชิงช่างเป็นจุดดึงดูดที่สำคัญ โดยเฉพาะศาลาการเปรียญนั้นงามมากเป็นศาลาสงกเสาแปดเหลี่ยม เขียนลายรดน้ำ แต่ละคู่ลายไม่ซ้ำกัน ฝาปะกนข้างนอกเขียนลายทอง ข้างในเขียนด้วยสีฝุ่น ประจุจำหลักเป็นลายก้านขดปิดทองงามมาก ในศาลาการเปรียญนี้เดิมมีธรรมมาสน์และเตียงสังเค็ด พระสวดของเก่าแต่ปัจจุบันเตียงสังเค็ดได้นำไปเก็บไว้ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติแล้ว นอกจากนี้ยังมีธรรมมาสน์สร้างใหม่อีกหลังหนึ่งเป็นฝีมือช่างในสมัยรัชกาลที่ ๕

ภาพเขียนในพระอุโบสถวัดใหญ่สุวรรณาราม นับเป็นภาพจิตรกรรมฝาผนังที่ดีเด่นซึ่งเหลือไว้ให้ชมไม่กี่แห่งในประเทศไทย ภาพฝาผนังวัดใหญ่นี้เคยนำไปแสดงที่กรุงเทพฯ และสหรัฐอเมริกา มีผู้วิจารณ์ว่า ภาพยังคืออยู่ประมาณ ๕๐% บางภาพลบเลือนไปมาก นอกจากนี้ยังมีพระระเบียงต่อจากพระอุโบสถออกมา เป็นพระระเบียงหลังคาซ้อนสองชั้นตัดขาดออกเป็นตอน ๆ มีทั้งหมด ๔ ตอน ประดับช่อฟ้าใบระกามีลายเลขหน้าบันล้อม ๕ ซึ่งหมายถึงพระองค์ (รัชกาลที่ ๕) เอง เข้าใจว่าพระระเบียงนี้เพิ่งสร้างเมื่อ พ.ศ.๒๔๕๑ ครั้งพระครูมหาวิหารภิกขุ (พุก) เป็นเจ้าอาวาส

(๑.๕) ปรากฏวัดกำแพงแลง

ปรากฏวัดกำแพงแลงอยู่ในเขตอำเภอเมือง ห่างจากศาลากลางจังหวัด ประมาณ ๒ กิโลเมตร สันนิษฐานว่าเดิมเป็นเทวสถานในศาลาพราหมณ์ สมัยขอมมีอำนาจแถบลุ่มแม่น้ำ เจ้าพระยามีปราสาทศิลาแลงห้าองค์ องค์ใหญ่อยู่กลาง องค์เล็กอีกสี่องค์ตั้งอยู่สี่มุม มีลักษณะคล้ายกับ ปราสาทหินพิมาย จังหวัดนครราชสีมาและปรากฏสามยอด จังหวัดลพบุรี

ครั้นเมื่อพระเจ้าอโศกมหาราชแห่งอินเดียเผยแพร่พุทธศาสนา เข้ามารุ่งเรืองวัดกำแพงแลง จึงได้เป็นวัดพระพุทธรูป

(๑.๖) วัดมหาธาตุวรวิหาร

วัดมหาธาตุ อยู่ในเขตอำเภอเมือง ริมแม่น้ำเพชรบุรีฝั่งตะวันตก อาณาเขตนี้แบ่งออกเป็นสองส่วน มีถนนคั่นกลาง ส่วนเหนือเป็นพุทธาวาส ส่วนใต้เป็นสังฆาวาส คล้ายวัดพระเชตุพนในกรุงเทพฯ หรือวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดลพบุรี

มีพระปรากฏ ๕ ยอด ซึ่งเข้าใจว่าของเดิมคงจะก่อด้วยศิลาแลงเช่นเดียวกับปรากฏที่วัดพระศรีรัตนมหาธาตุจังหวัดราชบุรีและลพบุรี ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาออกปรากฏหักพังลงมา จึงมีผู้ปฏิสังขรณ์ใหม่ โดยใช้อิฐก่อเสริมขึ้นไป และในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้ก่อเสริมขึ้นไปใหม่อีกครั้งหนึ่ง เมื่อหักลงมาอีก พระสุวรรณมณี (ชิต) เจ้าอาวาสได้เป็นผู้อำนวยการปฏิสังขรณ์ สำเร็จเมื่อ พ.ศ.๒๔๗๕

ภายในปรากฏองค์ใหญ่เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปัจจุบันพระราชทานมาเมื่อ พ.ศ.๒๔๙๗ ส่วนในพระวิหารมีพระพุทธรูป ๓ องค์ เรียงกัน มีรูปพระสาวกถือตาลปัตรองค์หนึ่ง เรียกกันว่าคุมพ่อวัดมหาธาตุ กล่าวกันว่าพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทาน ชาวเมืองเพชรบุรีนิยมนับถือว่าเป็นพระพุทธรูปที่ศักดิ์สิทธิ์มาก ได้พากันมาขอโชคลาภกันเสมอ ๆ และในวันสงกรานต์ก็จะมาปิดทอง และเวียนเทียนสมโภชพระปรากฏกันทุกปี

(๑.๗) วัดเกาะแก้วสุทธาราม

วัดเกาะหรือวัดเกาะแก้วสุทธาราม ตั้งอยู่ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดไปทางทิศใต้ประมาณ ๑ กิโลเมตร ที่เรียกวัดเกาะเพราะแต่เดิมมีสายน้ำไหลผ่านรอบด้าน เพิ่งมาตั้งเขื่อนในสมัยต่อมา เป็นวัดที่คงสร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย

ภายในพระอุโบสถมีภาพจิตรกรรมฝาผนังสมัยต้นรัชกาลสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ พ.ศ.๒๒๗๗ ซึ่งกรมศิลปากรได้จัดทะเบียนเป็นสมบัติของชาติ

วัดเกาะนี้ได้ชื่อว่าเป็นสำนักช่างที่สำคัญแห่งหนึ่งของเพชรบุรี ฝาทอ สวดมนต์ของวัดนี้กล่าวกันว่างดงามที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย นอกจากนี้ทางวัดยังได้จัดพิพิธภัณฑ์ พระพุทธรูป เครื่องลายคราม เครื่องเบญจรงค์ และเครื่องสังเค็ด เพื่อเป็นการรักษาและเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้สนใจได้ศึกษาค้นคว้า

(๑.๘) พระรามราชนิเวศน์

พระรามราชนิเวศน์ เป็นพระราชวังที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นที่บ้านป็น ตำบลบ้านหม้อ อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี เมื่อปี พ.ศ.๒๔๕๓ พระรามราชนิเวศน์เป็นพระราชวังที่ได้แบบมาจากพระราชวังแห่งหนึ่งในประเทศเยอรมันซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จไปประทับและทรงโปรดพระราชวังนั้นมาก นายช่างผู้คุมงานก่อสร้างพระรามราชนิเวศน์เป็นชาวเยอรมันชื่อ คอริงก์ เป็นที่น่าเสียดายที่การก่อสร้างพระราชวังนี้ยังไม่สำเร็จ รัชกาลที่ ๕ ก็ด่วนเสด็จสวรรคตเสียก่อน พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างต่อจนสำเร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๑ พระราชทานนามว่า "พระที่นั่งศรเพชรปราสาท" ครั้นปลายปี ๒๔๖๑ จึงเสด็จมาประทับแรมและพระราชทานนามเปลี่ยนใหม่ว่า "พระรามราชนิเวศน์" ซึ่งคนเพชรบุรีมักเรียกกันตามภาษาชาวบ้านสั้น ๆ ว่า "วังบ้านป็น"

ในปัจจุบันวังบ้านป็นเป็นที่ตั้งของหน่วยทหารบกกองพันที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๒๑

(๑.๙) ถ้ำเขาลวง

ถ้ำเขาลวงอยู่บนเขาลวง ห่างจากเขารังประมาณ ๕ กิโลเมตร จากเชิงเขามีบันไดคอนกรีตนำลงสู่แม่น้ำ ถ้ำเขาลวงเป็นถ้ำที่ใหญ่และสำคัญที่สุดในเมืองเพชร เรียกเป็นทางการว่า ถ้ำวิมานจักรี ในสมัยสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสถาปนาถ้ำและสร้างพระพุทธรูปนั่งและนอนไว้รวม ๑๓๗ องค์

ที่สำคัญคือพระพุทธรูปฉลองพระองค์ ซึ่งพระองค์โปรดให้สร้างถวายพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและยังมีพระพุทธรูป

จารึกพระนามภไธย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตั้งแต่รัชกาลที่ ๑-๕ ในด้านธรรมชาติ
ถ้าเขาหลวงเป็นถ้ำหินย้อยมีสีสันสวยงาม การเดินทางไปที่สะดวกมีถนนลาดยางไปจนถึงปากถ้ำ

(๒) ตลาดการท่องเที่ยว

แม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวในเมืองเพชรบุรีมีจำนวนมาก แต่ความสนใจของ
นักท่องเที่ยวยังมีน้อย กล่าวคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมเดินทางมาเที่ยวบริเวณเขาวัง, ถ้ำ
เขาหลวง และร้านค้าของหวานเชิงเขาวัง, ส่วนชาวต่างประเทศนั้น ปัจจุบันยังมีน้อย จุดที่
ชาวต่างประเทศนิยมไปเที่ยวคือ เขาวัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เหล่านี้ยังไม่ได้
จัดระบบการท่องเที่ยวที่ดีภายในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง ไม่มีการเสนอแนะให้คำแนะนำที่ดีต่อ
นักท่องเที่ยว อีกทั้งความไม่สะดวกในการเข้าชมยังมีปัญหาอยู่บ้าง

เมื่อพิจารณาจำนวนนักท่องเที่ยวในปี ๒๕๒๔ ประมาณว่า, เมืองเพชรบุรีมี
นักท่องเที่ยว ๑๙๒,๐๗๗ คน เป็นชาวไทย ๑๗๗,๓๖๐ คน และชาวต่างประเทศ ๑๔,๗๑๗ คน
นักท่องเที่ยวร้อยละ ๗๗.๔ ไปพระนครคีรี จากบันทึกข้อมูลผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์พระนครคีรี ในปี ๒๕๒๔
มีถึง ๑๔๔,๗๔๑ คน เป็นชาวไทย ๑๓๔,๐๒๔ คน และชาวต่างประเทศ ๑๐,๗๑๗ คน ซึ่งเพิ่ม
ขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เฉลี่ยประมาณร้อยละ ๑๑.๑๒ ต่อปี สำหรับร้านขายขนมเชิงเขาวัง
ประมาณว่ามีผู้มาแวะซื้อของถึงปีละ ๑,๐๔๗,๔๗๒ คน (ทั้งนักท่องเที่ยวและผู้เดินทางผ่าน) ส่วน
แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ นั้นมีนักท่องเที่ยวน้อยมาก โดยที่เขาหลวงมีนักท่องเที่ยวประมาณร้อยละ ๓๐
ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด

จากการสำรวจประมาณได้ว่า ในวันหยุดมีนักท่องเที่ยวเฉลี่ย ๑,๒๘๒ คน/วัน
มากกว่าวันธรรมดา ๔.๗ เท่า (๒๒๕ คน/วัน) โดยเป็นนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมพระนครคีรี
ประมาณ ๔๔๑ และ ๑๗๔ คน ในวันหยุดและวันธรรมดตามลำดับ

(๓) โครงสร้างพื้นฐานและบริการของรัฐ

เมืองเพชรบุรีมีความพร้อมทางด้านบริการของรัฐครบถ้วน ซึ่งนักท่องเที่ยว
สามารถได้รับบริการอย่างเพียงพอ อย่างไรก็ตาม ปัญหาของบริการของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการ
ท่องเที่ยวยังมีอยู่คือ ปัญหาด้านการจราจร อันได้แก่ ขนาคถนน เส้นทางภายในเมือง ทางเดินเท้า
และที่จอดรถ ปัญหาเหล่านี้มีผลต่อการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวค่อนข้างมาก ควรได้รับ
การปรับปรุงแก้ไข

(๔) การบริการการท่องเที่ยว

ลักษณะการท่องเที่ยวของเมืองเพชรบุรี เป็นแบบทัศนศึกษาหรือรับนักท่องเที่ยวประเภทไป-กลับ เป็นหลัก ดังนั้น บริการการท่องเที่ยวที่สำคัญคือ ด้านการขนส่งอาหาร ร้านค้าสินค้าพื้นเมือง และบริการสุขภาพ ตลอดจนบริการมัคคุเทศน์และข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวเฉพาะแหล่ง ปัจจุบันการให้บริการมีอย่างเพียงพอเฉพาะร้านอาหาร ส่วนการให้บริการด้านมัคคุเทศน์และข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวยังมีน้อยมาก รวมทั้งความไม่พร้อมของการเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

ส่วนบริการด้านที่พักนั้น มีแต่โรงแรมซึ่งไม่ได้มาตรฐาน และมีระดับการให้บริการต่ำ กล่าวคือ เมืองเพชรบุรีมีโรงแรม ๑๔ แห่ง รวมห้องพัก ๒๔๕ ห้อง โรงแรมส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มระดับ ๕ (ค่าที่พักต่ำกว่าห้องละ ๒๐๐ บาท) ในปี ๒๕๒๔ ประมาณว่า เปิดให้มีผู้พักแรม ๒๖,๕๔๕ ห้อง หรือเฉลี่ย ๗๓ ห้องต่อวัน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นประเภทนักธุรกิจและพนักงานขาย ส่วนนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริงนั้นมีเพียงไม่กี่ร้อยละ ๑๐

จะเห็นได้ว่า การบริการการท่องเที่ยวของเมืองเพชรบุรียังต้องการปรับปรุงอีกมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งศูนย์ประชาสัมพันธ์และบริการนำเที่ยว

๔.๔.๓ กรอบการพัฒนา(๑) บทบาทและรูปแบบการพัฒนา

เมืองเพชรบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญด้านประวัติศาสตร์และอารยธรรมดังกล่าว จึงสามารถพัฒนาเพชรบุรีให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (Historical and cultural tourism center) เพื่อเสริมแหล่งท่องเที่ยวหลัก อันได้แก่ชะอำและหัวหิน ทั้งนี้โดยให้เพชรบุรีรองรับนักท่องเที่ยวซึ่งอาจเดินทางโดยตรงมาเพื่อแวะเที่ยวเพชรบุรี แล้วจึงเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ หรือรองรับนักท่องเที่ยวซึ่งพักอยู่ที่ชะอำ และหัวหินที่มีความประสงค์จะมาเที่ยวเพชรบุรี โดยเน้นลักษณะของการท่องเที่ยวเป็นแบบทัศนศึกษา หรือ Short visit of day trip โดยกำหนดแผนการท่องเที่ยวตามลักษณะของกลุ่มนักท่องเที่ยว คือ

- กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยเน้นพระนครคีรี และตำบ่อหลวงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวหลัก

- กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ นอกจากพระนครศรีอยุธยาแล้วยังได้มุ่งเน้น ชักนำให้ไปยังสถานที่และสิ่งก่อสร้างสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เช่น วัดวาอาราม ตลาดร้านค้าต่าง ๆ ในลักษณะการท่องเที่ยวชมเมือง

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า พระนครศรีอยุธยาเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวของกลุ่มย่อย แหล่งท่องเที่ยวเมืองเพชรบุรี ดังนั้น การพัฒนาการท่องเที่ยวจึงจำเป็นต้องเน้นความสำคัญของ พระนครศรีอยุธยาในฐานะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น อย่างเป็นระบบ

(๒) เป้าหมายการพัฒนา

เมืองเพชรบุรีต้องการการพัฒนารองรับนักท่องเที่ยวทั่วไปและนักท่องเที่ยวที่มี ฐานที่พักอยู่ในพื้นที่หัวหิน-ชะอำ ดังนั้น การพัฒนาจึงกำหนดเป้าหมายนักท่องเที่ยวในปี ๒๕๓๔ และ ๒๕๔๔ ไว้ ๒๗๕,๘๖๑ คน และ ๔๕๓,๓๔๔ คน ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนชาวไทยต่อชาวต่างประเทศ ประมาณ ๙.๕๑ (เปลี่ยนจาก ปี ๒๕๒๙ ที่มีสัดส่วน ๑๒.๐๕ : ๑)

ส่วนเป้าหมายด้านที่พักนั้น จากโอกาสการขยายตัวของที่พักมีน้อยมาก อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องพัฒนาที่พักให้มีปริมาณมากขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยวที่ต้องการใช้ เวลาการท่องเที่ยวในเมืองมากกว่า ๑ วัน ดังนั้น ในปี ๒๕๔๔ จึงตั้งเป้าหมายให้มีสถานที่พัก ทั้งหมด ๖๐๐ ห้อง ซึ่งควรมีโรงแรมที่มีระดับสูงกว่าปัจจุบัน รองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศด้วย

(๓) มาตรการการพัฒนา

(๓.๑) พัฒนาศูนย์กลางการท่องเที่ยวในเมือง ซึ่งมีบริการพื้นฐานการท่องเที่ยว- เที่ยวอย่างเพียงพอ ได้แก่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านค้าร้านอาหาร สุขา ที่จอดรถ ศูนย์บริการนำเที่ยวในเมือง สวนพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น

(๓.๒) พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวในเมือง โดยการจัดเส้นทาง (route trip) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมบนเส้นทาง ทั้งด้านทางเดินป้ายบอกทาง การตกแต่งร้านค้า ซึ่งจะเป็นการเชื่อมการท่องเที่ยวกับชุมชนอย่างสนิทแน่นแฟ้น

(๓.๓) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งให้มีความน่าสนใจมากขึ้น และสามารถสนองตอบต่อการท่องเที่ยวอย่างสมบูรณ์ ตามเอกลักษณ์และศักยภาพของแหล่งนั้น ๆ

(๓.๔) ปรับปรุงระบบการให้ข้อมูลและการสื่อความหมายของแหล่งท่องเที่ยว
ทั้งในระบบการท่องเที่ยวโดยรวมและภายในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง (Information and
interpretation)

๕.๔.๔ แผนการพัฒนาพื้นที่

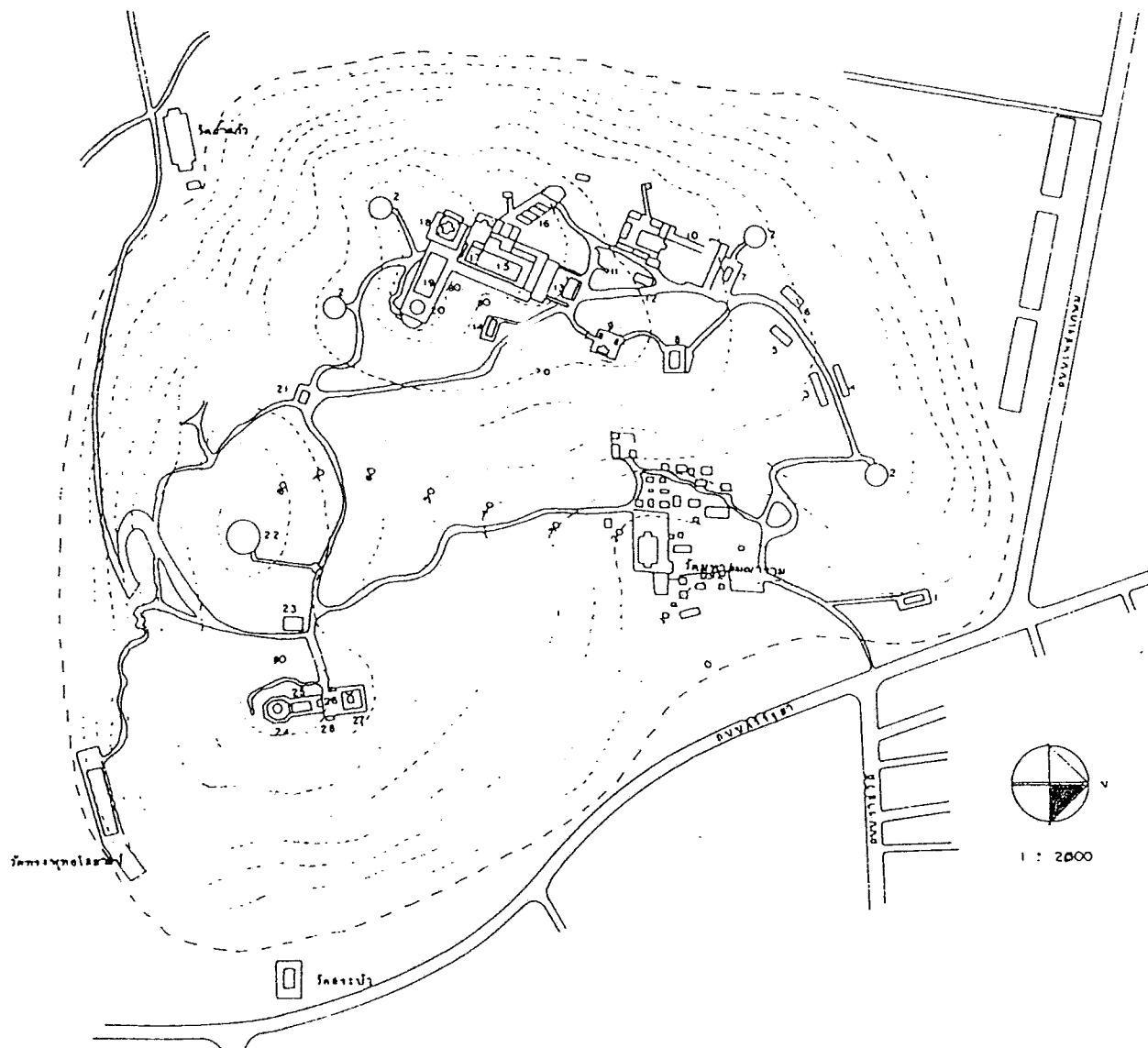
(๑) พระนครศรีอยุธยา

(๑.๑) บทบาทของพระนครศรีอยุธยา พระนครศรีอยุธยาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความ
สำคัญที่หนึ่ง ซึ่งเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการแวะชมและพักผ่อนระยะสั้น บริเวณพระนครศรี
ประกอบด้วย พระที่นั่งของรัชกาลที่ ๔ ซึ่งปัจจุบันได้รับการบูรณะให้มีความงดงามและสะดวก
สบายแก่การเข้าชม อาทิเช่น

- พระที่นั่ง เพชรภูมิไพโรจน์
- พระที่นั่งปราโมทย์มไหสวรรค
- พระที่นั่ง เวชยันต์วิเชียรปราสาท
- พระที่นั่งราชธรรมสภา
- หอชัชวาลย์เวียงชัย

นอกจากนี้ยังประกอบด้วย พระปรางค์แดง โบสถ์วัดพระแก้วน้อย
เจดีย์หินอ่อนและพระธาตุดจอมเพชร สิ่งก่อสร้างเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และม
ความงดงามด้านสถาปัตยกรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้มาแวะชม
รูปที่ ๕.๗๒ ซึ่งบริเวณเชิงเขายังมีวัดมหาสมณาราม ที่มีความงามของสถาปัตยกรรมและจิตรกรรม
ที่สำคัญแห่งหนึ่งและบริเวณสนามด้านทิศตะวันออก ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับพระนครศรีอยุธ
ยังเป็นที่ตั้งของสิ่งที่ยังคงสำคัญของเพชรบุรี นั่นคือ ศาลหลักเมืองเพชรบุรี อันเป็นที่เคารพสักการะ
ของประชาชนทั้งในจังหวัดและนักท่องเที่ยวด้วย

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าพระนครศรีอยุธยาและศาลหลักเมืองเปรียบเสมือน
ประตูเมือง และเป็นสารูป (image) ของจังหวัดเพชรบุรีทีเดียว ซึ่งเห็นควรกำหนดให้มีบทบาท
เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของกลุ่มย่อยแหล่งท่องเที่ยวเมืองเพชรบุรี เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการ
กระจายนักท่องเที่ยวออกไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ต่อไป

๑. ศาลาทัศนานักชดถุกษ์	๑๐. กลุ่มอาคารสันอาควรและโรงโชน	๑๙. พระที่นั่งราชธรรมสภา
๒. ป้อม	๑๑. ป้อมวีชราภิบาล	๒๐. หอชัชวาลเวียงชัย
๓. โรงรถ	๑๒. ศาลาด่านกลาง	๒๑. ศาลาด่านหลัง
๔. โรงม้า	๑๓. ทิมดาบ	๒๒. เจดีย์พระธาตุจอมเพชร
๕. ราชวัลลภ	๑๔. โรงครัว	๒๓. หอจตุรเวชปริจพจน์
๖. ศาลาลูกขุน	๑๕. พระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์	๒๔. พระลู่ฮีเจดีย์
๗. ศาลาด่านหน้า	๑๖. กลุ่มอาคารภายในประตูนารีประเวศ	๒๕. โบสถ์พระแก้วน้อย
๘. ศาลาเย็นใจ	๑๗. พระที่นั่งปราโมทย์มไหสวรรค์	๒๖. หอระฆัง
๙. หอพิฆานเพชรมเหศวร	๑๘. พระที่นั่งเวษยันต์วิเชียรมหาประสาท	๒๗. เจดีย์แดง
		๒๘. กลุ่มศาสนา

รูปที่ ๕.๓๒ ผังอาคารพระนครคีรี

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว

จังหวัดเพชรบุรี และ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT

OF CHANGWAT PHETCHABURI AND

CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

(๑.๒) กลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลักคือ นักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งมีถึงร้อยละ ๕๐ ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด นอกจากนี้ยังต้องพยายามเพิ่มจำนวนของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้มากขึ้น เพื่อเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม และขยายวันหยุดของนักท่องเที่ยว อันจะทำให้เกิดการใช้จ่ายเงินมากขึ้น

(๑.๓) กลวิธีการพัฒนา

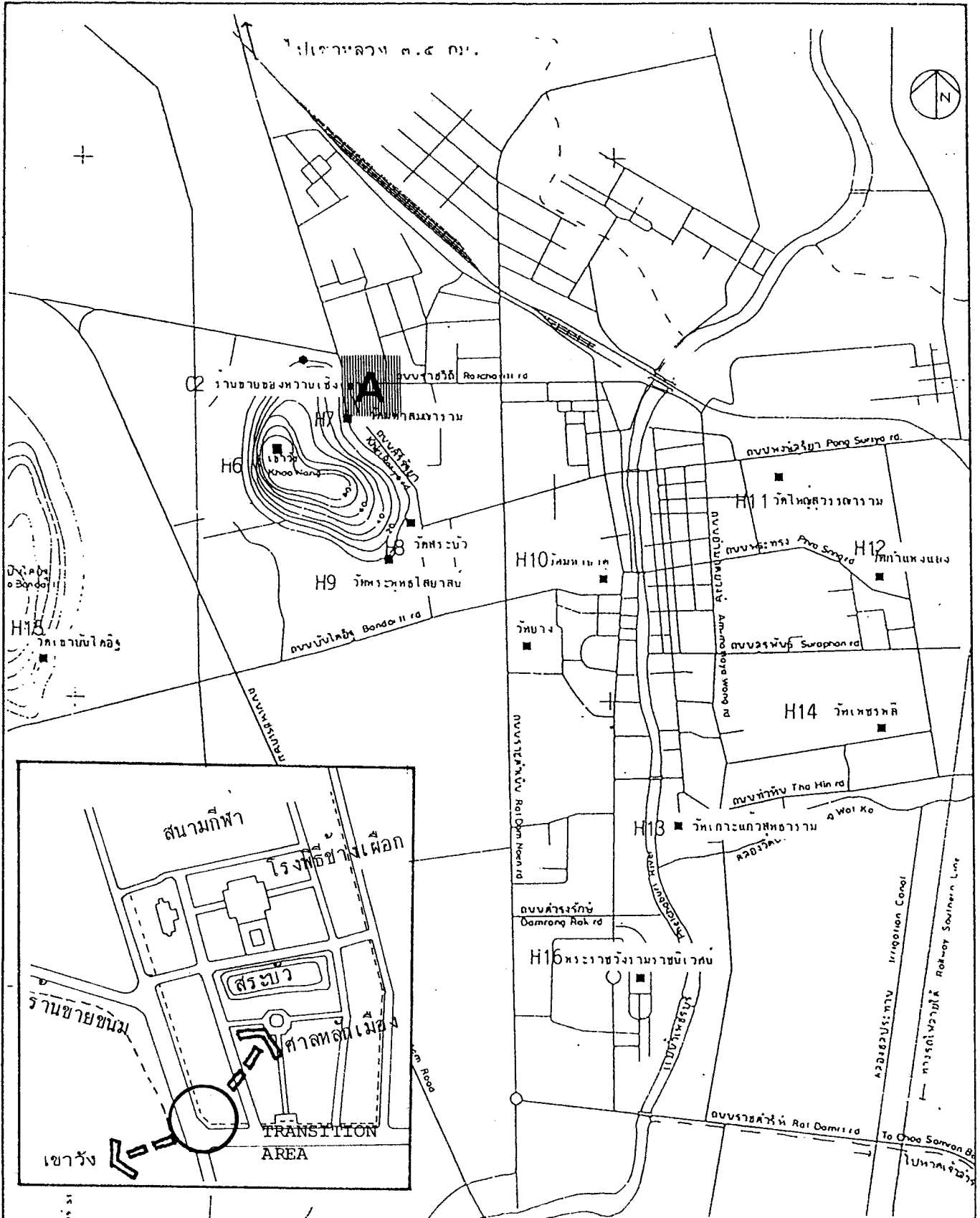
ในปัจจุบันปัญหาสำคัญของพระนครศรีอยุธยา ส่วนเข้าถึง (approach) ของทางขึ้น ซึ่งมีได้แบ่งแยกทางเดินเท้าของนักท่องเที่ยวออกจากการสัญจรของยานพาหนะที่เดินทางเข้าเมืองเพชรบุรี (รูปที่ ๕.๓๓) ทำให้บริเวณทางขึ้นขาดความสง่างามและความเป็นเอกภาพ (unity) ทั้งนี้เนื่องจากพระนครศรีอยุธยาได้มีความสัมพันธ์ต่อเมืองที่ชัดเจนกับสวนสาธารณะด้านหน้า อันเป็นที่ตั้งของศาลหลักเมืองแต่อย่างใด สภาพการณ์เช่นนี้ นอกจากจะไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกเชื่อเชิดต่อนักท่องเที่ยวที่มีความประสงค์จะเข้าชมพระนครศรีอยุธยาแล้ว ยังอาจเกิดอุบัติเหตุได้ง่ายอีกด้วย

ดังนั้น สมควรกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการพัฒนา บริเวณ A (รูปที่ ๕.๓๓) ซึ่งมีลักษณะเป็นบริเวณเชื่อมต่อ (transition area) และเป็นความสำคัญของพระนครศรีอยุธยา ศาลหลักเมือง ให้มีรูปแบบของกิจกรรมที่เด่นชัดเพื่อส่งเสริมส่วนเข้าถึง โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็นแผนระยะสั้นและระยะยาวดังนี้

(๑.๓.๑) แผนการดำเนินงานระยะสั้น (๕ ปี) (รูปที่ ๕.๓๔)

ก. งานด้านองค์ประกอบสถาปัตยกรรม

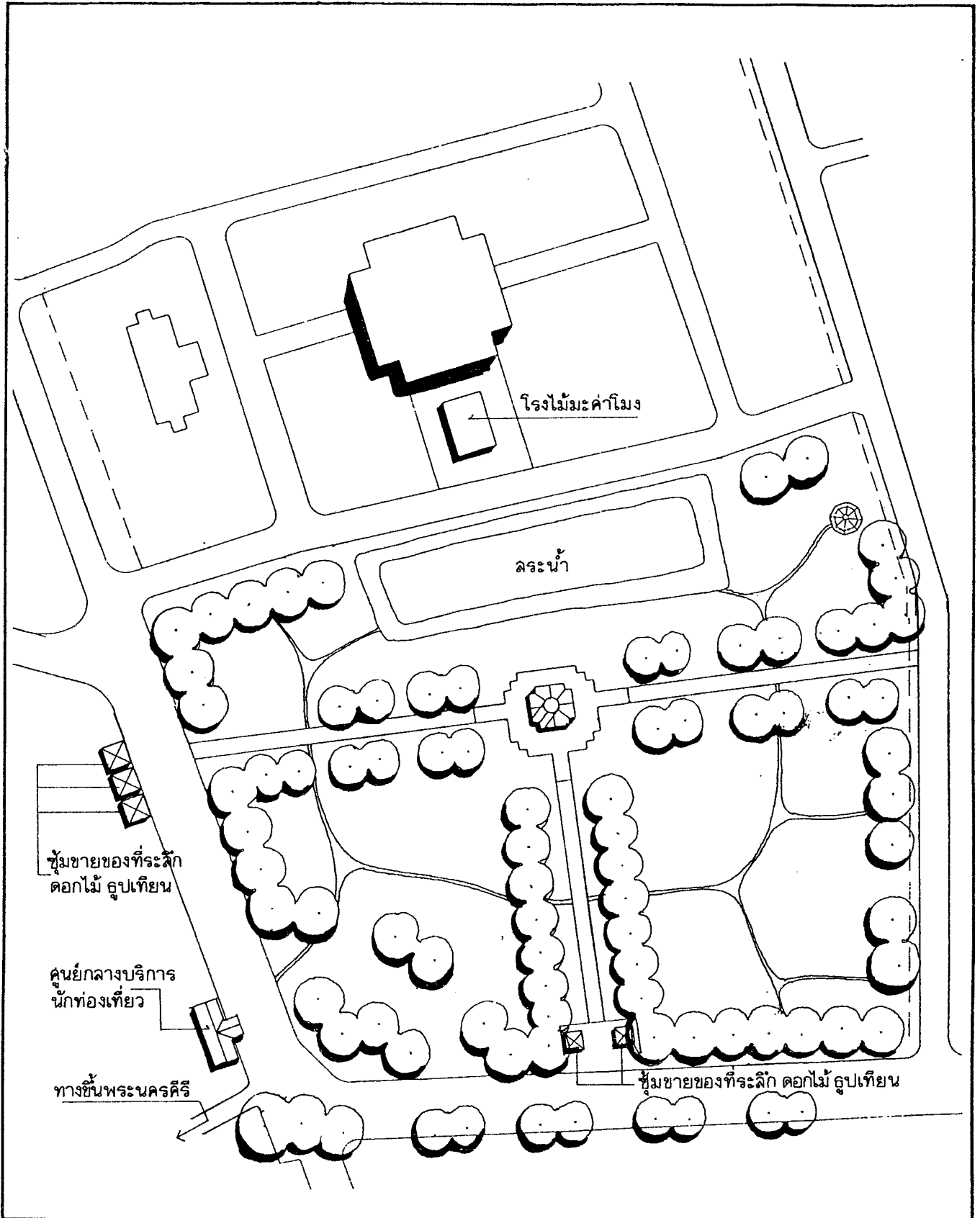
- จัดให้มีองค์ประกอบสถาปัตยกรรมที่จำเป็นในบริเวณสวนสาธารณะ เช่น ที่นั่งพัก ที่ตั้งขยะ โดยให้ทางเดิน หอพักน้ำ จัดซุ้มขายดอกไม้รูปเทียน และของที่ระลึกในบริเวณทางเข้าสวนสาธารณะ จัดป้ายชื่อ ประวัติของศาลหลักเมือง ป้ายสื่อความหมายต่าง ๆ โดยใช้วัสดุและรูปแบบที่สอดคล้องกับองค์สถาปัตยกรรมศาลหลักเมือง
- ปรับปรุงอาคารที่ทำการตำรวจทางหลวงเชิงเขาวังให้เป็นศูนย์กลางการบริการข่าวสารข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว

รูปที่ ๔.๓๓ สภาพของเชิงเขาวัง (พระนครศรีอยุธยา)

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๔.๓๔ ผังการปรับปรุงเชิงเขาวัง (ระยะสั้น)

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว

จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

ข. งานด้านภูมิสถาปัตยกรรม และผังบริเวณ

- รื้อรั้วในบริเวณด้านหน้าพระนครคีรี จัดภูมิสถาปัตยกรรมเพื่อแสดงขอบเขตของสวนสาธารณะ ลดพื้นผิวถนนด้านหน้าพระนครคีรีให้เหลือเพียง ๖ เมตร โดยขยายความกว้างของทางเดินเท้าทั้งสองข้างออก แล้วปูลาดด้วยวัสดุที่สะท้อนออกถึงยุคสมัยของพระนครคีรี เช่น แผ่นหิน หรืออิฐ เป็นต้น

- จัดเส้นทางเดินในสวนสาธารณะใหม่ ห้ามมิให้น้ำรถเข้าในบริเวณปลูกต้นไม้ใหญ่ และจัดภูมิสถาปัตยกรรมในบริเวณโดยใช้พันธุ์ไม้ที่มีในท้องถิ่น เพื่อให้สะดวกแก่การดูแลรักษา

- จัดเตรียมพื้นที่ในบริเวณที่ถนนเพชรเกษมที่จะตัดผ่านมายังสวนสาธารณะ โดยปรับภูมิคุ้มกันเขารวังให้ตรงมายังบริเวณถนนภายใน ผ่านโรงไม้ ม.คำโมง

(๑.๓.๒) แผนการดำเนินงานระยะยาว (๑๕ ปี) (รูปที่ ๕.๓๕)

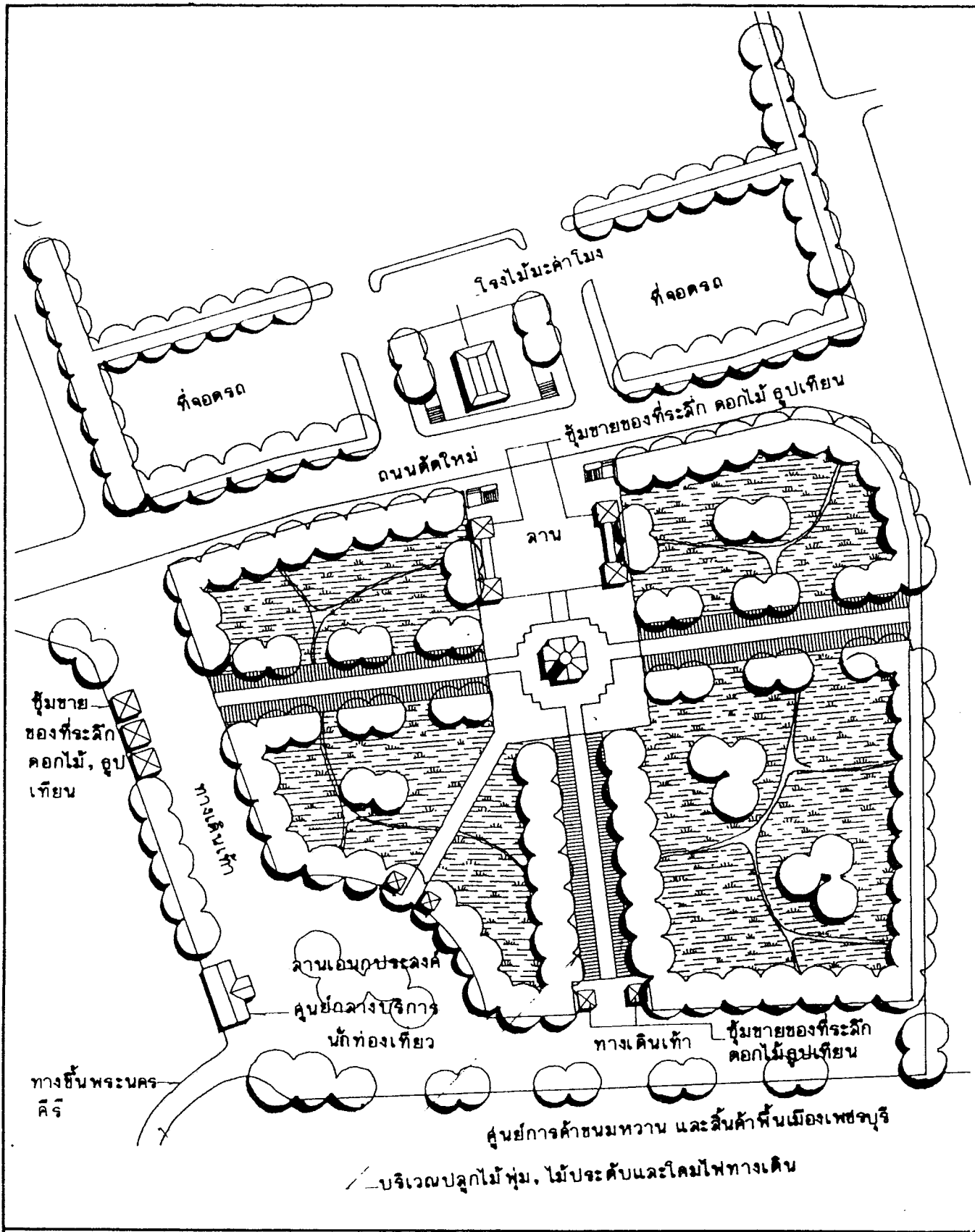
ก. งานด้านองค์ประกอบสถาปัตยกรรม

- จัดศูนย์กลางการบริการข่าวสารข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว (information center) ให้สามารถสนองประโยชน์ใช้สอยได้อย่างสมบูรณ์ พร้อมทั้งจัดให้มีศูนย์กลางยานพาหนะเพื่อนำชมวัดและเมือง ใน Route trip โดยอาจเป็นสามล้อถีบ รถเมลล์ขนาดเล็ก หรือขบวนเกวียน เป็นต้น

- จัดที่นั่งพักผ่อนริมเชิงเขารวัง และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว

ข. งานด้านภูมิสถาปัตยกรรม และผังบริเวณ

- ปิดถนนเพชรเกษมในส่วนที่เลี้ยวขวาผ่านมายังทางขึ้นพระนครคีรี โดยให้ถนนตัดผ่านมายังถนนภายในสวนสาธารณะ แล้วอ้อมออกถนนราชวิถี ยวดยานพาหนะสามารถเข้าไปยังเมืองเพชรบุรีได้โดยไม่ผ่านมายังทางขึ้นพระนครคีรี บริเวณด้านเหนือของถนนตัดใหม่ จัดให้เป็นทางขึ้น-ลง และที่จอดรถของนักท่องเที่ยวที่มจเป็นหมู่คณะ โดยให้มีความสัมพันธ์กับอุโมงค์ลอดถนนมายังศาลหลักเมือง

รูปที่ ๕.๓๔ ผังบริเวณเชิงเขารัง (ระยะยาว)

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

- จัดลานเพื่อเชื่อมต่อศาลหลักเมืองกับทางขึ้นของอุโมงค์ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่แวะมานมัสการศาลหลักเมือง โดยให้มีซุ้มขายของที่ระลึก ดอกไม้รูปเทียนบริการด้วย

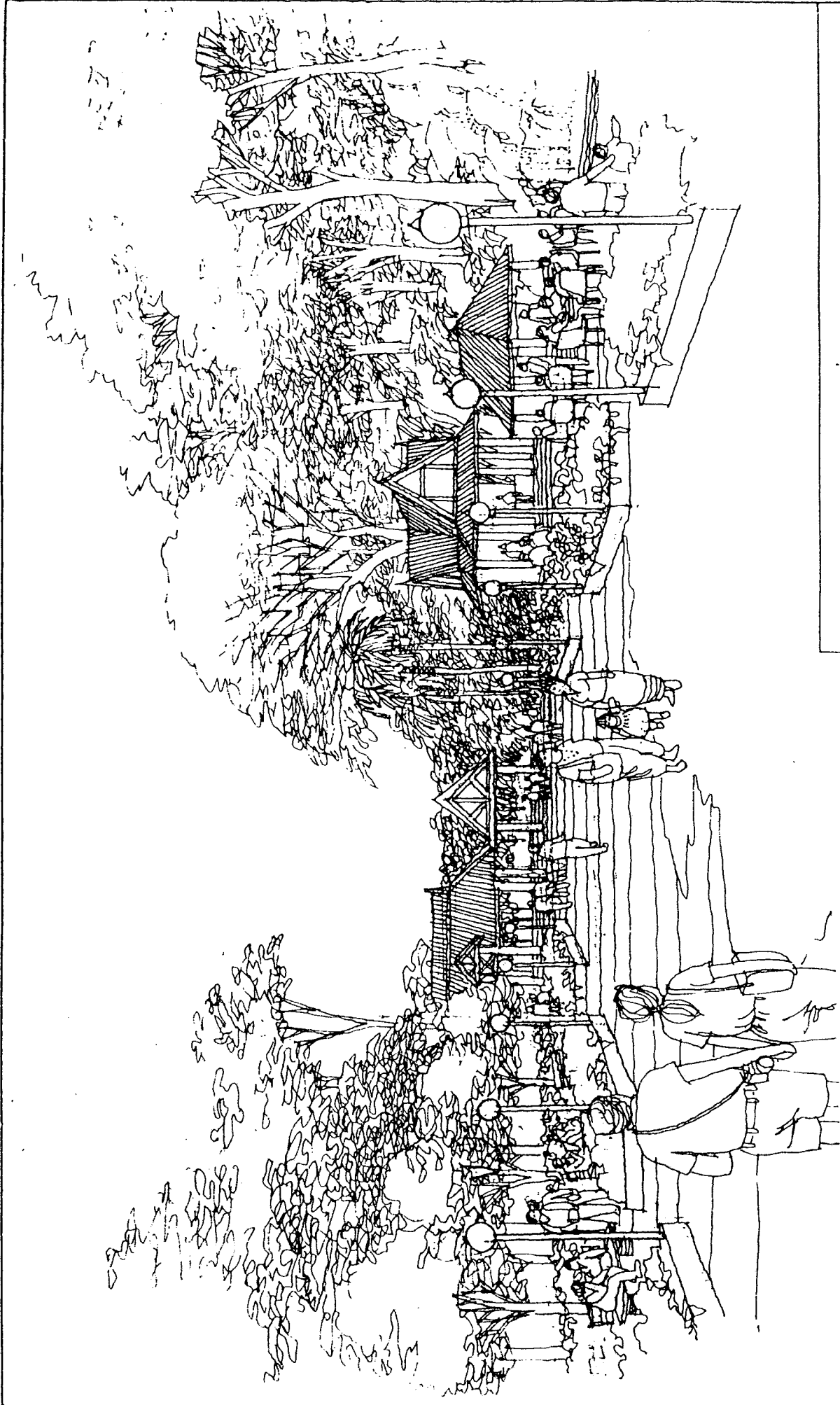
- ถนนที่ถูกปิดในบริเวณทางขึ้นพระนครคีรี จัดให้เป็นลานเอนกประสงค์ (plaza) เพื่อเชื่อมต่อพระนครคีรีกับศาลหลักเมืองเข้าด้วยกัน ในบริเวณนี้เป็นการเดินเท้าเป็นหลัก ลานเอนกประสงค์ที่สามารถจัดเป็นลานโล่งเพื่อการละเล่นต่าง ๆ ซึ่งเป็นศิลปะพื้นเมืองของจังหวัดเพชรบุรี เช่น วัลลาน เทเรอบก ตามวาระ และโอกาสต่าง ๆ ทั้งยังช่วยเป็นทางขึ้นและความสว่างงามของพระนครคีรีอีกด้วย (รูปที่ ๔.๓๖)

- การจัดพื้นที่ภายในสวนสาธารณะ ให้เป็นความต่อเนื่องขององค์ประกอบภายในบริเวณ โดยให้นักท่องเที่ยวที่มาสักการะศาลหลักเมืองสามารถเดินชมและพักผ่อนได้โดยรอบ จึงควรจัดภูมิสถาปัตยกรรมให้เป็นแนวแกนของศาลหลักเมือง และเสริมสร้างความต่อเนื่องของสวนสาธารณะให้มีความเป็นเอกภาพกับพระนครคีรี

- จัดพื้นที่พักผ่อนและอาคารพาณิชย์ โรงแรม ในบริเวณถนนราชวิถี ให้เป็นศูนย์การค้าขนมหวานและสินค้าพื้นเมืองของเพชรบุรี

- เพื่อเชื่อมโยงบริเวณพระนครคีรีและศาลหลักเมืองเข้ากับอาคารพาณิชย์ริมถนนเพชรเกษม ซึ่งเป็นร้านขายขนมและอาหารของเพชรบุรี (รูปที่ ๔.๓๗) ให้ปรับปรุงทางเท้าหน้าอาคารพาณิชย์โดยการจัดระเบียบร้านค้าแผงลอย และปลูกต้นไม้บริเวณสองข้างทางของถนน เพื่อนำสายตาเข้าสู่ศาลหลักเมืองและประกาศใช้เทศบัญญัติให้มีการปลูกสร้างอาคารพาณิชย์ หรืออาคารอื่นใดในบริเวณเชิงเขาเพิ่มจากที่เป็นอยู่ (รูปที่ ๔.๓๘)

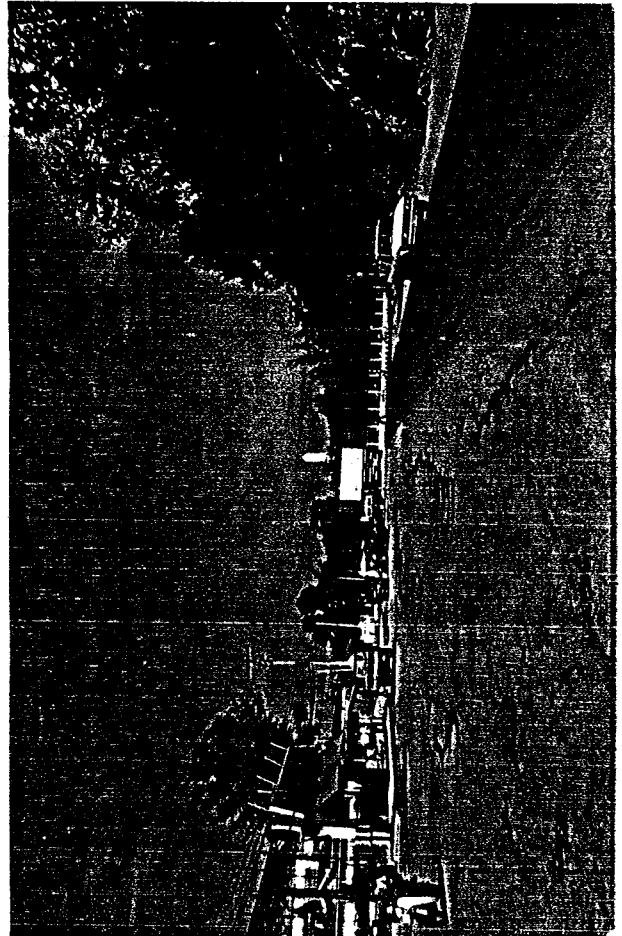
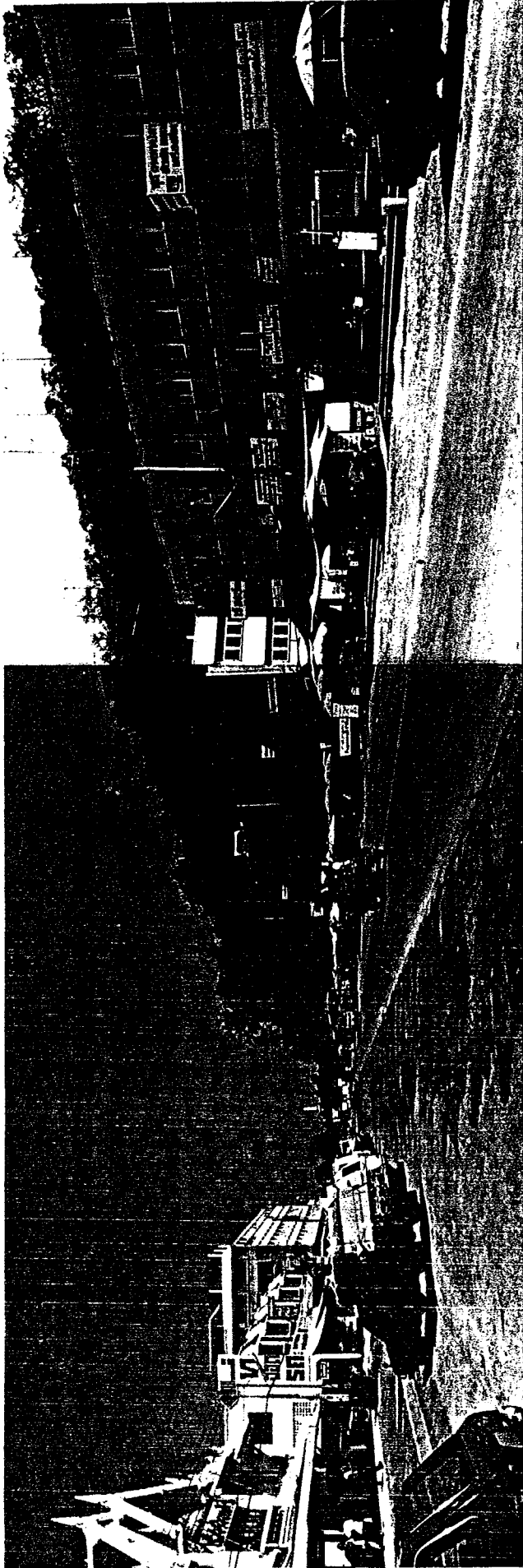
แนวทางการพัฒนาทั้งหมดนี้ จะทำให้บริเวณเชิงเขาวังเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของเมืองเพชรบุรีอย่างแท้จริง เป็นสัญลักษณ์ของเมืองและทำให้เกิดความเชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างแหล่งท่องเที่ยวบนเขากับสวนสาธารณะเบื้องล่าง อีกทั้งยังเป็นการประสานการท่องเที่ยวกับการนันทนาการของประชากรเมืองเข้าด้วยกันอีกด้วย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 ของจังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAK

รูปที่ ๕.๓๖ ทศนิยมภาพการปรับปรุงถนนหน้า เขาวัง

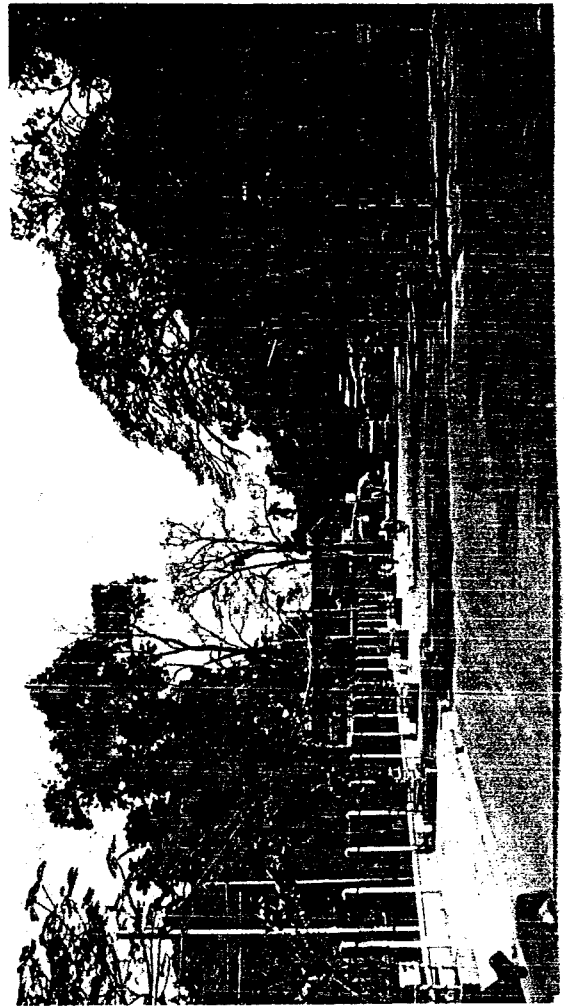

รูปที่ ๕.๓๗ ร้านค้าขมหวานเชิงเขารัง

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 ของจังหวัดเพชรบุรี และ OF CHANGWAT PHEICHABURI AND
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ CHANGWAT PRACHUAP KHRI KHAN

รูปที่ ๕.๓๔ ร้านค้า อาคาร และทางขึ้นเขาวัง

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 จังหวัดเพชรบุรี และ OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ CHANGWAT PRACHUAP KHRI KHAN

(๒) เส้นทางการนำเที่ยวในเมือง

(๒.๑) บทบาทแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในเมืองเพชรบุรีล้วนเป็นวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และมีความงดงามทางด้านสถาปัตยกรรมและปราณีตศิลป์ยิ่ง สมควรได้รับการพัฒนา การเข้าถึงของนักท่องเที่ยวโดยการสร้างเส้นทางการนำเที่ยวที่สะดวก ทั่วถึง อีกทั้งยังได้สัมผัสกับสภาพชีวิตในเมืองด้วย (แนวทางการพัฒนา วัด และปัญหา ตูรายละเอียดภาคผนวกที่ ๘, ๙)

(๒.๒) กลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลักคือนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทั้งจากกรุงเทพฯ และจากหัวหิน-ชะอำ

(๒.๓) กลวิธีในการพัฒนา

ปัจจุบันปัญหาที่สำคัญของการเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวภายในเมืองอาจแบ่งได้คือ

- วัดสำคัญในตัวเมืองเพชรบุรีตั้งอยู่ค่อนข้างห่างกัน การเดินเท้าจากวัดหนึ่งมายังอีกวัดหนึ่งไม่มีใครสะดวก อีกทั้งระบบขนส่งมวลชนของเมือง มิได้มีความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่แต่อย่างใด นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจจะเที่ยวชมจำเป็นต้องมียานพาหนะมาเอง หรือจัดเช่ายานพาหนะที่มีอยู่ในตัวเมือง ซึ่งไม่ได้มีการจัดระบบที่ดีพอ

- วัดส่วนใหญ่ในปัจจุบันได้ถูกบดบังโดยย่านชุมชนหนาแน่น ซึ่งประกอบด้วยอาคารพาณิชย์หลายชั้น ตลาดสด รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาชน ทำให้ความสำคัญและทัศนียภาพของวัดและบริเวณโดยรอบวัด ขาดความงดงามและความเป็นระเบียบเรียบร้อย อีกทั้งยังเกิดความคับแคบและสับสนในทางเข้า-ออกของวัดอีกด้วย

- วัดเองยังมิได้มีความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยว โบสถ์วิหาร และอาคารอื่น ๆ ในวัดเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป ศิลปวัตถุ และโบราณวัตถุอันมีค่า ซึ่งวัดไม่สามารถเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมตลอดเวลาได้ เนื่องจากขาดบุคคลากรที่ทำหน้าที่ดูแลรักษา และการให้ข้อมูลที่เหมาะสมแก่นักท่องเที่ยว

จากปัญหาดังกล่าวสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาดังนี้

- จัดวัดที่สำคัญและมีความงดงามของเพชรบุรีให้อยู่ในเส้นทางการท่องเที่ยว (Route Trip) เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่สนใจ ทั้งนี้โดยการสนับสนุน

เอกชนในการจัดรถเมล์ route ที่กำหนดไว้ และมีตารางเวลาการเดินทางที่แน่นอน รถประจำทาง
ห้องเที่ยว นักท่องเที่ยวซึ่งซื้อตั๋วโดยสารเพียงครั้งเดียวจะสามารถลงในจุดที่ตนสนใจเข้าชม และ
ใช้เวลาไม่นานเท่าที่ต้องการ ณ จุดนั้น ๆ การเดินทางไปยังวัดอื่น ๆ กระทำได้โดยการโดยสารไปกับ
รถเมล์เฉพาะ ซึ่งเดินทางตามตารางเวลาที่กำหนด (รูปที่ ๔.๓๘)

แหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่อยู่ในเส้นทาง Bus route จะเริ่มต้น
จากบริเวณศูนย์บริการนำเที่ยวมีเส้นทางเรียงลำดับดังนี้

- ก. ศาลหลักเมือง
- ข. วัดใหญ่สุวรรณาราม
- ค. วัดกำแพงแลง
- ง. วัดเกาะแก้วสุทธาราม
- จ. วัดมหาธาตุ
- ฉ. วัดพระพุทธไสยาสน์

และกลับมาที่ Plaza ดั้งเดิม หนึ่ง เส้นทางจากวัดกำแพงแลง
ไปยังวัดเกาะแก้วสุทธาราม ผ่านหมู่วัดที่น่าสนใจ อาทิเช่น วัดชีประเสริฐ วัดลาด และจากวัดเกาะ-
แก้วสุทธาราม สามารถเดินเท้าไปยังวัดพริบพริได้ด้วย

- การแก้ปัญหาด้านทัศนียภาพของวัดที่อยู่ในย่านชุมชน จำเป็นจะต้องออก
เทศบัญญัติควบคุมความสูงและประเภทของสิ่งปลูกสร้างในรัศมีของวัด ตลอดจนการใช้ภูมิสถาปัตย์เข้าช่วย
เพื่อช่วยสร้างเสริมความร่มรื่นและแบ่งแยกกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องออกจากวัด

วัด เกาะแก้วสุทธารามจำเป็นต้องมีการปรับปรุงทาง เข้าให้เด่นชัด
ให้เป็นด้านทิศตะวันออก เพื่อสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและ เกิดเส้นทางที่ดี

- อาคารพักอาศัยในย่านชุมชนบางบริเวณ ประกอบด้วย อาคารเก่า
ซึ่งมีลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์และสะท้อนถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาว เมือง เพชรบุรี
 อาทิ อาคารไม้ ๒ ชั้นบริเวณหน้าวัดมหาธาตุวรวิหาร ซึ่งโอบล้อมและเป็นแนวถนนนำสายตา เน้นความ
สำคัญของวัดอันเปรียบเสมือนใจกลาง เมือง อาคารเหล่านี้และอาคารอื่นบนเส้นทางท่องเที่ยว
สมควรได้มีการอนุรักษ์ให้คงสภาพที่ดี รวมทั้งการปรับปรุงภูมิทัศน์เส้นทางสัญจร (Streetscape)

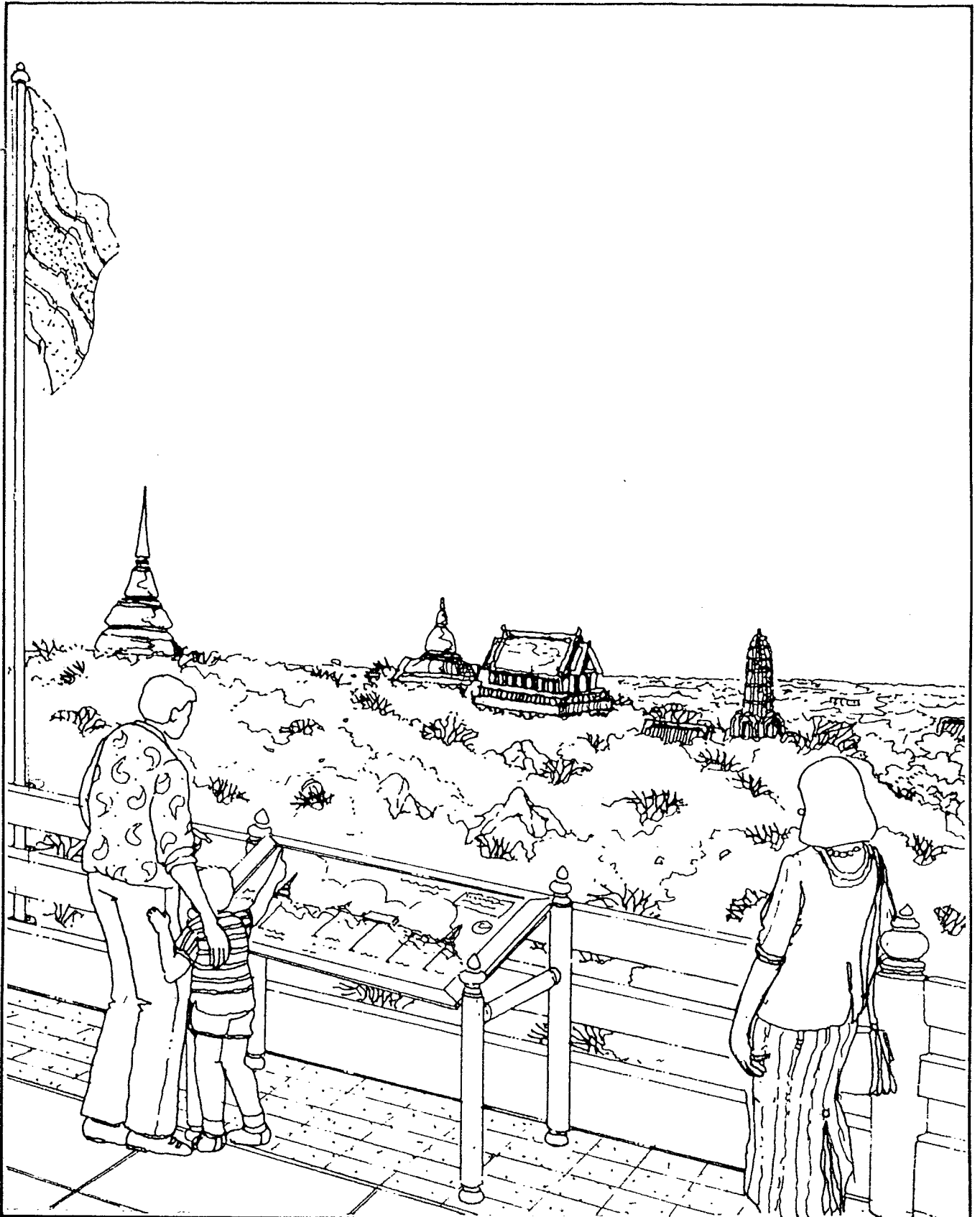
เช่น การปลูกต้นไม้ โคมไฟถนน องค์ประกอบอื่นบนถนน (Street furniture) และการจัดระเบียบของท่าเรือแผงลอย เพื่อเสริมภาพของเมืองโดยรวม

- การแก้ปัญหาความไม่สะดวกในการเข้าชมวัด เนื่องจากขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่ดูแลรักษาทรัพย์สินของวัด อาจทำได้โดยการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ส่วนบริหารราชการจังหวัดเพชรบุรี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมโบราณคดี เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานพิเศษ ขึ้นทะเบียนทรัพย์สินมีค่าและโบราณวัตถุ ตลอดจนจัดหาบุคลากร เพื่อเปิดเปิดและอำนวยความสะดวกในการเข้าชม

(๓) แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเฉพาะ

(๓.๑) พระนครคีรี (ดุสิตธานี ๕.๔๐)

- จัดทำเส้นทางเดินชมพระนครคีรีในลักษณะเป็น Transtrail
- ปรับปรุงทางที่ใช้ในการเข้าชม ซึ่งเป็นทางปูอิฐให้มีสภาพดีขึ้น
- ปรับปรุงภูมิสถาปัตยกรรมทางเส้นทางที่เข้าชม เช่น ป้ายบอกทาง เสาและโคมไฟฟ้า การปลูกต้นไม้เพิ่ม ตลอดจนการดูแลรักษาความสะอาด
- จัดนิทรรศการภาพถ่ายทางประวัติศาสตร์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวอย่างถาวร
- จัดทำสื่อข้อมูลต่าง ๆ เช่น แผนที่ ป้ายแสดงรายละเอียด ภาพยนตร์ วีดีโอ ตลอดจนการบรรยายรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพระนครคีรี และองค์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

รูปที่ ๕.๔๐ การปรับปรุงภูมิสถาปัตยกรรมพระนครคีรี

Figure-

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว

จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

(๓.๒) วัดมหาสมณาราม

ก. การพัฒนาฝั่งบริเวณ (ดูรูปที่ ๕.๔๑)

- เพื่อมิให้เกิดการปะปนกันในการใช้ทางขึ้นระหว่างรถและนักท่องเที่ยว เห็นควรให้มีกั้นการห้ามมิให้น้ำรถเข้ามาจอดในบริเวณวัด นอกจากในกรณีเพื่อการขนส่งและบริการแก่วัด ให้รถของนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาใช้สถานที่จอดรถในบริเวณสวนสาธารณะศาลหลักเมือง
- กำหนดให้เส้นทางด้านหลังวัดมหาสมณารามที่ติดต่อกับเส้นทางของพระนครคีรีเป็นทางออกจากพระนครคีรีเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อสะดวกแก่การควบคุมนักท่องเที่ยว และเพื่อให้ route ของการเดินทางพระนครคีรีเป็นทางเดียว (one way)

ข. การพัฒนาด้านสถาปัตยกรรม

- ซ่อมแซมและทาสีอาคารโบสถ์ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว โดยผู้มีความรู้และความชำนาญในศิลปะและสถาปัตยกรรมตระกูลเพชรบุรี
- อาคารกุฏิสงฆ์และอาคารอื่นที่มีลักษณะของสีอุณฉัตร โดดเด่นควรลดความขัดแย้งกับโบราณสถานโดยการใช้สีที่มีความเรียบร้อยมากที่สุด เช่น สีขาว

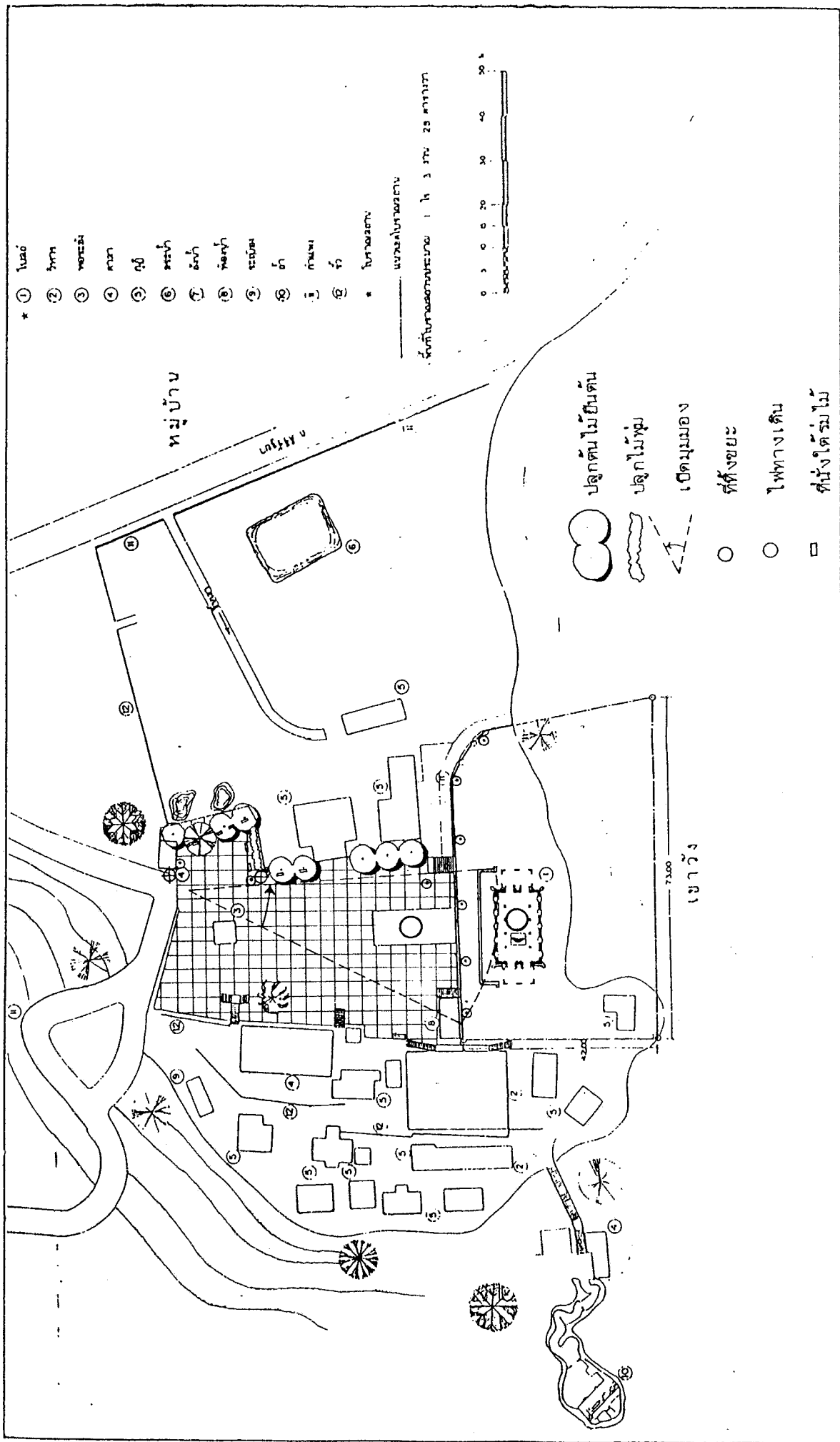
ค. การพัฒนาองค์ประกอบสถาปัตยกรรม

- จัดให้มีองค์ประกอบสถาปัตยกรรมที่สอดคล้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยเน้นถึงความเป็นมาและความสำคัญของวัด นอกจากนี้ควรมีสิ่งบริการให้ความสะดวกกับนักท่องเที่ยว เช่น ร้านขายของที่ระลึก ห้องน้ำ รวมทั้งจัดระเบียบของถังขยะ การจัดขยะ เป็นต้น

- จัดระเบียบของคำขวัญอุณฉัตรต่าง ๆ ให้อยู่ในบริเวณที่เหมาะสม โดยมิให้ใช้ต้นไม้เป็นบริเวณ บัง หรือ ดอก แผ่นไม้คำขวัญดังกล่าว

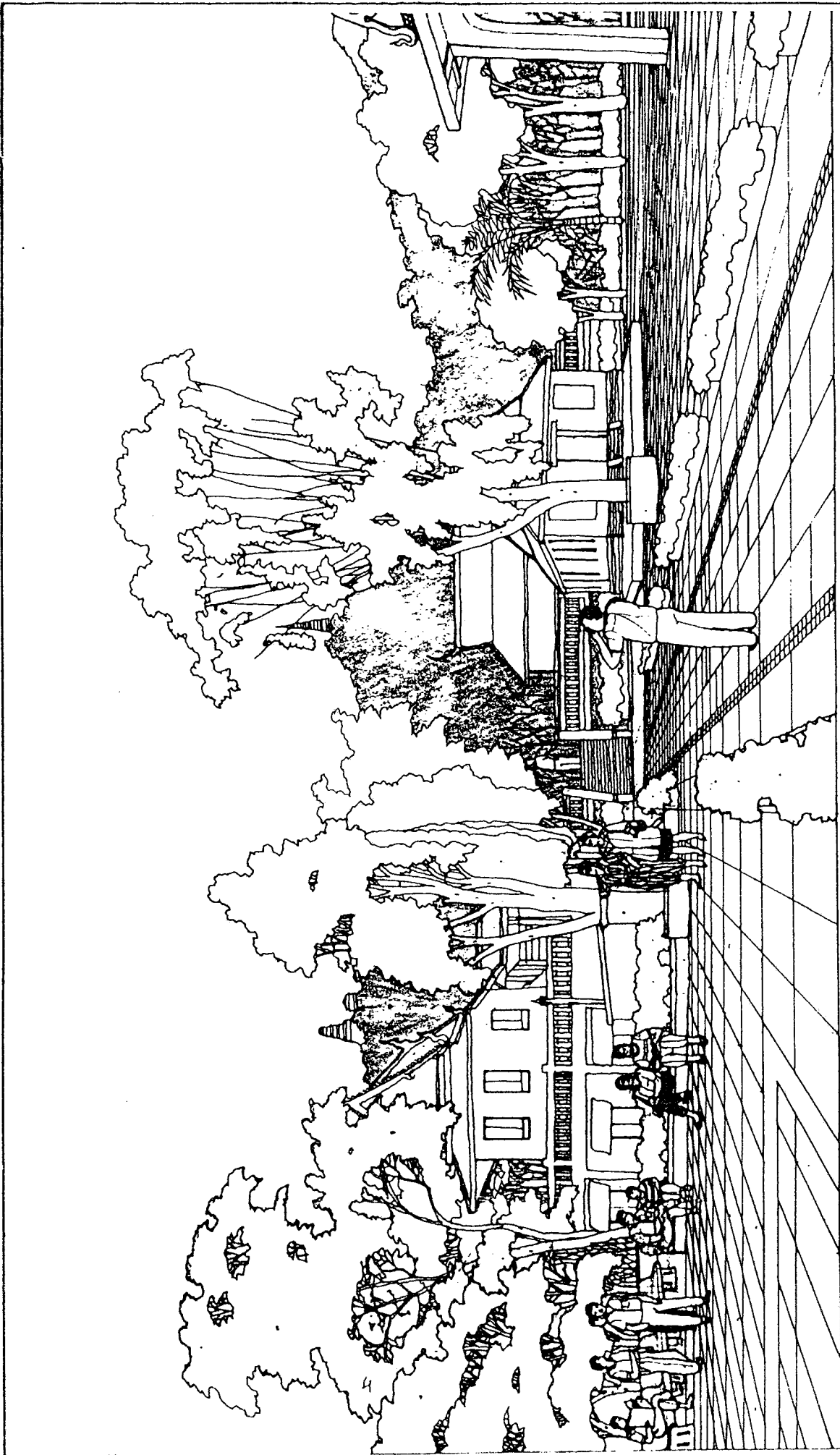
ง. การพัฒนาด้านภูมิสถาปัตยกรรม (ดูรูปที่ ๕.๔๒)

- ใช้ภูมิสถาปัตย์ เพื่อช่วยแบ่งแยกเขตพุทธาวาสและสังฆาวาสออกจากบริเวณของกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยใช้ต้นไม้ยืนต้น ปลูกเป็นแนวเพื่อบดบังกุฏิสงฆ์ และเป็นการทำให้เกิดความร่มรื่นแก่บริเวณวัดด้วย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

๕.๔๑ การจัดผังบริเวณและภูมิสถาปัตยกรรม วัดมหาสมณาราม

รูปที่ ๕.๓๒ ที่ตั้งภาพการปรับปรุงวัดมหาสมณาราม

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

- ตัดต้นไม้ที่บดบังเส้นทางการเข้าถึงโบสถ์ เพื่อให้เกิด
ความชัดเจนแก่นักท่องเที่ยว

- ในบริเวณทางขึ้นพระนครคีรีซึ่งปรากฏสภาพทัศนอุจาด
อันเนื่องมาจากกิจกรรมในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตของประชาชน สมควรมีการปรับปรุง
โดยใช้ต้นไม้ยืนต้นปลูกเพื่อเป็นฉากกับังบริเวณดังกล่าว เป็นการพัฒนาในระยะสั้น ในระยะยาว
เห็นควรให้มีการเวนคืนและรื้อถอนอาคารบ้านเรือนที่ทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
ออกจากบริเวณ

- จัดส่วนหย่อมในบริเวณลานวัดเพื่อความร่มรื่น พร้อมทั้ง
เปลี่ยนลักษณะพื้นผิวจากลานคอนกรีต ให้เป็นลานที่มีลักษณะสอดคล้องกับลักษณะและความเป็นมา
ของวัด เช่น ปูด้วยอิฐ หรือแผ่นหิน ซึ่งจะช่วยให้ลดรังสีความร้อนจากดวงอาทิตย์ในเวลากลางวัน
และมีลักษณะเชื้อเชิญให้เกิดการนั่งพักและเดินชมภายในบริเวณ

จ. การพัฒนาด้านการบริการและการบริหาร

- จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว
รวมทั้งดูแลเปิดปิด หนูป่ารังโบราณสถาน

(๓.๓) วัดใหญ่สุวรรณาราม

ก. การพัฒนาด้านผังบริเวณ

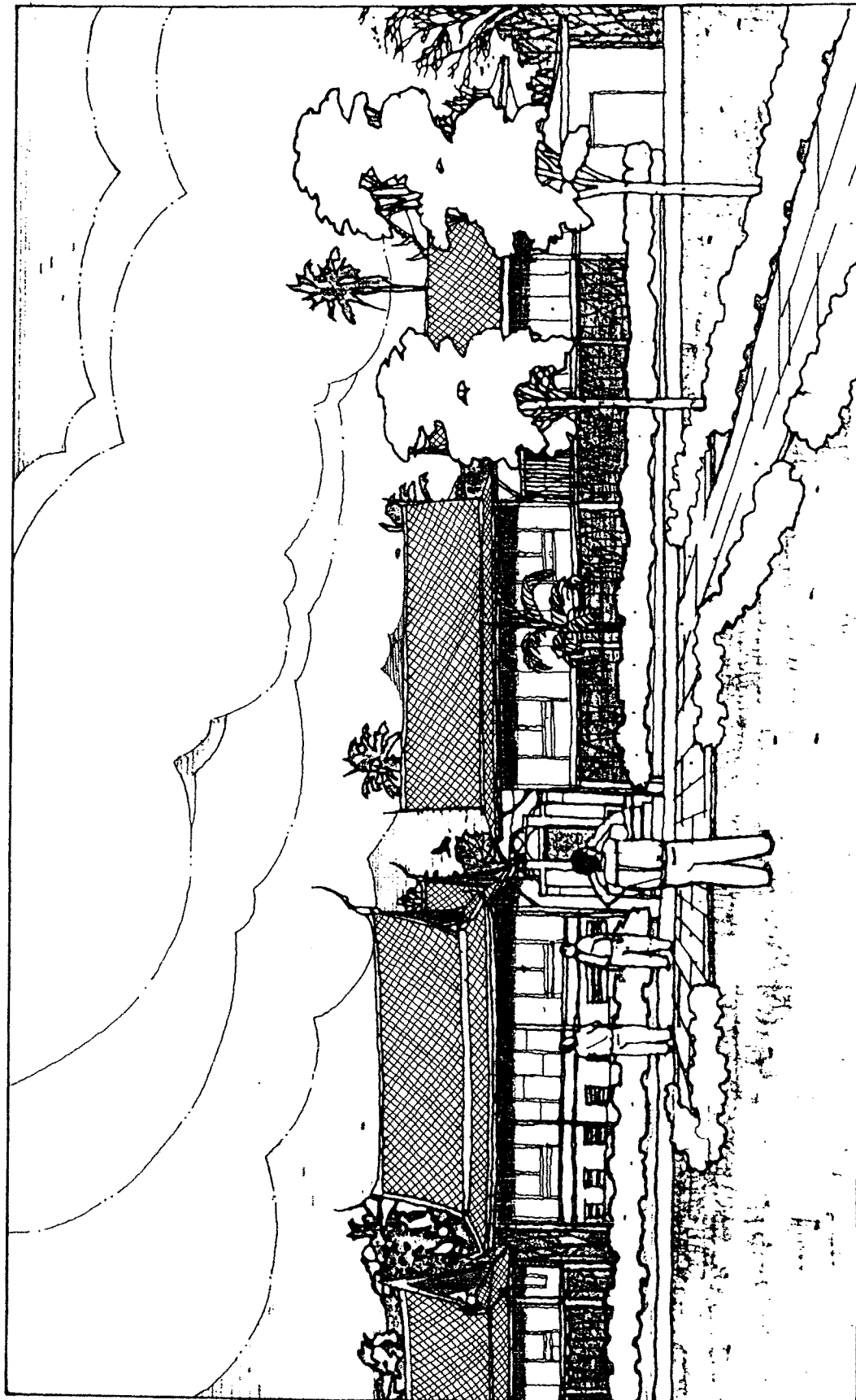
- มีการเน้นทางเข้าออกให้เห็นชัดเจน โดยใช้ป้ายชื่อวัด กำหนดทางเข้า พร้อมทั้งจัดเตรียมที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง ห้ามมิให้นำรถเข้ามาในบริเวณวัด
- เพื่อให้เกิดความเป็นสัดส่วนชัดเจนระหว่างเขตพุทธาวาส สังฆาวาสและเขตบริการท่องเที่ยว จำเป็นต้องย้ายอาคารบางส่วนออก เช่น ภูมิสงฆ์ ในบริเวณสระน้ำ จัดให้มีทางเดินรอบสระ ชมหอไตร
- จัดลานรองรับนักท่องเที่ยวในบริเวณหน้าศาลาการเปรียญ พร้อมทั้งกำหนดเส้นทางเดินเท้าเข้าชมส่วนต่าง ๆ ของโบราณสถานให้ชัดเจน

ข. การพัฒนาด้านสถาปัตยกรรม

- ซ่อมแซมและทนุบำรุงสถาปัตยกรรมและส่วนปราสาทสถาปัตยกรรมที่ชำรุดทรุดโทรม โดยยึดหลักการซ่อมแซมให้คงสภาพเดิมให้มากที่สุด รวมทั้งซ่อมแซมภูมิสงฆ์ และบริเวณโดยรอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ซ่อมแซมหอไตรกลางสระน้ำ และบริเวณสระ รวมทั้งล้อมโบราณ ให้เป็นส่วนหนึ่งที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว

ค. การพัฒนาภูมิสถาปัตยกรรม (ดูรูปที่ ๔.๔๓)

- ตกแต่ง และปลูกต้นไม้เพิ่มความร่มรื่นตามหลักการด้านภูมิสถาปัตยกรรม
- เนื่องจากวัดใหญ่ฯ อยู่ท่ามกลางชุมชน จึงทำให้มีกิจกรรมอื่นใดอันไม่เกี่ยวเนื่องกับวัดและการท่องเที่ยวปรากฏรอบ ๆ บริเวณวัด ควรใช้ต้นไม้ปลูกเป็นแนวเขตบริเวณ และเพื่อเป็นฉากกับังสภาพดังกล่าวออกจากบริเวณวัด
- ในบริเวณภูมิสงฆ์ ตัดแต่งต้นไม้ที่บดบังความงดงาม แล้วปลูกทดแทนด้วยสวนหย่อมเป็นพุ่มไม้เตี้ยเรียงรายเป็นระเบียบ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถชมหมู่กุฏิ และบันทึทภาพในระยะห่างได้

รูปที่ ๕.๕๓ ทัศนียภาพการปรับปรุงวัดใหญ่สุวรรณาราม

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 ของจังหวัดเพชรบุรี และ OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

- บริเวณโดยรอบของโบสถ์ และวิหารควรปูเป็นทางเดิน โดยรอบด้วยวัสดุแข็ง เช่น อิฐ หรือหิน เพื่อมิให้มีต้นไม้และรากไม้เก็บความชื้นจากน้ำฝน และการรดน้ำ อันเป็นสาเหตุให้เกิดความชำรุดทรุดโทรมของโบราณสถาน

ง. การพัฒนาด้านองค์ประกอบสถาปัตยกรรม

- จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำ ถังขยะ ป้ายประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ

- กำหนดสีขององค์ประกอบสถาปัตยกรรมอื่น ๆ ที่มิใช่ โบราณสถานให้สอดคล้อง และส่งเสริมกับสถาปัตยกรรม เช่น กำแพงวัดควรเป็นสีขาว ลาน นักท่องเที่ยวและเส้นทางเข้าชมใช้อิฐหรือแผ่นหินเป็นวัสดุในการปู

จ. การพัฒนาด้านการบริการและการบริหาร

- เพื่อให้เหมาะแก่การท่องเที่ยว ควรจัดมอบหมายให้มี ผู้ดูแลให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว และให้การทูลบ่ารุงสถาปัตยกรรมตามสมควร

- ประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริม ให้วัดใหญ่ ๆ เป็นสถานที่รองรับนักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าชมโบราณสถานและศิลปวัฒนธรรมของ จังหวัดเพชรบุรี

(๓.๔) วัตถุประสงค์

ก. การพัฒนาผังบริเวณ

- จัดให้มีทางเข้าชมโบราณสถานได้โดยตรงจากประตูด้านทิศตะวันออก (ถนนโพธิ์การ้อง) โดยปรับตำแหน่งของขั้วประตูให้ตรงกับแนวแกนของพระปรางค์ เพื่อเน้นความงามสง่าขององค์ปรางค์ ยกเลิกถนนคอนกรีตและประตูทางเข้ารองของโบสถ์ วัตถุประสงค์ทางด้านทิศใต้ โดยให้ใช้ทางเข้าด้านถนนโพธิ์การ้องเพียงทางเดียว จัดสร้างทางเท้า เสียบกัญชีและศาลาซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณโบราณสถาน เพื่อมิให้ปะปนกับ เส้นทางเดินชมพระปรางค์ของนักทัศนอาจร

- จัดลานและเส้นทางเดินชมโบราณสถานให้สอดคล้องกับตำแหน่งขององค์ปรางค์ ทางเข้าด้านถนนโพธิ์การ้องให้มีลานรองรับนักทัศนอาจรที่มาเป็นหมู่คณะ โดยคำนึงถึงมุมมองสำหรับการบันทึกภาพ รวมทั้งจัดให้มีลานโดยรอบฐานองค์ปรางค์ทั้งห้า เพื่อป้องกันไม่ให้มีพืชขึ้นในบริเวณฐาน และเพื่อให้มีการถ่ายเทน้ำฝนออกจากบริเวณองค์ปรางค์โดยรวดเร็วที่สุด

- จัดที่จอดรถนักทัศนอาจรไว้ในบริเวณทางเข้าด้านทิศตะวันออกด้านนอกของกำแพงศิลาแลง ไม่อนุญาตให้รถยนต์พาหนะเข้ามายังเขตโบราณสถาน โดยเด็ดขาด รวมทั้งห้ามมิให้มีการเลี้ยงสัตว์ประเภทต่าง ๆ ในบริเวณโบราณสถาน เพื่อให้เกิดบรรยากาศสงบเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจของนักทัศนอาจร และประชาชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง

ข. การพัฒนาสถานสถาปัตยกรรม

- การพัฒนาในส่วนของปราสาทสถาปัตยกรรมที่กระทำได้คือ พยายามอนุรักษ์และรักษาโบราณสถานให้คงสภาพเดิมให้มากที่สุด ไม่ควรปรับแต่งหรือตัดแปลงใด ๆ นอกจากการซ่อมแซมในส่วนที่ชำรุดเสียหาย เพื่อมิให้ความเสียหายลุกลามไปยังส่วนอื่น ๆ ของสถาปัตยกรรม หากต้องมีการตกแต่งต่อเติม ให้กระทำโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีความรู้เท่านั้น

- ควรเคลื่อนย้ายองค์ประกอบอื่นใดที่ไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับสถาปัตยกรรม หรือมีลักษณะไม่สอดคล้องกับกาลสมัย เช่น พระพุทธรูปปางต่าง ๆ ที่ประดิษฐานอยู่ในองค์พระปรางค์ โคมไฟบนยอดปรางค์ ตลอดจนสายไฟและเสาไฟฟ้าที่เกะกะกีดขวางอยู่ในบริเวณ ทั้งนี้เพื่อสร้างสรรค์บรรยากาศให้สะท้อนออกถึงลักษณะดั้งเดิมของโบราณสถานให้มากที่สุด

- ลานและทางเดินเชื่อมต่อรอบองค์ปราสาท ควรใช้วัสดุที่มีความสอดคล้องและสะท้อนถึงยุคสมัยของโบราณสถาน ไม่ควรใช้วัสดุที่ดูโดดเด่นและก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยก โดยอาจใช้ อิฐ หรือแผ่นหินปูเป็นลานและทางเท้าเสริมให้องค์ปราสาทมีความสง่างามเพิ่มขึ้น

ค. การพัฒนาองค์ประกอบสถาปัตยกรรม

- ใช้รั้วทึบเตี้ย มีลักษณะเรียบง่าย และแนวต้นไม้ที่ร่มรื่น แสดงอาณาบริเวณของโบราณสถานแทน ร้วเหล็กที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งจัดให้มีป้ายที่เห็นได้ชัดเจน บริเวณทางเข้าด้านถนนโพธิ์การ์รอง

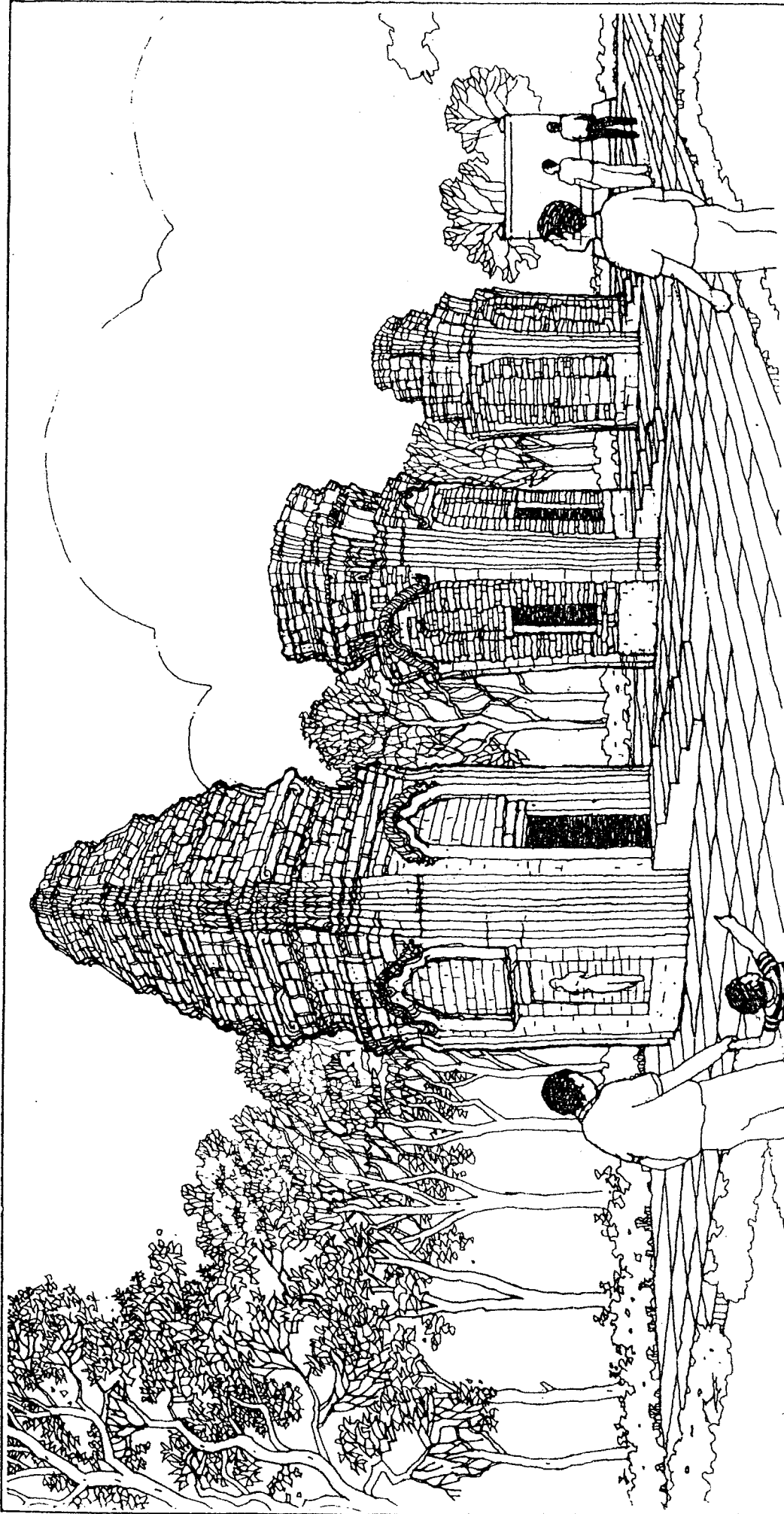
- จัดให้มีองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมแก่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ป้ายแสดงผังบริเวณ ประวัติของโบราณสถานและสระน้ำ ชุมชายของที่ระลึกและเครื่องค้ำ บริเวณที่นั่งพักผ่อน ถังขยะ และห้องน้ำ ในบริเวณที่เหมาะสม

- จัดให้มีระบบไฟแสงสว่าง เช่น โคมไฟส่องทางเดิน โคมไฟเสาสูง และไฟส่องโบราณสถาน โดยให้มีลักษณะเรียบง่ายกลมกลืนกับภูมิสถาปัตย์โดยรอบบริเวณ

ง. การพัฒนาภูมิสถาปัตยกรรม (ดูรูปที่ ๔.๔๔)

- การพัฒนาด้านภูมิสถาปัตย์ จะต้องคำนึงถึงความสวยงามที่สอดคล้อง ส่งเสริมกับโบราณสถาน ในขณะเดียวกันต้องไม่บดบังมุมมองในการเข้าชมและการบันทึกภาพของนักทัศนอาจร พันธุ์ไม้ที่ปลูกควรเป็นไม้พื้นเมืองที่มีความแข็งแรง และดูแลรักษาได้ง่าย โดยยึดหลักดังนี้

- . ในบริเวณรอบฐานของพระปราสาทไม่ควรปลูกต้นไม้โต ๆ ทั้งสิ้น เพราะจะทำให้รากไม้ดูคความชื้นไว้ทั้งจากฝนและการรดน้ำ อันอาจทำให้เกิดการกัดกร่อนแก่โบราณสถานได้
- . ในบริเวณทางเดินเชื่อมต่อและชมโบราณสถาน ปลูกไม้พุ่มประดับเรียงเป็นแถวเพื่อแสดงแนวของทางเดิน เลือกใช้พันธุ์ไม้ประเภทเดียวกัน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๕๕ ทิวทัศน์ภาพการปรับปรุงวัดกำแพงแดง

- ไม้ยืนต้น ปลูกในบริเวณลานรองรับนักท่องเที่ยว หรือที่โล่งอื่นใด ใช้พันธุ์ไม้ที่ให้ร่มเงาเพื่อจัดบริเวณโคนต้นเป็นที่พักผ่อนของนักท่องเที่ยว

- ใช้ไม้ยืนต้นไม้ผลัดใบปลูกชิดกันรอบบริเวณอาคารที่เป็นสังฆาวาสที่รุกล้ำเข้ามาในเขตโบราณสถาน ทั้งนี้เพื่อแยกขอบเขตของกิจกรรมการท่องเที่ยวออกจากเขตสังฆาวาส และเพื่อเป็นฉากกั้นอาคาร ภูมิสงฆ์ ศาลา ซึ่งมีลักษณะไม่สอดคล้องกับองค์โบราณสถาน

- บริเวณสระน้ำโบราณซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับปรากฏศิลปกรรมการบูรณะให้มีลักษณะสะท้อนออกถึงกิจกรรมทางศาสนาที่เคยเกิดขึ้นในอดีต ไม่ควรปล่อยให้ทรุดโทรมหรือเป็นที่ค้ำน้ำของสัตว์เลี้ยงประเภทต่าง ๆ และควรกั้นขอบเขตของสระเพื่อไม่ให้เกิดการรุกล้ำของประชาชนและนักท่องเที่ยว

- ลานโล่งและบริเวณโดยรอบจัดให้มีลักษณะเป็นสวนพักผ่อน เพื่อให้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของเมืองเพชรบุรีอีกส่วนหนึ่ง

จ. การพัฒนาด้านการบริการและการบริหาร

- จัดให้มีบุคคลากรที่มีความรู้ในเรื่องของโบราณสถานเพื่อให้ข้อมูลแก่นักทัศนอาจร ตลอดจนนักศึกษา ประชาชนผู้สนใจเข้าชม รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน

(๓.๔) วัดเกาะแก้วสุทธาราม

ก. การพัฒนาฝั่งบริเวณ

- ปัญหาด้านทางเข้าออกที่ขาดความชัดเจนดังกล่าว ควรพิจารณาหาแนวทางที่จะตัดถนนเข้าสู่วัดเสียใหม่ เพื่อให้ความชัดเจนในการเข้าสู่วัดและเป็นการเชื้อเชิญให้เข้าชมสถานที่อีกด้วย
- จัดลานสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเป็นหมู่คณะ รวมทั้งที่จอดรถให้เป็นสัดส่วนและเพียงพอแก่ความต้องการ นอกจากนี้ควรเพิ่มส่วนสนเทศสำหรับให้ข้อมูลต่าง ๆ เท่าที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยวด้วย
- ควรจัดเส้นทางในการเข้าชมสถานที่สำคัญต่าง ๆ ภายในบริเวณวัดให้ชัดเจนและเชิญชวนให้เข้าชม เช่น พิพิธภัณฑ์ของวัดเกาะดังกล่าว รวมทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ความรู้และชี้นำในการเข้าชมให้มากขึ้นกว่าเดิมด้วย

ข. การพัฒนาด้านสถาปัตยกรรม

- ภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในอุโบสถวัดเกาะซึ่งเก่าแก่และงดงามนั้น ถึงแม้จะได้รับการอนุรักษ์จากกรมศิลปากรแล้วก็ตาม ก็ยังต้องการการดูแลรักษาและทำนุบำรุงอย่างถูกต้องอยู่อย่างสม่ำเสมอเพื่อรักษางานอันทรงคุณค่านี้เอาไว้ ตลอดจนศิลปวัตถุต่าง ๆ ที่อยู่รอบบริเวณโบสถ์ก็นับเป็นสิ่งมีค่าที่ต้องการการดูแลรักษาด้วยเช่นกัน
- ศาลาการเปรียญและกุฏิทรงไทยดังกล่าวควรได้รับการอนุรักษ์และทำนุบำรุงอย่างถูกต้องตามหลักวิชาเช่นเดียวกัน ทั้งเพื่อเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวและเป็นมรดกอันมีค่าของแผ่นดินสืบต่อไป
- อาคารอีกแห่งหนึ่งที่ควรได้รับการทำนุบำรุงรักษาต่อไป คือ ศาลาไม้คานทางเข้าทิศเหนือของวัดเกาะซึ่งมีลักษณะสถาปัตยกรรมแบบโคโลเนียล (Colonial Style) ซึ่งสะท้อนให้เห็นอิทธิพลตะวันตกที่ปรากฏอยู่ในเพชรบุรีได้ส่วนหนึ่ง และควรได้รับการชี้นำให้นักท่องเที่ยวเข้าชมด้วย

ค. การพัฒนาองค์ประกอบสถาปัตยกรรม

- จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวให้พร้อมมูล เช่น จัดป้ายให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับวัด ป้ายบอกทิศทางในการเข้าชม

สถานที่ต่าง ๆ ที่ถูกต้อง และชัดเจน รวมถึงส่วนบริการอื่น ๆ เช่น ห้องน้ำ ม้านั่ง ถังขยะ ฯลฯ

- จัดให้มีเส้นทางเดินชม ตลอดจนป้ายบอกทางที่ชัดเจน

เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เข้าชม

ง. การพัฒนาด้านภูมิสถาปัตยกรรม

- เนื่องจากในบริเวณนี้มีหมู่บ้าน และโรงงานทำข้าวเกรียบ

อยู่ตามทางเข้าออกของวัด ตลอดจนมีกิจกรรมในการดำรงชีวิตของประชาชนซึ่งทำให้บริเวณวัดขาดความเป็นสัดส่วนและขาดความสวยงาม ควรแก้ไขปัญหานี้ในระดับหนึ่งก่อนด้วยการปลูกต้นไม้เป็นแนวทึบ เพื่อแสดงอาณาเขตของวัดและบดบังสภาพความเป็นไปของกิจกรรมในหมู่บ้านดังกล่าว เสีย

- เพื่อความร่มรื่นและสวยงามของบริเวณวัด จึงควรปลูก

ต้นไม้เพิ่มขึ้น

- เกี่ยวกับปัญหาการปะปนของการใช้ประโยชน์ในบริเวณวัด

เช่น บริเวณพุทธาวาสและสังฆาวาสยังขาดการแบ่งเขตที่แน่ชัด ควรแก้ด้วยการใช้แนวต้นไม้กั้นบริเวณดังกล่าว เสีย

จ. การพัฒนาด้านการบริการและบริหาร

- ควรจัดให้มีบุคลากรผู้มีความรู้ เพื่อดูแลสถานที่ดังกล่าว

และให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการเข้าชมสถานที่อีกด้วย

- เน้นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนให้ข้อมูลและ

ข่าวสารไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อส่งเสริมให้มีนักท่องเที่ยวเข้าชมมากขึ้น

(๓.๖) วัดมหาธาตุวรวิหาร

ก. การพัฒนาด้านผังบริเวณ

- การพัฒนาสำหรับวัดแห่งนี้ มิใช่เป็นการแก้ผังบริเวณเพราะ

ของเดิมอยู่ในสภาพที่น่าพอใจอยู่แล้ว เป็นแต่ในบริเวณที่มีกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของวัดดังกล่าว ควรยกเลิกกิจกรรมดังกล่าวเสีย เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสงบของวัด

ทั้งยังสามารถพัฒนาลานดังกล่าวให้สวยงามขึ้นเพื่อเป็นลานรองรับนักท่องเที่ยวที่สมบูรณ์แบบ และจัดในลานดังกล่าวให้สวยงาม เพื่อส่งเสริมความงามของสถาปัตยกรรมโดยรอบอีกด้วย

ข. การพัฒนาด้านสถาปัตยกรรม

- สำหรับบ้านเรือนที่อยู่โดยรอบบริเวณวัด ซึ่งอยู่ในสภาพทรุดโทรมควรจัดการซ่อมแซมเสีย เพื่อส่งเสริมความงามสง่าของวัด

- ส่วนตึกแถวที่ให้ภาพที่ไม่น่าดู ทั้งในแง่ที่เป็นสิ่งก่อสร้างที่ขัดกับสถาปัตยกรรมของวัดแล้ว ยังเป็นที่มิกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในบริเวณโดยรอบวัดอีกด้วย การแก้ปัญหาสามารถทำได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว สำหรับในระยะสั้นเพื่อเป็นการแก้ปัญหาโดยรีบด่วน ควรใช้แนวต้นไม้ปลูกขึ้นมาเพื่อบดบังสายตา และเพื่อเป็นการแก้ปัญหาอย่างแท้จริง ควรให้มีการรื้อถอนอาคารดังกล่าวเสีย

ค. การพัฒนาด้านภูมิสถาปัตยกรรม (ดูรูปที่ ๕.๔๔)

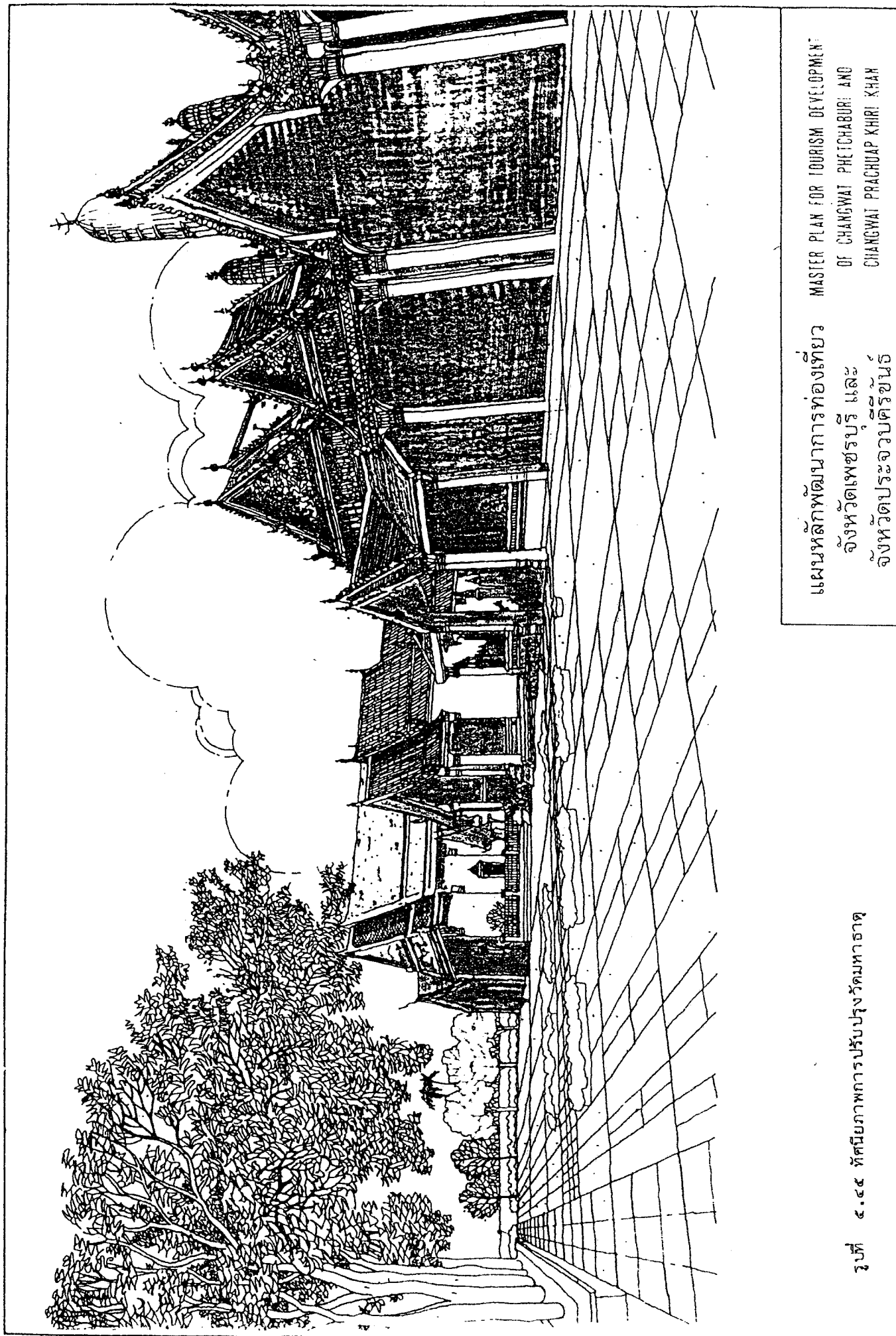
- บริเวณส่วนที่เป็นลานคอนกรีต ควรเปลี่ยนวัสดุที่ใช้ปูพื้นเสียใหม่ให้มีลักษณะที่ใกล้เคียงธรรมชาติมากขึ้น เช่น ใช้การเรียงอิฐแทน ทั้งนี้เพื่อความสวยงามและเพื่อลดปัญหาในเรื่องการสะท้อนและเก็บความร้อนของลานที่มีต่อบริเวณโดยรอบอีกด้วย

- นอกจากนั้นในบริเวณลานดังกล่าวควรจัดให้มีสวนหย่อมเพื่อสร้างความร่มรื่นและสวยงามให้แก่บริเวณวัด ตลอดจนเป็นการส่งเสริมความงามสง่าของสถาปัตยกรรมในบริเวณโดยรอบนั้นอีกด้วย

- ในบริเวณวัดควรปลูกต้นไม้ให้มากขึ้นเพื่อความร่มรื่นและสวยงามของวัด

ง. การพัฒนาองค์ประกอบสถาปัตยกรรม

สำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ คงไม่มีอะไรต้องเพิ่มเติมมากนัก แต่ควรปรับปรุงของที่มีอยู่เดิมให้อยู่ในสภาพที่น่าดู และเข้ากับวัด สำหรับสิ่งที่ไม่เข้ากันกับบริเวณวัด หรือไม่ส่งเสริมความงามของวัดก็ให้เคลื่อนย้ายออกเสีย หรือปรับปรุงอย่างใดอย่างหนึ่งตามความเหมาะสม เพื่อเพิ่มความน่าดูให้กับวัด

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๔๕ ทัศนียภาพการปรับปรุงวัดมหาธาตุ

(๓.๗) วัดพุทธไสยาสน์

ก. การพัฒนาผังบริเวณ (ดูรูปที่ ๕.๔๖)

- ควรมีการปรับปรุงพื้นผิวถนนทางเข้าวัดเสียใหม่เพื่อความ สะดวกแก่ผู้ที่จะเข้ามายังวัด เป็นการเชิญชวนให้เข้าชมสถานที่ เป็นอย่างแรก

- จัดลานสำหรับรองรับผู้ที่จะเข้ามายังวัด รวมทั้งลานที่ จอดรถด้วย

- ในบริเวณวัดให้จัดแบ่งแนวเส้นทางสำหรับรถและทางเดินเท้าให้ เป็นสัดส่วนแน่ชัด รวมทั้งจัด เส้นทางในการเดินชมบริเวณวัดส่วนต่าง ๆ อีกด้วย

- เขตพุทธาวาสและสังฆาวาสควรจัดแนวแบ่งเขตให้แน่ชัด ไม่มีการปะปนกัน เพื่อความสวยงามของสถานที่และความสะดวกในการใช้ประโยชน์ของทั้งฝ่าย วัดและผู้ที่จะเข้าชม

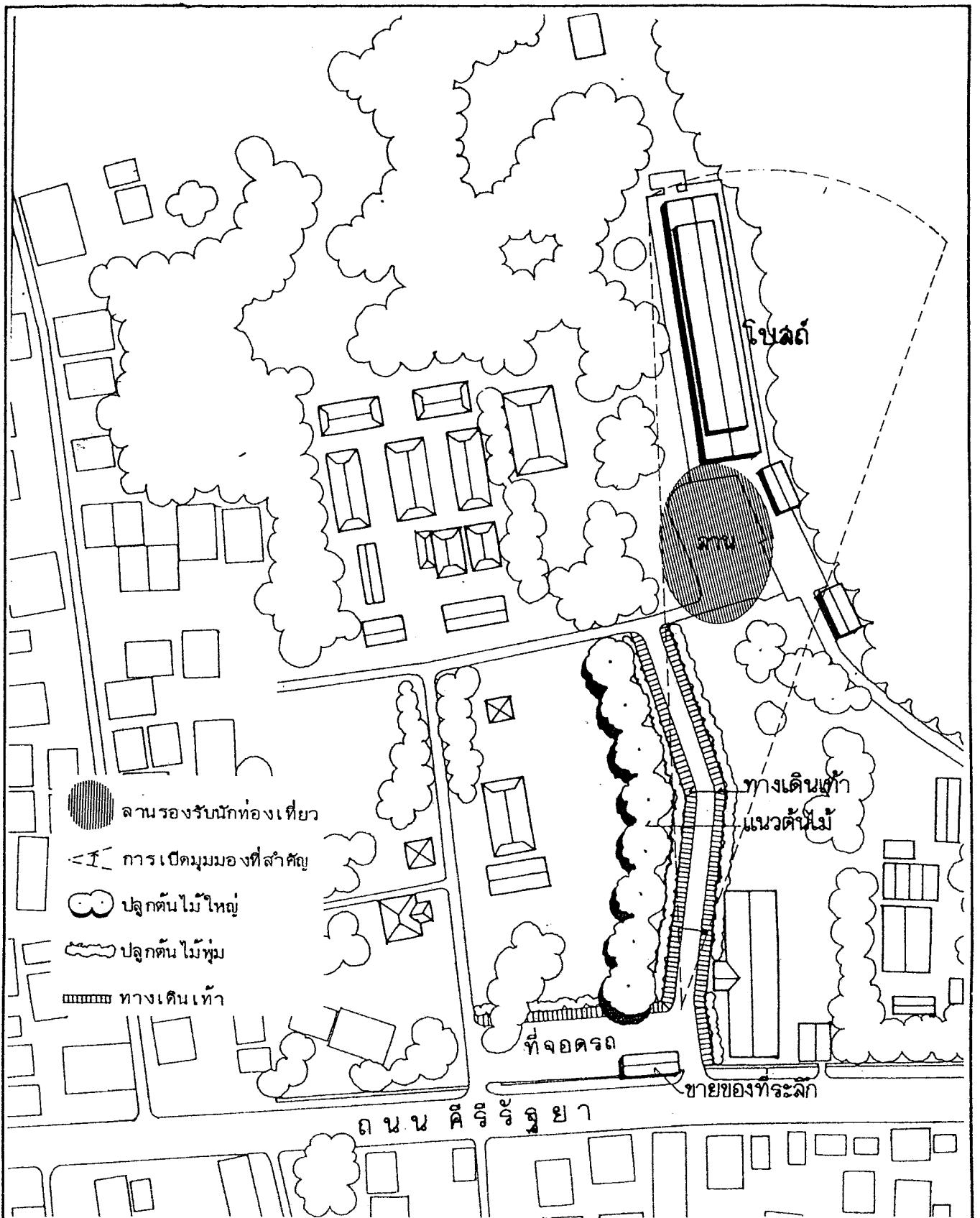
- สำหรับห้องน้ำที่ปลูกอยู่ด้านหน้าวัด ควรใช้แนวต้นไม้ปลูก ขึ้นมาเพื่อบังบริเวณดังกล่าว เสียเพื่อความสวยงามและเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่

ข. การพัฒนาด้านสถาปัตยกรรม

- เนื่องจากสถาปัตยกรรมจะเป็นส่วนที่ดึงดูดความสนใจ ของผู้เที่ยวชมได้เป็นอันดับแรก ดังนั้นควรจัดการบำรุงรักษาสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพ ที่ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ สำหรับวัดพุทธไสยาสน์นี้ สถาปัตยกรรมที่ทรงคุณค่าคือ ตัวโบสถ์นั้นชำรุดทรุดโทรมมาก ต้องการการซ่อมแซมโดยรีบด่วนจากผู้ที่มีความรู้ เพื่อมิให้การซ่อมแซมทำลาย คุณค่าเดิมที่มีอยู่จากการซ่อมแซมอย่างขาดความรู้ และหลังจากนั้นก็ควรดูแลรักษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อมิให้เกิดสภาพที่ชำรุดทรุดโทรมขึ้นมาได้อีก

ค. การพัฒนาองค์ประกอบของสถาปัตยกรรม (ดูรูปที่ ๕.๔๗)

- นอกจากจะจัดให้มีลานรองรับนักท่องเที่ยวแล้ว ในบริเวณ ดังกล่าวและบริเวณต่าง ๆ ของวัด ควรจะจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ป้ายบอกทาง ป้ายบอกชื่อและประวัติ เพื่อให้ความรู้แก่ผู้เข้าชม บริเวณที่นั่งพัก ถังขยะบริเวณที่ จะขายดอกไม้ธูปเทียนสำหรับไหว้พระ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ อีกเท่าที่จำเป็น

รูปที่ ๕.๕๖ การพัฒนาผังบริเวณวัดพุทธไสยาสน์

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว

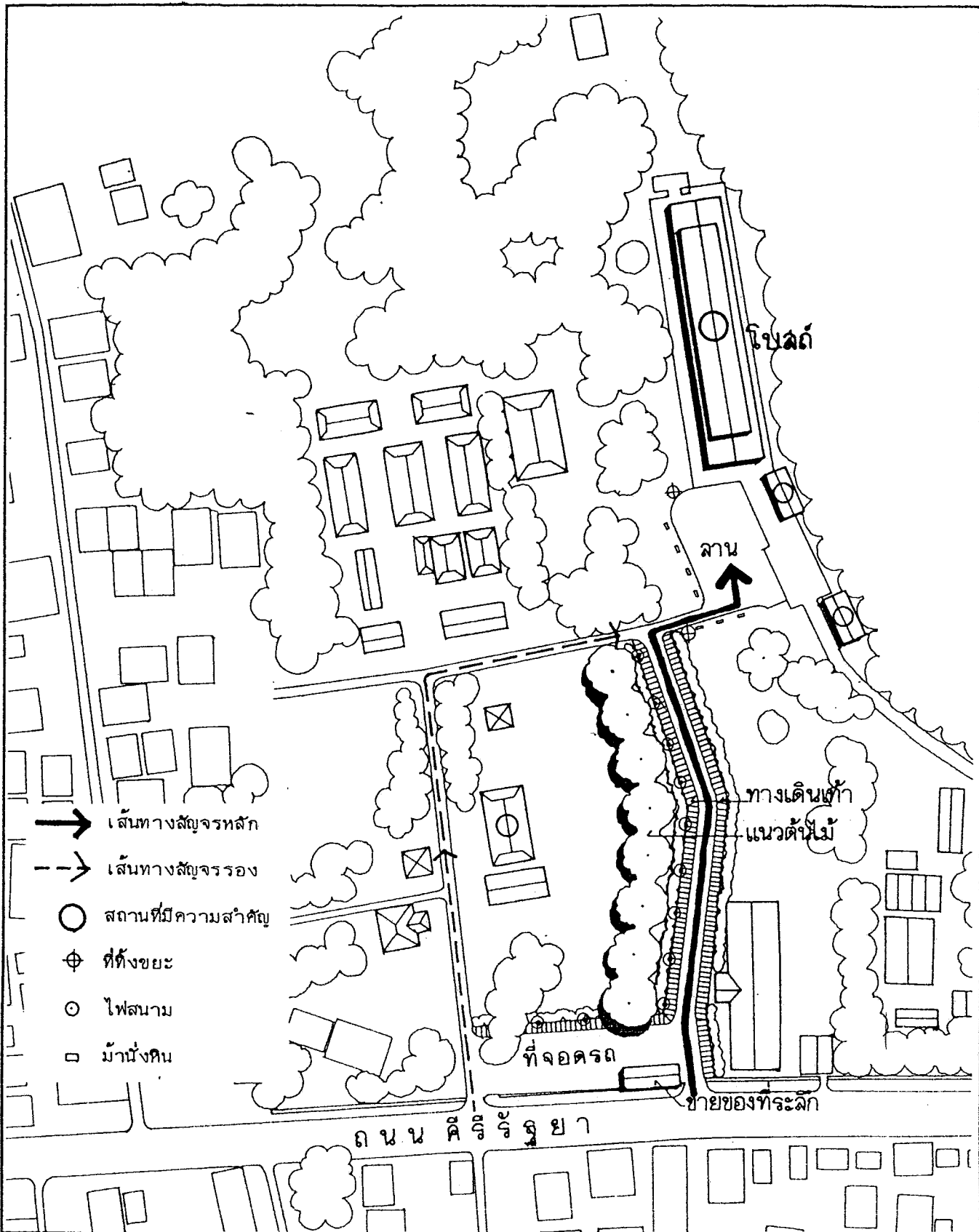
จังหวัดเพชรบุรี และ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT

OF CHANGWAT PHETCHABURI AND

CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๔๗ การจัดเส้นทางสัญจรและองค์ประกอบต่าง ๆ

Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

ง. การพัฒนาด้านภูมิสถาปัตยกรรม (ดูรูปที่ ๔.๔๔)

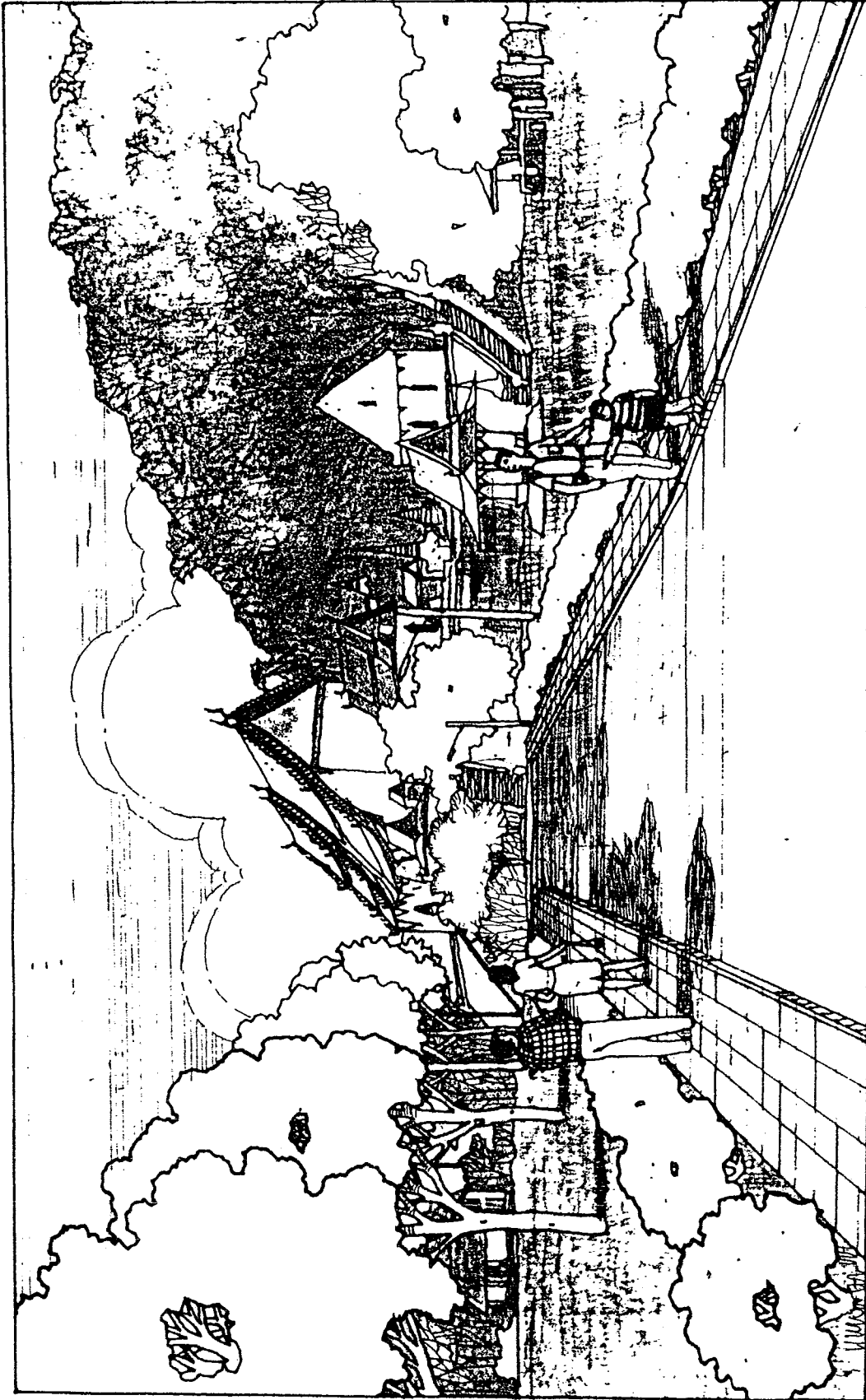
- เมื่อซ่อมแซมดูแลสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดีแล้ว บริเวณโดยรอบก็ควรที่จะจัดแต่งให้งดงามด้วยต้นไม้ ทั้งที่ให้ร่มเงาเพื่อความร่มรื่นแก่บริเวณ และเพื่อตกแต่งสถานที่ให้ที่สมควร

- เพื่อสร้างจุดเด่นและความน่าสนใจให้กับสถาปัตยกรรม เช่น ตัวโบสถ์ ควรใช้แนวต้นไม้ปลูกเพื่อเป็นแนวนำสายตาและสร้างความสนใจให้กับโบสถ์

จ. การพัฒนาด้านการบริการและการบริหาร

- จัดให้มีบุคคลที่มีความรู้ที่เกี่ยวกับวัดในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้และอำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่สนใจเข้าชมในบริเวณวัด ตลอดจนควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงสิ่งที่น่าสนใจของวัดให้แก่คนทั่วไปได้ทราบ และตระหนักถึงคุณค่าที่ควรที่จะช่วยกันรักษาเอาไว้

- เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องไปยังหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นให้มีการขึ้นและให้นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมมากขึ้น

รูปที่ ๕.๕๔ ทัศนียภาพการปรับปรุงวัดพุทธไสยาสน์

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

(๓.๘) ถ้ำเขาลวง

ก. การพัฒนาฝั่งบริเวณ (รูปที่ ๕.๔๘)

- จัดระเบียบที่จอดรถบัส (เชิงเขา) ที่จอดรถยนต์ (ทางเข้าถ้ำ) พร้อมการจัดระเบียบร้านค้า ห้องสุขา และศาลาพักผ่อน ให้แข็งแรง สวยงามและมีรูปแบบเป็นท้องถิ่นมากขึ้น

- จัดวางตำแหน่งป้าย ร้านขายดอกไม้รูปเทียน และที่นั่งพักผ่อนภายในโถงใหญ่ใหม่ โดยไม่ให้บังและกีดขวางองค์พระเจดีย์ และพระพุทธรูป จึงควรมีย้ายร้านขายดอกไม้รูปเทียน มายังด้านตรงข้าม

- จัดวางเก้าอี้พักผ่อน ในตำแหน่งที่เหมาะสมเพียงพอทั้งภายในและภายนอกถ้ำ

ข. การพัฒนาด้านสถาปัตยกรรม และองค์ประกอบ

- ให้คงรักษาองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในถ้ำไว้ ในสภาพเดิมมากที่สุด กรมศิลปากรต้องควบคุมการปรับปรุงตกแต่ง ตลอดจนให้การศึกษาที่ถูกต้องแก่เจ้าหน้าที่ เช่น การทำสิ่งองค์พระพุทธรูป เป็นต้น นอกจากนี้การจัดการดูแลรักษาควรให้มีการเอาใจใส่ในการอนุรักษ์ให้มากขึ้น

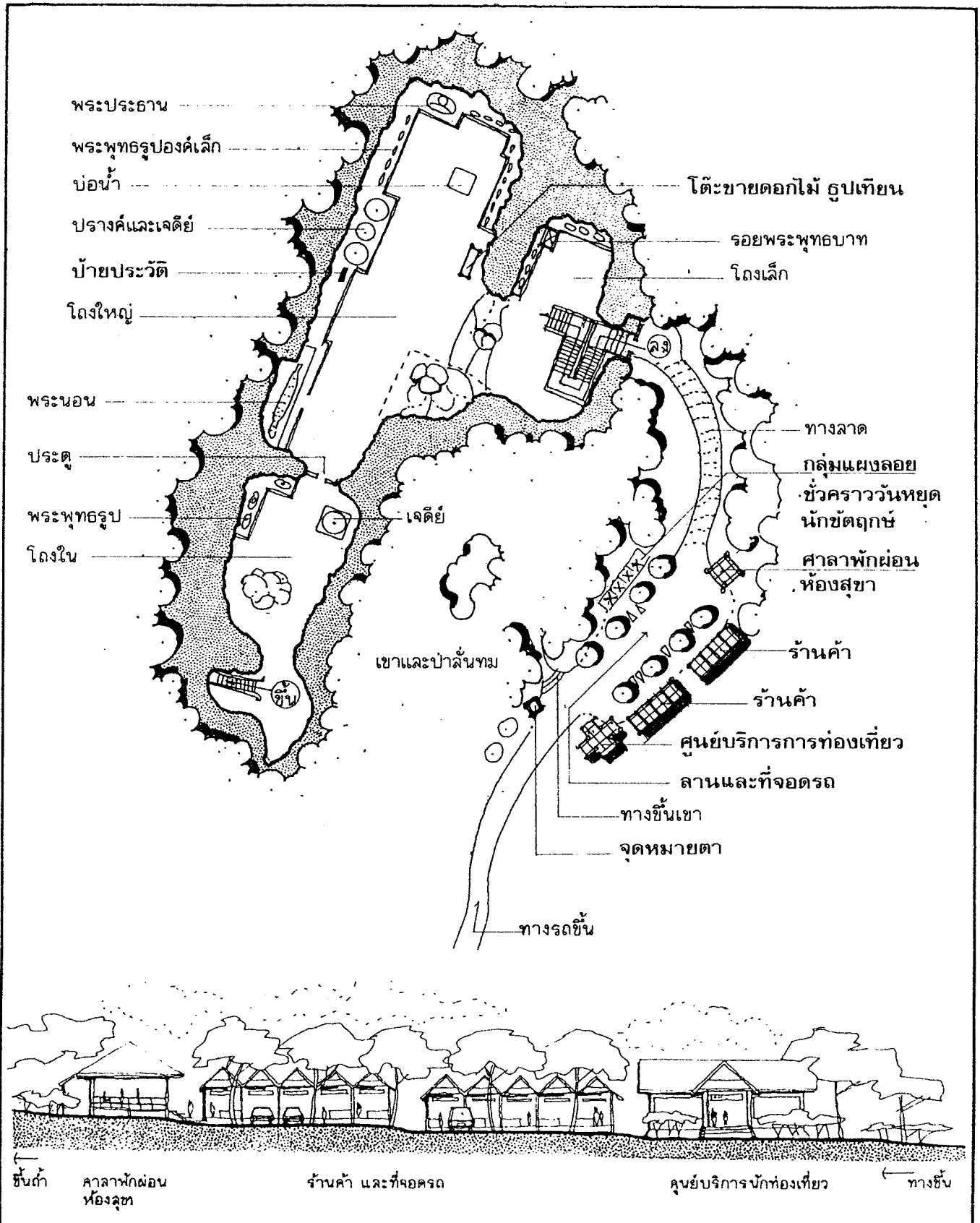
- ทำป้ายประวัติ และป้ายชื่อให้สวยงาม และอยู่ในตำแหน่งที่ไม่บดบัง หรือทำลายความงามขององค์ประกอบต่าง ๆ สารภายในป้ายจะต้องถูกต้องชัดเจน ทั้งนี้ควรรวมถึงการให้การศึกษาด้านธรรมชาติด้วย รวมทั้งมีป้ายบอกทางที่จำเป็นด้วย

- ติดตั้งไฟฟ้า แสงสว่างและไฟสีเสริมที่มีอยู่ แต่ให้ปรับปรุงการเดินสายไฟฟ้า โดยซ่อนให้มิดชิด

ค. \ การพัฒนาด้านอื่น ๆ

- เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวรู้จักและมาชมอย่างกว้างขวาง

- จัดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาและกำหนดเปิด ปิดถ้ำให้แน่นอน

รูปที่ ๕.๔๔ การพัฒนาถ้ำเขาหลวง

Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

๕.๕ การพัฒนาอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด

๕.๕.๑ ขกุ่มพื้นฐาน

(๑) ที่ตั้ง

อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด ตั้งอยู่ในอำเภอบราญบุรี และอำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระหว่างเส้นรุ้ง ๙๙° $๕๓'$ - ๑๐๐° $๒'$ ตะวันออกและระหว่างเส้นแวง ๑๒° $๕'$ - ๑๒° $๒๐'$ เหนือ ห่างจากกรุงเทพ ฯ ประมาณ ๒๔๔ กม.

(๒) สภาพทางกายภาพทางธรรมชาติ

(๒.๑) สภาพภูมิประเทศ อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด จัดเป็นอุทยานประเภท ชายฝั่งผสมหมู่เกาะแห่งแรกของประเทศไทย (Coastal-type park) อยู่ริมฝั่งทะเลด้านตะวันตก ของอ่าวไทย มีภูมิประเทศเป็นภูเขาหินปูน (Limestone Mountain Range) สูงชันริมฝั่งทะเลผสม กับที่ราบริมฝั่งทะเลที่เป็นหาดเลน (Mudflats) และห้วงน้ำทะเลตื้น (Coastal Sea) รวมตลอด ถึงหมู่เกาะหินปูนใกล้ชายฝั่ง (Intertidal islands) รวม ๕ เกาะ คือ เกาะจุกดำ เกาะนมสาว เกาะราง เกาะระริง และเกาะตะกูด และพื้นที่ราบน้ำขัง (Marshland) ด้านตะวันตกของอุทยาน ฯ สภาพของเทือกเขาหินปูนมียอดเขาแหลมระเกะระกะสลับซับซ้อนกันหลายยอด เรียงตาม เหนือ - ใต้ ทำให้เกิดหน้าผาสูงชันและหุบเหวลึกมากมาย โดยมียอดสูงสุด ๖๐๕ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง

(๒.๒) แหล่งน้ำ มี ๔ ประเภท คือ

- แหล่งน้ำจืดท่วมขัง บริเวณ Marshland เนื้อที่ ๑/๔ ของพื้นที่ มีแหล่งน้ำมาจากเทือกเขาตะนาวศรี เมื่อกรมชลประทานได้ทำเขื่อนเก็บกักน้ำจืด ๒ เขื่อน ทำให้เกิดน้ำจืดท่วมขังตลอดปี เป็นแหล่งน้ำสำหรับการชลประทาน แหล่งสัตว์น้ำจืดและนกน้ำหลายชนิด
- ลำธารน้ำจืดและคลองน้ำกร่อย ได้แก่ ลำธารน้ำจืดไหลจากเทือกเขาสูง ที่มีน้ำตลอดปี ได้แก่ คลองดอนยายหนู แหล่งน้ำจืดบริเวณหุบเขา ๒ แห่ง คือ หุบเขาใหญ่ และหุบตาโคตร ส่วนลำคลองอื่น ๆ ได้รับอิทธิพลน้ำเค็ม ทำให้เป็นน้ำกร่อยใช้บริโภคไม่ได้
- ห้วงน้ำเค็มชายฝั่งทะเล อุทยาน ฯ ครอบคลุมพื้นที่ทะเล ยาว ๓๐ กม. ตลอดแนวชายฝั่ง และกว้าง ๓ กม. จากชายฝั่งออกไป ความลึกของทะเลตื้นนี้ ไม่เกิน ๒๐ เมตร มีตะกอนดินโคลน (Mudflats) หรือดินโคลนผสมทรายในบางแห่ง ทำให้เกิด ป่าชายเลน

- น้ำใต้ดิน ซึ่งขุดเจาะได้ในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะแหลมศาลา (ถ้าพระยานคร) มีการขุดน้ำบ่อขึ้นมาให้บริการนักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อนด้วย

(๒.๓) พันธุ์พืช บริเวณอุทยาน ฯ มีสังคมพันธุ์พืช ๔ ประเภท คือ

- ป่าชายหาด (Beach forest) เป็นป่าโปร่งไม่ผลัดใบ ขึ้นบริเวณน้ำทะเลท่วมไม่ถึง ตามชายฝั่งที่เป็นดินทราย และเชิงเขาชายทะเลทั่วไป (ประมาณ ๒ ตร.กม.)

- ป่าชายเลน (Mangrove forest) อยู่ตามที่ดินโคลนริมทะเล ที่ทิ้งขมิตรากดำและรากอากาศ (มีเนื้อที่ประมาณ ๓ ตร.กม.)

- ป่าเขาหินปูน (Limestone forest) พบบริเวณเทือกเขาหินปูน เป็นไม้ขนาดเล็ก หรือไม้พื้นล่างโดยทั่วไป ป่ามีลักษณะโปร่ง (มีเนื้อที่ประมาณ ๖๓.๕ ตร.กม.)

- สังคมพืชน้ำ (Aquatic plant community) ได้แก่ ทุ่งน้ำจืด (Swamp area) เนื้อที่ ๓๐ ตร.กม. สังคมพืชน้ำในทะเล (Marine vegetation) บริเวณรอบเกาะ ๕ เกาะ มีประมาณ ๐.๕ ตร.กม. และ ดอนตะกาด (Salt-tolerant plant community) เป็นพืชพันธุ์ขนาดเล็ก เตี้ย มีประมาณ ๑ ตร.กม บริเวณที่ราบด้านตะวันออกของเขาใหญ่และหน้าเขาแดง

(๒.๔) พันธุ์สัตว์ ในเขตอุทยาน ฯ มีสัตว์น้ำจำนวนมาก ทั้งน้ำเค็ม น้ำกร่อย และน้ำจืด เป็นแหล่งอาหารที่เหมาะสมแก่นกประเภทกินสัตว์น้ำ พื้นที่เขาหินปูนเป็นที่อยู่อาศัยของ เลียงผา (Serow) พันธุ์สัตว์ต่าง ๆ จำแนกได้ดังนี้

- พันธุ์สัตว์ป่า ได้แก่ พวกเลี้ยงลูกด้วยนม (เลียงผา เสือ เก้ง ลิง ค่าง ฮีเห็น กระต่ายป่า กระรอก เป็นต้น) นก เป็นนกประจำถิ่น นกอพยพตามฤดูกาล มีประมาณ ๒๓๔ ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน เช่น เต่า จระเข้ กิ้งก่า ตุ๊กแก ปู เป็นต้น สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ได้แก่ กบ เขียด ปาด อึ่งอ่าง คางคก หลายชนิด ปลา สัตว์น้ำในทะเลอื่น ๆ เช่น ปลาช่อน ปลาดุก ปลาไหล ปลากระเบน ม้าน้ำ ปลาหู เป็นต้น

- พันธุ์สัตว์เลี้ยงหรือเพาะเลี้ยง ของประชาชนท้องถิ่นโดยรอบอุทยาน ฯ ได้แก่ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (วัว ควาย สุนัข แมว แพะ และม้า) สัตว์ปีก (ไก่ เป็ด ห่าน) ปลาและกุ้ง

(๓) ที่ดินและอาคาร

นอกจากสภาพธรรมชาติแล้ว ในเขตอุทยานยังมีอาคารทางประวัติศาสตร์ และการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมอื่น ๆ อีก กล่าวคือ

(๓.๑) อาคารทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ บริเวณแหลมศาลา เป็นที่พักระหว่างเดินทางของพระยานคร เจ้าครองเมืองนครศรีธรรมราช ระหว่างการเดินทางมากรุงรัตนโกสินทร์ ในสมัยรัชกาลที่ ๑ มีหลักฐานบ่อน้ำจืดและถ้ำพระยานคร ซึ่ง ร. ๕ ได้ทรงโปรดให้สร้างพลับพลาขึ้นไว้ในถ้ำ ๑ หลัง เป็นพลับพลาแบบจตุรมุข (พระที่นั่งอุทาดอุหาสน์)

(๓.๒) อาคารอื่น ๆ ได้แก่ อาคารที่ทำการ บ้านพักรับรอง ซึ่งมีอยู่ ๒ แห่ง คือ บริเวณที่ทำการเขาแดง และแหลมศาลา

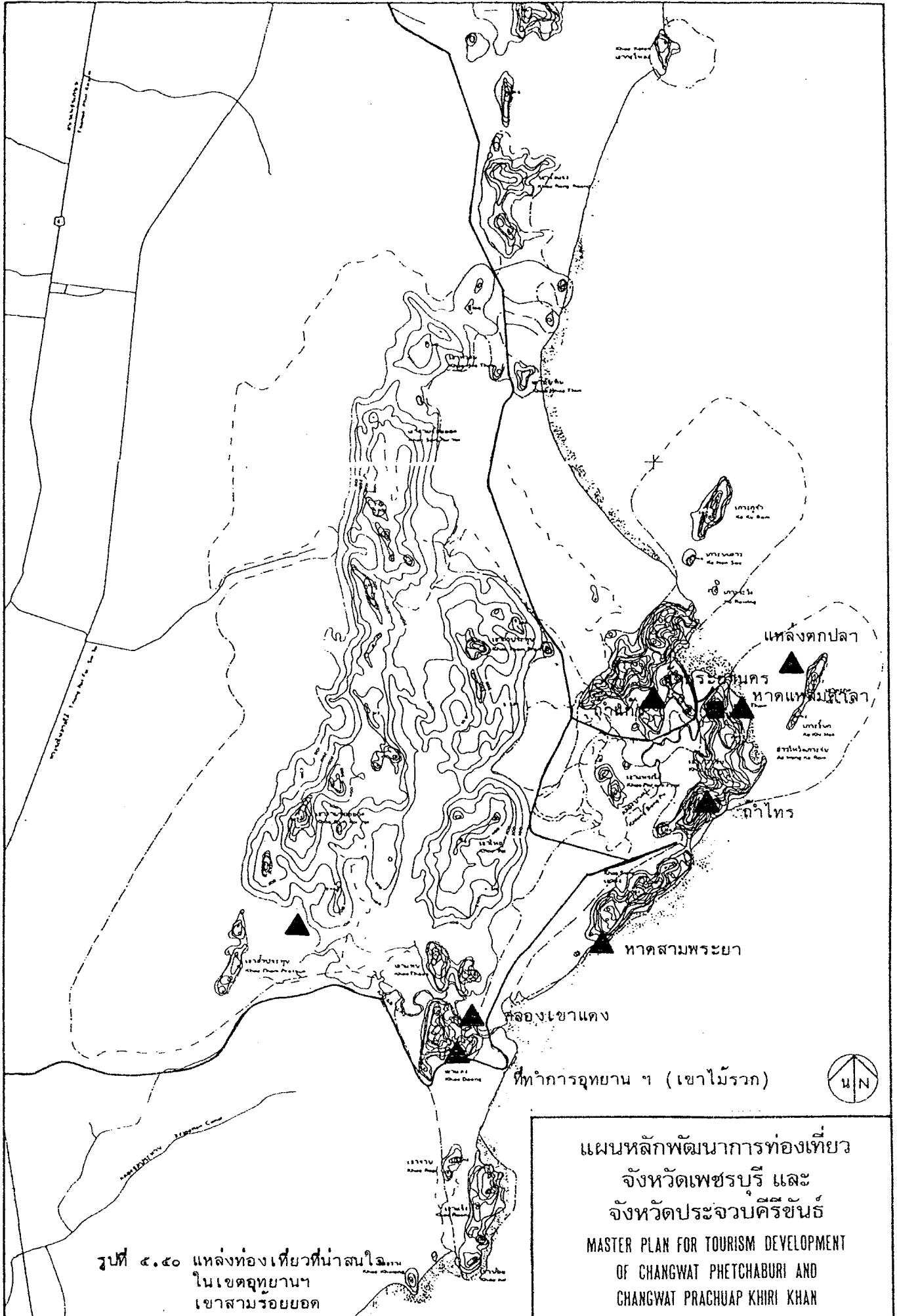
(๓.๓) การใช้ที่ดิน ในเนื้อที่ประมาณ ๑๐๖ ตร.กม. ของอุทยาน ฯ เป็นภูเขาหินปูน (ป่าหินปูน) ประมาณ ๖๓.๕ ตร.กม. ที่ราบริมฝั่งทะเลประมาณ ๑๑ ตร.กม. ทุ่งสามร้อยยอด ๓๐ ตร.กม. เป็นท้องทะเลน้ำตื้นและหมู่เกาะอีก ๑.๕ ตร.กม. พื้นที่ทั้งหมดเป็นพื้นที่อนุรักษ์ตามธรรมชาติ นอกจากบริเวณที่ทำการอุทยาน ฯ หน่วยพิทักษ์ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจต่าง ๆ เป็นพื้นที่มีการใช้ประโยชน์ แต่ไม่ขัดต่อสภาพธรรมชาติ

นอกจากภายในเขตอุทยานแห่งชาติแล้ว บริเวณโครงการซึ่งกันออกนอกเขตอุทยานฯ เป็นที่อยู่อาศัยของประชากร กล่าวคือ ด้านชายฝั่งทะเลเป็นชุมชนชาวประมง ประกอบอาชีพประมง คือ ทำสวนผลไม้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นมะพร้าว บางพื้นที่ทำนา กุ้ง บ่อล่อปลา และบ่อเลี้ยงปลา ซึ่งมักจะรุกล้ำเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ ด้านที่ราบลุ่มทุ่งสามร้อยยอดใช้ทำนา ไร่ อ้อย ไร่ สับปะรด บ่อล่อปลา และบ่อเลี้ยงปลา

๕.๕.๒ สภาพการท่องเที่ยว(๑) สิ่งดึงดูดใจเพื่อการท่องเที่ยว

นอกจากสภาพธรรมชาติที่แปลก เป็นเอกลักษณ์ของอุทยาน ฯ แล้ว ยังมีสิ่งดึงดูดใจที่สำคัญอีกหลายแห่งคือ (จรรยา ๕.๕๐)

- ถ้ำพระยานคร เป็นถ้ำขนาดใหญ่อยู่บนเขา สูงสักร้อยกว่า เมตร ภายในมีพระที่นั่งอุทาดอุหาสน์ สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๔

รูปที่ ๔.๕๐ แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ
ในเขตอุทยานฯ
เขาสามร้อยยอด

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

- ถ้าแก้ว มีหินงอกหินย้อย เป็นประกายแวววาวดูสวยงามมาก
- ถ้าไทร มีหินงอกหินย้อย และม่านหินย้อยสวยงามเช่นกัน
- หาดแหลมศาลา เป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยาน มีบริการที่พัก ร้านค้า

ร้านอาหาร และเป็นทางขึ้นสู่ถ้ำพระยานคร

- พรุสามร้อยยอด ที่มีทัศนียภาพสวยงาม มีนกอยู่อาศัยเป็นจำนวนมากนับร้อยชนิด
- คลองเขาแดง เป็นเส้นทางเชื่อมพรุสามร้อยยอดกับทะเล มีทิวทัศน์ป่าโกงกางสวยงาม นอกจากนี้ ทัศนียภาพยามเช้าและยามเย็น ภูเขา และนาุ้ง มองจากยอดเขาแดงและจากชุมชนสวยงามมาก
- แหล่งตกปลา บริเวณเกาะแก่งมีปลาหน้าดินชุกชุม นอกจากนี้ยังสามารถเห็นปลาโลมาทุกเข้าบริเวณเกาะนมสาว

(๒) ตลาดการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวของอุทยาน ฯ ปัจจุบันเป็นประเภทไปเช้า-เย็นกลับโดยส่วนใหญ่ จากการศึกษานในปี ๒๕๒๕ จากข้อมูลของอุทยาน ฯ และการประมาณการ พบว่ามีนักท่องเที่ยว ๒๘,๔๑๖ - คน เป็นชาวไทย ๒๗,๑๐๐ คน ชาวต่างประเทศ ๑,๔๑๖ คน ทั้งนี้มีผู้พักแรม ๕,๕๕๓ คน นักท่องเที่ยวไปเช้า-เย็นกลับส่วนใหญ่พักแรมอยู่ที่หัวหินกับชะอำ

(๓) โครงสร้างพื้นฐานและบริการ

- การให้บริการภายในอุทยาน ฯ ได้แก่ ที่พักบริเวณที่ทำการอุทยาน (เขาแดง) และหน่วยพิทักษ์หาดแหลมศาลา ซึ่งสามารถจองที่พักได้จากกรุงเทพฯ ฯ หรือที่ทำการโดยตรง โดยมีบริการจัดหาอาหารสำหรับนักท่องเที่ยวได้ด้วย ซึ่งนับว่าให้ความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวได้พอสมควร นอกจากนี้บริเวณใกล้เคียงยังมีกระท่อมยมโดย เป็นที่พักของเอกชน รับนักท่องเที่ยวได้ ๕๐-๕๐ คน อีกด้วย
- การเข้าถึงอุทยาน ฯ มีถนน รพช. เข้าถึงที่ทำการ และบ้านบางปู จากบ้านบางปูเดินทางต่อโดยเรือเข้าอีกประมาณ ๓๐ นาที ถึงหาดแหลมศาลา ปัญหาของการคมนาคม คือ ยังไม่มีรถประจำทางเข้าถึงแหล่ง ต้องเช่าเหมาจากปราณบุรี ทำให้ไม่สะดวก และบางครั้งราคาสูงเกินความเหมาะสม

๕.๕.๓ กรอบการพัฒนา

(๑) บทบาทและรูปแบบการพัฒนา

กำหนดให้อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เพื่อการศึกษา และพักผ่อนหย่อนใจ และจุดหมายเฉพาะ เช่น ส่องสัตว์ ตกปลา ชมนก เป็นต้น รองรับนักท่องเที่ยวจากศูนย์กลางหลัก หัวหิน-ชะอำ ซึ่งอาจมีที่พักของตนเองรองรับนักท่องเที่ยวบางส่วนด้วย

(๒) เป้าหมายการพัฒนา

เพื่อตอบสนองความต้องการในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะจากหัวหิน-ชะอำ โดยมีเป้าหมายในการพักผ่อนหย่อนใจ ทัศนศึกษา และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยว. ปัจจุบันจำนวนนักท่องเที่ยวยังมีน้อย ควรพัฒนาโดยการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี

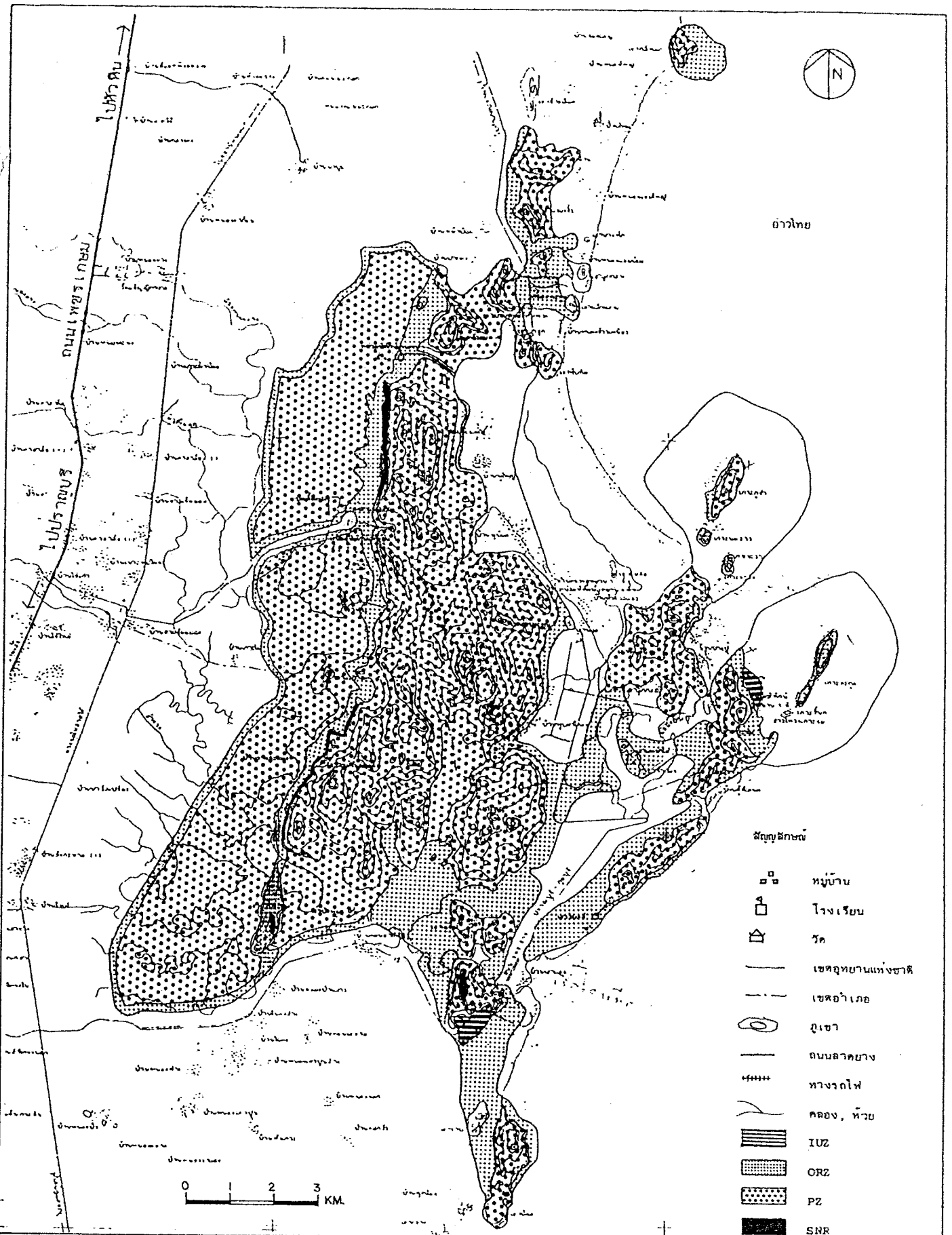
(๓) มาตรการการพัฒนา

- จัดทำแผนการแบ่งพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแหล่งและวางมาตรการควบคุมและรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติควบคู่กันไปด้วย
- ปรับปรุงและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้เหมาะสมเพียงพอสำหรับการขยายตัวในอนาคต
- พัฒนาโครงการการท่องเที่ยวและปรับปรุงจุดสนใจและแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในอุทยาน ฯ
- จัดการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว พร้อมกับให้ส่งเสริมบริการนำเที่ยว บริการขนส่งสาธารณะทั้งทางบกและทางน้ำ โดยให้มีเอกสารหรือมัคคุเทศก์นำทางการท่องเที่ยวด้วย

๕.๕.๔ แผนการพัฒนาทางกายภาพ

(๑) แผนการพัฒนาที่ดิน

(๑.๑) การแบ่งเขตการใช้ที่ดิน จัดแบ่งเขตการใช้ที่ดินตาม "แผนการเบื้องต้นอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์" ซึ่งจัดทำโดยกองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ ดังรูปที่ ๕.๕๑ โดยแบ่งเป็น

รูปที่ ๕.๕๑. แผนการแบ่งเขตการใช้ที่ดินอุทยานแห่งชาติ
เขาสามร้อยยอด

โครงการพัฒนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี / ประจวบคีรีขันธ์
เฉพาะกรณี หัวหิน/ชะอำ

- เขตบริการ (Intensive-use zone) เป็นเขตที่มีประชาชนรวมทั้งเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเข้ามาใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างหนาแน่น มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อยู่มาก ทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายให้เสียหายได้ง่ายในพื้นที่มีผู้น้อย เขตนี้ได้แก่ บริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติ รวมบริเวณบ้านพักเจ้าหน้าที่ในปัจจุบัน บริเวณที่กางเต็นท์และซุ้มดูนก (Bird blinds) รวมบริเวณบ้านพักนักท่องเที่ยว (ตอนตาภูและหาดแหลมศาลา) บริเวณสองข้างทางถนน รพช. สายปราณบุรี-กุยบุรี บริเวณที่ตั้งหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติทั้ง ๔ แห่ง ได้แก่ หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ (บ้านห้วยตาลแถว) หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ (ถ้ำพระยานคร) หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ (โรงเจเขาสามร้อยยอด) และหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ (เขาชันบันได) บริเวณด่านตรวจอุทยานแห่งชาติ และหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติย่อย ได้แก่ ด่านตรวจอุทยานแห่งชาติบ้านห้วยตาลแถว ด่านตรวจอุทยานแห่งชาติคอน เศรษฐี หน่วยย่อยหาดสามพระยา หน่วยย่อยบ่อแก้ว และหน่วยย่อยเขากะโหลก

- เขตเพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ (Outdoor recreation zone) เป็นเขตที่จัดไว้เพื่อให้ประชาชนที่เข้ามาในอุทยานแห่งชาติ ได้มีโอกาสเห็นและเข้าใจซาบซึ้งในระบบธรรมชาติ ทั้งยังจัดไว้เพื่อให้เป็นเขตกันชน (Buffer zone) ระหว่างเขตบริการและเขตสงวนสภาพธรรมชาติ เขตนี้ได้แก่บริเวณชายหาดต่าง ๆ ได้แก่ หาดแหลมศาลา หาดสามพระยา บริเวณเกาะต่าง ๆ ได้แก่ เกาะโครำ เกาะนมสาว และเกาะตะกูด บริเวณเชิงเขา ที่ราบและถ้ำต่าง ๆ ได้แก่ ถ้ำพระยานคร ถ้ำแก้ว ถ้ำไทร ถ้ำกระทะ บริเวณแนวคลองเขาแดง คลองบางปู บริเวณทุ่งสามร้อยยอดด้านตะวันตก และบริเวณอ่างเก็บน้ำใกล้ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ

- เขตสงวนสภาพธรรมชาติ (Primitive zone) เขตนี้มีสภาพธรรมชาติสำคัญควรค่าแก่การอนุรักษ์และสงวนไว้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ทรัพยากรธรรมชาติอื่นที่อยู่ใกล้เคียง โดยเฉพาะเพื่อให้ส่งเสริมทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นจุดเด่นของอุทยานแห่งชาติที่มีอยู่ในเขตอื่น เขตนี้ได้แก่ บริเวณเหินเขาต่าง ๆ คือ เขาสามร้อยยอด เขาแร้ง เขาเกาะร่ม เขาหุบตันจันทร์ เขาใหญ่ เขาสูง เขาแดง เขาถ้ำประทุน และบริเวณตอนกลางของทุ่งสามร้อยยอดทั้งหมด นอกจากนี้ควรกำหนดให้พื้นที่ของป่าชายเลนบริเวณคลองบางปูและคลองเขาแดง ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อระบบนิเวศของสิ่งมีชีวิตในทะเล และมีคุณค่าต่อการรักษาสมดุลย์ของธรรมชาติให้เป็น เขตสงวนสภาพธรรมชาติด้วย

(๑.๒) การใช้ที่ดินพื้นที่เฉพาะ ในเขตบริการเป็นเขตที่มีกิจกรรมของนักท่องเที่ยวสูงสุด ควรได้มีการวางแผนและจัดระเบียบ ตลอดจนกำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับอย่างเหมาะสมในพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

(๑.๒.๑) บริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด เขาแดง

- วางผังการใช้ที่ดิน รวมทั้งเส้นทางการติดต่อสัญจร ทั้งภายในและภายนอกให้สอดคล้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวในอนาคต ทั้งนี้ คำนี้ถึงความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบกับแหล่งท่องเที่ยวและจุดสนใจอื่น ๆ ของอุทยาน (ดูรูปที่ ๕.๕๒ และ ๕.๕๓)

- จัดสร้างที่ทำการอุทยาน และศูนย์บริการนักท่องเที่ยวใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถในการบริการแก่นักท่องเที่ยวซึ่งจะเพิ่มขึ้น อาคารที่ทำการ และศูนย์บริการแห่งใหม่ ประกอบด้วย

- สำนักงานที่ทำการอุทยาน
- ศูนย์แสดงนิทรรศการ และส่วนบริการเครื่องดื่ม

ส่วนชายของที่ระลึก

- ห้องบรรยายและจัดประชุม สัมมนา สามารถจุ

ได้ประมาณ ๑๐๐ คน

- จัดสร้างที่พักรับรองที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวที่มาทั้ง เป็นหมู่คณะ หรือที่มาเป็นเอกเทศ โดยให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ร้านอาหาร น้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค จัดให้มีความเป็นสัดส่วนในแต่ละกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มาพักค้าง

- จัดทำเส้นทางขึ้นชมทิวทัศน์บริเวณยอด เขาแดง ให้มีความชัดเจนและสะดวกแก่นักท่องเที่ยว โดยจัดให้มีป้ายบอกทาง กำหนดจุดชมทิวทัศน์เป็นระยะ ๆ ตลอดจนบริการเจ้าหน้าที่นำทางที่มีความรู้ในด้านพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่ปรากฏอยู่ในบริเวณ

- ส่งเสริมให้มีการจัดบริการนำเที่ยวทางเรือในบริเวณคลองเขาแดง เพื่อการชมนกน้ำพันธุ์ต่าง ๆ และทิวทัศน์ซึ่งมีจุดเด่นเฉพาะตัวของพื้นที่ โดยให้บริการการอบรมมัคคุเทศก์ในด้านข้อมูลของพื้นที่ ธรรมชาติและถิ่นที่อยู่อาศัยของนก การอพยพ เป็นต้น ตลอดจนนำชมชีวิตความเป็นอยู่ของชาวประมงบริเวณปากคลองเขาแดง

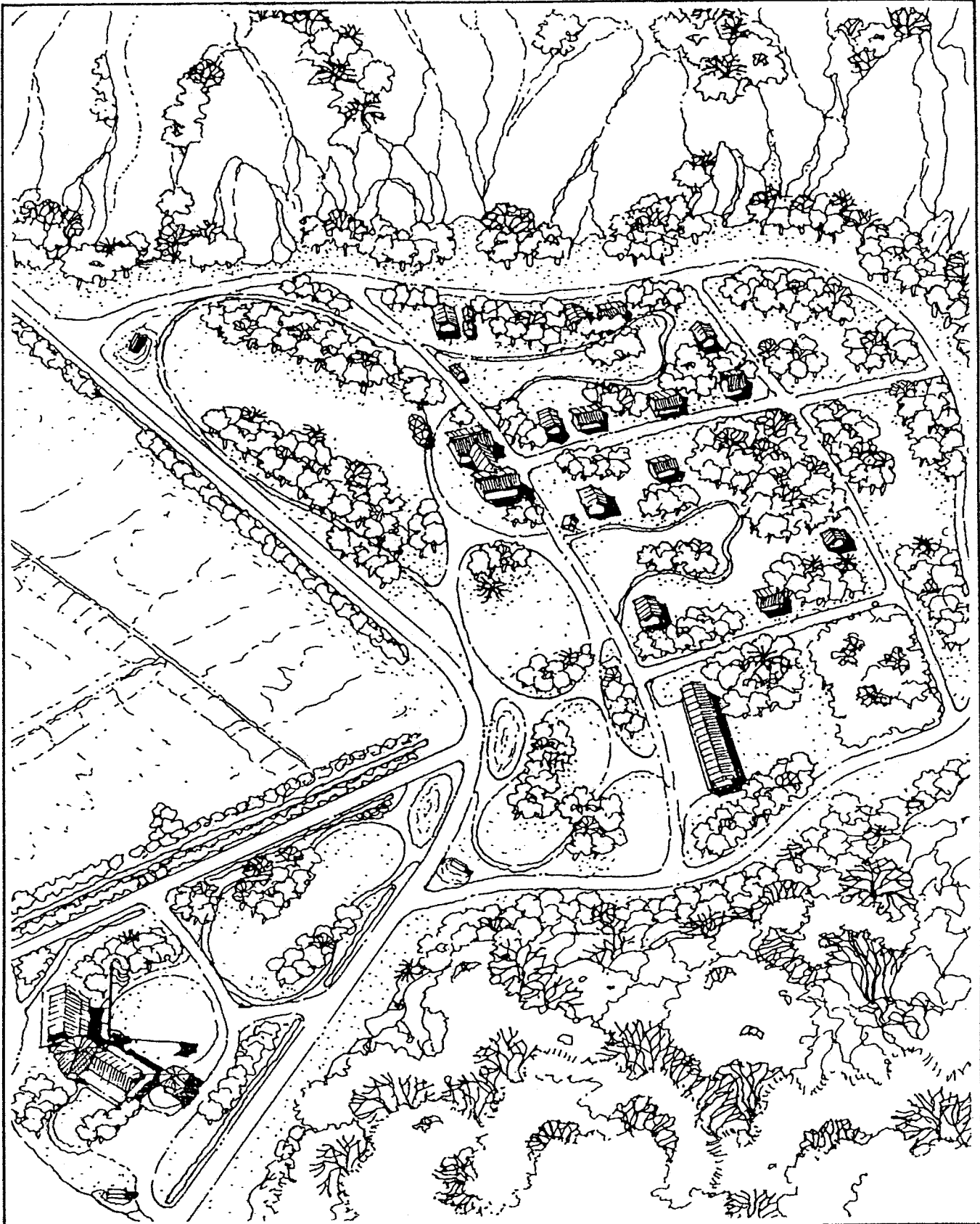
- จัดทำเส้นทางจากที่ทำการนำนักท่องเที่ยวดูนกที่หาด เขาแดง รวมทั้งจัดทำซุ้มดูนก (bird blinds) ตามจุดต่าง ๆ ในบริเวณ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่สนใจชมนกเป็นพิเศษ

รูปที่ ๔.๓๒ ผังการใช้ที่ดินในอนาคตบริเวณที่ทำการ
อุทยานฯ เขาแดง

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๔.๕๓ ทศนิยมภาพบริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติ
 เขาสามร้อยยอด

Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

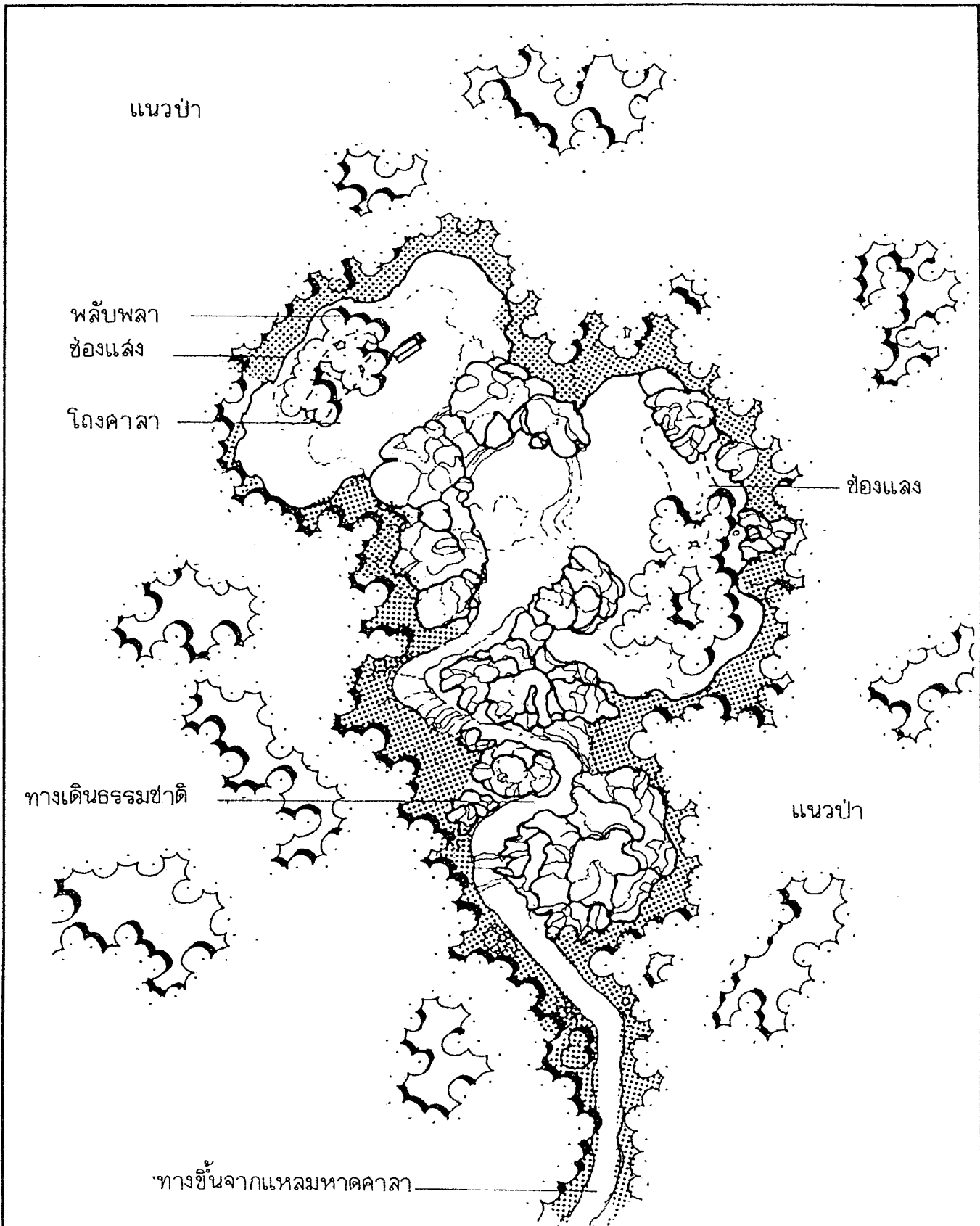
MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHECHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

(๑.๒.๒) บริเวณถ้ำพระยานคร (จตุรปูที่ ๕.๕๔)

- ปรับปรุงทางขึ้นถ้ำพระยานครให้มีความน่าสนใจเพิ่มขึ้น โดยจัดทำที่พักและจุดชมวิวระหว่างทาง กำหนดป้ายชี้บอกทางและสื่อความถึงพันธุ์พืชและลักษณะทางธรรมชาติที่น่าสนใจในบริเวณทางขึ้น (จตุรปูที่ ๕.๕๔)
- ภายในถ้ำพระยานคร สมควรปรับปรุงดังนี้
 - จัดถ้ำพระยานครให้มีลักษณะเป็นโถงนิทรรศการ ให้ความรู้และเป็นสถานพักผ่อนหย่อนใจแก่ผู้เข้าชม โดยจัดให้มีบริเวณที่นั่งพักผ่อนที่กลมกลืนกับธรรมชาติ การจัดเรียงหินภายในถ้ำ และจัดให้มีป้ายสื่อความหมายเพื่อให้เกิดการศึกษาในเรื่องของธรรมชาติศึกษา เช่น การโคจรของดวงอาทิตย์ที่มีความสัมพันธ์กับปล่องของถ้ำพระยานคร ลักษณะทางธรณีวิทยาของการเกิดหินงอกหินย้อย และสะพานมรณะ ตลอดจนให้ความรู้ในแง่ประวัติศาสตร์ของถ้ำพระยานคร และพลับพลาอุทกกุหาสน์ (จตุรปูที่ ๕.๕๖)
 - เดินไฟฟ้าแสงสว่างและไฟประดับ เป็นไฟสีอ่อน (indirect light) ในบริเวณที่เป็นจุดหยุดพักชม และจุดแสดงนิทรรศการ เพื่อเน้นความสำคัญ และดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เข้าชม ลักษณะการเดินไฟทั้งหมดให้เป็นไฟอ่อน หรือพยายามให้กลมกลืนกับสภาพโดยรอบให้มากที่สุด (ดูภาคผนวก ๑๐)
 - นูระปะปฐิสังขรพระที่นั่ง อุทกกุหาสน์ ให้มีความแข็งแรง และให้มีสภาพเดิมให้มากที่สุด จัดไฟฟ้าแสงสว่างและไฟสีเป็นความมุงตงามของพระที่นั่งตามความเหมาะสม
 - บ่อพระยานคร ในบริเวณระหว่างทางขึ้นถ้ำพระยานคร นับว่ามีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับถ้ำ และพระที่นั่งอุทกกุหาสน์ สมควรมีการปรับปรุงโดยกั้นอาณาเขต เน้นความเป็นสัดส่วนชัดเจนจากส่วนบริการนักท่องเที่ยว จัดสร้างป้ายประวัติด้วยวัสดุถาวร และจัดภูมิสถาปัตยกรรมภายในบริเวณให้มีความร่มรื่น

(๑.๒.๓) บริเวณบ้านบางปูและหาดแหลมศาลา

- ปรับปรุงถนนทางเข้าบ้านบางปูให้เป็นถนนมาตรฐาน พื้นผิวลาดยางอัสปัลท์ กว้าง ๖ เมตร เพื่อเพิ่มความสะดวกในการเดินทางไปยังหาดแหลมศาลา

รูปที่ ๕.๕๔ ผังบริเวณถ้ำพระยานคร

Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๕๕ ทศนิยมภาพการปรับปรุงทางขึ้นถ้ำพระยานคร

Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว

จังหวัดเพชรบุรี และ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT

OF CHANGWAT PHETCHABURI AND

CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๔.๕๖ ทิวทัศน์ภายในถ้ำพระยามนคร

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

- การเดินทางไปยังหาดแหลมศาลาในปัจจุบัน อาศัยการเดินทางโดยทางเรือ นับว่ายังขาดความสะดวกอยู่บ้างในฤดูมรสุม เนื่องจากมีคลื่นลมจัด สมควรจัดสร้างทางเดินอ้อมหัวแหลมเข้าสู่หาดแหลมศาลา โดยใช้วัสดุและโครงสร้างที่แข็งแรง ทนทาน รวมทั้งกำหนดรูปแบบมิให้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทัศนียภาพของบริเวณ

- จัดสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและที่จอดรถในบริเวณด้านหลังของวัดบ้านบางปู เพื่อเป็นจุดหยุดพักและให้บริการแก่ผู้ที่จะเดินทางโดยสะพานอ้อมหัวแหลมหรือข้ามเขาไปยังหาดแหลมศาลา

- จัดวางผังการใช้ที่ดิน รวมทั้งเส้นทางติดต่อสัญจรของบริเวณหาดแหลมศาลา ทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้เกิดความเป็นสัดส่วน และความสะดวกแก่ผู้มาเที่ยวและพักผ่อน (รูปที่ ๕.๕๗)

- ปรับปรุงอาคารที่มีอยู่เดิม และจัดสร้างอาคารใหม่ รวมทั้งอาคารบริการต่าง ๆ เช่น ศูนย์แสดงนิทรรศการ ร้านอาหาร ห้องน้ำ-ส้วม สิ่งอำนวยความสะดวกในการเล่นแคมป์ไฟ เป็นต้น (รูปที่ ๕.๕๘)

- จัดสร้างถังเก็บน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคและบริโภคของนักท่องเที่ยวให้มีความจุ ๕๐,๐๐๐ ลิตร

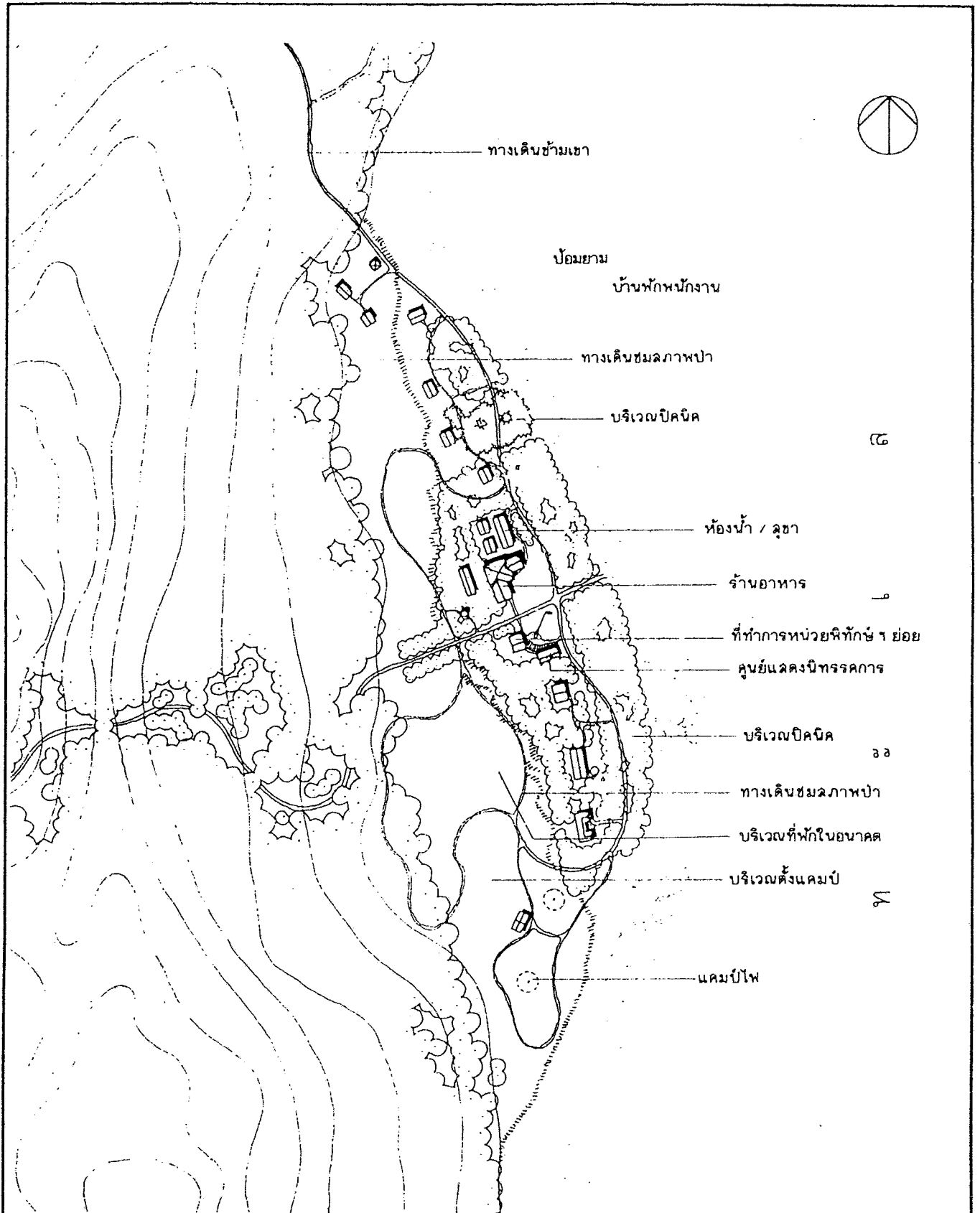
- ปรับปรุงด้านองค์ประกอบสถาปัตยกรรมที่จำเป็น เช่น รั้วขยะ ไฟส่องทางเดิน ป้ายแสดงแผนผังบริเวณ และป้ายสื่อความหมายต่าง ๆ รั้วแสดงอาณาเขต และปรับปรุงด้านภูมิสถาปัตย์โดยการปลูกต้นไม้เพิ่มความร่มรื่นในบริเวณ (รูปที่ ๕.๕๙)

(๑.๒.๔) บริเวณถ้ำแก้วและถ้ำไทร

- จัดสร้างและปรับปรุงที่จอดรถนักท่องเที่ยว ปรับปรุงทางขึ้นถ้ำไทรให้มีความสะดวกและน่าสนใจเพิ่มขึ้น โดยใช้ป้ายสื่อความหมายนำทางและอธิบายลักษณะทางธรรมชาติวิทยา พืชพันธุ์ในบริเวณทางขึ้น กำหนดจุดพักผ่อนริ้วเป็นระยะ ๆ

- ภายในบริเวณถ้ำแก้วและถ้ำไทรควรปรับปรุงดังนี้

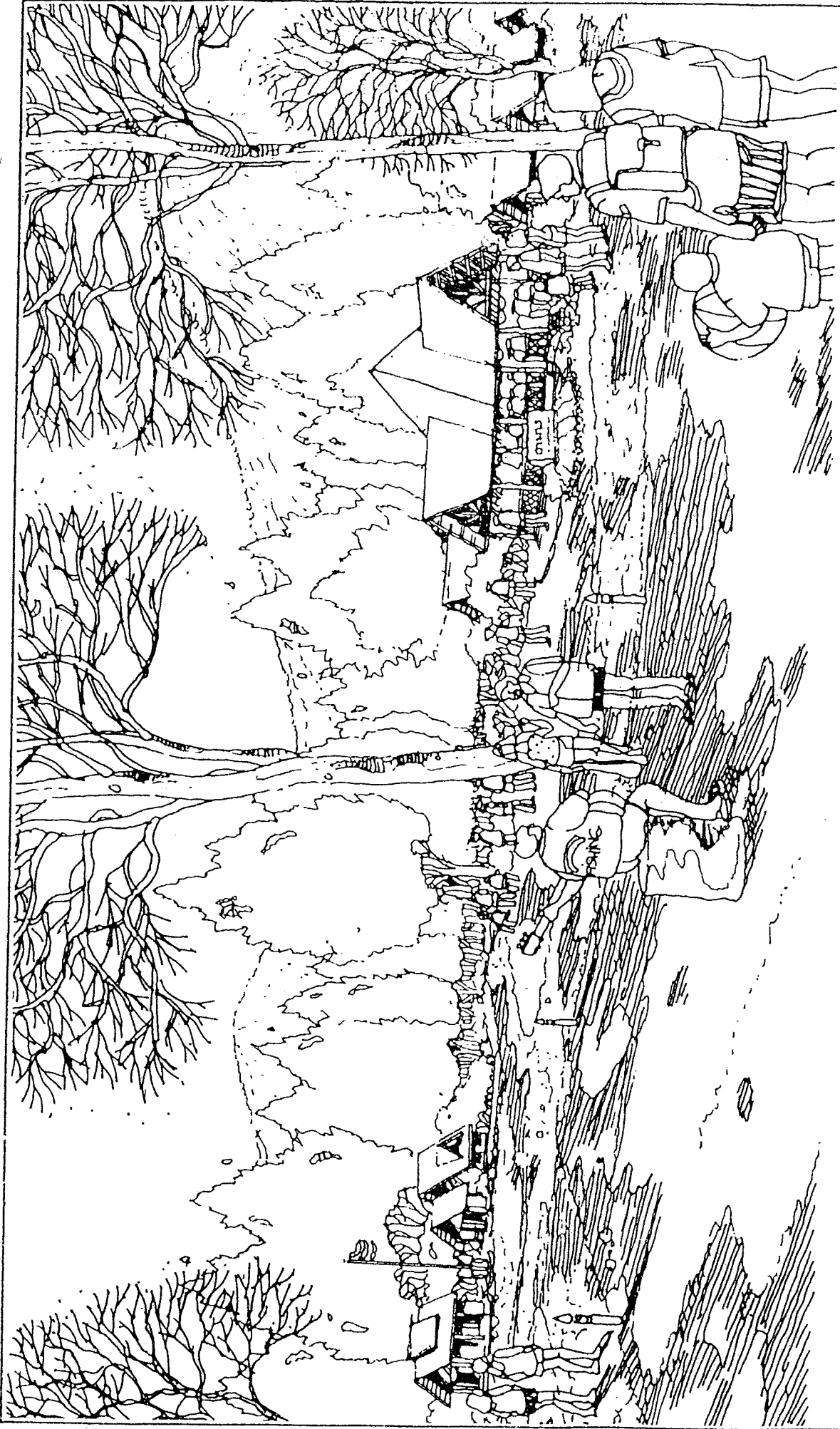
- จัดสร้างทางเดินเท้าที่ชัดเจนและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว โดยใช้โคมไฟส่องทางเดินตามเส้นทางที่กำหนด เพื่อป้องกันการพลัดหลงและอันตรายจากการลื่นไถล สัตว์เลื้อยคลาน

รูปที่ ๕.๕๔ การจัดวางอาคารบริเวณหาดแหลมศาลา

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๕๔ ทัศนียภาพการปรับปรุงทางลาดแหลมศาลา

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 จังหวัดเพชรบุรี และ OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAK

- ติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่าง และไฟสีให้ถูกหลักการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ โดยการซ่อนไฟและสายไฟให้มิดชิด หรือสอดคล้องกับสภาพภายในถ้ำ และ จัดระบบการปิดเปิดไฟให้เหมาะสม

- จัดทำระบบป้ายแสดงแผนผังทาง เชื่อมต่อของบริเวณถ้ำ ตลอดจนป้ายสื่อความหมายต่าง ๆ อธิบายลักษณะของหินรูปร่างต่าง ๆ ที่เกิดจากอิทธิพลของธรรมชาติ หินงอก หินย้อย เป็นต้น

- เพื่อมิให้เกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากนักท่องเที่ยว ในการเข้าชมแต่ละครั้งควรกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม โดยมีเจ้าหน้าที่นำทางและควบคุม ก่อนการเข้าชม ควรมีการบรรยายสรุปถึงข้อควรระวังต่าง ๆ ในการเข้าเที่ยวชมถ้ำ เพื่อรักษา สภาพของถ้ำคงความสมบูรณ์ดั้งเดิมตลอดไป

(๑.๒.๕) บริเวณหาดสามพระยา

- วางผังการใช้ที่ดินของบริเวณชายหาดให้มีความเป็น สดส่วนและสอดคล้องกับสภาพทางธรรมชาติและระบบนิเวศของชายหาด จัดบริเวณที่จอดรถให้เพียงพอ ต่อนักท่องเที่ยวในอนาคต

- จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว เช่น ร้านค้าอาหารและเครื่องดื่มบริเวณที่นั่งเล่นพักผ่อน และพื้นที่กางเต็นท์บริเวณเล่นแคมป์ไฟ ที่ตั้งขยะ รวมทั้งห้องน้ำ ห้องสุขา

- จัดสร้างถังคอนกรีตเก็บน้ำสะอาดให้เพียงพอกับจำนวน นักท่องเที่ยว

(๒) แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

- ปรับปรุงถนนทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวและจุดสนใจต่าง ๆ ให้เป็นถนนมาตรฐาน เพื่อเพิ่มความสะดวกและปลอดภัย รวมทั้งปลูกต้นไม้ใหญ่ข้างทางเพื่อเสริมทัศนียภาพและปรับปรุง ถนนที่ผ่านหมู่บ้านบางปูให้สะดวกแก่การคมนาคมของราษฎรและนักท่องเที่ยวที่ใช้เส้นทางดังกล่าว

- จัดที่จอดรถและซุ้มพักผ่อน ตลอดจนทางเดินเท้า และทางเดินป่าในพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง

- จัดเตรียมพื้นที่อุทยานเพื่อรองรับระบบประปาอุทยานสามร้อยยอด โดยอาศัยน้ำดิบจากคลองชลประทาน ซึ่งอยู่ห่างไปประมาณ ๒ กม. มีกำลังผลิตวันละ ๑๒๐ ลบ.เมตร โดยจ่ายให้กับบริเวณอุทยานเป็นระยะทาง ๒ กม. รวมทั้งสร้างสถานีสูบน้ำใสขนาดแรงดัน ๔๐ เมตร จ่ายยังบริเวณหาดแหลมศาลา

- ปรับปรุงระบบการสื่อสารภายในอุทยาน ให้สามารถเชื่อมต่อกับภายนอกได้ สะดวกและรวดเร็ว เพื่อการรักษาความปลอดภัยของอุทยาน และอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

(๓) แผนพัฒนาบริการการท่องเที่ยว

- สถานที่พักนักท่องเที่ยวในอุทยานฯ ทั้งแบบชั่วคราวและถาวร ควรจัดเตรียมให้พร้อมในจุดสำคัญต่าง ๆ และควรกระตุ้นให้มีสัมปทานค้ำพื้นที่พักและท่องเที่ยว โดยเอกชนดำเนินการ ด้วยการให้ระเบียบการให้สัมปทานของกองอุทยานแห่งชาติ ทั้งนี้ควรมองหาสัมปทานแก่เอกชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านบางปู และบ้านเขาแดง เป็นอันดับแรก

- จัดการนำเที่ยวภายในอุทยานฯ ให้เป็นระบบทั้งทางเรือและทางบก โดยมีระบบคนนำทาง การอำนวยความสะดวกในเรื่องยานพาหนะ การต่อเนื่องกันเองของแหล่งท่องเที่ยว และจุดสนใจต่าง ๆ

(๔) แผนพัฒนาบ้านอื่น ๆ

- รักษาสภาพสังคมพืชและธรณีสัณฐานของเทือกเขาหินปูนและทุ่งสามร้อยยอด ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติ เพื่อให้เป็นที่อยู่อาศัย และแหล่งอาหารของสัตว์ป่าสำคัญทุกชนิด โดยเฉพาะเสียงผา และนกน้ำ เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา วิจัย และการท่องเที่ยว โดยเพิ่มเจ้าหน้าที่เครื่องมือ อุปกรณ์ ตลอดจนให้การศึกษแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่

- จัดให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่อุทยานแห่งชาติ เขาสามร้อยยอด เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการอนุรักษ์และส่งเสริมกิจการของอุทยานฯ และเพื่อชักจูงนักท่องเที่ยวให้เข้ามามากขึ้น

- ส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถแก่เจ้าหน้าที่ประจำอุทยาน ให้การอบรมเจ้าหน้าที่บริการท่องเที่ยว โดยประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๕.๖ การพัฒนาอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

๕.๖.๑ ข้อมูลพื้นฐาน

(๑) ที่ตั้ง

อุทยานแห่งชาติป่าแก่งกระจาน ตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอท่าทาง กิ่งอำเภอนอง ญาปล้อง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี และอำเภอหัวหินของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระหว่างเส้นรุ้งที่ $๙๙^{\circ} ๐๕' - ๙๙^{\circ} ๔๐'$ ตะวันออก และระหว่างเส้นแวงที่ $๑๒^{\circ} ๒๗' - ๑๓^{\circ} ๑๕'$ เหนือ ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๒๒๐ กิโลเมตร และห่างจากเพชรบุรีประมาณ ๕๓ กิโลเมตร

(๒) สภาพทางกายภาพทางธรรมชาติ

(๒.๑) สภาพภูมิประเทศ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีเนื้อที่รวมกันทั้งสิ้น ประมาณ ๒,๙๑๕ กม.^๒ สภาพภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน มีความสูงตั้งแต่ ๒๐๐ - ๑,๕๕๐ เมตร มีที่ราบอยู่บ้าง ระหว่างภูเขาและริมน้ำ ลักษณะดินเป็นดินดานปนทรายเป็นชั้นฐานด้านล่าง ในพื้นที่บางแห่งซึ่งมีชั้นของดินดินดานโคลนปนผิวดิน บางแห่งมีก้อนหินขนาดใหญ่เรียงตัวกัน เป็นถ้ำ เป็นหลืบ

(๒.๒) แหล่งน้ำ โดยลักษณะทางธรณีและลักษณะภูมิประเทศ ซึ่งเป็นเทือกเขา จึงก่อให้เกิดลำธารเล็ก ๆ มากมายซึ่งมีน้ำไหลตลอดปี เว้นบางลำห้วยที่มีการบกกัก ซึ่งทั้งหมดเป็นสาขาของแม่น้ำเพชรบุรี และแม่น้ำปราณบุรี ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของเขื่อนแก่งกระจานและเขื่อนปราณบุรี นอกจากนี้ยังมีอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กอีกหลายแห่ง เช่น อ่างเก็บน้ำห้วยป่าแดง อ่างเก็บน้ำห้วยป่าเลา เป็นต้น สำหรับบ่อน้ำร้อนในปัจจุบันพบอยู่ทั้งหมด ๓ บ่อ โดย ๒ บ่ออยู่ตอนกลางของพื้นที่ใกล้น้ำตกทอทิพย์ และ ๑ บ่อ อยู่ทางด้านเหนือในเขตกิ่งอำเภอนองญาปล้อง

(๒.๓) พันธุ์พืช มีอยู่ด้วยกัน ๒ ประเภท คือ

- ป่าดิบแล้ง (Dry Evergreen Forest) เป็นป่าที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด พบโดยทั่วไปตามที่ลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ และที่ราบระหว่างภูเขามีพันธุ์ไม้สำคัญ เช่น มะค่าโมง ตะเคียนทอง

- ป่าดิบชื้น (Tropical Evergreen Forest) เป็นป่าที่มีความสมบูรณ์รองลงมา พบทั่วไปทางตอนกลางและตอนใต้ของพื้นที่อุทยานฯ คิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๖๐% ของพื้นที่ทั้งหมด มีไม้สำคัญคือ ยาง เสลา ตะแบก กะพง ส่วนไม้พื้นล่างมีไม้ชนิดต่างๆ หวาย ฯลฯ

- ป่าเบญจพรรณ (Mixed Deciduous Forest) มีอยู่ในบริเวณที่แห้งแล้งกว่าป่าดิบชื้น พบกระจายอยู่ทางตอนกลาง และตอนเหนือของพื้นที่อุทยานฯ มีประมาณ ๑๐% ของพื้นที่ทั้งหมด มีพันธุ์ไม้สำคัญคือ มะค่าโมง มะค่าแต้ กะบก ตะคร้อ มะเกลือ เสม็ดขาว เสม็ดแดง ไม้ต่าง ๆ ฯลฯ

- ป่าเต็งรัง (Dry Dipterocarps Forest) ป่าชนิดนี้พบทางตอนเหนือ และทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่อุทยานฯ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๐% ของพื้นที่ทั้งหมด มีพันธุ์ไม้สำคัญคือ เต็งรัง เหียง พลวง พยอม กระโดน ฯลฯ

- ไร่ มีทั้งเป็นไร่ร้าง สวนไร่พืชผลต่างมีพื้นที่ประมาณ ๒-๔% ของพื้นที่อุทยานฯ พบมากบริเวณริมฝั่งแม่น้ำบางกลอง และแม่น้ำเพชรบุรีตอนปลาย

นอกจากนี้ในบริเวณพื้นน้ำตามอ่างเก็บน้ำและทะเลสาบประมาณ ๑-๒% ของพื้นที่อุทยานฯ ทั้งหมด จะพบพันธุ์พืชต่าง ๆ ในเขตหัวงน้ำขึ้น เช่น สาหร่ายหางกระรอก อ้อ พง และหญ้าปล้องต่าง ๆ

(๒.๔) พันธุ์สัตว์ แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

- สัตว์บก และสัตว์ปีก ได้แก่ ช้าง กระทิง วัวแดง เสี่ยงผา เก้ง กวาง สัตว์เลื้อยคลานต่าง ๆ นกมากกว่า ๑๐๐ ชนิด

- สัตว์น้ำและสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ได้แก่ ปลาเรียน ปลาพวง ปลาชนิดต่าง ๆ อีกมาก คางคก กบ อึ่งอ่าง เป็นต้น

(๓) ที่ดินและอาคาร

(๓.๑) การใช้ที่ดิน ในพื้นที่ทั้งหมด ๒,๔๑๔ กม.^๒ นั้น เป็นพื้นน้ำประมาณ ๕๐ กม.^๒ ที่เหลือเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนเกือบทั้งหมดเป็นพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งในบางบริเวณ เช่น พื้นที่ราบในหุบเขา และริมแม่น้ำบางส่วนถูกแผ้วถางเป็นพื้นที่เกษตรอยู่ก่อนและบ้างถูกบุกรุกหลังจากที่ประกาศเป็นเขตอุทยานฯ นอกจากนี้บางส่วนของพื้นที่ถูกใช้เป็นที่ทำการอุทยาน และหน่วยพิทักษ์ และการใช้ประโยชน์เป็นเขตกิจกรรมพิเศษของหน่วยงานราชการต่าง ๆ รวมทั้งเอกชนบางส่วน

(๓.๒) อาคาร ในเขตอุทยานฯ มีอาคารต่าง ๆ ซึ่งเป็นของอุทยานแห่งชาติอยู่ ๒ บริเวณใหญ่ด้วยกันคือ บริเวณที่ทำการเขาไม้รวก และบริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานป่าละอู ซึ่งมีอาคาร ได้แก่ บ้านพักรับรอง สำนักงานและส่วนบริการต่าง ๆ บริเวณริมอ่าง

เก็บน้ำบางแห่งได้มี เอกชน เข้าไปพัฒนาจัดทำแหล่งที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวโดยจัดสร้างเป็นอาคาร
ทั้งบนดิน และบนผิวน้ำ โดยใช้วัสดุชั่วคราวเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ แก่งกระจานรีสอร์ท นอกจากนี้
บนเกาะแห่งหนึ่งในจำนวนเกาะนับสิบแห่งในทะเลสาบแก่งกระจานเป็นที่ตั้งของสำนักวิปัสสนา และ
สวนสมุนไพรอีกด้วย

๔.๖.๒ สภาพการท่องเที่ยว

(๑) สิ่งดึงดูดใจเพื่อการท่องเที่ยว

ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีธรรมชาติที่น่าสนใจอยู่มากมาย ตามจุด
ต่าง ๆ โดยทั่วไป ในปัจจุบันสถานที่ซึ่งกำลังเป็นที่นิยม ได้แก่ (ดูรูปที่ ๔.๖๐)

- เขาไม้รวก เป็นที่ตั้งของที่ทำการอุทยานฯ ในปัจจุบัน ซึ่งอยู่ริมทะเลสาบ
แก่งกระจาน จากบริเวณนี้สามารถมองเห็นทิวทัศน์ที่สวยงามของทะเลสาบแก่งกระจาน รวมทั้ง
ยังมีบ้านพักและบริการต่าง ๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่ไปค้างแรมเพื่อการพักผ่อน บริเวณนี้นับเป็น
ศูนย์กลางการท่องเที่ยวของอุทยานฯ

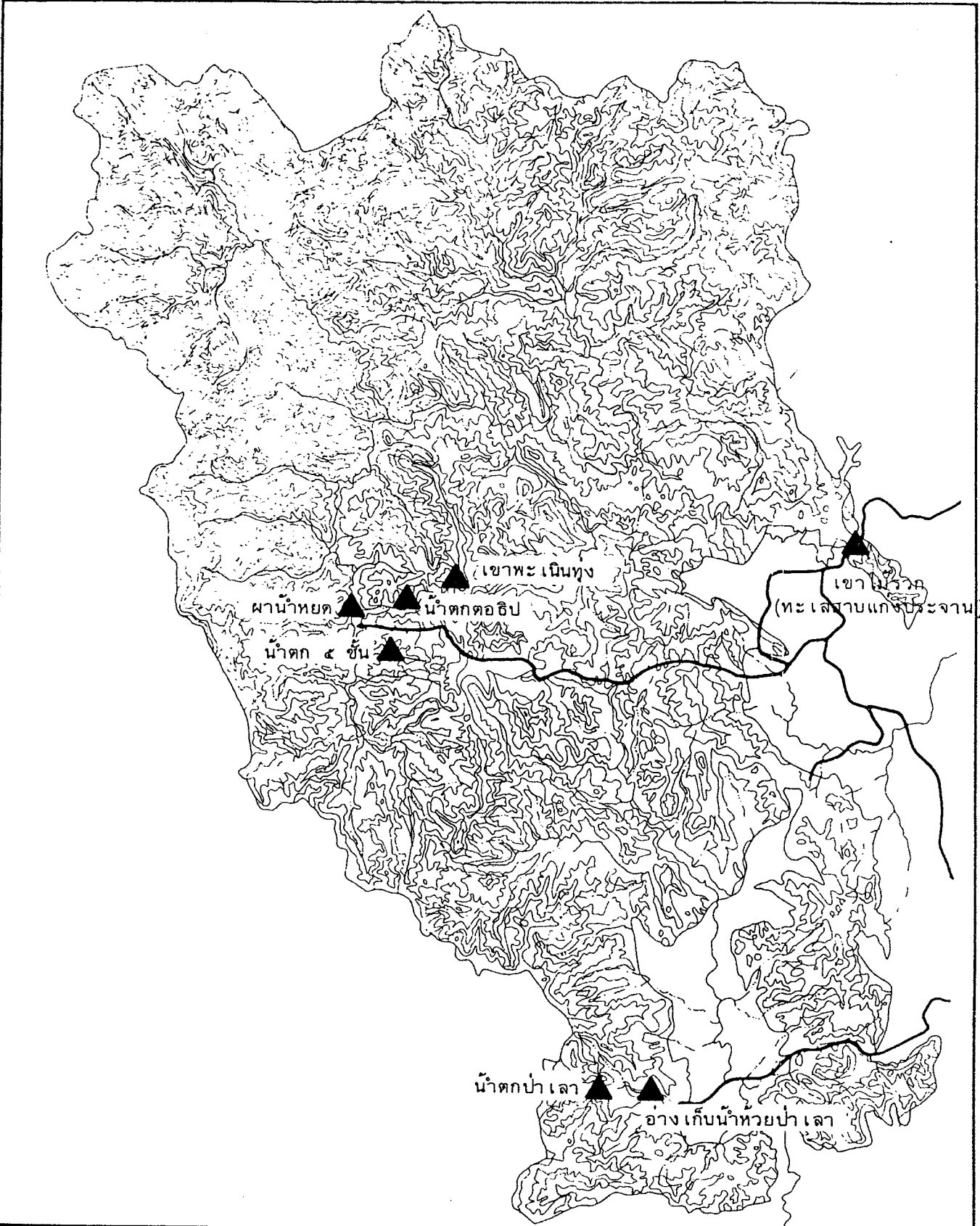
- เขาพะเนินทุ่ง เป็นยอดเขาสูงที่สุดของตอนกลางพื้นที่อุทยานฯ มีความสูง
ประมาณ ๑,๒๐๗ เมตร จากระดับน้ำทะเล บนยอดเขามีพื้นที่ราบมีสภาพเป็นทุ่งหญ้า ซึ่งจะพบ
รอยเท้าสัตว์ เช่น กระต๊อง อยู่เต็มไปหมด จากยอดเขาซึ่งมีอากาศเย็นตลอดปี เมื่อมองลงไปยัง
เบื้องล่างจะเห็นเป็นทะเลหมอกปกคลุมตามเขาต่าง ๆ นับเป็นทิวทัศน์ที่สวยงามมาก

- น้ำตกทอริป เป็นน้ำตกที่มีน้ำไหลตลอดปี มีความสูงติดต่อกัน ๔ ชั้น
มีลักษณะสวยงาม ประกอบกับสภาพป่ารอบบริเวณที่สมบูรณ์ รวมทั้งมีน้ำพุร้อนอยู่ใกล้เคียง ๒ บ่อ
จึงทำให้น้ำตกแห่งนี้มีความน่าประทับใจเพิ่มมากขึ้น

- น้ำตกห้าชั้น เป็นน้ำตกที่มีน้ำไหลตลอดปีเช่นกัน มีความสูงประมาณ ๕ ชั้น
มีลักษณะธรรมชาติรอบบริเวณที่สมบูรณ์

- ผาน้ำหยด เป็นหน้าผาสูงชันอยู่ริมแม่น้ำเพชรบุรี มีน้ำจากหน้าผาไหลหยด
ลงสู่แม่น้ำตลอดปี โดยเฉพาะในฤดูฝนจะเป็นสายตุสวยงามมาก

- อ่างเก็บน้ำห้วยป่าเลา เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก ความจุ ๒ ล้าน
ลูกบาศก์เมตร เพื่อใช้ในการเกษตรของหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ พื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำมีความงาม

รูปที่ ๕.๖๐ แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT OF CHANGWAT PHETCHABURI AND CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

ตามธรรมชาติอยู่มาก บริเวณตามต้นน้ำของอ่างแห่งนี้เป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ซึ่งมีบริการบ้านพักรับรองไว้รองรับนักท่องเที่ยว และเป็นจุดเริ่มต้นของเส้นทางไปยังน้ำตกป่าเลา

- น้ำตกป่าเลา เป็นน้ำตกที่มีความสูงหลายชั้น ซึ่งมีสภาพความงามตามธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับป่าที่อุดมสมบูรณ์ทั้ง ๒ ผังของลำธารน้ำตกแห่งนี้

- อื่น ๆ นอกจากแหล่งที่น่าสนใจดังกล่าวข้างต้นยังมีแหล่งอื่น ๆ อีกมากมาย ได้แก่ ถ้ำต่าง ๆ บริเวณรอยต่อของจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ น้ำตกอีกหลายแห่ง รวมทั้งสัตว์ป่ามากมายหลากหลายชนิด พืชพันธุ์ธรรมชาติของป่าประเภทต่าง ๆ เช่น ป่าสนสองใบ เป็นต้น ส่วนในพื้นที่ใกล้เคียงที่อยู่ในเส้นทางเข้าสู่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ทางจังหวัดเพชรบุรี มีเขื่อนเพชรบุรี ถ้ำเขาเตาหม้อ และเขื่อนแก่งกระจาน ส่วนทางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในเส้นทางไปป่าเลา มีถ้ำไก่อหล่อง ถ้ำดาว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

(๒) ตลาดการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาอุทยานฯ ในปัจจุบันแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ มาในรูปแบบนักท่องเที่ยวเข้ามาเข้าเย็นกลับ โดยมาชมทิวทัศน์ในทะเลสาบ และมารับประทานอาหารกลางวัน - เย็น รวมทั้งท่องเที่ยวทางน้ำในรูปการนั่งเรือล่องชมทะเลสาบ อีกประเภทหนึ่งมาแบบพักผ่อน กลุ่มนี้จะใช้เวลาในการเดินป่าชมทิวทัศน์ของป่าเขา น้ำตก ศึกษาหาความรู้ด้านพันธุ์ไม้ สัตว์ป่า หรือมาเพื่อกิจกรรมพิเศษ เช่น กิจกรรม ลุงเสือ ก๊าซาค สัมมนา รมน้องใหม่ ฯลฯ

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เมื่อพิจารณาพื้นที่อุทยานฯ รวมกับบริเวณเขื่อนแก่งกระจาน พบว่ามีนักท่องเที่ยวมาประมาณ ๑๑๖,๕๒๘ คน เป็นชาวไทย ๑๑๕,๘๔๓ คน และชาวต่างประเทศ ๖๘๕ คน ในจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดนี้เป็นนักท่องเที่ยวซึ่งเข้าสู่อุทยานแห่งชาติประมาณ ๓๔,๘๓๖ คน โดยเป็นผู้พักผ่อนประมาณ ๑๒,๕๔๑ คน และพักผ่อนในสถานบริการที่พักของเอกชนอีก ๔,๓๕๐ คน

(๓) โครงสร้างพื้นฐานและบริการ

- การให้บริการภายในอุทยานฯ ได้แก่ ที่พักบริเวณที่ทำการอุทยาน (เขาไม้รวก) และหน่วยพิทักษ์ป่าเลา ซึ่งสามารถจองที่พักได้จากกรมป่าไม้ กรุงเทพฯ หรือ ณ. ที่ทำการโดยตรง โดยมีบริการจัดหาอาหารให้นักท่องเที่ยว รวมทั้งการให้ความสะดวกในการเที่ยวชมแหล่งต่าง ๆ

นอกจากนี้ยังมีบริการที่พัก ในพื้นที่ใกล้เคียงซึ่งเป็นของเอกชน ได้แก่ แก่งกระจานรีสอร์ท และ บึงกาโลว์ บริเวณท่าเทียบเรือของหมู่บ้านประมง ซึ่งเมื่อรวมทั้งหมดแล้วสามารถรับนักท่องเที่ยว ได้ ๒๐๐ - ๓๐๐ คน

- การเข้าถึงอุทยานฯ มีเส้นทางลาดยางเข้าถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติ แก่งกระจานจากทางจังหวัดเพชรบุรี หลายเส้นทาง แต่ทั้งหมดเป็นเส้นทางซึ่งแยกจากถนนเพชรเกษม นอกจากนี้ทางตอนใต้ของอุทยานฯ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยป่าเลา (หน่วยพิทักษ์อุทยานฯ) มีเส้นทางถนนจากอำเภอดำเนินสะดวกถึงเป็นทางลาดยางเกือบทั้งหมด นับว่ามีความสะดวกมาก แต่อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันยังไม่มีรถประจำทางเข้าถึง ยกเว้นรถบรรทุก (สองแถว) ภายในท้องถิ่นวันหนึ่งไม่เกิน ๒ เที่ยว ดังนั้น ในด้านการบริการรถโดยสารจึงยังไม่สะดวก นอกจากนี้ถนนภายในเขตอุทยานไปยังจุดแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ส่วนใหญ่ยังเป็นทางดินลูกรัง และทางซีกกลางไม้เก่าอยู่ ซึ่งทำให้ไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร

๕.๖.๓ กรอบการพัฒนา

(๑) บทบาทและรูปแบบการพัฒนา

สำหรับอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานควรมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการพักผ่อน ในระยะสั้น และเป็นแหล่งทัศนศึกษาธรรมชาติ รวมทั้งกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีเป้าหมายสนใจเฉพาะ เรื่อง เช่น การปีนเขา ล่องลำต้ว เดินป่า ตกปลา ล่องแพ เป็นต้น โดยทำหน้าที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริมรองรับนักท่องเที่ยวจากศูนย์กลางการท่องเที่ยวหลัก หัวหิน-ชะอำ เป็นสำคัญ

(๒) เป้าหมายการพัฒนา

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการด้านการท่องเที่ยวของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะจากแหล่งท่องเที่ยวหลัก หัวหิน-ชะอำ โดยมีเป้าหมายในการเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ทัศนศึกษา เสริมสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติให้แก่นักท่องเที่ยว ในปัจจุบัน นักท่องเที่ยวที่เข้าชมอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ยังมีจำนวนต่ำกว่าที่ควรเป็นอยู่มาก จึงควรพัฒนาการท่องเที่ยว โดยกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ ๗.๕ ต่อปี

(๓) มาตรการในการพัฒนา

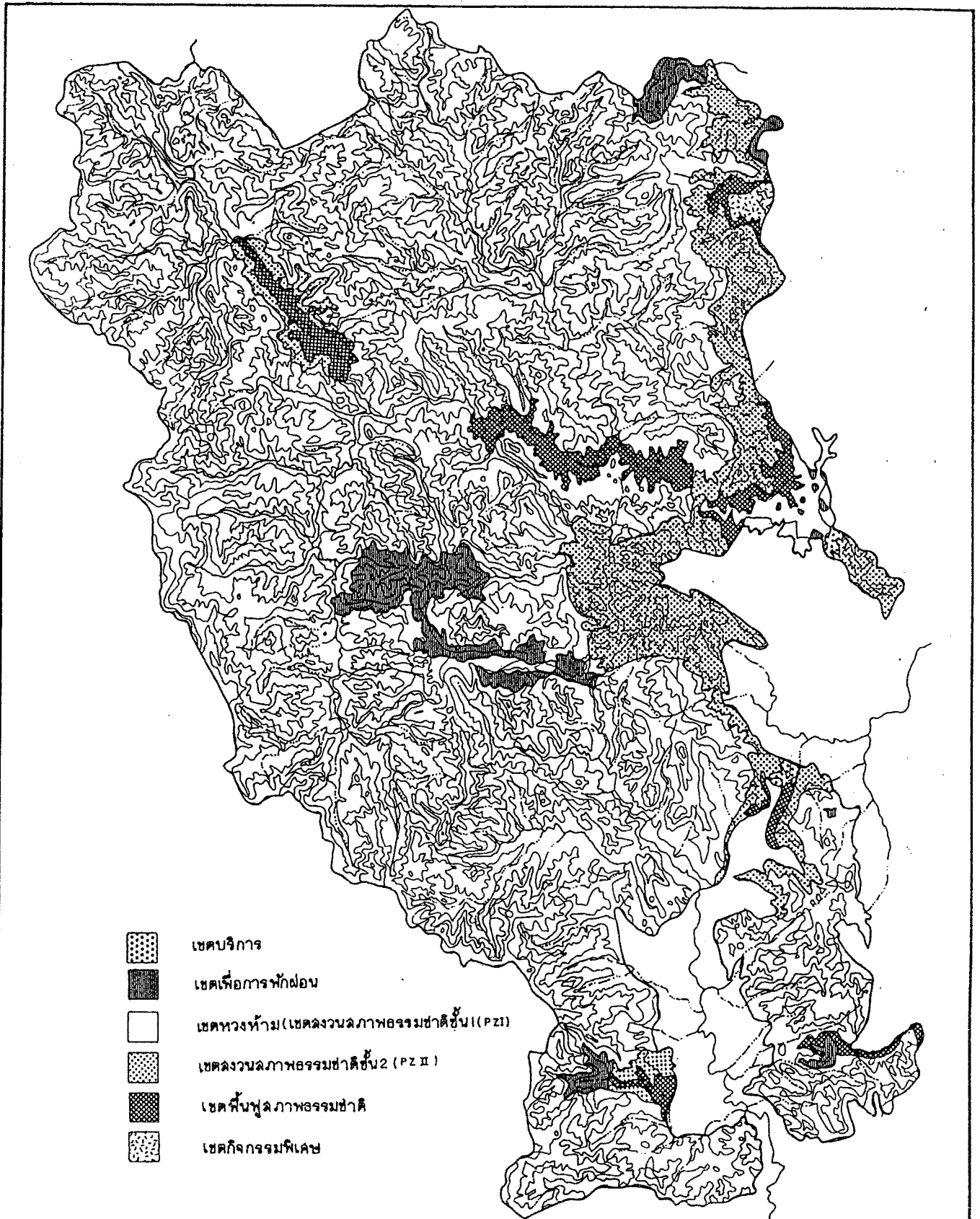
- จัดทำแผนการใช้ประโยชน์พื้นที่ของอุทยานฯ เพื่อการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงการควบคุมและรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ให้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาน้อยที่สุด
- ปรับปรุงและพัฒนาโครงข่ายพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวอื่น ๆ เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวได้ในอนาคต
- ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวและจุดสนใจต่าง ๆ ในอุทยานฯ ให้สอดคล้องเป็นระบบที่ครบวงจร
- จัดการประชาสัมพันธ์เผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว พร้อมทั้งส่งเสริมให้บริการนำเที่ยว บริการขนส่งสาธารณะเข้าถึงอุทยานฯ โดยให้มีเอกสาร หรือมัคคุเทศก์นำทางการท่องเที่ยวด้วย

๕.๖.๔ แผนพัฒนาทางกายภาพ(๑) แผนพัฒนาที่ดิน

(๑.๑) การแบ่งเขตการใช้ที่ดิน จัดแบ่งเขตการใช้ที่ดินเพื่อให้เกิดผลดีต่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ควรกำหนดเขตต่าง ๆ ดังนี้ (รูปที่ ๕.๖๑)

(๑.๑.๑) เขตบริการ (Intensive use zone) ได้แก่พื้นที่บริเวณที่จัดไว้เพื่อรองรับการพัฒนาสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่มีอยู่เดิม และที่จะมีมาในอนาคตสำหรับอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่และประชาชนที่เข้ามาในเขตอุทยานแห่งชาติ ได้แก่ พื้นที่บริเวณริมอ่างเก็บน้ำแก่งกระจาน บริเวณที่ทำการปัจจุบัน บริเวณส่วนเขาพะเนินทุ่ง บริเวณห้วยป่าเลา และบริเวณห้วยหินเพลิง

(๑.๑.๒) เขตเพื่อการพักผ่อนและการศึกษาหาความรู้ (Outdoor Recreation) เขตนี้กำหนดไว้เพื่อวัตถุประสงค์ ๒ ประเภท คือ เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับการพักผ่อนทางน้ำ ในป่า บนภูเขา ภายในถ้ำ และเพื่อการศึกษาค้นคว้าทางด้านต่าง ๆ

รูปที่ ๕.๖๑ การแบ่งเขตการใช้ที่ดิน

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

กับเพื่อเป็นพื้นที่กันชนมิให้กระทบกระเทือนที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่บริการที่จะมีแก่อุทยานแห่งชาติมากขึ้นไป โดยจะกำหนดให้มีสิ่งก่อสร้างที่จำเป็น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การสื่อความหมายธรรมชาติ เขตนี้ ได้แก่ บริเวณทะเลสาบแก่งกระจาน เกาะต่าง ๆ ในบริเวณอ่างเก็บน้ำแก่งกระจาน บริเวณ- แม่น้ำเพชรบุรี และแก่งต่าง ๆ บริเวณน้ำตกทั้ง ๔ แห่งที่เส้นทางสายห้วยแม่เพรียง- เขาพะเนินทุ่ง ผ่านบริเวณยอดเขาพะเนินทุ่ง และบริเวณห้วยป่าเลา และถ้ำวิมาน

(๑.๑.๓) เขตสงวนธรรมชาติ (Primitive zone) แบ่งออกเป็น ๒ โซน คือ

- เขตสงวนสภาพธรรมชาติ ชั้น ๑ (Primilive zone I) คือบริเวณที่มีสภาพสังคมของพืชและทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์มากที่สุดของอุทยานแห่งชาติ ซึ่งได้แก่ บริเวณที่มีป่าดงดิบชื้น ดงดิบแล้ง บริเวณพื้นที่ต้นน้ำต่าง ๆ ซึ่งกระจุกกระจายทั่วพื้นที่ประมาณ ๘๐% ของพื้นที่ ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ทางด้านฝั่งซ้ายของแม่น้ำเพชรบุรีเกือบทั้งหมด เหตุผลในการกำหนดเขตนี้ก็เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ให้คงอยู่มากที่สุด โดยจำกัดให้มีการใช้ประโยชน์ทางการพักผ่อนอย่างเบาบาง และเป็นการชั่วคราวเท่านั้น

- เขตสงวนสภาพธรรมชาติ ชั้น ๒ (Primitive zone II) ได้แก่บริเวณที่มีสังคมของพืชและทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์รองลงมาจากเขตสงวนสภาพธรรมชาติที่ ๑ แต่มีความจำเป็นที่จะสงวนไว้เพื่อป้องกันแหล่งน้ำ และเพื่อมิให้เขตพักผ่อน - เขตศึกษาหาความรู้ - และเขตบริการมีสภาพทรุดโทรมลงไปกว่าเดิม เขตนี้ประกอบด้วยพื้นที่ป่าเต็งรัง และป่าดิบแล้งบางส่วน ในเขตนี้จะจำกัดการพัฒนาพื้นที่ไว้ให้มีเพียงทางเดินเท้าล่าลองที่พักแรมชั่วคราว หรือสถานปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

(๑.๑.๔) เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ (Recovery zone) ได้แก่ พื้นที่ทุกแห่งภายในเขตอุทยานแห่งชาติที่โดนบุกรุกทำลาย ซึ่งได้แก่ บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเพชรบุรีตอนใต้ และบริเวณริมขอบอ่างทะเลสาบแก่งกระจาน เขตนี้จะมีการปรับปรุงให้กลับคืนเข้าสู่สภาพเดิมที่เคยเป็นมาในอดีต

(๑.๑.๕) เขตกิจกรรมพิเศษ (Special use zone) เขตนี้ครอบคลุมพื้นที่ซึ่งมีกิจกรรมของประชาชน หรือหน่วยงานของทางราชการอื่น ที่เกิดขึ้นอยู่ก่อนการประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ และกำลังจะเกิดขึ้นจากการขออนุญาต การดำเนินการสำหรับพื้นที่นี้

ก็เพื่อหาหนทางในการทำให้กิจกรรมเหล่านั้นสอดคล้องกันกับการดำเนินงานของอุทยานแห่งชาติในอนาคต และเพื่อป้องกันมิให้ลูกหลานจนเป็นผลเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ เขตนี้ ได้แก่ บริเวณรอบทะเลสาบ-แก่งกระเจาน และบริเวณเขตติดต่อพื้นที่โครงการตามพระราชดำริห้วยแม่เพรียง ห้วยสัตว์ใหญ่ ห้วยโสก และห้วยสามเขา

อนึ่ง พื้นที่กิจกรรมพิเศษเพื่อหน่วยงานอื่นที่เข้ามาดำเนินการ ประกอบกิจกรรมในพื้นที่อุทยานแห่งชาติสิ้นสุดลงแล้ว ก็ให้กำหนดเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เพื่อดำเนินการเป็นเขตพื้นที่สุขภาพธรรมชาติต่อไป

(๑.๒) การใช้ที่ดินพื้นที่เฉพาะ ในเขตบริการเป็นเขตที่มีกิจกรรมของนักท่องเที่ยวมากที่สุด ควรได้มีการจัดระเบียบและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับอย่างเหมาะสมในบริเวณเหล่านี้คือ

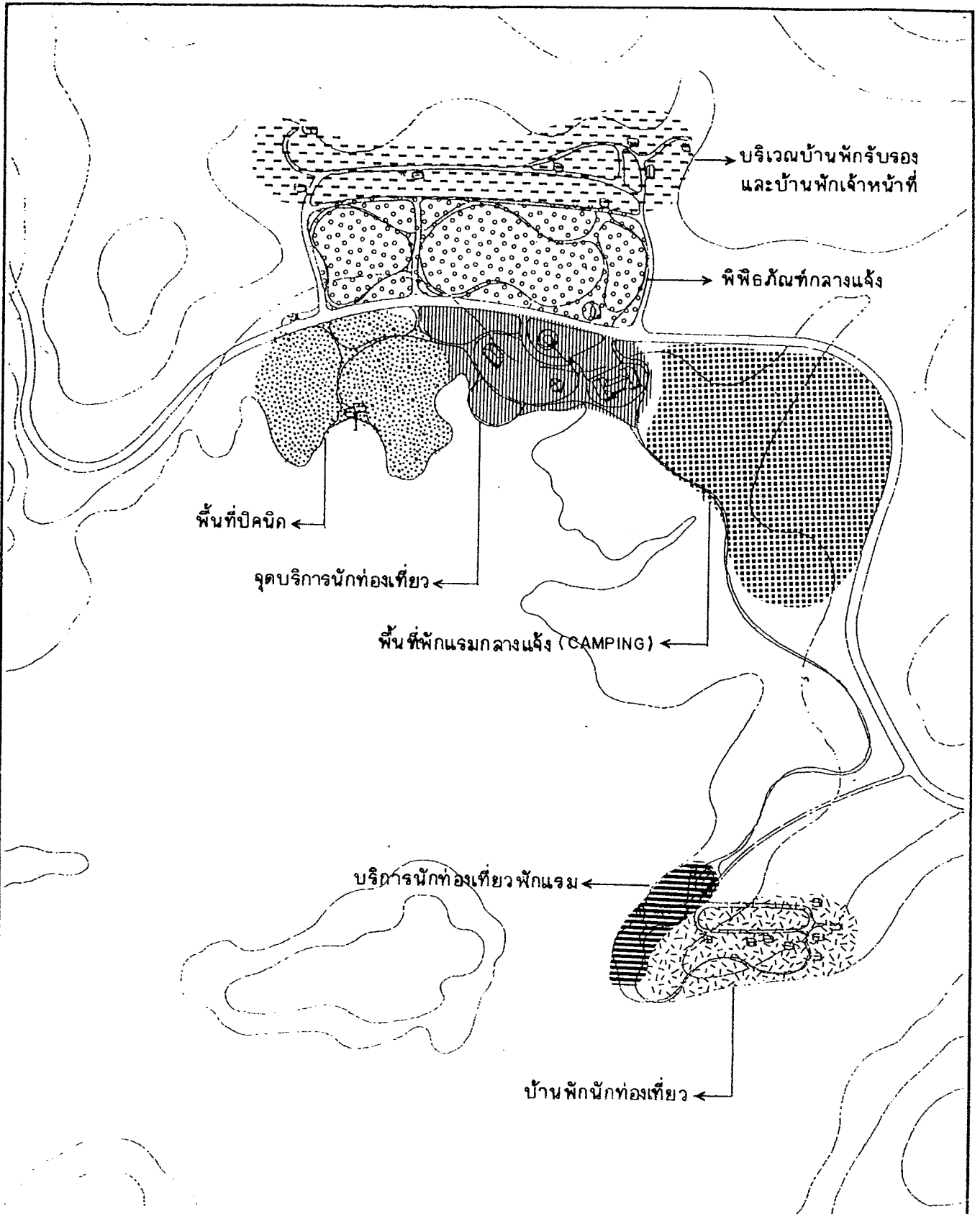
(๑.๒.๑) บริเวณที่ทำการอุทยานเขาไม้รวก

- วางผังการใช้ที่ดิน และการติดต่อสัญจรภายในบริเวณที่ทำการอุทยาน เพื่อให้เกิดความเป็นสัดส่วนและคล่องตัวในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นในอนาคต (รูปที่ ๔.๖๒)

- จัดสร้างที่ทำการและศูนย์บริการแห่งใหม่ในบริเวณริมทะเลสาบแก่งกระเจาน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการติดต่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว และเพื่อให้สามารถรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต อาคารที่ทำการอุทยานแห่งใหม่ ประกอบด้วย (รูปที่ ๔.๖๓ และ ๔.๖๔)

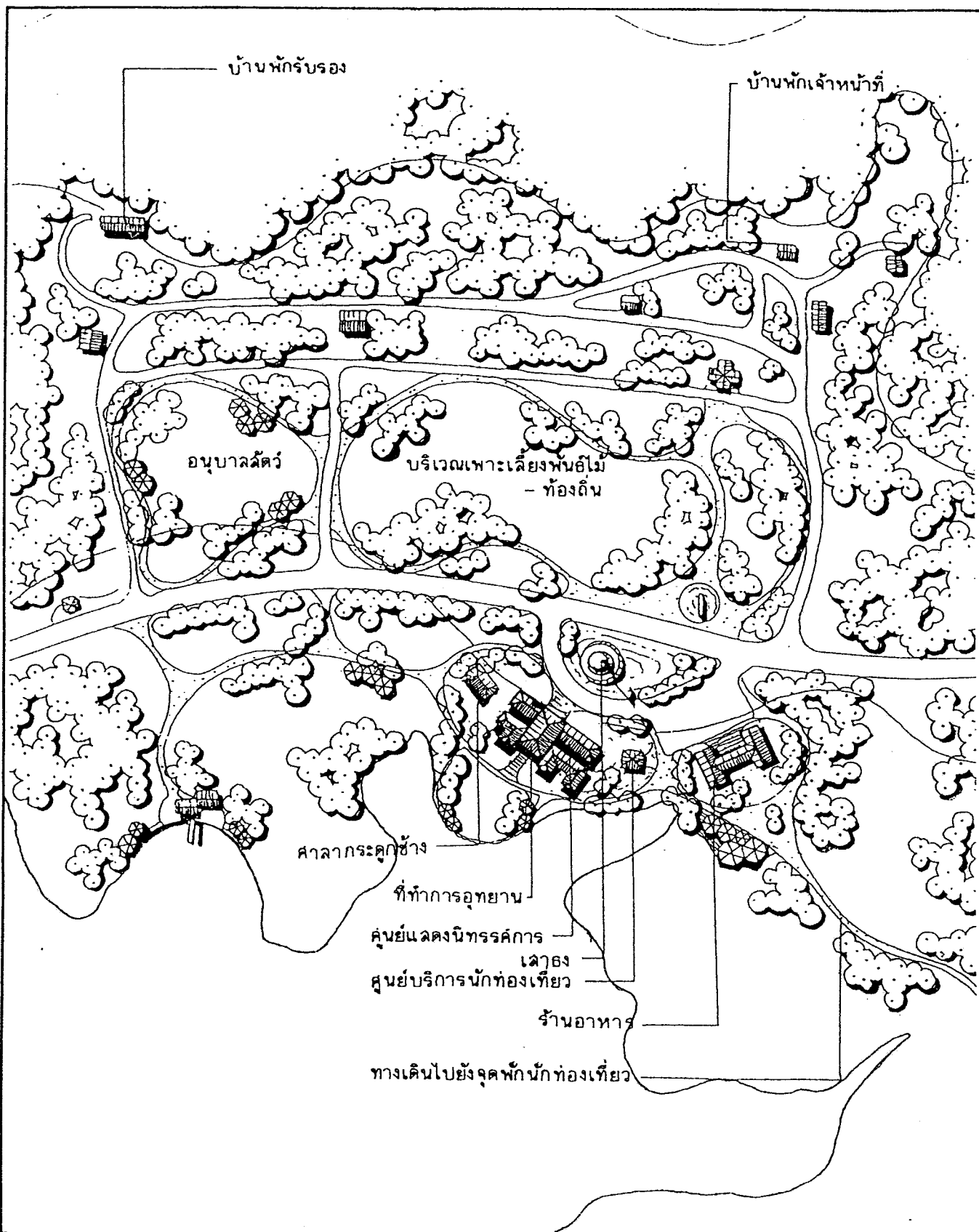
- สำนักงานที่ทำการอุทยานฯ
- ศูนย์แสดงนิทรรศการและที่ขายของที่ระลึก
- ห้องประชุมและสัมมนา ๑๐๐ คน

- เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และเพื่อความสะดวกในการควบคุมดูแลในด้านความปลอดภัย สมควรสร้างท่าเทียบเรือและแพเก็บเรือ พร้อมด้วยหน่วยกู้ภัยเพิ่มขึ้น ๑ แห่งในบริเวณที่ทำการอุทยาน เพื่อให้บริการด้านเรือพาย และการละเล่นอื่น ๆ ทางน้ำแก่นักท่องเที่ยว

รูปที่ ๕.๖๒ ผังการใช้ที่ดินทำการอุทยานแห่งชาติ
 Figure แก่งกระจาน (เขาไม้รวก)

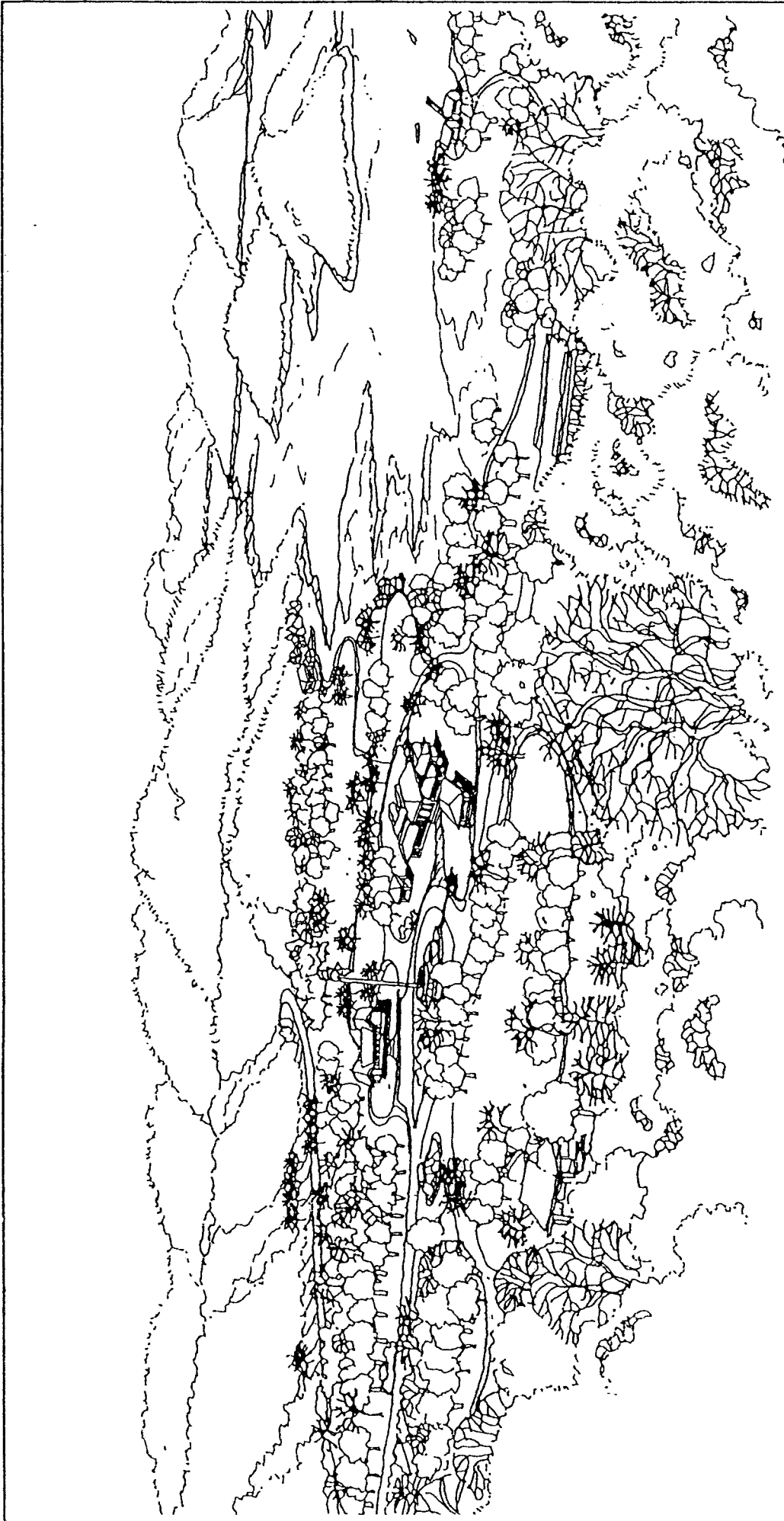
แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๖๓ การจัดผังบริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติ
 แก่งกระจาน (เขาไม้รวก)

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๖๔ ทัศนียภาพการปรับปรุงที่ทำการอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
(เขาไม้รวก)

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

- ปรับปรุงบ้านพักบริการนักท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมในบริเวณ
ที่ทำการอุทยาน ให้มีความพร้อมในการรับนักท่องเที่ยวมากขึ้น เช่น การบริการด้านอาหาร ความสงบ
ร่มรื่น ตลอดจนการเข้าถึง และความสะอาดในค่านสถานที่พัก เป็นต้น

- สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสธรรมชาติและพัก
ค้างโดยมีการละเล่นรื่นเริงและแคมป์ไฟ ควรกำหนดให้อยู่ในบริเวณที่เป็นสัดส่วน เพื่อมิให้เกิดการ
รบกวนกับส่วนพักผ่อนอื่น ๆ ทั้งนี้ ควรจัดสร้าง และปรับปรุงพื้นที่ให้มีความร่มรื่น สำหรับกางเต็นท์
ปิกนิก และอำนวยความสะดวกในค่านห้องน้ำ ห้องส้วม

- จัดสร้างทางเดินขึ้นเขาในบริเวณด้านหลังของบ้านพัก
นักท่องเที่ยว โดยให้เป็นระยะทางที่ใช้เวลาเดินประมาณ ๑-๒ ชั่วโมง เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่มีเวลา
น้อย ไม่สามารถเข้าชมเส้นทางท่องเที่ยวภายในอุทยาน มีโอกาสได้ชื่นชมกับธรรมชาติของป่าเขา
และทิวทัศน์ของตัวแก่งกระเจาน ได้ตามสมควร

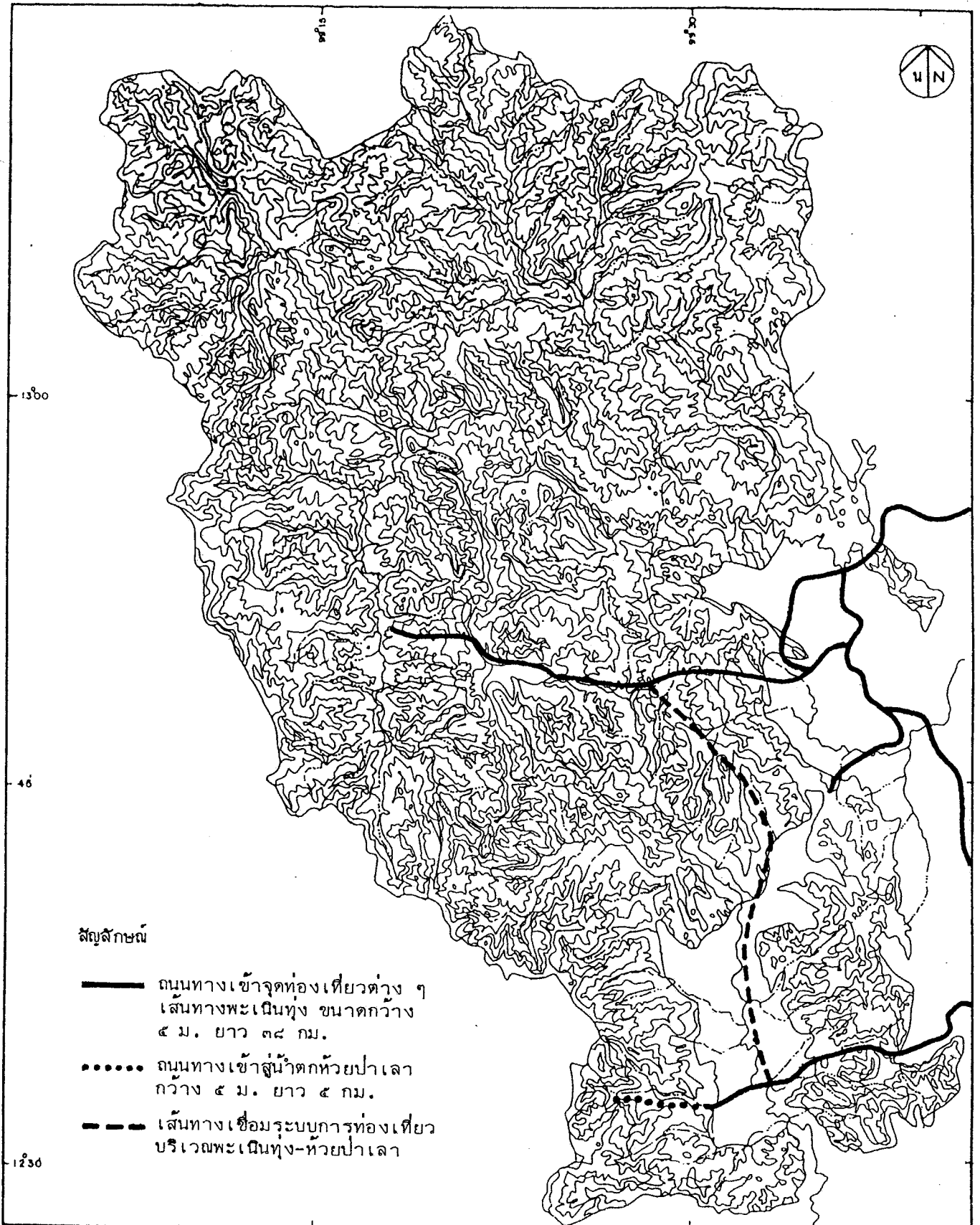
- เกาะในบริเวณฝั่งตรงกันข้ามที่ทำการอุทยาน ได้รับความ
สนใจจากนักท่องเที่ยวที่มาพักที่อุทยานพอสมควร ดังจะ เห็นได้จากการที่นักท่องเที่ยวข้ามไปใช้
พื้นที่ในบางส่วนของเกาะในการพักผ่อน ปิกนิก หรือเดินเล่น ดังนั้น สมควรได้มีการปรับปรุงบริเวณ
ของเกาะให้มีความร่มรื่นกว่าเดิม พร้อมทั้งจัดทำทางเดินโดยรอบเกาะ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถ
ชมได้ทั่วบริเวณเกาะ ทั้งในส่วนที่เป็นหาดทรายและสาหร่าย

(๑.๒.๒) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณต่าง ๆ ของอุทยาน
แห่งชาติแก่งกระเจาน

บริเวณอุทยานแห่งชาติยังประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวประเภท
ป่าเขาและน้ำตกหลายแห่ง ที่สามารถพัฒนาเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี อาทิ เช่น
น้ำตกตอธูป เขาพะเนินทุ่ง โป่งพรม ซึ่งอยู่ในบริเวณตอนกลางของอุทยาน ฯ และห้วยป่าเลา
ในบริเวณตอนใต้ของอุทยาน แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวสมควรปรับปรุงและพัฒนา ดังนี้

ก. แหล่งท่องเที่ยวเส้นทางพะเนินทุ่ง

- ตัดถนนทางเดินรถเข้าสู่ น้ำตกตอธูป ให้เป็น
ถนนถาวร พื้นผิวถนนลาดยางธัสฟัลท์ กว้าง ๖ เมตร รวมทั้งจัดทำทางเดินป่า เข้าสู่ น้ำตก และชม
ทิวทัศน์ และบริเวณส่องสัตว์ (รูปที่ ๔.๖๕)

รูปที่ ๕.๖๕ การพัฒนาเส้นทางถนนภายในเขตอุทยาน ฯ
แก่งกระจาน
Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

- จัดทำเส้นทางเดินป่าที่ชัดเจนโดยทำป้ายบอกทางเป็นระยะ ๆ เพื่อใช้เป็นเส้นทางหลักในการนำเข้าสู่ยอดเขาพะเนินทุ่ง พร้อมทั้งพิจารณาจัดทำจุดแวะพัก หรือค้างแรมตามจุดที่น่าสนใจระหว่างทาง โดยเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น เช่น แหล่งน้ำ ห้องน้ำห้องส้วม เฝิงพักชั่วคราวพร้อมแคร่ พื้นในที่ปรับ เตรียมสำหรับการกางเต็นท์ เป็นต้น

- ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาบริเวณที่เป็นแหล่งอาหารของสัตว์ป่า เช่น บริเวณทุ่งหญ้า โป่ง หนองน้ำ ให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อให้สามารถรองรับสัตว์ป่าในอุทยาน และรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบของการนำร่องสัตว์

ข. แหล่งท่องเที่ยวบริเวณห้วยป่าเลา

เพื่อส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณห้วยป่าเลา สมควรพัฒนาให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกดังนี้ คือ (รูปที่ ๕.๖๖ และ ๕.๖๗)

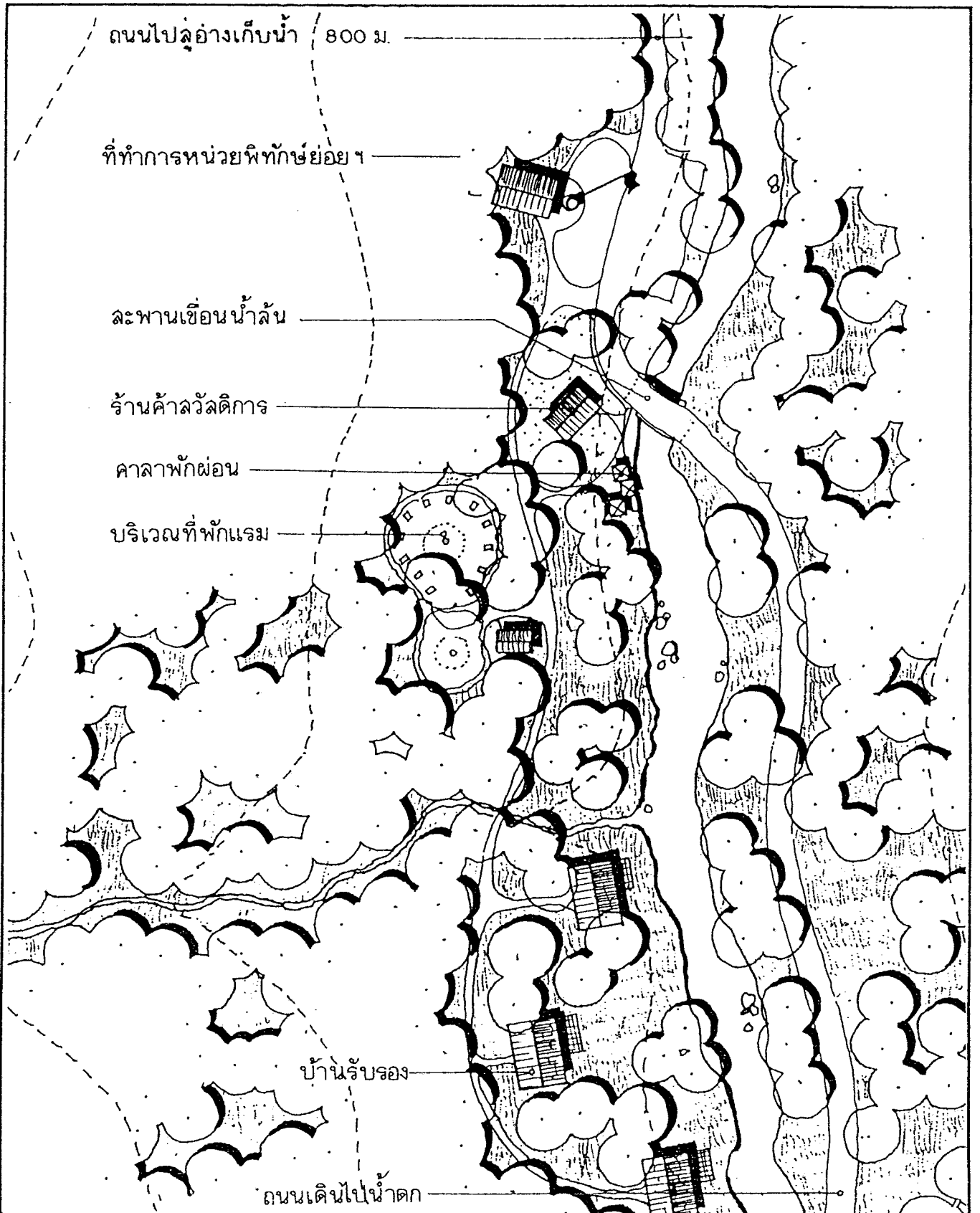
- จัดสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวประกอบด้วยห้องประชุมและห้องแสดงนิทรรศการ ซึ่งสามารถบริการได้ประมาณ ๕๐-๑๐๐ คน รวมทั้งจัดให้มีศาลาพักผ่อน และร้านค้าสวัสดิการตามสมควร

- ปรับปรุงอาคารสำนักงานที่ทำการหน่วยพิทักษ์ย่อยและบ้านพักเจ้าหน้าที่เดิมและปรับปรุงส่วนบริการที่จำเป็น เช่น ลานจอดรถเจ้าหน้าที่และนักท่องเที่ยวรวมทั้งระบบเก็บน้ำจากลำธารเป็นถังคอนกรีต มีความจุ ๔๐ ลบ.เมตร เพื่อจ่ายไปยังบริเวณที่ทำการและบ้านพักนักท่องเที่ยว

- จัดสร้างบ้านพักแรมในบริเวณริมห้วยป่าเลาเพื่อรับรองนักท่องเที่ยวที่มาเป็นหมู่คณะ ๕ หลัง จุหลังละ ๒๐ คน

- จัดสร้างทางเดินรถจากบริเวณบ้านพักแรมไปยังน้ำตกเป็นทางลาดยางฮัสฟัลท์ ระยะทาง ๕ กิโลเมตร ผิวถนนกว้าง ๕ เมตร พร้อมด้วยทางเดินป่าเข้าถึงบริเวณน้ำตกเป็นทางปรับระดับและตัดแต่งต้นไม้ในบริเวณเขตทาง ให้มีความกว้างของผิวทางประมาณ ๕ เมตร เป็นระยะทางอีกประมาณ ๕ กิโลเมตร

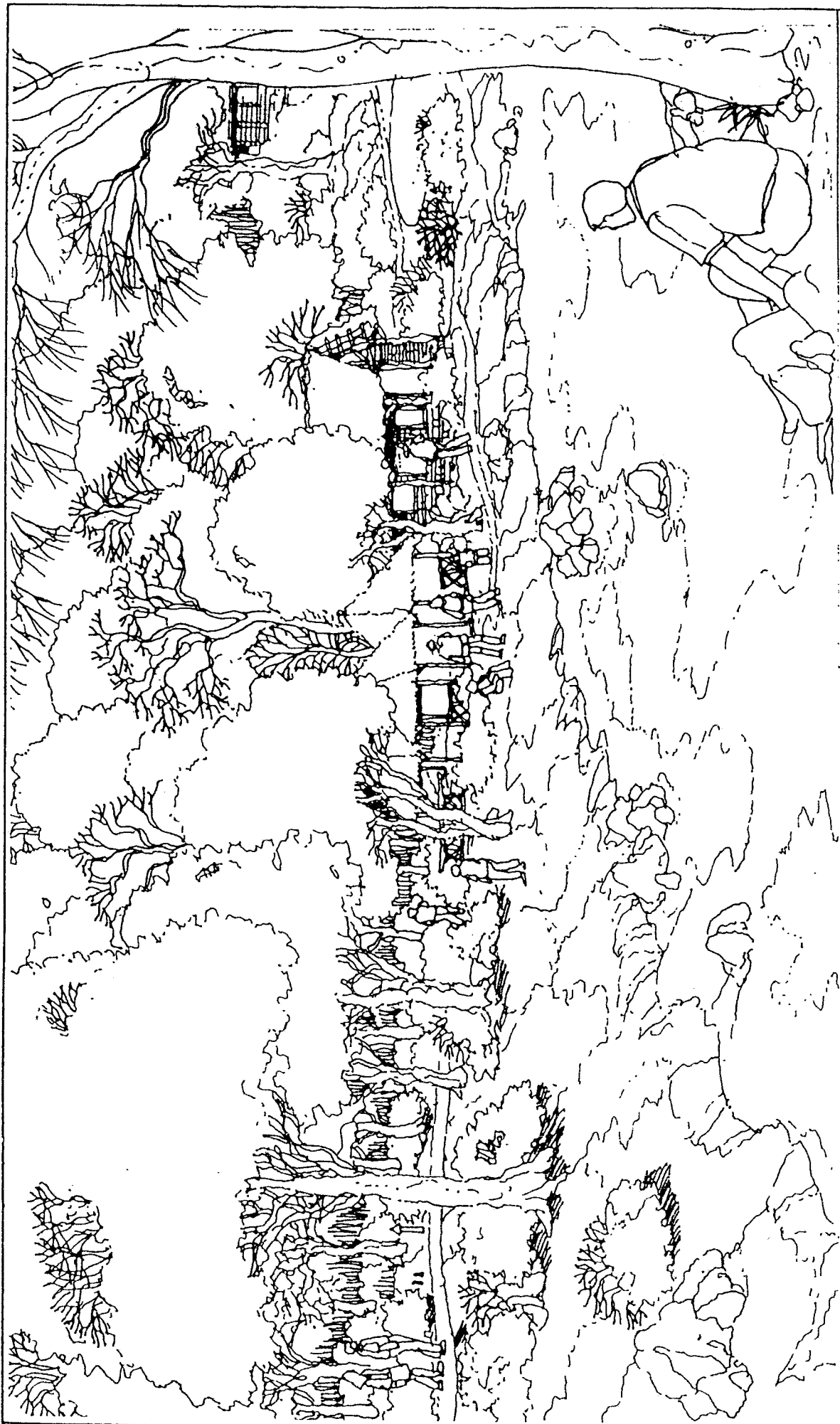
- อนึ่ง เพื่อให้กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างครบวงจร สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ทั้งจากทางจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อให้การจัดการให้บริการและการดูแลรักษาความปลอดภัยของอุทยานเป็นไปอย่างทั่วถึง

รูปที่ ๕.๖๖ ผังบริเวณศูนย์บริการท่องเที่ยวห้วยป่าเลา

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 จังหวัดเพชรบุรี และ OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๖๗ ศักยภาพบริเวณศูนย์บริการท่องเที่ยวห้วยป่าเลา

ควรมีการจัดสร้างถนนขนาดเล็กจากบริเวณท้ายป่า เล่า เชื่อมต่อกับบริเวณที่ทำการอุทยานเขาไม้รวก เข้าด้วยกัน ถนนดังกล่าวควรลาดด้วยอิฐฟลัท และมีความกว้างผิวถนนไม่เกิน ๔ เมตร (รูปที่ ๔.๖๕)

ค. การพัฒนาด้านธรรมชาติศึกษา

เพื่อให้อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานสามารถเป็นแหล่งที่ให้ความรู้ด้านนิเวศวิทยาและธรรมชาติศึกษาแก่เยาวชน และนักท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่เข้าเยี่ยมชม อันจะทำให้เกิดความรักและหวงแหนต่อมรดกทางธรรมชาติ และเล็งเห็นถึงความสำคัญของความสมดุลในระบบนิเวศ สมควรมีการพัฒนาในสิ่งเหล่านี้

- ศึกษาและประเมินความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในลักษณะของนิเวศสัญจร โดยเน้นให้เห็นถึงสภาพของระบบนิเวศที่ผันแปรไปตามธรรมชาติในเขตต่าง ๆ ของอุทยานที่เปลี่ยนไปตามระดับความสูง สภาพของแหล่งน้ำ พื้นที่เปิดโล่ง และส่วนที่เป็นป่าดิบ เป็นต้น โดยใช้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของแต่ละระบบย่อย

- ดำเนินการสำรวจพื้นที่อื่น ๆ ในเขตอุทยานควบคู่กันไป เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่เหมาะสมในการจัดระบบนิเวศสัญจร

- ดำเนินการสื่อความหมายในพื้นที่ ๆ มีลักษณะเด่นทางด้านธรรมชาติศึกษาและนิเวศวิทยา รวมทั้งจัดให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวในเรื่องของการจัดทำสุสานช้าง หุงหม้อแหล่งอาหารสัตว์ โป่งสัตว์บริเวณโป่งพรม - เขาสามยอด การเดินสำรวจทางธรรมชาติ เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลินในเรื่องของพันธุ์ไม้และพันธุ์นก ตลอดจนการศึกษาด้านโบราณคดีของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่ปรากฏในพื้นที่ เป็นต้น

- สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีเวลาอยู่ในพื้นที่น้อย ไม่สามารถเข้าร่วมในกิจกรรมนิเวศสัญจรได้ ก็ควรได้รับความรู้ความเข้าใจบ้างตามสมควร ทั้งนี้ควรจัดให้มีนิทรรศการในบริเวณที่ทำการอุทยาน ฯ ใช้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันเป็นระบบของนิเวศวิทยา และช่วยกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจในการเข้ามีส่วนร่วมและสัมผัสกับกิจกรรมในพื้นที่จริง

(๒) แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

(๒.๑) ปรับปรุงและจัดสร้างถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวและจุดสนใจต่าง ๆ ให้มีความสะดวกปลอดภัย และส่งเสริมทัศนียภาพสองข้างทาง (ดูรูปที่ ๔.๖๕)

(๒.๒) จัดเตรียมแหล่งน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคและบริโภคในบริเวณที่เป็นที่พัก และส่วนบริการนักท่องเที่ยวให้เพียงพอต่อการขยายตัวของกิจกรรมในอนาคต

(๒.๓) ปรับปรุงระบบสื่อสาร เพื่อการศึกษาความปลอดภัยภายในอุทยาน ฯ และอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ให้สามารถเชื่อมต่อกับภายนอกอุทยานได้สะดวกและรวดเร็ว

(๓) แผนพัฒนาบริการการท่องเที่ยว

(๓.๑) สถานที่พักทั้งในแบบชั่วคราวและถาวร ควรคำนึงถึงนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่มเล็กและเอกเทศ โดยอำนวยความสะดวกในด้านความจำเป็นพื้นฐาน พร้อมทั้งวางมาตรการการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาพักให้มากขึ้นในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบรุนแรงและไม่เกินขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของพื้นที่

(๓.๒) จัดระบบการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์นำทางที่ผ่านการอบรมโดยอุทยาน ฯ พร้อมทั้งจัดระบบการสื่อความหมายกับธรรมชาติ โดยใช้ป้ายบอกทาง ป้ายชื่อพันธุ์ไม้ และอธิบายความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวให้ทั่วถึงและเพียงพอ

(๔) แผนพัฒนาด้านอื่น ๆ

(๔.๑) จัดให้มีการดูแลอนุรักษ์ธรรมชาติ พันธุ์พืช และสัตว์ทั้งในเขตบริการและเขตเพื่อการพักผ่อนศึกษาหาความรู้ เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวสามารถคงสภาพในการรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว และเพื่อเป็นการให้การศึกษแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่

(๔.๒) จัดให้มีหน่วยกู้ภัยและลาดตระเวนในพื้นที่

(๔.๓) จัดการประชาสัมพันธ์เผยแพร่อุทยานโดยรวมมือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อชักจูงนักท่องเที่ยว และเพื่อให้ประชาชนโดยรอบเห็นความสำคัญ

๕.๗ การพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองประจวบคีรีขันธ์

๕.๗.๑ ข้อมูลพื้นฐาน

(๑) ที่ตั้ง

ชุมชน เมืองประจวบคีรีขันธ์ตั้งอยู่ที่ละติจูดที่ $๑๑^{\circ} ๔๗'$ เหนือ และลองจิจูดที่ $๙๙^{\circ} ๔๗'$ ตะวันออก

(๒) ลักษณะทางกายภาพ

ลักษณะภูมิประเทศในเขตเทศบาล เมืองประจวบคีรีขันธ์และพื้นที่โดยรอบข้างเคียงถึงต่ำมาก (มีน้ำขังตลอดปี) สลับที่ดอน ซึ่งอยู่ระหว่างภูเขา (ทางด้านทิศตะวันตก) กับทะเล (ทางด้านทิศตะวันออก) ดังนั้น พื้นที่จึงมีลักษณะลาดเอียงจากด้านทิศตะวันตก ลงสู่ด้านทิศตะวันออก โดยมีคลองบางนางรมไหลผ่านพื้นที่ทางตอนเหนือของเขต และไหลลงสู่อ่าวประจวบ ฯ ข้างเขาช่องกระจก

(๓) ลักษณะการใช้ที่ดิน

การใช้ที่ดินในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๒ นั้น พบว่าเป็นพื้นที่ชุมชนประมาณ ๑,๑๒๐ ไร่ หรือคิดเป็น ๑๑.๕๑ ของพื้นที่เทศบาลทั้งหมด (๙,๔๐๔ ไร่) พื้นที่จำนวนนี้ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อยู่อาศัย ๓๗๒ ไร่ โดยจะอยู่กระจายทั่วไปในพื้นที่ และจะอยู่หนาแน่นมากตามแนวถนนสายสำคัญ ๆ เช่น ถนนสุติก ถนนสละชีพ และถนนพิทักษ์ชาติ ส่วนพื้นที่ซึ่งไม่ได้เป็นชุมชนเมืองส่วนใหญ่เป็นที่โล่งว่าง ประมาณ ๘,๐๐๓ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๕.๑๐ โดยในจำนวนนี้มีบางส่วนใช้เป็นที่เพาะปลูก เช่น สับปะรด มะพร้าว มันสำปะหลัง อ้อย และพืชผัก

(๔) ลักษณะปัญหาทางด้านกายภาพ

จากการพิจารณาทางด้านกายภาพ พบปัญหาดังนี้

(๔.๑) ปัญหาการใช้ที่ดิน

มีการใช้ที่ดินปะปนกันมาก ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งกันขึ้น เช่น โรงงานปลาบ่น อยู่ในเขตชุมชน หรือท่าโฉบเรือประมงอยู่กลางอ่าวหน้าศาลากลาง เป็นต้น ซึ่งสภาพดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มาก เช่น ปัญหากลิ่นเหม็นเน่าของน้ำจากรถบรรทุกปลา จากสะพานปลาไหลลงสู่พื้นถนนในย่านที่อยู่อาศัยและสถานที่ราชการ เป็นต้น

(๔.๒) ปัญหาสภาพแวดล้อม

ได้แก่ปัญหาการระบายน้ำของอาคารบ้านเรือนส่วนใหญ่ ซึ่งระบายลงสู่พื้นที่บริเวณที่ตั้งบ้านเรือน และอาคารต่าง ๆ เองมากกว่าที่จะระบายลงสู่ท่อระบายสาธารณะ ซึ่งไม่ถูกสุขลักษณะ

(๔.๓) ถนน

ถนนบางแห่งมีลักษณะเป็นคอกขวิด เช่นถนนพิทักษ์ชาติ และบางสายยังมีผิวจราจรขรุขระ

๕.๖.๒ สภาพการท่องเที่ยว(๑) สิ่งดึงดูดใจเพื่อการท่องเที่ยว

เทศบาลเมืองประจวบฯ ปัจจุบันนอกจากจะมีแหล่งที่พักผ่อนได้แก่ โรงแรม บังกาโลว์ และสถานบริการต่าง ๆ เช่นร้านค้า ร้านอาหารแล้ว ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตเทศบาลและพื้นที่ใกล้เคียง รวม ๔ แห่งด้วยกัน โดยแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดมีลักษณะดังต่อไปนี้

- อ่าวประจวบ ฯ เป็นอ่าวขนาดใหญ่ยาวประมาณ ๔ กิโลเมตร โดยเริ่มจากเขาตาม่องล่ายทางด้านทิศเหนือ เป็นวงโค้งไปจรดเขาล้อมหลวก ทางด้านทิศใต้ ภายในอ่าวมีเกาะรูปร่างสวยงามแปลกตาหลายเกาะ เช่น เกาะหลัก เกาะแรด เกาะไทรดำ และเกาะริม เป็นต้น ทำให้ทิวทัศน์ของอ่าวแห่งนี้ดูสวยงามมาก แต่เนื่องจากสภาพหาดทรายและน้ำทะเล มีคุณภาพที่ไม่เหมาะสมต่อการเล่นน้ำทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางตอนใต้ของปากคลองบางนางรมลงไป ทำให้ไม่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร

- เขาช่องกระจก เป็นเขาขนาดเล็กอยู่หลังศาลากลางจังหวัด และมีบันไดทางขึ้นไปถึงยอดเขา ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุและพระพุทธรูปจำลอง ทางด้านทิศเหนือของเขามีช่องโพร่งของภูเขาติดต่อกับกรอบของกระจก จากบนยอดเขาแห่งนี้สามารถมองเห็นวิวทิวทัศน์ของตัวเมืองประจวบ ฯ และ อ่าวประจวบ ฯ ที่สวยงามมาก

- อ่าวน้อย เป็นอ่าวขนาดเล็กยาวประมาณเกือบ ๒ กิโลเมตร มีท่าเทียบเรือประมงแบบสะพานไม้อยู่ ๒ ท่า ซึ่งประชาชนในบริเวณใกล้เคียงที่นิยมตกปลาชอบมาใช้เป็นสถานที่ตกปลา

- อ่าวมะนาว อ่าวมะนาวเป็นอ่าวโค้งขนาดกลางยาวประมาณ ๔ กิโลเมตร ปลายทั้งสองข้างเป็นภูเขา และมีเกาะอยู่หลายเกาะ น้ำทะเลบริเวณนี้ใสและหาดทรายขาวสะอาด พอสวยควร เหมาะต่อการเล่นน้ำ แต่เนื่องจากตั้งอยู่ในเขตบริเวณกองบิน ๕๓ ของกองทัพอากาศ ซึ่งเป็นสถานที่ราชการ ดังนั้น จึงไม่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวมากนัก
- หาดวนกร เป็นชายหาดค่อนข้างตรงยาวประมาณ ๒ กิโลเมตร น้ำทะเล และชายหาดสะอาดเหมาะแก่การพักผ่อน ตลอดแนวชายหาด เป็นสวนสน และเป็นสถานที่ฝึกงานนิสิตของ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
- น้ำตกห้วยยาง เป็นน้ำตกสูง ๕ ชั้น มีน้ำไหลตลอดปี ขนาดน้ำตกค่อนข้างเล็ก แต่สภาพบริเวณร่มรื่น และสะอาดน่าพักผ่อน ปัจจุบันเป็นเขตรวนอุทยานซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของกรมป่าไม้
- วัดเขาค้อต้นกระได เป็นวัดตั้งอยู่เชิงเขาค้อต้นกระได ซึ่งอยู่ชิดติดกับทะเล บนเขามีถ้ำขนาดเล็ก ภายในเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ ทางเดินขึ้นถ้ำมีรูปปูนปั้นเรื่องราว ในนรก
- ห้วยกอ เป็นสถานที่ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เคยเสด็จ มาทอดพระเนตรสุริยุปราคา พร้อมกับเหล่าข้าราชการบริพาร และทูตานุทูต ของประเทศต่าง ๆ จึงมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์แห่งหนึ่ง ในปัจจุบันสถานที่แห่งนี้เหลือเพียงฐานอิฐที่ใช้เป็นฐานตั้งกล้องส่องดูดาวเท่านั้น ซึ่งขณะนี้ทางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ร่วมกับหน่วยงานอีกหลายแห่ง ได้จัดทำโครงการอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้าขึ้น ซึ่งถ้าประสบความสำเร็จจะเป็นสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

(๒) ตลาดการท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวภายในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติชายทะเล ซึ่งคล้ายคลึงกับแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในเขตอำเภอหัวหิน อีกทั้งยังไม่มีลักษณะที่เด่นดึงดูดใจมากนัก รวมทั้งมีระยะทางที่ค่อนข้างไกลจากกรุงเทพมหานคร ฯ ดังนั้น จึงไม่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้มากนัก

จากการประมาณการพบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ มีนักท่องเที่ยวมายังแหล่งท่องเที่ยว ในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์และพื้นที่ใกล้เคียง ๑๔๘,๓๙๖ คน เป็นชาวไทยเกือบทั้งหมด โดย นักท่องเที่ยวเหล่านี้ร้อยละ ๖๐.๕ ไปเที่ยวเขาช่องกระจก และร้อยละ ๓๑.๕ ไปเที่ยวน้ำตกห้วยยาง

ส่วนแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ยังมีนักท่องเที่ยวไม่มากนัก ในจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดนี้พักค้างแรม ประมาณ ๑๐๔,๑๓๗ คน หรือร้อยละ ๗๐.๒ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้แทนขายสินค้า และเมื่อพิจารณานัก นักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อวัน พบว่าในวันหยุดมีประมาณ ๔๕๔ คน และในวันธรรมดามีประมาณ ๒๒๔ คน

(๓) โครงสร้างพื้นฐาน

ในเขตเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการต่าง ๆ ครบสมบูรณ์ ทั้งไฟฟ้า โทรศัพท์ รวมทั้งถนนต่าง ๆ ...แต่อย่างไรก็ตามสำหรับประปายังมีปัญหา อยู่บ้างเกี่ยวกับแหล่งน้ำดิบ ซึ่งบางครั้งได้รับความกระทบกระเทือนจากโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้น้ำมีคุณสมบัติไม่เหมาะสมต่อการนำมาใช้ในการผลิตประปา ส่วนตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่อยู่นอก เขตเทศบาลยังไม่ได้รับความสะดวกมากนัก โดยส่วนใหญ่มีเพียงเส้นทาง เข้าถึง เท่านั้น

(๔) การบริการการท่องเที่ยว

ในเขตเทศบาลมีโรงแรม ๗ แห่ง และบังกาโลว์ ๒ แห่ง ซึ่งสามารถรองรับ นักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ แต่อย่างไรก็ตาม ที่พักเหล่านี้เกือบทั้งหมดยังไม่ได้มาตรฐาน สำหรับ ร้านอาหารมีบริการอยู่อย่างเพียงพอ ทั้งร้านอาหารประเภทมีดนตรีและไม่มีดนตรี ส่วนทางด้าน ความปลอดภัยนั้นยังไม่พบปัญหาใด ๆ ทั้งสิ้น สำหรับบริการนำเที่ยว และรถโดยสารไปยังแหล่ง ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในปัจจุบันยังไม่มี

๕.๗.๓ การบริการพัฒนา

(๑) บทบาทและรูปแผน

แม้ว่าในปัจจุบันบริเวณชุมชนและโดยรอบของ จ.ประจวบฯ มีจุดท่องเที่ยว เล็ก ๆ มากมาย แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่เด่นชัด พอที่จะนำมาเสริมสร้างให้เป็นภาพพจน์ของบริเวณ โดยภาพรวมแล้ว จ.ประจวบฯ เป็นกลุ่มท่องเที่ยวทั้งด้านธรรมชาติและประวัติศาสตร์ และยังมีโครงการ ที่สำคัญที่จะมีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวสูง คือ โครงการอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ ซึ่งเป็นโครงการใหญ่ระดับชาติ จะทำให้บริเวณนี้มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญทางด้านวิทยาศาสตร์ขึ้นมา

(๒) เป้าหมายการพัฒนา

(๒.๑) ขยายการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยคาดว่าในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ จะมีนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น ๒๑๑,๔๒๓ คน เป็นผู้พักแรมคืน ๑๔๘,๑๒๔ คน และในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ คาดว่าจะมี ๓๗๔,๗๒๖ คน เป็นผู้พักแรมคืน ๒๖๒,๒๗๑ คน

(๒.๒) ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบให้มีสภาพดึงดูดใจมากขึ้น

(๒.๓) ปรับปรุงและขยายบริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยว

(๓) มาตรการในการพัฒนา

(๓.๑) การพัฒนาจุดท่องเที่ยว

- จุดท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น อ่าวประจวบ ฯ อ่าวมะนาว ให้ปรับปรุงสภาพโดยรอบให้สวยงาม มีการปลูกต้นไม้เพิ่มเติม เสริมจุดพัก และรักษาความสะอาดเรียบร้อย

- จุดท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น หัวกอก อ่าวมะนาว แม้ว่าจะมีความสำคัญด้านเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ แต่ยังคงสภาพที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว การสร้างสรรค์วัตถุเสริม เช่น อนุสาวรีย์ พิพิธภัณฑสถานขนาดเล็ก จุดชมวิวดลอดจนสภาพแวดล้อมที่สวยงาม จะช่วยให้เป็นจุดสนใจ

(๓.๒) สนับสนุนการปรับปรุงและเพิ่มเติมการบริการด้านท่องเที่ยวและแหล่งที่พัก แม้ว่าตัวเทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์จะตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของหัวหิน ที่เป็นแหล่งที่พักหลัก แต่เมื่อมีการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยรอบ ก็จะต้องมีการแหล่งที่พักที่มีคุณภาพและจำนวนเพียงพอแก่นักท่องเที่ยวที่มาแวะชมโดยรอบ

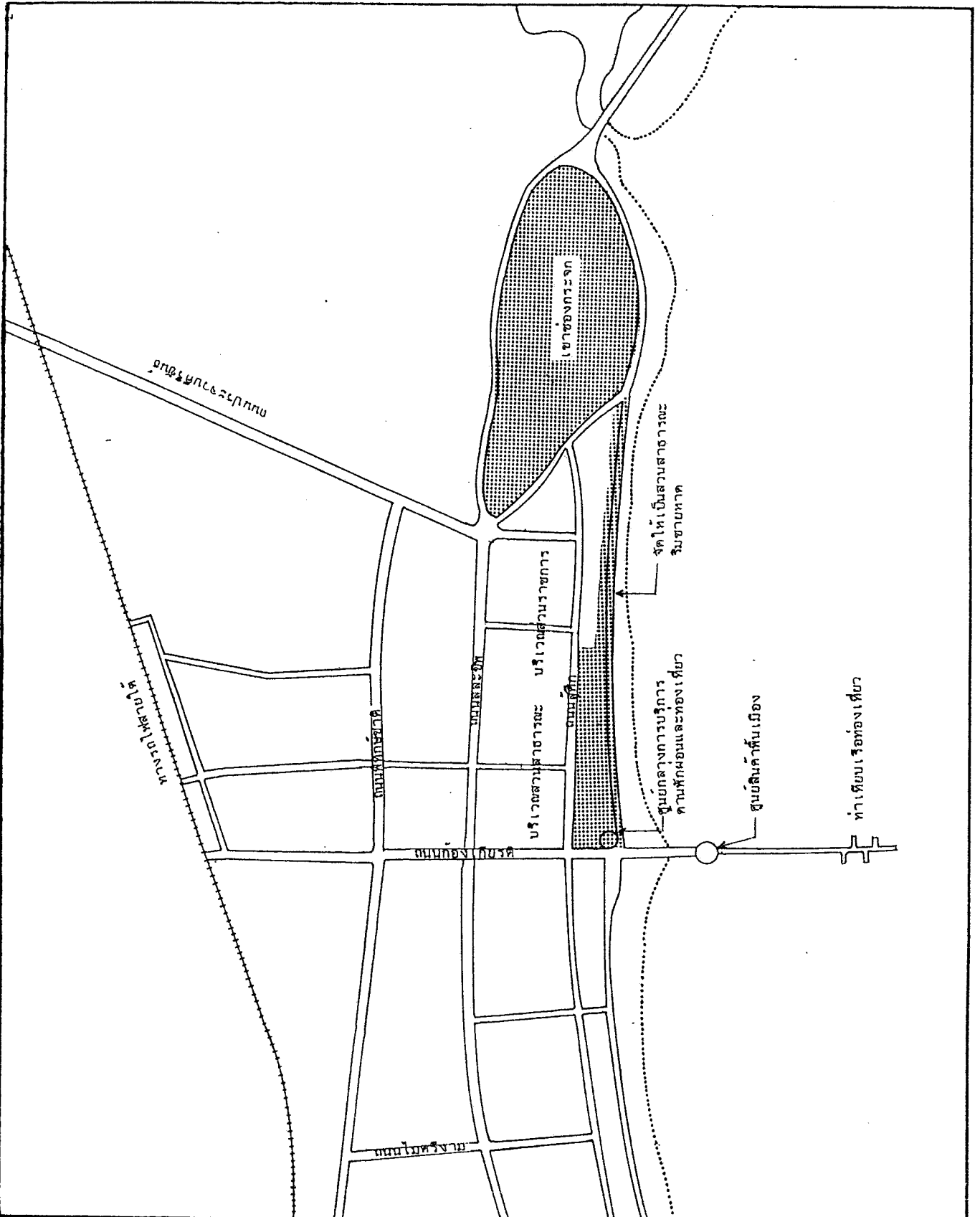
(๓.๓) สร้างบรรยากาศการท่องเที่ยวภายในบริเวณชุมชนประจวบคีรีขันธ์ในตัวชุมชนประจวบคีรีขันธ์ยังขาดจุดที่เด่นในการท่องเที่ยว อ่าวประจวบ ฯ นับว่าเป็นอ่าวที่สวยงามและมีเขาช่องกระจกที่มีชื่อเสียง การสร้างสรรค์บริเวณนี้ให้เป็นศูนย์กลางการพักผ่อนชุมชนและการบริการด้านสินค้าท้องถิ่น จะช่วยให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

(๓.๔) แก้ปัญหาสภาพแวดล้อมเฉพาะหน้า ปัญหาน้ำเน่าเสียบริเวณอ่าวประจวบ ฯ ซึ่งต้องมีการแก้ไขมีสาเหตุสำคัญ ๓ ประการคือ น้ำทิ้งจากชุมชน น้ำล้างและซากสัตว์จากสะพานปลา และน้ำเสียจากโรงงานปลาป่น ส่วนบริเวณชายหาดในอ่าวควรต้องมีการกำจัดพืชน้ำ เช่นผักบุ้งทะเลที่ปกคลุมบางส่วนของพื้นที่ ทำให้ขาดบรรยากาศของการเดินเล่นชายหาด

๕.๑.๔ แผนการพัฒนาทางกายภาพ

(๑) แผนการพัฒนาที่ดินชายหาดอ่าวประจวบ ฯ

(๑.๑) การพัฒนาศูนย์กลางชุมชน (ดูรูปที่ ๕.๖๔) ตั้งแต่สวนสาธารณะจนถึง

รูปที่ ๕.๖๔ พื้นที่พัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว

Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

เขาช่องกระเจก เป็นที่ดินบริเวณตอนกลางของอ่าวประจวบ ซึ่งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมต่อการพัฒนา ทั้งทางด้านความเป็นไปได้ ความสวยงามรวมทั้งทางธรรมชาติ และศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนจนถึง การเข้าถึงโดยสะดวกจากทางหลวง

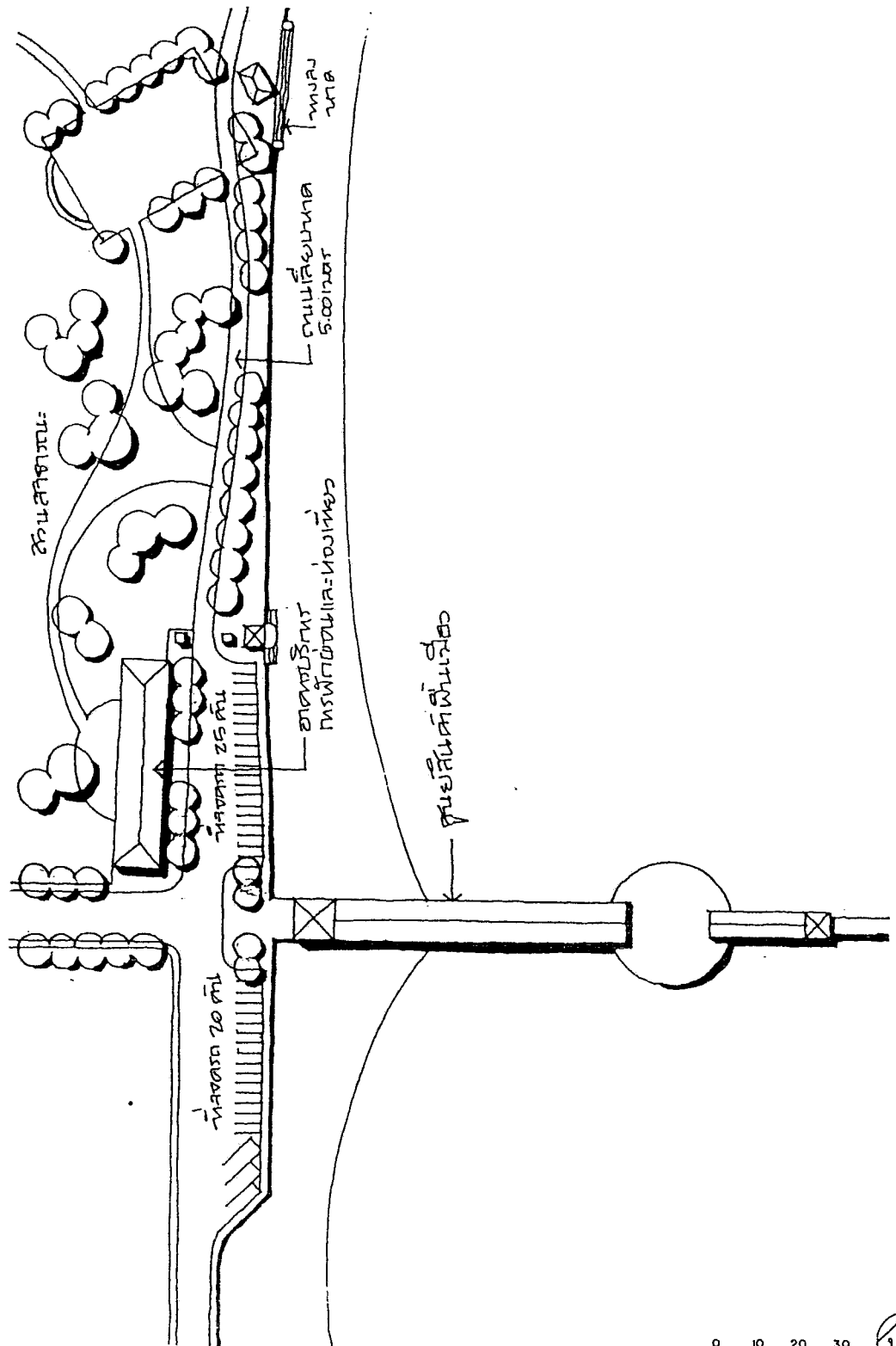
- ปรับปรุงถนน เลียบชายหาด ตั้งแต่ถนนก้องเกียรติ ผ่านบริเวณ สวนสาธารณะ ส่วนราชการ เขาช่องกระเจก จนจรดถนนเลียบทะเลไปหมู่บ้านอ่าวน้อย ให้ทำการ ลดขนาดผิวจราจรเป็น ๔.๐๐ เมตร เดินรถทิศทางเดียวจากทิศใต้ขึ้นเหนือ และมีลักษณะโค้งไปมา ให้ความรู้สีก้านพีก่อนเป็นถนนสายในสวนสาธารณะอย่างแท้จริง และขยายทางเท้าด้านติดชายหาด ให้ใหญ่เล็กตามส่วนของถนนกับสันเขื่อน โดยมีการปลูกต้นไม้เพิ่มเติมให้ร่มรื่น จัดศาลาที่พัก และทางลงชายหาด เป็นระยะ

- ปรับปรุงสวนสาธารณะริมหาด ให้เป็นแหล่งพักผ่อนชายทะเล ของชุมชนอย่างแท้จริง ปรับปรุงบริเวณกิจกรรมภายในให้ได้คุณภาพและต่อ เนื่องกับถนนและทางเท้า เลียบชายหาด เป็นหลัก ให้มีศูนย์บริการทั้งด้านพักผ่อนและท่องเที่ยวตรงหัวมุมจุดตัดของถนนก้อง เกียรติ กับถนน เลียบชายหาด (ดูรูปที่ ๕.๖๔)

- พัฒนาบริเวณด้านชายทะเลของส่วนราชการที่อยู่ระหว่างสวน สาธารณะกับ เขาช่องกระเจก มีบริเวณด้านติดทะเลที่เหมาะสมในการพัฒนา เป็นส่วน เชื่อมต่อกับสวน สาธารณะ โดยดอยรันรั้วกันให้ห่างจากบริเวณสันเขื่อนให้มากที่สุด ปลูกต้นไม้เสริมและจัดที่นั่ง เป็นระยะ (ดูรูปที่ ๕.๗๐)

- ปรับปรุงทางขึ้นเขาช่องกระเจกทางทิศใต้ของเขา โดยลดผิว จราจรของถนนอ้อมเขาทางทิศใต้เป็น ๔.๐๐ เมตร และให้เดินรถทิศทางเดียว จากทิศตะวันตก มาทางชายหาด สร้างความรู้สึกให้เป็นถนนภายในสวนสาธารณะ และให้เหลือบริเวณสำหรับการ ปรับปรุงทางขึ้น เขาทางทิศใต้ให้สวยงามและสะดวกสบาย

(๑.๒) การพัฒนาบริเวณสะพานปลา (ดูรูปที่ ๕.๖๔) เนื่องจากทางเทศบาล ได้มีนโยบายให้ยกเลิกการใช้สะพานปลากลางอ่าวประจวบ ฯ สมควรที่จะพัฒนาสะพานปลาใหม่ให้มีกิจกรรม ต่อเนื่องกับบริเวณศูนย์กลางชุมชน โดยดัดแปลงให้เป็นศูนย์สินค้าพื้น เมืองในลักษณะเดียวกับที่เกาะ ปันหยี หรือไนท์บาซาร์ที่เชียงใหม่ โดยให้เอกชนเข้าช่วงทำการลงทุน และใช้จุดนี้เป็นท่าเทียบเรือ สำหรับการท่องเที่ยวทางน้ำในย่านนี้ด้วย

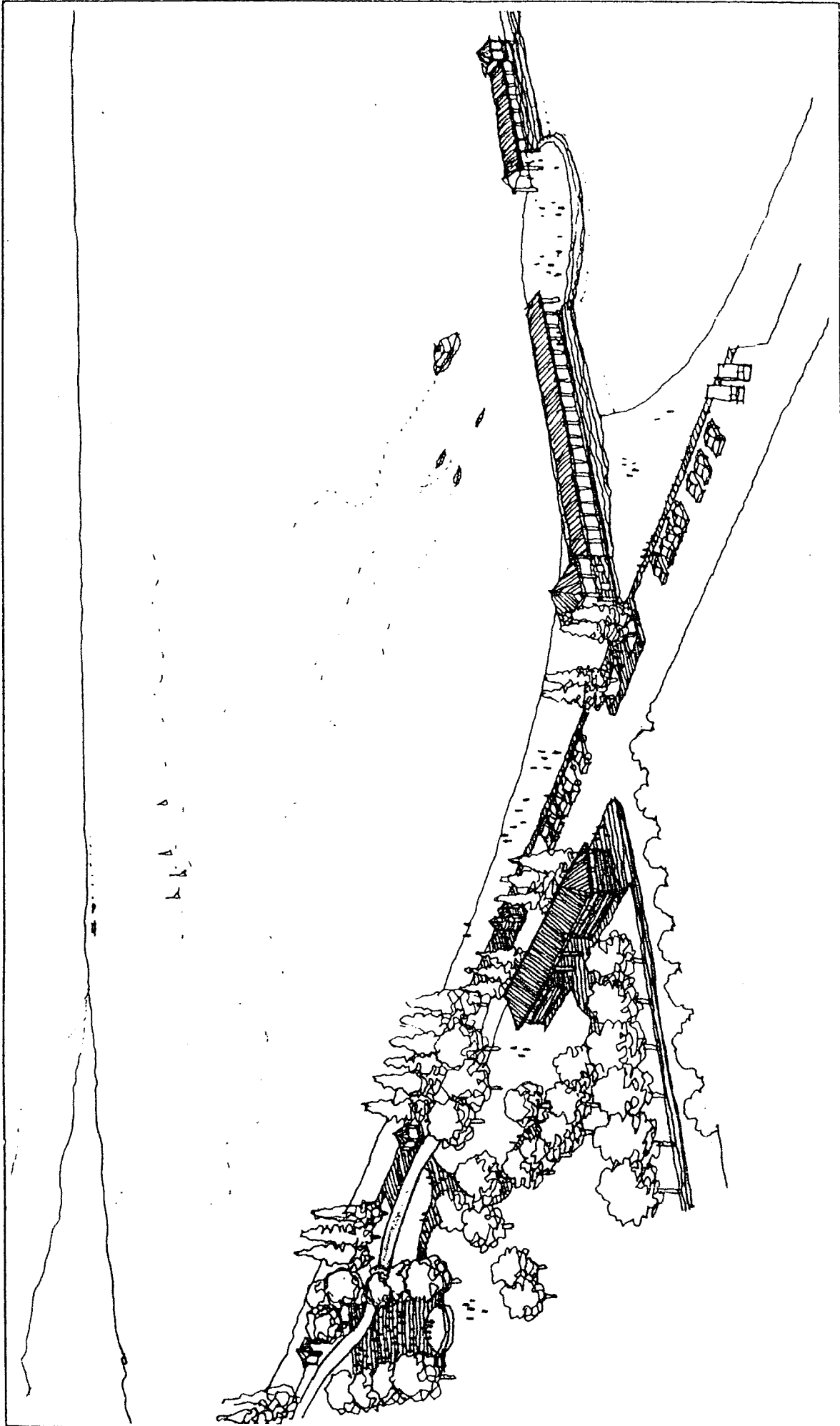

รูปที่ ๕.๖๔ การจัดผังบริ เวณสวนสาธารณะและสะพานปลา

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 ของจังหวัดเพชรบุรี และ OF CHANGWAI PETCHABURI AND
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ CHANGWAI PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๗๐ ทศนิยมภาพการปรับปรุงบริ เวณสวนสาธารณะ
 และสะพานปลา เมืองประจวบ ฯ

(๑.๓) การพัฒนาที่ดิน เอกชน ที่ดินบริเวณอ่าวประจวบอยู่ในเขตความหนาแน่นสูงถึงปานกลาง การกำหนดระยะถอยร่นจำเป็นต้องมีตลอดทั้งแนว เพื่อรักษาให้ความสวยงามของอ่าวยังคงอยู่ การกำหนดระยะถอยร่นให้ประยุกต์ใช้ข้อ เสนอแนะของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการปลูกสร้างชายหาด แต่เปลี่ยนข้อกำหนดจากระยะชายหาด เป็นจากสันเขื่อนแทน

(๒) แผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

(๒.๑) แผนการพัฒนาถนน (รูปที่ ๕.๓๑)

- ถนนเลียบชายหาดบริเวณสวนสาธารณะให้ทำการลดขนาดและเส้นทางตามที่เสนอแนะในข้อ ๑.๑
- ถนนไปหมู่บ้านอ่าวน้อยเลียบชายหาดทางทิศเหนือของ เขาช่องกระจก ให้เป็นไปตามที่ผังเมืองกำหนด
- จัดเตรียมบริเวณจอดรถส่วนบุคคล ๔๕ คัน รถบัส ๓ คัน บริเวณถนนติดชายหาดทั้งสองด้านของทางลงสะพานศูนย์การค้าพื้นเมือง

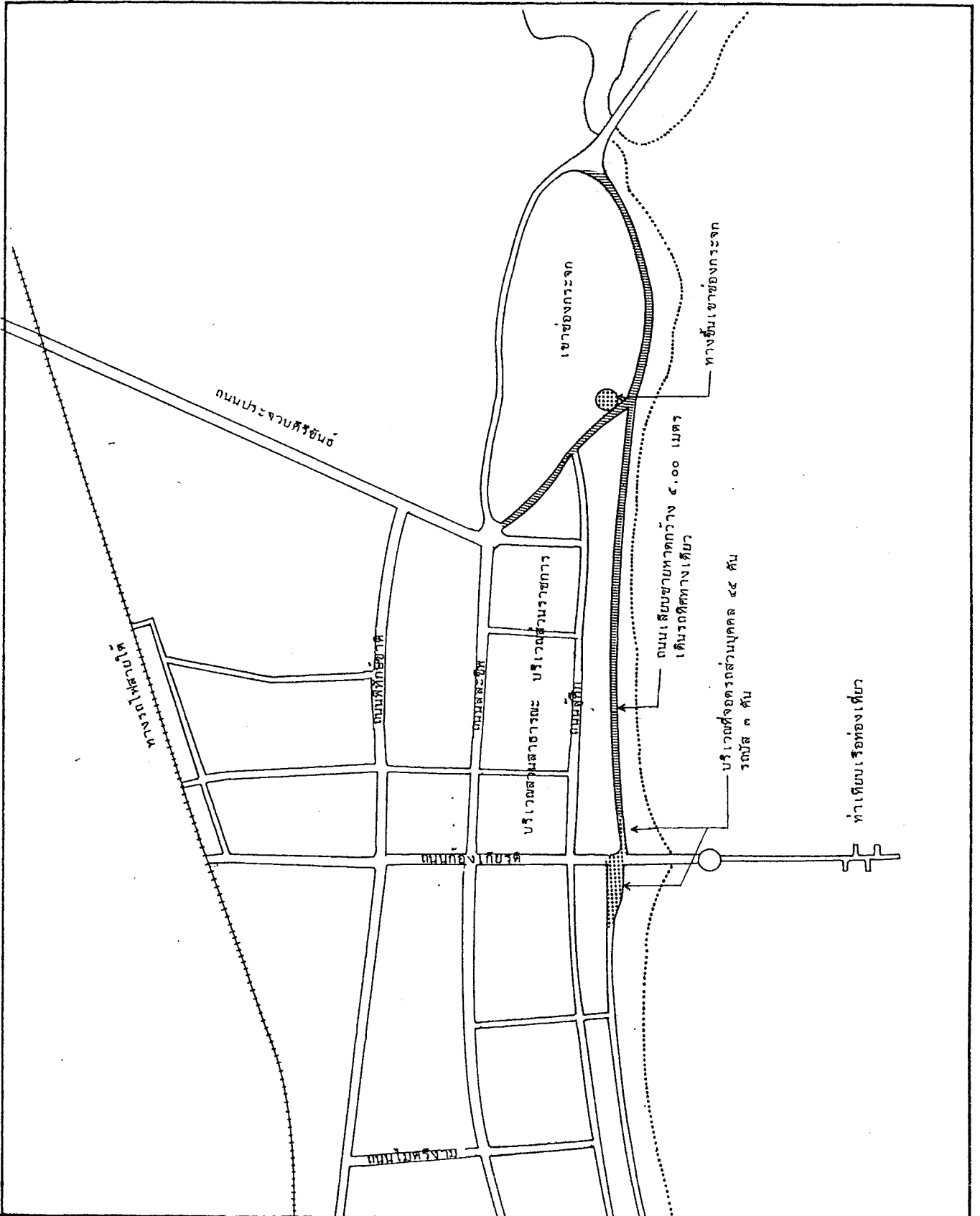
(๒.๒) แผนการพัฒนาการระบายน้ำและกำจัดน้ำเสีย รายละเอียดได้เสนอแนะไว้แล้วในบทแผนพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

- สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการเน่าเสียของน้ำทะเลบริเวณอ่าวประจวบ คือน้ำทิ้งจากชุมชน ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียจากชุมชน
- น้ำเสียจากสะพานปลาควรระมัดระวังเมื่อได้โยกย้ายการใช้สะพานปลาออกจากบริเวณอ่าว
- การทิ้งน้ำเสียจากโรงงานปลาป่นลงทะเล ต้องมีการควบคุมจากทางการ ให้ถูกต้องตามมาตรฐานโรงงานอุตสาหกรรม

(๓) แผนการพัฒนาบริการการท่องเที่ยว

(๓.๑) สถานที่พัก

- สนับสนุนโครงการใหม่ ๆ ให้อยู่ในระดับชั้นหนึ่งและชั้นหนึ่งกึ่งชั้นสอง โดยมีส่วนบริการการประชุมและสถานบันเทิงอยู่ในตัว ส่วนสถานที่พักที่มีอยู่เดิม ให้ทำการปรับปรุงด้านความสะอาด เรียบร้อยและการบริการ

รูปที่ ๕.๗๑ แผนพัฒนาดนบุรี บริเวณสวนสาธารณะ

Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว

จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

- สนับสนุนการท่องเที่ยวธุรกิจเกี่ยวเนื่องกับงานราชการ โดยอาศัยความเป็นศูนย์กลางการบริหารงานส่วนจังหวัดเป็นสื่อ นำ เช่น การประชุม การสัมมนา เป็นต้น

(๓.๒) ธุรกิจท่องเที่ยว สนับสนุนการนำเที่ยวไปจุดที่น่าสนใจโดยรอบ ทั้งทางน้ำและทางบก โดยให้ประจวบ ฯ เป็นแหล่งที่พักของกลุ่ม

๔.๘ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบางสะพาน

๔.๘.๑ ข้อมูลพื้นฐาน

(๑) ที่ตั้ง

ชุมชนอำเภอบางสะพาน ตั้งอยู่ที่ละติจูดที่ $๑๑^{\circ} ๑๒'$ เหนือ และลองติจูดที่ $๙๙^{\circ} ๓๑'$ ตะวันออก

(๒) ลักษณะทางกายภาพ

ลักษณะภูมิประเทศที่ครอบคลุมอำเภอบางสะพาน ๘๗.๖ ตร.กม. เป็นที่ราบเชิงเขาเขาตะนาวศรี กว้างประมาณ ๓๐ กม. ยาวประมาณ ๘๐ กม. ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินปนทราย ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ มีลำน้ำที่สำคัญ ๒ สาย คือ คลองขนาน คลองบางสะพาน ซึ่งเป็นคลองสายสั้น ๆ

(๓) ลักษณะการใช้ที่ดิน

พื้นที่ของอำเภอนับจากถนนเพชรเกษม จนถึงชายทะเลส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตรสวนมะพร้าว และสวนผลไม้ ส่วนทางด้านทิศตะวันตกของถนนเพชรเกษม พื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นป่าสงวนแห่งชาติและสวนผลไม้ต่าง ๆ สำหรับพื้นที่ซึ่งใช้เป็นที่ตั้งของชุมชนนั้น ที่สำคัญมี ๓ ชุมชน คือ สุขาภิบาลกำเนิดนพคุณ ที่เป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอบางสะพาน สุขาภิบาลบ้านกรูด ซึ่งเป็นชุมชนประมง และสุขาภิบาลร่อนทอง ซึ่งอยู่ริมถนนเพชรเกษม ก่อนถึงทางแยกเข้าอำเภอบางสะพาน โดยที่สุขาภิบาลกำเนิดนพคุณเป็นสุขาภิบาลที่มีความเจริญสูงสุด มีธนาคาร ๓ แห่ง และเป็นศูนย์ราชการของทางอำเภอ

๔.๘.๒ สภาพการท่องเที่ยว

(๑) สิ่งดึงดูดใจ

กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวบางสะพานมีแหล่งท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น ๑๑ แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติชายหาด อ่าว และเกาะที่สวยงามมากบริเวณหนึ่งของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นอกจากนี้ทะเลบริเวณนี้ยังมีแหล่งปลาที่เหมาะสมต่อการกีฬาอยู่อย่างชุกชุมและนับเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้อย่างหนึ่งสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญภายในกลุ่มนี้ได้แก่

(๑.๑) อ่าวแม่รำพึง (อ่าวบางสะพาน) เป็นอ่าวขนาดใหญ่ยาวหลายกิโลเมตร หาดทรายเป็นทรายปนเลน จากบริเวณนี้จะมองเห็นเขาแม่รำพึงและเกาะทะลุ บริการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่สำหรับนักท่องเที่ยวได้แก่ร้านอาหารทะเลและบังกาโลที่พัก รวมทั้งเรือชมเกาะและตกปลา

(๑.๒) วนอุทยานป่ากลางอ่าว เป็นพื้นที่ป่าที่อยู่ติดกับสุขาภิบาลกำเนิดนพคุณ มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๒๐๐ ไร่ อุดมด้วยต้นไม้ขนาดใหญ่ร่มรื่น เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ และเดินชมพรรณไม้ต่าง ๆ

(๑.๓) อ่าวบ่อทองกลาง เป็นอ่าวโค้งเกือบเป็นวงกลม ๒ วง อยู่ติดต่อกัน มีโขดหินภูเขาขนาดเล็กแบ่งกันออกจากกัน หาดทรายบริเวณนี้ขาวสะอาด น้ำทะเลใส ตื้น รวมทั้งมีทิวทัศน์ที่สวยงามมาก นับเป็นหาดที่ดึงดูดใจมากที่สุดแห่งหนึ่งของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(๑.๔) เกาะทะลุเป็นเกาะขนาดเล็กมีเนื้อที่ประมาณ ๑ ตร.กม. บนเกาะเป็นภูเขาที่มีต้นไม้และมะพร้าวขึ้นหนาแน่น มีบริเวณชายหาดอยู่ทางด้านทิศตะวันตก เป็นหาดทรายขาวยาวหลายร้อยเมตร น้ำทะเลรอบเกาะใสมาก ทะเลโดยรอบเป็นแหล่งปลาที่เป็นที่ชื่นชอบของนักกีฬาตกปลา เช่น ปลากระโทงแทง อินทรีฯ ดังนั้น บริเวณนี้จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจมากสำหรับผู้นิยมตกปลา พักผ่อน เล่นน้ำทะเล และกางเต็นท์ค้างแรม

(๑.๕) หาดชะมวง เป็นชายหาดค่อนข้างตรงอยู่ใกล้ปากคลองชะมวง ชายหาดเป็นทรายขาวสะอาด น้ำทะเลค่อนข้างใส ปัจจุบันมีฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเค็มของเอกชนที่น่าสนใจและยินยอมให้นักท่องเที่ยวเข้าชม ซึ่งในอนาคตบริเวณพื้นที่จะมีการก่อสร้างที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวอีกด้วย

(๑.๖) หมู่บ้านร้อนทอง เป็นพื้นที่ซึ่งชาวบ้านทำการขุดทอง ในการขุดหาทองจะทำการขุดลึกไม่ต่ำกว่า ๕ เมตร บางหลุมลึกนับ ๑๐ เมตร ดินที่ได้จากการขุดจะนำไปแช่น้ำและทำการร่อนโดยเครื่องมือที่ใช้ร่อนอย่างง่าย ๆ ทองที่ได้นี้เป็นทองคำที่ค่อนข้างบริสุทธิ์ ซึ่งเรียกว่าทองคำเนื้อเก้า แหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้จึงนับเป็นแหล่งที่มีกิจกรรมที่น่าสนใจชวนให้ไปชมมาก

(๑.๗) หาดฝั่งแดง เป็นชายหาดซึ่งมีหน้าผาสองชั้นเป็นหินสีแดง เหมือนหินศิลาแลง และลูกรัง ยาวหลายร้อยเมตร และสูงมากกว่า ๑๐ เมตร หาดทรายบริเวณนี้บางส่วนมีลักษณะเป็นกรวดหินสีแดง อันเกิดจากการพังทลายของหน้าผา น้ำทะเลบริเวณนี้ใสสะอาด บนหน้าผาสามารถนั่งชมทิวทัศน์ชายหาดและเกาะต่าง ๆ ได้ นับเป็นสถานที่พักผ่อนที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่ง

(๒) ตลาดการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวในปัจจุบันของกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวนี้มีน้อยมาก ทั้งนี้เป็นเพราะมีการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้กลุ่มนี้ค่อนข้างน้อย หรือแทบจะไม่มีเลย อีกทั้งกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวนี้อยู่ห่างไกลจากกรุงเทพฯ มาก แต่อย่างไรก็ตามถ้าดำเนินการพัฒนาและประชาสัมพันธ์แล้ว เชื่อว่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาพักผ่อนยังแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มนี้ ในอัตราการเพิ่มที่สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ประมาณการว่ามีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวบริเวณอ่าวบางสะพานและพื้นที่ใกล้เคียง ๑๒,๕๗๑ คน โดยส่วนใหญ่เป็นชาวไทยและเป็นผู้พักผ่อนประมาณ ๖,๕๗๑ คน หรือร้อยละ ๕๑ ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด ซึ่งพักผ่อนอยู่ในบังกาลี ๒ แห่ง ในบริเวณอ่าวบางสะพาน นักท่องเที่ยวที่พักผ่อนนี้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่นิยมตกปลาในบริเวณอ่าวบางสะพาน ส่วนนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้พักผ่อนส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากจังหวัดใกล้เคียง นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้นิยมมารับประทานอาหารบริเวณอ่าวบางสะพาน และไปพักผ่อนเล่นน้ำที่อ่าวบ่อทองหลาง

(๓) โครงสร้างพื้นฐานและการบริการของรัฐ

ในปัจจุบันเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในกลุ่มยังไม่สะดวก ถนนที่เข้าถึงส่วนใหญ่เป็นถนนลูกรังและใช้ได้บางฤดูกาล ทำให้โครงข่ายของการเดินทางระหว่างแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในกลุ่มไม่ต่อเนื่องกัน และเนื่องจากไม่มีรถประจำทางวิ่งผ่านเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวภายในกลุ่ม จึงทำให้นักท่องเที่ยวที่ไม่มียานพาหนะหรือเช่าเหมายานพาหนะมาได้รับความสะดวกในการท่องเที่ยว

สำหรับไฟฟ้า เนื่องจากอยู่ปลายสายส่งจึงทำให้มีไฟฟ้าใช้ไม่สม่ำเสมอ ส่วนประปา นั้นมีกำลังการผลิตต่ำ และยังมีปัญหาเกี่ยวกับแหล่งน้ำดิบ ซึ่งใช้ในการทำประปาขาดแคลนอีกด้วย

(๔) การบริการการท่องเที่ยว

ในเขตสุขาภิบาลกำเนิดนพคุณมีตลาดสดและร้านค้าต่าง ๆ บริการอย่างครบถ้วน ส่วนบริเวณชายหาดบางสะพาน ซึ่งอยู่ห่างจากที่ทำการอำเภอบางสะพานไปประมาณ ๓ กม. มีบริการร้านอาหารทะเล อยู่ ๓ ร้านด้วยกัน โดยเป็นที่ที่มีคนตรอยอยู่ ๑ ร้าน นอกจากนี้ยังมีบริการบังกาลีวี่ที่พักผ่อน ๒ แห่ง รวมทั้งอาจติดต่อหาเรือนำเที่ยวและตกปลาจากหมู่บ้านประมงและบังกาลีวี่ที่พักผ่อนเหล่านี้ได้ ส่วนในแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ยังมีบริการต่าง ๆ น้อยมาก หรือบางแห่งยังไม่มี

๕.๘.๓ กรอบการพัฒนา

(๑) บทบาทและรูปแบบการพัฒนา

ในบริเวณกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวบางสะพาน บริเวณอ่าวบางสะพาน (อ่าวแม่รำพึง) เป็นจุดที่เหมาะสมที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งที่พักสำหรับแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ เพราะเป็นบริเวณชายทะเลที่ใกล้ชุมชนใหญ่ คือ อ่าเภอบางสะพานมากที่สุด และด้านการคมนาคมที่สะดวกทั้งทางน้ำและทางบก

(๒) เป้าหมายการพัฒนา

(๒.๑) ขยายการบริการท่องเที่ยวไปยังแหล่งต่าง ๆ โดยให้มีศูนย์ที่พักอยู่บริเวณอ่าวบางสะพาน

(๒.๒) รักษาลักษณะธรรมชาติอันสวยงามบริเวณแหล่งพัฒนา

(๓) มาตรการการพัฒนา

(๓.๑) เร่งรัดการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค ในปัจจุบันปัญหาสำคัญด้านสาธารณูปโภคบริเวณอ่าวบางสะพานก็คือ การขาดแคลนด้านกำลังไฟฟ้า เนื่องจากอยู่ปลายทางของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และการขาดแคลนแหล่งน้ำดิบที่จะมาทำเป็นน้ำประปา ตลอดจนท่อน้ำที่ไม่ได้คุณภาพ ส่วนถนนนั้นส่วนใหญ่อยู่ใน เขตปานกลาง

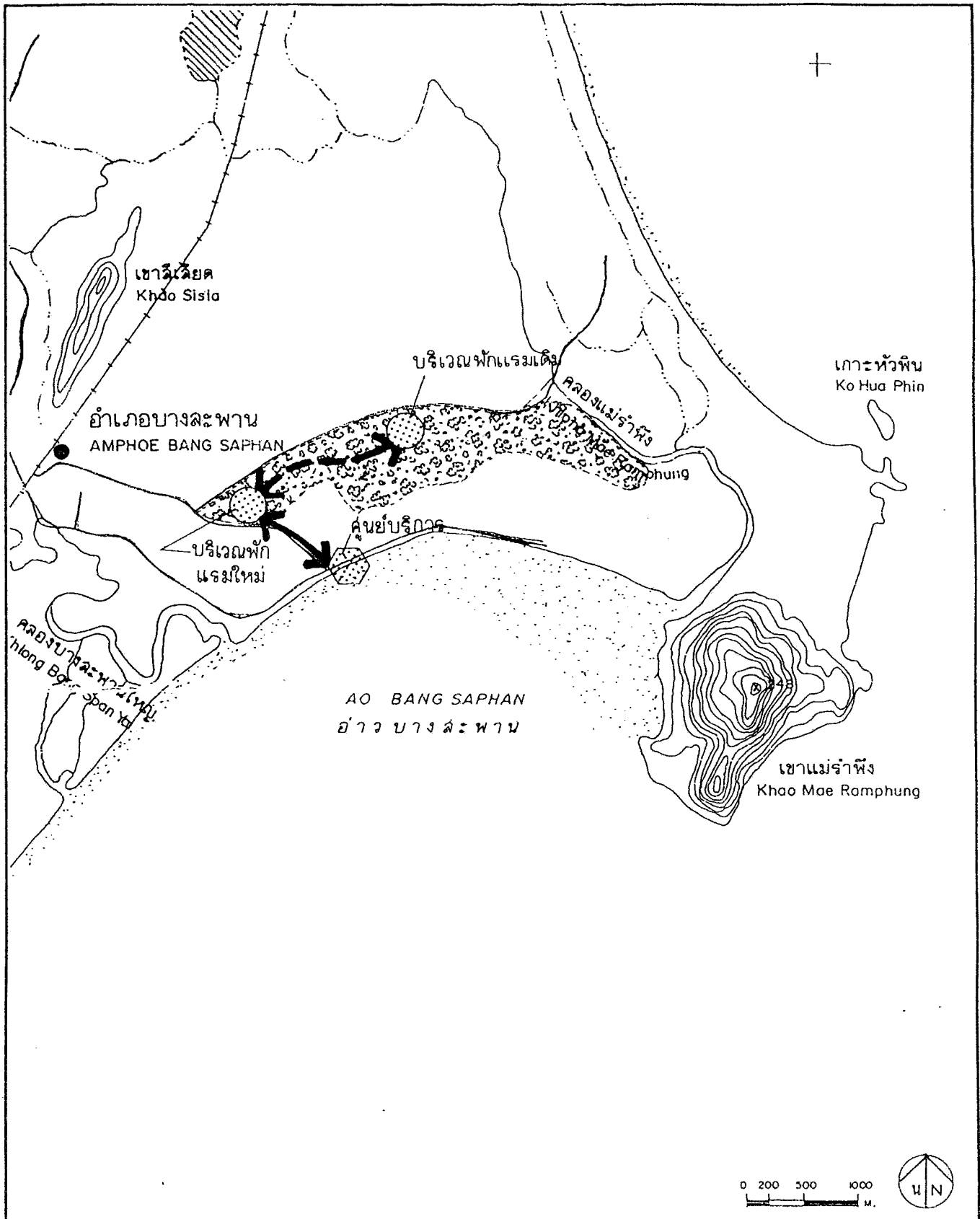
(๓.๒) จัดศูนย์กลางการบริการท่องเที่ยวบริเวณอ่าวบางสะพาน ตรงจุดติดกับถนนเข้าชุมชนอ่าเภอบางสะพานน้อย เพื่อผลักดันให้มีการพัฒนาด้านที่พักในบริเวณอ่าวให้สูงขึ้น รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการบริการข้อมูล ข่าวสาร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว

(๓.๓) สนับสนุนการพัฒนาที่มีรูปแบบสอดคล้องกับธรรมชาติ และสถาปัตยกรรมท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวและศูนย์กลางการบริการ

๕.๘.๔ แผนการพัฒนา

(๑) การพัฒนาบริเวณสาธารณะเพื่อการท่องเที่ยว (ดูรูปที่ ๕.๗๒)

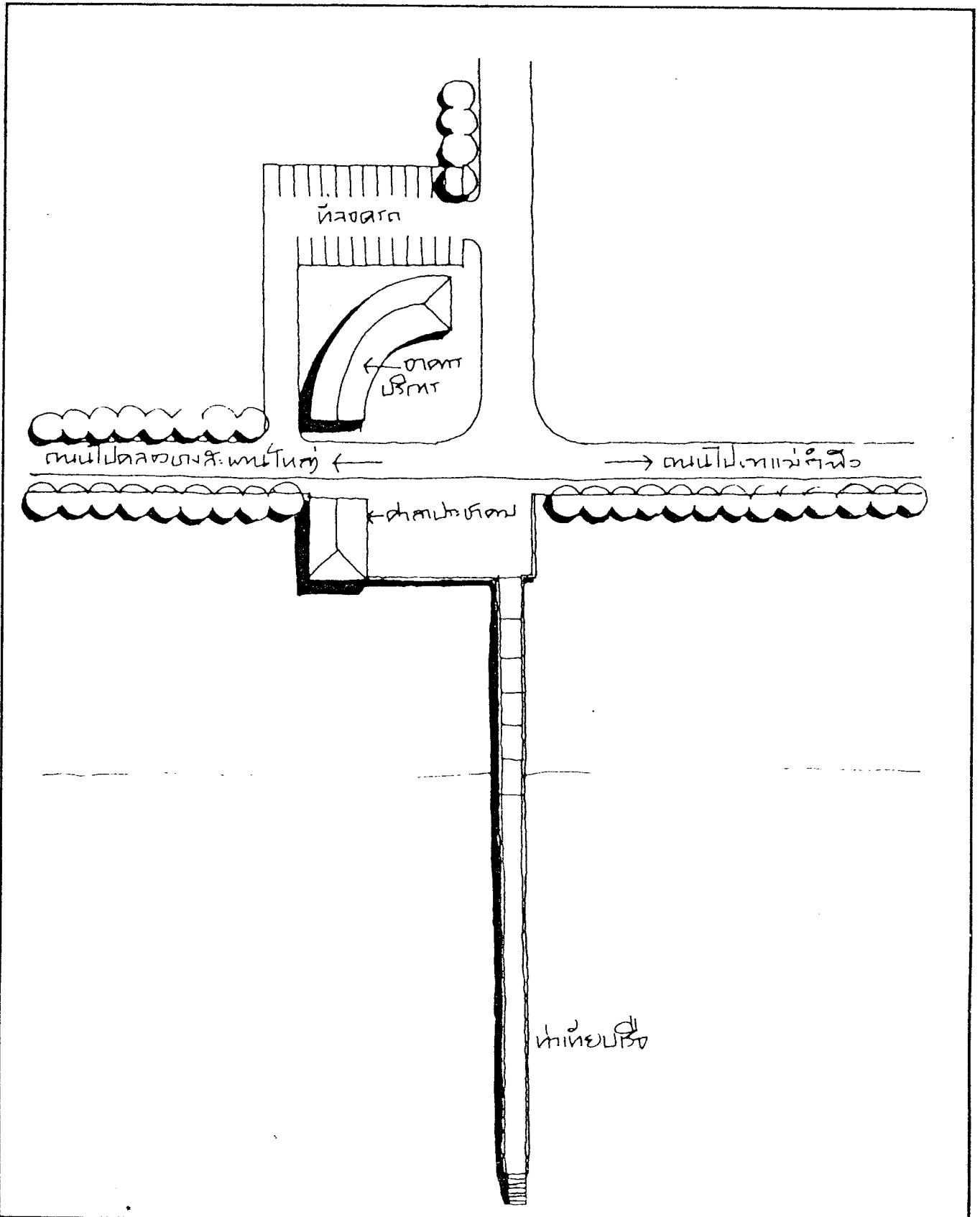
(๑.๑) ศูนย์กลางการบริการท่องเที่ยว อยู่ที่หัวมุมจุดตัดของถนนเข้าชุมชนอ่าเภอบางสะพาน กับถนนเลียบอ่าว ซึ่งเป็นจุดติดชายหาด ที่เด่นชัดจากเส้นทางคมนาคมหลัก นอกจากการบริการด้านประชาสัมพันธ์แล้ว ยังเป็นศูนย์กลางคมนาคมด้านท่องเที่ยวทั้งทางบกและทางเรือ โดยให้มีที่จอดรถโดยสารและสะพานเทียบ เรือ ตัวศูนย์มีที่พักผ่อน ห้องน้ำและบริเวณชมวิวยามหาด (ดูรูปที่ ๕.๗๓ และ ๕.๗๔)

รูปที่ ๕.๗๒ แนวความคิดในการพัฒนาบริเวณอ่าวบางสะพาน

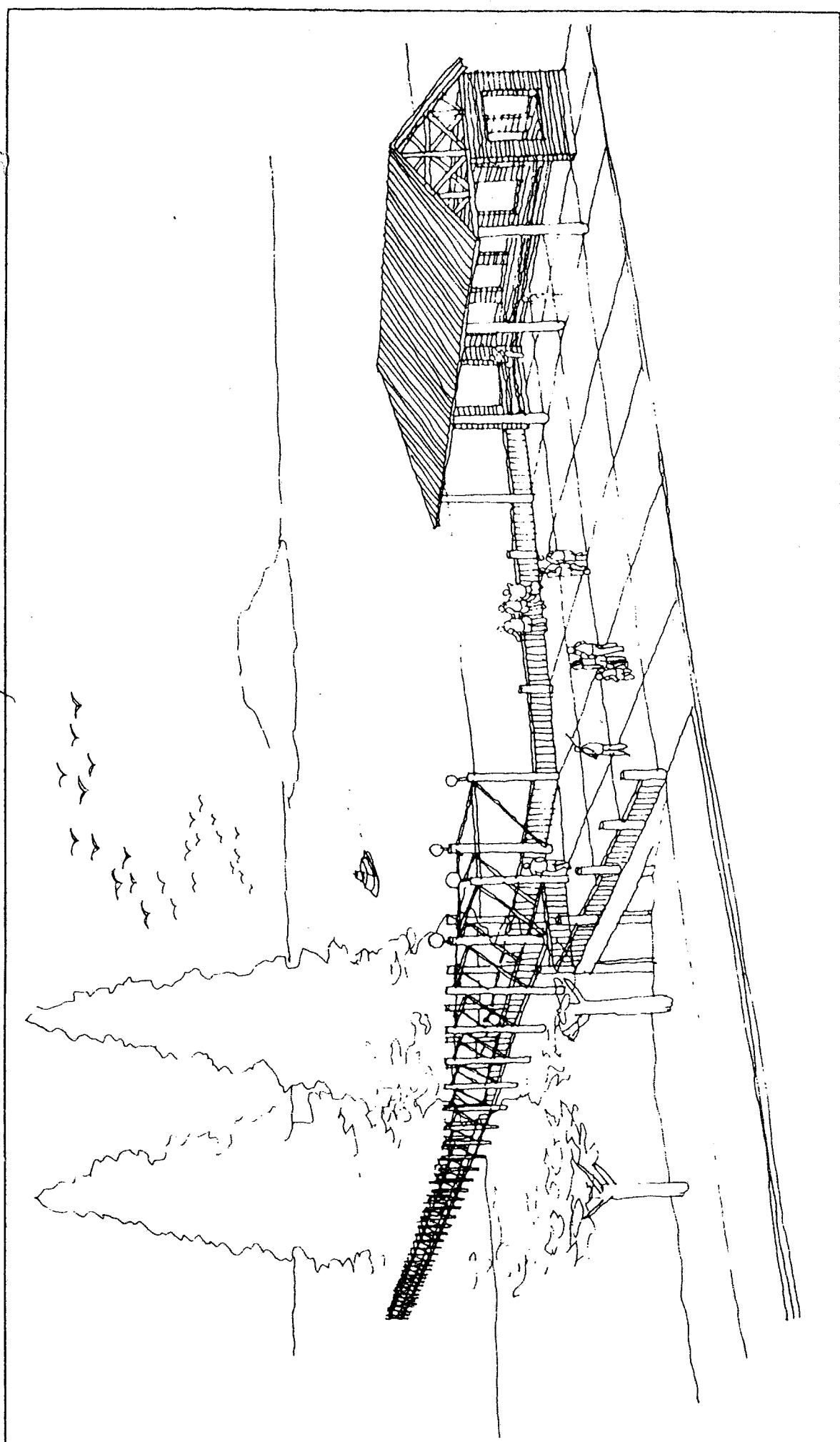
Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๗๓ ผังบริเวณศูนย์กลางบริการ
 Figure อ่าวบางสะพาน (แม่รำพึง)

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๓๕ ทศนิยมภาพศูนย์กลางบริการอ่าวบางสะพาน (อ่าวแม่รำพึง)

(๑.๒) การพัฒนาสวนสาธารณะในบริเวณวนอุทยานปากกลางอ่าว ซึ่งอยู่ใกล้กับชายหาดอ่าวบางสะพาน โดยให้บริเวณติดถนนเข้าชุมชนอ่าวบางสะพาน พัฒนาเป็นสวนพักผ่อนและพักผ่อน ปิกนิก และตั้งแคมป์ มีทางเดินภายในวนอุทยานไปยังบริเวณจุดแวะพักผ่อน ซึ่งอยู่ทางเหนือขึ้นไป บริเวณพัฒนานี้สามารถเชื่อมต่อกับบริเวณศูนย์กลางการบริการท่องเที่ยวติดชายหาด ได้ทั้งทางรถและทางเดินเท้า

(๑.๓) การพัฒนาชายหาดบริเวณอ่าวบางสะพาน เนื่องจากลักษณะเป็นหาดทรายปนเลนไม่เหมาะสมต่อการลงเดินชายหาดและเล่นน้ำทะเล การพัฒนาทางเดินเลียบริมชายหาด จึงเป็นสิ่งสำคัญ ให้มีบริเวณทางเท้าที่ชัดเจนโดยการยกขอบทางเดินให้สูงกว่าไหล่ถนนอย่างน้อย ๑๐ ซม. เพื่อไม่ให้รถจอดล้ำเข้าในทางเดิน ส่วนผิวทางเดินขึ้นอยู่กับระดับการพัฒนา ตั้งแต่ธรรมชาติที่สุดคือ เป็นดินปนทรายจนถึงคอนกรีต

(๒) การพัฒนาที่ดินเอกชนติดชายหาดบนอ่าวบางสะพาน

(๒.๑) ความหนาแน่นของการพัฒนาที่ดินเอกชนบริเวณนี้ ควรอยู่ในระดับที่พักอาศัยปานกลางตามมาตรฐานของผังเมือง

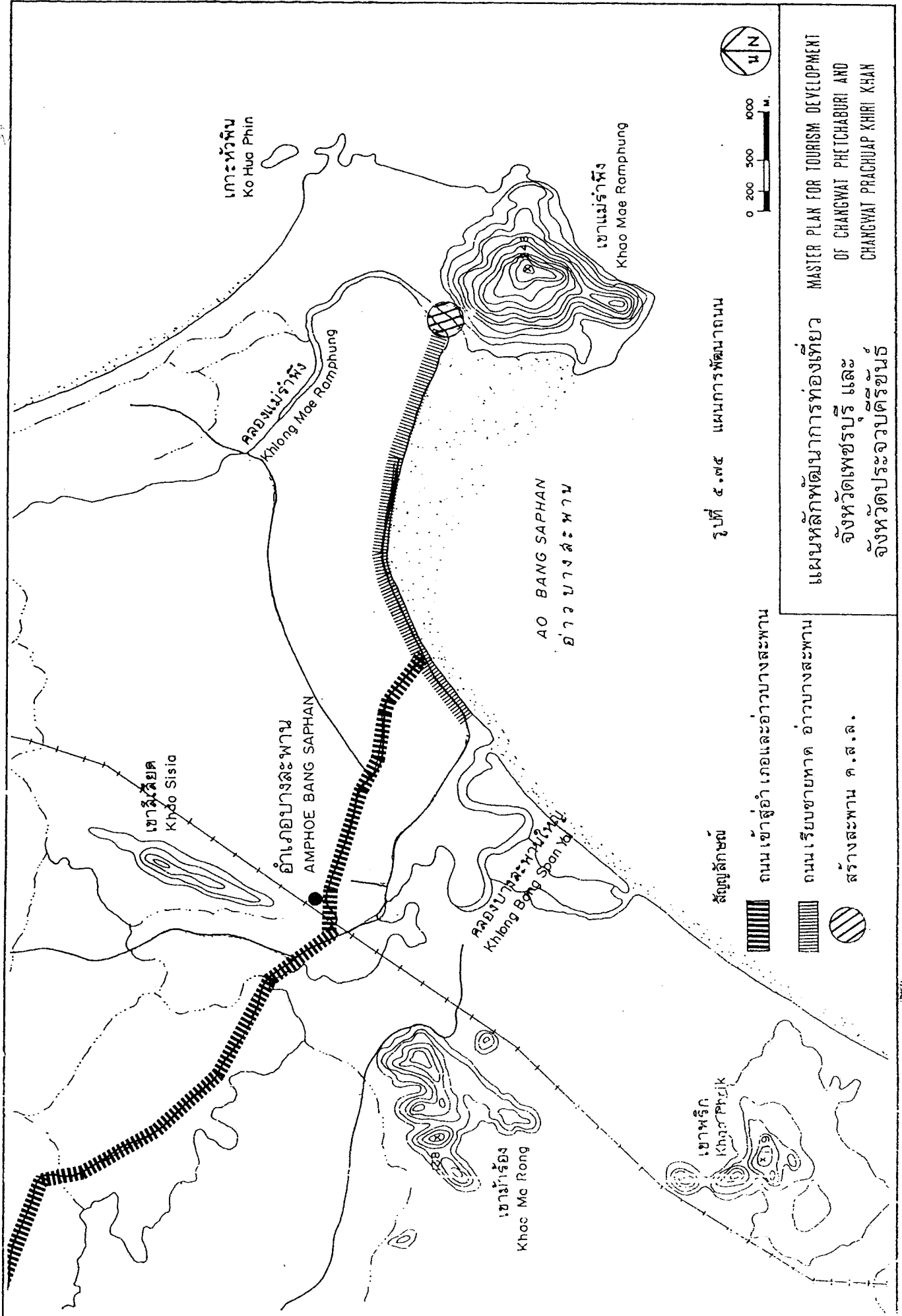
(๒.๒) เพื่อรักษาความสวยงามตามธรรมชาติ ควรมีการกำหนดระยะถอยร่นของอาคาร โดยใช้ข้อเสนอนี้ของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยสิ่งปลูกสร้างริมชายหาด และมีการถอยร่นแบบขั้นบันไดเพิ่มเติม โดยให้แต่ละส่วนของอาคารอยู่ในกรอบเส้นทะแยงลาดส่วนตั้ง : นอน = ๑ : ๒ เริ่มจากจุดที่อนุญาตให้ปลูกสร้างอาคารได้เข้าไปในที่ดิน และให้ความสูงของอาคารไม่เกิน ๒๐ เมตร

(๓) แผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

(๓.๑) แผนการพัฒนากถนน (ดูรูปที่ ๔.๗๔)

- ถนนทางเข้าชุมชนอ่าวบางสะพาน ตั้งแต่ถนนเพชรเกษมจนถึงถนนเลียบหาด ให้เป็นถนนกว้าง ๔.๐๐ เมตร ผิวลาดยางเดินรถสวนทิศทาง และมีไหล่ทางด้านละ ๒.๕๐ เมตร ยาว ๑๔ กม.

- ถนนเลียบหาดบนอ่าวบางสะพาน ให้เป็นถนนกว้าง ๖ เมตร ผิวลาดยาง และมีไหล่ทางด้านละ ๒.๐๐ เมตร ยาว ๔ กม. รวมทั้งจัดทำสะพานข้ามคลองแม่รำพึง เพื่อเชื่อมเส้นทางเข้าสู่อ่าวบ่อทองหลาง

รูปที่ ๕.๗๕ แผนการพัฒนาถนน

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

สัญลักษณ์

- ถนนเข้าสู่อำเภอและอ่าวบางสะพาน
- ถนนเรียบขาคทา อ่าวบางสะพาน
- สร้างสะพาน ค.ส.ล.

(๓.๒) แผนการพัฒนาการบริการไฟฟ้า ประปา และโทรคมนาคม รายละเอียดอยู่ในแผนพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ๔.๒.๔ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

- ปัญหาด้านการขาดแคลนกำลังไฟฟ้า คงจะหมดไปเมื่อโครงการสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยที่บางสะพานสมบูรณ์ตามกำหนดในปี พ.ศ. ๒๕๓๔
- ปัญหาด้านการขาดแคลนแหล่งน้ำดิบ ต้องอาศัยความร่วมมือจากกรมชลประทานจัดสร้างคลองส่งน้ำ และสนับสนุนให้เอกชนผู้ลงทุนขุดน้ำบาดาลขึ้นมาใช้เอง ส่วนระบบท่อประปาที่ไม่ได้คุณภาพนั้น เนื่องจากเก่าแก่ให้ทำการปรับปรุงเป็นส่วน ๆ ไป
- ระบบโทรคมนาคม ขยายการบริการโทรศัพท์จากชุมชนไปยังบริเวณริมอ่าว และสนับสนุนการบริการวิทยุโทรศัพท์เมื่อยังไม่มีคู่สายเพียงพอ

(๔) แผนพัฒนาการบริการการท่องเที่ยว

(๔.๑) สนับสนุนโครงการใหม่ ๆ ที่มีการดำเนินการเชื่อมโยงกับกลุ่มบริหารโรงแรมใหญ่ ๆ ทั้งในและต่างประเทศ และให้โครงการใหม่ ๆ มีสถานบริการด้านบันเทิงในตัว

(๔.๒) ธุรกิจนำเที่ยวและคมนาคม

สนับสนุนการบริการนำเที่ยวทางน้ำไปยังบริเวณโดยรอบ เช่น แหล่งตกปลา อ่าวบ่อทองหลาง เกาะทะเลดู ปากคลองชะมวง และผาฝั่งแคว และมีเรือเร็วติดต่อกับประจวบ หัวหิน-ชะอำ ได้ ส่วนทางบกสนับสนุนให้มีระบบรถประจำทางขนาดเล็ก เช่น รถสองแถว หมุนเวียนตั้งแต่ปากทางจากถนนเพชรเกษมจนถึงบริเวณเลียบบ่ออ่าวบางสะพาน

๕.๔ การพัฒนาชายหาดอื่นๆ

นอกเหนือไปจากการพัฒนาชายหาดที่สำคัญ ๆ ในเขตพื้นที่โครงการแล้ว ยังมีชายหาดอื่น ๆ อีกมากที่ยังไม่มีความสำคัญมากในปัจจุบัน แต่ในอนาคตเมื่อมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น ชายหาดเหล่านี้จะเป็นแหล่งรองรับการขยายตัวได้ดี ซึ่งชายหาดเหล่านี้จะพัฒนาขึ้นมาเป็นแหล่งรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อเนื่องกับชายหาดท่องเที่ยวเดิมได้อย่างไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ การมีแผนรองรับที่ดี ดังนั้นในหัวข้อย่อยนี้จะกล่าวถึงแนวทางและแผนการพัฒนาชายหาดดังกล่าว

๕.๔.๑ แหลมหลวง

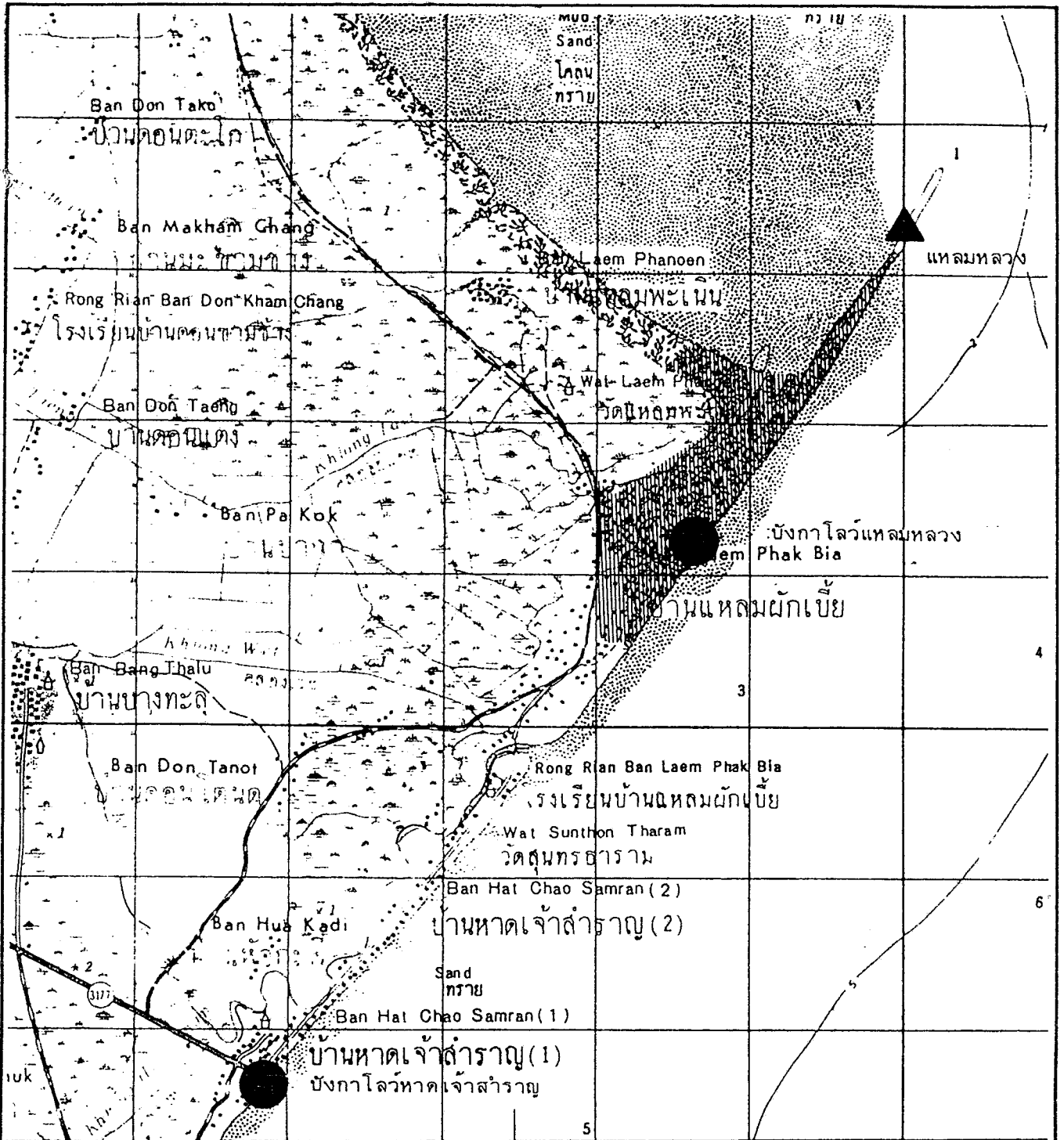
(๑) สภาพทั่วไป

หาดแหลมหลวงมีอาณาเขตนับตั้งแต่บริเวณแหลมหลวง จนจรดบ้านแหลมฝักเบ็ญ รวมความยาวประมาณ ๓ กิโลเมตร และมีพื้นที่ประมาณ ๖๐๐ ไร่ พื้นที่บริเวณนี้เกือบทั้งหมดเป็นพื้นที่ป่าชายเลน (ป่าโกงกาง) ซึ่งอุดมสมบูรณ์มาก เว้นบริเวณปลายแหลมหลวง ซึ่งเป็นหาดทรายขาวยาวยื่นออกไปในทะเล ประมาณ ๐.๕ กิโลเมตร

โดยที่สภาพพื้นที่เป็นป่าโกงกาง ดังนั้นจึงมีน้ำทะเลท่วมถึงโดยตลอด มีเอกชนเจ้าของที่รายใหญ่ได้ลงทุนทำบังกาโลในพื้นที่ป่า ซึ่งอยู่ติดชายทะเลโดยทำการถางป่าทิ้ง และถมดินและทรายให้เป็นพื้นที่ราบหันระดับน้ำท่วม รวมทั้งถมที่ทำทางเข้าไปยังชายหาดดังกล่าว ซึ่งลักษณะการพัฒนานี้ทำให้พื้นที่ธรรมชาติถูกทำลายลง ความสวยงามและคุณค่าของพื้นที่ลดลง อีกทั้งยังเป็นการเสี่ยงต่อการประมงทกภัยและวาตภัย การบริการนอกจากที่พักแล้ว ยังมีร้านอาหารรถลากเพื่อไปชมทิวทัศน์ที่ปลายแหลม ท่างย่างสำหรับเล่นน้ำ รวมทั้งเรือตกปลาตามแนวชายฝั่งและในคลอง (ดูรูปที่ ๕.๗๖)

(๒) สภาพการท่องเที่ยว

ในปัจจุบันแหลมหลวงมีนักท่องเที่ยวไปเที่ยวในค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้เป็นเพราะการเข้าถึงและสิ่งอำนวยความสะดวกยังมีอยู่น้อย อีกทั้งสภาพชายหาด และทะเลยังไม่สวยงามดึงดูดใจ นอกจากนี้ในช่วงมรสุมลมจะแรงมากทำให้สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ซึ่งใช้วัสดุชั่วคราวต้องเสียหาย ไม่สามารถอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวได้โดยตลอด

 พื้นที่ใช้สอยที่อยู่ในข้อกำหนดการพัฒนา
 ถนนคันกั้นน้ำเค็ม

รูปที่ ๕.๗๖ สภาพทั่วไปของหาดแหลมหลวง

Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเป็นบริเวณพื้นที่ป่าโกงกาง ถ้าสามารถจัดทำที่พัก และสิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติของป่า อาจมีลักษณะที่แปลกและดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ดีกว่าการพัฒนาในรูปแบบเดิมมาก

(๓) โครงสร้างพื้นฐาน

ปัจจุบันมีเพียงถนนดินกั้นน้ำเดิม สายขาดเจ้าสำราญ-บางแก้ว ซึ่งเป็นถนนลูกรัง ในหน้าฝนจะเป็นหลุม เป็นบ่อทำให้เข้าถึงลำบาก ส่วนบริการไฟฟ้าและประปาบริเวณหาดแหลมหลวงยังไม่มี จึงเป็นภาระของเอกชนผู้ลงทุนซึ่งจะต้องจัดเตรียม

(๔) แนวทางการพัฒนา

(๔.๑) รูปแบบการพัฒนา ให้เป็นแหล่งพักผ่อนตากอากาศแบบสงบเงียบ ความหนาแน่นต่ำในบรรยากาศป่าไม้ชายเลน

(๔.๒) การพัฒนา

- การพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ ถ้ามีการทำไม้ควรมีการนำไม้ออกอย่างถูกวิธี เพื่อให้ต้นไม้ในป่ามีโอกาสฟื้นตัว ไม่เป็นการทำลายระบบนิเวศน์ของป่าที่มีอยู่ ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้คงสภาพความงามของป่า รวมทั้งประโยชน์ใช้สอย
- ส่งเสริมการลงทุนในภาคเอกชน ในส่วนของบริการที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ควรสอดคล้องและกลมกลืนกับบรรยากาศของป่าชายเลนดังกล่าว (รูปที่ ๔.๗๗)
- ประชาสัมพันธ์และแนะนำแหล่งท่องเที่ยวควบคู่ไปกับแหล่งท่องเที่ยวชายหาดใกล้เคียง เช่น หาดเจ้าสำราญ, ปีกเตียน

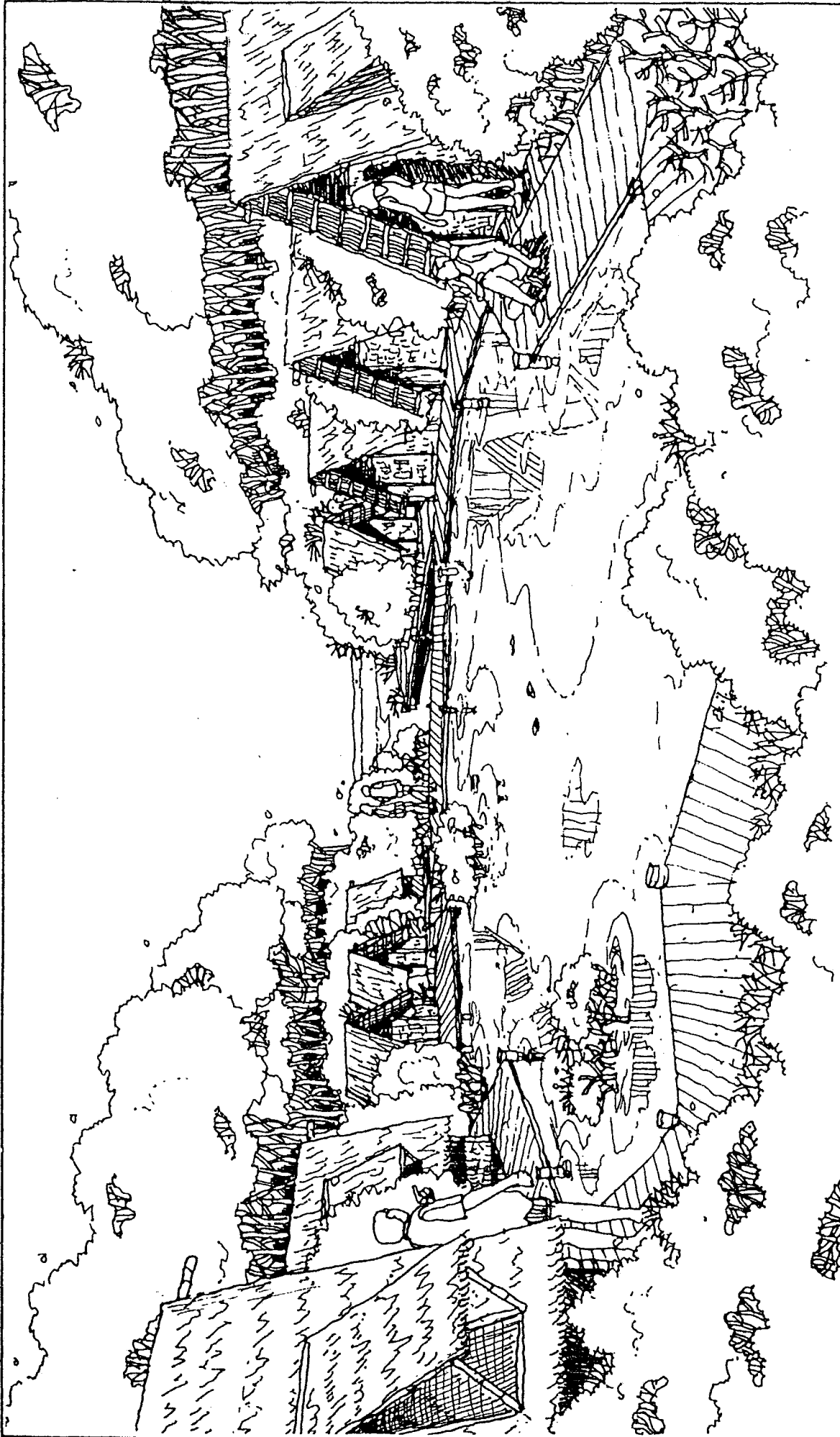
(๕) ข้อกำหนดการพัฒนา

(๕.๑) ความหนาแน่นและพื้นที่ใช้สอย

กำหนดให้ความหนาแน่นอยู่ในระดับต่ำ ๑๒ เตียงต่อไร่ การก่อสร้างให้ทำการตัดต้นไม้ให้น้อยที่สุด

(๕.๒) ระยะถอยร่นและความสูงของสิ่งก่อสร้าง

อาคารที่พักหลักควรหลบอยู่หลังแนวชายป่าโกงกาง บริเวณชายหาดมาก

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 จังหวัดเพชรบุรี และ OF CHANGWAT PHECHABURI AND
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ CHANGWAT PRACHUAP KHRI KHAN

รูปที่ ๕.๓๗ ทัศนียภาพการพัฒนามาที่พักหาดแหลมหลวง

พอสมควรที่จะป้องกันคลื่นลมได้ โดยความสูงของอาคารให้ยึดความสูงไม่เกินความสูงของปาก
โถงทางในบริเวณดังกล่าว

๔.๙.๒ หาดเจ้าสำราญ

(๑) สภาพทั่วไป

หาดเจ้าสำราญอยู่ห่างจากตัวเมืองเพชรบุรีประมาณ ๑๕ กิโลเมตร โดยมี
พื้นที่ดังรูปที่ ๔.๙๔ โดยเริ่มจากบริเวณบ้านหาดเจ้าสำราญ (สุดถนนสาย ๓๑๗๗) ไปจนจรดปาก
คลองหัวช้าง รวมความยาวชายหาดประมาณ ๒ กิโลเมตร โดยมีถนนเลียบบนชายหาดทางด้าน
ทิศตะวันตก ซึ่งไปจรดถนนดินกันน้ำเค็ม (หาดเจ้าสำราญ-ชะอำ) บริเวณปากคลองหัวช้าง มีพื้นที่
รวมประมาณ ๓๐๐ ไร่ พื้นที่บริเวณนี้ประกอบด้วย ชุมชนชนบท บ้านพักตากอากาศและบังกาโล
ที่พักของนักท่องเที่ยว และพื้นที่เว้นว่าง

(๒) สภาพการท่องเที่ยว

ในอดีตหาดเจ้าสำราญนับเป็นสถานที่ตากอากาศชายทะเลที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง
ในประเทศไทย เนื่องจากมีสภาพธรรมชาติที่สวยงาม และเป็นที่ซึ่งมีพระมหากษัตริย์หลายพระองค์
เคยเสด็จ แต่ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวรู้จักหาดเจ้าสำราญน้อยลง ทั้งนี้เนื่องจากสภาพ
พื้นที่ในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปมากโดยหาดทรายบริเวณหมู่บ้านค่อนข้างสกปรก นอกจากนี้ยังมีน้ำเสีย
จากชุมชนลงบนชายหาด รวมทั้งน้ำเสียจากโรงคัดเลือกปลาซึ่งอยู่บนชายฝั่ง ทำให้เกิดกลิ่นเหม็น
รบกวน ซึ่งจะพบเห็นอยู่บริเวณทางลงหาดสาธารณะตอนปลาย ถนนสาย ๓๑๗๗ นอกจากนี้ชายหาด
ใกล้เคียง เช่น ชะอำ ก็ได้รับการพัฒนาขึ้นมา จึงทำให้หาดเจ้าสำราญได้รับความนิยมจากนัก
ท่องเที่ยวน้อยลงมาก

ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาหาดเจ้าสำราญจะเป็นพวกไปกลับภายใน
วันเดียวเกือบทั้งหมดเป็นคนไทย ส่วนใหญ่จะมาขึ้นชมทิวทัศน์บริเวณทางลงหาดสาธารณะเท่านั้น
แต่บางส่วนอาจจะนิยมรับประทานอาหารทะเลสด ๆ ก่อนที่จะเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ
ส่วนพวกที่พักค้างแรมคืนก็สามารถใช้บริการจากบังกาโลที่มีอยู่ ๒๔ ห้อง รวมทั้งของสถานพักผ่อน
กองทัพบกอีก ๒๔ ห้อง

(๓) โครงสร้างพื้นฐาน

ถนนที่เข้าถึงหาดเจ้าสำราญจากตัวเมืองเพชรบุรี และถนนดินกันน้ำเดิม จากชะอำนั้น ในปัจจุบันมีสภาพค่อนข้างทรุดโทรมและแคบ นอกจากนี้ก็มีถนนเลียบริมหาดจากบริเวณ ทางลงหาดสาธารณะไปทางทิศใต้ผ่านบังกาโล ที่จัดสรรบ้านพักตากอากาศไปจนจรดปากคลอง หัวช้าง และเข้าไปเชื่อมต่อกับถนนสายหาดเจ้าสำราญ-ชะอำ สำหรับไฟฟ้าและประปาในปัจจุบัน มีอยู่ทั่วถึงตลอดพื้นที่ แต่อย่างไรก็ตามถ้ามีอัตราการใช้เพิ่มสูงขึ้นมากแล้ว อาจเกิดปัญหาความไม่ เพียงพอขึ้นได้

(๔) แนวทางการพัฒนา

(๔.๑) บทบาทและรูปแบบ กำหนดให้หาดเจ้าสำราญเป็นแหล่งแหวะเที่ยวของ นักท่องเที่ยวบางส่วนที่เดินทางมาเที่ยวเพชรบุรี และเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของคนในจังหวัด เพชรบุรี เป็นหลัก โดยมีลักษณะแบบเงียบสงบรวมทั้ง เป็นแหล่งรับประทานอาหารทะเล

(๔.๒) การพัฒนา

- ปรับปรุงพื้นที่ทางลงหาดสาธารณะในปัจจุบันให้แลดูสวยงามและ ตอบสนองประโยชน์ใช้สอยได้เต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นศาลาพักผ่อน ที่จอดรถ บ้านโถงหาด ที่นั่ง ร้านค้าร้านอาหาร (รูปที่ ๔.๗๔ และ ๔.๘๐)

- แก้ปัญหาน้ำทิ้งจากการคัดเลือกปลาที่ตกค้างอยู่ตามผิวดินและส่ง กลิ่นเหม็นรบกวนให้หมดไป โดยการปรับระดับพื้นที่ให้เรียบสม่ำเสมอ

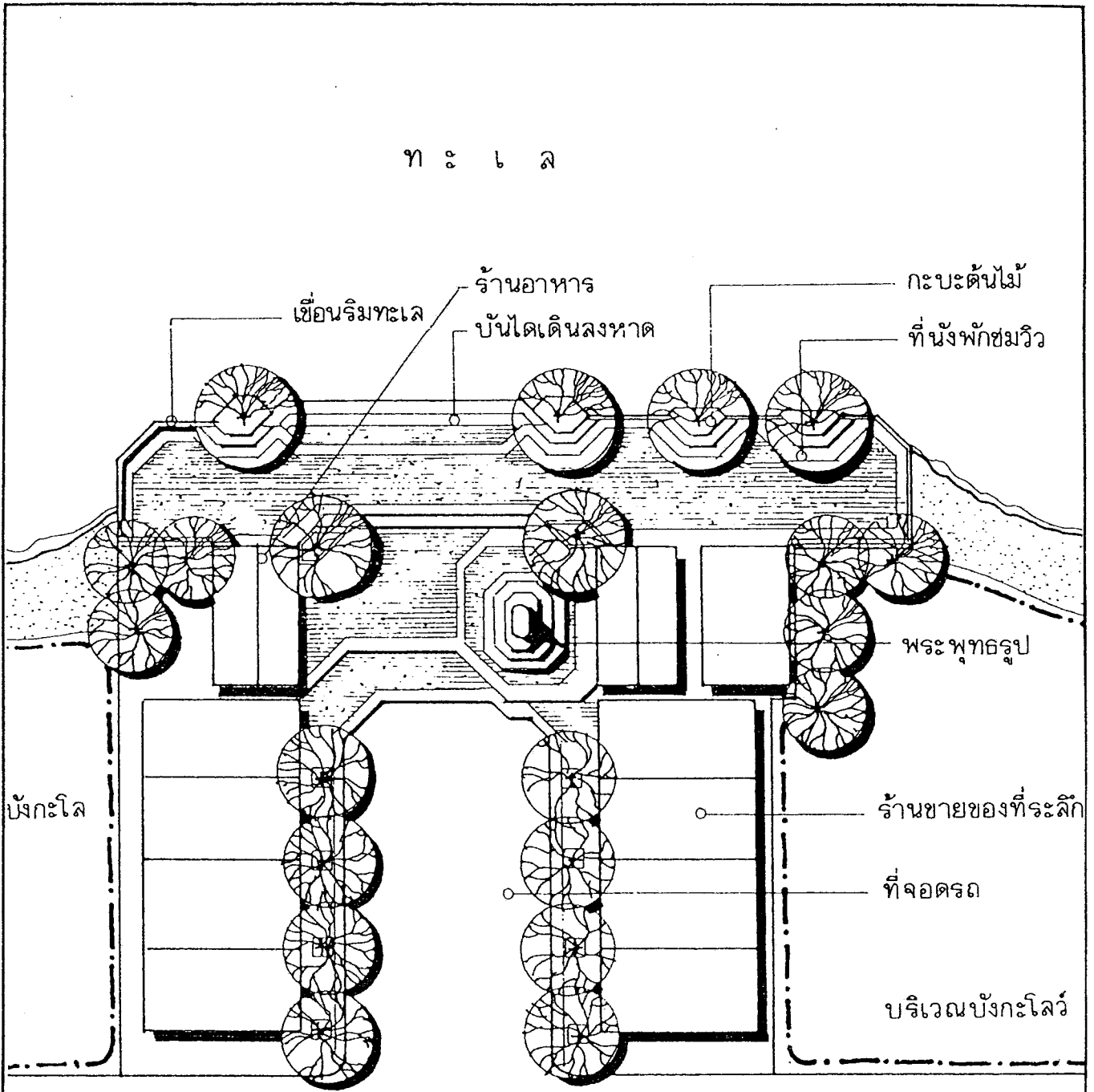
- จัดหาพื้นที่ทางลงหาดสาธารณะเพิ่มเติมจากถนนเลียบริมชายหาดไว้ เพื่อความต้องการในอนาคต (รูปที่ ๔.๘๑)

- ออกข้อบังคับการปลูกสร้างอาคาร และการใช้ที่ดินชายหาด เพื่อ ควบคุมไม่ให้มีการปลูกสร้างอาคาร และการใช้ที่ดิน ในลักษณะทำลายสภาพแวดล้อม

(๕) ข้อกำหนดการพัฒนา

(๕.๑) ความหนาแน่นและพื้นที่ใช้สอย

ท ะ เ ล

รูปที่ ๕.๗๔ บริเวณหาดเจ้าสำราญ

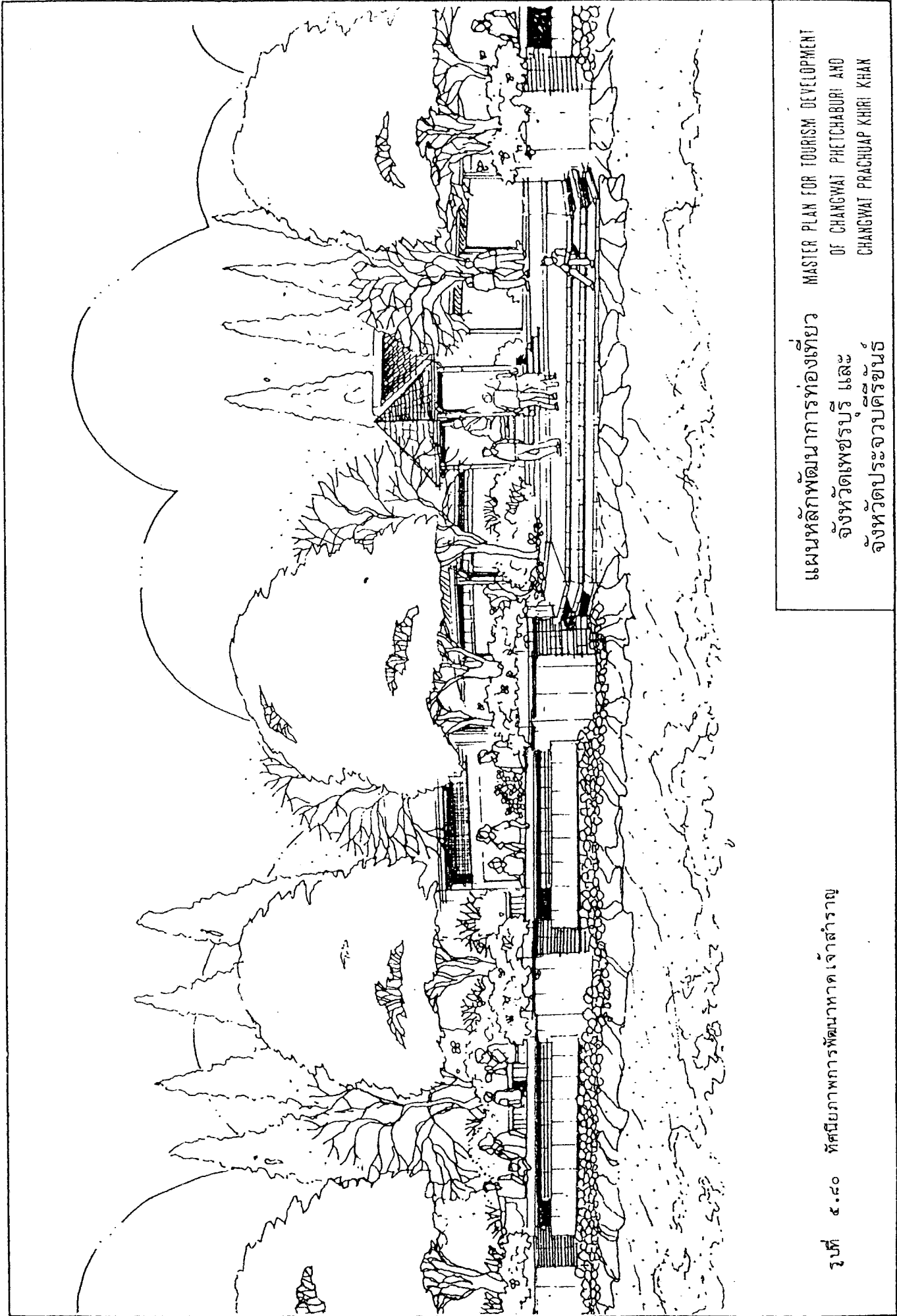
Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว

จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

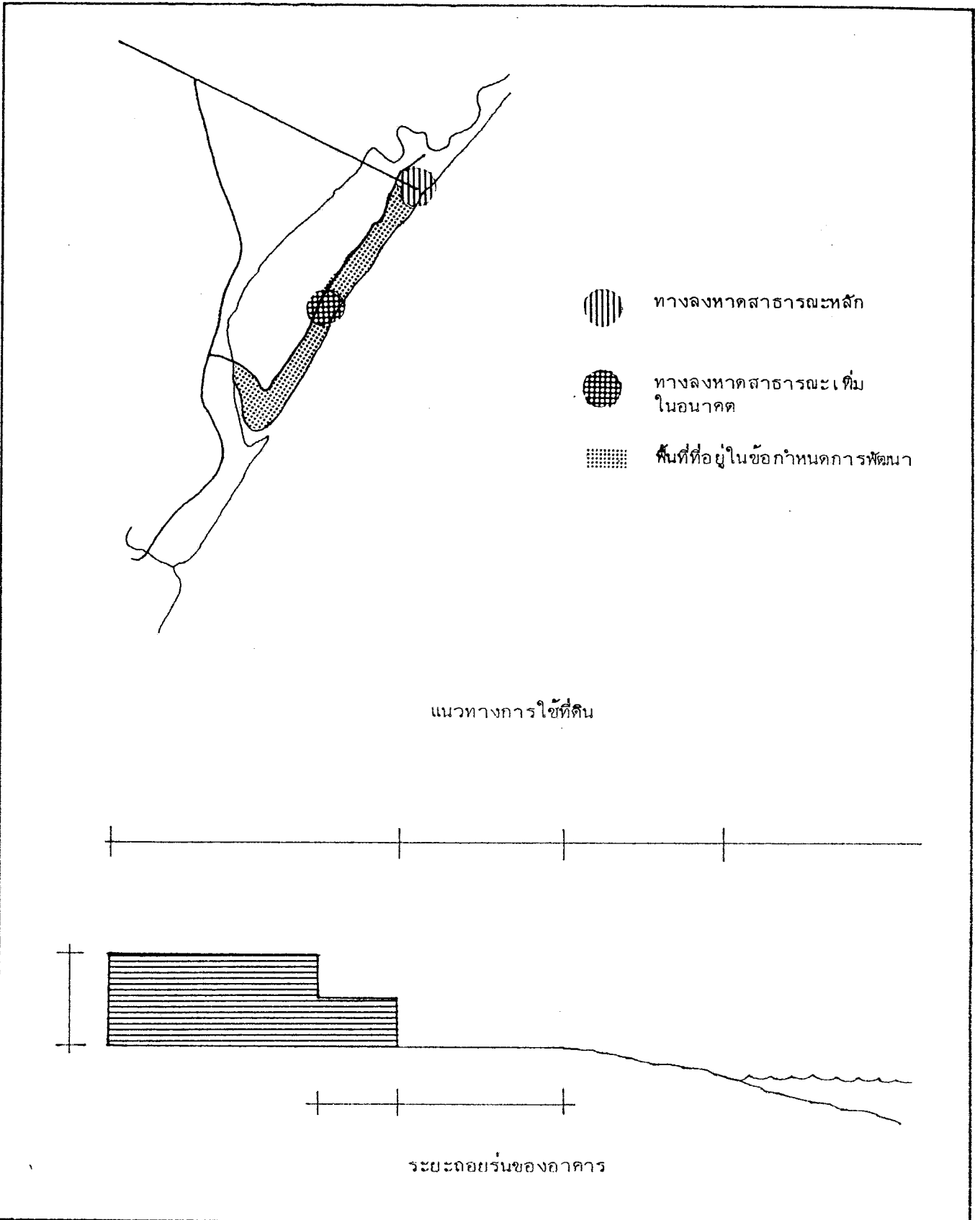
MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๕๐ ทิวทัศน์ภาพการพัฒนาหาดเจ้าสำราญ

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๘๑ ทางลงหาดสาธารณะและข้อกำหนดการพัฒนา

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

กำหนดให้ความหนาแน่นของพื้นที่ไม่เกิน ๑๖ เตียงต่อไร่ โดยมีเว้นว่างของอาคารไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๕

(๕.๒) ระยะถอยร่น และความสูงของอาคาร

อาคารที่ปลูกสร้างได้ในบริเวณหาดเจ้าสำราญ ต้องเป็นอาคารที่ใช้เพื่อการอยู่อาศัย บริการท่องเที่ยวและหน่วยงานราชการ สูงไม่เกิน ๓ ชั้น หรือ ๑๒ เมตร โดยมีความสูงลดลงแบบขั้นบันไดจากระยะถอยร่นชายหาด ซึ่งระยะถอยร่นชายหาดต้องไม่น้อยกว่า ๒๐ เมตร

๕.๕.๓ หาดปึกเตียน

(๑) สภาพทั่วไป

หาดปึกเตียนในการศึกษานี้ หมายถึงพื้นที่ด้านตะวันออกของถนนดินกันน้ำเค็ม บ้านโตนดน้อย ๑ จนถึงบ้านบางเก่า รวมความยาวชายหาดประมาณ ๖ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๓,๐๐๐ ไร่ พื้นที่บริเวณนี้ประกอบด้วย ชุมชนชนบท บ้านจัดสรรเพื่อการพักผ่อนตากอากาศ และที่รกร้าง (น้ำทะเลท่วมถึง)

สภาพพื้นที่เป็นที่ราบน้ำทะเลท่วมถึง และมีสภาพเป็นป่าชายเลนเสื่อมสภาพประเภทแสม ในส่วนของบ้านจัดสรรและบังกาโลว์ ได้มีการปรับพื้นที่โครงการถมดินและทรายปลูกสร้างอาคาร และต้นไม้ประเภทสนทะเล เพื่อจัดให้เป็นสถานที่พักผ่อนตากอากาศหลายแห่ง เช่น ปึกเตียนวิลล่า, บางของวิลล่า และมีแนวโน้มที่จะเกิดการพัฒนาลักษณะนี้อีกมากหากสถานการณ์แวดล้อมเกื้อหนุน ส่วนชุมชนชนบทนั้น เป็นชุมชนชาวนาและชาวประมงขนาดเล็ก โดยชาวนามีที่นาอยู่ด้านตะวันตกของถนนดินกันน้ำเค็ม (ดูรูป ๕.๕๒)

(๒) สภาพการท่องเที่ยว

หาดปึกเตียน มีโครงการบ้านจัดสรร และที่ดินจัดสรรสำหรับการพักผ่อนตากอากาศ ๓ แห่ง มีบังกาโลว์ให้เช่า ๒๕ ห้อง ยังไม่สามารถที่จะทำให้นักท่องเที่ยวมีปริมาณสูงได้ ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะกิจการเหล่านี้กำลังอยู่ในระยะเริ่มต้น อีกทั้งข้อเสียเปรียบในด้านสภาพชายหาด, ทะเล และสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่สามารถที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวจากชะอำได้

อย่างไรก็ตาม ด้วยความพยายามของท้องถิ่นที่สนับสนุนการพัฒนาชายหาดนี้ กับศักยภาพที่มีอยู่ เชื่อว่าหาดปึกเตียนจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่ สนองการท่องเที่ยวแบบ สงบ สนองประชากรที่ต้องการมีบ้านพักตากอากาศเป็นของตนเอง (บ้านที่ ๒) ทั้งนี้ต้องมีการ พัฒนาที่เหมาะสมเป็น เครื่องชี้ว่า

(๓) โครงสร้างพื้นฐาน

ปัจจุบันมีเพียงถนนดินกันน้ำเค็ม หาดเจ้าสำราญ-ชะอำ เป็นทางสาธารณะ ผ่านพื้นที่เท่านั้น ส่วนถนนเข้าสู่ชายหาด, การสื่อสาร, การประปา, ไฟฟ้า และการกำจัดสิ่งปฏิกูล เป็นภาระกิจของเอกชนดำเนินการเอง การพัฒนาหาดปึกเตียนจึงจำเป็นต้องได้รับความสนับสนุน จากภาครัฐอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องน้ำประปา ทั้งนี้เพราะสภาพพื้นที่ไม่อำนวยความสะดวก ต้องการชุดเจาะน้ำบาดาล (เค็ม) การเก็บกักน้ำจืดไว้ใช้ต้องลงทุนสูง และน้ำชลประทานมายัง พื้นที่มีไม่เพียงพอ

(๔) แนวทางการพัฒนา

(๔.๑) รูปแบบ ให้เป็นแหล่งพักผ่อนตากอากาศแบบสงบ ความหนาแน่นต่ำ (๑๖ เตียง/ไร่) ชายหาดนี้หาดได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม คาดว่าจะสามารถรับนักท่องเที่ยวได้ ประมาณ ๒,๓๕๐ คน/วันหยุด

(๔.๒) การพัฒนา

- วางข้อบังคับการปลูกสร้างอาคาร และการใช้ที่ดินชายหาด เพื่อควบคุมไม่ให้มีการปลูกสร้างอาคารและการใช้ที่ดิน ในลักษณะที่ทำลายต่อสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของการท่องเที่ยว

- บังคับให้ผู้ประกอบการจัดทำระบบบำบัดน้ำเสียและสิ่งโสโครก โดยระบบติดกับที่ (Onsite System)

- พัฒนาระบบน้ำใช้โดยส่งน้ำประปาจากสุขาภิบาลหาด เจ้าสำราญ มายังพื้นที่

- ส่งเสริมการลงทุนของเอกชน โดยให้สถานประกอบการดำเนินการ

ภายในระเบียบข้อบังคับและจัดสรรผลประโยชน์แก่รัฐอย่างเหมาะสม

- ประชาสัมพันธ์ แนะนำแหล่งท่องเที่ยวอย่างกว้างขวาง

(๕) ข้อกำหนดการพัฒนา

(๕.๑) ความหนาแน่นและพื้นที่ใช้สอย

กำหนดให้ความหนาแน่นพื้นที่ (Resort area) ปานกลาง-ต่ำ เท่ากับ ๑๖ เดียงต่อไร่ อาคารต้องมีที่เว้นว่างไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๕ (ดูการพัฒนาชายหาดชะอำ)

(๕.๒) ระยะถอยร่นและความสูงของอาคาร

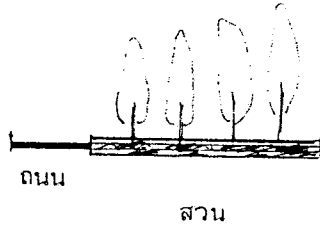
อาคารที่จะปลูกสร้างได้ในบริเวณหาดปึกเตียนต้องเป็นอาคารที่ใช้เพื่อการอยู่อาศัย หรือการบริการการท่องเที่ยว สูงไม่เกิน ๓ ชั้น หรือไม่เกิน ๑๒ เมตร โดยมีความสูงลดลงแบบขั้นบันไดจากระยะถอยร่นชายหาด ซึ่งระยะถอยร่นชายหาดที่ไม่ให้ปลูกสร้างอาคารถาวรต้องไม่น้อยกว่า ๒๐ เมตร ดังรูป ๕.๔๓

๕.๕.๔ หาดคลองเทียน

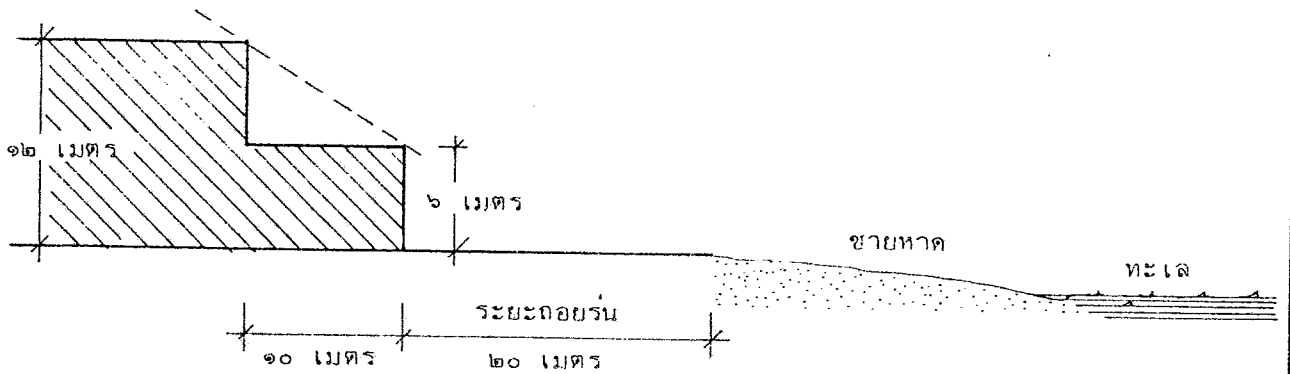
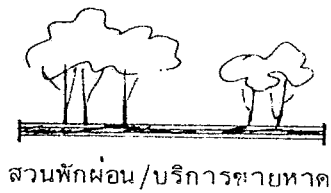
(๑) สภาพทั่วไป

หาดคลองเทียน ในการวางแผนนี้ หมายถึง ชายหาดทางตอนเหนือของหาดชะอำ นับตั้งแต่คลองเทียน (บ้านคลองเทียน) ไปจนถึงคลองบางเก่า (เหนือบ้านบ่อใหญ่) มีความยาวชายหาดประมาณ ๗ กม. นับจากชายฝั่งถึงถนนดินกันน้ำเค็ม มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๔๐๐ ไร่ บ้านคลองเทียนอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอลำพูนประมาณ ๔ กม. ไปตามถนนชะอำ-คลองเทียน (รูปที่ ๕.๔๔)

สภาพชายหาดเป็นทรายขาวสะอาด มีเปลือกหอยและปราศจากมลภาวะ ความกว้างสันดอนทรายประมาณ ๕๐ เมตร ชายหาดกว้าง ความลาดชันน้อย เหมาะแก่การพักผ่อนตากอากาศ พื้นที่หาดคลองเทียน เป็นชุมชนชนบท บ้านคลองเทียน, บ้านบางเกด, บ้านท่าไทร และบ้านบ่อใหญ่ นอกจากนั้น มีที่นา ที่สวนมะพร้าว ที่รกร้าง และป่าชายเลน การใช้ที่ดินในย่านนี้ยังคงมีสภาพเป็นชนบทมาก ยกเว้นสถานที่พักตากอากาศ ๒ แห่ง คือ ชะอำคาบาน้ำ (คลองเทียน) และชะอำลาถุน (บ้านจัดสรรให้เข้าพักตากอากาศ) ซึ่งมีการปลูกสร้างอาคารทันสมัยสวยงาม

หรือ

รูปที่ ๕.๘๓ ระยะถอยร่นและความสูงอาคาร
บริเวณหาดปึกเตียน

Figure

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

แต่มีที่ตั้งขีดยายหาดและลำคลองมาก พื้นที่ยังสามารถพัฒนาที่พักตากอากาศ ยังมีอยู่พอสมควร ประมาณร้อยละ ๕๐ แต่ราคาที่ดินค่อนข้างสูง และมีสภาพพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลท่วมถึง

(๒) สภาพการท่องเที่ยว

หาดคลองเทียน ยังมีการท่องเที่ยวอยู่ในระดับต่ำ มีสถานบริการเพียง ๒ แห่งคือ ชะอำคาบาน่า (บังกาโลว์^{๓๖} ห้อง) และ ชะอำลาภูน (บ้านจัดสรรให้เช่า) กิจกรรมเหล่านี้กำลังอยู่ในระยะเริ่มต้น นักท่องเที่ยวรู้จักน้อย และอยู่ห่างไกลจากศูนย์กลางชุมชนพอสมควร

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันนี้ ที่ดินชายหาดได้มีนักลงทุนซื้อไว้บ้างแล้ว เชื่อว่าถ้าหากการท่องเที่ยวขยายตัว และมีการส่งเสริมอย่างเหมาะสมแล้ว หาดคลองเทียนจะเป็นแหล่งพักผ่อนตากอากาศแบบสงบอีกแห่งหนึ่ง

(๓) โครงสร้างพื้นฐาน

ปัจจุบันมีถนนดินกันน้ำเค็ม หาดเจ้าสำราญ-ชะอำผ่าน จึงสามารถเดินทางเข้าสู่หาดได้อย่างสะดวก การประปายังไม่ทั่วถึง มีเพียงบริเวณบ้านคลองเทียนเท่านั้น การระบายน้ำยังคงเป็นการระบายน้ำตามธรรมชาติลงคลองและทะเล ส่วนการสื่อสารนั้น มีวิทยุโทรศัพท์ใช้ในสถานประกอบการ แต่ยังไม่สะดวกเพียงพอ

(๔) แนวทางการพัฒนา

(๔.๑) รูปแบบกำหนดให้เป็นแหล่งพักผ่อนตากอากาศแบบสงบ ความหนาแน่นต่ำ (๑๖ เตียง/ไร่) ควรพัฒนาให้ช่วยแบ่งปริมาณนักท่องเที่ยวจากชะอำได้ประมาณร้อยละ ๑๐

(๔.๒) การพัฒนา

- วางข้อบังคับการปลูกสร้างอาคารและการใช้ที่ดินชายหาด เพื่อควบคุมไม่ให้มีการปลูกสร้างอาคารและใช้ที่ดินในลักษณะที่จะทำให้ลายต่อบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของการท่องเที่ยว
- ให้ผู้ประกอบการจัดทำระบบบำบัดน้ำทิ้งและสิ่งโสโครก โดยระบบติดกับที่ (Onsite system)

- พัฒนาระบบน้ำใช้ โดยขยายการส่งน้ำประปาจากชะอำมายังพื้นที่
- ส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชน ภายใต้ข้อกำหนดและการจัดสรรผลประโยชน์แก่รัฐอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมสิ่งแวดล้อมและการกำจัดของเสีย ทั้งผู้ประกอบการขนาดเล็กและใหญ่
- ประชาสัมพันธ์ แนะนำให้เป็นส่วนหนึ่งของชายหาดชะอำ

(๕) ข้อกำหนดการพัฒนา

(๕.๑) ความหนาแน่น และพื้นที่ใช้สอย

กำหนดให้ความหนาแน่นพื้นที่ (Resort area) ปานกลาง-ต่ำ เท่ากับ ๑๖ เดียงต่อไร่ อาคารต้องมีที่เว้นว่างไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๕

(๕.๒) ระยะถอยร่น และความสูงอาคาร

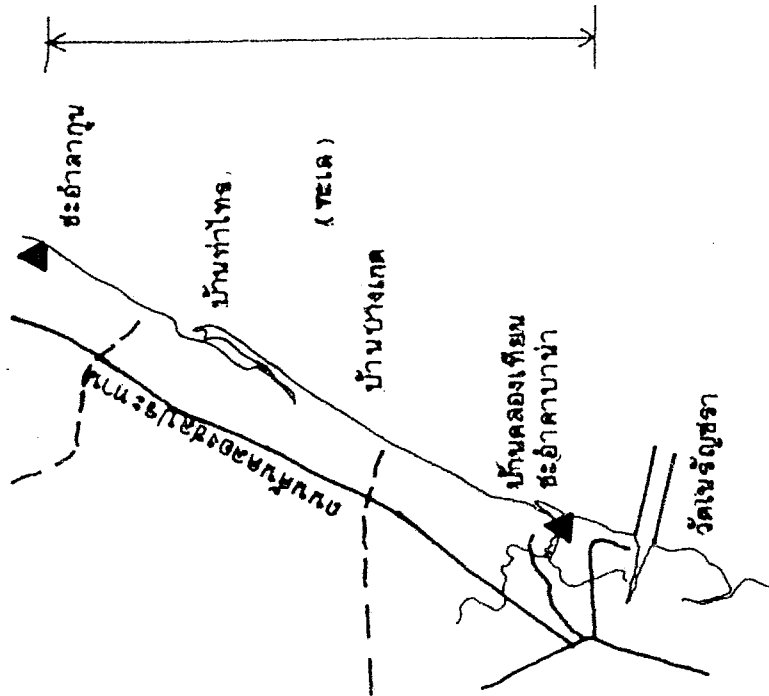
อาคารที่จะปลูกสร้างได้ในบริเวณหาดคลองเทียนต้องเป็นอาคารที่ใช้เพื่อการอยู่อาศัย และบริการการท่องเที่ยว สูงได้ไม่เกิน ๓ ชั้นหรือ ๑๒ เมตร โดยมีกำหนดความสูงลดลงแบบขั้นบันได จากระยะถอยร่นชายหาด ซึ่งกำหนดไว้ ๑๕ เมตร ไม่ให้มีอาคารถาวรหรือสิ่งก่อสร้างสูงเกินกว่า ๒ เมตร ดังรูปที่ ๕.๘๕

๕.๙.๔ พื้นที่หาดบ่อแหม

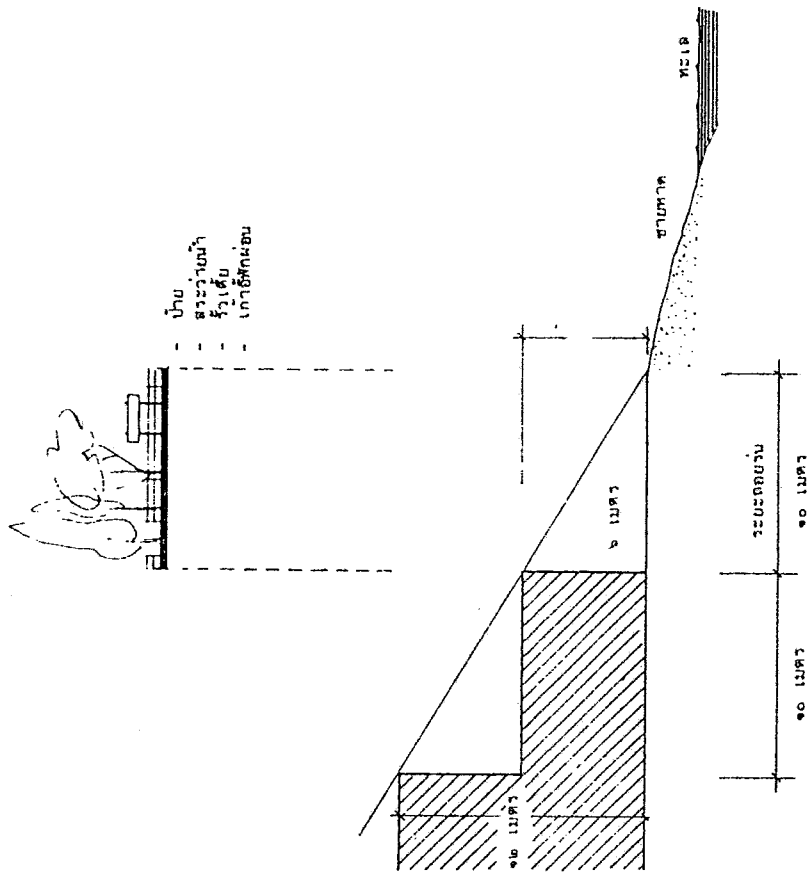
(๑) สภาพทั่วไป

หาดบ่อแหมเป็นหาด เชื่อมต่อจากหาดชะอำไปทางตอนใต้ ห่างจากที่ว่าการอำเภอบางละมุง ๖ กม. มีถนนเข้าจากถนนเพชรเกษมได้ ๓ สาย คือ ถนนภูมิเวท ถนนบ่อแหม และถนนโรงแรมเดอะรีเจนท์ชะอำ

ชายหาดบ่อแหมซึ่งนับตั้งแต่คลองตะกาดวังหินจนถึงบ้านบางควายมีความยาว ๔.๕ กม. เฉพาะบริเวณริมหาดตั้งแต่ถนนบ่อแหมไปทางเหนือจนถึงคลองบางหิน มีถนนลาดยางสภาพทรุดโทรม กว้าง ๔ เมตร มีความยาว ๒๕ กม. ส่วนต่อจากนั้นเป็นทางดิน

รูปที่ ๕.๕๔ สภาพทั่วไปหาดคลองเตียน และข้อกำหนดความสูงอาคาร และระยะถอยร่นบริเวณริมหาด

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 จังหวัดเพชรบุรี และ OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ CHANGWAT PRACHUAF KHIRI KHAN

จนถึงคลองบ้านบ่อตาสูง ต่อจากคลองเป็นที่ตั้งของโรงแรมสวนบวกหาดและโรงแรม
เคอระรีเจนท์ชะอำ (รูปที่ ๕.๔๕) ชายหาดบ่อแคมมีความกว้าง ๑๕-๕๐ เมตร สภาพทรายขาว
ค่อนข้างละเอียด ความลาดชันน้อย น้ำทะเลใสเช่นเดียวกับหาดชะอำ แต่บริเวณคลองบางกิน
สกปรกมาก เนื่องจากการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานชะอำไพน์แอบเปิดแคนเนอร์ จำกัด ทำให้เกิด
มลภาวะอย่างสูง ส่วนบริเวณโรงแรมเคอระรีเจนท์ชะอำ น้ำและทรายคุณภาพไม่ดีนัก เพราะอยู่ใกล้
หมู่บ้านชาวประมงบางไทรน้อย

ที่ดินริมหาดมีกรรมสิทธิ์ทั้งหมด แต่ยังมีการใช้ประโยชน์น้อยมาก กล่าวคือ
มีการปลูกสร้างบ้านพักตากอากาศชายทะเลประปราย มีหมู่บ้านจัดสรรร่มศาลา โรงแรมสวนบวกหาด
และโรงแรมริเจนท์ชะอำ ส่วนพื้นที่ตอนในไม่มีการใช้ประโยชน์ ปล่อยให้เป็นป่าละเมาะและทุ่งหญ้า
เลี้ยงสัตว์ ที่เป็นเช่นนี้เพราะการบริการของรัฐยังไม่ทั่วถึง ดังนั้น ยังมีพื้นที่สำหรับการพัฒนาอีกพอ
สมควร

(๒) สภาพการท่องเที่ยว

บริเวณถนนเลียบหาดยังไม่มีการท่องเที่ยวใด ๆ เพราะขาดบริการ คงปล่อยให้
ตามสภาพ การท่องเที่ยวในภาคนี้จึงมีเฉพาะบริเวณโรงแรมเคอระรีเจนท์ชะอำ (๓๖๒ ห้อง) และ
สวนบวกหาด (๔๔ ห้อง) ซึ่งมีบริการต่าง ๆ ครบครัน ประมาณว่าในปี ๒๕๒๕ มีนักท่องเที่ยว
ซึ่งเป็นผู้พักแรมเกือบทั้งหมด ประมาณ ๖๔,๑๖๑ คน เป็นชาวไทย ๔๖,๔๒๕ คน และชาวต่างประเทศ
๑๗,๖๓๖ คน

หาดบ่อแคมเป็นชายหาดที่มีศักยภาพพอสมควร ถ้าหากได้รับการพัฒนาระบบโครง
สร้างพื้นฐานได้ดีพอ แต่เนื่องจากหาดชะอำยังมีโอกาสขยายตัวอีกมากในการลงทุนของรัฐ จึงยัง
ไม่มีความจำเป็นในการเร่งพัฒนาหาดบ่อแคม อย่างไรก็ตามควรมีมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดความ
เสื่อมโทรมต่อพื้นที่ถ้าหากมีการลงทุนของเอกชนก่อนการดำเนินงานของรัฐ

(๓) โครงสร้างพื้นฐาน

จากถนนเพชรเกษมมีถนนลาดยางทรูทโทรม และถนนลูกรังเข้าสู่ชายหาด และ
ถนนคอนกรีตสภาพดีเข้าสู่โรงแรม เป็นเส้นทางเข้าถึงหาด ๔ ช่องทางเท่านั้น ซึ่งยังมีปัญหาสะตอก
แต่พื้นที่นี้มีปัญหาเรื่องน้ำประปา ซึ่งยังบริการไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะโรงแรมเคอระรีเจนท์ชะอำ
ต้องทำการผลิตน้ำประปาใช้เองด้วย ส่วนด้านการระบายน้ำและบำบัดน้ำทิ้งในพื้นที่ใช้การระบายตาม
ธรรมชาติ และบ่อเกรอะบ่อซึม การสื่อสารสามารถต่อระบบโทรศัพท์ใช้ได้

(๔) แนวทางการพัฒนา

(๔.๑) รูปแบบกำหนดให้หาดบ่อแหมนครได้รับการพัฒนาเป็นชายหาดแบบสงบ (Non Active) ที่จัดพื้นที่บางส่วนรองรับการท่องเที่ยวแบบไป-กลับ และพักแรมในระดับความหนาแน่นต่ำ มีกิจกรรมพอสมควร

(๔.๒) การพัฒนา

- วางข้อบังคับด้านการปลูกสร้างอาคารและการใช้ที่ดิน และควบคุมให้เป็นไปตามผังเมืองรวม โดยมีข้อกำหนดอื่น ๆ เช่นเดียวกับหาดชะอำร่วมจัด

- ปรับปรุงคุณภาพถนนเข้าชายหาด ถนนเลียบริมชายหาด ขยายถนนเลียบริมชายหาดไปทั้งสองข้างถึงคลองบางหิน และโรงแรมเดอะริเจนท์ชะอำ ทำสะพานเชื่อมต่อกับหาดชะอำ (ตามมาตรฐานผังเมืองรวม) (ดูรูปที่ ๕.๘๕)

- ขยายการบริการประปา ไฟฟ้า ไปยังพื้นที่ชายหาด และกำหนดให้มีการบำบัดน้ำทิ้งสถานประกอบการโดยระบบติดกักที่

- จัดศูนย์กลางบริการการท่องเที่ยวบริเวณทางเข้าถนนบ่อแหม และปรับปรุงสภาพชายหาดให้ร่มรื่น และกำหนดจุดบริการชายหาดเฉพาะ

- ส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชนทุกระดับ โฆษณาประชาสัมพันธ์ในระดับที่เหมาะสม

(๔.๓) ขั้นตอนการพัฒนา

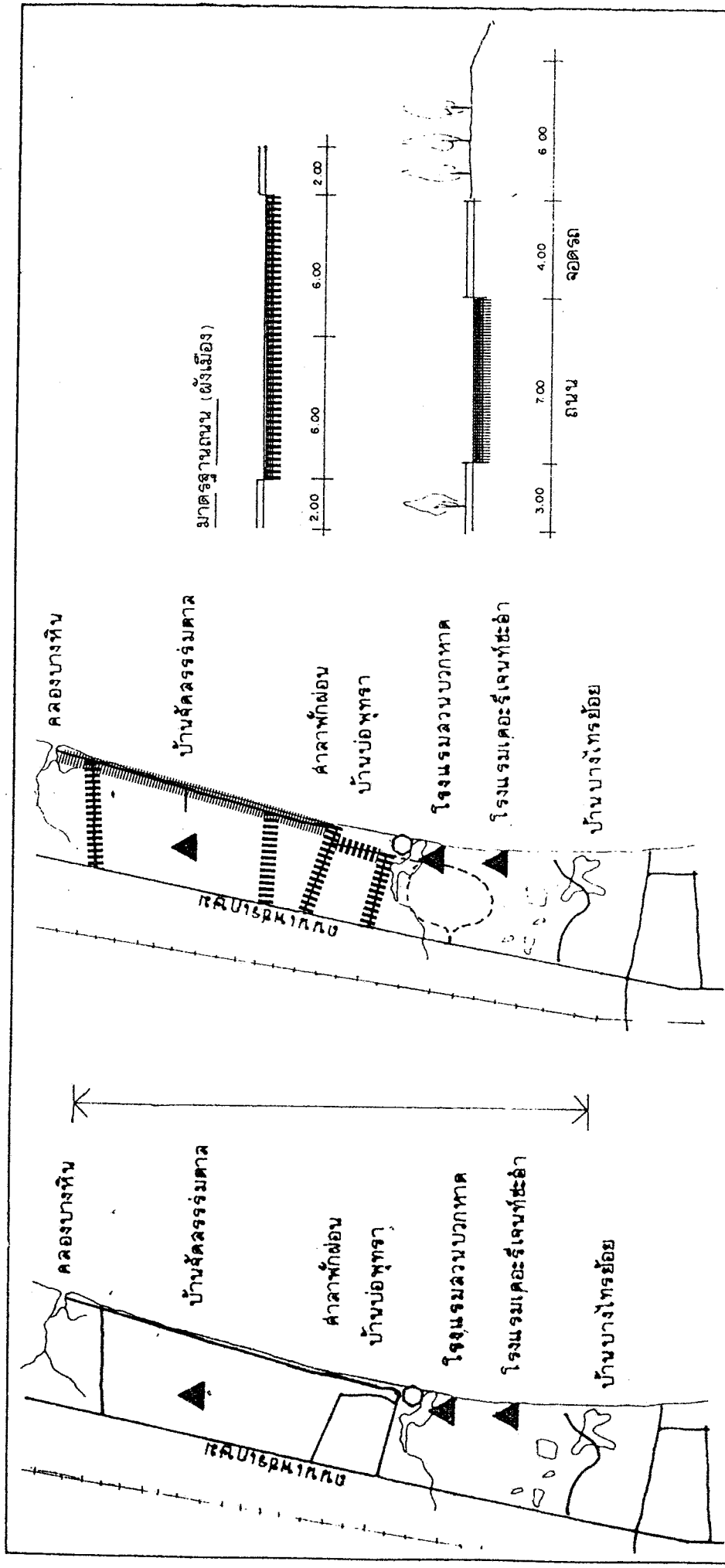
๕ ปีแรก - กำหนดข้อบังคับควบคุมอาคารและการใช้ที่ดิน

- ปรับปรุงถนนทางเข้า, ชายหาด

๕ ปีที่สอง - สร้างถนนตามมาตรฐาน

- สร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและบริการชายหาด

- วางระบบควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะการพัฒนาถนน

สภาพทั่วไป

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

รูปที่ ๕.๕๕ การพัฒนาหาดบ่อแชม

๕.๘.๖ หาดบ่อฝ้าย

(๑) สภาพทั่วไป

หาดบ่อฝ้ายมีพื้นที่ตั้งแต่สนามบินบ่อฝ้ายลงไปจนถึงพระราชวังไกลกังวล ยาวประมาณ ๓.๕ กม. กว้างจากถนนเพชรเกษมถึงชายหาดประมาณ ๔๐๐ เมตร คิดเป็นเนื้อที่ประมาณ ๑,๔๐๐ ไร่ หาดบ่อฝ้ายมีถนนแยกจากเพชรเกษมหลายสาย ส่วนใหญ่เป็นถนนส่วนบุคคล ถนนเลี้ยววังเป็นถนนสายหลักที่ขนานกับชายหาดห่างจากชายหาดประมาณ เมตร โดยมีที่ดินเอกชนกั้นชายหาด (รูปที่ ๕.๘๖)

การใช้ที่ดินเป็นบ้านพักตากอากาศและหมู่บ้านจัดสรร ซึ่งปัจจุบันยังมีที่ว่างและป่าแคระไม่ได้ใช้ประโยชน์อีกมาก (แต่มีการถือครองทั้งหมด) บริเวณถนนเลียบหาดห่างจากเขตพระราชวังไกลกังวลประมาณ ๗๐๐ เมตร มีที่ลุ่มซึ่งเป็นที่สาธารณะประโยชน์ เนื้อที่ประมาณ ๑๔ ไร่ สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้ยังมีวังไกลกังวลตั้งอยู่ในพื้นที่ ดิถถนนเพชรเกษม หาดบ่อฝ้ายเป็นหาดกว้างประมาณ ๓๐ เมตร ความลาดชันต่ำ ทรายขาวละเอียด น้ำทะเลใสสะอาด มีคลื่นน้อย

(๒) สภาพการท่องเที่ยว

หาดบ่อฝ้ายยังมีการท่องเที่ยวน้อยมาก แม้ว่ามีบ้านพักตากอากาศของเอกชนและหน่วยงาน แต่เนื่องจากขาดการบริการ การท่องเที่ยวในเชิงธุรกิจจึงกล่าวได้ว่าไม่มี อย่างไรก็ตามหาดบ่อฝ้ายจะสามารถรับการท่องเที่ยวทดแทนจากหาดหัวหินได้ เมื่อมีนักท่องเที่ยวมากขึ้น

(๓) โครงสร้างพื้นฐาน

นอกจากไฟฟ้าแล้ว การบริการอื่น ๆ ไม่มีเลย การประปาที่จ่ายน้ำไปยังไม่ทั่วถึง มีบริการเพียงเฉพาะพื้นที่ใกล้วังเท่านั้น การบำบัดน้ำทิ้งไม่มี ใช้วิธีธรรมชาติ บ่อเกรอะและบ่อซึมอยู่ทั่วไป เพราะที่ตั้งของหาดบ่อฝ้ายอยู่ใกล้ชิดหัวหิน จึงนับว่าไม่มีปัญหาทางด้านบริการในปัจจุบัน และการขยายในอนาคต

(๔) แนวทางการพัฒนา

หาดบ่อฝ้ายยังไม่จำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาระยะใกล้ แต่การปรับปรุงเตรียมการแต่เริ่มต้นจะช่วยลักษณะสภาพของแหล่งได้ การพัฒนาควรมีดังนี้

(๔.๑) รูปแบบกำหนดให้เป็นแหล่งพักผ่อนตากอากาศแบบสงบ ความหนาแน่นต่ำ (๑๖ เติม/ไร่) ควรพัฒนาเพื่อรับนักท่องเที่ยวจากหัวหินในอนาคต ประมาณร้อยละ ๑๕ และจะเป็นส่วนเชื่อมความต่อเนื่องของแหล่งที่พักกับชะอำด้วย

(๔.๒) การพัฒนา

- ออกข้อบังคับการปลูกสร้างอาคารและการใช้ที่ดิน ตามแนวทางผังเมืองรวม ประกาศกระทรวงมหาดไทย ในการนี้บริเวณรอบพระราชวังไกลกังวล และที่จะกำหนดขึ้นใหม่ ตลอดแนวชายหาด

- ปรับปรุงถนนเลียบริมให้มีคุณภาพดี ได้มาตรฐาน ผังเมืองรวมตั้งแต่วางเข้าจากถนนเพชรเกษม ข้างโรงเรียนไกลกังวล ถนนช่วงขนานชายหาด ทางเข้าข้างวัดไกลกังวล และทางเข้าบ้านหาดสวรรค์ (ดูรูปที่ ๔.๘๖)

- ขยายการบริการประปาเข้าไปยังพื้นที่

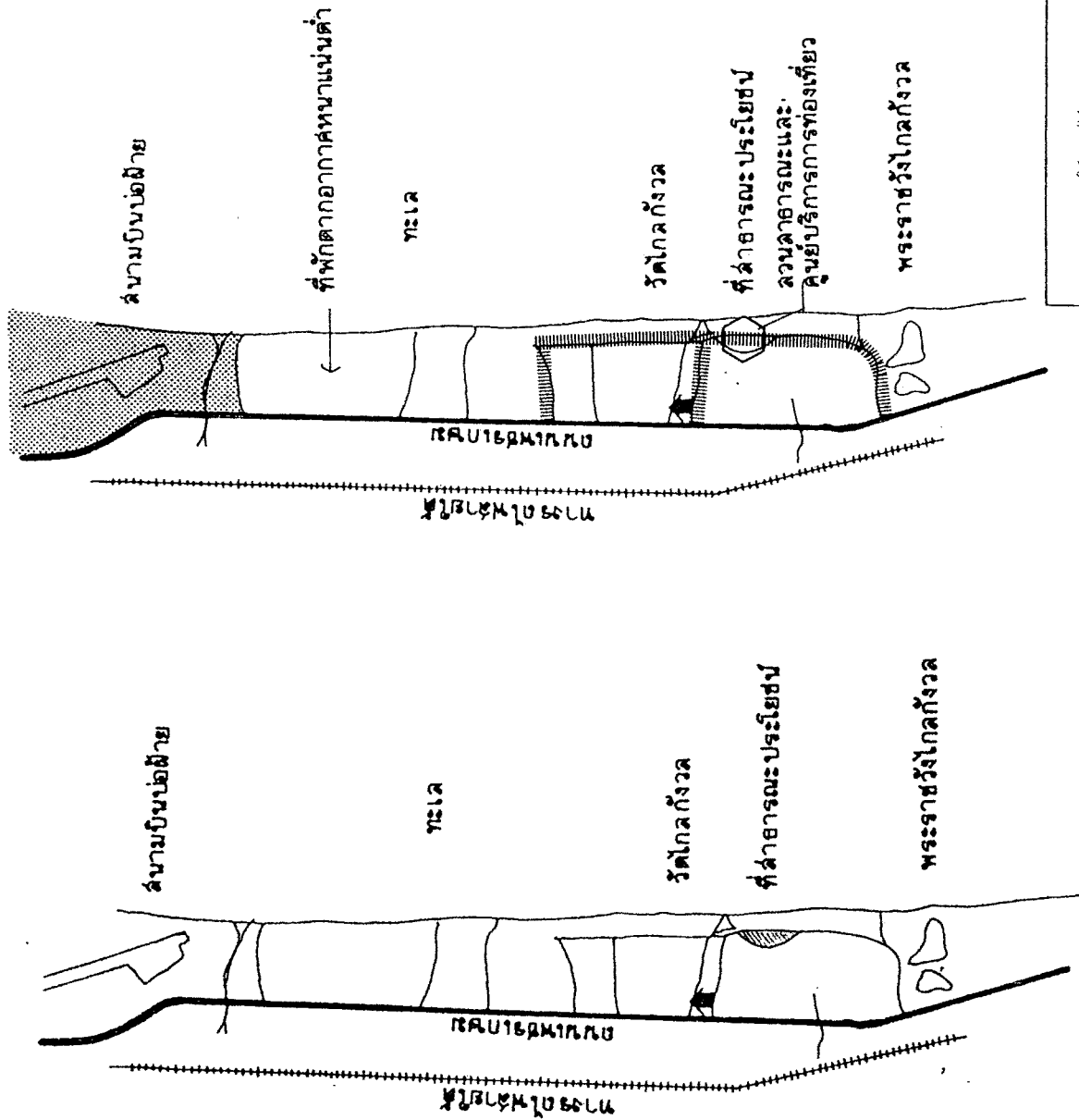
- สร้างสวนสาธารณะและศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบริเวณที่สาธารณะและลำคลอง เพื่อให้เป็นที่พักผ่อนของคนท้องถิ่น นักท่องเที่ยว และเปิดทางออกสู่กิจกรรมชายหาด

ในพื้นที่ ๑๔ ไร่ จัดพื้นที่แปลงเล็กริมคลองเป็นลานโล่ง มีศาลาพักผ่อนสวนหย่อม และสะพานชมวิวลงไปในทะเล ส่วนพื้นที่ส่วนใหญ่จัดกิจกรรม เรียงจากเหนือไปได้ ดังนี้ ศูนย์บริการและร้านค้าย่อยนักท่องเที่ยว ที่จอดรถ สวนสาธารณะพักผ่อนและปิกนิก ร้านอาหารและสโมสร สนามกีฬาในร่ม สระว่ายน้ำ โดยอาจสร้างจุดสนใจเป็น Landmark เช่น ปริมาตรน้ำพุ ขึ้นบริเวณสวนสาธารณะอย่างเหมาะสม

- สนับสนุนและควบคุมการลงทุนภาคเอกชนในด้านกาให้บริการในเขต เช่น สถานที่พัก ร้านค้าย่อย บริการชายหาด เป็นต้น

(๔.๓) ขั้นตอนการพัฒนา

ช่วง ๕ ปีแรก	- ปรับปรุงถนนเลียบริมและทางเข้า
	- ขยายการประปา
	- สร้างสวนสาธารณะ
	- ออกข้อบังคับ

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 จังหวัดเพชรบุรี และ OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๔.๑๖ สภาพทั่วไปหาดบ่อฝ้าย และแนวทางการพัฒนาพื้นที่

- ช่วง ๕ ปี ที่สอง
- ขยายถนนตามมาตรฐาน
 - ส่งเสริมการลงทุน
 - ขยาย, ปรับปรุงสวนสาธารณะ

๕.๑๐ การพัฒนาอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า (ห้วยกอ)

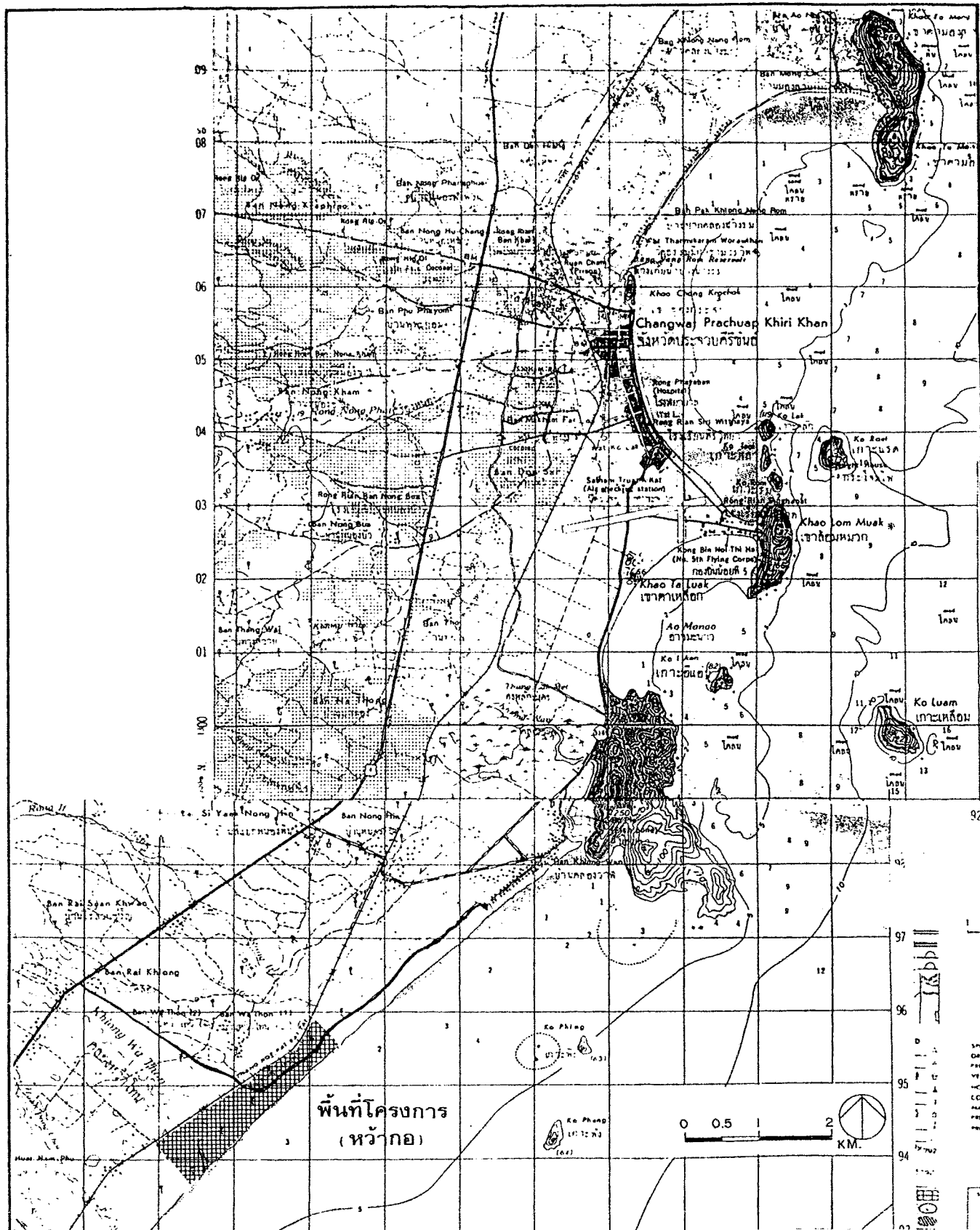
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีความจำกัดในด้านทรัพยากรท่องเที่ยวขนาดใหญ่ (ยกเว้น หัวหิน และอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด) เพราะสภาพพื้นที่ไม่เอื้ออำนวยเท่าที่ควร โดยเฉพาะในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเมืองประจวบคีรีขันธ์ ดังนั้นการพัฒนาการท่องเที่ยวในบริเวณนี้จึงมีศักยภาพต่ำ นอกจากจะได้มีการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์เร่งรัดขั้นสูงในการพัฒนา (Highly Induced Development Strategy) ซึ่งในขณะนี้ได้มีโครงการจัดตั้งอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้าชั้น ๗ บริเวณห้วยกอ ในขั้นต้นนั้นสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย กับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นผู้ดำเนินการหลัก คณะผู้จัดทำแผนหลักได้พิจารณาโครงการนี้แล้ว เห็นว่า โครงการนี้จะช่วยกระตุ้นการท่องเที่ยวขึ้นในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเมืองประจวบคีรีขันธ์ ได้อย่างแน่นอน หากข้อจำกัดด้านการลงทุนและการจัดการสามารถแก้ไขได้ และโครงการนี้จะทำให้เป้าหมายนักท่องเที่ยวกลุ่มเมืองประจวบคีรีขันธ์ เปลี่ยนเป็นเป้าหมายขั้นสูงได้ ดังนั้น ในแผนหลักฉบับนี้จึงได้คัดย่อแผนงานของโครงการอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า^(๑) ไว้ในบทนี้ด้วย

๕.๑๐.๑ ข้อมูลพื้นฐาน

ห้วยกอดังอยู่ที่ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พื้นที่เป็นที่ราบลุ่มริมทะเล ห่างจากตัวอำเภอ ๑๐ กิโลเมตร มีถนนริมทะเลผ่านพื้นที่จะดำเนินการ และมีถนนตัดออกสู่ถนนเพชรเกษม ซึ่งทำให้สะดวกต่อการเดินทางเข้ายังบริเวณอุทยานฯ ได้ นอกจากนี้ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ยังเป็นจังหวัดที่มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกแก่การเดินทาง ทั้งทางรถยนต์ และทางรถไฟ (โดยมีทางรถไฟตัดผ่านใกล้บริเวณห้วยกอ) สามารถเดินทางจากกรุงเทพมหานคร ไปถึงภายในเวลา ๖ ชั่วโมง มีทัศนียภาพริมฝั่งทะเลที่สวยงาม เงียบสงบ เหมาะแก่การพักผ่อน และมีหมู่เกาะใกล้เคียง ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น ที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว ห้วยกอดังอยู่ห่างจากอำเภอหัวหินเพียงประมาณ ๕๐ กิโลเมตร ซึ่งสภาพเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สมบูรณ์เหมาะแก่การเป็นที่ตั้งโครงการที่จะสามารถดึงดูดเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปให้เข้าเที่ยวชมโครงการได้ (รูปที่ ๕.๘๗)

ขนาดโครงการนับแต่ชายหาดจนถึงทางรถไฟ เฉลี่ย ๕๐๐ เมตร และมีความยาวตามชายฝั่ง ๒,๕๐๐ เมตร หรือคิดเป็น พื้นที่ ๘๖๐ ไร่

(๑) เอกสารโครงการอุทยานประวัติศาสตร์วิทยาศาสตร์ห้วยกอ และโครงการสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, ๒๕๒๖ และเอกสาร โครงการอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ ห้วยกอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, เอกสารโรเนียว

รูปที่ ๕.๔๗ ที่ตั้งโครงการอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า

Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว

จังหวัดเพชรบุรี และ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงมีพระปรีชาญาณทางด้านวิทยาศาสตร์ ระดับโลก พระองค์ท่านทรงคำนวณตำแหน่งที่จะเห็นสุริยุปราคามืดเต็มดวงที่หัวก้าว ตำบลคลองวาฬ อำเภอมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๔๑๑ ซึ่งตรงกับเดือน ๔ ขึ้น ๑ ค่ำ ปีมะโรง สัมฤทธิศก จุลศักราช ๑๒๓๐ ได้อย่างแม่นยำ ซึ่งในการพิสูจน์เหตุการณ์ครั้งนั้น นอกจากนักวิทยาศาสตร์ไทยและผู้สนใจทั้งหลายจะตามเสด็จด้วยแล้ว พระองค์ท่านยังได้เชิญนักวิทยาศาสตร์ ต่างประเทศ ขุนนางขุนต และบุคคลสำคัญในด้านการเมืองและการปกครองของไทยและต่างประเทศ ไปร่วมประชุมกันเพื่อเป็นสักขีพยานอีกด้วย ความสำเร็จในการพิสูจน์ผลคำนวณที่ได้ประจักษ์แก่ทุกคน ที่หัวก้าวในครั้งนั้น มิเพียงแต่แสดงถึงพระปรีชาญาณในส่วนพระองค์ท่านเท่านั้น แต่ทำให้ชาวต่างชาติ ตระหนักถึงความสามารถของชนชาติไทย ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น ด้วยระลึกถึงพระกรุณาธิคุณดังกล่าว พวกเราชาวไทยจึงน้อมเกล้าขานนามพระนามพระองค์ให้เป็น "พระบิดาแห่ง วิทยาศาสตร์ไทย" และอาจจะกล่าวได้ว่า หัวก้าวเป็นสถานที่สำคัญของประวัติศาสตร์ที่เป็นอนุสรณ์ ให้ปวงชนชาวไทยจะรำลึกถึงพระองค์ท่านอยู่ตลอดกาลนาน

๔.๑๐.๒ สภาพการท้องเที่ยว

(๑) ความตั้งใจ และตลาดการท่องเที่ยว

ปัจจุบันการท่องเที่ยวบริเวณหัวก้าว อยู่ในระดับต่ำมาก ระดับ D ของพื้นที่ วางแผน สิ่งดึงดูดใจ นอกจากความรู้สึกในทางประวัติศาสตร์ และพระมหากุณาธิคุณของพระบาท สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ไม่มีอะไรน่าสนใจเลยในปัจจุบัน ซึ่งปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวน้อยมาก

(๒) โครงสร้างพื้นฐานและการบริการ

บริการการท่องเที่ยวไม่มีอะไรที่สำคัญ เพราะมีตลาดต่ำมาก แต่อย่างไรก็ตาม ในด้านความสะดวกนั้น นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปได้โดยทางรถยนต์ ไปตามถนนเพชรเกษม แยกเข้าที่บ้านหัวโทน หรือมาจากเมืองประจวบคีรีขันธ์ โดยถนนเลียบหาดผ่านสุขาภิบาลคลองวาฬ ก็ได้ ส่วนทางรถไฟที่ผ่านพื้นที่นั้น สามารถนำมาเป็นเส้นทางหลักของโครงการได้

(๓) สรุป

สภาพการท่องเที่ยวในปัจจุบันต่ำมาก หากมีการพัฒนาตามโครงการจะเปลี่ยน สภาพการท่องเที่ยว เกือบหมดสู่ความ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอย่างแน่นอน

๕.๑๐.๓ กรอบการพัฒนา

(๑) บทบาทและทิศทาง

จัดตั้งอุทยานวิทยาศาสตร์ เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งประวัติศาสตร์ให้เป็นศูนย์กลางทางการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเน้นด้านดาราศาสตร์ ธรณีวิทยา วิทยาศาสตร์ทางทะเล และสาขาอื่น ๆ นอกจากนี้ให้บริเวณโครงการเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวทั่วไปอีกด้วย

จากวัตถุประสงค์เช่นนี้ จะทำให้บทบาทของห้วากอเป็นทั้งศูนย์กลางที่พัก, แหล่งท่องเที่ยว และสถานการศึกษา อันจะเสริมให้บทบาทของกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว เมืองประจวบคีรีขันธ์ มีความสำคัญเป็นฐานที่พักรองอีกแห่งหนึ่งในพื้นที่วางแผน นอกจากนี้บทบาทของเมืองประจวบคีรีขันธ์ จะสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักระดับชาติได้ด้วย

(๒) มาตรการการพัฒนา

ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ คือ

(๒.๑) จัดสร้างอุทยานทางวิทยาศาสตร์และประวัติศาสตร์ เพื่อเฉลิมพระเกียรติต่อองค์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

(๒.๒) จัดสร้างศูนย์การศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับประชาชนทั่วไป

(๒.๓) จัดให้เป็นศูนย์วิจัยทางดาราศาสตร์และวิทยาศาสตร์ทางทะเล และสาขาอื่น ๆ

(๒.๔) จัดให้เป็นศูนย์ฝึกอบรมวิทยาศาสตร์และธรณีวิทยาสำหรับเด็ก และเยาวชน

(๒.๕) พัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจริมทะเล

๕.๑๐.๔ แผนการพัฒนาทางกายภาพ

จัดแผนการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่ทั้งหมด ๘๖๐ ไร่ โดยมีความสัมพันธ์ของแต่ละพื้นที่ ดังแสดงในรูปที่ ๕.๘๘ และมีรายละเอียดดังนี้

(๑) บริเวณพระบรมราชานุสาวรีย์และบริเวณอุทยานโดยรอบ "อุทยานพระจอมเกล้า" ประกอบด้วยพระบรมราชานุสาวรีย์ สระสะท้อนเงา สวนและสนามอันร่มรื่นเขียวชอุ่ม ทางเดินเชื่อมติดต่อกับทะเลและชายหาด มีกลุ่มต้นหว้าปลูกเป็นฉาก ธรรมชาติอย่างเหมาะสม และสวยงาม

(๒) บริเวณสถาบันวิทยาศาสตร์ทางทะเลและพิพิธภัณฑ์สัตว์ทางทะเล สำหรับประชาชน ประกอบด้วย อควาเรียม รูปทรงกระบอกที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และตู้แสดงปลาและสัตว์ทะเลชนิดต่าง ๆ เป็นรูปโค้งตามอควาเรียมใหญ่ ด้านนอกมีบริเวณแสดงปลาโลมาและสัตว์น้ำกลางแจ้ง มีอัฒจันทร์คนดูตามความจำเป็น ที่เหลือเป็นส่วนบริหารและห้องประชุมบรรยายและฉายภาพยนตร์ และอาคารห้องทดลอง

(๓) บริเวณศูนย์วิจัยทางดาราศาสตร์ หอดูดาว ห้องฟ้าจำลอง และอาคารพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาทุกประเภท รวมทั้งพิพิธภัณฑ์ทางเทคโนโลยี พิพิธภัณฑ์อวกาศ และห้องสมุดทางวิทยาศาสตร์ ในบริเวณรอบ ๆ กลุ่มอาคารจะมีลานแสดงกลางแจ้ง เช่น หินอุกาบาต หุ่นจำลอง ยานอวกาศ ฯลฯ

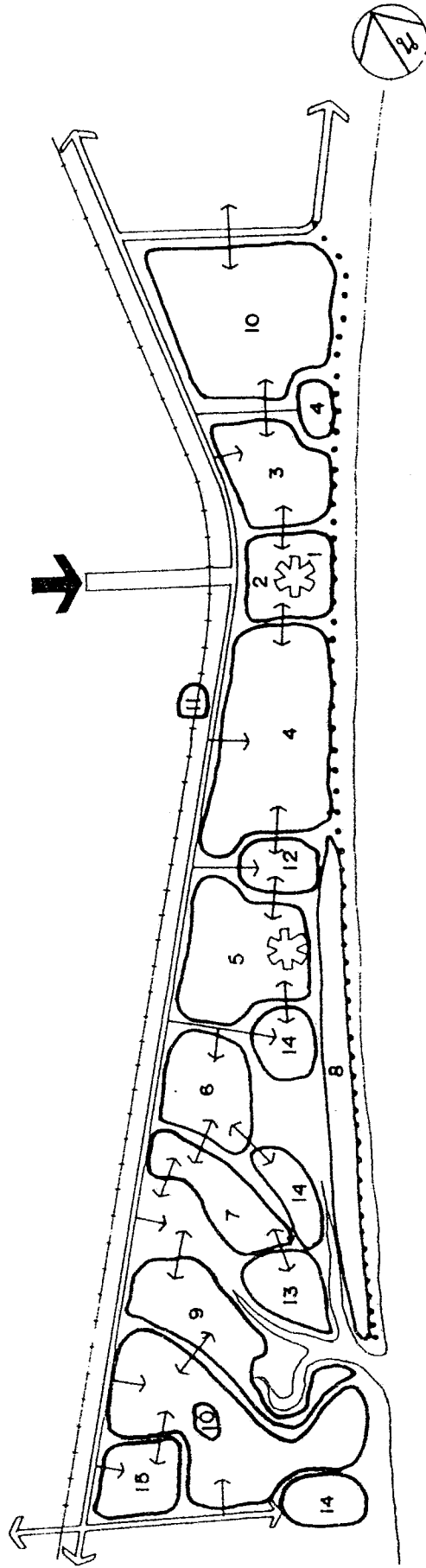
(๔) บริเวณพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งทางธรณีวิทยา ประกอบด้วยระบบทางเดินชมหิน และการเกิดของแร่ธาตุต่าง ๆ ตลอดจนวัตถุล้ำค่าทางธรณีวิทยา รวมทั้งสัตว์ดึกดำบรรพ์ที่สูญพันธุ์ไปแล้วนานาชนิดขนาดเท่าของจริง

(๕) บริเวณค่ายพักแรม ศูนย์เยาวชน และที่พักแรมขนาดเล็กสำหรับนักท่องเที่ยว พักค้างแรม ประกอบด้วย ลานตั้งเต็นท์ค่ายลูกเสือ อุปรกรณ์อำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ โรงครัวสำหรับเยาวชน โรงแรมขนาดเล็ก เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวทางวิชาการ หรือครอบครัวผู้แสวงหาความรู้ บริเวณดังกล่าวจะตั้งอยู่ในสวนรุกขชาติอันร่มรื่นและอยู่ใกล้กับบริเวณแหล่งน้ำ

(๖) บริเวณอุทยานชายทะเล จะเป็นจุดที่ให้ประชาชนทั่วไปมาพักผ่อนและเล่นน้ำ และตากอากาศชายทะเล ประกอบด้วยต้นไม้ร่มรื่นสวยงาม

สัญลักษณ์

① พระบรมราชานุสาวรีย์	⑨ สวนรุกขชาติและสวนพฤกษชาติ	→ ระบบสัญจร
② สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์	⑩ บริเวณจัดสรรคืนแก่เจ้าของที่ดิน	▢ จุดทางเข้าหลัก
③ สถาบันวิทยาศาสตร์ทางทะเล	⑪ สถานีรถไฟ	← จุดเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรม
④ ศูนย์วิจัยทางดาราศาสตร์	⑫ บริเวณที่พักนักทัศนจาร	++++ ทางรถไฟ
⑤ พิพิธภัณฑ์กลางแจ้งทางธรณีวิทยา	⑬ โรงแรม	ทางเท้าและจักรยานริมทะเล
⑥ ศูนย์บริหารการศึกษา	⑭ ที่จอดรถสาธารณะ	✱ โบราณสถาน
⑦ บริเวณค่ายพักแรม ศูนย์เยาวชน	⑮ ศูนย์การค้า ตลาด	
⑧ อุทยานชายทะเล		

ท ๕ ๖ ๖

รูปที่ ๕.๕๕ ผังบริเวณอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

(๗) บริเวณสวนรุกขชาติและสวนพฤกษชาติ บริเวณทั้งหมดภายในอุทยานวิทยาศาสตร์ พระจอมเกล้า จะเป็นสวนรุกขชาติ และต้นไม้ทุกต้นจะมีชื่อติด เพื่อให้การศึกษาแก่ประชาชน จะมีการ จัดหาต้นไม้มาพันธุ์ที่สามารถขึ้นได้ในภูมิภาคมาปลูกไว้ บางส่วนที่เหมาะสมจะเป็นสวนพฤกษศาสตร์ รวบรวมพันธุ์ไม้ทุกชนิดตามหลักวิชา บริเวณน้ำจืดปีชน้ำจืดและน้ำกร่อย และอาจจะมีห้องสมุดทาง พฤกษศาสตร์ให้บริการแก่ประชาชนด้วย

(๘) บริเวณสถานีรถไฟ เมื่อโครงการดำเนินไประยะหนึ่ง ควรจัดให้มีสถานีรถไฟ ขึ้นเรียกว่าสถานีหัวกอ อาจมีบริการท่องเที่ยวพิเศษของการรถไฟ หรือมีรถดีเซลรางวิ่งประจำระหว่าง หัวหิน-หัวกอ ทุก ๆ ชั่วโมง

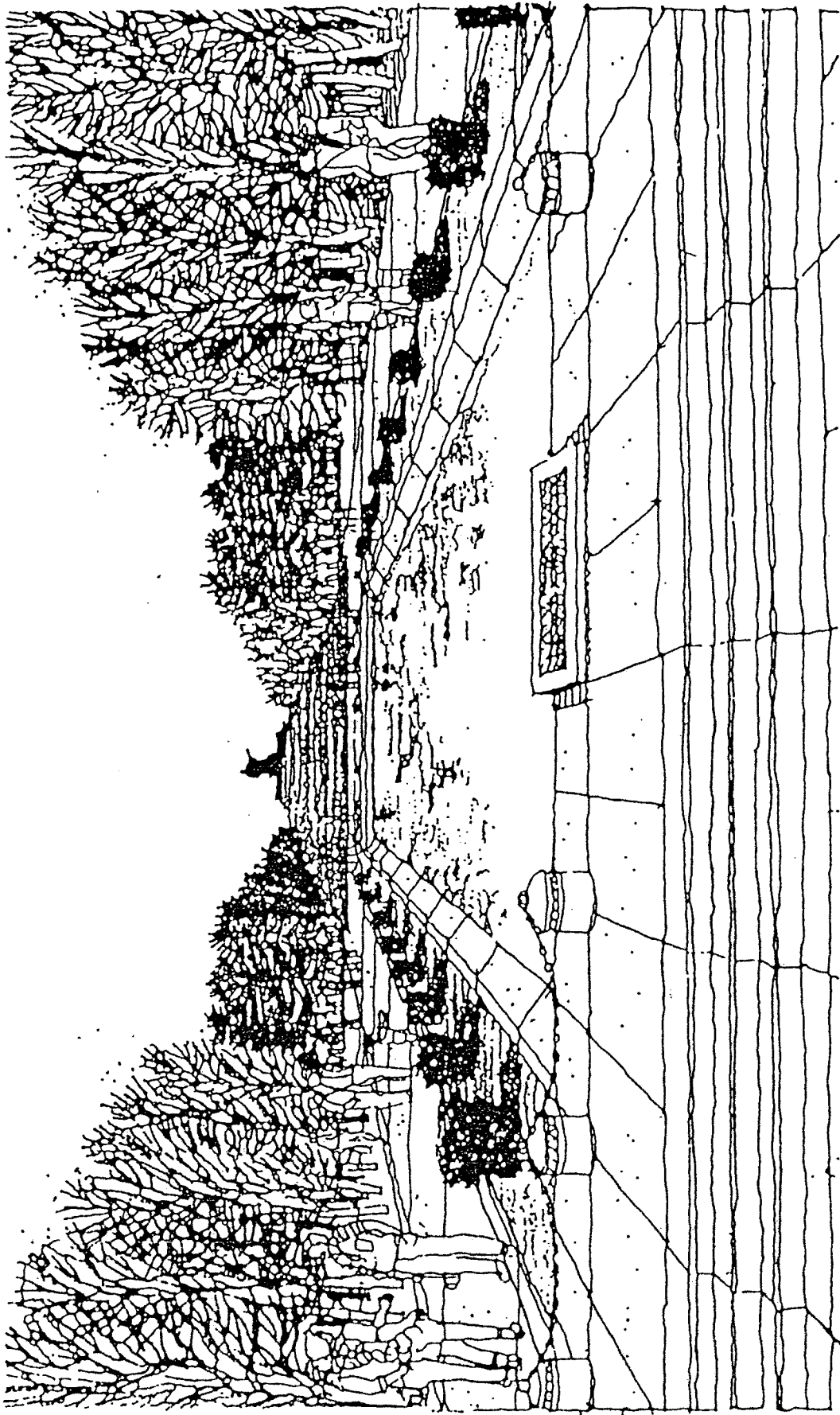
รูปที่ ๔.๔๔ ถึง ๔.๔๖ แสดงทัศนียภาพบริเวณโครงการบางพื้นที่

(๙) ระบบการสัญจร จัดแยกทางรถยนต์กับทางเดิน/จักรยานโดยเด็ดขาดให้มีการตัดกันน้อยที่สุดเพื่อเยาวชนและประชาชนจะได้มีที่ขี่จักรยานได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘ กม. ถนน ลูกรังเดินริมทะเลจะจัดให้เป็นทางจักรยานและทางเดินริมทะเล ที่จอดรถในแต่ละจุดกิจกรรมจะจัด อย่างเพียงพอและเหมาะสม

(๑๐) บริเวณนักท่องเที่ยวไป-กลับ จะประกอบด้วยลานจอดรถขนาดใหญ่ ร้านค้า ร้านอาหารและที่อาบน้ำจืด จะเป็นบริเวณที่สะอาด สะดวก สบายเหมาะสมกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว มีบริเวณให้เข้าจักรยานทั้งบกและน้ำ

(๑๑) ความเป็นไปได้อย่างยิ่ง เช่น สวนสัตว์ขนาดเล็กหรือสวนนก สามารถจัดให้ มีขึ้นในอุทยานฯ แห่งนี้ได้ ในวิทยาศาสตร์สาขาสัตววิทยา

(๑๒) อื่น ๆ จะมีสิ่งประกอบทางสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอย่างเพียงพอ เช่น สถานีตำรวจ สถานีอนามัย หน่วยดับเพลิง สถานีไฟฟ้าย่อยและแหล่งน้ำ

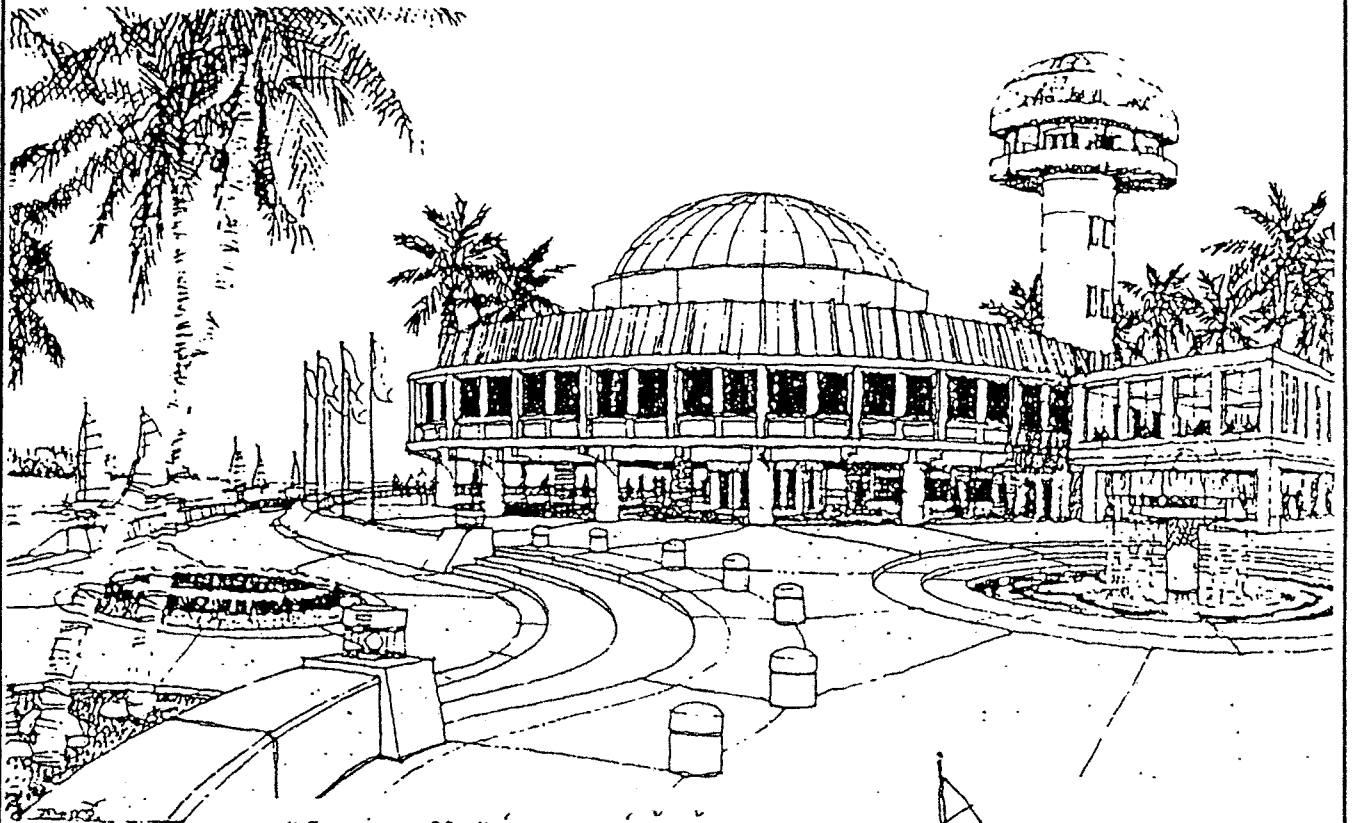

ทัศนียภาพบริเวณพระบรมราชานุสาวรีย์ มอจากทะเล

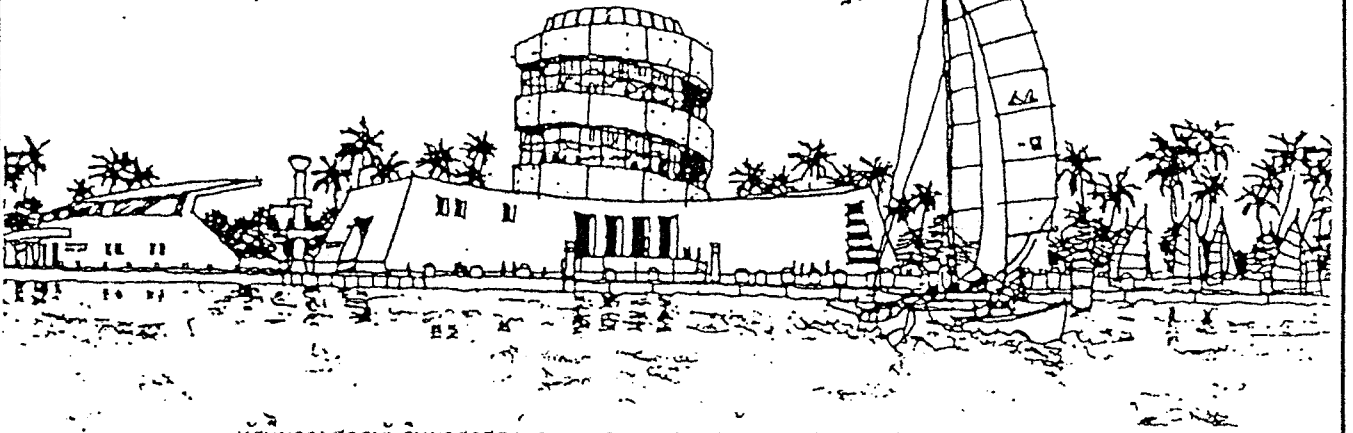
รูปที่ ๕.๔๕ ทัศนียภาพบริเวณพระบรมราชานุสาวรีย์

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

ทัศนียภาพแสดงพิพิธภัณฑ์ดาราศาสตร์ หอฟ้าจำลองและหอดูดาว

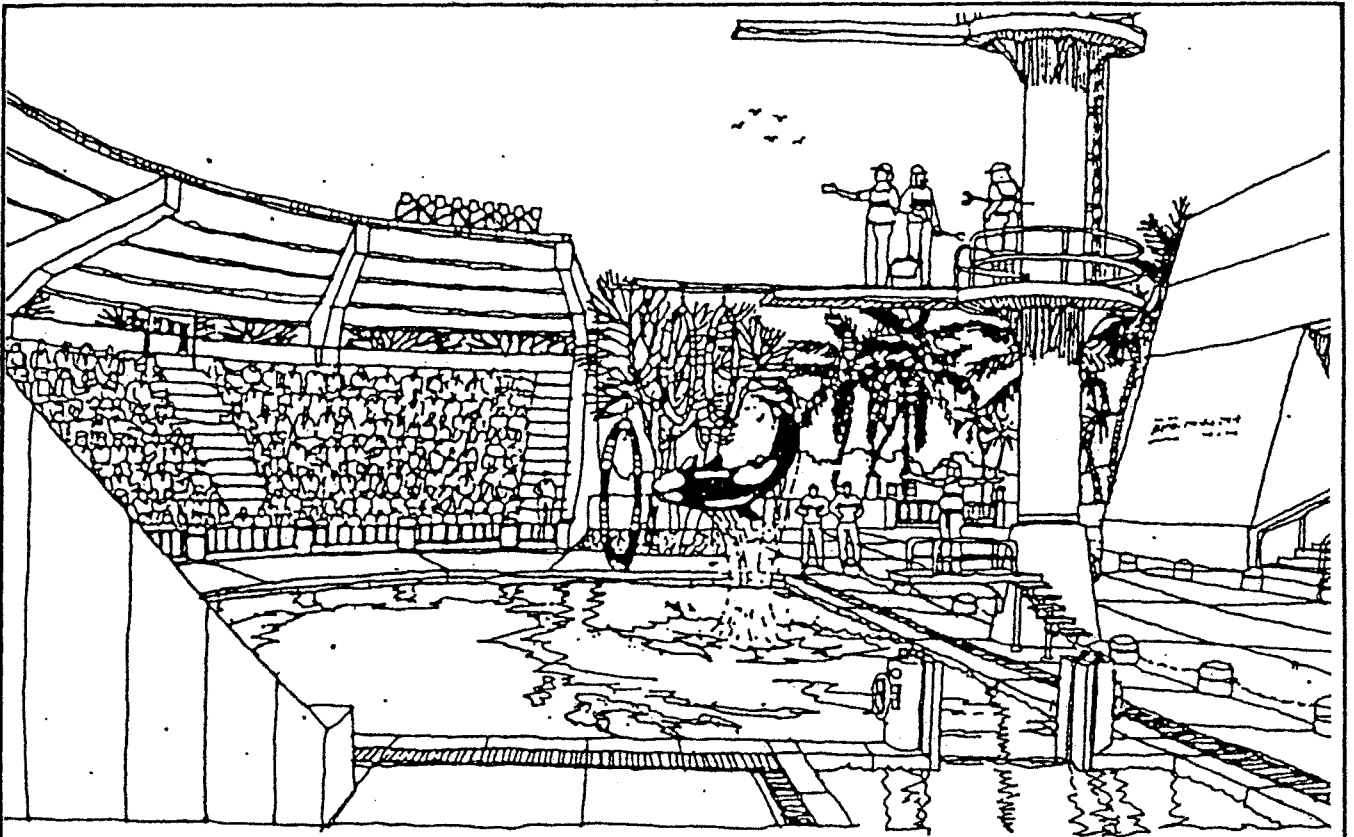
ทัศนียภาพสถาบันวิทยาศาสตร์ทางทะเลพระจอมเกล้า มองจากทะเล

รูปที่ ๕.๕๐ ทัศนียภาพบริเวณท้องฟ้าจำลอง
และบริเวณสถาบันวิทยาศาสตร์ทางทะเล
พระจอมเกล้า

Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรี และ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

ทัศนียภาพบริเวณพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้งทางธรณีวิทยา

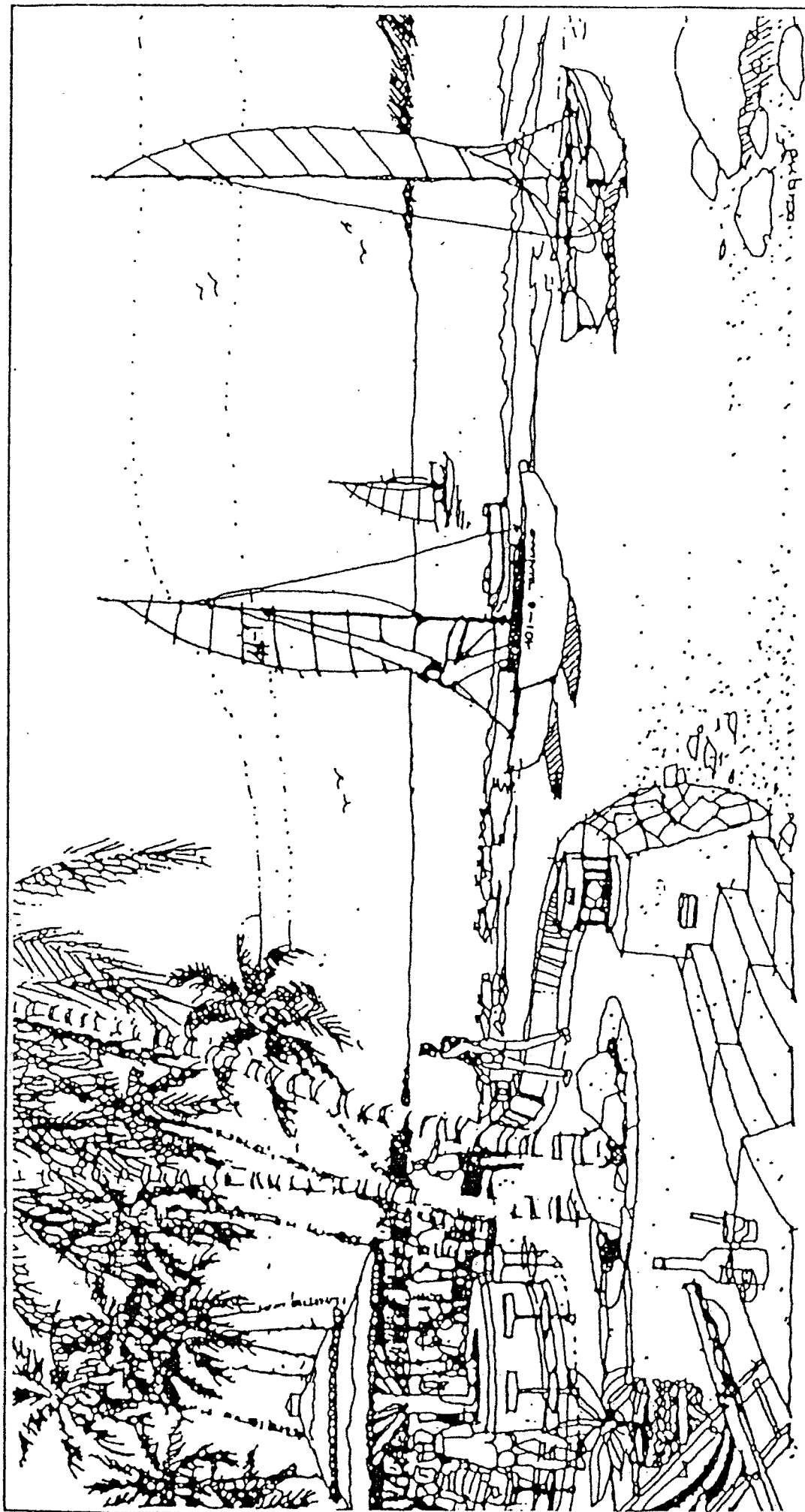

รูปที่ ๕.๕๑ ทัศนียภาพบริเวณพิพิธภัณฑสถานน้ำทางทะเล และพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้งทางธรณีวิทยา

Figure

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PHETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

รูปที่ ๕.๕๒ ทศนิยมภาพบริเวณชายหาดสำหรับประชาชน

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
 จังหวัดเพชรบุรี และ
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

MASTER PLAN FOR TOURISM DEVELOPMENT
 OF CHANGWAT PETCHABURI AND
 CHANGWAT PRACHUAP KHIRI KHAN

๕.๑๐.๕ การดำเนินโครงการ

(๑) ระยะเวลาการทำงาน มีขั้นตอนดังนี้

- (๑.๑) จัดดำเนินการปรับปรุงบริเวณพระบรมราชานุสาวรีย์
- (๑.๒) ดำเนินการจัดเสนอโครงการเข้า ครม. เพื่อให้รัฐบาลรับเป็นโครงการระดับชาติ
- (๑.๓) ดำเนินการเสนอโครงการไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพิจารณาทำแผนปฏิบัติการและจัดหางบประมาณ
- (๑.๔) ดำเนินการให้ได้มาซึ่งที่ดินบริเวณอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- (๑.๕) ดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้
- (๑.๖) ดำเนินการพัฒนาอุทยานฯ ตามแผนการที่ได้วางไว้
- (๑.๗) ดำเนินการให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้อย่างครบถ้วนทุกประการ

โดยมีระยะเวลานับแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๐-๒๕๓๖ ดังนี้

- พ.ศ. ๒๕๓๐ - เริ่มเขียนโครงการ
 - เริ่มดำเนินการในเรื่องการประสานงานเพื่อนำโครงการเข้า ครม.
 - ตั้งคณะกรรมการอำนวยการฯ โดยมีมติคณะรัฐมนตรี
 - ตั้งคณะกรรมการบริหารฯ โดยมีมติคณะรัฐมนตรี
 - ตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจคณะต่าง ๆ
 - ประชาสัมพันธ์โครงการ, จัดหาที่ดิน
- พ.ศ. ๒๕๓๑ - ดำเนินการจัดหาทุนทั้งภายในและภายนอกประเทศทั้งทางรัฐบาลและเอกชน
- พ.ศ. ๒๕๓๒ เริ่มโครงการระยะที่ ๑
 - สร้างพระบรมราชานุสาวรีย์

- จัดผังบริเวณ ภูมิสถาปัตย์ และองค์ประกอบเพื่อ
การท่องเที่ยว

พ.ศ. ๒๕๓๓ เริ่มโครงการระยะที่ ๒

- อาคาร พิพิธภัณฑ์ ศูนย์บริการการศึกษา และสวน
รุกขชาติ

พ.ศ. ๒๕๓๔ เริ่มโครงการระยะที่ ๓

- ศูนย์ดาราศาสตร์
- สถาบันวิทยาศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทางทะเล

พ.ศ. ๒๕๓๕ เริ่มโครงการระยะที่ ๔

- สถานีรถไฟ
- โรงแรม
- ท่าเรือ

(๒) งบประมาณ งบประมาณได้โดยแบ่งโครงการเป็น ๓ ระยะ มีงบประมาณ

ค่าก่อสร้างทั้งสิ้น ๓๐๘,๘๗๕,๘๖๔ บาท

	<u>โครงการระยะที่หนึ่ง</u>	รวมงบประมาณค่าก่อสร้างทั้งสิ้น	๘๖,๕๓๒,๘๕๐ บาท
จำแนกดังนี้			
	- บริเวณอุทยานชายทะเล		๒๒,๒๙๓,๕๖๘ บาท
	- บริเวณค่ายพักแรมและศูนย์เยาวชน		๘,๖๙๕,๔๗๕ บาท
	- บริเวณพระบรมราชานุสาวรีย์และ อุทยานฯ		๒๙,๕๔๗,๘๒๐ บาท
	- บริเวณทัศนาศจรไป-กลับ		๑๘,๗๓๘,๕๘๘ บาท
	- งานทำถนน		๗,๓๕๘,๕๐๐ บาท
	<u>โครงการระยะที่สอง</u>	รวมงบประมาณค่าก่อสร้างทั้งสิ้น	๘๖,๘๕๘,๗๐๓ บาท
จำแนกดังนี้			
	- บริเวณพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งทาง ธรณีวิทยา		๗,๕๑๕,๓๕๐ บาท

- บริเวณสวนพฤกษชาติและสวนรุกขชาติ ๑๒,๖๒๐,๔๓๕ บาท
- บริเวณศูนย์บริการทางการศึกษา ๑๔,๔๐๕,๒๔๘ บาท
- งานลาดยางถนนและทางเดิน ๒๑,๔๑๘,๖๘๐ บาท

โครงการระยะที่สาม รวมงบประมาณค่าก่อสร้างทั้งสิ้น ๑๖๕,๓๘๓,๓๖๖ บาท

จำแนกดังนี้

- บริเวณศูนย์ทางดาราศาสตร์ ๘๕,๘๐๔,๓๕๐ บาท
- บริเวณสถาบันวิทยาศาสตร์และ
พิพิธภัณฑ์สัตว์ทางทะเล ๗๗,๕๗๘,๙๖๖ บาท

โครงการระยะที่สี่

- สถานีรถไฟ
- โรงแรม
- ท่าเรือ

สำหรับโครงการระยะที่ ๔ จะใช้งบประมาณแยกต่างหากจากโครงการ หากโครงการประสบความสำเร็จก็จะดำเนินการระยะที่ ๔

(๓) องค์กรและการดำเนินงาน โครงการนี้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วย

ได้แก่

- กระทรวงมหาดไทย
- กระทรวงศึกษาธิการ
- กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน
- ทบวงมหาวิทยาลัย
- จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
- สำนักงานคณะกรรมการประสานงานเยาวชนแห่งชาติ
- หน่วยงานอื่น ๆ ที่จะได้เพิ่มเติมอีกภายหลังตามความเหมาะสม

จึงเห็นได้ว่า โครงการนี้เป็นโครงการระดับชาติ ต้องการความร่วมมือ ประสานงานจากหลายหน่วยงาน ดังนั้น การจัดทำโครงการจะต้องได้รับความเห็นชอบและสนับสนุน

ในระดับ กรม. จึงจะสามารถดำเนินงานไปได้ด้วยดี ดังนั้น จึงควรมีการจัดตั้งคณะทำงานต่าง ๆ ขึ้นมา คือ

- คณะกรรมการอำนวยการฯ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน และหน่วยองค์การต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ
- คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ประกอบด้วย รัฐมนตรีกระทรวงที่รับผิดชอบโครงการฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นกรรมการ
- คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจในเรื่องสำคัญ ๆ ตามแต่คณะกรรมการอำนวยการจะเห็นสมควร

บทที่ ๖

การประเมินผลการพัฒนาการท่องเที่ยว

บทที่ ๖

การประเมินผลพัฒนาการท่องเที่ยว

จากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ได้เสนอไว้ในบทที่ ๔ ซึ่งเป็นแผนพัฒนาโดยรวม และแผนพัฒนาเฉพาะพื้นที่ในบทที่ ๔ ในบทที่ ๖ นี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตามแผนที่ได้เสนอว่ามีผลดีผลเสียอย่างไร และจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์การพัฒนาที่ได้กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ซึ่งการประเมินผลพัฒนาได้พิจารณาในประเด็นสำคัญ ๓ ประเด็น คือ ผลต่อการท่องเที่ยว ผลต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคม และผลต่อสภาพแวดล้อมและนิเวศวิทยาของพื้นที่วางแผน และการประเมินผลทางด้านเศรษฐศาสตร์ เพื่อบ่งชี้เปรียบเทียบการพัฒนาอย่างมีแผนและไม่มีแผน ตลอดจนความเหมาะสมในการลงทุนโดยรวม เมื่อมีการดำเนินการพัฒนาตามแผนหลักที่กำหนดไว้

๖.๑ ผลต่อการท่องเที่ยว

การพัฒนาการท่องเที่ยวจะมีผลต่อการท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับแผนพัฒนาที่จะสามารถกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวสนใจและเดินทางมาเที่ยวมากน้อยแค่ไหน การประเมินผลการพัฒนาต่อการท่องเที่ยว หรือต่อการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวพิจารณาได้จากการพัฒนาที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันจะหักกานวันและใช้จ่ายเงินเพิ่มมากด้วย ผลการประเมินพบว่า

(๑) จำนวนนักท่องเที่ยว

จากการที่จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยเฉพาะหัวหินและชะอำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและเป็นที่พักของประชาชนทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวปีละมาก ๆ เฉพาะปี ๒๕๒๔ มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวทั้งหมดจำนวน ๑,๐๖๑,๘๑๓ คน เป็นชาวไทย ๑,๐๒๐,๕๓๑ คน และชาวต่างประเทศ ๔๑,๒๘๒ คน แต่ในการพัฒนาจะยังต้องดึงดูดให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางมาเที่ยวในพื้นที่วางแผนเพิ่มมากขึ้น โดยใช้แผนส่งเสริมการตลาด (Marketing promotion plan) เพื่อการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวในพื้นที่วางแผนเพิ่มมากขึ้นทั้งนักท่องเที่ยวกลุ่มเดิมและกลุ่มขยายตัวใหม่ เครื่องมือที่สำคัญใช้ในการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ Information & Interpretation sign,

แผ่นพับและโปสเตอร์, วิหุและโทรทัศน์ และ Public relation ส่วนกลุ่มเป้าหมายของนักท่องเที่ยวที่จะเน้นการประชาสัมพันธ์ สำหรับชาวต่างประเทศนั้นใน ๔ อันดับแรก ได้แก่ เยอรมัน อังกฤษ สหรัฐ ญี่ปุ่น และสวีเดน สำหรับชาวไทยนั้นจะมุ่งผู้มีรายได้อ่อนปานกลางจากกรุงเทพมหานคร และภาคกลาง เป็นสำคัญ

นอกจากแผนประชาสัมพันธ์จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวในพื้นที่วางแผนมากขึ้นแล้ว ในการพัฒนาด้านอื่น ๆ ทั้งทางด้านแหล่งท่องเที่ยว สภาพสิ่งแวดล้อม การบริการ การท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐานให้ดีและมีความสะดวก จะมีผลสำคัญต่อการกระตุ้นและชักจูงให้นักท่องเที่ยวที่เคยมาเที่ยวแล้ว จะกลับมาเที่ยวอีก ขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ก็จะบอกกล่าวและชักชวนให้ผู้อื่นใกล้ชิดมาเที่ยวด้วย ซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพอีกทางหนึ่งด้วย หากการพัฒนาสามารถดำเนินการได้เป็นส่วนใหญ่คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวในพื้นที่วางแผนถึง ๑,๕๑๔,๗๒๑ คน ในปี ๒๕๓๔ และเพิ่มขึ้นเป็น ๒,๐๗๓,๔๔๔ คน และ ๒,๗๐๐,๒๒๑ คน ในปี ๒๕๓๕ และ ๒๕๔๔ ตามลำดับ

(๒) วันหยุดของนักท่องเที่ยว

ปัจจุบัน (ปี ๒๕๒๕) จำนวนวันหยุดเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทย ๑.๘๑ วัน และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ๔.๐๓ วัน สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยมีวันหยุดเฉลี่ยน้อยกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนั้น เนื่องจากเดินทางไปเที่ยวเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักชดถุกซ์ ซึ่งมีเวลาจำกัด แต่สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนั้น มีเวลาพักผ่อนนาน และนิยมอยู่อย่างสงบ โดยเฉพาะการพักผ่อนตากอากาศบริเวณชายหาดหัวหินและชะอำ

จากสภาพดังกล่าว แผนหลักได้กำหนดแนวทางสร้างสิ่งดึงดูดใจเพิ่มมากขึ้น อันจะทำให้นักท่องเที่ยวพักผ่อนวันขึ้นโดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเสริมของหัวหินและชะอำ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ เมืองเพชรบุรี อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน และอุทยานแห่งชาติสามร้อยยอด แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวนี้ นักท่องเที่ยวสามารถพักที่หัวหินและชะอำ ซึ่งเป็นศูนย์บริการการท่องเที่ยวและสามารถเดินทางไปเที่ยวได้ภายในหนึ่งวัน หรือสามารถที่จะไปพักในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งได้ เพราะแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวสามารถรองรับนักท่องเที่ยวอย่างพอเพียง และมีลักษณะที่แตกต่างออกไปโดยเมืองเพชรบุรีที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ในขณะที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานและอุทยานแห่งชาติสามร้อยยอดเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ป่าเขา และถ้ำ จากรูปแบบการพัฒนาดังกล่าวนี้จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจและพักผ่อนวันขึ้น ซึ่งคาดว่าจะวันหยุดของนักท่องเที่ยวจะเป็น ๒.๐ วัน

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย และ ๔.๗๔ วันสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในปี ๒๕๓๔ ในปี ๒๕๓๕ และ ๒๕๔๔ นักท่องเที่ยวไทยจะมีวันพักเฉลี่ย ๒ วันเท่าเดิม ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็น ๑๐.๔๔ และ ๑๑.๒๔ วัน ตามลำดับ

(๓) ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

ในการศึกษาแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวนี้ ต้องการให้นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินเพิ่มมากขึ้น จากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นักท่องเที่ยวชาวไทยประเภทมาเข้า-เย็นกลับ ใช้จ่าย ๓๓๔.๗๒ บาทต่อคนต่อวัน พักแรม ๗๓๔.๔๔ บาทต่อคนต่อวัน และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ๑,๑๗๓.๑๔ บาทต่อคนต่อวัน โดยเป็นค่าใช้จ่ายด้านอาหารเครื่องดื่ม บันเทิง และค่าที่พัก เป็นส่วนใหญ่

การที่จะให้นักท่องเที่ยวจ่ายเงินมากขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องสร้างความต้องการสำหรับนักท่องเที่ยวให้สามารถใช้จ่ายเงินมากขึ้น ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในด้านซื้อของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมือง ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง และค่าพาหนะเพื่อเดินทางไปท่องเที่ยวภายในพื้นที่ สำหรับโครงการพัฒนาที่เสนอในแผนและรองรับการใช้จ่ายเงินเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว ได้แก่ โครงการปรับปรุงสินค้าพื้นเมือง (เช่น ผ้าไหมหัตถ์ และผลิตภัณฑ์จากหอยให้มีคุณภาพและรูปแบบให้ได้มาตรฐานและเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว) และโครงการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง การยกระดับมาตรฐานราคาของสินค้าบริการต่าง ๆ เป็นต้น

ส่วนทางด้านบันเทิงนั้น แผนได้เสนอให้มีสวนสนุก และศูนย์กลางกีฬาและการบริการทางน้ำที่ชะอำ ทางด้านการบริการนำเที่ยวระหว่างแหล่งท่องเที่ยวก็เป็นอีกประการหนึ่งที่จะทำให้นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินเพิ่มขึ้น โดยมีการนำเที่ยวระหว่างหัวหินหรือชะอำ ไปยังเมืองเพชรบุรี แก่งกระจาน และสามร้อยยอด ขณะเดียวกันก็จัดให้มีรถประจำทางระหว่างแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถจะเดินทางไปได้ด้วยตนเอง

ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้น คาดว่าชาวไทยจะใช้จ่ายเงินเพิ่มขึ้นเป็น ๖๐๓.๔๐ บาท/คน/วัน สำหรับนักท่องเที่ยวมาเข้า-เย็นกลับ และ ๑,๒๕๗.๕๔ บาท/คน/วัน สำหรับผู้พักแรม ส่วนชาวต่างประเทศจะใช้จ่ายเป็น ๒,๕๖๕.๕๐ บาท/คน/วัน ในปี ๒๕๔๔ การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจะทำให้ตลาดการท่องเที่ยวศึกษักขึ้น ผู้ประกอบการและท้องถิ่นจะได้ประโยชน์จากการพัฒนามากขึ้น

จากผลการพัฒนาเมื่อนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น พักนานวันขึ้น และมีค่าใช้จ่ายต่อวันเพิ่มขึ้น คาดว่าจะทำให้เกิดเงินหมุนเวียนขึ้นในจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในปี ๒๕๓๔, ๒๕๓๕ และ ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของแผนฯ ๖, ๗ และ ๘ จำนวน ๓,๑๒๐.๕๕๕,๕๑๔.๕๗ และ ๔,๐๗๕.๘๒ ล้านบาท ดังรายละเอียดในตารางที่ ๖.๑

ตารางที่ ๖.๑ จำนวนเงินหมุนเวียนในพื้นที่วางแผนในปี ๒๕๒๕, ๒๕๓๕, ๒๕๓๕ และ ๒๕๔๔

ปี	นักท่องเที่ยวชาวไทย			นักท่องเที่ยวต่างประเทศ	รวมเงินทั้งหมด		
	มาเข้า-เดินทางกลับ	พักแรม	รวม		รวม	จังหวัดเพชรบุรี	จังหวัดประจวบฯ
๒๕๒๕	๔๖.๖๔	๔๔๔.๓๖	๑,๐๒๖.๐๐	๕๖๔.๗๖	๑,๕๙๐.๗๖	๗๑๖.๕๖	๘๗๔.๖๐
๒๕๓๕	๑๗๖.๓๓	๑,๔๔๔.๐๑	๑,๘๖๖.๓๔	๔๔๔.๒๔	๒,๓๑๐.๕๘	๑,๕๗๔.๔๔	๑,๗๓๖.๒๖
๒๕๓๕	๒๘๑.๔๗	๓,๑๔๑.๕๖	๓,๔๒๖.๐๓	๖,๐๔๑.๕๘	๙,๕๑๔.๕๗	๖,๗๕๔.๗๐	๓,๐๓๖.๔๔
๒๕๔๔	๔๖๖.๒๔	๔,๘๓๓.๔๑	๕,๒๙๙.๖๕	๓,๘๑๖.๒๖	๙,๑๑๕.๙๑	๕,๘๗๖.๖๔	๔,๐๑๔.๖๘

จะเห็นได้ว่า การพัฒนาถ้าหากดำเนินไปภายใต้แผนหลักแล้ว การท่องเที่ยวจะขยายตัวทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เงินตราต่างประเทศจะหลั่งไหลเข้ามาเสริมวัตถุประสงค์หลักของประเทศได้ด้วย และจะทำให้เกิดการขยายตัวด้านการลงทุนในภาคเอกชนติดตามมาอีกมาก

๖.๒ ผลทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

๖.๒.๑ ผลทางเศรษฐกิจ

ผลทางเศรษฐกิจที่จะเกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นเป้าหมายสำคัญที่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการพัฒนาของแผนฯ นี้ ที่จะให้การท่องเที่ยวนี้เป็นตัวกระตุ้นการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม ของจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการขยายตัวการผลิตของสาขาที่เชื่อมโยง การขยายงาน รวมทั้งการเพิ่มรายได้ของรัฐในรูปภาษีและค่าธรรมเนียมของจังหวัดด้วย

จากเป้าหมายของแผนที่ให้เพิ่มจำนวน เพิ่มวันพัก และเพิ่มค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ทำให้มีเงินไหลเข้าสู่ระบบ เศรษฐกิจของพื้นที่วางแผนเพิ่มขึ้น และส่งผลต่อ เศรษฐกิจของจังหวัดทั้งสอง ในด้านต่าง ๆ

ปริมาณเงินหมุนเวียนที่เข้าสู่ระบบ เศรษฐกิจเพิ่มขึ้นจากการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวและจากการกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นตามแผนที่ ตามตารางที่ ๖.๒ คาดว่าในปี พ.ศ.๒๕๓๔ หลังจากได้ดำเนินการตามแผนที่ จะมีรายได้เพิ่มจากการท่องเที่ยวจำนวน ๔๔๖.๔๔ ล้านบาท จากนั้นจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงปี พ.ศ.๒๕๔๔ คาดว่า จะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวประมาณ ๔,๖๗๐ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นประมาณ ๑ เท่าของรายได้จากการท่องเที่ยวที่ไม่มีการวางแผน

รายได้เพิ่มจากการพัฒนาการท่องเที่ยวได้มาจากการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว เพิ่มวันพัก และการเพิ่มรายจ่าย ของนักท่องเที่ยว ซึ่งคาดว่าจะสามารถกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าของที่ระลึก ด้านบันเทิงและค่าพาหนะการเดินทางในพื้นที่ได้มากขึ้น ดังนั้นผลทาง เศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นนอกจากจะเป็นไปตามรูปแบบที่ผ่านมาแล้ว จะเป็นการทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวส่งผลดีต่อ เศรษฐกิจของจังหวัดมากขึ้น ดังนี้

(๑) ผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวจะช่วยสร้างความเจริญเติบโตต่อระบบ เศรษฐกิจของจังหวัด โดยผลิตภัณฑ์สาขาการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นจะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP) คาดว่าในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ ๖ หลังจากได้ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ จะสามารถช่วยให้เศรษฐกิจของจังหวัดทั้งสอง มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น ดังตารางที่ ๖.๓ จากอัตราร้อยละ ๒.๗๗ ต่อปี เป็นร้อยละ ๔.๔ ต่อปี และในช่วงแผนพัฒนาฯ ที่ ๗ และ ๘ ก็เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากการเพิ่มการขยายตัวในสาขาการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ให้รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มจากสัดส่วนร้อยละ ๑.๕๘ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นร้อยละ ๑๒.๘๖ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์

การขยายตัวทาง เศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวนี้ จะช่วยแก้ปัญหาทาง เศรษฐกิจของจังหวัดโดยจะเพิ่มการพัฒนา เศรษฐกิจของจังหวัดให้ทัดเทียมกับประเทศ ในขณะที่เดียวกันผลจากการเพิ่มการขยายตัวทาง เศรษฐกิจจะก่อให้เกิดผลดีต่อการ เพิ่มรายได้และการมีงานทำของประชากร

ตารางที่ ๖.๒ ปริมาณเงินทุนหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว

ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ - ๒๕๔๔

(ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	ไม่มีแผน	มีแผน	ส่วนเพิ่ม
๒๕๒๘	๑,๕๒๐.๗๖	๑,๕๒๐.๗๖	-
๒๕๓๔	๒,๖๗๔.๑๔	๓,๑๒๐.๕๘	๔๔๖.๔๔
๒๕๓๘	๓,๔๙๖.๕๗	๕,๕๑๔.๕๗	๒,๐๑๘.๐๐
๒๕๔๔	๔,๔๐๕.๙๒	๘,๐๗๕.๙๒	๔,๖๗๐.๐๐

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ ๖.๓ เปรียบเทียบรายได้เพิ่มจากการพัฒนาการท่องเที่ยว กับมูลค่าผลิตภัณฑ์

จังหวัด ๒ จังหวัด (ราคาคงที่ ปี ๒๕๑๕)

(ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	ผลิตภัณฑ์จังหวัด		รายได้เพิ่มจากการท่องเที่ยว	สัดส่วนของผลิตภัณฑ์จังหวัด	รวม	
	มูลค่า	อัตราเพิ่ม			มูลค่า	อัตราเพิ่ม
๒๕๓๔	๗,๗๐๔.๑๓	๒.๗๗	๑๒๑.๘๘	๑.๕๘	๗,๘๒๖.๐๑	๔.๔๐
๒๕๓๘	๘,๗๔๕.๑๓	๒.๗๐	๕๕๐.๙๑	๖.๓๐	๙,๒๙๖.๐๔	๓.๗๖
๒๕๔๔	๙,๙๑๒.๓๒	๒.๖๗	๑,๒๗๕.๘๘	๑๒.๘๖	๑๑,๑๘๗.๒๑	๔.๐๗

ที่มา : จากการคำนวณ

(๒) ผลต่อการขยายฐานการผลิต

รายได้เพิ่มจากนักท่องเที่ยวที่เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของจังหวัด ซึ่งก่อให้เกิดอุปสงค์ในสินค้าและบริการในสาขาการผลิตต่าง ๆ หลังจากที่เกิดการทำงานของระบบเศรษฐกิจในรอบแรกแล้ว จะยังมีผลต่อการผลิตและบริการสาขาต่าง ๆ ในรอบต่อ ๆ ไป ทำให้การผลิตและบริการเกิดขึ้นมากกว่าอุปสงค์ที่เกิดขึ้นในครั้งแรกและเกิดขึ้นในสาขาการผลิตและบริการต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันตามผลของตัวทวี จากผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยว ปรากฏว่าทำให้เกิดการขยายตัวในสาขาการผลิต ๑๖ สาขา สาขาการผลิตที่มีการขยายตัวสูง ได้แก่ สาขาคมนาคมขนส่ง อาหารและเครื่องดื่ม บริการและสาขาเกษตรกรรม จากการคำนวณผลดังกล่าวที่เกิดขึ้นจากค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวจากแผนฯ ซึ่งแสดงในตารางที่ ๖.๔ จะเห็นว่าจากการพัฒนาการท่องเที่ยวช่วยให้เกิดการขยายตัวในสาขาการผลิตและบริการต่าง ๆ ใน ๑๖ สาขา และผลดีต่อเศรษฐกิจจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะมีมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย

จากการที่การพัฒนาการท่องเที่ยวกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวในสาขาการผลิตต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้การผลิตในระบบเศรษฐกิจของจังหวัดกระจายไปสู่สาขาต่าง ๆ นั้น ทำให้ฐานการผลิตของจังหวัดกว้างขึ้นอันจะช่วยสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้เกิดขึ้นแก่จังหวัด เพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และช่วยลดสัดส่วนการพึ่งพาการผลิตจากสาขาเกษตรกรรมลงในอนาคต

(๓) ผลต่อการจ้างงาน

ผลจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อการจ้างงาน เกิดจากอุปสงค์สินค้าและบริการของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นในระบบเศรษฐกิจ การจ้างงานดังกล่าวนี้รวมทั้งการจ้างงานทางตรงในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การจ้างงานทางอ้อม และการจ้างงานจากผลของตัวทวี การทำงานของระบบเศรษฐกิจ

การจ้างงานโดยรวมในระบบเศรษฐกิจจากการพัฒนาการท่องเที่ยว สามารถคำนวณได้ดังแสดงในตารางที่ ๖.๕ จะเห็นว่าปริมาณการจ้างงานเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ หลังจากได้ดำเนินการตามแผน มีจำนวนประมาณ ๓,๓๔๔ คน และจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในช่วงแผนพัฒนาฯต่อไป นอกจากนี้จะเห็นว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศก่อให้เกิดการจ้างงานสูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย สำหรับสาขาการผลิตที่เกิดการจ้างงาน จะเห็นว่ากระจายในทุกสาขา สาขาที่มีการจ้างงานสูง ได้แก่ สาขาคมนาคมขนส่ง อาหารและเครื่องดื่ม เกษตรกรรม และสาขาบริการ

ตารางที่ ๖.๕ ผลของตัวทวีคูณจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในสาขาการผลิต

สาขาการผลิต	๒๕๓๕			๒๕๓๕			๒๕๓๕			รวม
	นักท่องเที่ยว ชาวไทย	นักท่องเที่ยว ต่างประเทศ	รวม	นักท่องเที่ยว ชาวไทย	นักท่องเที่ยว ต่างประเทศ	รวม	นักท่องเที่ยว ชาวไทย	นักท่องเที่ยว ต่างประเทศ	รวม	
เกษตรกรรม เหมืองแร่และขุดหิน อาหาร เครื่องดื่ม	๕,๓๖๖,๕๕๗ ๑๑๗,๑๕๖	๒๕,๕๕๕,๒๗๕ ๕๖๒,๑๐๓	๑๘,๘๖๑,๗๖๑ ๕๗๙,๒๕๘	๓๕,๘๘๖,๐๑๘ ๕๕๕,๕๐๓	๖๕,๘๐๓,๒๘๘ ๒,๐๕๓,๑๓๕	๑๐๐,๖๘๙,๓๐๗ ๓,๐๓๓,๕๓๗	๘๕,๗๘๖,๕๕๕ ๑,๓๐๗,๒๕๖	๑๘,๓๘๖,๕๕๕ ๑,๓๐๗,๒๕๖	๑๐๔,๑๖๖,๘๑๑ ๒,๖๑๔,๕๑๒	๒๖๖,๕๕๖,๐๓๕ ๕,๐๔๖,๘๖๕
ปิโตรเลียม ไฟฟ้าและผลิตไฟฟ้าจากน้ำ พลังงานจากน้ำ และสินค้าไม่ กระจัดกระจายสินค้ากระดาษ สิ่งพิมพ์	๗,๘๕๕,๒๖๖ ๕๕๕,๗๖๑	๒๕,๕๐๐,๕๖๖ ๗,๕๕๕,๖๐๕	๓๓,๓๕๕,๒๓๒ ๗,๕๖๕,๓๖๕	๖๓,๖๒๖,๗๐๕ ๓,๖๐๓,๑๕๕	๑๑๗,๐๕๖,๓๖๕ ๖๕๕,๕๖๕	๑๕๐,๖๘๒,๐๗๐ ๓,๕๕๖,๓๓๕	๑๕๕,๖๒๖,๕๖๖ ๑,๕๕๖,๓๓๕	๑๕๕,๖๒๖,๕๖๖ ๑,๕๕๖,๓๓๕	๓๐๖,๘๐๘,๓๖๖ ๕,๕๖๖,๖๖๖	๕๕๕,๘๐๘,๓๖๖ ๑๐๖,๕๖๖,๕๖๖
สิ่งยาง และ สินค้าปิโตรเคมี สินค้าโลหะ โลหะและสินค้าโลหะ เครื่องจักร สินค้าอุตสาหกรรม สิ่งพิมพ์อื่น ๆ	๒,๕๖๖,๗๖๖ ๕๕๕,๗๖๑	๑๕๕,๕๐๐,๕๖๖ ๗,๕๕๕,๖๐๕	๑๑,๓๖๖,๕๖๖ ๑,๕๖๖,๗๖๑	๑๑,๖๖๖,๗๖๑ ๑,๕๖๖,๗๖๑	๑๑,๖๖๖,๗๖๑ ๑,๕๖๖,๗๖๑	๑๑,๖๖๖,๗๖๑ ๑,๕๖๖,๗๖๑	๑๑,๖๖๖,๗๖๑ ๑,๕๖๖,๗๖๑	๑๑,๖๖๖,๗๖๑ ๑,๕๖๖,๗๖๑	๑๑,๖๖๖,๗๖๑ ๑,๕๖๖,๗๖๑	๑๑,๖๖๖,๗๖๑ ๑,๕๖๖,๗๖๑
บริการ ขนส่งและคมนาคม ไม่จำแนก	๑๑,๖๖๖,๗๖๑ ๑,๕๖๖,๗๖๑	๑๑,๖๖๖,๗๖๑ ๑,๕๖๖,๗๖๑	๑๑,๖๖๖,๗๖๑ ๑,๕๖๖,๗๖๑	๑๑,๖๖๖,๗๖๑ ๑,๕๖๖,๗๖๑	๑๑,๖๖๖,๗๖๑ ๑,๕๖๖,๗๖๑	๑๑,๖๖๖,๗๖๑ ๑,๕๖๖,๗๖๑	๑๑,๖๖๖,๗๖๑ ๑,๕๖๖,๗๖๑	๑๑,๖๖๖,๗๖๑ ๑,๕๖๖,๗๖๑	๑๑,๖๖๖,๗๖๑ ๑,๕๖๖,๗๖๑	๑๑,๖๖๖,๗๖๑ ๑,๕๖๖,๗๖๑
รวม	๓๑,๕๕๕,๐๐๕	๑๑๖,๖๖๖,๓๓๓	๑๕๕,๕๕๕,๕๕๕	๑๕๕,๕๕๕,๕๕๕	๑๕๕,๕๕๕,๕๕๕	๑๕๕,๕๕๕,๕๕๕	๑๕๕,๕๕๕,๕๕๕	๑๕๕,๕๕๕,๕๕๕	๑๕๕,๕๕๕,๕๕๕	๑๕๕,๕๕๕,๕๕๕

ตารางที่ ๖.๕ ผลของตัวทวีคูณจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

สาขาการผลิต	๒๕๓๔			๒๕๓๕			๒๕๔๔		
	นักท่องเที่ยว ชาวไทย	นักท่องเที่ยว ต่างชาติ	รวม	นักท่องเที่ยว ชาวไทย	นักท่องเที่ยว ต่างชาติ	รวม	นักท่องเที่ยว ชาวไทย	นักท่องเที่ยว ต่างชาติ	รวม
	เกษตรกรรม เหมืองแร่และยอยหิน อาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ ผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า หัตถกรรมจากไม้และสินค้าไม้ กระดาษ สินค้ากระดาษ สิ่งพิมพ์ เคมี ยาง และสินค้าปิโตรเคมี สินค้าอโลหะ โลหะ และสินค้าโลหะ เครื่องจักร สินค้าอุตสาหกรรม หัตถกรรมอื่น ๆ บริการสาธารณะ ก่อสร้าง การค้า บริการ ขนส่งและคมนาคม ไม่จำแนก	๔๔ ๓ ๑๘๐ ๑๐ ๓ ๗ ๕๑ ๑ ๒๕ ๔ ๖ ๒ ๓๗ ๑๐๘ ๑๘๘ ๑	๓๓๓ ๑๑ ๕๔๓ ๑๗๑ ๓ ๒๓ ๒๐๘ ๕ ๔๗ ๒ ๒๕ ๕ ๑๕๐ ๒๓๘ ๗๗๕ ๓๑	๔๓๗ ๑๔ ๗๒๓ ๑๘๑ ๖ ๓๐ ๒๕๙ ๕ ๑๒๒ ๑๑ ๓๐ ๗ ๑๗๗ ๓๔๖ ๙๖๓ ๓๒	๗๘๘ ๒๒ ๑,๕๕๗ ๘๗๕ ๒๕ ๕๕ ๔๖๖ ๑๑ ๑๘๘ ๗๐ ๕๗ ๑๒ ๒๘๘ ๘๗๖ ๑,๕๒๖ ๖	๑,๕๐๗ ๔๘ ๒,๖๘๒ ๗๗๕ ๑๖ ๑๐๕ ๙๕๐ ๒๐ ๔๕๐ ๑๐ ๑๑๐ ๒๑ ๖๓๕ ๑,๐๗๗ ๓,๕๐๕ ๑๕๒	๒,๓๐๖ ๗๐ ๔,๑๓๙ ๘๕๘ ๔๑ ๑๕๙ ๑,๓๕๖ ๓๑ ๖๓๘ ๘๐ ๑๕๗ ๓๓ ๙๓๓ ๑,๙๕๓ ๔,๐๓๑ ๑๕๘	๑,๙๕๑ ๕๓ ๓,๕๕๑ ๒๐๑ ๖๐ ๑๓๒ ๑,๐๑๑ ๒๖ ๔๘๒ ๑๗๐ ๑๑๕ ๓๐ ๗๒๗ ๒,๑๓๐ ๓,๗๐๙ ๑๕	๔,๑๗๒ ๑๓๒ ๗,๕๒๕ ๒,๑๕๕ ๕๓ ๒๙๑ ๒,๖๐๒ ๕๖ ๕๒๑ ๒๗๑ ๓๐๕ ๕๘ ๑,๗๕๕ ๒,๙๘๒ ๙,๗๐๕ ๓๙๕
รวม	๗๓๐	๒,๖๕๘	๓,๓๘๘	๕,๙๐๑	๑๒,๐๓๒	๑๗,๙๓๓	๑๕,๓๕๒	๓๓,๓๐๘	๔๗,๖๕๐

การเพิ่มการจ้างงานดังกล่าวนี้ จึงเป็นความต้องการแรงงาน ที่เพิ่มขึ้น ถ้าหาก
แรงงานในจังหวัดที่มีอยู่ตรงกับความต้องการที่เพิ่มขึ้นแล้ว จะช่วยลดปัญหาการจ้างงานที่มีอยู่ในขณะนี้
และรองรับการเพิ่มแรงงานที่จะ เข้าสู่ตลาดแรงงานในอนาคต

นอกจากผลดีทาง เศรษฐกิจที่เกิดขึ้นดังกล่าวมาแล้ว การพัฒนาการท่องเที่ยวอาจจะ
เกิดผลเสียทาง เศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นได้เช่นเดียวกัน ได้แก่

ผลกระทบต่อราคา

การเพิ่มสูงขึ้นของอุปสงค์ในสินค้าและบริการ จากการเพิ่มจำนวนและค่า
ใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว จะทำให้ระดับราคาสินค้าและบริการมีแนวโน้มสูงขึ้น ลักษณะดังกล่าวนี้เกิดขึ้น
โดยทั่วไปในแหล่งท่องเที่ยว และจากผลการสำรวจทัศนคติของนักท่องเที่ยว และประชาชนในท้องถิ่น
ในพื้นที่วางแผน ปรากฏว่ามีปัญหาราคาสินค้าและบริการสูง ดังนั้น การเพิ่มการพัฒนาการท่องเที่ยว
จะก่อให้เกิดปัญหาค่าครองชีพสูงติดตามมา อย่างไรก็ตามภาวะราคาสูงขึ้นก็อาจ เป็นผลดีต่อ เจ้าของ
ทรัพย์สิน โดยเฉพาะเจ้าของที่ดิน ซึ่งปรากฏว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้ราคาที่ดินสูงขึ้น

ผลต่อการกระจายรายได้

การพัฒนาการท่องเที่ยวจะทำให้กลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และ
ให้บริการนักท่องเที่ยว มีรายได้สูงขึ้นในอัตราที่เร็วกว่าประชากรทั่วไป โดยเฉพาะประชากรที่อยู่ใน
ภาค เกษตรกรรม ผลดังกล่าวนี้อาจจะเพิ่มความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ระหว่างประชากรในเขต
เมืองและชนบทของพื้นที่ซึ่ง เป็นปัญหาในขณะนี้เพิ่มขึ้นไปอีก

๖.๒.๒ ผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม

ผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม ก็ เป็นผลกระทบอีกทางหนึ่งที่จะ เกิดขึ้นจากการพัฒนา
การท่องเที่ยว และผลกระทบด้านนี้จะไม่ เห็นชัดสำหรับบุคคลทั่วไป นอกจากประชาชนในท้องถิ่น
หรือที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยว ด้วยเหตุดังกล่าว ในการศึกษาผลกระทบทางด้าน
สังคมและวัฒนธรรมนั้น ต้องสำรวจทัศนคติของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ การจัดทำแผนฯ ครั้งนี้
ก็เช่นเดียวกันได้มีการสำรวจทัศนคติของประชาชน ซึ่งผลก็มีลักษณะที่เหมือนกันกับความ คิดเห็นของ
ประชาชนในพื้นที่อื่นที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยว พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

(๑) ผลกระทบทางบวก

ผลกระทบทางบวกมีดังต่อไปนี้

(๑.๑) ทำให้มีงานทำและมีรายได้ เนื่องจากการพัฒนาการท่องเที่ยว จะทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในพื้นที่จำนวนมากขึ้น การบริการต่าง ๆ เช่น ที่พัก ร้านอาหารและภัตตาคาร ร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง การขนส่งและนำเที่ยว ก็จะมีจำนวนมากตามไปด้วย ซึ่งการบริการดังกล่าวนี้จะต้องจ้างแรงงานในการดำเนินการ (ดังรายละเอียดในหัวข้อ ๖.๒) ไม่เพียงแต่การจ้างงานทางตรงดังกล่าวเท่านั้น แต่ยังมีกรจ้างงานและอาชีพทางอ้อมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ด้านเกษตรกรรม ด้านการก่อสร้าง เป็นต้น จากงานดังกล่าวจะทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นและกระจายไปในสาขาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

(๑.๒) ชุมชนได้รับการพัฒนา เนื่องจากแผนฯ ได้เสนอการพัฒนาในหลายด้าน โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ฯลฯ เพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว การพัฒนาดังกล่าวนี้ไม่เพียงแต่นักท่องเที่ยวได้รับผลประโยชน์เท่านั้น จะทำให้ชุมชนมีความเจริญขึ้นและประชาชนในท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์ด้วยเช่นกัน

(๑.๓) ประชาชนหวงแหนและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม จากการศึกษาที่แผนฯ ได้เสนอการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น เพื่อเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทหนึ่งที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ ทำให้ประชาชนท้องถิ่นมีความรู้สึกหวงแหนและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ตัวเองให้มียู่ต่อไป

(๒) ผลกระทบทางลบ

ผลกระทบทางลบที่จะเกิดขึ้นต่อประชาชนจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

(๒.๑) ทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น จากการศึกษาที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศเดินทางเข้ามาในพื้นที่จำนวนมาก ซึ่งทำให้พ่อค้าและนักธุรกิจถือโอกาสขึ้นราคาสินค้า โดยเฉพาะประเภทอาหาร และสินค้าจำเป็นต่อการครองชีพบางประเภท และการบริการภายในเฉพาะค่าโดยสารรถยนต์ภายในเมือง ซึ่งทำให้ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งอาศัยสินค้าและบริการประเภทเดียวกันกับนักท่องเที่ยวพลอยได้รับความกระทบกระเทือนด้วย

(๒.๒) ความสงบเงียบลดลง จากการศึกษาที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาจำนวนมาก ก่อให้เกิดความพลุกพล่านและจอแจทำให้ประชาชนในท้องถิ่นที่เคยอยู่กันอย่างสงบเงียบเกิดความรำคาญ

(๒.๓) เกิดโจรผู้ร้าย เนื่องจากนักท่องเที่ยวต่างถิ่นได้เดินทางมาจำนวน มากผู้ที่เดินทางมานั้นมีทั้งคนดีและคนร้าย ซึ่งอาจจะมาสร้างปัญหาให้แก่นักท่องเที่ยวและประชาชน ในท้องถิ่นได้

อย่างไรก็ดี ความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นที่มีผลกระทบ ทางลบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่คาดว่าจะเกิดขึ้น แต่ขณะนี้ ได้คำนึงถึงประเด็นปัญหาดังกล่าวไว้แล้วจึงได้เสนอมาตรการที่จะป้องกันปัญหาดังกล่าวไว้แล้ว เช่นเดียวกัน จึงคาดได้ว่าถ้าได้ดำเนินการตามแผนที่ได้เสนอผลกระทบทางลบจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้น อีกทั้งจะได้รับการชดเชยในผลดีด้านอื่น ๆ เช่น การเพิ่มกำลังตำรวจ การจัดพื้นที่ท่องเที่ยว (zoning) ให้เป็นสัดส่วน การควบคุมราคา การกระจายรายได้ และการเก็บผลประโยชน์ให้รัฐ นำกลับมาพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

๖.๑ ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและนิเวศวิทยา

การพัฒนานั้นย่อมก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ หรือทั้งผลดีและผลเสีย แต่โดยหลักการแล้ว การพัฒนาจะทำให้ดีขึ้น ซึ่งการพัฒนาการท่องเที่ยวก็เช่นเดียวกัน นอกจาก ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงาม และเป็นที่ยังดูดีใจของนักท่องเที่ยวแล้ว ยังต้อง จัดเตรียมการบริการที่พร้อมจะสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

สำหรับผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการพัฒนาตามแผนฯ มีอยู่ ๒ บริเวณ ได้แก่ ศูนย์บริการการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นเมืองต่าง ๆ เช่น หัวหิน ชะอำ เมืองเพชรบุรี และเมืองประจวบ- ศิริขันธ์ และแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ได้รับการพัฒนา เพื่อให้เกิดความสะดวก และเป็นความต้องการ ของนักท่องเที่ยวที่จะไปเที่ยว ผลกระทบทางบวกพอจะสรุปได้ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจาก หัวหิน ชะอำ เมืองเพชรบุรี และเมืองประจวบศิริขันธ์ ซึ่งเป็นชุมชนที่สำคัญและศูนย์บริการการท่องเที่ยว ขณะเดียวกันเป็น แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาดที่ได้รับผลกระทบจากเมืองดังกล่าว ปัญหาดังกล่าวประกอบด้วย

(๑.๑) ปัญหาการระบายน้ำ เนื่องจากการระบายน้ำในชุมชนเมืองทั้ง ๔ ปัจจุบันไม่อยู่ในสภาพใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้เกิดน้ำท่วมขัง และเกิดน้ำเน่าเสียใน บางพื้นที่

(๑.๒) ปัญหาน้ำทิ้งจากชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรม ปัจจุบัน น้ำทิ้งชุมชน และแหล่งท่องเที่ยวได้ระบายลงคู คลอง แม่น้ำ และชายฝั่งทะเลที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและเล่นน้ำ ของนักท่องเที่ยว โดยที่น้ำทิ้งดังกล่าวมิได้ผ่านการบำบัด จึงก่อให้เกิดเป็นผลเสียต่อนักท่องเที่ยว และบุคคลทั่วไปที่ลงเล่นน้ำ และปัญหาดังกล่าวนี้จะเพิ่มความรุนแรงขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะ ชายหาดหัวหิน ส่วนทางด้านน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมก็เช่นเดียวกัน ระบายน้ำทิ้งลงสู่ ชายหาด เช่น โรงงานชะอำไพน์เอปเปิลได้ระบายน้ำทิ้งลงสู่ชายหาดชะอำ โรงงานคัดเลือกปลา และท่าเรือประมงระบายน้ำลงสู่ชายหาดหัวหิน และโรงงานปลาป่นระบายน้ำลงสู่ชายหาด ประจวบคีรีขันธ์ เป็นต้น การที่น้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าวระบายลงสู่ชายฝั่ง และไม่ได้ ผ่านการบำบัด จะเพิ่มความเน่าเสียของน้ำบริเวณชายหาดเพิ่มมากขึ้น

(๑.๓) ปัญหาขยะมูลฝอย เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่เท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ชุมชนเมืองทั้ง ๔ ดังกล่าว นอกจากจะเก็บไม่ทันต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้นแล้ว วิธีการกำจัดขยะซึ่ง ส่วนใหญ่เป็นแบบทิ้งกองให้สลายตัวตามธรรมชาติ ซึ่งยังไม่ถูกวิธี ทำให้เกิดปัญหาทางกลิ่นและน้ำเสีย ในหน้าฝน

(๑.๔) ปัญหาด้านเสียงและปัญหาจราจร เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่วางแผน โดยเฉพาะที่หัวหิน จากการสำรวจพบว่า ความดังของเสียงที่เกิดจากเสียงรถ โดยเฉพาะรถบรรทุก ดังเกินกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งมีผลกระทบต่อประชาชนและนักท่องเที่ยว และในพื้นที่เดียวกันนี้ มีปัญหาจราจร โดยเฉพาะบริเวณถนนเพชรเกษมที่ติดตัวเมืองหัวหิน ซึ่งเป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวหลัก ของพื้นที่วางแผน มีถนนตัดผ่านใจกลางเมือง มีความกว้างถึง ๒๐ ม. ขณะเดียวกันมีปริมาณรถที่ รุ่งผ่านถึง ๖,๗๔๖ คัน/วัน เป็นปัญหาสำหรับนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นที่จะ เดินพักผ่อน และจับจ่ายซื้อของ

(๑.๕) ปัญหาฝุ่นละออง ปัญหาฝุ่นละอองที่มีอยู่ในขณะนี้ ได้แก่ ฝุ่นละอองจาก โรงงานปูนซีเมนต์ที่ชะอำ และฝุ่นละอองจากรถที่วิ่งผ่านตัวเมืองหัวหิน แต่ปัญหาดังกล่าวยังไม่รุนแรง มากนัก

จากปัญหาดังกล่าว แผนหลักฯ ได้เสนอแนวทางแก้ไขโดยกำหนดเป็นแผนงานและ โครงการ ดังรายละเอียดในบทที่ ๔ ตารางที่ ๔.๒ ซึ่งเมื่อโครงการต่าง ๆ ได้รับการดำเนินการตามที่เสนอในแผนฯก็สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ และทำให้สภาพแวดล้อมดีขึ้น

(๒) รูปแบบการใช้ที่ดินเหมาะสม แผนหลักๆ ได้เสนอรูปแบบและผังบริเวณ (Site plan) ทั้งในหัวหิน-ชะอำ และแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น เมืองเพชรบุรี แก่งกระจาน สามร้อยยอด เมืองประจวบคีรีขันธ์ และบางสะพาน ซึ่งได้กำหนดขอบเขต (Zoning) การใช้ที่ดินประเภทการใช้ที่ดิน ประเภทและขนาดของอาคาร (ดังรายละเอียดในบทที่ ๕) ที่เหมาะสมกับสภาพและการใช้ประโยชน์และเชื้ออำนาจต่อการท่องเที่ยว ซึ่งการกำหนดรูปแบบดังกล่าวนี้เป็นการสร้างสิ่งแวดล้อมใหม่ที่ดีกว่า ทำให้เกิดความสวยงามและจัดสัดส่วนของพื้นที่ท่องเที่ยววางแนวทางการพัฒนาอันจะเป็นผลต่อการขยายตัวที่ดีของการท่องเที่ยวอีกด้วย

๖.๕ การประเมินผลทางการลงทุน

การประเมินผลในการลงทุนเป็นการชี้ให้เห็นถึงโอกาสลงทุนในโครงการพัฒนาที่ได้เสนอในแผนหลัก ๆ หรือความสนใจของนักลงทุนในโครงการพัฒนาต่าง ๆ มีมากนักน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตามในแผนหลัก ๆ เป็นเพียงการเสนอกรอบการพัฒนาที่ได้บ่งชี้โครงการพัฒนาที่ควรจะมีในการพัฒนาการท่องเที่ยวเท่านั้น แต่เมื่อถึงขั้นลงทุนจริง จำเป็นต้องศึกษาความเหมาะสมของโครงการ (Feasibility study) ประกอบการตัดสินใจของนักลงทุน

๖.๕.๑ สภาพการลงทุนในปัจจุบัน

จากการศึกษาสภาพการลงทุนโดยเฉพาะ เอกชนนั้น พบว่าการลงทุนขนาดใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น การลงทุนก่อสร้างโรงแรมชั้น ๑ (โรงแรมริเจนท์ชะอำ โรงแรมรอยัล-การ์เดนส์รีสอร์ท โรงแรมไฮแอท โศพิเทล เซ็นทรัล) นั้น เป็นการลงทุนของนักลงทุนจากส่วนกลางที่เป็นเช่นนี้เพราะนักลงทุนกลุ่มนี้มีความสามารถในการจัดหาทุนขนาดใหญ่ได้ ขณะเดียวกันก็สามารถจัดการธุรกิจของตนเองได้เบ็ดเสร็จในตัว โดยไม่ต้องพึ่งพาลาดภายนอก สำหรับแนวโน้มการลงทุนของนักลงทุนขนาดใหญ่ที่จะลงทุนเกี่ยวกับที่พักนั้นยังจะไม่มี เพราะเท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ โรงแรมชั้น ๑ ทั้ง ๓ แห่งดังกล่าว อยู่ในภาวะขาดทุน

ส่วนการลงทุนของนักลงทุนในท้องถิ่นนั้นเป็นนักลงทุนขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งลงทุนเกี่ยวกับที่พัก ตั้งแต่โรงแรมชั้น ๒ ลงไป และบังกาโลว์ รวมทั้งร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก การลงทุนของนักลงทุนกลุ่มนี้ใช้ข้อมูลทางการตลาดน้อยมาก ส่วนใหญ่ในการตัดสินใจลงทุนนั้นขึ้นอยู่กับการจัดหาทุนมาได้หรือไม่ สำหรับแนวโน้มของการลงทุนมีค่อนข้างสูงถ้ามีแหล่งเงินทุนสนับสนุน

ทางด้านการลงทุนของรัฐจะเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับโครงการพัฒนาดังกล่าว เป็นโครงการที่อยู่ในนโยบายการพัฒนาหรือไม่ ถ้าเป็นนโยบายและอยู่ในแผนโครงการต่าง ๆ ก็จะได้รับ การดำเนินการ ทำนองเดียวกันกับโครงการพัฒนาที่จัดทำโดยท้องถิ่นจะได้รับการอนุมัติงบประมาณ หรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับโครงการนั้นสอดคล้องกับนโยบายและแผนโดยรวมหรือไม่

๖.๔.๒ สภาพการณ์การลงทุนของแผนหลัก

จากแผนงานและโครงการพัฒนาที่ได้เสนอในแผนหลัก ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน ๑๕๔ โครงการ นั้น เป็นโครงการที่ดำเนินงานโดยรัฐถึง ๑๓๒ โครงการ ที่เหลือเป็นของเอกชน จากสภาพดังกล่าว จะชี้ให้เห็นว่ามีปัญหาพอสมควร ถึงแม้ว่ารัฐจะมีนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวก็ตาม เพราะ รัฐจะต้องทุ่มงบประมาณจำนวนมากาลงในพื้นที่นี้ แต่สภาพที่เป็นอยู่ของฐานะการคลังของรัฐใน ปัจจุบันนั้น ขาดแคลนเงินทุน จากสภาพเช่นนี้ทำให้โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าวอาจจะ ไม่เกิดขึ้นหรือเกิดขึ้น ซึ่งไม่เป็นไปตามระยะที่กำหนดไว้ในแผนหลักๆ จะทำให้สภาพการ พัฒนาการท่องเที่ยวโดยรวมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

จากสภาพดังกล่าวนี้จึงควรที่จะให้ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการ พัฒนา เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐ และให้ผลตอบแทนแก่เอกชนอย่างเหมาะสม โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

(๑) การเก็บค่าบริการจากผู้ใช้บริการ โดยจะต้องให้ผู้ใช้บริการมีทางเลือกอื่น

(๒) เมื่อให้เอกชนดำเนินการแล้ว จะต้องไม่ดำเนินการเป็นการแข่งขัน และยัง ต้องอำนวยความสะดวก และปรับสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกัน เพื่อให้ผู้ลงทุนดำเนินการโครงการได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) การลงทุนของท้องถิ่นโดยเฉพาะเทศบาลควรจะเป็นโครงการที่ก่อให้เกิดรายได้ เนื่องจากผู้ให้บริการหรือนักท่องเที่ยว เป็นบุคคลมาจากท้องถิ่น และการลงทุนเป็นของประชาชน ในเทศบาลและเป็นผู้รับภาระโดยใช้จ่ายจากภาษีของเทศบาล ดังนั้น การเก็บค่าบริการจึงเป็น สิ่งที่เหมาะสม

สำหรับการลงทุนของภาคเอกชนตามโครงการพัฒนาที่ได้เสนอในแผนหลัก ๆ นั้น ส่วนใหญ่เป็นโครงการที่เกี่ยวกับการจัดที่พักเพิ่มเติมสำหรับนักท่องเที่ยว และโครงการทางด้านบริการ อื่น เช่น ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึก เป็นต้น โดยเฉพาะการลงทุนทางด้านที่พักนั้น ตาม

แผนหลัก ๓ ได้เสนอขยายที่พักในระดับตั้งแต่ชั้น ๒ ลงไป ในช่วงต้นของแผน ซึ่งมีโอกาสที่จะให้มีการลงทุนสูง เพราะการลงทุนที่พักขนาดนี้อยู่ในมือของนักลงทุนท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นการสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาของแผนหลัก ๓ ที่ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์ทำนองเดียวกันกับการลงทุนด้านบริการอื่น ๆ แต่การลงทุนดังกล่าวนี้ถึงแม้จะมีความเป็นไปได้สูง แต่รัฐก็ควรที่จะหาทางดำเนินการที่โน้มน้าวความสนใจของนักลงทุน เช่น การลดภาษีในบางประเภท การหาทุนอุดหนุนการลงทุน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ทางด้านการลงทุนในโครงการพัฒนา ตามแผนหลัก ๓ นั้น สำหรับโครงการของรัฐซึ่งมีหลายโครงการ และใช้เงินจำนวนมากนั้น ควรจะให้เอกชนเข้ามาแบ่งเบาภาระในบางโครงการ และให้เอกชนได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม สำหรับโครงการที่เป็นของเอกชนนั้น รัฐควรให้การสนับสนุน โดยการลดภาษีในบางประเภท และจัดหาทุนอุดหนุนการลงทุน เพื่อกระตุ้นการลงทุนของนักลงทุนท้องถิ่น

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ ๑

สรุปสาระข้อ เสนอแนะจาก

คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด เพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๐ ห้องประชุม ททท.

หลังจากที่ วท. ได้นำเสนอรายงานชั่วคราว (Interim Report) ต่อคณะกรรมการแล้ว ผู้ว่าการ ททท. ประธานในที่ประชุมได้เปิดโอกาสให้ คณะกรรมการพิจารณา และเสนอแนะ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

๑. คุณมานะ โชติภพนิช ผู้แทนจากกรมโยธาธิการ

- การพิจารณาด้านอุปสงค์ และอุปทาน ควรให้มีความเหมาะสมเป็นธรรมชาติ
 - การตั้งสมมุติฐานให้ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมายังพื้นที่วางแผน มีส่วนแบ่งการตลาดจากระดับประเทศคงที่นั้นไม่ค่อยดี เพราะไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง
 - การพยากรณ์นักท่องเที่ยวควรแยกกลุ่ม Daytriper และ overnight เป็นรายปีด้วย
 - การพัฒนาพื้นที่รองรับนักท่องเที่ยวยังไม่มีการประสานผลกับการศึกษาด้านตลาด
 - การเสนอปิดถนนชะอำ อาจทำลำบาก เพราะเคยทดลองแล้วที่ภูเก็ตและพัทยา
- ดังนั้น ควรมีทางเลือกที่เหมาะสมหลายทางเลือก

๒. ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- ข้อมูลยังไม่สอดคล้องกัน เช่น บางเรื่องใช้ปี ๒๕๒๙ บางเรื่องใช้ปี ๒๕๒๘
- ความเป็นไปได้ของโครงการที่เสนอ
- ความเชื่อมโยงของการพัฒนา มีความสำคัญกว่าเรื่องเงิน ควรมีการกำหนดโครงการมาตรการเป็นพื้นที่ และจัด priority ด้วย

๓. ผู้แทนจากสำนักนโยบายและแผนมหาดไทย

- ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ให้มีความเป็นไปได้มากกว่านี้
- การเสนอเปลี่ยนองค์การควรให้ละเอียดลึกซึ้งกว่านี้

๔. ประธานที่ประชุม เสนอการทำความเข้าใจกับประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้น การประชุมเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาต่อจังหวัด ในวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ควรมีทางเลือกเสนอด้วย

๕. ตัวแทนจากกรมศิลปากร

- ไม่มีศูนย์ ททท. ที่เพชรบุรี
- เพชรบุรีมีโบราณสถานมาก การจรรยาบรรณ การมีแผนที่จรรยาบรรณนักท่องเที่ยว
- ควรพัฒนาหาดปึกเตียนเป็นหาดใหม่

๖. ประธานที่ประชุม เสนอ

- การปรับปรุงวัด จรรยา บ้านเรือนในเมือง ป้ายบอกทาง ข่าวดสาร หอขนาน้ำในเพชรบุรี (น้ำเสีย) การจัดแหล่งท่องเที่ยวทางเรือไปบ้านแหลม

- ชายหาดปึกเตียน มีการลงทุนบ้างแล้ว เป็นการพัฒนาแบบบ้านจัดสรรให้เข้า ควรนับรวมอยู่ในแหล่งที่พักด้วย

- แก่งประจัน/สามร้อยยอด ควรจัดที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวก ร้านทั้งประเภท ทัศนอาจรและพักผ่อน มีทางที่จะพัฒนาแบบกาญจนบุรีได้หรือไม่? ผู้รับผิดชอบ (กรมป่าไม้) จะมีปัญหาหรือไม่? อย่างไร?

- ด้านสาธารณสุขโลก เมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น การพิจารณาเรื่องนี้ จะมีปัญหาหรือไม่?

- ปัจจุบัน บริษัทเรืออ่าวฉลอง เสนอโครงการใช้เรือ ความเร็ว ๒๕-๒๖ น็อต เดินระหว่างพืทยา กับหัวหิน/ชะอำ จะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร จะช่วยให้นักท่องเที่ยวในพื้นที่เพิ่มขึ้นอีกเท่าไร?

๗. ตัวแทนจังหวัด เพชรบุรี

ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ฝากข้อเสนอแนะมาว่า

- ไม่อยากให้ชะอำเหมือนพืทยา และไม่ควรรับเฉพาะระดับกลาง
- ทำอย่างไรจะให้หัวหินกับชะอำสอดคล้องกัน
- จ. เพชรบุรี มีทรัพยากรมาก ควรพัฒนาบริเวณป่าเขาด้วย

- จ. เพชรบุรี อนุมัติงบประมาณ ๔๐,๐๐๐ บาท เพื่อทำหนังสือแนะนำแหล่งท่องเที่ยว ทำแผนที่ท่องเที่ยว ป้ายบอกทาง จัดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว บริเวณเขาย้อย เมืองเพชร และชะอำ

๘. ปลัดอำเภอชะอำ

- การปิดถนนร่วมจิตต์ จะกระทบกระเทือน ทำให้รถติดมาก และแขกเดือดร้อน
- น้ำเสีย น้ำทะเลคัน
- ชะอำกับ เอกชนจะจัดค่ายอบรมเยาวชน เพื่อการท่องเที่ยว

๙. ตัวแทนเทศบาลตำบลหัวหิน

- หัวหิน-ชะอำ อยู่คนละจังหวัด การปฏิบัติงานแต่ละส่วนต้องอยู่ในกรอบของจังหวัด ระดับปฏิบัติงานมีปัญหา มีข้อ เสนอแนะในการประสานงานและประณีประนอม (ในระดับนโยบาย) อย่างไร?

๑๐. ประธานที่ประชุม

หลังจาก วท. ได้ชี้แจงและรับข้อ เสนอแนะต่าง ๆ แล้ว ประธานที่ประชุมได้สรุปว่า แผนควร เป็นแผนที่ปฏิบัติได้ ให้ ๒ จังหวัดได้ประโยชน์เท่าเทียมกัน และระหว่างนักท่องเที่ยวไทยกับเทศจะแบ่งกันอย่างไร

- การเสนอผลงานต่อจังหวัดในวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ต้องเข้าสู่จุดปัญหาและการพัฒนา พร้อมรับฟังความคิดเห็น interim ยังไม่ใช่ final ยังมีโอกาสปรับปรุง

- มีเรื่องชี้แจงให้ทราบ ททท. จะตั้งอนุกรรมการเฉพาะกิจเฉพาะพื้นที่ในการพัฒนาการท่องเที่ยว แก้ไขปัญหาเฉพาะแห่ง โดยจัดตั้ง action committee เมื่อต้องการและลงในพื้นที่วางแผนทันที ประธานอนุกรรมการจะเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละพื้นที่

จากข้อ เสนอแนะเหล่านี้ วท. ได้นำมาพิจารณาปรับปรุง การเสนอแนวทางการพัฒนา และการจัดทำแผนฉบับสมบูรณ์ต่อไป

ภาคผนวกที่ ๒

สรุปข้อเสนอแนะจากการประชุมเพื่อพิจารณาแนวทาง
การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๐ ณ โรงแรมเดอะรีเจนท์ชะอำ

หลังจากที่ วท. ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ แล้ว

รองผู้ว่าการ ททท. (นายเสรี วงษ์ไพจิตร) ได้สรุปว่า เนื่องจากเวลาจำกัด
วท. ได้มีโอกาสพูดถึง

- เหตุผลในการกำหนดศักยภาพและแนวทางการพัฒนา
- โครงข่ายการท่องเที่ยวภายในแหล่ง และการเชื่อมโยงกับพหุวิทยาทางเรือ
- ความเป็นไปได้ในการพัฒนาขนาดใหญ่ (โครงการใหม่ ๆ) มีแค่ไหน
- การพัฒนาแหล่งที่มีแล้วให้สมบูรณ์มากขึ้น
- การปิดถนนเป็นไปแทบไม่ได้ ควรมีทางออกอย่างไร
- พระนครคีรี รองอธิบดีกรมศิลปากร เสนอว่าการขนส่งผู้คนขึ้นพระนครคีรี โดย
cable car น่าจะลองพิจารณาดู
- การเสนอ passive และ active zone จะยอมรับไหม น่าจะเป็น passive
ทั้งคู่ว่า การให้ชะอำเป็น active จะมีระดับมากน้อยแค่ไหน
- การจัดลำดับความสำคัญ จะทำอะไรก่อนหลัง สิ่งไหนเป็นปัญหาวิกฤต ควรดำเนินการ
ทันที เช่น ปัญหามลภาวะ
- การแบ่ง zone ระหว่างอุตสาหกรรมกับการท่องเที่ยว

รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี

- final report มีการแก้ไขร่างข้อเสนอหรือไม่ และต้องการให้มีการคุยกันใน
รายละเอียด
- การพัฒนาชะอำให้เป็น active เห็นด้วย โดยเฉพาะที่หาดร่วมจิตต์ แต่ที่เป็น
ก็มี คือหาดปึกเตียน แต่การระบุ active ชัดเจน เกินไปไม่ดี
- ส่งเสริมการตลาด ควรพูดถึงความเชื่อมโยงชะอำกับพหุ

- ผู้ว่าราชการจังหวัดฝากไว้ว่า การพัฒนาบริเวณผาเนินทุ่งอาจทำได้ เช่น เขาใหญ่
ถูกระดิง ปัจจุบันได้งบประมาณจัดทำถนน ๔๐ กม. ไปใกล้ผาเนินทุ่ง (๑.๕ + ๒๘ ล้านบาท)
- ถนนนายราชบุรี-หัวหิน ได้งบ ฯ ๑ หมื่นล้านในแผน ๖
- ถนนสายหาดเจ้าสำราญ-บ้านแหลม ต่อเขตสมุทรสงคราม จะเสร็จใน ๓ ปีข้างหน้า
จะย่นระยะทางจากกรุงเทพได้ ๕๐ กม.
- ผังเมืองเพชรบุรีเรียบร้อยแล้ว ไม่ควรให้ขัดแย้งกัน
- แนวทางเปลี่ยนแนวถนนเพิ่มพื้นที่เชิงเขาวัง กับศาลหลักเมือง เห็นด้วยในหลักการ แต่
ติดขัดด้านผังเมืองไม่มี การดำเนินงาน ททท. จะช่วยค้ำเงินทุนได้หรือไม่

นายอำเภอหัวหิน

- แผนนี้เน้นวิชาการ เป็นไปได้ยากในบางเรื่อง
- แผนล่าเหยียง เสนอ จ. ประจวบคีรีขันธ์น้อยไป
- ต้องการนัดหมายเจ้าหน้าที่ วท. กับจังหวัดอีกครั้ง
- หัวหินต้องเป็น passive และเป็นทั้งจังหวัด และน่าจะ passive รวมจังหวัดเพชรบุรีด้วย
- การจัด priority มีความจำเป็นมาก .
- ร่างแนวทางการพัฒนายังไม่ชัดเจน (เล่มสรุป)
- อยากรู้พูดถึงบทบาทส่วนท้องถิ่นจะทำอะไรบ้าง งบประมาณดำเนินการโดยหน่วยงานใด
- จังหวัดจะตั้งคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดในทุกอำเภอ เน้นการกระจายรายได้
สินค้าพื้นเมืองช่วยพื้นบ้านอย่างไร

รองอธิบดีกรมศิลปากร

- จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีวัดที่สำคัญ ๆ เช่นกัน และมีหวัากอ เป็นโบราณสถานที่สำคัญ
ควรติดต่อกับทางกรม ขอข้อมูลเพิ่ม
- การพัฒนาวัด โบราณสถานในจังหวัดเพชรบุรี หอไตรสามเสา วัดกำแพงแลง จะลงมือ
ดำเนินการในเร็วๆ นี้ พระนครคีรีต้องการให้จังหวัดมีส่วนร่วมการพัฒนา ในการบูรณะเจดีย์จอมเพชร
- เพชรบุรีไม่มีพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ต้องการให้ทางจังหวัดหาอาคารเก่ามาจัดทำ
(สนง. ที่ดินจังหวัด)
- cable car อยากรู้เสนอให้ประชาชนคิดดูให้ดี ควรเห็นใจคนแก่และเด็ก
- พระราชวังบ้านปืน กำลังบูรณะ ภายใน ๑-๒ เดือน จะเสร็จ ปัญหาอยู่ที่ใครดูแลรักษา
เป็นเขตพระราชฐาน มีการท่องเที่ยว หน่วยงานที่รับผิดชอบมี เจ้าของเป็นของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
ที่ดินอยู่เขตทหาร และศิลปากรดูแลทางกฎหมายอนุรักษ์

- พระราชบัญญัติสุดท้ายวัน อยู่ในความครอบครองของ ทชค. ศิลปากรออกแบบ
ปรับปรุงแล้ว ใช้งบ ๓๗ ล้าน ให้ ทชค. ดำเนินการ

หัวหน้าสำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

- วท. ได้ใช้ข้อมูลของจังหวัดไปดำเนินการมาก เมื่อศึกษาในรายละเอียด interim แล้ว เห็นด้วยในด้านข้อมูล แนวทาง กลยุทธ์ แต่ยังมีบางจุดไม่ชัดเจน
- กลยุทธ์การตลาด มีวิธีการอย่างไร ให้นักท่องเที่ยวไปยังกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ อย่างไม่ซ้ำกัน เช่น บางสะพาน
- เรือข้ามฟากจากพัทธามาหัวหิน ใช้เวลา ๑ ชม. ๒๐ นาทีได้รับการส่งเสริมการลงทุน และ ททท. ได้ให้การสนับสนุน ในขณะที่ วท. ศึกษาพบว่าร้อยละ ๖๐ ของ นักท่องเที่ยวจากพัทธามาเป็นคนที่มาพร้อมกับนักท่องเที่ยวหัวหิน-ชะอำ ความเป็นไปได้จะมีคนใช้บริการหรือไม่?

รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี

- ภาพพจน์และแนวโน้มของเพชรบุรี จะส่งเสริมบริการ
- นอกจากพัฒนาการเดินทางทางเรือแล้ว ควรมีเครื่องบินด้วย อาจเป็นเครื่องบินทะเลก็ได้ บริเวณ อ. ท่าช้างมีสนามบินทหารอากาศ ๑ พันไร่ ปัจจุบันให้ประชาชนทำนาทำไร่ ถ้าเห็นประโยชน์ จะสร้างสนามบินกองทัพทางยุทธศาสตร์แล้ว ยอมให้เครื่องบินเล็ก ลงได้ไหม
- รถรางขึ้นเขาวัง แบบเขาสุโขทัย จะช่วยให้เด็กและคนแก่ขึ้นได้โดยวิธีผ่อนแรง ด้านหลังมีแนวถนนสายขึ้นพระธาตุจอมเพชร ถ้าจะทำแนวนั้นน่าจะดี ขอให้เขียนไว้ในแผนจะได้ไหม?
- การฝึกอบรมบุคคลากร จังหวัดจะเปิดการฝึกอบรมพนักงานต้อนรับ ๒ วัน โดยจังหวัดทำเอง ถ้า ททท. จะสนับสนุน อยากให้ทำงานวิชาการมาให้จังหวัดในทุก ๆ แง่ จะลดปัญหาวิทยากรขาดแคลนได้
- ขอ ททท. ดำเนินการเรื่องการจัดขบวนนักท่องเที่ยวแบบวรรณคดีสัญจร เป็น package tour เพชรบุรียื่นมือร่วมกับ ททท.

หัวหน้าอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด

- รับแผน วท.
- ภายในถ้าพระยานคร มีคูหาศฤหาสน์ ของบซ่อมแซม ๔ แสนบาท ในปี ๒๕๒๓ อยากให้
รองอธิบดีกรมศิลปากรพิจารณาอนุมัติ

- นโยบายหลักของอุทยานคือ ป้องกัน คุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ ขณะนี้กำลังพยายามจะจัดการอุทยานตามหลักสากล แต่จะดำเนินการท่องเที่ยวได้ไม่มากนัก เพราะมีหน้าที่หลายประการ ด้านการท่องเที่ยวจึงต้องอาศัยเอกชนมาร่วมด้วย

สภาพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- วท. ศึกษารายละเอียดไว้มาก และประสานกับทางพื้นที่
- ด้านความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ อยากให้ทุกฝ่ายคำนึงถึง แต่อาจพูดได้ว่า งบประมาณการท่องเที่ยว รัฐมีนโยบายให้อย่างเต็มที่ การพัฒนาการท่องเที่ยวภาคเอกชนเป็นหัวใจหลัก จึงอยากให้เอกชน มีส่วนสนับสนุนและเสนอข้อคิดเห็นให้มาก

ผู้ว่าฯ ททท.

- เห็นด้วยกับโครงข่ายสามเหลี่ยม กรุงเทพ-หัวหิน, ชะอำ-พัทยา ดังนั้น โรงแรม แถบหัวหิน-ชะอำ ควรจะเจาะจากโรงแรมชายน้ำในกรุงเทพ ฯ โรงแรมพัทยา ทำ package tour ขายชาวต่างประเทศ ถ้าทำการขายร่วมกันแล้ว ปัญหา passive & active จะหมดไป ด้านการเผยแพร่ ททท. จะช่วยได้

- การปรับแผนให้เข้ากับของผังเมือง ให้เห็นชอบทั้ง ๒ ด้าน
- เขาพะเนินทุ่ง การจะนำนักท่องเที่ยวเข้าไป ควรพิจารณาขีดความสามารถของพื้นที่ด้วย ควรกำหนด Maximum capacity น้ำกินน้ำใช้มีเท่าไร ระบบกำจัดของเสีย เป็นต้น
- ฝากให้แผนจะสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกท่านในท้องประชุมนี้ ควรมีการจับมือกันทั้งแนวตั้งและแนวนอน

ภาคผนวกที่ ๓

สรุปข้อเสนอแนะและโครงการที่เสนอโดยท้องถิ่น

จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วันที่ ๘ - ๑๑ มิถุนายน ๒๕๓๐

๑. จังหวัดเพชรบุรี

๑.๑ อำเภอเมืองเพชรบุรี

- การปรับปรุงการใช้สอยบริเวณเชิงเขาวังด้านที่ติดกับศาลหลักเมือง
- การขุดลอกแม่น้ำ และทำเขื่อนกันดินทั้งสองฝั่งแม่น้ำเพชรบุรี ช่วงที่ผ่านเมือง

เป็นระยะทางประมาณ ๓ กิโลเมตร

- การขอใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ๓๐๐ ไร่ ของสถานพิกหิน หาดเจ้าสำราญ
- การใช้ชบวนเกวียนสำหรับบริการนักท่องเที่ยวที่ต้องการชมแหล่งท่องเที่ยว

ประวัติศาสตร์ ในเขตเมืองเพชรบุรี

- การจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรม

๑.๒ อำเภอกำแพง

- สร้างถนนขึ้นเขาพะเนินทุ่ง
- พืชพรรณที่วัดกระโจม
- ตลาดผลไม้
- ให้มีการเล่นน้ำ ล่องเรือ (แพ) ภายในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
- ให้มีการควบคุมมลภาวะของน้ำเสียจากโรงแรม ชิงกาโลว์ และร้านค้าต่าง ๆ
ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ในเขตอุทยานแห่งชาติ

๑.๓ อำเภอชะอำ

- ห้ามรถบัสตั้งแต่ ๖ ล้อขึ้นไปเข้าถนนร่วมจิต
- จัดให้บริเวณชายหาดปราศจากสิ่งปฏิกูล
- จัดห้องน้ำบริเวณชายหาด

- จัดสร้างที่จอดรถสำหรับบริการนักท่องเที่ยว
- จัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสียบริเวณสวนป่า ด้านติดคลองชะอำ
- จัดให้สวนป่าชายหาดปลูกพันธุ์ไม้ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา
- ให้บึงตะกาดพลี เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ
- ต้องการให้รถไฟจอดที่สถานีชะอำมากขึ้น

๒. ประจวบคีรีขันธ์

๒.๑ เขตอำเภอมืองประจวบคีรีขันธ์

- อุทยานวิทยาศาสตร์ที่หัวก้าว
- จัดสร้างอาคารและมีการอธิบายทางประวัติศาสตร์ที่กองบิน ๕๓ เพื่อเชิดชู

วีระกรรมของชาวประจวบคีรีขันธ์ ที่อ่าวมะนาวในสงครามโลกครั้งที่ ๒

- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ด่านสิงขร ซึ่งเป็นเส้นทางเดินทัพของพม่า และไทยในอดีต
- พัฒนาเมืองประจวบ เป็นแหล่งที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว
- เพิ่มขบวนรถไฟที่จอดที่สถานีรถไฟเมืองประจวบคีรีขันธ์ให้มีที่นั่งเพียงพอในการ

บริการของประชาชนในเขต เมืองประจวบฯ

๒.๒ หัวหิน

- พัฒนา เขาคิน เทลล์ไฟ
- สร้างสวนสุขภาพ และทางลงหาดหัวหินแห่งใหม่บรี บริเวณหลังวัดไกรกัณฑ์
- ปรับปรุงทางลงหาดหัวหินบรี บริเวณหน้าโรงแรมโซเทล

๒.๓ บางสะพาน

- แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำประปา
- เพิ่มการบริการขนส่งจากถนนเพชรเกษม เข้าสู่อำเภอบางสะพานให้มากขึ้น
- พัฒนาสวนป่ากลางอ่าวให้ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจและ เป็นแหล่งศึกษาทางธรรมชาติ

๒.๔ อุทยานแห่งชาติสามร้อยยอด

- แก้ไขปัญหาการไม่มีน้ำประปาใช้ของชุมชนในเขตอุทยานแห่งชาติสามร้อยยอด
- เปลี่ยนถ้ำพระยานครให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและประวัติศาสตร์
- การสร้างทางเดินอ้อมเขาเทียน เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าสู่

ถ้ำพระยานครได้ทุกฤดูกาล

ภาคผนวกที่ ๔

สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการพังทลายของชายหาดชะอำ

๑. สภาพปัญหา

ปัญหาการพังทลายของชายหาดชะอำเกิดจากการที่ บริษัทชลประทานซีเมนต์ จำกัด ได้ก่อสร้างสะพานหิน ซึ่งเป็นคันหินทิ้งคู่ออกไปในทะเลในระยะเวลาความยาวประมาณ ๑.๒ กม. เพื่อใช้เป็นทางน้ำสำหรับ เรือบรรทุกสินค้าและป้องกันการทับถมของตะกอนทรายบริเวณร่องน้ำ หลังจากที่มีการก่อสร้างแล้วก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบริเวณชายหาดชะอำนับตั้งแต่บริเวณโรงแรม แก่นจันทร์ลงไปทางใต้จะมีการพังทลายของชายหาดเป็นช่วง ๆ แต่ตอนเหนือจากโรงแรมแก่นจันทร์ จนถึงสะพานจะมีการงอกของชายหาดซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนทรายตั้งแต่ปี ๒๕๑๓ จนถึงขณะนี้มีความยาวประมาณ ๓๐๐ ม. ทำนองเดียวกันกับทางตอนเหนือของสะพานหินก็มีตะกอนทรายทับถมชายหาดงอก เช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์การพังทลายของชายหาด พอจะตั้งข้อสังเกตได้ดังต่อไปนี้

(๑) การที่สะพานหินยื่นออกไปในทะเล ทำให้เกิดการกัดเซาะทิศทางของกระแสน้ำในทิศขนานกับชายฝั่ง ทำให้พัดพาตะกอนทรายไม่เป็นไปตามธรรมชาติ กล่าวคือในช่วงลมตะวันออกเฉียงใต้ (เดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน) จะก่อให้เกิดกระแสน้ำในทิศขนานกับชายหาดพัดพาเอาตะกอนทรายเคลื่อนขึ้นไปทางทิศเหนือ และตะกอนทรายจะถูกพากลบโดยกระแสน้ำที่เกิดในช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (เดือน พฤศจิกายน - มกราคม) แต่เมื่อสะพานหินขวางแนวการเคลื่อนตัวของตะกอนทราย จึงทำให้เกิดการสะสมและเกิดการยื่นตัวของหาดบริเวณใกล้สะพานหิน

(๒) คลื่นจะมีผลต่อชายหาด ๒ กรณี คือ คลื่นที่มีกำลังแรงและความชันสูง (Step wave) จะพัดพาตะกอนทรายออกนอกฝั่งก่อให้เกิดการกัดเซาะของชายหาด ส่วนคลื่นที่มีความชันน้อย ซึ่งเกิดในช่วงที่ลมอ่อนตัว จะนำทรายที่อยู่ห่างฝั่งกลับเข้าสู่หาด การเปลี่ยนแปลงทั้งสองนี้ จะเกิดขึ้นเป็นลักษณะวงจรตามฤดูกาล สำหรับในกรณีของหาดชะอำ ในช่วงฤดูหนาวซึ่งคลื่นลมมีกำลังแรงขึ้น เนื่องจากอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ชายหาดจะถูกคลื่นพัดพานำตะกอนทรายออกนอกชายฝั่ง เกิดความไม่ต่อเนื่องของความลาดชันของหาด เมื่อลมเริ่มเปลี่ยนทิศทางมาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ คลื่นลมไม่รุนแรงเหมือนช่วงฤดูหนาว

ตะกอนทรายก็จะถูกน้ำกลับ เข้าสู่หาด จากปัจจัยทั้ง ๒ ประการดังกล่าว ทำให้ชายหาดเพิ่มขึ้น และหดหาย การที่ชายหาดจะหดหาย หรือเพิ่มขึ้นนั้นก็ขึ้นอยู่กับว่า อัตราการพัดพาน้ำทราย เข้าสู่หาด กับอัตราการนำทรายออกจากหาดจะมีมากน้อย เพียงใด ถ้าการนำทรายเข้าหาหาดมากกว่าที่ถูกนำออกไปก็จะทำให้หาดกว้างขึ้น ถ้าทรายถูกนำออกไปมากกว่าการนำกลับ หาดก็จะแคบลง

(๓) จากการที่เทศบาลตำบลชะอำนำหินทิ้งบริ เวณชายหาด การสร้างกำแพงหินเรียงของเอกชนบริ เวณริมหาด ดูเสมือนจะช่วยป้องกันการกัดเซาะได้ แต่ที่จริงแล้วกลับเป็นการทำให้เกิดการกัดเซาะหาดในบริ เวณข้างเคียงเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากการสะท้อนกลับของคลื่นที่กระทบกำแพงหิน พลังงานของคลื่นจะนำเอาตะกอนทรายออกไปด้วย การกัดเซาะของหาดที่เกิดขึ้นบริ เวณตอนปลายถนนร่วมจิตต์ ใกล้กับปากคลองบางหินก็มีส่วน เป็นในลักษณะนี้

สำหรับปัญหาการพังทลายของชายหาด เกิดจากสาเหตุต่อไปนี้

ก. การเปลี่ยนแปลงในลักษณะวงจรตามฤดูกาล ทรายจะถูกพัดพา เข้ามาสู่หาดในฤดูหนึ่ง และถูกนำออกนอกฝั่งอีกฤดูหนึ่ง เมื่อปริมาณการพัดพา เข้าน้อยกว่าปริมาณที่ถูกนำออกไปก็จะเกิดในลักษณะการพังทลายของชายฝั่ง

ข. การที่การ เคลื่อนตัวของตะกอนทรายถูกกีดขวางด้วยสิ่งก่อสร้าง (เขื่อน) เมื่อกระแสน้ำที่พัดพาตะกอนทรายถูกขวาง ความเร็วของการไหลก็จะลดลง และความสามารถในการนำพาตะกอนก็ลดลง ก่อให้เกิดการตกตะกอนที่บริ เวณข้างสิ่งก่อสร้าง ในทำนองเดียวกับกระแสน้ำในทิศทางกลับกันก็ถูกขวางมิให้น้ำตะกอนกลับ ดังนั้นก็จะเกิดการงอกของชายหาด ส่วนในบริ เวณท้ายน้ำลงไป เมื่อมีแต่การสูญเสียทรายไปไม่มีการนำกลับก็จะก่อให้เกิดการกัดเซาะ และพังทลาย

ค. การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติอย่างรุนแรง ซึ่งทำให้สภาพของหาด เปลี่ยนไป นั้นหมายถึงสมดุลงของธรรมชาติสูญเสียไป ดังนั้นจึงจะมีการ ปรับสภาพให้ เข้าสู่สมดุลงใหม่อีกครั้งหนึ่ง

๒. การแก้ไข้ปัญหา

การป้องกันและแก้ไข้ปัญหาการพังทลายของชายหาดกระทำได้หลายวิธี แต่ต้องศึกษาให้ทราบถึงสาเหตุที่แน่ชัด เพื่อช่วยให้การดำเนินงานได้ผลและมีประสิทธิภาพ ได้แก่

(๑) การก่อสร้างกำแพงตะกอนทราย (groins) เป็นการทำขึ้นเพื่อลดอัตราการเคลื่อนที่ของตะกอนตามแนวขนานกับฝั่ง โดยการขวางทิศทาง การเคลื่อนที่ โครงสร้างนี้ทำด้วยวัสดุแข็งยื่นลงไปในทะเลตั้งฉากกับชายหาด ดังรูปที่ ผ.๔.๑ อาจสร้างจากหินไม้ ทรายใส่ถุงพลาสติก หรือหินแล้วคลุมด้วยลวดตาข่าย

(๒) อาคารสลายคลื่นนอกชายฝั่ง (break water) เป็นโครงสร้างที่วางตัวขวางคลื่นที่จะเคลื่อนเข้าสู่หาด จะเป็นการลดพลังงานของคลื่นที่กระทบฝั่ง ดังรูปที่ ผ.๔.๒ อาคารสลายคลื่นอาจสร้างพื้นระดับน้ำหรืออยู่จมใต้ระดับน้ำก็ได้ เช่น การทิ้งหินหรือวางแผ่นคอนกรีตที่ท้องน้ำ

(๓) การเสริมหาด (beach restoration and nourishment) โดยธรรมชาติชายหาดที่ลาดเอียง และเนินทรายจะเป็นสิ่งที่จะช่วยสลายพลังงานของคลื่น ถึงแม้ว่าเนินทรายจะถูกกัดเซาะไปในช่วงที่มีลมพายุรุนแรง แต่หลังจากนั้นสันทรายก็จะถูกสร้างขึ้นใหม่โดยกระบวนการธรรมชาติ จะเห็นได้ว่าสันทรายนี้จะเปรียบเสมือนตัวป้องกันหาดตามธรรมชาติ แทนที่จะปล่อยให้ขั้นตอนการสร้างสันทรายเป็นไปโดยธรรมชาติ ก็อาจเร่งโดยการนำเอาทรายไปถมเสริม ซึ่งทรายที่นำมาถมนี้อาจจะนำมาจากบริเวณห่างฝั่งออกไป สันทรายปากแม่น้ำ แหล่งทรายบนแผ่นดิน เป็นต้น

ภาคผนวกที่ ๕

ตารางที่ ผ.๕.๑ รายชื่อสถานที่พักในพื้นที่วางแผนแบ่งตามระดับและกลุ่มที่ตั้ง
ปี ๒๕๖๔

ระดับกลุ่ม โรงแรม/ บังกาโลว์ และ เกสท์เฮาส์	ลำดับที่	ชื่อโรงแรม/ บังกาโลว์และเกสท์เฮาส์	จำนวนแห่ง	จำนวนห้อง
ระดับ ๕		<u>เมือง เพชรบุรี</u>		
	๑.	เขารังโฮเต็ล		๕๖
	๒.	เพชรเกษมโฮเต็ล		๕๒
	๓.	สิริเพชร		๑๐
	๔.	เพชรเอาร์ท		๒๐
	๕.	เด็กเฮงลิ้ง		๓๓
	๖.	สงวนชัย		๒๐
	๗.	น้ำชัย		๒๒
	๘.	รัตนภักดี		๕
	๙.	บุญสนอง		๕
	๑๐.	จิม เกลา		๓๑
	๑๑.	อาเลียง ๑		๖
	๑๒.	อาเลียง ๒		๖
	๑๓.	เพชรบุรี ๑		๕
	๑๔.	เพชรบุรี ๒		๑๒
	๑๕.	เจริญมงคล		๑๕
	๑๖.	บังกาโลว์พินนี่		๖
	๑๗.	บังกาโลว์หาดเจ้าชัย		๑๐
	๑๘.	บังกาโลว์วงศ์จันทร์		๑๐
	๑๙.	สถานพักฟื้นกองทัพบก		๒๔
๒๐.	บังกาโลว์บิกเตียน		๒๔	
		รวม	๒๐	๓๕๑
ระดับ ๕		<u>แก่งกระจาน</u>		
	๑.	อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน		๒๗
	๒. ๓.	บังกาโลว์ บังกาโลว์		๑๖
		รวม	๓	๔๓
ระดับ ๑	๑.	<u>ชะอำ</u>		
	๑.	โรงแรมริเจนท์ชะอำ ^(๑)		๓๖๒
		รวม	๑	๓๖๒
ระดับ ๒	๑.	โรงแรมสวนบวกหาด ^(๒)		๔๘
		รวม	๑	๔๘

ตารางที่ ผ.๔.๑ (ต่อ)

ระดับกลุ่ม โรงแรม/ ปั้งกาโลว์ และ เกสท์เฮาส์	ลำดับที่	ชื่อโรงแรม ปั้งกาโลว์และเกสท์เฮาส์	จำนวนแห่ง	จำนวนห้อง
ระดับ ๓	๑.	เลริมสุขรีสอร์ท		๓๔
	๒.	ชะอำคาบาบา (หาดคลองเทียน)		๓๖
		รวม	๒	๗๐
ระดับ ๔	๑.	แสงทองรีสอร์ท		๒๐
	๒.	นภมลลัคกี้เฮาส์		๓๔
	๓.	นิรันดร ๑		๒๒
	๔.	นิรันดร ๒		๒๐
	๕.	บ้านรุ่งธรรม		๖
	๖.	บ้านพิภวิวัฒนา		๒๐
	๗.	รุ่งอรุณ		๑๑
	๘.	สันติสุข		๔๒
	๙.	บ้านถาวร		๑๔
	๑๐.	ชะอำเพิ่มสุข		๑๘
	๑๑.	ชะอำฮอลีเคย์ลอดจ์		๕๘
	๑๒.	ชะอำวิลล่า		๑๗
	๑๓.	ริ้วมะขามวิลล่า		๔๘
	๑๔.	สันติคาม		๒๒
	๑๕.	แก่นจันทร์		๖๓
	๑๖.	ชมจันทร์		๑๗
	๑๗.	บริษัทชะอำการ์เดนที่		๖๓
	๑๘.	เมธาวลัย (ศาลีวิลล่า)		๓๖
	๑๙.	ชะอำชีวิพา เลช		๒๓
	๒๐.	โสมชะอำ		๕
	๒๑.	จิตระวีรีสอร์ท		๑๖
	๒๒.	สุตาภิษ		๕
	๒๓.	ศรีธารา		๖
	๒๔.	เหมือนฝัน		๘
	๒๕.	ชะอำคาบาน่า		๕
	๒๖.	เย็นใจ		๕
	๒๗.	ชะอำคลายทุกข์		๑๘
	๒๘.	บ้านหลวงจำนง		๖
	๒๙.	คุณต๋อย		๗
	๓๐.	สุโขทัย		๕๒
	๓๑.	ศรีชะอำ		๕
	๓๒.	อารีย์ซีฟูด		๑๖
		รวม	๓๒	๖๔๘
ระดับ ๔	๑.	บ้านพักอรุณทิพย์		๒๓
	๒. ๓.	ชะอำอินน ปากคลอง		๓๕ ๒
		รวม	๓	๖๐
รวมทั้งสิ้น			๓๔	๑,๒๓๘

ตารางที่ ผ.๕.๑ (ต่อ)

ระดับกลุ่ม โรงแรม/ ปั๊γκαโลว์ และ เกสท์เฮาส์	ลำดับที่	ชื่อโรงแรม/ ปั๊γκαโลว์และเกสท์เฮาส์	จำนวนแห่ง	จำนวนห้อง
ระดับ ๑	๑. ๒. ๓.	<u>หัวหิน</u>		
		โรงแรมรอยัลการ์เดนทรีสอร์ท ^(๓)		๑๗๗
		โรงแรมโซฟีเทลเซ็นทรัลหัวหิน ^(๔)		๑๒๑
		โรงแรมสายลม		๖๖
		รวม	๓	๓๖๔
ระดับ ๓	๑. ๒.	โรงแรมกอล์ฟฮอนัน		๑๔
		เขาตะเกียบวิลเลจ		๑๐
		รวม	๒	๒๔
ระดับ ๔	๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔.	โรงแรมศุภมิตร		๗๑
		โรงแรมธัญชัย		๔๑
		หัวหินเกสท์เฮาส์		๑๒
		หัวหินไฮแลนด์รีสอร์ท		๑๓
		จันทร์ฉายเกสท์เฮาส์		๑๘
		สตาร์เกสท์เฮาส์		๑๐
		เจริญสุขเกสท์เฮาส์		๑๒
		ชมเดือนเกสท์เฮาส์		๗
		หังคลินเกสท์เฮาส์		๑๐
		คลื่นซัดชายเขา		๔
		ร่มเย็นเกสท์เฮาส์		๑๖
		รุ่งอรุณเกสท์เฮาส์		๖
		เวกัสเกสท์เฮาส์		๓๘
		สวนสนภูพิภพ		๑๖
				รวม
ระดับ ๕	๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙.	โรงแรมฉัตรชัย		๓๐
		โรงแรมดำรง		๓๔
		โรงแรมหัวหินระลึก		๒๑
		โรงแรมใหม่ ๑		๑๒
		โรงแรมใหม่ ๒		๑๑
		โรงแรมมิชัย		๒๒
		โรงแรมเสนอลุข		๑๔
		ศิริเพชรเกษมเกสท์เฮาส์		๑๔
		อนันตศิลาวิลล่า		๑๐
		รวม	๙	๑๖๘
		รวมทั้งสิ้น	๒๘	๘๓๑

ตารางที่ ผ.๕.๑ (ต่อ)

ระดับกลุ่ม โรงแรม/ ซิงกาโลว์ และ เกสท์เฮาส์	ลำดับที่	ชื่อโรงแรม ซิงกาโลว์และเกสท์เฮาส์	จำนวนแห่ง	จำนวนห้อง
ระดับ ๑	๑.	<u>ปราณบุรี</u> โรงแรมปราณบุรี บีช รีสอร์ท		๓๖
		รวม	๑	๓๖
ระดับ ๔	๑.	อุทยานแห่งชาติ เขาสามร้อยยอด		๒๐
	๒.	โรงแรมสามร้อยยอด		๑๒
	๓.	โรงแรมปราณบุรี		๘๓
	๔.	โรงแรมปราณบุรี		๕๖
	๕.	โรงแรม ช. ไทบูลย์		๓๓
		รวม	๕	๒๐๔
		รวมทั้งสิ้น	๖	๒๔๐
ระดับ ๔	๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒.	<u>เมืองประจวบคีรีขันธ์</u> โรงแรมยุติชัย		๑๗
		โรงแรมอินทรา		๑๐
		โรงแรมคิงส์		๓๖
		โรงแรมประจวบสุข		๑๐
		โรงแรมวิบูลย์สันติสุข		๑๒
		โรงแรมสุขสันต์		๘๐
		โรงแรมสุขเกษม		๑๕
		โรงแรมชวลิต		๒๔
		โรงแรมทิพย์รัตน์		๑๒
		ซิงกาโลว์เขาของกระจก		๑๑๒
		ซิงกาโลว์คาชาซาลี		๘
		ซิงกาโลว์ชานเรือน		๑๐
				รวม
		รวมทั้งสิ้น	๑๒	๓๕๖

ตารางที่ ผ.๔.๑ (ต่อ)

ระดับกลุ่ม โรงแรม/ ชังกาโลว และ เกสท์เฮาส์	ลำดับที่	ชื่อโรงแรม/ ชังกาโลวและเกสท์เฮาส์	จำนวนแห่ง	จำนวนห้อง
ระดับที่ ๔	๑.	บางสะพาน		๑๘
	๒.	โรงแรมขุนเข สาริกาวิลลา		๑๐
		รวม	๒	๒๘
		รวมทั้งสิ้น	๒	๒๘
		รวมทั้งพื้นที่วางแผน	๑๑๐	๓,๑๑๘

- หมายเหตุ :
- ๑/ ปัจจุบันมีห้องพักเพิ่มขึ้นถึง ๔๔๒ ห้อง
 - ๒/ สวนบกหาด (Beach Garden) จดทะเบียนเป็นโรงแรมเมื่อปี ๒๕๒๙ มีจำนวน ๑๘๐ ห้อง
 - ๓/ ขณะนี้โรงแรมรอยัลการ์เดนส์รีสอร์ท มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากเดิม เป็น ๒๒๐ ห้อง
 - ๔/ เอกชนรับมาดำเนินการ เมื่อปี ๒๕๒๙ ปัจจุบันมีห้องพักเพิ่มขึ้นเป็น ๑๔๘ ห้อง

ภาคผนวกที่ ๖

ตารางที่ ผ.๖.๑ การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศของจังหวัด เพชรบุรี-ประจวบฯ ช่วงปี ๒๕๒๔-๒๕๔๔

ปี ค.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยว ของประเทศ (คน)	ส่วนแบ่งของตลาด (ร้อยละ)			จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)			อัตราการเพิ่มขึ้นต่อปี (ร้อยละ)
		เพชรบุรี	ประจวบฯ	เพชรบุรี- ประจวบฯ	เพชรบุรี	ประจวบฯ	เพชรบุรี- ประจวบฯ	
๒๕๒๔	๒,๖๑๑,๑๓๖	๑.๐๖๔	๐.๕๖๖	๑.๕๓๑	๒๓,๔๑๐	๒๔,๒๓๔	๔๑,๐๑๓	-
๒๕๓๐	๒,๓๔๔,๓๓๔	๑.๐๖๔	๐.๕๖๖	๑.๕๓๑	๒๔,๔๕๑	๒๖,๖๒๓	๔๓,๒๓๓	๕.๕๖
๒๕๓๖	๒,๔๓๓,๔๔๔	๑.๐๖๔	๐.๕๖๖	๑.๕๓๑	๓๑,๓๔๔	๒๔,๓๔๔	๕๖,๑๕๐	๖.๖๑
๒๕๓๘	๓,๑๔๔,๔๔๔	๑.๐๖๔	๐.๕๖๖	๑.๕๓๑	๓๓,๖๖๔	๓๐,๕๓๔	๕๘,๕๖๔	๗.๒๑
๒๕๓๙	๓,๓๔๔,๖๔๔	๑.๐๖๔	๐.๕๖๖	๑.๕๓๑	๓๖,๒๔๔	๓๒,๕๐๔	๕๓,๓๑๔	๗.๗๔
๒๕๔๔	๓,๖๓๖,๕๑๔	๑.๐๖๔	๐.๕๖๖	๑.๕๓๑	๓๘,๖๔๓	๓๕,๕๖๔	๕๗,๓๕๖	๕.๓๐
๒๕๔๕	๓,๕๓๓,๑๓๐	๑.๐๖๔	๐.๕๖๖	๑.๕๓๑	๔๐,๔๓๑	๓๗,๐๕๓	๖๐,๒๖๖	๕.๖๖
๒๕๔๖	๔,๐๕๖,๑๓๐	๑.๐๖๔	๐.๕๖๖	๑.๕๓๑	๔๓,๖๔๔	๓๘,๑๐๖	๖๓,๕๕๖	๕.๕๖
๒๕๔๗	๔,๒๔๔,๒๖๐	๑.๐๖๔	๐.๕๖๖	๑.๕๓๑	๔๕,๕๖๔	๔๑,๑๖๐	๖๖,๕๕๕	๕.๖๗
๒๕๔๘	๔,๕๓๖,๒๖๐	๑.๐๖๔	๐.๕๖๖	๑.๕๓๑	๔๗,๕๐๓	๔๓,๒๑๕	๗๐,๖๕๕	๕.๐๐
๒๕๔๙	๔,๖๕๕,๓๑๐	๑.๐๖๔	๐.๕๖๖	๑.๕๓๑	๕๐,๐๕๐	๔๕,๖๓๕	๗๓,๕๕๑	๕.๗๖
๒๕๕๐	๕,๕๔๔,๓๕๐	๑.๐๖๔	๐.๕๖๖	๑.๕๓๑	๕๖,๓๕๓	๕๗,๓๓๓	๗๖,๕๓๓	๕.๕๕
๒๕๕๑	๕,๑๑๑,๕๐๐	๑.๐๖๔	๐.๕๖๖	๑.๕๓๑	๕๕,๖๓๔	๕๕,๓๕๖	๕๐,๖๕๓	๕.๓๕
๒๕๕๒	๕,๓๖๕,๕๕๐	๑.๐๖๔	๐.๕๖๖	๑.๕๓๑	๕๖,๕๑๑	๕๑,๕๕๕	๕๓,๖๖๕	๕.๑๗
๒๕๕๓	๕,๕๓๓,๕๕๐	๑.๐๖๔	๐.๕๖๖	๑.๕๓๑	๕๕,๑๕๕	๕๓,๕๑๓	๕๖,๕๓๖	๕.๐๐
๒๕๕๔	๕,๗๕๐,๕๓๐	๑.๐๖๔	๐.๕๖๖	๑.๕๓๑	๖๑,๕๖๖	๕๕,๕๓๖	๕๐,๓๖๖	๓.๕๕

หมายเหตุ กำหนดให้ส่วนแบ่งของตลาดมีสัดส่วนคงที่ตลอดช่วงที่พยากรณ์ คือ

๑. จังหวัดเพชรบุรี มีส่วนแบ่งของตลาดคิดเป็นร้อยละ ๑.๐๖๔
๒. จังหวัดประจวบฯ " " " " ๐.๕๖๖
๓. พื้นที่เพชรบุรี-ประจวบฯ " " " " ๑.๕๓๑

ภาคผนวกที่ 7

นโยบาย องค์กรและกฎหมายพัฒนาการท่องเที่ยว

การศึกษาตามโครงการและแผนงาน ของ การศึกษาถึงแผนหลักการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจวบคีรีขันธ์/เพชรบุรี (หัวหิน-ชะอำ) นี้ จะกล่าวถึงหน่วยงานปฏิบัติต่าง ๆ มากมาย ทั้งใน ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหน่วยราชการส่วนกลางระดับกรมหรือเทียบเท่า และ รัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ที่มีบทบาททั้งทางด้านปกครอง และการบริหาร มาร่วมปฏิบัติงานในเขต- พื้นที่ศึกษา อย่างไรก็ตาม ถึงแม้รัฐบาลในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นอย่างมาก ตลอด 20 กว่าปีที่ผ่านมา แต่ส่วนหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย เกิดจากความริเริ่มจากภาคเอกชน เป็นสำคัญ การพัฒนาการท่องเที่ยวในปัจจุบัน รัฐบาลได้ตระหนัก ถึงความจำเป็นที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง ในการกำหนดทิศทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ซึ่งมีผลต่อการกำหนดแผนหลักการพัฒนา การท่องเที่ยว หัวหิน-ชะอำ การกำหนดทิศทางการ และนโยบายจากรัฐบาล เพื่อการพัฒนา ร่วมกับ ภาคเอกชน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการมีประสิทธิผลของการดำเนินงานตามแผนหลักฯ ที่ได้ กำหนดไว้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาถึงกลไกต่าง ๆ ขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อ ก่อให้เกิดแนวทางการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาและผสมผสาน เข้ากับ โครงสร้างทางเศรษฐกิจของพื้นที่โครงการ

ในการศึกษากลุ่มองค์กรและการจัดการ มีเป้าหมายการศึกษา คือ

- ศึกษาบทบาทของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับขบวนการพัฒนาการท่องเที่ยว
- ศึกษากฎหมาย ข้อยบังคับ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนพัฒนา การท่องเที่ยว
- ศึกษาขั้นตอนในการดำเนินการโครงการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และ ศึกษาบทบาทของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับโครงการประเภทนี้
- ศึกษาบทบาท ของ ททท. และองค์กรจัดการภายในจังหวัดที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด

การศึกษาในส่วนขององค์กรการพัฒนาการท่องเที่ยว คณะผู้ศึกษาได้ทำการแบ่ง การศึกษา ออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ ดังนี้คือ 1. องค์กรในส่วนรัฐบาล 2. องค์กร ในส่วนเอกชน และ 3 องค์กรการท่องเที่ยวเฉพาะกิจ

1. องค์การการท่องเที่ยวภาครัฐบาล

1.1 ความเป็นมาขององค์การการท่องเที่ยวของภาครัฐบาล

นับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2467 เป็นต้นมา ภาครัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว โดย พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ผู้บัญชาการการรถไฟ ได้ ทรงริเริ่มจัดตั้งแผนกโฆษณา ของกรมรถไฟขึ้น เพื่อเผยแพร่และให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศ แต่การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้เริ่มขึ้นอย่างเป็นทางการ เมื่อปี พ.ศ. 2479 โดย คณะรัฐมนตรีได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ออกเป็น 3 ประการด้วยกัน คือ งานโฆษณาชักชวนนักท่องเที่ยว งานรับรองนักท่องเที่ยว และงานบำรุงสถานท่องเที่ยวและที่พัก ซึ่งมีผู้แทนจากกระทรวงธรรมการ กระทรวงมหาดไทย กรมรถไฟ กรมศิลปากร สำนักงานโฆษณาการ และสำนักพระราชวัง ร่วมเป็นกรรมการ ซึ่งมีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม เป็นเจ้าของเรื่อง ต่อมา ได้ตั้งงานดังกล่าวเป็นงานหนึ่งในแผนกส่งเสริมพาณิชย์และการท่องเที่ยว กรมพาณิชย์ กระทรวง-พาณิชย์และคมนาคม

ต่อมา ในปี พ.ศ. 2492 ได้มีการปรับปรุงหน่วยงานรับผิดชอบในการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยได้โอนกิจการส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งหมดมาขึ้นอยู่กับกรมโฆษณาการ สังกัด สำนักนายกรัฐมนตรี และเรียกส่วนงานนี้ ว่า "สำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยว" อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย ได้เริ่ม ทวีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ กรมโฆษณาการ จึงยกระดับฐานะของสำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยว ให้มีฐานะเทียบเท่ากอง และตั้งชื่อหน่วยงานใหม่ ว่า "สำนักงานท่องเที่ยว" เมื่อปี พ.ศ. 2493

จากการเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญการท่องเที่ยว จาก ECAFE ให้ปรับปรุงกิจการ ของ สำนักงานท่องเที่ยวให้มีลักษณะเป็นองค์การอิสระ เพื่อให้การบริหารงานมีความคล่องตัวมากขึ้น ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2502 โดย ฯพณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ได้มีการประกาศ พระราช- กฤษฎีกา จัดส่วนราชการกรมประชาสัมพันธ์ (กรมโฆษณาการ) โดยได้ตัด "สำนักงานท่องเที่ยว " ออกไป และจัดตั้ง "องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว" เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และในปี พ.ศ. 2506 ได้เพิ่มเติมคำว่า "แห่งประเทศไทย" เข้าท้ายคำว่า "องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว " เป็น "องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย" (อ.ส.ท.)

โดยที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง แต่โครงสร้าง ในรูปองค์กร ของ อ.ส.ท. ไม่สามารถจะรองรับการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ทัน เหตุการณ์

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการควบคุมการขยายตัว เนื่องจากไม่มีกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจหน้าที่ ในการดำเนินงาน เพื่อจัดและป้องกันการบริการท่องเที่ยวที่ขาดคุณภาพ และเพื่อการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวให้ได้ผล จึงได้มีการพิจารณาขอยกอำนาจหน้าที่ของ อ.ส.ท. ใหม่ โดยพิจารณา ยกฐานะ จาก "องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย" เป็น "การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย" (ททท.) ตาม พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

1.2 การส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๑ ฉบับ

1.2.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-3 และการดำเนินการ ของ อ.ส.ท. (พ.ศ. 2503-2522)

ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 1-3 (พ.ศ. 2504-2519) ยังมิได้เล็งเห็นความสำคัญ ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งในขณะนั้น ยังมิได้ทำรายได้เข้าประเทศมากนัก นโยบายในการพัฒนา ส่วนมากมุ่งไปที่การพัฒนาบริการขั้นพื้นฐาน (Infrastructure) และภาคเกษตรกรรม เป็นหลัก และเนื่องจากผลของการพัฒนาเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงยังไม่มีบทบาท และความสำคัญต่อระบบ เศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปอย่างชัดเจนนัก

แต่อย่างไรก็ตาม ในปี 2518 รัฐบาลได้เริ่มเล็งเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ในฐานะที่เป็นอุตสาหกรรมที่สร้างงานให้ประชาชนและเป็นแหล่งเงินตราต่างประเทศ ที่สำคัญ โดยจะยกฐานะและขยายบทบาทตลอดจนความรับผิดชอบ ของ อ.ส.ท. ในต่างจังหวัดอีกด้วย แต่นโยบายดังกล่าว ได้หยุดชะงักไป เนื่องจากเกิดการปฏิรูปการปกครองเสียก่อน

สำหรับนโยบายและการดำเนินการ ของ อ.ส.ท. ในช่วงนี้ กล่าวได้ว่าเป็นไป ตามนโยบายที่วางไว้ คือ การมุ่งดำเนินการส่งเสริม และเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาสู่ประเทศไทย เป็นหลัก และการรณรงค์ให้ประเทศไทยเป็นที่รู้จักของชาวต่างประเทศให้มากยิ่งขึ้น

ผลการดำเนินงานของรัฐบาลที่ผ่านมา นับตั้งแต่ พ.ศ. 2503-2519 แม้ว่าจะ บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ แต่การดำเนินการส่งเสริมเพื่อการตลาดเป็นหลัก มากกว่า การคำนึงถึงการพัฒนาและควบคุมการเจริญเติบโตของแหล่งท่องเที่ยว และจำนวนที่พัก โดยเฉพาะ อุตสาหกรรมโรงแรม ทำให้เกิดผลเสียและเป็นปัญหามาจนถึงปัจจุบัน เกี่ยวกับความไม่สมดุลย์ของ จำนวนห้องพัก กับจำนวนนักท่องเที่ยว

นอกจากปัญหาที่กล่าวมาแล้ว ในส่วนของ อ.ส.ท. เองนั้น โดยที่พระราชกฤษฎีกา จัดตั้ง อ.ส.ท. ไม่ได้รับมอบหมายขอยกอำนาจในการควบคุมการปฏิบัติงานของธุรกิจการท่องเที่ยว แต่อย่างใด นับ เป็นอุปสรรคสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ของการท่องเที่ยว ซึ่งดำเนินการโดยรัฐ ก็ไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรจึงมีผลต่อปริมาณนักท่องเที่ยวในช่วงระยะเวลาดังกล่าว เป็นอย่างมาก

1.2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 และการดำเนินงาน ของ ททท.

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) ได้เริ่มให้ความสำคัญแก่อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น โดยได้กำหนดสาระสำคัญไว้ในแผนพัฒนาฯ ดังนี้

- 1) นโยบาย รัฐจะให้ความสำคัญในด้านการเพิ่มรายได้ในรูปเงินตรา ต่างประเทศจากการท่องเที่ยวให้สูงขึ้น เพื่อช่วยลดภาวะการขาดดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ
- 2) เป้าหมาย ได้ตั้งเป้าหมายให้มีนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น โดยเฉลี่ย ร้อยละ 11 และรายได้เฉลี่ยจากการท่องเที่ยว ในอัตราร้อยละ 19
- 3) แนวทางและมาตรการ จะส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยพยายามรักษาตลาด การท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม และแสวงหาดตลาดใหม่ รวมทั้ง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จัดรูปธุรกิจท่องเที่ยว และยกมาตรฐานกำลังคนในธุรกิจท่องเที่ยว

ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 นี้ ททท. ได้กำหนดนโยบายและมาตรการ ในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวไว้หลายประการด้วยกัน อาทิเช่น กำหนดให้ปี 2523 เป็น ปีท่องเที่ยวไทย ขยายขอบเขตการขนส่งทางอากาศเพื่อสนองต่อการขยายตัว ของอุตสาหกรรม-ท่องเที่ยวให้เพียงพอ เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน ของ ททท. กล่าวได้ว่า บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศมีอัตราเพิ่มเฉลี่ยประมาณ ร้อยละ 11.6 ต่อปี รายได้จากการท่องเที่ยว ได้เพิ่มขึ้น เป็นอันดับ 2 ของรายได้จากสินค้าออกทั้งหมด รองจากข้าว ตั้งแต่ปี 2523 เป็นต้นมา นอกจากนั้น ธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว อาทิเช่น ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจร้านอาหารของที่ระลึก ธุรกิจนำเที่ยว เป็นต้น

1.2.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 และการดำเนินงาน ของ ททท.

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ได้บรรจุสาระสำคัญในการพัฒนา การท่องเที่ยว ไว้ดังนี้

- 1) นโยบาย ส่งเสริมและชักจูงให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางมาสู่ ประเทศไทยมากขึ้น พักนานวัน และใช้จ่ายมากขึ้น ชะลอการเดินทางออกไปท่องเที่ยวของคนไทยให้น้อยลง ส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนทั้งภาครัฐบาลและเอกชน รวมทั้งสร้างความมั่นใจและความปลอดภัยต่อชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

2) เป้าหมาย เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ เฉลี่ยร้อยละ 8.4 ต่อปี คือมีนักท่องเที่ยวในปี 2529 จำนวน 2.9 ล้านคน มีวันพักเฉลี่ย 5.5 วัน รายได้จากการท่องเที่ยว ประมาณ 50,000 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 21.5 ต่อปี

3) มาตรการ กำหนดมาตรการในการบำรุงรักษาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยปรับปรุงพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ให้มีอำนาจในการควบคุมการใช้ที่ดิน และการก่อสร้างในแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาบริการท่องเที่ยวให้แข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้ รวมทั้งปรับปรุงแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อชักจูงนักท่องเที่ยวทั้งต่างประเทศและในประเทศ ให้เที่ยวในเมืองไทยมากขึ้น

สำหรับนโยบาย ของ ททท. ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 นี้ มีสาระสำคัญ คล้ายคลึงกันกับนโยบายในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 4 โดยที่ผลการดำเนินงาน ของ ททท. ในช่วงนี้ ไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร เนื่องจาก ผลของการแข่งขันทางการท่องเที่ยวอย่างรุนแรง และ สภาวะเศรษฐกิจทั่วโลกตกต่ำ ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจาก 21,455 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2524 เป็น 23,879 ล้านบาท ในปี 2525 และเพิ่มขึ้นเป็น 27,317 ล้านบาท ในปี 2527 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่คาดว่าจะได้ นอกจากนั้น จำนวนนักท่องเที่ยว 2.22 ล้านคน ในปี 2525 ได้ลดลงเป็น 2.19 ล้านคน ในปี 2526 และเพิ่มขึ้นเป็น 2.44 ล้านคน ในปี 2528 ซึ่งคาดว่าจะไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประมาณ 2.9 ล้านคน ในปี 2529

ขณะเดียวกัน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวยังคงประสบปัญหาอยู่มาก เนื่องจากขาดการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ และการติดตามผล มิได้เป็นไปตามเป้าหมาย จึงได้มีการ จัดตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาลูกท่องเที่ยวขึ้น

1.2.4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6

การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 มีแนวทางที่เป็น การต่อเนื่องกับแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 และเน้นด้านการตลาดท่องเที่ยว ในด้านการจัดระเบียบธุรกิจ การบริการ และการร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งอาจจำแนกได้ดังนี้

1) ด้านการตลาดท่องเที่ยว ได้แก่ การส่งเสริมการท่องเที่ยว การปรับปรุง-คุณภาพสินค้าท่องเที่ยว การจัดระเบียบธุรกิจการท่องเที่ยว การชักจูงให้คนไทยท่องเที่ยวในต่างประเทศ และชักจูงชาวต่างชาติให้มาท่องเที่ยวในไทยมากขึ้น และส่งเสริมให้มีการประชุมนานาชาติในไทย

2) การพัฒนาด้านบริการ ส่งเสริมการบริการการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานดีขึ้น ตลอดจน เสริมสร้างความมั่นใจและความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

3) การส่งเสริมด้านการลงทุน จะส่งเสริมด้านการลงทุนทั้งภาครัฐบาล และเอกชนให้มีความสอดคล้องกัน ทั้งในลักษณะที่เป็นการลงทุนขนาดกลาง และขนาดเล็ก เพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

4) การพัฒนาองค์กร ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน ในด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว การพัฒนาด้านการศึกษาและจัดเก็บข้อมูล ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมความรู้และความเข้าใจในคุณสมบัติของนักท่องเที่ยว และเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีของการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

สำหรับ ททท. นั้น จะได้กล่าวถึงในส่วนขององค์กรการบริหารต่อไป

1.3 บทบาทของรัฐบาลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย

เนื่องจากว่า การท่องเที่ยว นั้น ไม่ได้เป็นอุตสาหกรรมที่ถูกแบ่งไว้ ในสาขาเศรษฐกิจของประเทศ แต่รัฐบาลนอกจากจะทำหน้าที่ในการให้การสนับสนุนในการส่งเสริมการตลาดและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแล้ว บทบาทหนึ่งที่สำคัญและต้องคำนึงถึง คือ บทบาทของรัฐบาลที่มีต่อการสนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

1.3.1 บทบาทของรัฐบาลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม

เมื่อกล่าวถึงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแล้ว ย่อมมีความเกี่ยวข้องกับภาคเอกชน และยังไม่ได้แยกออกเค็ดขาดจากภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของประเทศ ดังนั้น การพูดถึงบทบาทของรัฐบาล ในด้านนี้ จึงสามารถนำบทบาทของรัฐบาลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมมากล่าวถึงได้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 บทบาทใหญ่ ๆ ดังนี้ คือ

1) การกระตุ้นการลงทุนของภาคเอกชน ซึ่งอาจประกอบด้วย

- การลดความเสี่ยงในธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งจะรวมถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมการตลาด การส่งเสริมปัจจัยพื้นฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนระเบียบ กฎ และข้อบังคับของรัฐ อื่น ๆ

- การทำขึ้นคอนการติดต่อกับรัฐบาลให้สะดวกและง่ายขึ้น

- การส่งเสริมให้มีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยี

- การสนับสนุนด้านการเงิน ซึ่งจะรวมถึงการให้กู้ หรือการค้ำประกันการกู้

2) การออกระเบียบ ข้อบังคับ ภาคเอกชน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

- การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

- การบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ตาม บทบาทของรัฐบาลที่กล่าวถึงนี้ เจือปนไขความสำเร็จยังขึ้นอยู่กับตัวแปรอื่น ๆ อีก อาทิ การกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาประเทศของรัฐบาล ความเร่งด่วนของวัตถุประสงค์เหล่านั้น ลักษณะและการขยายตัวของธุรกิจภาคเอกชน แนวความคิดและขีดความสามารถของรัฐบาล เป็นสำคัญ

1.3.2 บทบาทของรัฐบาลโดยทั่วไปในเรื่องการท่องเที่ยว

นอกจากแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมของรัฐบาลที่จะเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่ได้กล่าวมาแล้ว บทบาทและหน้าที่ของรัฐบาลทั่วไปในด้านการท่องเที่ยว* ได้แก่

- 1) การศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของประเทศ รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติในเรื่องที่เกี่ยวข้องและจำเป็น เพื่อประโยชน์ทั้งการวิจัยและการกำหนดนโยบายทางการท่องเที่ยวของประเทศ
- 2) จัดทำหรือสนับสนุนการจัดทำการศึกษาหรือวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อกำหนดศักยภาพในพื้นที่ตลาดที่จะดำเนินการส่งเสริมและเผยแพร่
- 3) ทำการสำรวจทัศนคติและความประทับใจของนักท่องเที่ยวจากประเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการส่งเสริมและเผยแพร่ให้สอดคล้องกับความสนใจและความชอบของนักท่องเที่ยวในแต่ละประเทศ หรือแต่ละตลาด
- 4) วางแผนและกลยุทธ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแนวทางที่ 2 และ 3 รวมถึงมีการวางแผนการใช้ที่ดิน และแผนกายภาพเพื่อกำหนดศักยภาพในการพัฒนาและการจัดสรรทรัพยากรลงไปในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อการท่องเที่ยว รวมถึงการเสนอแนะให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพิจารณาและให้ความสนับสนุนการท่องเที่ยว
- 5) มีการประเมินอุปทานทางการท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ เช่น โรงแรมและที่พักอาศัย ภัตตาคารและร้านอาหาร ความสะดวกสบายด้านต่าง ๆ โครงสร้างปัจจัยพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาให้มีความสมดุลกับอุปทานทางการท่องเที่ยวในระยะสั้นและในระยะยาว

* ชาญชัย ดวงจิตต์, "บทบาทของรัฐบาลโดยทั่วไปในเรื่องของการท่องเที่ยว", จลสารการท่องเที่ยว, เมษายน 2529, หน้า 93-95

- 6) ดำเนินการทางการตลาด การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริม และเผยแพร่การท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศ
- 7) ดำเนินการหรือสนับสนุนให้มีการดำเนินการผลิต หรือฝึกอบรมบุคลากร เพื่อให้บริการทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ
- 8) ออกกฎหมายควบคุมและบังคับใช้กฎหมายในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นองค์ประกอบในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อผลประโยชน์ในตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเอง และเพื่อผลประโยชน์โดยรวมของประเทศ
- 9) เป็นหน้าที่ของรัฐบาลโดยตรง ที่จะต้องดำเนินการจัดสรรโครงสร้าง บัณฑิตฐานในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อความเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวในพื้นที่นั้น ๆ

1.4 องค์การในส่วนราชการ

1.4.1 หน่วยราชการในรัฐบาลกลาง

1) โครงสร้างของหน่วยราชการในรัฐบาลกลาง

โครงสร้างของรัฐบาลกลางประกอบด้วย 13 กระทรวง ทบวงมหาวิทยาลัย และหน่วยงานอิสระ 7 แห่ง รัฐวิสาหกิจ 60 แห่ง เฉพาะกระทรวง 12 แห่ง ไม่รวมกระทรวง กลาโหม สามารถแยกได้เป็น 131 กรม และ 1,264 กอง แต่การศึกษาหน่วยราชการในรัฐบาลกลาง ในส่วนนี้จะทำการศึกษาเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเท่านั้น หน่วยงาน ดังกล่าวประกอบด้วย

1.1) คณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีจะเป็นศูนย์กลางในการกำหนด นโยบายต่าง ๆ อย่างเป็นทางการ โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว เป็นผู้สร้างบรรยากาศในการ ลงทุน หรือพัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเป็นคณะผู้กำหนดนโยบาย แนวทาง และบทบาทในการดำเนินการขององค์กรต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐบาลและเอกชน ตลอดจนการส่งเสริม การท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้คณะรัฐมนตรี จะมีส่วนสำคัญต่อการกำหนด นโยบาย และแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุดก็ตาม แต่ก็มิจุดอ่อนอยู่ประการหนึ่ง คือ เป็นกลุ่มดำเนินการทางการเมือง อันมีความอ่อนไหวต่อสถานการณ์ ทางการเมืองอยู่มาก และนอกเหนือไปกว่านั้น คณะรัฐมนตรียังเป็นคณะทำงานตามวาระการ เลือกตั้ง การกำหนดนโยบายหรือมาตรการต่าง ๆ จึงขึ้นอยู่กับสถานการณ์ทางการเมือง เป็นสำคัญ ดังนั้น

มติคณะรัฐมนตรีต่อการกำหนดนโยบายระยะยาวและระยะสั้น จึงมีความขัดแย้งกันอยู่มาก การกำหนดแผนหรือนโยบายระยะสั้น ของ คณะรัฐมนตรี จะค่อนข้างมีประสิทธิภาพมากกว่าการก่อให้เกิดประสิทธิผลในแผนระยะยาว บทบาทขององค์กรในภาครัฐบาล จึงเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินการตามแผนระยะยาว แต่จากเหตุผลข้อจำกัดของคณะรัฐมนตรีดังกล่าว องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ จึงประสบความสำเร็จในการดำเนินการตามแผนระดับชาติ อยู่มาก

1.2) สำนักนายกรัฐมนตรี

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- สำนักงานปรมาณู
- สำนักงานข้าราชการพลเรือน
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย

1.3) กระทรวงการคลัง

- สำนักงานปลัดกระทรวง
- สำนักงาน เศรษฐกิจการคลัง
- กรมสรรพสามิต
- กรมสรรพากร
- กรมบัญชีกลาง

1.4) กระทรวงมหาดไทย

- สำนักงานปลัดกระทรวง
- สำนักนโยบายและแผนมหาดไทย
- สำนักผัง เมือง
- สำนักงาน เร่งรัดพัฒนาชนบท
- กรมการปกครอง
- กรมชัยการ
- กรมตำรวจ

- กรมที่ดิน
- กรมการพัฒนาชุมชน
- กรมประชาสัมพันธ์
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
- การประปาส่วนภูมิภาค
- กรมโยธาธิการ

1.5) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- สำนักงานปลัดกระทรวง
- กรมชลประทาน
- กรมป่าไม้
- กรมส่งเสริมสหกรณ์

1.6) กระทรวงคมนาคม

- สำนักงานปลัดกระทรวง
- กรมการบินพาณิชย์
- กรมเจ้าท่า
- กรมการขนส่งทางบก
- กรมทางหลวง
- กรมไปรษณีย์โทรเลข
- การสื่อสารแห่งประเทศไทย
- การรถไฟแห่งประเทศไทย
- การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย
- องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย
- องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย

1.7) กระทรวงศึกษาธิการ

- สำนักงานปลัดกระทรวง
- กรมการศาสนา
- กรมศิลปากร
- ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

- 1.8) กระทรวงสาธารณสุข
 - สำนักงานปลัดกระทรวง
 - กรมการแพทย์
- 1.9) กระทรวงอุตสาหกรรม
 - สำนักงานปลัดกระทรวง
 - กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
 - กรมโรงงาน
- 1.10) กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน
 - สำนักงานปลัดกระทรวง
 - สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- 1.11) กระทรวงพาณิชย์
 - สำนักงานปลัดกระทรวง
 - กรมการค้าภายใน
 - กรมทะเบียนการค้า
 - กรมพาณิชย์สัมพันธ์
- 1.12) กระทรวงการต่างประเทศ
 - สำนักงานปลัดกระทรวง
 - กรมเศรษฐกิจ
 - กรมสารนิเทศ

จากโครงสร้างของรัฐบาล หอสรุปได้ดังนี้

- (1) คณะรัฐมนตรี และสำนักนายกรัฐมนตรี โดย 4 หน่วยงานหลัก คือ สำนักงานข้าราชการพลเรือน สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีหน้าที่รับผิดชอบทางด้านกาจัดทำนโยบายในการพัฒนาและการวางแผนด้านการเงิน
- (2) กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างรัฐบาลส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่น ตลอดจนเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาท้องถิ่นทางด้านต่าง ๆ นับเป็นหน่วยงานที่มีขอบข่ายงานกว้างที่สุด และมีระบบปกครองที่สำคัญมากที่สุดด้วย
- (3) กระทรวงอื่น ๆ รับผิดชอบเฉพาะส่วนงานในหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

2) หน่วยงานที่รับผิดชอบของรัฐบาลด้านการวางแผน

การวางแผนด้านการท่องเที่ยว โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงมหาดไทย
การวางแผนระดับชาติทางด้านการเงินและทรัพยากรมนุษย์ โดย
สำนักงานประมาท สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานข้าราชการพลเรือน
การวางแผนสิ่งแวดล้อม สำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
การวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและผังเมือง สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักผังเมือง และสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทางด้านการวางแผน
นอกเหนือจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอีก แต่จะมีกระทรวงหลัก
คือ สำนักนายกรัฐมนตรี, กระทรวงมหาดไทย, กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน
ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวล้วนมีการติดต่อประสานงานตามสายบังคับบัญชาที่ยุ่งยากซับซ้อนมาก

3) หน่วยงานส่วนกลางที่รับผิดชอบด้านปฏิบัติ

โดยทุกกระทรวงที่กล่าวไว้แล้วจะมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบทางด้าน
ปฏิบัติ ซึ่งนับว่ามีอยู่เป็นจำนวนมาก ดังตารางที่ ผ.7. จะแสดงให้เห็นถึงหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ
ความแผนที่กำหนดไว้

ตารางที่ ผ.7.1 โครงการและหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ประเภทของงานส่งเสริมการท่องเที่ยว หัวหิน-ชะอำ	กระทรวงเจ้าสังกัด	หน่วยงานรับผิดชอบ		ลักษณะงบประมาณ
		ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค/ท้องถิ่น	
<u>แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถานและศาสนสถาน</u>				
1. โบราณสถาน	กระทรวงศึกษาธิการ	กรมศิลปากร	ศึกษาธิการจังหวัด	ส่วนกลาง
2. ศาสนสถาน	กระทรวงศึกษาธิการ	กรมศิลปากร	ศึกษาธิการจังหวัด	ส่วนกลาง
3. พระราชวัง	-	สำนักพระราชวัง	-	ส่วนกลาง
<u>แหล่งท่องเที่ยวประเภทสวยงามตามธรรมชาติ</u>				
1. อุทยาน น้ำตก ถ้ำ	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรมป่าไม้	ที่ทำการอุทยานในพื้นที่	ส่วนกลาง
	กระทรวงวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยีและการพลังงาน	สำนักงานคณะกรรมการ-สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	-	
2. ชายหาด	กระทรวงวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยีและการพลังงาน	สำนักงานคณะกรรมการ-สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	-	ท้องถิ่น
	กระทรวงมหาดไทย	สำนักผังเมือง	องค์การบริหารส่วนจังหวัดเทศบาล	
3. อ่างเก็บน้ำ	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรมชลประทาน		ท้องถิ่น
		สำนักงานชลประทานเขต		
<u>หัตถกรรมและสินค้าที่ระลึก</u>				
	กระทรวงอุตสาหกรรม	สำนักงานปลัดกระทรวง	อุตสาหกรรมจังหวัด	ส่วนกลาง
		กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม		
	กระทรวงพาณิชย์	สำนักงานปลัดกระทรวง		
		กรมการค้าภายใน		
	สำนักนายกรัฐมนตรี	สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี		
		การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย		
	กระทรวงมหาดไทย	สำนักงานปลัดกระทรวง	พัฒนาการจังหวัด	
		กรมประชาสัมพันธ์		
		กรมพัฒนาชุมชน		
<u>การจัดงานเทศกาลประเพณี</u>				
	กระทรวงมหาดไทย	สำนักงานปลัดกระทรวง	องค์การบริหารส่วนจังหวัดเทศบาล สุขาภิบาล	ท้องถิ่น
	สำนักนายกรัฐมนตรี	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย		
<u>บริการการท่องเที่ยว</u>				
1. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	กระทรวงมหาดไทย	กรมตำรวจ	กองกำกับการตำรวจภูธร	ส่วนกลาง
2. สาธารณสุข	กระทรวงสาธารณสุข	สำนักงานปลัดกระทรวง	สาธารณสุขจังหวัด	ส่วนกลาง

ตารางที่ พ.7.1 (ต่อ)

ประเภทของงานส่งเสริม การท่องเที่ยว หัวหิน-ชะอำ	กระทรวงเจ้าสังกัด	หน่วยงานรับผิดชอบ		ลักษณะงบประมาณ
		ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค/ท้องถิ่น	
บริการการท่องเที่ยว (ต่อ)				
3. การศาสนา	กระทรวงศึกษาธิการ	ศึกษาธิการจังหวัด	-	ส่วนกลาง
4. โรงแรม บังกาโลว์	กระทรวงมหาดไทย	กรมตำรวจ	กองกำกับการตำรวจภูธร	ส่วนกลาง
	กระทรวงพาณิชย์	สำนักงานปลัดกระทรวง	กรมทะเบียนการค้า	
5. รถโดยสาร	กระทรวงคมนาคม	กรมขนส่งทางบก	-	รัฐวิสาหกิจ
		บริษัท ขนส่ง จำกัด		
6. รถไฟ	กระทรวงคมนาคม	การรถไฟแห่งประเทศไทย	-	รัฐวิสาหกิจ
7. ระบบการจราจร	กระทรวงมหาดไทย	กรมตำรวจ	กองกำกับการตำรวจภูธร	ส่วนกลาง
8. บริการและความปลอดภัย บนทางหลวง	กระทรวงมหาดไทย	กรมตำรวจ	กองบังคับการตำรวจทางหลวง	ส่วนกลาง
9. ข่าวดูสารการท่องเที่ยว	สำนักนายกรัฐมนตรี	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	-	ท้องถิ่น
	กระทรวงมหาดไทย	-	เทศบาล ผ.อ.ชะอำ	ท้องถิ่น
การสื่อสารไปรษณีย์	กระทรวงคมนาคม	การสื่อสารแห่งประเทศไทย	สำนักงานไปรษณีย์จังหวัด	รัฐวิสาหกิจ
โทรศัพท์	กระทรวงคมนาคม	องค์การโทรศัพท์	ชุมสายโทรศัพท์จังหวัด	รัฐวิสาหกิจ
10. การกำจัดขยะมูลฝอย	กระทรวงมหาดไทย	-	สำนักงานปลัดกระทรวง เทศบาล สุขาภิบาล	ท้องถิ่น
โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค				
1. ทางหลวงแผ่นดิน	กระทรวงคมนาคม	กรมทางหลวง	แขวงการทาง	ส่วนกลาง
2. ทางชนบท				
- ทางมาศรฐาน	กระทรวงมหาดไทย	สำนักงานจังหวัดพัฒนาชนบท	สำนักงานจังหวัดพัฒนาชนบทจังหวัด	ส่วนกลาง
- ทางทั่วไป	กระทรวงมหาดไทย	-	องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล	ท้องถิ่น
- ทางเข้าหมู่บ้าน	กระทรวงมหาดไทย	-	องค์การบริหารส่วนจังหวัด พัฒนาจังหวัด	ท้องถิ่น
- ถนน ครอบคลุม ในเขตเทศบาล	กระทรวงมหาดไทย	-	เทศบาล	ท้องถิ่น
3. ไฟฟ้า				
- การขยายเขตตามโครงการ	กระทรวงมหาดไทย	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค		รัฐวิสาหกิจ
	สำนักนายกรัฐมนตรี	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย		
4. ประปา	กระทรวงมหาดไทย	การประปาส่วนภูมิภาค		รัฐวิสาหกิจ
		เทศบาล		ท้องถิ่น
5. การผังเมือง	กระทรวงมหาดไทย	สำนักผังเมือง		ส่วนกลาง
การส่งเสริมการท่องเที่ยวและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว				
การส่งเสริมการท่องเที่ยว	กระทรวงมหาดไทย	สำนักงานปลัดกระทรวง	สำนักงานจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนกลาง	ส่วนกลาง/ท้องถิ่น
การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	สำนักนายกรัฐมนตรี	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย		
	กระทรวงมหาดไทย	-	สำนักงานจังหวัด องค์การบริหารส่วนกลาง เทศบาล	ท้องถิ่น

1.4.2 หน่วยราชการระดับท้องถิ่น และจังหวัด

1) โครงสร้างการบริหารงานราชการส่วนท้องถิ่น

1.1) ภาพทั่วไป

ดังที่เคยกล่าวไว้แล้วว่า กระทรวงมหาดไทยได้มีการควบคุมโดยตรง และโดยอ้อมในองค์การบริหารระดับท้องถิ่นทั้งหมด หน่วยงานส่วนกลางหลัก 2 หน่วย ที่มีบทบาทสูงได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย และกรมการปกครอง

โครงสร้างขององค์กรส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยนั้น นับว่ามีความสลับซับซ้อนอย่างมาก คือมีการปกครองเป็น 3 ระดับ แยกออกเป็น 2 สายใหญ่ ๆ ระบบบริหารราชการส่วนกลาง และระบบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยหลักการแล้ว จังหวัดหนึ่ง ๆ จะมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดภายในจังหวัดนั้น ๆ ซึ่งจะมีหน่วยงานราชการระดับจังหวัดที่ขึ้นตรงต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเกินกว่า 20 แห่ง และโดยทางทฤษฎีมีหน่วยงานราชการของส่วนกลางซึ่งรวมถึงรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ อีกจำนวนมากที่อยู่ในท้องถิ่น มีสายบังคับบัญชาโดยอ้อมกับผู้ว่าราชการจังหวัด

1.2) การบริหารงานในจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการอำนวยความสะดวก และให้บริการต่าง ๆ ในพื้นที่ของจังหวัด ซึ่งไม่รวมถึงในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล โดยหน่วยงานนี้จะได้รับการจัดสรรเงินมาจากรัฐบาลกลางถึงประมาณร้อยละ 90 ของงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานนี้ทั้งหมด อำนาจทางนิติบัญญัติขององค์การ ได้แก่ สภาจังหวัด ซึ่งจะมีการประชุม เพื่อพิจารณางบประมาณต่าง ๆ และการออกข้อบัญญัติต่าง ๆ

ส่วนทางด้านเทศบาลก็เป็นองค์กรที่มีการปกครอง และการบริหารตนเองภายในเขตเทศบาลนั้น ๆ แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดยังมีอำนาจเหนือกิจการต่าง ๆ ของเทศบาล เทศบาลต่าง ๆ จะมีการเลือกตั้งสภาเทศบาล โดยที่คณะเทศมนตรีขนาดเล็กจะประกอบด้วยนายกเทศมนตรี และเทศมนตรีซึ่งแต่งตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาลอีก 4 นาย โดยคณะเทศมนตรีจะมีอำนาจในด้านการควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาล และหน่วยงานปฏิบัติการระดับกอง ของเทศบาล อีก 5 หน่วยงาน

สุขาภิบาลเป็นหน่วยงานขนาดเล็กที่มีการปกครอง และ
การบริหารงานคล้ายกับ เทศบาลโดยหน้าที่เกี่ยวกับสาธารณสุขการต่าง ๆ โดยเน้นหนักทางด้าน
สาธารณสุขและสุขาภิบาลในบริเวณชุมชนกึ่ง เมืองที่มีความหนาแน่นของประชาชนในชุมชนค่อนข้างสูง
นอกจากนี้ นายอำเภอซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย จะทำหน้าที่เป็นประธานของ
สุขาภิบาล และในฐานะผู้บริหารขององค์กรนี้จะขึ้นตรงต่อผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับการบริการ
ด้านอื่น ๆ จะได้รับการปรับปรุงดูแลโดยหน่วยงานในส่วนกลาง ส่วนงบประมาณของหน่วยงานนี้
ได้รับน้อยมาก ซึ่งงานที่ดำเนินการส่วนใหญ่จะไม่เกี่ยวกับการพัฒนามากนัก

สำหรับที่ว่าการอำเภอ นั้น นับเป็นหน่วยงานหลักที่สำคัญของรัฐ
ทำหน้าที่เสมือนตัว เชื่อมโยงระหว่างส่วนกลางให้ประชาชน มีนายอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด
โดยได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงมหาดไทย และมีสายบังคับบัญชาขึ้นต่อกระทรวง โดยผ่านทาง
ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอจะมีหน้าที่รับผิดชอบทางด้านบริหาร ด้านกฎหมาย และการปกครอง
ดูแลกำกับกำนัน และการส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาชุมชน เป็นหลัก

1.3) สภาตำบล

หน่วยงานของรัฐในระดับท้องถิ่นอีกหน่วยที่มีความสำคัญมาก
ก็คือสภาตำบล ซึ่งจะประกอบด้วย ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจำนวน 1 คนในแต่ละหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านและ
กำนัน โดยมีคณะกรรมการบริหารอันประกอบด้วย กำนัน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล ผู้ใหญ่บ้าน
และคณะของครูใหญ่จากโรงเรียนในตำบลที่ได้รับการคัดเลือกจากนายอำเภอ ทั้งนี้ คณะบริหาร
สภาตำบลนี้จะมียงบประมาณของตนเอง เพื่อการสาธารณสุขและจัดสาธารณสุขการต่าง ๆ ขนาด เล็ก
ให้แก่ชุมชน ซึ่งรวมถึงการพิจารณาโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตำบลด้วย

1.4) องค์กรบริหารระดับภาค

ในความพยายามที่จะจัดให้มีความ เชื่อมโยงกันระหว่าง
ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นสนับสนุนด้านการจัดการและการประสานงานที่มีการปรับปรุงแล้วให้ดียิ่งขึ้น
หน่วยงานราชการส่วนกลางหลายแห่งจึงได้จัดตั้งสำนักงานระดับภาคในท้องถิ่นโดยเฉพาะในบริเวณ
พื้นที่ศึกษา มีส่วนราชการที่มีสำนักงานของตน เพิ่ม เต็มจากสำนักงานระดับจังหวัดขึ้น เพื่อดำเนินการ

จากการศึกษาโครงสร้างรัฐบาลท้องถิ่น หอสรุปได้ดังนี้

(1) การยากในการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการแบ่งแยกงานด้านการวางแผนและการดำเนินการออกจากกัน รวมถึงการเข้าพัวพันของหน่วยงานจำนวนมากในการดำเนินงานตามแผนที่กำหนด

(2) ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ให้การเชื่อมโยงหรือประสานงาน ระหว่างกระทรวงต่าง ๆ ในส่วนกลางและท้องถิ่นในทางทฤษฎี แต่ในทางปฏิบัติ ผู้ว่าฯ ยังขาดการสนับสนุนทางวิชาการอย่างเพียงพอที่จะก่อให้เกิดการประสานงานโครงการต่าง ๆ ระหว่างกระทรวง ทบวง กรม ได้

2) หน่วยงานส่วนท้องถิ่น จังหวัด และภูมิภาคและความรับผิดชอบด้านปฏิบัติ

2.1) บทบาทของราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด, เทศบาล และสุขาภิบาล อำนาจหน้าที่หลักของราชการบริหารส่วนท้องถิ่นได้แก่ การรักษาความสงบเรียบร้อย, รักษาความสะอาด ป้องกันและระงับโรคติดต่อ, ให้น้ำสะอาดหรือน้ำประปา, บำรุงการไฟฟ้า เป็นต้น อำนาจหน้าที่ซึ่งอาจอ้างอิงเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ ได้แก่ บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร เพราะการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดการสร้างงานและบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร สถานบริการ และการขายสินค้าของที่ระลึก เป็นต้น แต่ในกรณีที่จะต้องจัดทำเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยตรงแล้ว ย่อมจะมีปัญหาที่น่าพิจารณาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่หลัก และที่สำคัญคืองบประมาณในการดำเนินการ ซึ่งหากสถานการณ์ด้านการเงินการคลังไม่อำนวยแล้วจะมีปัญหามากขึ้น และเป็นที่ยากที่ส่วนกลางจะจัดสรรงบประมาณให้ สำหรับพื้นที่ที่ทำการศึกษาราชการบริหารส่วนท้องถิ่นได้มีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยวมากขึ้น สำหรับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ร่วมมือกับเทศบาลในการให้บริการนักท่องเที่ยว โดยการจัดตั้งศูนย์ข่าวสาร บริการนักท่องเที่ยวขึ้นสองแห่งที่อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ และอำเภอหัวหิน โดยให้บริการนักท่องเที่ยวในด้านความรู้ ข้อมูล และข่าวสารการท่องเที่ยว การแนะนำการอำนวยความสะดวก ตลอดจนการเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้ โดยการร่วมมือระหว่างเทศบาลกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการจัดงบประมาณดำเนินการ ภายใต้การบริหารงานของนายอำเภอเมือง และนายอำเภอหัวหิน ซึ่งเป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ โดยเทศบาลได้มีการจัดสรรอัตรากำลังในการปฏิบัติงาน และร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการบริการแก่นักท่องเที่ยว

และร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการบริการแก่นักท่องเที่ยว

2.2) บทบาทของสำนักงานจังหวัดต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ในปี พ.ศ. 2523 รัฐบาลได้ประกาศเป็นปีแห่งการท่องเที่ยว กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งให้จังหวัดต่าง ๆ ส่งแผนงานและสำรวจแหล่งท่องเที่ยวไปยัง กระทรวงมหาดไทย แต่ส่วนใหญ่แล้วแผนดังกล่าวของทุกจังหวัดจะ เป็นการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเดิม และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ตลอดจนการพัฒนาสาธารณูปโภค ซึ่งเป็นการวางแผนแบบรวม เนื่องจากขาดข้อมูลและความพร้อมในทางวิชาการ เพราะขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยภาระหน้าที่ ดังกล่าว เป็นของสำนักงานจังหวัด ต่อมา ในปี พ.ศ. 2524 กระทรวงมหาดไทยได้มอบให้สำนักงาน จังหวัดรับผิดชอบงานส่งเสริมการท่องเที่ยว ตามหนังสือสั่งการที่ มท/01207 ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2524 โดยกำหนดให้สำนักงานจังหวัดรับผิดชอบ เกี่ยวกับการส่งเสริมในการท่องเที่ยว (เสริมรายละเอียด เพื่อได้ข้อมูล) เช่น การวางแผนและกำหนดโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ การประสานงานและของบประมาณสนับสนุนจาก ททท. เป็นต้น ในปี พ.ศ. 2528 กระทรวง มหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท. 02030/133 ลงวันที่ 29 มกราคม 2528 โดยจัดโครงสร้างของ สำนักงานจังหวัดเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายแผนและโครงการ (ซึ่งงานส่งเสริมการท่องเที่ยวอยู่ในฝ่าย ดังกล่าว) ฝ่ายบริหารทั่วไป และฝ่ายกิจการพิเศษ แต่สำนักงานจังหวัดมีข้อจำกัดหลายประการ ในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว คือ ขอบข่ายภารกิจของสำนักงานจังหวัดครอบคลุมหลายด้าน เช่น การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด, งานฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ ในการวางแผนพัฒนาจังหวัด, โครงการตามพระราชดำริ งานการเงิน, บัญชี, พัสดุ และอื่น ๆ ในขณะที่มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่น้อย กล่าวคือ ฝ่ายแผนและโครงการของจังหวัดเพชรบุรีมีอัตราข้าราชการประจำ 13 นาย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ 12 นาย ซึ่งโดยปกติแล้ว สำนักงานจังหวัดจะให้ความสำคัญแก่งานหลักของกระทรวงมหาดไทยมากกว่างานส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งมีสภาพเหมือน งานฝาก นอกเหนือไปจากนั้น งานส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นงานซึ่งละเอียดลึกซึ้งในด้านการวางแผน การหาข้อมูล, การประสานงานกับภาครัฐและเอกชน และการส่งเสริมการตลาด เป็นต้น ซึ่งจะต้อง ใช้บุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านการท่องเที่ยว และที่สำคัญคือในพื้นที่ที่ทำการศึกษามีได้มี มิได้มีสำนักงานสาขาของ ททท. ประจำอยู่ ดังนั้น โอกาสที่จะประสานหรือถ่ายทอดจึงมีข้อจำกัด อยู่หลายประการ

2.3) บทบาทของส่วนราชการอื่น ๆ ที่ปฏิบัติงานในจังหวัด

ในพื้นที่ที่ทำการศึกษาคือจังหวัด เพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีหน่วยงานซึ่งปฏิบัติงานในจังหวัดซึ่งมีลักษณะการบริหารงานแตกต่างกันออกไป ซึ่งอาจแยกได้ดังนี้

(1) หน่วยงานส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ รับผิดชอบนโยบาย อำนาจหน้าที่จากราชการบริหารส่วนกลางไปปฏิบัติ ทั้งนี้ มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาในเขตจังหวัด ตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เช่น ที่ดินจังหวัด, ป่าไม้จังหวัด เป็นต้น

(2) หน่วยงานส่วนกลางซึ่งประจำอยู่ในจังหวัด ซึ่งรับมอบนโยบายและอำนาจหน้าที่จากราชการบริหารส่วนกลาง เช่น แขวงการทาง สำนักงานชลประทาน หรือสถานีวิจัยส่วนราชการบางแห่ง

(3) รัฐวิสาหกิจ ส่วนใหญ่จะเป็นกิจการเกี่ยวกับสาธารณูปโภค เช่น การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, โทรศัพท และไปรษณีย์โทรเลข เป็นต้น

หน่วยงานต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้นมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย นโยบายและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน แม้ว่าอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการบางหน่วยงานจะเอื้ออำนวยหรือส่งเสริมให้เกิดประโยชน์แก่การท่องเที่ยว เช่น การจัดตั้งวนอุทยานของกรมป่าไม้, การสร้างอ่างเก็บน้ำของกรมชลประทาน, การสร้างถนนของแขวงการทาง หรือการติดตั้งไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์หลัก และตามนโยบายของหน่วยงานในส่วนกลาง ซึ่งเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายซึ่งการได้งบประมาณจะต้องดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์หลัก ดังนั้น ค่าเป็นงานเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงเป็นงานเสริมเท่านั้น ซึ่งเป็นการยากที่จะได้การจัดสรรด้านงบประมาณ

2. องค์การการท่องเที่ยวภาคเอกชน

2.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ภาคเอกชนนับว่ามีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวและการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก การลงทุนก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร พาหนะนำเที่ยว สถานที่บันเทิงต่าง ๆ ฯลฯ อันก่อให้เกิดการขยายตัวของธุรกิจการท่องเที่ยวโดยตรง ตลอดจนการลงทุนในอุตสาหกรรมสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอย่างกว้างขวาง ล้วนแต่เป็นบทบาทที่ต้องดำเนินการผ่านภาคเอกชนทั้งสิ้น

ภาคเอกชนนอกจากจะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาปัจจัยสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว อันได้แก่ การขยายการลงทุนในธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดที่มีความสำคัญทางการท่องเที่ยวดังกล่าวแล้ว ยังมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นแก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมากมาย ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยส่วนรวมและระบบ เศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างมาก

2.2 นโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์การการท่องเที่ยวภาคเอกชน

ธุรกิจการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชนโดยตรงนั้น กฎหมายของไทยก็ได้มีนิยามคำว่า ธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไว้ว่า "อุตสาหกรรมท่องเที่ยว" คือ อุตสาหกรรมที่จัดหรือให้บริการกับการท่องเที่ยวทั้งภายใน และภายนอกราชอาณาจักรโดยมีค่าตอบแทน และหมายรวมถึง

- ธุรกิจนำเที่ยว
- ธุรกิจโรงแรมนักท่องเที่ยว
- ธุรกิจภัตตาคาร สถานบริการ และสถานที่ตากอากาศสำหรับนักท่องเที่ยว
- ธุรกิจการขายของที่ระลึก หรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว
- ธุรกิจการกีฬาสำหรับนักท่องเที่ยว
- การดำเนินการนิทรรศการ การแสดงออกร้าน การโฆษณาเผยแพร่ หรือ

การดำเนินงานอื่นใดโดยมีความมุ่งหมายเพื่อจะชักนำหรือส่งเสริมให้มีการเดินทางท่องเที่ยว สำหรับธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม ได้แก่ การผลิตสินค้าเกษตรกรรม ทัศนกรรม และอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3 บทบาทของภาค เอกชนต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว

2.3.1 การพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

จากการขยายตัวของธุรกิจอุตสาหกรรมในด้านนี้ จึงมีความต้องการแรงงานในสาขาการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ทั้งค่านโรงแรม ร้านอาหาร ร้านค้าของที่ระลึกตลอดจนมัคคุเทศก์ การว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ เข้ามารับทำงานร่วมกับคนไทย การส่งพนักงานไปอบรมยังต่างประเทศ หรือการ เปิดอบรมพนักงานตนเองของหน่วยเอกชน นับ เป็นการช่วยพัฒนามาตรฐานกำลังคนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งสิ้น

2.3.2 การพัฒนาบริการของธุรกิจการท่องเที่ยว

การลงทุน เพื่อบริการและอำนวยความสะดวกของการท่องเที่ยวให้แก่ นักท่องเที่ยว ก่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก การสร้างโรงแรมที่มีบริการพร้อมสรรพ การสร้างโรงแรมหรือที่พักใกล้สถานที่ท่องเที่ยว การพัฒนาปรับปรุงบริการของสินค้า การยกมาตรฐานบริการ และอาหาร ฯลฯ ล้วน เป็นการพัฒนาบริการของธุรกิจการท่องเที่ยวจากภาค เอกชนทั้งสิ้น

2.3.3 การคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

ปัญหาการประทุษร้ายต่อร่างกาย ชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว นับ เป็นอุปสรรคสำคัญในการบั่นทอนความ เจริญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บทบาทของ เอกชนในด้านนี้ นอกจากการให้ความร่วมมือกับ เจ้าหน้าที่ในการสืบสวนดำเนินคดีแล้ว การช่วยสอดส่องดูแลนักท่องเที่ยว ตลอดจนการร่วมมือในการบริจาคอุปกรณ์สื่อสาร คมนาคม ต่าง ๆ ให้แก่ ตำรวจท่องเที่ยว ล้วนแต่มีส่วนช่วยในการคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทั้งสิ้น

2.3.4 การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี

บทบาทของ เอกชนในด้านนี้ จะมีทั้งการจัดรายการนำเที่ยวเพื่อส่งเสริม การตลาด งานประเพณีที่สำคัญ ๆ ที่รัฐบาลได้จัดขึ้น การเข้าร่วมกับภาครัฐบาลในการจัดงาน ประเพณี การแสดงศิลปวัฒนธรรม การจัดแสดงนาฏศิลป์ไทย ศิลปวัฒนธรรมไทย ศิลปการต่อสู้ ฯลฯ เพื่อเผยแพร่ประเทศไทยในต่างประเทศ

2.3.5 การส่งเสริมการประชุมนานาชาติในประเทศไทย

การจัดประชุมนานาชาติมีความสำคัญต่อระบบธุรกิจการท่องเที่ยว และระบบเศรษฐกิจของประเทศในอัตราที่สูงกว่า ธุรกิจการท่องเที่ยวอื่น ๆ อัตราการเจริญเติบโต

ของจำนวนการประชุมนานาชาติ ในปี 2522-2529 มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 37 และ ร้อยละ 24 ตามลำดับ ค่าใช้จ่ายของผู้มาประชุมจะมีอัตราสูงกว่านักท่องเที่ยวทั่วไปโดยเฉลี่ยว ประมาณ 2.5-3 เท่า และระยะเวลาเข้าพักเฉลี่ย ก็นานกว่าประมาณ 10-12 วัน นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อสาขาอุตสาหกรรมที่การประชุมนานาชาตินั้น ๆ ได้ชัดเจน ภาคเอกชนมีส่วนร่วม โดยการประสานงาน เชิญชวนสถาบันและสมาคมระหว่างประเทศ เข้ามาประชุมภายในประเทศ ตลอดจนการจัดบริการต้องรับและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ แก่ผู้เข้าร่วมประชุม

2.3.6 การรวมตัวของหน่วยธุรกิจการท่องเที่ยวภาคเอกชน

การเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และการขยายตัวของธุรกิจการ-ท่องเที่ยว อย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดปัญหาขึ้นในวงการท่องเที่ยวมากมาย เช่น การขาดแคลนพนักงาน โรงแรม ร้านอาหาร ทั้งในระดับล่างและระดับบริหาร การขาดแคลนมัคคุเทศก์ ทำให้มีปัญหา การแย่งแย่งซื้อตัวพนักงานระหว่างธุรกิจประเภทเดียวกัน การลดลงของจำนวนนักท่องเที่ยว และ การแข่งขันระหว่างประเทศ ทำให้มีการแข่งขันตัดราคากันอย่างไม่เป็นธรรม ระหว่างสายการบิน ระหว่างบริษัทนำเที่ยว และระหว่างธุรกิจโรงแรม การแสวงหากำไรเกินควรด้วยการโก่งราคา การหลอกลวงราคาและคุณภาพสินค้าต่อนักท่องเที่ยว ก่อให้เกิดปัญหาด้านการส่งเสริมและเผยแพร่ โฆษณาในต่างประเทศ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ ธุรกิจเอกชนแต่ละหน่วยไม่อาจแก้ไขได้โดยลำพัง จึงเป็นเหตุให้ธุรกิจต่าง ๆ ในวงการท่องเที่ยวรวมตัวกันจัดตั้ง เป็นสมาคมหรือชมรมขึ้น เพื่อหาทาง แก้ไขปัญหาและพัฒนากิจการร่วมกัน ซึ่งการริเริ่มผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างธุรกิจการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก นับ เป็นสิ่งที่ทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของไทย ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว

2.3.7 การร่วมมือแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐบาลและ เอกชน

ในปัจจุบัน ภาครัฐบาลได้ให้ความสนใจต่อปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ของธุรกิจภาคเอกชนต่าง ๆ อย่างจริงจัง และได้ดำเนินนโยบาย เพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วม ในการแก้ไขปัญหาดัง เศรษฐกิจที่สำคัญเพิ่มขึ้น โดยจัดตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและ เอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาดัง เศรษฐกิจ หรือที่เรียกย่อ ๆ ว่า "กรอ." ขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2524 และได้ร่วมกัน แก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างได้ผลมาเป็นระยะ ๆ ในช่วงนี้เอง อุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับการยอมรับ ว่ามีส่วนสำคัญในการ เสริมสร้างฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างดีเยี่ยม แต่การดำเนินงาน

ด้านการท่องเที่ยว ยังมีปัญหาอุปสรรคหลายประการ รัฐบาลจึงได้ตั้งคณะอนุกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวขึ้นเป็นการเฉพาะ เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2525 โดยได้เน้นให้ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ทางกาการท่องเที่ยว ร่วมกับภาครัฐบาลอย่างใกล้ชิด ทำให้ปัญหาที่สำคัญหลายประการ ได้รับการพิจารณาหาทางแก้ไขในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม และสำเร็จลุล่วง เป็นอย่างดี

2.4 องค์กรในภาคเอกชน

2.4.1 ลักษณะการรวมตัวขององค์กรภาคเอกชน

การรวมตัวของธุรกิจการท่องเที่ยวภาคเอกชนในปัจจุบันมีอยู่ 4 รูปแบบ คือ

- การรวมกลุ่มหน่วยธุรกิจประเภทเดียวกัน เพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนางานในธุรกิจประเภทนั้น ๆ ได้แก่ สมาคมโรงแรมไทย สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพ สมาคมการท่องเที่ยวไทย-ญี่ปุ่น และคณะกรรมการผู้แทนสายการบินที่ผ่านประเทศไทย เป็นต้น
- สมาคมการท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่นหรือภูมิภาค เพื่อส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้แก่ สมาคมการท่องเที่ยวภาคเหนือ สมาคมการค้าส่งเสริมการท่องเที่ยวพหุวิทยา สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวเชียงใหม่ สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา เป็นต้น
- สมาชิกสมาคมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เป็นการรวมกลุ่มเป็นชมรมในประเทศไทย เพื่อส่งเสริมกิจการของสมาคมนั้น ๆ และเพื่อส่งเสริมการขายประเทศไทยร่วมกัน ได้แก่ สมาชิกสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภาคแปซิฟิก (Pacific Area Travel Association - PATA) สมาชิกสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภาคตะวันออก (East Asia Travel Association - EATA) สมาชิกสมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติ (International Congress and Convention Association - ICCA) เป็นต้น
- การรวมกลุ่มในระหว่างธุรกิจหน่วยต่าง ๆ ในวงการท่องเที่ยว เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และส่งเสริมธุรกิจร่วมกัน เช่น สโมสรสากลสมาคมไทยอุตสาหกรรมเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น

2.4.2 องค์กรเอกชนในส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

องค์กรเอกชน สมาคม ชมรม และคณะกรรมการในภาคเอกชน ของ
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว แบ่งออกได้เป็นกลุ่ม ๆ ดังนี้

1) กลุ่มสมาคม

(1) สมาคมในส่วนกลาง

- สมาคมโรงแรมไทย (Thai Hotels Association, THA)
- สมาคมไทยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Thai Tourist
Industry Association, TTIA)

- สมาคมไทยธุรกิจท่องเที่ยว (Association of Thai
Travel Agent, ATTA)

- สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพแห่งประเทศไทย (Professional
Guide Association of Thailand, PGAT)

- สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวไทย-ญี่ปุ่น (Japanese-Thai
Travel Association, JTTA)

- สมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติ (Thailand
Convention Promotion Association, TCPA)

(2) สมาคมส่วนแยกของสมาคมท่องเที่ยวนานาชาติ

- Pacific Area Travel Association, Thailand
Chapter, (PATA Thailand Chapter)

- International Convention and Congress
Association, Thailand National Committee, (ICCA Thailand National Committee)

- SKAL Club of Bangkok

2) กลุ่มชมรม

เป็นการจัดตั้งเฉพาะกลุ่มธุรกิจบางประเภทในระยะต้น ก่อนที่จะกลายสภาพ
เป็นรูปสมาคมในอนาคต โดยการประชุมตัวระหว่างชมรมธุรกิจต่าง ๆ ได้แก่

- ชมรมผู้ประกอบการท่องเที่ยวในประเทศ

- ขมรมนักบริหาร เพื่อธุรกิจการท่องเที่ยว
- ขมรมสื่อมวลชนส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ขมรมผู้นำทางการท่องเที่ยวภาคใต้

2.4.3 องค์กรเอกชนในจังหวัด

ปัจจุบัน การศึกษา พบว่าในภาคเอกชนที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการบริการหลัก เช่น ที่พัก ร้านอาหาร และสินค้าพื้นเมือง ในพื้นที่ ที่มีการศึกษา มีดังนี้

ประเภท	จำนวน (ราย)	
	จังหวัดเพชรบุรี	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
โรงแรม, บังกาโลและเกสต์เฮ้าส์	59	47
ร้านอาหาร	66	59
ของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง	18	17
รวม	143	123

ที่มา : จากการศึกษาด้านบริการการท่องเที่ยว

จากตารางดังกล่าว จะพบว่า มีภาคเอกชนประกอบการในกาบริการท่องเที่ยว ในจังหวัดเพชรบุรี 143 ราย และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 123 ราย ทั้งนี้ ไม่รวมร้านค้าประเภทแผงลอย, บริการนำเที่ยว, มัคคุเทศก์ และการขนส่ง ซึ่งในการศึกษาองค์กรภาคเอกชน พบว่า การบริการการท่องเที่ยวภาคเอกชนในสาขาหลัก 3 ประเภท นั้น ยังขาดการรวมตัวเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งนี้ เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวเบื้องต้น เช่น การแข่งขันในเชิงธุรกิจ ซึ่งเป็นผลเสียแก่การท่องเที่ยว, การกำหนดคุณภาพ และการฉ้อโกงนักท่องเที่ยว ตลอดจนการพัฒนา ร่วมกัน ในการบริการและการประสานงานกับภาครัฐบาล

สำหรับการจัดตั้งองค์กรในรูปของคณะกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบุรีได้มีการจัดตั้งองค์กรในภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ดังนี้คือ หอการค้าจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมวิสาหกิจต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการค้า, อุตสาหกรรม, เกษตรกรรม, การเงินและเศรษฐกิจ รวมทั้งส่งเสริมการท่องเที่ยว จากการศึกษาบทบาทของหอการค้าจังหวัด (ในช่วงปี 2528-2529) ปรากฏว่ามีบทบาทไม่ชัดเจนนักในด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว

จากการศึกษาองค์กรเอกชนทั้งในส่วนกลางและในจังหวัด สรุปผลดังนี้คือ

- (1) สมาคมในส่วนกลางกับ เอกชนใน เขตพื้นที่ ยังมีส่วนเกี่ยวข้องกันน้อยมาก และ เอกชนในพื้นที่โครงการ ยังไม่ทราบข้อมูล ข่าวสารในการจะใช้ประโยชน์จากสมาคม หรือชมรม ดังกล่าว เท่าที่ควร
- (2) องค์กรหรือสมาคมในภูมิภาค ในพื้นที่ของจังหวัดทั้ง 2 ยังไม่มีการจัดตั้งขึ้น
- (3) เอกชนที่ประกอบกิจการธุรกิจ ยังมีการรวมตัวกัน เพื่อการส่งเสริมและพัฒนา การท่องเที่ยวอย่างจริงจังน้อยมาก

3. องค์การการท่องเที่ยวเฉพาะกิจ

3.1 ความหมาย

ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว นั้น นอกจากจะเกี่ยวข้องกับองค์การในภาครัฐบาล และ เอกชนแล้ว องค์การการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหรือที่สามารถเกิดขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า หรือปัญหาพิเศษ หรือโครงการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ในพื้นที่ หรือเพื่อเชื่อมประสานระหว่างภาครัฐ และ เอกชนอันที่จะมุ่งสู่จุดมุ่งหมายร่วมกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่นั้น ๆ

3.2 ลักษณะขององค์การการท่องเที่ยวเฉพาะกิจ

องค์การการท่องเที่ยวเฉพาะกิจอาจเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะคือ การแต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัดให้ส่วนราชการในจังหวัดทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง เข้ามาประสานงานเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว หรือการรวมตัวกันของภาครัฐและ เอกชน เพื่อแก้ไขและพัฒนาการท่องเที่ยว

3.3 องค์กรที่เกิดจากการรวมตัวของภาครัฐและ เอกชน

3.3.1 องค์กรในส่วนกลาง

องค์กรส่วนกลางที่สามารถมองเห็น เป็นรูปธรรมในปัจจุบันนี้คือ คณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและ เอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาทาง เศรษฐกิจ (กรอ.) องค์กรนี้เกิดขึ้นจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2524 ให้แต่งตั้งองค์กรในรูปแบบคณะกรรมการร่วม เรียกว่า คณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและ เอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาทาง เศรษฐกิจ หรือที่เรียกว่า "กรอ." โดยมี าทพนา นายกรัฐมนตรี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ และมีรัฐมนตรีฝ่าย เศรษฐกิจ ผู้แทนภาครัฐฝ่าย เศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนภาคเอกชนจาก 3 สถาบัน คือ หอการค้าไทย สมาคมอุตสาหกรรมไทย และสมาคมธนาคารไทย เป็นกรรมการ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนา การ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รับหน้าที่ เป็น เลขานุการของคณะกรรมการชุดนี้ บทบาทและหน้าที่หลักของ กรอ. ได้แก่ การร่วมกันพิจารณาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานระหว่างภาครัฐและ เอกชน ทหาแผนส่งเสริมบทบาททั้งสองฝ่าย เพื่อสนับสนุนการพัฒนา เศรษฐกิจและติดตามผลการดำเนินงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ นอกจากนี้ กรอ.ยังสามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และหรือ คณะทำงาน เพื่อปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้อีก

ในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว นั้น กรอ. ยังได้มีการแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการร่วมภาครัฐบาลและ เอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยว เมื่อ ปี พ.ศ.2525 เพื่อทำหน้าที่พิจารณาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว งานที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

มีดังนี้คือ

- การแก้ไขปัญหาการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ท่าอากาศยาน เช่น เรื่องมีคคุเทศก์ มีจฉาชีพ รดรับจ้างผิดกฎหมาย ความล่าช้าในการขนสัมภาระของผู้โดยสาร
- การกำหนดมาตรฐานการชะลอการสร้างโรงแรมและขยายจำนวนห้องพัก
- การแก้ไขปัญหาด้านการสื่อสารโทรคมนาคม
- การลดอัตราภาษีการค้าโรงแรม
- การแก้ไขปัญหาลุบหลวมสำหรับการท่องเที่ยวในส่วนภูมิภาค

3.3.2 องค์กรในจังหวัด

1) คณะทำงานด้าน กรอ. จังหวัดเพชรบุรี โดยคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2530 ได้แต่งตั้งคณะทำงานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี โดยมีผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเพชรบุรี เป็นประธานคณะทำงาน ประกอบด้วยหัวหน้าส่วนราชการ, นายกเทศมนตรี และภาคเอกชนโดยมีผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการ และเลขานุการ คณะทำงานดังกล่าวมีหน้าที่ดังนี้

- ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีแก่ กรอ. จังหวัดเพชรบุรี

- ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่ กรอ. จังหวัดมอบหมาย

เนื่องจาก คณะทำงานดังกล่าวเพิ่งมีการจัดตั้งในปี พ.ศ.2530 จึงยังไม่มียุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวมากนัก

2) คณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แต่งตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2530 เป็นการร่วมมือ ร่วมงานระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน โดยมีหน้าที่ดังนี้คือ

- พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ
- เป็นศูนย์รวมความคิดเพื่อเสนอแนะความคิดเห็น เพื่อให้การดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ ได้พอดีและบรรลุความสำเร็จ

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจัง ในระหว่าง
หน่วยงานราชการต่าง ๆ และระหว่างราชการกับภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกัน
อันจะนำไปสู่การส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่าง ๆ

- ให้การสนับสนุนทั้งในด้านการเงิน วัสดุ อุปกรณ์ วิชาการ เทคโนโลยี
และการจัดการ ต่อการดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด ของอำเภอต่าง ๆ และ
ศูนย์ข่าวสารบริการท่องเที่ยว ให้สามารถดำเนินงานบรรลุความสำเร็จตามแผนงานของวัตถุประสงค์
และ เป้าหมาย

- ทำหน้าที่ เป็นองค์กรร่วมที่จะประสานงานและให้ความร่วมมือ สนับสนุน
กับหน่วยราชการต่าง ๆ รวมทั้งภาค เอกชนที่เข้ามาดำเนินการ เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว
ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.4 กลุ่มที่จัดตั้ง เป็น "คณะกรรมการ หรือ คณะอนุกรรมการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว-
จังหวัด"

รูปแบบนี้ มักมีหน่วยราชการของจังหวัดเป็นหลัก โดยมากมักแต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด
โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ คณะกรรมการ
คณะอนุกรรมการ จะประกอบด้วย ผู้แทนภาครัฐบาลที่เกี่ยวข้อง เช่น นายอำเภอ ที่ดินจังหวัด
ป่าไม้จังหวัด ฯลฯ และผู้แทนจากภาคธุรกิจเอกชน เช่น ร้านอาหาร โรงแรม ฯลฯ ส่วนใหญ่
จะมอบหมายให้หัวหน้าสำนักงานจังหวัด เป็นเลขานุการ จุดประสงค์หลักของการจัดตั้งในรูปแบบนี้
ก็เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดเป็นส่วนรวม ปัจจุบันมีอยู่ไม่น้อยกว่า 25 จังหวัด
ซึ่งรวมถึง จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้วย

3.4.1 คณะทำงานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบุรี

1) โครงการท่องเที่ยวเพชรบุรีเพื่อถวาย เป็นพระราชกุศล

(1) หลักการและเหตุผล คือ คณะรัฐมนตรี กำหนดให้ ปี 2530

เป็นปีท่องเที่ยวไทย ซึ่งจะมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเปิดตลาดการท่องเที่ยวอยู่แล้ว อีกทั้ง
จังหวัดได้ดำเนินการหลายประการให้ประสบความสำเร็จตามโครงการ โดยอาศัยพื้นฐานของทรัพยากร
การท่องเที่ยวที่มีอยู่ เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ธรรมชาติที่สวยงาม ตลอดจนขนบธรรมเนียม
ประเพณีที่น่าสนใจ โดยที่ พุทธศักราช 2530 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมายุ
ครบ 60 พรรษา จังหวัดจึงได้จัดทำโครงการ "ท่องเที่ยวเพชรบุรีเพื่อถวาย เป็นพระราชกุศล" ขึ้น

(2) วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในประเทศและต่างประเทศ เดินทางมาเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีมากยิ่งขึ้น และเพื่อจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในวโรกาสที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมายุ ครบ 60 พรรษา ในปี 2530

(3) เป้าหมาย ดำเนินการให้ ปี 2530 เป็นปีแห่งการท่องเที่ยว ของจังหวัดเพชรบุรี เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล โดยดำเนินการดังต่อไปนี้ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น - สำรวจและค้นหาแหล่งท่องเที่ยวให้ปรากฏขึ้น สร้างแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ จัดหน่วยรับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาเที่ยวมากขึ้นและจัดมัคคุเทศก์นำเที่ยว จัดกิจกรรม เสริมงานท่องเที่ยวขึ้น เช่น งาน "วันของดีเมืองเพชร" ซึ่งจัดเมื่อ พ.ศ. 2528 งาน "พระนครศิรี-เมืองเพชร" ซึ่งจัดเมื่อ พ.ศ. 2529

(4) ผู้รับผิดชอบและสนับสนุนโครงการ ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการส่วนภูมิภาคทุกส่วน หัวหน้าส่วนราชการส่วนกลางที่มี สำนักงานตั้งอยู่ในเขตจังหวัดเพชรบุรี ทุกหน่วย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจจังหวัดเพชรบุรีทุกหน่วย และ ชมรม สมาคม ภาคเอกชน ทุกแห่ง

2) โครงการพลิกจังหวัดเพชรบุรีให้เป็นเมืองท่องเที่ยว

(1) หลักการ เพื่อเร่งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้วให้เป็น สถานที่ท่องเที่ยวสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สำรวจสถานที่ซึ่งสามารถส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่เพิ่มขึ้น และสร้างเสริมสถานที่ท่องเที่ยวขึ้นใหม่ตามจุดที่เหมาะสม

(2) ภารกิจ คือ ทำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีขอการสนับสนุน โดยขอให้ มีมติประกาศให้จังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดท่องเที่ยว ประสานงานกับ ททท. และหน่วยราชการอื่น ในการจัดงานสำคัญของจังหวัดเพชรบุรีให้เป็นประจำ ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคเอกชนลงทุน และ พัฒนาการท่องเที่ยวทุกรูปแบบ เช่น สร้างโรงแรมชั้น 1 ร้านจำหน่ายสินค้าและภัตตาคาร รถกระเช้าเข้าระหว่างเขาหลวง เขาวัง เรือสำราญ กรุงเทพ-พิทยา-เพชรบุรี ฯลฯ และเร่งรัด การประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว ทั้งด้านเอกสารเผยแพร่ คู่มือนักท่องเที่ยว วิทยุ โทรทัศน์ ให้พลิกจังหวัดเพชรบุรีให้เป็นเมืองท่องเที่ยว

(3) ผู้รับผิดชอบและผู้สนับสนุน คือ ปลัดจังหวัด เป็นหัวหน้า ผู้ตรวจการ- ส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ช่วย บัณฑิตจังหวัด เป็นผู้ช่วย หัวหน้าส่วนราชการ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหนองหญ้าปล้อง นายกเทศมนตรี องค์การ สมาคม ชมรม และผู้เกี่ยวข้อง

3.4.2 คณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1) คณะทำงานด้านประชาสัมพันธ์ มีรองผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน ประกอบด้วยกรรมการจากส่วนราชการประจำจังหวัดและที่เกี่ยวข้อง โดยที่หัวหน้าสำนักงานจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ ติดต่อประสานงาน ผลิตเอกสาร และสื่อการประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว และสิ่งที่น่าสนใจในจังหวัด

2) คณะทำงานด้านพัฒนาและบริการ มีปลัดจังหวัด เป็นประธาน มีกรรมการ ประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาและบริการ เช่น การทาง ขนส่ง อุทยานแห่งชาติ เป็นต้น โดยมีเลขานุการองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่ในการส่งเสริมให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการ ตลอดจนสนับสนุน ให้ธุรกิจเอกชนได้ประกอบธุรกิจบริการด้านต่าง ๆ

3) คณะทำงานด้านความปลอดภัย มีนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เป็นประธาน ประกอบด้วยกรรมการจากหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องด้านสาธารณสุข และการรักษาความปลอดภัย เป็นกรรมการ โดยมี บัณฑิตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะทำงานด้านนี้ มีหน้าที่ในการควบคุมดูแล รักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ในแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางคมนาคม และสภาพทั่วไป

4) คณะทำงานด้านส่งเสริมผลิตภัณฑ์และสินค้าพื้นเมือง มีรองผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน มีกรรมการประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องด้านการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ และสินค้า เช่น พาณิชย์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด พัฒนาการจังหวัด โดยมี พัฒนาการจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะทำงานชุดนี้มีหน้าที่ในการฝึกอบรม ส่งเสริมในการผลิตสินค้า ทั้งในด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม ศิลปหัตถกรรม เพื่อจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนสนับสนุน ภาคเอกชนให้จัดจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง และแนะนำในการบริการธุรกิจ

5) ศูนย์ข่าวสารและบริการการท่องเที่ยว ซึ่งจัดตั้งขึ้น ตามคำสั่งที่ 12/2530 เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับจังหวัดของประจวบคีรีขันธ์ โดยมี 6 ศูนย์ด้วยกัน คือที่อำเภอหัวหิน และอำเภอเมือง มีหลักการในการดำเนินการ คือ

(1) การดำเนินงาน โดยให้นายอำเภอเมือง และนายอำเภอหัวหิน เป็นผู้อำนวยการศูนย์แต่ละพื้นที่ที่ตั้งศูนย์ฯ สำหรับอำเภอหัวหิน ให้ประสานงานกับเทศบาลตำบลหัวหิน

ในการจัดเจ้าหน้าที่มาช่วยปฏิบัติงานในศูนย์ ร่วมกับพนักงานจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับงบประมาณนั้น ให้เทศบาลตำบลหัวหิน และ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ร่วมกันจัดหา วัสดุ อุปกรณ์

(๒) หน้าที่ของศูนย์ คือ ให้ความรู้ ข้อมูล และข่าวสารการท่องเที่ยว แก่ผู้มาท่องเที่ยว เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ช่วยเหลือ แนะนำ อำนวยความสะดวก แก่ผู้มาท่องเที่ยว จัดทำสถิติ และรับฟังความคิดเห็นของผู้มาท่องเที่ยว เป็นศูนย์สาธิต ทดลอง และแสดงแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์

จากการศึกษาองค์กรเฉพาะกิจ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

(๑) กรอ. ด้านการท่องเที่ยว เพิ่งจะได้รับการจัดตั้งขึ้น ในปี 253๐ ยังคง ต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐบาล เพื่อสร้างเงื่อนไขต่าง ๆ อีกมาก

(๒) คณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด จะขึ้นอยู่กับนโยบาย ของ ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นสำคัญ ซึ่งอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้ว่าราชการจังหวัด

4. ปัญหาด้านนโยบาย แผน และองค์การพัฒนาการท่องเที่ยวและข้อเสนอแนะ

4.1 ปัญหาและลักษณะปัญหา

4.1.1 สภาพโดยทั่วไป

จากการศึกษาถึงสภาพทั่วไปขององค์การที่ผ่านมา พบว่า ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวยังมีปัญหาและอุปสรรคอีกมากมาย ในส่วนของการบริหารและการประสานงานของแต่ละหน่วยงานของส่วนราชการ ทั้งในจังหวัดและส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ ประเด็นปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ สภาพทางภูมิศาสตร์ ของพื้นที่หัวหิน-ชะอำ มีอาณาเขตติดต่อกัน มีทรัพยากรการท่องเที่ยว เป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวคล้ายกัน ในขณะเดียวกัน เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขต 2 จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่ทั้ง 2 จังหวัด ต่างก็ดำเนินการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเป็นเอกเทศ ดังนั้น ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จึงก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ทั้งทางด้านนโยบาย แผน และองค์การพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งพอแยกเป็นประเด็นได้ ดังนี้

4.1.2 ปัญหา

1) ด้านนโยบายและแผน

นอกจากจะเกิดปัญหาการต่อเนื่องของด้านนโยบาย จากลักษณะขององค์การและการบริหารที่กล่าวมาแล้ว ความไม่ประสานกันระหว่างแผนงานการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดทั้ง 2 ในพื้นที่การท่องเที่ยวที่สำคัญ ยังก่อให้เกิดปัญหาสำคัญเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขาดแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ทั้ง 2 จังหวัด เพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการพัฒนาท้องถิ่น ทั้ง 2 ในลักษณะเกื้อกูลกัน

2) ด้านองค์การ

การขาดหน่วยงานที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยตรง ในพื้นที่วางแผนซึ่งปัจจุบัน ททท. มิได้มีสำนักงานสาขาในพื้นที่ดังกล่าว จึงทำให้การประสานงานนโยบาย การให้ข้อมูลที่จำเป็น ตลอดจนการมิได้มีส่วนร่วมในการวางแผนหรือโครงการของจังหวัด ทำให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวขาดประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งในปัจจุบัน ททท. สำนักงานใหญ่ อาจประสานได้เป็นบางกรณีเท่านั้น เช่น การจัดงานเทศกาลประเพณี การช่วยเหลือในการจัดทำเอกสารส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนี้ การส่งเสริมการท่องเที่ยวมิได้ถูกกำหนดไว้โดยชัดแจ้งตามกฎหมายขององค์การในจังหวัด หรือท้องถิ่น หรือส่วนราชการอื่น ๆ จึงทำให้ความสำคัญของการส่งเสริมการท่องเที่ยวค่อยลงไป โดยทั่วไป หน่วยงานต่าง ๆ จะเน้นที่

งานหลักที่คนรับผิดชอบอยู่ พร้อมกับทำงานด้านการท่องเที่ยวไปด้วย ประกอบกับ ปัญหาความหลากหลายขององค์กรบริหารงานต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว ที่เกี่ยวข้อง และหน้าที่รับผิดชอบที่ซ้ำซ้อนกัน ก่อให้เกิดความยากลำบากในการประสานงานกันระหว่างหน่วยราชการส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ที่มีอยู่จำนวนมาก ตลอดจน การพึ่งพาผู้ว่าราชการจังหวัดในการประสานงานกับหน่วยพัฒนาต่าง ๆ มากเกินไป

3) ด้านบุคลากร

องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวยังขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสาขาวิทยาการเฉพาะ และต้องมีความรอบรู้หลายด้าน เช่น ข้อมูลต่าง ๆ ทางด้านการตลาด

4) ด้านงบประมาณ

การขาดงบประมาณในการดำเนินงานด้านโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แม้จังหวัดจะได้จัดตั้งองค์กรร่วมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแล้วก็ตาม แต่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณเพื่อปฏิบัติการ ทำให้การดำเนินงานของโครงการที่ผ่านมา ทำให้การดำเนินการทำได้ในลักษณะงานง่าย หรืออาศัยกฎหมายเทียบเคียงอ้างอิงเพื่อของงบประมาณด้านอื่นมาดำเนินการ ส่วนกรณีที่โครงการใหญ่และใช้งบประมาณมาก เช่น โครงการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่ง ซึ่งต้องใช้เงินจำนวนมาก จังหวัดหรือท้องถิ่นจะวางเป้าหมายระยะยาวเพื่อขออนุมัติโครงการและงบประมาณซึ่งอาจไม่ทันกับเหตุการณ์ และสาเหตุประการหนึ่งก็คือเกิดจากการขาดแผนหลักการท่องเที่ยวของจังหวัดนั้นเอง

5) ด้านองค์กร เอกชนและความร่วมมือ

ทางด้านองค์กรเอกชนแล้ว ยังมีการรวมตัวกันน้อยมาก ด้วยการไปประโยชน์จากองค์กรเพื่อต่อรองกับภาคีรัฐบาล ในด้านการพัฒนาการส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ข้อมูล ข่าวสาร และแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว ส่วน กรอ. ด้านการท่องเที่ยว นั้น เนื่องจากเพิ่งได้รับการแต่งตั้งขึ้นในปีนี้ บทบาทของการปฏิบัติงานขององค์กรในทางปฏิบัติ จึงยังไม่ชัดเจนในความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐและเอกชน เท่าที่ควร

4.2 ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาด้านองค์กร

4.2.1 แนวทางในการแก้ปัญหา

ในการเสนอแนวทางการแก้ปัญหา คณะผู้ศึกษาพบว่า การเสนอแนะเพื่อปรับปรุงองค์กร มีอุปสรรคอยู่หลายประการ จากการที่การพัฒนาการท่องเที่ยวมีส่วนเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาเหล่านี้มิได้เกิดจากข้อบกพร่องขั้นพื้นฐานในโครงสร้างขององค์กร หรือเกิดจากการขาดองค์ประกอบขั้นพื้นฐานด้านนี้ ข้อเสนอแนะในการศึกษาเรื่องนี้ จึงมีความมุ่งหมายที่จะปรับปรุงการดำเนินงาน และการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่มีอยู่แล้ว มากกว่าที่จะสร้างหน่วยงานใหม่ ซึ่งเป็นการทำงานซ้ำซ้อนกับหน่วยงานเหล่านี้ ยกเว้นจะมีความจำเป็น เท่านั้น

4.2.2 ข้อเสนอแนะ

1) ด้านนโยบายและแผน

1.1) เสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติยอมรับแผนหลักการท่องเที่ยว จังหวัดเพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ เพื่อจะได้มีการบรรจุโครงการในแผนหลักแต่ละปี ไว้ในแผนพัฒนาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งการศึกษาวิเคราะห์ ประเมินผล โครงการตามแผนหลัก เพื่อเสนอในการของบประมาณดำเนินการ

1.2) การยอมรับแผนหลักฯ เป็นแผนที่มีความสำคัญแผนหนึ่ง ของแผนพัฒนาจังหวัด โดยให้ถือเป็นนโยบายสำคัญประการหนึ่ง

2) ด้านองค์กร

2.1) การจัดตั้งสำนักงาน ททท. ที่เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ การส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ทำการศึกษา ปรากฏว่า แม้จะมีนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ นิยมไปท่องเที่ยวกันมาก จากการศึกษาดูโดย ททท. พยายามว่า ในปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 จะมีนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถึง 1,145,136 คน และเมื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ในปี 2534 จะมีนักท่องเที่ยวในพื้นที่ดังกล่าวถึง 1,519,721 คน และก่อให้เกิดเงินหมุนเวียนในพื้นที่ทำการศึกษาถึงปีละ 3,120.76 ล้านบาท ซึ่งก่อให้เกิดการกระจายรายได้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อเป็นการรักษาตลาดการท่องเที่ยวในพื้นที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรจัดตั้งสำนักงาน ททท. ประจำจังหวัดเพชรบุรี หรือประจวบคีรีขันธ์ ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการส่งเสริม เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเช่นเดียวกับสาขาของ ททท. ในจังหวัดอื่น ๆ เช่น เชียงใหม่ นครราชสีมา หรือกาญจนบุรี ทั้งนี้ โดยมีเหตุผลสนับสนุนดังนี้

(1) เป็นสาขาของ ททท. ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยยึดนโยบายของ ททท. ในพื้นที่ทำการศึกษา

(2) ทำให้เกิดการประสานงานด้านต่าง ๆ แก่ภาครัฐบาลและเอกชน เช่น การจัดงานเทศกาลประเพณี สถิติ ข้อมูลต่าง ๆ การส่งเสริมและการประสานในการลงทุน ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้น เสนอ ททท. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการแก้ไข

(3) เป็นองค์กรที่ประสานแผนการท่องเที่ยวของจังหวัดทั้งสอง ตลอดจนการปฏิบัติตามแผนหลักที่วางไว้ เพื่อมิให้เกิดการซ้ำซ้อนกันจนเกิดปัญหาต่อการพัฒนา สำหรับการดำเนินการในปัจจุบัน นั้น จังหวัดจะทำการประสานงาน กับ ททท. สำนักงานใหญ่ เช่น การจัดพิมพ์เอกสาร และอื่น ๆ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในด้านความคล่องตัวเท่าที่ควร

2.2) การจัดตั้งคณะกรรมการร่วม 2 จังหวัด เพื่อการประสานแผนและควบคุมการดำเนินการตามแผนหลัก

การประสานแผนและควบคุมการดำเนินการตามแผนหลัก อาจทำได้ โดยการแต่งตั้งคณะทำงาน ซึ่งมี เจ้าหน้าที่ ของ ททท. เป็นหัวหน้าคณะทำงาน และมีตัวแทนจากสำนักงานของจังหวัดทั้ง 2 เป็นเลขานุการ และหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งจากภาครัฐและเอกชน เป็นกรรมการ โดยมีหน้าที่ในการจัดเตรียมแผนงานและข้อเสนอโครงการ เพื่อของบประมาณให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน ควบคุม ดูแล และกำกับให้แผนและโครงการดำเนินไปตามเป้าหมายที่วางไว้

2.3) แนวทางการแก้ปัญหาขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น

ปัจจุบัน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น มีความสำคัญมากในการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในเขตเทศบาล รองลงมา ได้แก่ สุขาภิบาล และองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้ มีเหตุผลหลายประการ คือ

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่ง ในพื้นที่ที่ทำการศึกษาคือ เช่น หาดทราย และสถานที่สำคัญทางศาสนา มักจะอยู่ในเขตเทศบาล

บริการการท่องเที่ยวในด้านที่พัก อาหาร สถานเริงรมย์ การจัดประชุมสัมมนา การกีฬา และศูนย์การคมนาคมขนส่ง ตลอดจน การบริการข่าวสาร และ โทรศัพท์ เป็นต้น ล้วนตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลเป็นส่วนใหญ่

จากปัจจัยดังกล่าว จะพบว่า องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น คือ เทศบาล สุขาภิบาล และองค์กรบริหารส่วนจังหวัด แม้จะมีได้มีอำนาจเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยตรงที่กำหนดไว้ในกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติ องค์กรเหล่านี้ เป็นองค์กรที่สำคัญในการส่งเสริม

และอาจใช้อำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น การบำรุงถนนหนทาง การจัดให้มีไฟฟ้าและน้ำสะอาด ตลอดจนการบำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม แม้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจะมีเจตนารมณ์ที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยว แต่ยังมีข้อจำกัดบางประการ คือ การขาดกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยตรง และการขาดการให้ความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งจากปัญหาดังกล่าว คณะการศึกษาใคร่ขอเสนอแนวทางแก้ปัญหา เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ดังนี้ คือ

(1) การมีข้อจำกัดด้านกฎหมาย (ดูการศึกษาบทกฎหมายประกอบด้วย)

- การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด อำนาจหน้าที่ดังกล่าวขององค์กรส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่ การบำรุงการไฟฟ้า น้ำสะอาด การรักษาความสะอาด การสร้างถนน การจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น อาจดำเนินการ โดยการตั้งงบประมาณ และโครงการ เพื่อให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น การสร้างหรือบูรณะถนนในแหล่งท่องเที่ยว การจัดตั้งถังรองรับและการเก็บขยะมูลฝอยในแหล่งท่องเที่ยวให้เพียงพอ การจัดสถานที่จอดรถในแหล่งท่องเที่ยว และจัดสร้างสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น

- ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ขาดกฎหมายรองรับในการดำเนินการ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นบางส่วน อาจมีข้อจำกัดในการดำเนินการ เช่น เทศบาลตำบลทุกแห่ง ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งในบางลักษณะอาจเป็นสถานที่ท่องเที่ยวด้วยก็ได้ การดำเนินการดังกล่าว อาจนำอำนาจหน้าที่ในด้านการบำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎรมาประกอบเป็นหลักในการดำเนินการพัฒนาและบูรณะแหล่งท่องเที่ยว เพราะการท่องเที่ยวเป็นการสร้างงานหลายอาชีพ เช่น การขายอาหาร การบริการต่าง ๆ เป็นต้น

(2) ปัญหาการร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่น โดยทั่วไปแล้ว ประชาชนในท้องถิ่นมักจะขาดการร่วมมือเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว และขาดความเข้าใจในเจตนารมณ์ รวมทั้ง เอกชนที่ประกอบกิจการการท่องเที่ยว มักจะดำเนินการโดยเอกเทศ และมีการแข่งขันกันเอง ซึ่งเป็นผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งนี้ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นควรดำเนินการดังนี้ คือ

- การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าใจและมีความรู้ถึงประโยชน์ของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ เช่น บ้าย ค่าขวัญ ตลอดจนการสอดแทรกความรู้ดังกล่าวแก่นักเรียนในโรงเรียนที่สังกัดขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการปฐกฐานแก่เด็กและเยาวชน

- จัดให้มีการประชุมสัมมนา ร่วมกับภาคเอกชนที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เช่น บริษัทนำเที่ยว ร้านอาหาร โรงแรมและบังกาโลว์ สินค้าหัตถกรรมและของที่ระลึก เพื่อให้เกิดการประสานความเข้าใจในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อก่อให้เกิดการกระจายรายได้ของท้องถิ่น การสร้างงานแก่ประชากร การร่วมมือกับรัฐในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลอดจนเป็นแนวทางการจัดตั้งชมรมหรือสมาคมของภาคเอกชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อลดการแข่งขันในการบริการ การหลอกลวงนักท่องเที่ยว และการมีระเบียบที่กำหนดร่วมกันในภาคเอกชน

4) การแก้ปัญหาด้านงบประมาณ

4.1 ด้านงบประมาณของพื้นที่โครงการทั้งหมด

การใช้แผนหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่ ททท. ได้จัดทำขึ้น ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการประสานงานด้านงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐบาล เพราะในแผนหลักได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายโครงการไว้ชัดเจน ได้กำหนดคนโยบายแนวทางการพัฒนา และมาตรการที่จะเสริมสร้างการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ อีกทั้งพอจะทราบได้ว่า หน่วยงานใดมีภาระกิจรับผิดชอบโครงการใดในพื้นที่ใด

4.2 ด้านงบประมาณท้องถิ่น

เนื่องจากงบประมาณของท้องถิ่นแต่ละแห่งมีจำกัด และมีความจำเป็นในการดำเนินการ บางสาขาที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น การจัดให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจึงเป็นความจำเป็นนอกเหนือจากการสนับสนุนของรัฐบาลกลาง ท้องถิ่นควรดำเนินการจัดหารายได้เพิ่ม เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว ดังนี้

(1) จัดให้มีสถานที่จอดรถในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความแออัด โดยการจัดเก็บรายได้

(2) จัดให้มีรายได้เพิ่มขึ้นตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ เช่น การปรับปรุงค่าบริการการเก็บขยะมูลฝอย การกำหนดมาตรการที่รัดกุมในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีโรงเรือน เป็นต้น

5) ค้ำ เอกชน

การส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาเพื่อ
การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยรวม ควรดำเนินการ ดังนี้

5.1) ให้มีการจัดตั้งชมรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริการท่องเที่ยว
โดยการรวมกลุ่มกิจกรรมเดียวกันเป็นชมรม เช่น ชมรมโรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของ
ที่ระลึก โดยพิจารณาจากความเป็นไปได้ตามจำนวนสถานประกอบการที่มีอยู่ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์
ต่าง ๆ คือ

- การลดการแข่งขันในกิจการที่เป็นการทำลายการส่งเสริม
การท่องเที่ยว
- เป็นการประสานความเข้าใจระหว่างภาคเอกชน และมี
เจตนารมณ์ร่วมกัน
- ป้องกันการปลอมแปลง การฉ้อโกง และการกำหนดมาตรฐาน
ในสาขาอาชีพเดียวกัน
- เป็นสื่อกลางในการรวบรวมข้อมูล สถิติ ที่จำเป็นต่อการ
ส่งเสริมการท่องเที่ยว
- เป็นศูนย์กลางของกลุ่มอาชีพในการประสานงานกับรัฐ
ในแง่นโยบายและการพัฒนา ตลอดจนการส่งเสริมในการลงทุน
การจัดตั้งชมรมดังกล่าว จังหวัดหรือส่วนท้องถิ่น ควรเป็นฝ่ายริเริ่ม
โดยการชักจูงและการประชาสัมพันธ์

5.2) ให้มีการจัดตั้งสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งยังขาดไป
ในท้องถิ่น ทั้งนี้ เป็นการดำเนินการจัดตั้งภายหลังที่มีชมรมธุรกิจต่าง ๆ แล้ว โดยมีหลักการดังนี้

- เป็นการรวมกลุ่มชมรมอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
- เป็นศูนย์รวมของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ในแง่
ของการร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นการประสานนโยบาย ข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ
ที่จำเป็น และการส่งเสริมการลงทุน
- เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อขจัดปัญหา
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งในภาครัฐและเอกชน

5. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

5.1 กฎหมายและองค์การที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีอยู่หลายฉบับ บางฉบับได้ตราออกมาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยตรง ได้แก่ พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ทั้งนี้ โดยการยกเลิกกฎหมายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวฉบับก่อน ๆ คือ ตั้งแต่ พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2502 จนถึงฉบับสุดท้าย คือ พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2519 รวม 8 ฉบับด้วยกัน ก่อนที่จะมีการตราฉบับปัจจุบันออกมาบังคับใช้

นอกจากกฎหมายฉบับดังกล่าวแล้ว ยังมีกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยทางอ้อม และมีองค์การที่รักษากฎหมายนั้น ๆ โดยเฉพาะ แต่เจตนาารมณ์ในการตรากฎหมายอื่น ๆ นั้น มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งในบางกรณี เป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แสดงไว้ในตารางที่ พ.7.2

จากตารางที่ พ.7.2 จะเห็นได้ว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีทั้งส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม พร้อมทั้งมีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กร หน่วยงานรัฐบาลหลายหน่วยงาน ปัญหาที่เกิดขึ้นจะมีทั้ง ปัญหาของตัวเองกฎหมายเอง ความหลายหลากของกฎหมายในวัตถุประสงค์เดียวกัน และปัญหาในการควบคุม รักษา ดูแลกฎหมาย อย่างไรก็ตาม คณะผู้ศึกษาได้แยกประเด็นปัญหาทางกฎหมายออกเป็นประเด็นใหญ่ ๆ ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดในหัวข้อต่อไป

ตารางที่ ผ.7.2 กฎหมายและองค์การที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ชื่อกฎหมาย	ส่วนราชการที่มีหน้าที่ตามกฎหมาย	การเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
<p><u>การกำหนดนโยบายและการกำกับนโยบาย</u></p> <p>พ.บ.การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522</p> <p>ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน</p> <p>พ.บ.เทศบาล พ.ศ. 2496</p> <p>พ.บ.ระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2488</p> <p>พ.บ.สุขาภิบาล พ.ศ.2495</p> <p>ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 เรื่อง บริหารราชการส่วนตำบล</p> <p><u>เกี่ยวข้องกับภาษีอากร</u></p> <p>พ.บ.ให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2487</p> <p>พ.บ.ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ.2508</p> <p>พ.บ.โรงเรือนและที่คับ พ.ศ.2475</p> <p>พ.บ.ภาษีป้าย</p> <p><u>เกี่ยวข้องกับบริการท่องเที่ยว</u></p> <p>พ.บ.สถานบริการ พ.ศ.2509</p>	<p>การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สำนักนายกรัฐมนตรี</p> <p>กระทรวงมหาดไทย</p> <p>กระทรวงมหาดไทย</p> <p>กระทรวงมหาดไทย</p> <p>กระทรวงมหาดไทย</p> <p>กระทรวงมหาดไทย</p> <p>กระทรวงการคลัง/จังหวัด</p> <p>เทศบาล/สุขาภิบาล/องค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>เทศบาล/สุขาภิบาล/องค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>เทศบาล/สุขาภิบาล/องค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย</p>	<p>ส่งเสริมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว</p> <p>การกำกับนโยบาย</p> <p>การดำเนินการทั้ง ๆ ไป ตามกฎหมายกำหนด</p> <p>การดำเนินการทั้ง ๆ ไป ตามกฎหมายกำหนด</p> <p>การดำเนินการทั้ง ๆ ไป ตามกฎหมายกำหนด</p> <p>การดำเนินการทั้ง ๆ ไป ตามกฎหมายกำหนด</p> <p>การกำหนดอัตราภาษีอากร</p> <p>การจัดเก็บภาษีที่ดิน</p> <p>การจัดเก็บภาษีโรงเรือนและอาคารที่เช่าได้</p> <p>การจัดเก็บภาษีป้าย</p> <p>ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมของประชาชน และการแสดงเพื่อความบันเทิงในสถานบริการ</p>

ตารางที่ ผ.7.2 (ต่อ)

ชื่อกฎหมาย	ส่วนราชการที่มีหน้าที่ตามกฎหมาย	การเกี่ยวข้องของท่องเที่ยว
พ.บ. ความคุ้มครองแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.2485	กระทรวงมหาดไทย	ความคุ้มครองแลกเปลี่ยนเงินซึ่งนำเข้าออกนอกราชอาณาจักร
พ.บ. โรงแรม พ.ศ.2478	-	การเปิดโรงแรมและจัดระเบียบเกี่ยวกับโรงแรม
พ.บ. คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522	สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, สำนัก- นายกรัฐมนตรีย	ป้องกันการค้าละเมิดสิทธิแก่ผู้บริโภค
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 45.76.252	กระทรวงมหาดไทย	การควบคุมการค้า เลนโบว์สิ่ง, ส.เกิด และมทรสพ ความคุมกา จำหน่ายและรับประทานอาหารหรือ เครื่องดื่ม ในสถานที่ขายอาหาร หรือ เครื่องดื่ม
พ.บ. การส่งออกใบออกและการนำเข้าใบ วางอาชญากรรมซึ่งสินค้า พ.ศ.2522	กรมการค้าต่างประเทศ, กระทรวงพาณิชย์	จัดระเบียบการส่งออกซึ่งสินค้าบางอย่าง เพื่อ เป็นผลดีต่อ เศรษฐ ของประเทศ
พ.บ. ป้องกันอันตรายอันเกิดจากการเล่นทรสพ พ.ศ.2465	กระทรวงมหาดไทย	การป้องกันอันตรายจากการ เล่นทรสพ
พ.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ.2522	กระทรวงมหาดไทย	การเค้นทางเข้าประเทศไทย
<u>เกี่ยวกับ การส่งเสริมการออม</u>	สำนักนายกรัฐมนตรีย	การส่งเสริมการออม
พ.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520	-	-
<u>เกี่ยวกับ การสาธารณสุข</u>	-	-
พ.บ. สาธารณสุข พ.ศ.2484	เทศบาล/สุขาภิบาล/องค์การบริหารส่วนจังหวัด	การควบคุมรักษาความสะอาด, ส่งปฏิภูมและ ควบคุมราคา
พ.บ. รักษาความสะอาดและความ เป็นระเบียบ เรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2503	เทศบาล/สุขาภิบาล/องค์การบริหารส่วนจังหวัด	การรักษาความสะอาดและความ เป็นระเบียบเรียบร้อย
พ.บ. โรงแรม พ.ศ.2512	กรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม	การควบคุม โรงงานอุตสาหกรรม

ตารางที่ ผ.7.2 (ต่อ)

ชื่อคุณหมาย	ส่วนราชการที่มีหน้าที่ตามกฎหมาย	การเกี่ยวข้องกับภารกิจที่เกี่ยวข้อง
<u>เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยว</u>		
พรม.ป่าไม้ พ.ศ.2484	กรมป่าไม้, กระทรวงเกษตร	แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ
พรม.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2508	กรมป่าไม้, กระทรวงเกษตร	แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเกี่ยวกับสัตว์ป่า
พรม.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504	กรมป่าไม้, กระทรวงเกษตร	แหล่งท่องเที่ยวประเภทอุทยานแห่งชาติ
พรม.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507	กรมป่าไม้, กระทรวงเกษตร	แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ
พรม.โบราณสถาน, โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พ.ศ.2504	กรมศิลปากร, กระทรวงศึกษาธิการ	แหล่งท่องเที่ยวด้านโบราณสถาน, และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
<u>การบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยว</u>		
พรม.การท่องเที่ยว พ.ศ.2518	สำนักงานส่งเสริมเมือง กระทรวงมหาดไทย	การจัดทำผังเมือง, การควบคุมอาคาร
พรม.ที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518	กรมธนารักษ์, กระทรวงการคลังหรือส่วนราชการ ที่ได้รับมอบหมาย	การออกแบบสภาพที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน การให้เช่า ที่ดินราชพัสดุ
พรม.การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.2497	ส่วนราชการที่ได้รับมอบอำนาจ	การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อการสาธารณูปโภคหรือ ประโยชน์ของประเศ
พรม.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2518	สำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	การควบคุมและประเมินผลสารเคมีและการก่อสร้างโรงงาน ที่มีขนาดท้องที่ตั้งแต่ 80 ไร่ขึ้นไป
ประมวลกฎหมายที่ดิน	กรมที่ดิน, กระทรวงมหาดไทย	การออกเอกสารสิทธิโฉนดที่ดินและอื่น ๆ ที่กฎหมายกำหนด
พรม.ควบคุมอาคาร พ.ศ.2522	กระทรวงมหาดไทย	การควบคุมการก่อสร้างอาคาร

ตารางที่ พ.7.2 (ต่อ)

ชื่อกฎหมาย	ส่วนราชการที่มีหน้าที่ตามกฎหมาย	การเกี่ยวข้องกับภารกิจที่เกี่ยวข้อง
<p><u>การสื่อสารและขนส่ง</u> พรม. ไปรษณีย์ พ.ศ.2477 พรม. องค์การโทรศัพทแห่งชาติ พ.ศ.2497 พรม. การสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ.2519 พระราชบัญญัติกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ.2520 พรม. การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 พรม. การเดินอากาศ พ.ศ.2497 พรม. การจราจรทางบก พ.ศ.2522 พรม. รถมัค พรม. จัดระเบียบการจอดยานยนต์ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล พ.ศ.2503 พรม. การทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ.2494 พรม. การรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ.2494 พรม. การชลประทานหลวง พ.ศ.2465</p>	<p>กระทรวงคมนาคม องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย, กระทรวงคมนาคม การสื่อสารแห่งประเทศไทย กระทรวงคมนาคม องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย เทศบาล/สุขาภิบาล/กระทรวงมหาดไทย การทำเรือแห่งประเทศไทย การรถไฟแห่งประเทศไทย กรมชลประทาน กระทรวงเกษตร</p>	<p>การเกี่ยวข้องกับภารกิจที่เกี่ยวข้อง การสื่อสารและไปรษณีย์ภัณฑ์ กิจการโทรศัพท์ ธุรกิจเกี่ยวกับกิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคม การการสื่อสารมวลชน การทำเป็นกิจการทำอากาศยาน, การให้ความสะดวกและปลอดภัยบริเวณท่าอากาศยาน การให้ความสะดวกปลอดภัยในการเดินอากาศและการบินพลเรือน การควบคุมการใช้รถและการจราจร การควบคุมการใช้รถ การจดทะเบียนรถ เพื่อความ เป็นระเบียบและเพิ่มรายได้แก่ท้องถิ่น คำเป็นกิจการทำเรือ, การขุดลอกและบำรุงรักษาเรือ เพื่อการเดินเรือขนาดใหญ่ การขนส่งโดยรถไฟ การเดินเรือในทางน้ำชลประทาน</p>

ตารางที่ ม.7.2 (ต่อ)

ชื่อกฎหมาย	ส่วนราชการที่มีหน้าที่ตามกฎหมาย	การเกี่ยวข้องกับภารกิจที่เกี่ยวข้อง
ทรม.เรือไทย พ.ศ.2481 ทรม.การเดินเรือในน่านน้ำไทย <u>นริการที่น่านและชายแดนประมงโลก</u>	กระทรวงคมนาคม กระทรวงคมนาคม	การควบคุมเรือ การควบคุมการเดินเรือในน่านน้ำ
ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 295 เรื่อง ทางหลวง ทรม.การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ.2503	กรมทางหลวง กระทรวงมหาดไทย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กระทรวงมหาดไทย	การสร้างทางและการควบคุม การผลิต จัดส่ง และจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า
ทรม.การประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ.2522 <u>การคุ้มครองและรักษาค่าเงินกัม</u>	การประปาส่วนภูมิภาค กระทรวงมหาดไทย	การผลิต จัดส่ง และจำหน่ายประปา
ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	กระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย	การโจรกรรม, ประทุษร้ายต่อท้องเกี่ยว การค้าเป็นคดีที่เกิดกับท้องเกี่ยว
<u>การสงวนอาชีพสำหรับคนไทย</u> ทรม.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 เรื่อง กำหนด	กระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย	เพื่อสงวนอาชีพสำหรับคนไทย เพื่อสงวนอาชีพสำหรับคนไทย

5.2 ปัญหาคำนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

5.2.1 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย

(1) กฎหมายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยตรง

- สาระของพระราชบัญญัติการท่องเที่ยว มีการจัดตั้งองค์กรเพื่อดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ซึ่งกำกับโดย นายกรัฐมนตรี และมีคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เป็นผู้กำหนดนโยบายและแผนงาน ตลอดจนออกข้อบังคับหรือระเบียบต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินการ โดยมีผู้ว่าการ เป็นผู้ดำเนินการตามกฎหมาย

- มีการกำหนดอำนาจหน้าที่และวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ ซึ่งได้แก่มาตราต่าง ๆ ดังนี้

มาตรา 8 ททท. มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ตลอดจนการประกอบอาชีพของคนไทยในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
2. เผยแพร่ประเทศไทยในด้านความงามของธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา และวิวัฒนาการของเทคโนโลยี ตลอดจนกิจการอย่างอื่นอันเป็นการชักจูงให้มีการเดินทางท่องเที่ยว
3. อำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว
4. ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความเป็นมิตรไมตรีระหว่างประชาชนและระหว่างประเทศ โดยอาศัยการท่องเที่ยว
5. ริเริ่มให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยว และพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว

มาตรา 9 ให้ ททท. มีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายในของแห่งวัตถุประสงค์ตาม มาตรา 8 และอำนาจเช่นว่านี้ ให้รวมถึง

1. ให้คำปรึกษา แนะนำ ร่วมมือและประสานงานกับส่วนราชการ องค์กร สถานบัน นิติบุคคล และเอกชน ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร
2. ส่งเสริม ร่วมมือ หรือดำเนินการในการฝึกอบรมและให้การศึกษาวิชาการต่าง ๆ เพื่อสร้างบุคลากรให้ได้มาตรฐานและเพียงพอในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
3. ส่งเสริมการทัศนศึกษา

4. สํารวจและรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ จากส่วนราชการ องค์การ สถาบัน นิติบุคคลและเอกชนผู้ประกอบอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อประโยชน์ในการจัดทำสถิติเกี่ยวกับ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว

5. สํารวจและกำหนดพื้นที่และสถานที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและทรัพยากร ทางการท่องเที่ยวที่ต้องสงวนไว้เป็นของรัฐ และให้อยู่ในความควบคุมดูแลของ ท.ท.ท. โดยให้ จัดทำเป็นพระราชกฤษฎีกา

6. สํารวจวางแผนและดำเนินการ จัดสร้าง ส่งเสริม อนุรักษ์ฟื้นฟู บูรณะ หรือพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนทรัพยากรการท่องเที่ยว และคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งปี ภายใต้งบประมาณว่าด้วยการนั้น ๆ

7. ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเท่าที่จำเป็น รวมตลอดถึงการลงทุน หรือ ร่วมทุนเพื่อเป็นการริเริ่มให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยว หรือพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้แก่นักท่องเที่ยว

8. คุ้มครองเงินภายในและภายนอกราชอาณาจักร

9. ให้อุทหรืให้อิมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน เพื่อส่งเสริม อุตสาหกรรมท่องเที่ยว

10. ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อลงทุนหรือร่วมทุนในกิจการอุตสาหกรรม-ท่องเที่ยว

11. ถือกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สินสิทธิ์ต่าง ๆ สร้าง ซื้อ จัดหา ขาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม รับจำนำ รับจำนอง ทำการแลกเปลี่ยน โอน รับโอน หรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งในและนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับทรัพย์สิน ที่มีผู้ทศให้

12. กระทำกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จ ความวัตถุประสงค์ ของ ท.ท.ท.

(2) ปัญหาอำนาจหน้าที่ของ ททท.

จากอำนาจหน้าที่และวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าว จะพบว่า ข่ายอำนาจหน้าที่ ของ ททท. เป็นไปอย่างกว้างขวางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ แต่ เป็นที่น่าสังเกตว่า เนื่องจากกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวกว้างขวาง ครอบคลุมถึงกิจการอื่น ๆ

หลายประเภท เช่น การควบคุมการก่อสร้างอาคาร การใช้ที่ดิน โรงแรม และบริการอื่น ๆ อีกหลายประเภท แต่พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 มิได้มีอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินการกับกิจการดังกล่าวให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ ททท. ได้ เนื่องจากกิจการเหล่านั้นมีองค์กรที่รับผิดชอบและมีกฎหมายซึ่งมีวัตถุประสงค์ต่างกันบังคับอยู่ นอกเหนือไปจากนั้น พระราชบัญญัติการท่องเที่ยว พ.ศ. 2522 ยังได้กำหนดไว้ดังนี้

มาตรา 9 (6) สํารวจ วางแผน และดำเนินการ จัดสร้าง ส่งเสริมอนุรักษ์ พัฒนาบูรณะ หรือพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ตลอดจนทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการนั้น ฯ

จากกฎหมายมาตราดังกล่าว จะพบว่า การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ ททท. จะต้องดำเนินการตามกรอบของกฎหมายฉบับอื่นที่วางมาตรการไว้ โดยมีองค์กรที่รับผิดชอบดูแลกำกับอยู่ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว จะต้องอาศัยหลักการประสานงานระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งบางกรณีอาจไม่ทันเหตุการณ์ และนอกจากนั้น การกำหนดพื้นที่ที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่ง พ.ร.บ. การท่องเที่ยว พ.ศ. 2522 ได้กำหนดไว้ดังนี้

มาตรา 9 (5) สํารวจกำหนดพื้นที่และสถานที่ที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่ต้องสงวนไว้เป็นของรัฐและให้อยู่ในความควบคุมดูแลของ ททท. โดยให้จัดทำเป็นพระราชกฤษฎีกา

จากกฎหมายมาตราดังกล่าว จะพบว่า แม้จะมีการประกาศและจัดทำเป็นพระราชกฤษฎีกาที่จะสงวนพื้นที่และสถานที่ท่องเที่ยวและทรัพยากรท่องเที่ยวไว้เป็นของรัฐ โดย ททท. ควบคุมดูแลแล้วก็ตาม กิจการบางประเภทที่จะต้องจัดทำ จะต้องอาศัยอำนาจกฎหมายอื่น ๆ ที่บังคับไว้โดยความร่วมมือขององค์กรที่รับผิดชอบ

(๓) การขาดกฎหมายในการพัฒนาเฉพาะพื้นที่

ถึงแม้จะมีการกำหนดแผนหลัก การพัฒนาการท่องเที่ยวขึ้นแล้วก็ตาม สภาพทางกฎหมายยังคงต้องใช้กฎหมายแม่บทที่มีอยู่ เช่น การใช้ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง กฎข้อบังคับเฉพาะพื้นที่ที่ยังไม่มีการประกาศใช้อย่างทั่วถึง ยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการเวนคืนที่ดิน เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว และไม่มีกรขยายความรู้ความเข้าใจที่เป็นหนึ่งเดียวของการออกกฎหมายพิจารณาเฉพาะพื้นที่แก่ผู้เกี่ยวข้อง เป็นต้น

(4) ปัญหาเนื่องมาจากระเบียบกฎหมายจำนวนมาก

ซึ่งแม่บทของกฎหมายในแหล่งท่องเที่ยวเฉพาะแหล่ง จะมีกฎหมายเฉพาะ และจะมีหน่วยงานรับผิดชอบต่างกันไป เช่น บริเวณโบราณสถานจะอยู่ในความรับผิดชอบของ กรมศิลปากร มีกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติคุ้มครอง บริเวณแหล่งท่องเที่ยวของกรมชลประทาน ก็มีกฎหมายว่าด้วยการชลประทานคุ้มครอง บริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่มีความงามธรรมชาติซึ่งมีลักษณะ เป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน ก็มีกฎหมายว่าด้วย ลักษณะปกครองพื้นที่ ประมวลกฎหมายที่ดิน และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 4 คุ้มครอง และกำหนดผู้รับผิดชอบตามลักษณะของสภาพแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลต่อการต้องใช้หน่วยงานมากมาย เข้ามาเกี่ยวข้อง และส่วนในการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ในที่สุด

(5) ปัญหาด้านผู้รักษากฎหมาย

กฎหมายหลายประเภท เช่น วนอุทยาน อุทยานแห่งชาติ การอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม หรือสาธารณสุข ส่วนมากจะถูกละเลยจากผู้มีอำนาจหรือขาดความเข้าใจที่ตีพอง เป็นผลให้เกิดผลลบต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว อันเป็นผลให้นักท่องเที่ยวบางกลุ่มบางคณะ หรือ ผู้ประกอบการ ใช้โอกาสในทางที่ผิดกฎหมาย

5.2.2 ปัญหากฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบมตรกิจการท่องเที่ยว

ททท. ได้ตระหนักถึงความสำคัญในด้านธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในด้านต่าง ๆ เช่น โรงแรม มัคคุเทศก์ บริษัทนำเที่ยว ร้านค้าภัตตาคาร สถานบริการและร้านขายของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว ว่ายังขาดระเบียบมตรจะอาจนำความเสียหายมาสู่อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวโดยรวม ทั้งนี้มีปัญหากจากธุรกิจบางประเภท คือ

- โรงแรม ได้แก่ มาตรฐานและการกำหนดราคา ตลอดจนสถานที่พักแรม บางประเภท ที่ พ.ร.บ. โรงแรม พ.ศ. 2478 ควบคุมไม่ถึง ตลอดจนมีปัญหारेื่องความรับผิดชอบในทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว
- มัคคุเทศก์ ได้แก่ ปัญหาคารขาดการอบรมที่ถูกต้อง ทำให้ความเข้าใจและความรู้ที่ให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งเกี่ยวกับสถานที่ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี คลาดเคลื่อน ซึ่งเป็น การเสียหาย การนำนักท่องเที่ยวไปประทุษร้ายแก่กายหรือทรัพย์สิน การหลอกลวงให้ซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ ในราคาสูงกว่าความเป็นจริง เป็นต้น

- บริษัทนำเที่ยว ได้แก่ ปัญหาการแข่งขันในเชิงธุรกิจ โดยขาดกรอบของกฎหมาย ซึ่งเป็นผลเสียต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยรวม
- ร้านค้าภัตตาคารและสถานบริการ มีปัญหาเรื่องราคาและคุณภาพ ขาดมาตรฐานควบคุม
- ร้านขายของที่ระลึก มีปัญหาเรื่องสินค้าไม่ได้มาตรฐาน การขายของปลอม การจำหน่ายในราคาสูงเกินควร และไม่จัดส่งสินค้าให้แก่นักท่องเที่ยวเมื่อเดินทางออกนอกประเทศไปแล้ว

จากปัญหาดังกล่าว ททท. พิจารณาว่า สภาพการดังกล่าวก่อปัญหาให้เกิดความเสียหายต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยรวมของประเทศ ซึ่งควรจะได้กำหนดมาตรการโดยกรอบของกฎหมายมาใช้บังคับ เช่น การจัดแบ่งประเภทโรงแรมเพื่อการท่องเที่ยว การกำหนดมาตรฐานและการควบคุมดูแลโดยเจ้าพนักงาน การจดทะเบียนมัคคุเทศก์และมีประกาศนียบัตรรับรองและสงวนอาชีพเพื่อคนไทย การออกประกาศนียบัตรรับรอง โดย ททท. ในเรื่องร้านค้า ภัตตาคาร และร้านขายของที่ระลึก เป็นต้น จึงได้ร่าง พ.ร.บ. เกี่ยวกับการจัดระเบียบธุรกิจท่องเที่ยว เสนอต่อ สภานิติบัญญัติ ในปี พ.ศ. 2521 แต่ถูกต่อต้านจากภาคเอกชน เนื่องจาก การร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวขาดภาคเอกชนร่วมร่างมาแต่แรก อีกประการหนึ่ง ร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวได้กำหนดมาตรการบังคับ ตลอดจนมีโทษจำคุก นอกจากนั้น ทางภาคเอกชนมีแนวความคิดว่า ธุรกิจดังกล่าว เอกชนสามารถควบคุมกันเอง และกำหนดราคาได้ตามกลไกของตลาด ซึ่งภาครัฐบาลไม่ควรวางมาตรการบังคับ แต่ต่อมา ภาคเอกชนได้เข้าใจเจตนาในร่างกฎหมายฉบับดังกล่าว จึงได้มีการเข้าร่วมพิจารณาแก้ไขในชั้นกรรมาธิการ และได้มีการจัดตั้งอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของแต่ละเรื่อง เพื่อความเหมาะสมและให้เอกชนมีส่วนร่วมกับการกำหนดมาตรการของรัฐ

5.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย

เนื่องจากการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวมีกิจกรรมหลายสาขา ซึ่งมีผลกระทบต่อองค์กรที่รักษากฎหมาย และกฎหมายไม่ต่ำกว่า 50 ฉบับ ดังนั้น ขอบข่ายของการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย จึงควรพิจารณาให้เหมาะสมเป็นกรณีไป ซึ่งคณะทำงานการศึกษา สรุปประเด็นได้ดังนี้

การส่งเสริมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ควรจะดำเนินการโดยอาศัยหลักความร่วมมือขององค์กรที่มีหน้าที่รักษากฎหมายเฉพาะเรื่องนั้น ๆ มากกว่าในกรณีที่มีปัญหาด้านกฎหมาย ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทั้งนี้ เนื่องจากกฎหมายเฉพาะเหล่านั้น คราขึ้นมาเพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชนโดยรวม โดยมีวัตถุประสงค์ในการสงวนทรัพยากรหรือเพื่อประโยชน์ต่อบุคคลทั่วไป อีกประการหนึ่ง กฎหมายบางฉบับได้คราขึ้นมาบังคับใช้เป็นเวลานาน เช่น พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. 2484 เป็นต้น แม้ว่าปัจจุบันได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในบางส่วนแล้วก็ตาม ปัจจุบันจะพบว่า กฎหมายแม่บทว่าด้วยการต่าง ๆ มักจะมีอำนาจในการให้ออกพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ซึ่งได้มีการประกาศออกใช้ในกรณีต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก การแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อประโยชน์ต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวอาจจะก่อให้เกิดปัญหายุ่งยากในการปฏิบัติ และมีผลกระทบต่อการค้าเป็นการที่ได้กระทำไปแล้ว รวมทั้งมีผลกระทบต่อองค์กรที่รักษากฎหมาย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันในการใช้กฎหมาย ตลอดจนการปกครองท้องถิ่น ๆ ดังนั้น โดยหลักการแล้ว จึงควรอาศัยกฎหมายเดิมเป็นหลัก ตลอดจนการประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาปัญหาเป็นกรณีไป ซึ่งแต่ละระดับควรมีการประสานค้ำนนโยบายดังนี้ .

(1) เพื่อลดการซ้ำซ้อนและไม่เข้าใจในกฎหมาย สำหรับในส่วนกลาง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นองค์กรระดับกระทรวงหรือกรม ซึ่งเป็นองค์กรที่กำกับนโยบาย ททท. ควรจัดการประชุมหรือสัมมนา เกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาด้านกฎหมาย เพื่อขอความร่วมมือและสนับสนุนในการอนุมัติหรือการแก้ไขปัญหานั้น มิให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาหรือส่งเสริมการท่องเที่ยวดังเช่นที่ ททท. ได้ประสานงานกับกรมอัยการ และกระทรวงยุติธรรม ในกรณีการสอบปากคำผู้เสียหายไว้ก่อนที่พนักงานจะยื่นฟ้อง การขอให้พิจารณาคำเนิการในคดีเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งปัจจุบันยังมีปัญหาอีกหลายประการ เช่น กรณีเกิดอุบัติเหตุบนทางหลวง แต่กรณีที่มีทรัพย์สินเสียหายจากอุบัติเหตุรายเดียวกัน จะต้องแจ้งความยัง สถานีตำรวจภูธรท้องที่ เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะเป็นการซ้ำซ้อน และก่อให้เกิดความยุ่งยากกับนักท่องเที่ยว เป็นต้น

สำหรับในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ปัจจุบันมีหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับส่วนกลาง ไปประจำอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งโดยสภาพปัจจุบัน ผู้บังคับบัญชาหน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้ มักจะดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการท่องเที่ยวระดับจังหวัด จึงเป็นการง่ายต่อการถ่ายทอดนโยบายไปสู่หน่วยงานต่าง ๆ โดยหน่วยงานจากส่วนกลางซึ่งมีการประสานงานกับ ททท. ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

(2) เกี่ยวกับการตรากฎหมาย โดยเฉพาะ ร่าง พรบ.เกี่ยวกับการจัดระเบียบธุรกิจท่องเที่ยว รัฐควรสนับสนุนให้เป็นกฎหมายที่สามารถบังคับใช้ให้ทันเหตุการณ์ เพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวซึ่งมีผลกระทบอย่างใกล้ชิดกับการดังกล่าว แต่ทั้งนี้ สาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ ควรมีกรอบของวัตถุประสงค์และมาตรการที่ชัดเจน แยกจากการดำเนินกิจการโดยทั่วไป โดยยึดหลักการว่าเจตนารมณ์ในการใช้กฎหมายนี้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว นอกเหนือจากการดำเนินการโดยทั่วไป ซึ่งมีกฎหมายเฉพาะควบคุมอยู่แล้ว

(3) การกำหนดพื้นที่และสถานที่ท่องเที่ยวและทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ที่ต้องสงวนไว้เป็นของรัฐและให้อยู่ในความควบคุมดูแลของ ททท. ซึ่งให้จัดทำเป็นพระราชกฤษฎีกา มาตรา ๑(๕) ของ พรบ. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีข้อพิจารณาดังนี้

- วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แจ้งชัดโดยกฎหมาย คือ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่ต้องสงวนไว้เป็นของรัฐ เจตนารมณ์ของกฎหมายเพื่อสงวนพื้นที่และทรัพยากรในพื้นที่แห่งนั้น เพื่อประโยชน์แห่งการท่องเที่ยวของรัฐ ดังนั้น การพัฒนาทางด้านอื่น ๆ เช่น การก่อสร้างอาคาร โรงงาน และระบบสาธารณูปโภค ในพื้นที่ จึงควรเน้นประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวเป็นหลัก

- เพื่อประโยชน์ต่อการกำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าวให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ควรแก้ไขกฎหมายดังกล่าว โดยให้อำนาจกับ ททท. ในการดำเนินการใด ๆ บนพื้นที่ดังกล่าว จะต้องได้รับความเห็นชอบ จาก ททท. หรือกำหนดให้มีการประสานงาน ขององค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยตราไว้เป็นกฎหมายอย่างชัดแจ้ง มิฉะนั้น การกำหนดเขตพื้นที่ดังกล่าว จะไม่ได้รับการสนองตอบจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เข้าไปดำเนินการในพื้นที่นั้น ๆ

ภาคผนวกที่ ๘

แนวทางการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวประเภทวัด

กลุ่มกิจกรรมที่เกิดขึ้นในวัดสามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ กลุ่มใหญ่ คือ

๑. กิจกรรมที่ต้องการความเป็นส่วนตัว (Private Area) ซึ่งได้แก่ บริเวณสังฆาวาส อันประกอบด้วยกุฏิ และโบสถ์ในขณะที่สงฆ์ใช้ทำกิจกรรม

๒. กิจกรรมกึ่งส่วนตัว (Semi - Private Area) ได้แก่ บริเวณพุทธาวาส อันได้แก่ โบสถ์ วิหาร เจดีย์ และแหล่งที่ตั้งของบริเวณพุทธาวาสและโรงเรียนต่าง ๆ

๓. กิจกรรมที่เป็นสาธารณะ (Public Area) ได้แก่ บริเวณวัดที่ใช้ในกิจกรรมทางศาสนางานประเพณี และการท่องเที่ยว ตลอดจนการให้บริการในด้านต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาจากลักษณะของกิจกรรมจะพบว่าพื้นที่ที่มีปริมาณและประเภทของกิจกรรมมากและมีความเกี่ยวเนื่องกัน คือ บริเวณพุทธาวาส แหล่งที่ตั้งของพุทธาวาส และบริเวณโดยรอบวัด ซึ่งจำเป็นต้องมีการกำหนดขอบเขตที่สมควรแก่กิจกรรม เพื่อความเป็นสัดส่วน และสะดวกแก่การให้การบริการด้านการท่องเที่ยว

หลักการในการพัฒนา

๑. ผังบริเวณ จำแนกการใช้ที่ดินภายในบริเวณให้เป็นสัดส่วนระหว่างเขตพุทธาวาสกับสังฆาวาส จัดสภาพแวดล้อมของผังบริเวณให้สะอาดร่มรื่น และควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน เขตจัดผลประโยชน์ของวัด โดย

- แบ่งแยกส่วนพุทธาวาส และสังฆาวาสออกจากการบริการการท่องเที่ยว อันจะทำให้จัดพื้นที่การให้บริการด้านศิลปวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยวที่เข้าชมวัดได้สะดวกกว่าการกำหนดพื้นที่ไม่แน่ชัด

- แยกส่วนสังฆาวาสให้อยู่ในสภาพแวดล้อมธรรมชาติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

- ควรรักษาแนวแกน (Axis) ของวัดอันเป็นคตินิยมมาแต่อดีต โดยไม่ควรสร้างอาคารชั่วคราวหรือถาวร หรือส่วนประกอบอื่นใดรุกล้ำในบริเวณนี้

- รักษามุมมองในบริเวณสำคัญ เช่น ทางเข้าหลักของโบสถ์ หรือเจดีย์ ปรากฏ
ซึ่งเป็นประธานของวัด

- แบ่งแยกกิจกรรมในการดำรงชีวิตของฆราวาส และเขตจัดผลประโยชน์ของ
วัดออกจากบริเวณพุทธาวาสและสังฆาวาส และรักษาทัศนียภาพโดยใช้การจัดภูมิสถาปัตย์เข้าช่วย

๒. องค์ประกอบสถาปัตยกรรม

- อาคารที่เป็นองค์ประกอบหลักของวัด เช่น โบสถ์ วิหาร ควรจะรักษาให้
คงสภาพเดิมให้มากที่สุด ไม่ควรซ่อมแซม ปรับปรุง หรือต่อเติมอาคารใด ๆ ทั้งสิ้น โดยไม่จำเป็น

- ในกรณีที่จำเป็นต้องมีการซ่อมแซม ปรับปรุงอาคารที่เป็นองค์ประกอบของวัด
ควรกระทำโดยผู้มีความรู้ความชำนาญในด้านการอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรม และสิ่งแวดล้อมเท่านั้น

- อาคารที่เป็นองค์ประกอบรองของวัด เช่น ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหาร
ควรคำนึงถึงความเรียบง่าย สอดคล้องกับองค์ประกอบหลัก ไม่ควรมีลักษณะเด่นสะดุดตาไปกว่า
องค์ประกอบสถาปัตยกรรมหลักของวัด

- ด้านภูมิสถาปัตยกรรม ควรเสริมสร้างให้มีบรรยากาศร่มรื่น เอื้ออำนวยต่อการ
ชกแจงและส่งเสริมบรรยากาศของการท่องเที่ยว

๓. การให้บริการด้านการท่องเที่ยว-และการบริหาร

- ส่วนบริการต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะที่จอดรถของนักท่องเที่ยว
และบริการต่าง ๆ ควรอยู่ในบริเวณที่ได้กำหนดชัดเจน เพื่อความสะดวกและไม่ปะปนกับส่วน
พุทธาวาสและสังฆาวาส

- การจัดระบบการสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวควรมีระยะสั้นและมีประสิทธิภาพ
สามารถเชื่อมโยงทุกอาคารและโบราณสถานทุกหลังได้โดยไม่ต้องย้อนกลับ ทั้งนี้ต้องไม่ขัดต่อการ
ปฏิบัติการกิจทางศาสนา และการสอดคล้องกับสภาพดั้งเดิมในอดีต

- เนื่องจากการบริการเพื่อการท่องเที่ยวมิได้เป็นนโยบายเฉพาะของวัด
แต่เป็นนโยบายของรัฐตามแผนพัฒนา ซึ่งส่งผลต่อรายได้ประชาชาติโดยส่วนรวม ดังนั้น รัฐหรือ
ส่วนบริการท้องถิ่น จำเป็นต้องรับภาระกับวัดในการบริการด้วย ในรูปของการให้พื้นที่บริการ
เช่น ที่จอดรถของนักท่องเที่ยว

- วัดควรมีความพร้อมในการให้บริการด้านการท่องเที่ยวต่อนักท่องเที่ยว ผู้สนใจเข้าชม โดยการจับจุดตลาดที่สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องและดูแลรักษาศิลปวัตถุ โบราณสถานอันมีค่าของวัดให้คงอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ รวมทั้งการมีป้ายหรือสัญลักษณ์ อธิบายถึงความเป็นมาของศิลปวัตถุ และโบราณสถาน

ขั้นตอนของการพัฒนา

วัดในพื้นที่โครงการเป็นที่รวมของงานศิลปกรรม ซึ่งแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของเพชรบุรี วัดบางวัด เช่น วัดใหญ่สุวรรณาราม เป็นวัดใหญ่มีอาณาบริเวณกว้างขวาง และวัดพระพุทธไสยาสน์ มีสภาพทรุดโทรมมาก มีปัญหาในการปรับปรุงพัฒนาอันเนื่องมาจาก ปัญหางบประมาณ ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานพร้อมกันได้หมด ตลอดจนพื้นที่ในแต่ละส่วนยังมีการใช้งานอยู่ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของวัด และชุมชนข้างเคียงให้มีสภาพกลมกลืน ส่งเสริมบรรยากาศของการท่องเที่ยว จึงต้องใช้เวลาและทรัพยากรพอสมควร เพื่อให้การพัฒนามีคุณภาพ และมีความเป็นไปได้ จึงเสนอให้มีการดำเนินการไปตามขั้นตอน โดยแยกการปรับปรุงพัฒนาเป็นส่วน ๆ โดยมีหลักการดังนี้

๑. ยึดถือตามลำดับความสำคัญในการใช้สอย เช่น ปรับปรุงทางสัญจรหลัก หรือ ลานรับนักท่องเที่ยว

๒. การปรับปรุงพัฒนาในส่วนใดส่วนหนึ่งจะต้องไม่ทำให้ส่วนอื่นไม่สามารถใช้งานได้ และควรคำนึงถึงการใช้สอยของกิจกรรมเป็นสำคัญ เช่น การแยกทางสัญจรของพาหนะและผู้คน ออกจากกัน ก็จำเป็นจะต้องสร้างทางเข้าออกต่างหากให้พาหนะสามารถขนถ่ายและบริการกับวัดได้พร้อมกัน

ภาคผนวกที่ ๘

การวิเคราะห์สภาพปัญหาของวัดที่สำคัญในเขตเมืองเพชรบุรี

๑. วัดมหาสมณาราม

(๑.๑) ปัญหาด้านผังบริเวณ

- วัดมหาสมณารามเป็นวัดซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณเชิงเขาวัง โดยใช้ทางขึ้นเส้นทางเดียวกันกับพระนครคีรี นักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าชมต้องนำรถขึ้นไปจอดในบริเวณลานคอนกรีตหน้าวัด เนื่องจาก ขาดความสะดวกในการจอดรถด้านล่าง ทำให้มีการปะปนกันของการสัญจรด้วยยานพาหนะ และนักท่องเที่ยวที่เดินเท้าเพื่อขึ้นชมวัด และยังทำให้พื้นผิวถนนทางขึ้นของพระนครคีรีในส่วนนี้ชำรุดทรุดโทรมก่อนเวลาอันสมควร รวมทั้งเป็นการไม่สอดคล้องกับแผนระยะยาวของการปิดถนนหน้าทางขึ้นพระนครคีรี

- บริเวณซึ่งเป็นพุทธาวาสและสังฆาวาส ยังมีได้แบ่งแยกกัน เป็นสัดส่วนอย่างชัดเจนเพียงพอ ประกอบกับการเดินชมวัดยังไม่มีระบบที่อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

- ด้านหลังของวัดมหาสมณารามมีอาณาเขตติดต่อกับทางลงของพระนครคีรี จึงอาจทำให้การควบคุมการเข้าชมพระนครคีรีไม่ได้ผลเท่าที่ควร

- เส้นทาง การเข้าถึงโบสถ์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียน เป็นโบราณสถานยังไม่ชัดเจนเพียงพอ เนื่องจากมีต้นไม้และดงเก็บน้ำปิดบังมุมมอง และมีหมอกควันเรียงรายอยู่ในบริเวณทางขึ้นโบสถ์

- บริเวณทางขึ้นวัดมหาสมณารามประกอบด้วยอาคารที่ใช้ประกอบกิจกรรมของประชาชน เช่น ร้านขายขนมหวานริมทางขึ้น บ้านพักอาศัย ทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย เนื่องจาก ความสกปรกของขยะ พื้นที่ชุกฉาง และความประเจิดประเจ้อของห้องน้ำ

(๑.๒) ปัญหาด้านสถาปัตยกรรม

- สถาปัตยกรรมที่เป็นส่วนสำคัญของวัด อันได้แก่ โบสถ์ วิหาร ในปัจจุบันอยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรม เนื่องจากขาดการทนบำรุง ทำให้มีสภาพไม่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เข้าชม

- ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ เช่น ภูมิสงฆ์ หอระฆัง มีความโดดเด่นสะดุดตาว่าที่ควรเป็น เนื่องจากใช้สีที่สดใส จนทำให้เกิดการแข่งขันกับโบราณสถาน

(๑.๓) ปัญหาด้านองค์ประกอบสถาปัตยกรรม

- ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับและบริการนักท่องเที่ยว อาทิเช่น ป้ายชื่อวัด ป้ายประวัติ และประชาสัมพันธ์บ่งบอกถึงความสำคัญของวัด ป้ายแสดงผังบริเวณวัด นอกจากนี้ยังขาดร้านขายดอกไม้ รูปเทียน ขายเป็นของที่ระลึก ม้านั่ง ถังขยะ

- ยังมีความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของป้ายคำขวัญเตือนใจทางศาสนา ที่ติดอยู่กับต้นไม้และอาคารในบริเวณทางขึ้นและบริเวณวัด

(๑.๔) ปัญหาด้านภูมิสถาปัตย์

- ปัญหาที่นับว่าสำคัญคือ ความร่มรื่นของบริเวณวัดมหาสมณาราม เนื่องจากวัดมีลานคอนกรีตเป็นพื้นที่กว้าง อันเก็บความร้อน และทำให้เกิดแสงสะท้อน ไม่สบายตาในตอนกลางวัน ในบริเวณยังขาดสวนหย่อม และต้นไม้ใหญ่ที่จะทำให้เกิดความร่มเย็นแก่ลานวัด

- ในบริเวณโบราณสถานเอง ได้แก่ โบสถ์ ประกอบด้วยต้นไม้ใหญ่ปลูกชิดกับอาคาร ทำให้ความชื้นจากรากไม้ทำความชำรุดให้กับฐานโบสถ์ได้

(๑.๕) ปัญหาด้านการบริการและการบริหาร

- วัดมหาสมณารามยังขาดความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากยังขาดสิ่งดึงดูดความสนใจให้เข้าชม และขาดบุคคลากรที่ให้ข้อมูลและดูแลโบราณสถาน โบราณวัตถุของวัด ทำให้ในปัจจุบันมีความจำเป็นต้องปิดโบสถ์อยู่ตลอดเวลา

- วัดมหาสมณารามมีอาณาบริเวณกว้างขวาง แต่ยังขาดความเด่นชัดของเส้นทางในการเข้าชมโบราณสถาน ทำให้นักท่องเที่ยวยังไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร

๒. วัดใหญ่สุวรรณาราม

(๒.๑) ปัญหาด้านผังบริเวณ

- วัดใหญ่สุวรรณารามอยู่ในท่ามกลางของชุมชน ทางเข้าวัดทางด้านถนน -

พงษ์สุริยากระชั้นชิดกับถนนและชุมชนด้านหน้าวัด ขาดที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยว ผู้ที่มาทางรถจะต้องนำรถเข้าด้านข้างของวัด ซึ่งเป็นชุมชนที่มีกิจกรรมคับคั่ง ในบริเวณวัดยังไม่มีที่จอดรถชัดเจน

- อาณาเขตของพุทธาวาสและสังฆาวาสยังปะปนกันอยู่ เช่น ภูมิสงฆ์บางหลังอยู่ในบริเวณด้านหน้าวัด

- ผังบริเวณของวัดยังไม่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว กล่าวคือ ขาดเส้นทางการเดินชมวัดที่ชัดเจน และขาดลานรองรับนักท่องเที่ยว และลานเชื่อมต่อบริเวณ เพื่อบันทึกรูป

(๒.๒) ปัญหาด้านสถาปัตยกรรม

- ส่วนที่เป็นปราสาทสถาปัตยกรรมของวัดใหญ่สุวรรณาราม นับว่าเป็นเอกในจำนวนวัดต่าง ๆ ของจังหวัดเพชรบุรี แต่เนื่องจากขาดความรู้ทางด้านศิลปะ ทำให้บางส่วนของสถาปัตยกรรมที่ได้รับการบูรณะซ่อมแซม สูญเสียคุณค่าไปอย่างน่าเสียดาย

- อาคารหมู่กุฏิของวัดใหญ่นับว่าเป็นหมู่กุฏิที่สวยงามอย่างยิ่ง มีสภาพชำรุดทรุดโทรม และถูกบดบังโดยต้นไม้ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถชมความงามของหมู่กุฏิที่เป็นทรงไทยได้

- หอไตรสามเสากลางสระน้ำ และสระน้ำเอง มีความชำรุดทรุดโทรมมากสมควรมีการซ่อมแซมโดยด่วน เพื่อให้ส่งเสริมกับสถาปัตยกรรมของวัด

(๒.๓) ปัญหาด้านองค์ประกอบสถาปัตยกรรม

- เช่นเดียวกับวัดอื่น ๆ ในจังหวัดเพชรบุรี วัดใหญ่ฯ ยังไม่มีสภาพที่เหมาะสมในการรองรับการท่องเที่ยว ทั้งนี้รวมถึงป้ายชื่อวัด ประวัติน ผังบริเวณ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น บริเวณที่นั่งพักผ่อน ห้องน้ำ ดงชยะ เป็นต้น

- บางส่วนของวัดมีสีสันทันที่ไม่เหมาะสม และไม่เสริมความสง่างามของวัด เช่น สีเหลืองของกำแพงวัด

(๒.๔) ปัญหาด้านภูมิสถาปัตยกรรม

- ด้านภูมิสถาปัตยกรรมของวัดใหญ่สุวรรณารามนับว่าถูกละเลยอย่างแท้จริง ดังจะเห็นได้จากบริเวณด้านหน้าของโบสถ์ เต็มไปด้วยต้นไม้ ซากพืช และเถาไม้เลื้อยขึ้นระเกะระกะอยู่เต็มพื้นที่ ขาดการตัดแต่งดูแล ทำให้โบสถ์สูญเสียความสง่างาม และทำให้เกิดสภาพที่ไม่น่าชมแก่นักท่องเที่ยว

- ต้นไม้ยืนต้นเดิมของวัดใหญ่ฯ คือต้นมะพร้าว ซึ่งมีฟอร์มต้นสูงและให้ร่มเงาน้อย

ทำให้วัดใหญ่ฯ ขาดความร่มรื่นไปบ้าง

- รอบโบราณสถานเป็นสนามหญ้าและไม้พุ่ม เก็บความชื้น และทำลายสถาปัตยกรรม

(๒.๕) ปัญหาด้านการบริการและการบริหาร

- วัดใหญ่ฯ เป็นวัดที่มีขนาดใหญ่ยากแก่การทบทวนบำรุงดูแลให้ทั่วถึง สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไม่เชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเข้าชม จึงทำให้ขาดรายได้ในการทบทวนบำรุงวัด ตลอดจนขาดการบริหารงานและมอบหมายให้มีการรับผิดชอบในการให้บริการข่าวสารข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ทำให้ยังไม่สามารถรองรับการท่องเที่ยวได้

- ยังขาดการประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานและธุรกิจ เอกชนในด้านการท่องเที่ยว

๓. วัดกำแพงแลง

(๓.๑) ปัญหาด้านผังบริเวณ

- ปัจจุบันทางเข้าออกของโบราณสถานยังไม่เด่นชัด นักท่องเที่ยวผู้สนใจเข้าชมต้องอ้อมมาใช้ทางเข้าด้านทิศใต้ อันเป็นถนนคอนกรีต ทางเข้านองของโบสถ์วัดกำแพงแลง ซึ่งตัดผ่านเข้ามายังบริเวณองค์ปราสาทหินห้า ทำให้โบราณสถานขาดลักษณะของแนวแกน (axiality) และมุมมองที่ดี นอกจากนี้ การรุกล้ำอันเนื่องมาจากการสัญจรของยานพาหนะและประชาชนที่ต้องการไปยังโบสถ์ ตลอดจนกิจกรรมบางประเภทของประชาชนที่เข้ามาใช้พื้นที่ของโบราณสถาน เช่น การเลี้ยงวัว เป็ด ไก่ และสุนัข ทำให้องค์ปราสาทขาดความเป็นเอกภาพ (unity) และความสง่างามลง

- อาคารที่มีลักษณะ เป็นสังฆาวาสประกอบด้วยกุฏิสงฆ์และศาลา ซึ่งเป็นอาคารคอนกรีต เสริมเหล็ก และถาวรวัตถุอันมีลักษณะไม่สอดคล้องกับองค์ปราสาทศิลาแลงใต้ดินอาณาเขตรุกล้ำเข้ามายังบริเวณโบราณสถาน เกิดการปะปนกันของกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกัน ทำให้ขาดความเป็นสัดส่วน

- ขาดที่จอดรถสำหรับนักทัศนาจรที่สนใจเข้าชม รวมทั้งยังขาดทางเดินเท้า และลานที่เหมาะสมกับโบราณสถาน

(๓.๒) ปัญหาด้านสถาปัตยกรรม

- พระปราสาทวัดกำแพงแลงนับเป็นโบราณสถานที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และมีความงดงามทางปราณีตสถาปัตยกรรมเป็นอย่างยิ่ง สมควรแก่การอนุรักษ์และทำนุบำรุงรักษาเพื่อประโยชน์แก่อนุชนรุ่นหลังสืบไป อย่างไรก็ตาม การใช้ประโยชน์บางประเภทได้ทำลายความงดงามและคุณค่าของพระปราสาทอย่างน่าเสียดาย เช่น การใช้ยอดพระปราสาทเป็นที่ติดตั้งโคมไฟแสงสว่าง สายไฟฟ้า และเสาคอนกรีตที่พาดผ่านในบริเวณ ทำให้องค์พระปราสาทขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความสง่างาม

- ปราสาทบางองค์ถูกใช้เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์สอดคล้องในแง่ของประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม ทำให้ประชาชนเข้ามาใช้โบราณสถานโดยผิดวัตถุประสงค์ และก่อให้เกิดความชำรุดทรุดโทรม ยากลำบากแก่การบูรณะ

- องค์พระปราสาทประดิษฐานอยู่บนลานดิน ซึ่งมีพันธุ์ไม้และหญ้าขึ้นอยู่ประปราย ขาดการระบายน้ำที่ดี ทำให้ได้รับความชื้นจากรากพืช และจากดินโดยตรง ความชื้นเหล่านี้เป็นตัวการทำให้เกิดการกัดกร่อนทรุดโทรมในบริเวณฐานและองค์พระปราสาท

(๓.๓) ปัญหาด้านองค์ประกอบสถาปัตยกรรม

- รั้วเหล็กรอบอาณาบริเวณของโบราณสถานเป็นสภาพการณ์ที่แสดงออกถึงการปกป้องหวงห้าม มิได้เชิญเชิญให้มีการเข้าชม ทั้งยังทำให้บริเวณขาดความร่มรื่นตามธรรมชาติอีกด้วย

- โบราณสถานวัดกำแพงแลงในปัจจุบัน มิได้มีลักษณะของการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแต่อย่างใด ดังจะเห็นได้จาก ยังขาดองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่ส่งเสริม อาทิ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์และประวัติของโบราณสถาน, รั้ว บริเวณที่นั่งพักผ่อน และองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ถังขยะ ร้านค้าของที่ระลึกและเครื่องดื่ม เป็นต้น สมควรมีการปรับปรุงเพื่อรองรับกิจกรรมของการท่องเที่ยวต่อไป

(๓.๔) ปัญหาด้านภูมิสถาปัตยกรรม

- ภูมิสถาปัตยกรรมโดยรอบพระปราสาททั้งห้ามิได้ส่งเสริมโบราณสถาน กล่าวคือ ภายในบริเวณประกอบด้วยต้นไม้ใหญ่ที่ปลูกขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเก็บผลรับประทาน

เช่น มะม่วง ปรากฏจากการดำเนินถึงหลักวิชาการ ขาดสุนทรีย์ และทำให้บดบังมุมมองขององค์ โบราณสถาน

- บริเวณโบราณสถานในส่วนที่เป็นสระโบราณ มิได้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญ ในความหมายของประโยชน์ใช้สอยในอดีต ได้ถูกใช้เป็นบ่อน้ำสำหรับสัตว์เลี้ยง ภูมิสถาปัตยกรรมในบริเวณ ยังขาดความร่มรื่น และความงดงามที่ส่งเสริมสภาพโดยทั่วไปขององค์ปรากฏ

(๓.๕) ปัญหาด้านการบริการและการบริหาร

- โบราณสถานแห่งนี้ยังขาดบุคลากรผู้มีความรู้ความเข้าใจในแง่ของศิลป และประวัติศาสตร์ที่สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักทัศนจาร และผู้สนใจเข้าชม อีกทั้งยังขาดการ ประชาสัมพันธ์ที่ดีให้ชาว เพชรบุรีตระหนักถึงคุณค่าและมีความห่วงใยในมรดกทางวัฒนธรรมแห่งนี้

- เส้นทางเดินชมโบราณสถานยังไม่ชัดเจนพอ ทำให้นักทัศนจารไม่ได้รับความ สะดวกเท่าที่ควร

๔. วัดเกาะแก้วสุทธาราม

(๔.๑) ปัญหาด้านผังบริเวณ

- เส้นทาง การเข้าถึงของวัดเกาะ นับว่ายังขาดความชัดเจนอยู่มาก และอาจ ทำให้เกิดความสับสนแก่นักท่องเที่ยวได้ง่าย ทางเข้าวัดปัจจุบันใช้ทางเข้าออกแคบ ๆ ด้านทิศเหนือ ซึ่งเป็นถนนแยกซ้ายมือมาจากถนนท่าดิน ทางทิศตะวันออกและตะวันตกของทางเข้าวัดประกอบด้วย หมู่บ้าน และโรงงานข้าวเกรียบ ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีประตูเข้าออกของวัดด้านทิศตะวันออก เข้าได้จากทางหมู่บ้าน ซึ่งนับว่าเป็นทางเข้าออกซึ่งไม่สะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ เนื่องจากประกอบด้วยตลาดและกิจกรรมต่าง ๆ ของชาวบ้านที่กีดขวางอยู่

- วัดเกาะยังขาดบริเวณที่รองรับนักท่องเที่ยว เช่น ลานที่จอดรถ ลานรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเป็นหมู่คณะ รวมทั้งส่วนสนเทศที่ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว

- นอกจากโบราณสถานของวัดเกาะแล้ว สิ่งที่น่าสนใจอีกประการคือ ศิษย์ภคณ์ของวัดเกาะ ซึ่งได้รวบรวมโบราณวัตถุและสิ่งมีค่าในเชิงปราณีตศิลป์ของเพชรบุรีเอาไว้ ศิษย์ภคณ์นี้ปัจจุบันใช้เนื้อที่ส่วนหนึ่งของหมู่กุฏิใหญ่ เป็นสถานที่ทำการ แต่ยังมีได้มีเส้นทางที่ชี้แนะให้ นักท่องเที่ยวเข้าชม

- ปรากฏว่ายังมีการปะปนของการใช้ประโยชน์ของบริเวณวัดเกาะ กล่าวคือ ในบางบริเวณของวัด เช่น ด้านทิศเหนือเป็นที่ตั้งของบ้านพักอาศัย นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มภูมิสงฆ์ล้อมรอบโบรารณสถานอยู่ ทำให้ไม่มีความเป็นสัดส่วนที่ชัดเจนของกิจกรรมในบริเวณพุทธาวาส สังฆาวาส และกิจกรรมการท่องเที่ยว

(๔.๒) ปัญหาด้านสถาปัตยกรรม

- วัดเกาะเป็นวัดเก่าแก่มาก่อนกรุงศรีอยุธยา โบรารณสถานที่สำคัญคือ พระอุโบสถ และภาพจิตรกรรมฝาผนังภายใน ซึ่งได้รับการอนุรักษ์อย่างถูกหลักวิชาการจากกรมศิลปากรเรียบร้อยแล้ว ยังคงความงดงามตามลักษณะของอาคารอยุธยาแท้ ๆ ส่วนหน้าบันประดับลายปูนปั้นรูปเทพพนม ร่องโบสถ์เป็นเสมาหินทรายคู่สมัยอุทอง ตั้งอยู่บนฐานสูง มีลวดลาย สมควรได้รับการทนุบำรุงต่อไป

- ศาลาการเปรียญ แม้ว่าจะเป็งานรุ่นหลังจากพระอุโบสถ แต่ก็มีคุณค่าทางศิลปะสูง นอกจากนี้ วัดเกาะยังมีกุฎีสามห้อง ทรงไทยสวยงาม เป็นที่เชิดหน้าชูตาของวัดได้อีกอย่างหนึ่ง ซึ่งควรได้รับการทนุบำรุงดูแลโดยผู้ที่มีความรู้

- ศาลาไม้ค้ำทางเข้าทิศเหนือของวัดเกาะ เป็นอาคารที่สะท้อนถึงอิทธิพลของสถาปัตยกรรมตะวันตกที่ปรากฏอยู่ในเมืองเพชรบุรี โดยมีลักษณะเป็น Colonial Stule

(๔.๓) ปัญหาด้านองค์ประกอบสถาปัตยกรรม

- ในบริเวณวัดนับว่ายังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว เช่น ป้ายที่จะให้ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับวัด ป้ายแสดงถึงผังบริเวณวัด ตลอดจนส่วนบริการอื่น ๆ เช่น ห้องน้ำ ที่นั่งพัก ถังขยะ โคมไฟ ฯลฯ

- เส้นทางเดินชมบริเวณต่าง ๆ ของวัดยังไม่มีความชัดเจนเพียงพอ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร

(๔.๔) ปัญหาด้านภูมิสถาปัตยกรรม

- บริเวณวัดนับว่ายังขาดความร่มรื่นอยู่ ทั้งจากต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงา และพุ่มไม้ตกแต่งบริเวณเพื่อความสวยงาม

- ยังขาดภูมิสถาปัตย์ที่สำคัญในส่วนที่จำเป็นต้องมีการแยกกิจกรรมการค้าวงชีวิตของประชาชนโดยรอบวัด ออกจากบริเวณพุทธาวาส สังฆาวาส และกิจกรรมการท่องเที่ยว ทำให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่น่าดูแก่นักท่องเที่ยวที่เข้าชม

(๔.๕) ปัญหาด้านการบริการและการบริหาร

- เนื่องจากวัดเกาะเป็นวัดเก่าแก่ที่มีงานศิลปะอันงดงามและทรงคุณค่า จึงต้องการผู้ที่มีความรู้ในการบำรุงรักษาและดูแล แต่ในปัจจุบันยังขาดผู้ที่มีความรู้ดังกล่าว ตลอดจนขาดผู้ที่จะให้บริการในการนำชมหรือให้ความสะดวกในการเข้าชมสถานที่แก่นักท่องเที่ยว

- ขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารไปยังนักท่องเที่ยว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕. วัดมหาธาตุวรวิหาร

(๕.๑) ปัญหาด้านผังบริเวณ

- ในบริเวณวัดมีลานกว้างที่อาจใช้เป็นที่รองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี แต่ในปัจจุบัน ลานดังกล่าวใช้ในกิจกรรมบางอย่างที่ไม่เกี่ยวกับวัดหรือในการบริการผู้ที่จะเข้าชมวัด เช่น ใช้เป็นที่เล่นกีฬาหรือจอดรถ ทำให้เกิดความไม่สงบเสียบและไม่ส่งเสริมความสง่างามของสถาปัตยกรรม เนื่องจาก ลานดังกล่าวอยู่บริเวณด้านหน้าโบสถ์ที่เป็นจุดที่น่าสนใจของวัด

(๕.๒) ปัญหาด้านสถาปัตยกรรม

- สภาพของสถาปัตยกรรมในบริเวณวัดมหาธาตุ อยู่ในสภาพที่ค่อนข้างดี แต่บริเวณโดยรอบวัด ซึ่งเป็นบ้านเรือนเก่า ๆ อยู่ในสภาพที่ทรุดโทรม ชัดกับสถาปัตยกรรมภายในวัด ให้ภาพที่ไม่น่าดู ตลอดจนตึกแถวที่สร้างใหม่ก็ไม่เข้ากับสถาปัตยกรรมที่มีอยู่ในบริเวณวัดเช่นกัน

(๕.๓) ปัญหาด้านภูมิสถาปัตย์

- ในขณะที่วัดมหาธาตุไม่ค่อยมีปัญหาด้านผังบริเวณ หรือเรื่องของสถาปัตยกรรมมากนัก การที่วัดพัฒนาในด้านดังกล่าวทำให้วัดมีปัญหาในเรื่องของภูมิสถาปัตย์ขึ้นมาแทนที่ เนื่องจาก ขาดต้นไม้ ทั้งที่จะให้ร่มเงา และให้ความสวยงามแก่บริเวณ

- ลานคอนกรีตกว้างที่อาจใช้เป็นที่รองรับนักท่องเที่ยวได้นั้น ในปัจจุบัน เนื่องจากวัสดุพื้นผิวที่เป็นคอนกรีตทำให้เก็บและสะท้อนความร้อนให้กับอาณาบริเวณโดยรอบวัด ประกอบกับในบริเวณวัดขาดต้นไม้อยู่แล้ว ทำให้เป็นจุดหนึ่งที่มีปัญหาในเรื่องความสวยงามและด้านภูมิสถาปัตย์อยู่ค่อนข้างมาก

(๕.๔) ปัญหาด้านองค์ประกอบสถาปัตย์

- ยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวอยู่บ้าง แต่ไม่มากนัก โดยทั่วไป สภาพวัดมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อยู่บ้างแล้ว แต่อยู่ในสภาพที่ขัดกับความสวยงามของบริเวณวัดโดยทั่วไป ไม่ส่งเสริมความงามของสถาปัตยกรรมที่มีอยู่

๖. วัดพุทธไสยาสน์

(๖.๑) ปัญหาด้านผังบริเวณ

- ถนนที่เข้าสู่วัดยังเป็นถนนที่ไม่ถาวร กล่าวคือ ยังเป็นถนนดินลูกรังอยู่ ยังไม่ให้ความสะดวกในการเข้าถึงวัดสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไป

- นอกจากนี้ เส้นทางเดินภายในบริเวณวัดก็ยังคงขาดความชัดเจนอยู่ แต่ปะปนกันอยู่ระหว่างทางเดินเท้ากับทางรถ ยังไม่ได้มีการแบ่งเส้นทางที่แน่นอน และขาดเส้นทางในการเดินชมบริเวณ

- เขตพุทธาวาสและสังฆาวาสยังปะปนกันอยู่ ขาดการแบ่งเขตที่แน่ชัด

- ในการรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้าชม ยังคงขาดบริเวณที่จะรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ลานสำหรับพักรอ ลานสำหรับจอดรถ

- บริเวณด้านหน้าวัด ปรากฏว่ามีห้องน้ำปลุกอยู่ในลักษณะที่ประเจิดประเจ้อ ขัดต่อสภาพความสวยงามของอุโบสถที่อยู่ด้านหลัง

(๖.๒) ปัญหาด้านสถาปัตยกรรม

- สิ่งที่น่าสนใจและมีคุณค่าของวัดพุทธไสยาสน์คือ ตัวโบสถ์, ศาลาการเปรียญ ซึ่งในปัจจุบันชำรุดมาก ต้องการการซ่อมแซมโดยด่วน นอกจากนี้ วัดพุทธไสยาสน์ยังมีพระนอนที่ใหญ่ที่สุดองค์หนึ่งในจำนวนสี่องค์ที่มีอยู่ในประเทศ ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะของผู้คนโดยทั่วไป

- อาคารไม้ในบริเวณลานหน้าวัดได้ถูกปล่อยทิ้งให้มีความชำรุดทรุดโทรม ทำให้เกิดความน่าสลดใจแก่ผู้เข้าชม สมควรได้รับการซ่อมแซมบูรณะให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้ในกิจกรรมทางศาสนา และเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าชมได้

(๖.๓) ปัญหาด้านองค์ประกอบสถาปัตยกรรม

- บริเวณวัดยังขาดสิ่งที่จะอำนวยความสะดวกและบริการแก่ผู้ที่เข้ามาชมวัดอยู่อีกมาก เช่น ป้ายชื่อ ป้ายประวัติ ป้ายบอกเส้นทางบริเวณ ที่นั่งพัก ดั่งชยะ ฯลฯ

- ในบริเวณวัดยังขาดป้ายชี้ทางการเดินชมส่วนต่าง ๆ ที่ชัดเจน ทำให้เกิดความสับสนวุ่นแก่นักท่องเที่ยว

(๖.๔) ปัญหาด้านภูมิสถาปัตย์

- ในบริเวณวัดยังขาดความร่มรื่นจากร่มเงาของต้นไม้ใหญ่ ๆ อยู่อีกมาก

- นอกจากเส้นทางเข้าสู่โบสถ์ยังขาดความแน่นชัดแล้ว ก็ยังขาดแนวต้นไม้ที่จะเป็นแนวนำความสนใจเข้าสู่โบสถ์อีกด้วย

(๖.๕) ปัญหาด้านการบริการและการบริหาร

- ในการที่จะจัดให้วัดพุทธไสยาสน์เป็นแหล่งที่นักท่องเที่ยวจะเข้าชมและสักการะพระนอน ซึ่งเป็นจุดเด่นของวัด ยังขาดบุคคลที่จะเป็นผู้ดูแลในด้านให้บริการแก่ผู้เข้าชม

- ขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงความสำคัญด้านศิลปและประวัติของวัดไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวกที่ ๑๐

๑. การเดินสายไฟ

การเดินสายไฟในถ้ำโดยทั่วไปจะต้องเป็นการเดินลอย เพราะพื้นผนังถ้ำมักจะเป็นหิน ซึ่งทำให้การเดินสายไฟใต้ดินเกือบจะเป็นไปไม่ได้ หลักของการเดินสายไฟคือ การพยายามซ่อน แสงไฟและสายไฟไม่ให้มองเห็นได้ หรือถ้าจำเป็นก็ต้องพยายามให้กลมกลืนกับสภาพโดยรอบให้มากที่สุด การเดินสายไฟลอยนี้ ทำได้ในหลายลักษณะ ได้แก่

- การเดินสายในระดับสูง การตั้งเสาจะมีปัญหา เรื่องทัศนียภาพ มองเห็นสายไฟ และเสาไฟตั้งอยู่เป็นระยะ อาจพยายามให้กลมกลืนหรือปิดบังซ่อน เร้นโดยการใช้วัสดุธรรมชาติ เช่น ไม้ ไม้ไผ่ หรือใช้เสาคอนกรีตแต่ทำสีและผิวให้เหมือนผนังถ้ำ เป็นต้น
- การเดินสายไฟเกาะติดไปกับผนังถ้ำ จะมีปัญหา เรื่องการมองเห็น เช่นเดียวกัน
- การเดินสายไฟระดับพื้นดิน เช่น เดินสายคู่ขนานไปกับทางเดิน หรือฝังไว้ใต้ทางเดิน เป็นวิธีที่จะแก้ปัญหาเรื่องการเกะกะ รุกขรุกรองของสายไฟไปได้ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่รู้สึกขัดกับธรรมชาติ เหมาะแก่การให้แสงสว่างระดับต่ำตามแนวทางเท้า

๒. การใช้ไฟสี

การใช้ไฟสีจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและอารมณ์ของผู้เข้าชมได้ การใช้ไฟสีอาจทำได้โดยใช้ฟิลเตอร์ (filter) หรือการใช้สีของดวงโคม โดยการใช้ดิ้มเมอร์ หรือการใช้หลายวิธีประกอบกัน อย่างไรก็ตาม สีขาว จะเป็นสีที่เป็นธรรมชาติมากที่สุด เป็นสีที่เป็นกลาง และไม่ขัดกับความรู้สึกของคน เพราะการใช้ไฟสีอาจทำให้การมองเห็นสีที่แท้จริงผิดไป สีจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและอารมณ์ของคน ดังตัวอย่างเช่น

แดง	- ความตื่นเต้น อันตราย
ส้ม	- ทำท่าย ความเร้าใจ
เหลือง	- ความร่าเริง
เขียว	- ความรู้สึกพักผ่อน
ม่วง	- ความลึกลับ สลดหดหู่ใจ

ดังนั้น สีของแสงไฟ อาจสร้างบรรยากาศให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกตื่นเต้นเร้าใจ ความสงบ ความหวาดกลัวได้ จึงควรติดตั้งระวางในการใช้ไฟสีต่าง ๆ

๓. ไฟฉุกเฉิน

ในถ้าที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ถ้าขนาดใหญ่จนได้ครั้งละมาก ๆ หรือเป็นถ้าที่มี ความลึก มีความสลับซับซ้อน ควรจัดทำไฟฉุกเฉินไว้สำหรับเวลาไฟฟ้าจากเครื่องปั่นไฟ หรือ จากการไฟฟ้าฯ เกิดดับ หรือ ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเห็นทางเดิน เห็น จุดทางออก หรือรู้ทิศทางออก ควรติดตั้งไว้ในตำแหน่งที่เป็นทางแยก ทางร่วม บันได สะพาน จุดเปลี่ยนระดับ หรือบริเวณที่ควรมีแสงสว่าง ไฟฉุกเฉินนี้สามารถจัดทำได้ตามความเหมาะสมดังนี้

- ถ้าที่มีขนาดใหญ่ มีนักท่องเที่ยวมาก และดับค้างตลอดวัน ควรมีระบบไฟฟ้าฉุกเฉิน โดยใช้พลังไฟฟ้าจากแบตเตอรี่ มีจุดควบคุมอยู่จุดเดียวกับเครื่องกำเนิดไฟฟ้า หรือจุดที่แยกกระแสไฟ จากการไฟฟ้า เมื่อกระแสไฟฟ้าดับจะได้สับเปลี่ยนไฟฉุกเฉินได้ทันที และการทำงานจะต้องมี ตัวแปรจากกระแสไฟฟ้า สลับเป็นกระแสตรง และปริมาณดวงโคมอาจจะลดลงจากเดิม เช่น อาจจะ ติดดวงเว้นดวง เป็นต้น

- ถ้าที่มีขนาดเล็กไม่ใหญ่โตมาก หรือไม่มีนักท่องเที่ยวดับค้างตลอดวัน ควรใช้ไฟฉุกเฉิน เป็นจุด มีแบตเตอรี่และดวงโคม สมบูรณ์อยู่ในชุดเดียวกัน มีสวิทช์ควบคุมอัตโนมัติเปิดเวลาไฟดับ ติดตั้งไว้เป็นระยะ หรือตำแหน่งที่ควรมีแสงสว่าง โดยให้มีแสงสว่างพอที่จะเดินต่อเนื่องออกจาก ถ้าได้ ระบบนี้จะประหยัด และสะดวกในการบำรุงรักษา นอกจากนี้ระบบไฟฉุกเฉินอาจจะทำได้ ในลักษณะของดวงโคมหรือโคมไฟ ติดตั้งไว้เป็นจุด ให้ผู้นำทางสามารถนำมาใช้ได้หากเกิดไฟฟ้าดับ โดยทำเป็นตู้เก็บป้องกันขโมย ในตู้อาจจะประกอบด้วยอุปกรณ์ที่จำเป็นอื่น ๆ

๔. การควบคุมเปิด-ปิดไฟฟ้า

- ต้องมีสวิทช์หรือแผงควบคุมไฟฟ้าทั้งหมด อยู่ภายนอกถ้า เพื่อใช้เปิดปิดระบบไฟ ทั้งหมด และตัดวงจรไฟฟ้า ในโอกาสที่มีการลัดวงจรไฟฟ้าเกิดขึ้น

- การควบคุมเปิดปิดไฟฟ้า ควรมีแยกเป็นบริเวณ มีสวิทช์สำหรับเปิดปิดโดยผู้นำ ทางเป็นผู้เปิดปิด เพื่อเป็นการประหยัด โดยใช้ไฟฟ้าในขณะที่ต้องการเท่านั้น และเป็นการควบคุม ให้นักท่องเที่ยวอยู่เป็นกลุ่มตามผู้นำทาง เพราะถ้าปิดไฟแล้วจะเดินไม่สะดวก ทำให้สามารถ

ควบคุมนักท่องเที่ยวได้ทั่วถึง ไม่มีโอกาสที่จะไปทำลายธรรมชาติ นอกจากนี้ในขณะที่ปิดไฟ ยังทำให้บรรยากาศของถ้ำคงเดิม คือ ความลึกลับ ชื้นเย็น ซึ่งเป็นลักษณะเดิมของถ้ำ

- สวิทช์ที่ใช้ควบคุม ควรใช้เป็นสวิทช์ระบบเปิดปิดธรรมดา เพราะประหยัดและง่ายในการดูแลรักษา สวิทช์ที่เป็นอัตโนมัติ ที่ควบคุมด้วยเวลาหรือแสงก็สะดวกดี แต่สิ้นเปลืองงบประมาณมาก และต้องดูแลรักษาอย่างดี สวิทช์และปลั๊กภายในถ้ำ ควรเป็นแบบใช้ภายนอกอาคาร ซึ่งจะมีฝาครอบปิดอีกชั้นหนึ่งกันความชื้น

- ระบบไฟฉุกเฉิน ใช้สวิทช์ไฟที่เปิดอัตโนมัติเมื่อเกิดไฟฟ้าดับ และต้องมีระบบที่สามารถเปิดปิดได้ ในกรณีที่สวิทช์อัตโนมัติเกิดเสีย

๕. ความพร้อมของไฟฟ้า

ถ้าเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ และให้ความรู้สึกในด้านความลึกลับซับซ้อน จึงไม่จำเป็นต้องมีความสว่างไสวมาก มีความสว่างเพียงพอให้เกิดความปลอดภัย เช่น เห็นทางเดิน เห็นสัตว์เลื้อยคลานเท่านั้นก็พอ ความสว่างที่พอเห็นนี้ ประมาณ ๒๐ ลักซ์ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจง่าย และนำไปใช้งานได้ ก็คือ ความสว่างของดวงโคม ๒๔ วัตต์ มีระยะห่างกันประมาณ ๕ เมตร หรือความสว่างของดวงโคม ๔๐ วัตต์ มีระยะห่างกันประมาณ ๑๐ เมตร สำหรับตำแหน่งที่ต้องการเน้นความสว่างเป็นพิเศษ เช่น บริเวณที่มีหินงอกหินย้อยงดงาม หรือห้องโถงใหญ่ อาจกำหนดให้มีความสว่างมากขึ้นกว่านี้ได้ โดยใช้ไฟส่องเป็นจุดที่ต้องการเน้น เป็นแสงไฟสีขาวหรือไฟสีตามความเหมาะสม

910.4
วิจัย

5245

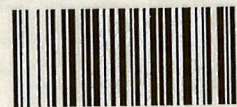
วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
แห่งประเทศไทย, สถาบัน.

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบ
คีรีขันธ์.

910.4

วิจัย

ศูนย์บริการเอกสารวิจัยฯ

BT5245

แผนหลักพัฒนาการห้อง

สาขาวิจัยสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
๑๙๖ ถนนพหลโยธิน บางเขน ๑๐๙๐๐ โทร ๕๗๙๑๑๒๑-๓๐
สิงหาคม ๒๕๓๐